

بدلون

ليکواله: ميشل اوباما

ژباړن: عبيدالله سديد

Ketabton.com

BECOMING

Michelle Obama

بدلون

ليکواله:

ميشل اوباما

ژباړن:

عبيدالله سديد

ډيزاين:

ع. سديد

د آنلاين خپرېدو کال: ؟ ۱۴۰۱ هـ ش / ۲۰۲۲ م

سريزه

د ۲۰۱۷ کال مارچ

په ماشومتوب کې مې ساده هيلې لرلې. يوه هيله مې دا وه چې يو سپی ولرم او بله هيله مې دا وه چې کورنۍ مې دوه پوريزه بنگله ولري. د پلار مې له هغه موټر سره جوړه وه چې دوې دروازې يې درلودې، خو زما نه خوښېده، ځکه ما غوښتل يو بس ولرو چې څلور دروازې ولري. هغه مهال به چې هر چا رانه پوښتل چې په راتلونکي کې غواړې څه شی، نو ما به ويل چې غواړم د ماشومانو ډاکټره شم. هر چا به چې دا ځواب واورېده نو راته کړل به يې چې ولې؟ ما به وويل، ځکه دا مې ډېر خوښېږي چې شاوخوا کې مې ماشومان وي. ډېر ژر مې دې ته پام شو چې د لويانو هم دا ځواب خوښېده.

کله به چې هغوی دا خبرې واورېدلې، نو ويل به يې: «اوه، غواړې ډاکټره شې! څومره ښه!»

هغه مهال مې خپل وېښته د لکۍ په شان تړل، خپل مشر ورور ته به مې د يو کار د کولو او نه کولو امر کولو او هغه ته به مې ويل چې داسې وکړه او هغسې وکړه يعنې دی به مې کنټرولولو. تل به مې په ښوونځي کې ښې نومرې گټلې. په ماشومتوب کې ډېره جاه طلبه او بلندپروازه وم، خو په سمه توگه نه پوهېدم چې موخه مې څه ده او غواړم څه. اوس دا فکر کوم چې دا پوښتنه «کله چې لوی شوې نو څه کاره کېږي؟» چې لويان يې له ماشومانو کوي، يوه ډېره معنا لرونکې پوښتنه ده. داسې ښکاري، ټول انسانان چې يوه ځانگړي سن ته ورسېږي، په لويانو کې شمېرل کېږي او بيا داسې څه نشته چې وغواړي تر لاسه يې کړي. زه تر اوسه پورې په خپل ټول ژوند کې وکيله وم، د يو روغتون مرستياله

رييسه وم، همدارنگه د يوې خپلواکې موسسې مديره وم چې له ځوانانو سره يې مرسته کوله او هغوی يې هڅول چې په خپل ژوند کې داسې يوه حُرغه پيل کړي چې موخه ولري او باثباته وي. همدارنگه په پوهنتون کې د کارگرې طبقې يوه تور پوستې محصله وم. زموږ په پوهنتون کې زياتره محصلين سپين پوستي وو، يعنې ما په داسې يوه پوهنتون کې درس ويلي چې گواکي يوازې زه پکې تور پوستې وم. همدا ده چې يوازينی تور پوستې يم چې هر ډول وضعيت مې تجربه کړی. ناوې وم، مضطربه او پراسترسه مډله وم، رنځېدلې او خواشينې نجلۍ وم او تر دې وروستيو پورې د امريکې د متحده ايالتونو لومړۍ مېرمن وم چې که څه هم يوه رسمي دنده نه شمېرل کېږي، خو بيا هم زه يې له داسې يوه حالت سره مخ کړم چې حتا زما په خوا او خاطر کې هم نه راته. زه يې له چالشونو سره مخامخ کړم، زه يې وټکولم او زما غرور يې له خاورو سره خاورې کړ. ښه يې پورته کړم او بيا يې په ځمکه راوويستم. کله کله به يې دا بلاوې همپاله راباندې راوستلې. دا دی دا اوس اوس هغه پېښې هضموم او درکوم چې په تېرو کلونو کې مې تجربه کړي. يعنې د ۲۰۰۶ کال د باراک د ولسمشريزو ټاکنو له نوماندۍ نيولې د سړ کال د ژمي تر هغه سهاره پورې چې له مېلانيا ټرمپ سره په يوه لېموزين کې سپاره شوو او له هغې سره يو ځای مو د هغې د مېړه معرفۍ په مراسمو کې گډون وکړ. دا له ډېرو لوږو او ژورو يو ډک سفر و!

زه د مرستو د راټولولو په خاطر د نیکو افرادو کورونو ته تللي يم چې د هنري موزيمونو په شان وو او د حمامونو تپونه يې له گرانبيه ډېرو جوړ شوي وو. له بل پلوه مې داسې کورنۍ هم ليدلې چې هر څه يې کاترينا ټوپان کې له لاسه ورکړل، د دوی اوبښکې بهېدلې، خواشينې وو او دا هڅه يې کوله چې يو يخچال او د پخلي لپاره يو منقل پيدا کړي چې خپل ژوند ته ادامه ورکړي. له داسې کسانو سره مخ شوې يم چې دوه مخي وو او سطحي فکرونه يې درلودل. له بل پلوه له ښوونکو، د پوځيانو له مېرمنو او داسې زياتو نورو کسانو سره آشنا

۵ | بدلون

شوی یم چې ډېره قوي روحیه یې درلوده او زه ورته حیرانه وم. د نړۍ په بېلابېلو برخو کې مې له داسې ماشومانو سره ملاقات شوی چې زه یې خوشحاله کړې یم او زما زړه یې هیله من کړی دی. کوم ماشومان به چې راسره وو، له هغوی سره به مې مرسته کوله چې په یوه بڼه کې ګلان او بوټي وکړو، په دې حالت کې به زما له یاده ووتل چې زه څه یم، خپل مقام او منزلت به مې هېر شو او دوی به زما صمیمي ملګري شول.

له ټولنیزو رسنیو سره مې جوړه نه وه، خو زړه نازړه پکې ښکېل شوم. کله مې چې له ټولنیزو رسنیو سره سرو کار شو نو ومې لیدل چې ځینو به نړیوالو ته د نړۍ د ځواکمنې مېرمنې په توګه ورپېژندلې. له بل پلوه ځینو نورو بیا د «قهرجنې تور پوستې مېرمنې» په نامه یادولم او ماته یې سپکاوی کوولو. زړه مې غوښتل چې له بدغوښتونکو وپوښتم چې د «قهرجنې تور پوستې مېرمنې» د اصطلاح کومه برخه د دوی لپاره ډېر اهمیت لري: زما ښځمنې، زما توروالی او که زما قهرجن والی؟ د داسې کسانو په څنګ کې درېدلې یم او له هغوی سره مې انځور اخیستی چې په دولتي تلویزیون کې یې زما په مېړه پسې بدې خبرې کړې، مګر له دې سره سره بیا هم دوی غوښتل چې زموږ یو چوکاټ شوی انځور له ځان سره ولري او په خپل کور کې یې کېږدي. د سربېرو ډنډه یعنې انټرنېټ کې زما په اړه بېلابېلې پوښتنې رامنځته شوې، لکه زه ښځینه یم یا نارینه. حتا د امریکا د کانګرس یوه استازي زما په کونټایو باندې هم ریشخند وهلې و. کله به چې ما دا مطالب ولوستل نو احساسات به مې زیانمن شول، زړه به مې بد شو، په غوسه به شوم، مګر هڅه مې کوله چې دې خبرو او چلنونو ته وځاندم چې له سپکاوي او ریشخند څخه ډک وو. تر اوسه د راتلونکي ژوند او امریکا په اړه داسې زیات شیان دي چې زه یې په اړه هېڅ نه پوهېږم. مګر خپل ځان ښه پېژنم. زما پلار فریزر ماته رازده کړي چې زیاته هڅه وکړم، مسکې واوسم او په خپلو ژمنو ودرېږم. زما مور ماریان، ماته رانښودلې چې څنګه د ځان په اړه فکر

وکړم او څنگه له خپلو خبرو کار واخلم. موږ د شیکاګو په جنوبي برخه کې یو کوچنی اپارتمان درلود. دوی په دې کوچني اپارتمان کې له ما سره مرسته کړې چې په خپل ژوند، د خپلې کورنۍ په ژوند او د خپل هېواد د خلکو په ژوند کې معنوي ارزښتونه ووينم. حتا په داسې وختونو کې چې ژوند ښکلی یا بشپړ نه وي. حتا په داسې شېبو کې چې تر هغې ډېرې واقعي وي چې ته یې غواړې. د هر چا د ژوند کیسه هغه څه ده چې دی یې لري، تل ورسره پاتې کېږي او هماغه څه ده چې دی یې خاوند دی.

ما اته کاله په سپینه ماڼۍ کې ژوند کړی، دا داسې ځای و چې زیاتې زینې یې درلودې او ما نشوای کولی چې ویې شمېرم. له دې سره سره یې څو لفتونه او د بولینگ یو سالون هم درلودل. زه په داسې یوه کټ ویدېدم چې روحایي او کمپلې یې له ایټالیایي کتانه جوړ شوي وو. زموږ خواږه د څو نړیوالو اشیانو له خوا چمتو کېدل او بیا به د داسې حرفه یي کسانو له خوا په میز اېښودل کېدل چې د پینځو ستورو په رستورانونو کې یې کار کړی و. امنیتي چارواکي د کور شاوخوا ګرځېدل چې غلې او بې تفاوته خبرې یې درلودې او وسلې او مخابراتې ورسره وې. دوی زیاته هڅه کوله چې زموږ کورني ژوند ته مزاحمت ونه کړي. موږ په تدریج سره د خپل کور له دې عجیبو شیانو او همدارنګه د نورو له دایمي او غلي شتون سره روږدي شوو.

سپینه ماڼۍ داسې یو ځای دی چې زموږ لور یې په سالونونو کې لوبې کولې او په هغه ونو کې به ختلې چې په جنوبي انګر کې وې. دا داسې ځای و چې باراک به د شپې تر ډېره وخته پکې وینې پاتې کېده گزارشونه به یې مطالعه کول او د خپلو ویناوو مسودې به یې لیکلې. داسې ځای چې کله کله به زموږ سپي ساني په ځینو قالینو متیازې کولې. زه به ځینې وخت په تخت بام کې درېدلېم او دا به مې لیدل چې سیالانیاڼ راځي او په خپلو مایلونو له سپینې ماڼۍ سره خپل انځورونه اخلي. دوی د وسپنیزو پنډرو له شا څخه راکتل او دا

٧١ بدلون

هڅه يې کوله چې په دې پوه شي چې په دې مانۍ کې څه تېرېږي. کله به د امنيتي مسایلو په خاطر داسې ورځې راغلې چې ما حق نه لاره کړۍ پرانيزم خو خونې ته پاکه او تازه هوا راشي. په دې خاطر ما د زندۍ کېدلو احساس کولو. مگر داسې ورځې هم وې چې په انگرې کې به مې د ماگنوليا گلونه، د حکومتي چارواکو تگ راتگ او د پوځي ښه راغلاست برم او پرتم ليدل او زه به په حيرانۍ کې ډوبه وم. کله کله به ورځې، اونۍ او مياشتې هم له سياسته لرې کېدم او کله به د دې هېواد او د دې هېواد د خلکو ښکلا ته داسې حيرانه شوم چې ويلی يې نشم.

بيا نو يوه ورځ هر څه پایته ورسېدل. که څه هم پوهېدم چې دا دي موږ پای ته نژدې کېږو او وروستۍ اونۍ هم په احساساتي مخه ښو تېرې شوې، مگر بيا هم په رښتينې توگه نشم کولای چې وروستۍ ورځه راياده کړم. لاس په سپېڅلي کتاب اېښودل کېږي او لوړه تکرارېږي. د يوه ولسمشر توکي له مانۍ څخه ايستل کېږي او د بل ولسمشر توکي دننه راوړل کېږي. د مانۍ خوبخونو کې نوي سرونه په بالښتونو اېښودل کېږي او نوې هيلې او روباوې خپله بڼه مومي. کله چې دا هر څه پای ته رسېږي او د ورستي ځل لپاره له يوې نوموتې مانۍ څخه راوړې، نو ځان په زرهاوو لارو کې سرگردانه وينې او بايد هڅه وکړې چې بيا خپله لار پيدا کړي.

په دې اساس اجازه راکړئ چې په هغو پېښو يې پيل کړم چې له مانۍ څخه له وتلو څه مهال وړاندې پېښې شوې. موږ داسې کور ته ولېږدېدو چې له سرو خښتو جوړ شوی و. زموږ د پخواني کور او اوسني کور ترمنځ شاوخوا دوه مايله واټن و. دا کور په يو غلي او گوشه ځای کې و. په بشپړه توگه په کور کې دېره شوي نه وو. د سالون مېزونه او کوچونه مو داسې برابر کړل لکه په سپينه مانۍ کې مو چې برابر کړي وو. دې کور کې مو هغه توکي او يادگارونه درلودل چې موږ ته يې تېرې پېښې رايادولې او دا يې رايادول چې رښتيا هم داسې

پېښې پر موږ تېرې شوې: د ډېويډ پنډغالي (کمپ) کورني انځورونه، په لاسو جوړې شوې گلدانې چې سور پوستو زده کوونکو ماته د ډالۍ په توگه راکړې وې او هغه کتاب چې نېلسون منډېلا لاسليک کړی و. هغه شپه له ما پرته بل څوک په کور کې نه وو. باراک چېرته په سفر تللی و. زما لور ساشا له خپلو ملگرو سره بهر ته تللې وه. زما بلې لور مالیا په نیویارک کې ژوند او کار کولو او پوهنتون ته تر ورتللو وړاندې دوره یې تېروله. یوازې زه وم او زموږ دوه سېي. کور کې داسې چوپه چوپیتیا وه چې په تېرو اتو کلونو کې ما د هغې په شان هېڅکله نه وه لیدلې.

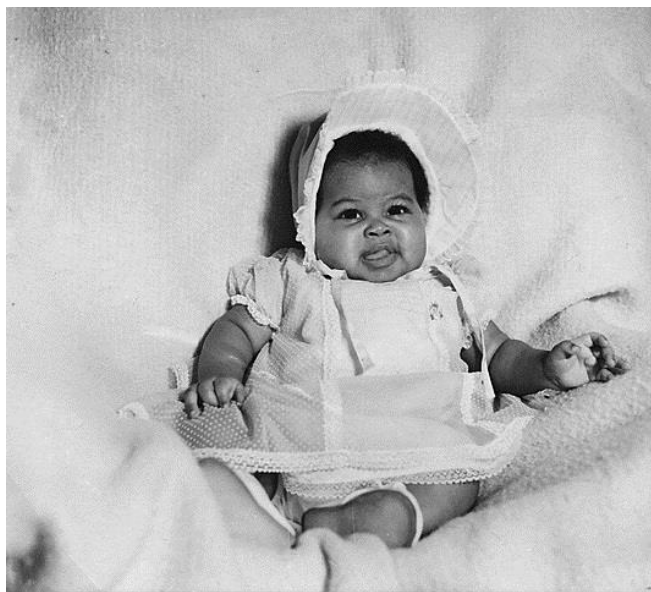
وړې وم. له سپینو سره یو ځای د خپل خوب له خونې راووتم. له زینو رابښکته شوم. پخلنځي ته ننوتم، یخچال مې راخلاص کړ، دوې ټوټې ډوډۍ مې ترې راواخیستې او د ډوډۍ گرمولو ماشین کې مې کېښودې. د الماری یوه پله مې راخلاصه کړه او یو قاب مې ترې راویست. ښايي چې ډېره عجیبه راته ښکارېده، مگر کله مې چې د پخلنځي له الماری قاب راواخیست، څوک مې په څنگ کې هم نه و چې ټینګار وکړي چې هغه راته راواخله، د ډوډۍ گرمولو ماشین خوا کې یوازې ولاړه وم او دا مې لیدل چې ډوډۍ قهويي کېږي. ما دا احساسول چې خپل پخواني ژوند ته ورنژدې شوې یم. یا ښايي چې دا زما نوی ژوند و چې ماته یې مخ رااړولو.

بلاخره دا چې کله ډوډۍ گرمه شوه، لږ خوندوره پوڅه (پنیر) مې د هغې منځ کې وموښله. بیا مې د ډوډۍ او پوڅې سندویچ په مایکروېو کې کېښود چې پنیر په بشپړه توګه ویلې شي. بیا مې قاب راواخیست، د کور انګړ ته لاړم او د اصلي وره د زینو په مخ کې کېناستم. لمر ځلېدلو، لوېدلې نه و، کله مې چې په ډبرینو زینو پښې کېښودې نو د هغې گرموالی مې حس کړو. لنډ بلوز مې اغوستی و. د ژمي سار په پایته رسېدلي وو. د کور د شاتیني انګړ په دېوالونو کې د زنبق گلونو بوټي راڅرېدلې وو، گلان پکې رازرغون وو او ښکلي ځلېدل. د هوا

٩ | بدلون

له وږمه دا احساسېدل چې پسرلي دی. د يوه سپي غيا له لرې اورېدل کېده. زما سپيانو غوږونه بوخ نيولي و او داسې ښکارېدل چې د څو شېبو لپاره گنگس دي. دا غږونه د دوی لپاره ناڅاپي وو، ځکه زموږ شاوخوا کورونه نه وو او گاونډيان مو نه درلودل، نو ښکاره ده چې د سپيانو غږونه هم نه اورېدل کېدل. هغوی هم دلته نوی ژوند پيل کړی و. کله چې سپيان د انگرې بلې خوا ته لاړل، ما هم سندیويچ راواخيست او په تياره کې مې د هغې په خوړلو پيل وکړ. د يوازي توب خوند مې ځکلو. نور مې د وسلوالو امنيتي چارواکو په اړه فکر نه کولو چې معمولاً به د موږ په سل مترۍ کې د مانۍ په گراج کې کېناستل. يا په دې مې هم فکر نه کولو چې اوس هم نشم کولای چې له ساتونکي پرته سپکونو ته لاړه شم. حتا اوسنی ولسمشر او يا پخوانی ولسمشر مې هم له خپل ذهنه وايستل.

د دې په ځای مې په دې فکر وکړ چې څو دقيقې وروسته کور ته دننه شم، خپل قاب د لوبو مينځلو په ځای کې ومينځم، د خپلې خونې د خوب کټ ته لاړه شم او ښايي چې يوه کرکۍ پرانيزم چې د پسرلي هوا تنفس کړم. دا ټول څومره ښه وو. همدارنگه په دې موضوع مې فکر وکړ چې د کور داخلي چوپتيا ماته دا موکه راکړې چې د لومړي ځل لپاره په فکرونو کې ډوبه شم. کله چې لومړۍ مېرمن وم، نو هره اونۍ ډېره ژر تېرېده او زه به بوخته وم. يو چا بايد ماته يادونه کړې وای چې اونۍ اصلاً څنگه پيل شوې وه. مگر اوس مې د وخت تېرېدلو په اړه بل شان احساس درلود. زما لوبې چې سپينې مانۍ ته ننوتلې نو له نانځکو، خادر او د ټايگر په نامه د لوبو له يوه پړانگ سره دننه شوې، خو اوس پېغلې وې او هرې يوې ځانته خپله برنامه او خپل کار درلود. مېرمن مې هم يوه برنامه جوړوله چې له سپينې مانۍ څخه وروسته څنگه ژوند وکړي، آرامه ساه وباسي او د هغو کلونو سترېا له ځان لرې کړي. زه هم په خپل نوي کور کې ناسته يم. ډېر څه شته چې غواړم ويې وایم او ويې ليکم.

لومړۍ برخه

۱

په ماشومتوب کې مې زیاتره وخت د موسیقي غږونه اورېدل چې ډېر بد او زړه بوږنوونکي وو. ځکه زموږ په لاندې پوږ کې د موسیقي زده کړې کېدلې او ما به د دوی غږونه د کوتۍ له غولي اورېدل. د روبې ترورۍ د شاگردانو ډنگ ډنگ به و چې په لاندې پوږ کې به کېناستل او د موسیقي نېونه به یې په ډېره هڅه او زیار زده کول. کورنۍ مې د شیکاگو په جنوبي برخه کې اوسېدله. موږ په داسې کور کې اوسېدلو چې له مرتبو او منظمو خېنتو جوړ شوی و. دا کور د روبې ترورۍ او د هغې د مېړه و چې ترې نومېده. دوی د کور په لومړي پوږ کې اوسېدل او زما مور او پلار د دې کور دویم پوږ په کرایه نیولی و. روبې زما د مور ترورۍ وه. په ډېر سخاوت او بشنې یې زما د مور ملاتړ کلونه کلونه کړی و، مگر زما لپاره یو ویرونکی موجود و. ډېره جدي وه او تر یو تندي یې درلوده چې د سیمه یزې کلیسیا د موسیقي د ډلې سرپرستي یې هم کوله او په عین حال کې یې پیانو هم تدریسوله. د لوړو کوریو بوتونه یې په پښو کول. د مطالعې عینکو یې یو زنځیر درلود چې په غاړه کې به یې اچولی و. تل به یې له شوخی ډکه مسکاه په خوله وه، خو په ټوکمارۍ کې هېڅکله زما مور ته نه رسېده. کله ناکله به مې اورېدل چې خپل زده کوونکي به یې د نه تمرین په خاطر ملامتول او یا هم د دوی په والدینو به یې هم نیوکه کوله چې ولې زده کوونکي په خپل وخت زده کړو ته نه رارسوي.

غرمه مهال به يې په غوسناک حالت چينې وهلې: «شپه پخیر!» چې هر چا به لیدله، نو په خپل زړه کې به يې ویل چې: «بوډی د خدای په خاطر نوره غلې شه!». داسې ښکارېدل چې ډېرو کمو کسانو کولای شول چې د روبي له ستندردونو سره سم ژوند وکړي.

په هر حال، د هغو ماشومانو زړه بوږنوونکي غږونه زموږ د ژوند د سندرو متنونه وو چې له پيانوگانو څخه به يې پورته کول. موږ سهار او ماښام د پيانو ډنگ ډنگ غږونه اورېدل. کله به څو مېرمنې هم له کلیسا څخه کور ته راتلې، چې خپل مذهبي سرودونه تمرین کړي او خپله تقوا او پرهېزگاري زموږ د کور په وره او وربایه وښیندي. روبي ترورۍ ځانته خپل ځانگړي قوانین درلودل. ماشومان به چې پيانو زده کولو ته ورته راتلل، نو تر هغې به يې یوه ټوټه تمرین کوله چې ښه به يې زړه کړې نه وه. زه به په خپله خونه کې کېناستم او د هغوی زیاتو هڅو ته به مې غوږ نیولو. دوی به نټونه یو په بل پسې زده کول چې د روبي ترورۍ رضایت ترلاسه کړي او وشي کولای چې د «هات کراس بونز» له ټوټو تېر شي او د «براهامز لولابای» سندري ته ورسېږي. مگر دا کار به یوازې له زیات تمرین وروسته ترسره کېده. د هغوی د موسیقۍ انگازې زړه وهونکې نه وې، مگر په هره توگه تکراري وې. د دوی د موسیقۍ غږونه د زینو له لارې پاس پور ته راتلل. په پسرلي که به بیا د دوی غږونه د کړکیو له لارې زموږ کوټو ته رادننه شول. دا به داسې وخت و چې ما به له باريي نانځکو سره لوبې کولې، یا به مې له پلاستيکي توکو ودانې جوړولې او په فکرونو کې به ډوبه وم چې یو دم به دا غږونه زما غوږونو ته راغلل. یوازې هغه وخت د ماشومانو د پيانو له ډنگ او ډونگه خلاصېدم چې پلار به مې له کاره راغی. ده د ښار د اوبو د تصفیه کولو په فابریکه کې کار کاوه او چې کور ته به راغی، نو تلویزون ته به کېناست او د کابانو (د بېس بال لوبې ټیمونه دي) د ټیمونو لوبې به يې کتلې. ده به د تلویزون غږ يې دومره لوړ کړ چې هر شېبه به موږ فکر کولو چې کېدی شي

بدلون ۲۳۱

تلویزون وچوي.

په شیکاگو کې له ۱۹۶۰ کال څخه د کابانو د ټیم هلکانو بده لوبه نه کوله، خو چندانې عالي هم نه وو. زه به مې د پلار په پښو کېناستم او د پلار خبرو ته به مې غوړ نیوه چې د لوبې په اړه یې کولې او ویل یې چې هلکان په لوبه کې څنگه لوبېږي ښه یا بد. هغه به ماته د دې ستاینه کوله چې ولې د بيلي ویلیامز د چپ لاس ضربې داسې غوره او ښې دي چې موږ ته نژدې په کانستنس سرک کې یې ژوند کولو. هغه مهال امریکا د سترو او زیاتو بدلونو پر وړاندې ولاړه وه. کېنډیان مړه شوي وو. په کشر مارټن لوتر کېنگ هم هغه وخت برید وشو چې په ممفیس کې د یوې ودانۍ په بالکون کې ولاړ و او هغه لاریونونه یې آرامول چې په شیکاگو کې پیل شوي وو. دی په برید کې وژل شوی و. په ۱۹۶۸ کال کې د دیموکراتانو ملي غونډې وځپل شوې. زموږ په سیمه کې د ویتنام د جگړې د مخالفت په خاطر لارین شوی و چې پولیسانو د وسلو او اوبکو بهوونکو گازونو په واسطه پرې برید وکړ. همدا وخت له ښاره سپین پوستې کورنۍ ډلې ډلې ووتلې او هغو مېنو ته لارې چې دولت ورته ټاکلې وې. دې ښارونو د غوره ښوونځیو او ښه چاپېریال اسانتیاوې درلودې. همدارنګه دې ښارونو کې سپین پوستي ګاونډیان هم زیات وو.

مګر دې ټولو پېښو ماته کومه معنا نه درلوده. هغه مهال زه یوازې یوه کم عمره نجلۍ وم چې له خپلو باريي نانځکو او پلاستيکي توکو سره به مې لوبې کولې او کلاوې او بېلابېل شيان به مې ترې جوړول. هغه نجلۍ چې له مور او پلار پرته یې یو مشر ورور هم درلود او په شپه کې به یې په هغه بالېست سر اېښود چې د دې له بالېست څخه یې یو متر واټن درلود.

زما نړۍ زما کورنۍ وه. ما یوازې دوی ته پاملرنه کوله. مور مې ډېر ژر راته لیک لوست راوښود. زه به یې ځان سره یوځای پلې کتابتون ته بېولم. دا به کېناستله، زه به یې څنگ ته ورسره کېنولم او راته ویل به یې چې کتاب راته په

لوړ غږ ولوله. پلار به مې د ښار د کارگرانو آبي يونوفورم اغوسته او هره ورځ به خپل کار ته تلو، مگر هر شپه يې له جاز موسيقي او هنر سره خپله مينه موږ ته راښودله. په ځوانۍ کې يې د شيکاگو په پوهنتون کې زده کړې کړې وې. د ښوونځي په دوره کې يې نقاشي او مجسمه جوړونه هم زده کړي وو. څو څو واره يې د سوکوهني او لمبا په سياليو کې هم گډون کړی و. اوس په زړېږدۍ کې به چې له تلويزيونه کوم ورزشونه خپرېدل له ټولو سره يې علاقه درلوده. ده ته گلف او هاكي او داسې نورو لوبو هېڅ توپير نه درلود. د غوره ورزشکارانو په بريا به ډېر زيات خوشحالهېده. کله چې زما ورور کرېگ باسکېټبال ته مخه کړه، نو پلار مې په پخلنځي کې د يوې المارۍ په سر يوه سکه کېښوده او هغه ته يې ويل چې ټوپ کړه او سکه راوغورځوه.

هر هغه څه چې په موږ پورې اړه درلوده، زموږ کوچني چاپېريال کې خلاصه کېدل؛ لکه زما نيا او نيکه، زما خپلوان، د سيمې کليسا، زموږ د سيمې د تېلو پمپ چې کله به زه موږ هلته لېږلم او له ما به يې غوښتل چې سگرېټ ورته واخلم او زموږ د سيمې په دوکانونو کې له الکولي څښاک پرته، ډوډۍ، خواړه او شيدې هم پلورل کېدل. د پسرلي په گرمو ورځو کې به ما او کرېگ د هغو کسانو غږونو او جنجالونو ته غوږ نيوه چې زموږ کور ته په نژدې پارک کې به يې لوبې کولې. په دې حالت کې به موږ ویده شو. دا هغه پارک و چې موږ دواړه به هر سهار هلته تلو او په محکه به مو له نورو ماشومانو سره لوبې کولې.

زما او کرېگ ترمنځ سني توپير له دوو کلونو هم کم دی. هغه ته زما د پلار مهربانه سترگې او خوشبينې او زما د مور ناآرامي په ميراث پاتې شوي. زه او زما ورور يو بل ته ډېر نژدې وو. ښايي دا په دې خاطر چې هغه له همنې پيل څخه زما پر وړاندې د وفادارۍ او ملاتړ حس درلود. يو پخوانی تور او سپين انځور لرو چې څلور واړه په يوه کوچ کې ناست يو. زه مې د مور په غېږه کې يم او کرېگ مې د پلار په غېږه کې دی چې ډېر جدي ښکاري. موږ مې موسکه ده.

بدلون | ۲۵

له اغوستلو جامو مو څرگنده ده چې غواړو کليسا ته لاړ شو او يا هم د واده مراسمو ته. په انځور کې د اتو مياشتو يم. ډډ مخ لرم او داسې نه ښکاري چې له خپل پمپر سره دې ستونزه ولرم. سپينې، صافې او مرتبې جامې مې اغوستې او داسې ښکاري چې هر شېبه کېدې شي چې د مور له لاسونو راخوشي او پر ځمکه راولوبړم. له دې سره سره د کامرې سترگې ته داسې ځير يم لکه غواړم چې خوله پرې ولگوم. کړېک زما څنگه ته ناست دی، په غاړه کې يې بو ده او ډېر ښاغلی او مؤثر ښکاري. که څه هم په دې انځور کې يوازې دوه کلن دی، خو د ټولو غيرتي ورونو په شان ښکاري، ځکه لاس يې ماته راوړد کړی او د ساتنې په خاطر يې زه له لاسه نيولې يم.

دا انځور په هغه مهال پورې اړه لري چې موږ گاردنز استوگنيزو ودانيو کې ژوند کولو او زموږ کور زما د پلارني نیکه او پلارنۍ نيا کور ته مخامخ و. زموږ د استوگنې ځای ارزان بيه و چې په ۱۹۵۰ کال کې د شیکاگو په ساحل کې جوړ شوی و او د مډرنو اپارتمانونو په نامه پېژندل کېده. دې ځای جمعي مالکيت درلود چې له دويمې نړيوالې جگړې وروسته د کورونو د نشتون په خاطر تور پوستو کارگرانو ته ورکړل شوي وو. مگر وروسته په دې سيمه کې د جنايتکارانو د فشار له امله بېوزلي او تاوتریخوالی زيات شول او دا سيمه په يوه خطرناکه سيمه بدله شوه. زما مور او پلار تنکي زلميان وو چې له يو بل سره اشنا شوي وو او په څو وېشت کلنۍ کې يې واده کړی و. زه نوې په گرزېدو راغلې وم چې دوی د روپي ترورۍ وړانديز منلی و او د دې او د دې د مېړه تري کور ته لېږدېدلي وو چې يوه ښه سيمه شمېرل کېده.

موږ دواړو کورنيو يو ځای په يوه داسې کور کې ژوند کولو چې دومره ستر نه و. دې کور په يوکلید سپک کې موقعيت درلود. کور داسې جوړ شوی و چې دويم پوړ يې يوازې د يوه يا دوو کسانو د اوسېدو لپاره بسيا و. مگر هر څنگه چې کېدل موږ څلور واړو پکې ژوند کولو. پلار او مور مې د خوب گوټه

کې ویده کېدل او زه او کرېگ سالون کې. کله چې یو څه غټان شو، نو پلار او مور مې یو ترگاپ راوست چې پرنل شېلدز نومېده. دی که څه هم دومره ماهر نه و، خو په ډېر شوق سره یې خپل کار کولو. ده ارزان بیه درې او لرگي راوړل او سالون کې یې یو لرگین دېوال نصب کړ چې له امله یې دا خونه د ماشومانو لپاره په دوو خونو ووېشل شوه. بیا یې د هرې کوتې لپاره بېلې دروازې جوړې کړې او یوه برخه یې هم د لوبو لپاره جوړه کړه چې موږ به پکې لوبې کولې او کتابونه به مو پکې لوستل. که څه هم په دې خونه کې د خوب یو کوچنی کټ او د لیکلو یو کوچنی مېز و خو ما ورسره ډېره مینه درلوده. خپلې ټولې نانځکې به مې د خوب کټ ته راوړلې او داسې به مې له ځان سره نژدې برابرولې چې گواکي غواړم مذهبي مراسم پرې اجرا کړم. د دې لرگینې خونې هنې خواته کرېگ خپل کټ له دېوال سره چسپولی و او موږ به له شپې کولای شول چې له یو بل سره خبرې وکړو. څنگه چې د دېوال سر کې خلاصه فضا وه، نو موږ به کله کله چرابې کلوله کړې او یو بل ته به مو ورغورځولې.

روبي تروری خپل کور د یوې مقبرې په شان سینگار کړی و. سالون کې یې چې کوم کوچونه او مېزونه وو تر ټولو یې پلاستیکونه تاوو کړي وو. زه به چې کله ورغلم او په هنې به کېناستم، نو لوڅې پښې به مې یخ وهلې. د کمود پر سر یې چيني مجسمې راځوړند کړې وې چې هېڅکله چا د دې اجازه نه درلوده چې لاس پرې ووهي. روبي تروری ځینې ډبرین سپي هم په کور کې اېښي وو، چې ما به کله کله پرې لاس واهه، خو له ډاره به مې ډېر ژر لاس ترې را ایسته کړ. کله به چې روبي تروری زده کوونکي نه درلودل، نو لومړي پوږ کې به چوپه چوپتیا وه. هنې به هېڅکله تلوېزون نه روښانه کولو او رادیو ته یې هم غوږ نه نیوه. ما شک درلود چې آیا له مېړه سره یې هم خبرې کوي او که نه. مېړه یې ویلیام ویکتور تري نومېده. مگر زه نه پوهېدم چې موږ په څه دلیل هنې ته په کورني نوم غږ کولو. تري د یوې سېرې په شان و. ډېر باوقاره سړی و

بدلون ۲۷۱

چې د اونی ټولو ورځو کې به یې رسمي دریشي اغوسته او داسې ښکارېده چې گنې یوه کلمه هم هېڅکله له خپلې خولې نه راباسي.

په همدې خاطر زموږ د کور په لومړي او دویم پوړونو کې دوې بېلابېلې نړۍ وې چې د دوو متفاوتو حکومتونو له خوا اداره کېدلې. پورتنی پوړ له شور او زوږه ډک و. ما او کرېک له شرم پرته پکې لوبې کولې او چینې او نارې مو وهلې. د خپل کور په لرگین غولي به مو د ځلا ځانگړي تېل موبیل چې له جرابو سره پرې ښه وښوویږو. کله ناکله به مو له دېوال سره هم ټکر کولو.

یوه کرسمېس اختر کې پلار موږ ته د سوکوهنې دستکشې اخیستې وې، موږ په پخلنځي ته تلو او سوکوهنه به مو کوله. له یو بل سره به مو له وړاندې دا جوړوله چې څنگه یو بل په سوکونو ووځو. شپه مهال به څلور واړو قطعې کولې، یو بل ته به مو کیسې کولې او د جکسون فایو د سندرو البومونه به مو ټیپ ته وراچول، د هغې غږ به مو لوړاوه او ورته غوږ به وو. کله به چې روبې ترورۍ زموږ له شور او زوږه په تنگ شوه، نو هغه برقي بټنه به یې وهله چې د کور په گډه زینه کې وه. د گروپ دې سوچ به د پورتنی پوړ دهلېز لگولو او گلولو. هغې په دې توگه هڅه کوله چې زموږ شور او زوږ بند کړي.

روبي ترورۍ او د دې مېړه تري زموږ څخه لویان وو او په داسې دوران کې پیدا او ستر شوي وو چې زموږ له دوران سره یې کاملاً توپیر درلود. نو دا طبیعي ده چې د دوی علاقې او سلیقې به هم زموږ سره توپیر درلود. هغوی داسې پېښې له سره تېرې کړې وې چې زما مور او پلار پرې خبر هم نه ول. هر کله به چې زه او کرېک د روبې ترورۍ او تري له بداخلاقو په تنگېدو، نو مور به مې موږ ته ویل چې موږ له هغو شرایطو هېڅ خبر هم نه یو په کومو کې چې دوی ژوند کړی. په دې خاطر موږ باید دوی ته درناوی ولرو. زه بیا وروسته پوه شوم چې روبې ترورۍ په ۱۹۴۳ کال کې د موسیقۍ له یوې ډلې سره تللې وه چې په نورټوېسترون پوهنتون کې موسیقي اجرا کړي، خو هلته دې ته اجازه نه

وه ورکړل شوې چې د نجونو په ليله کې ويده شي. هغې ته ويل شوي و چې ته بايد هغه ځای کې کور ونيسې چې هلته تور پوستي اوسېږي. په همدې خاطر هغې له دې پوهنتون څخه د نژادي تبعيض په خاطر شکايت وکړ. همدارنگه د تري په اړه په دې پوه شوم چې هغه په هغه اورپټلۍ کې کار کولو چې مسافرين يې له شيکاگو څخه بېول. ده ښه معاش هم نه درلود. مگر په هر حال مناسبه دنده يې درلوده. يعنې هغه کار چې تل به تور پوستو نارينه وو ترسره کاوه. هغوی به د مسافرانو توکي وړل او راوړل او له دې سره سره يې د هغوی نورې اړتياوې هم پوره کولې. لکه دوی ته يې خواړه راوړل، د دوی بوتونه يې رنگول او داسې نور کارونه يې هم کول. خو په هر حالت کې بايد دوی پاکې جامې اغوستلې وای. که څه هم کلونه کېدل چې تري خپله دنده پرېښې وه خو بيا هم ده خپل پخواني عادتونه ساتلي وو. تل به يې پاکې جامې اغوستې. لږ نوکر ډوله حالت يې درلود او په خپل حق او حقوقو خبر نه و. يعنې د خپلې بقا په خاطر له ځينو شيانو تېرېده. هغه به مې ليدلو چې چرمي بوټونو به يې په پښو و، بندداره پتلون به يې اغوستې و پيکداره خولۍ به يې په سر وه، لاسونه به يې بډ وهلې نه وو او د کور مخ کې به يې تازه چمن لندولو. هره ورځ يې يو سگرېټ څکولو او هره مياشت يې يو بوتل شراب څښل. زما د مور او پلار په شان نه و چې په څښلو کې به يې زياتې کولو او خپله مخه به يې نشوی نيولای. ما تل دا هيله لرله چې د ده په تېرو کيسو پوه شم. ما په دې کې شک نه درلود چې تري به د امريکا زياتره ښارونو ته نه وي تللي او د ويلو لپاره به کيسې نه لري. مثلاً هغې ويلې شوای چې په اورپټلۍ کې شتمنو څنگه چلن کاوه او داسې نور...

مگر هغه په هر دليل چې وو موږ ته خپلې خاطرې هېڅکله نه ويلې.

د څلورو کلونو شاوخوا کې وم. ومې پتېبله چې پيانو زده کړم. کرېگ لومړي ټولگي ته تللی و او په اونۍ کې به يو ځل لومړي پور ته تلله، د پيانو شاته به کېناسته او له روبي ترورۍ څخه به يې پيانو زده کوله او تل به سم او

بدلون | ۲۹

سالم خپل کور ته راتله. هغه مهال داسې ښکارېدل چې زه هم دې ته چمتو یم چې پیانو زده کړم. په خپله نړۍ کې به مې دا فکر کولو چې د روڼي ترورۍ د شاگردانو تمرین ته مې غوږ نیولی او نوره مې پیانو زده کړې ده. یعنې موسیقي مې مغزو ته لاره موندلې ده. مگر زما خوښه دا وه چې لاندیني پور ته لاړه شم او سختگیرې او د تریو تندي درلودونکې یعنې روڼي ترورۍ ته وروښم چې بااستعداده نجلی یم.

د کور شاته یوه مربع کوټه وه. د روڼي ترورۍ پیانو هم په همدې کوټه کې کړکی ته نژدې اېښودل شوې وه. د کوټې کړکۍ غلې انگر ته خلاصېده. د خونې په یوه گوښه کې یوه گلدانۍ وه او په بله گوښه کې یې یو کوچنی مېز و چې زده کوونکو به د زده کړې کتابچې پرې اېښودلې او د موسیقي نېټونه به یې پکې لیکل. روڼي ترورۍ به د موسیقي د زده کړې په وخت کې په خپله لوړه څوکی کې استواره کېناسته، په خپلې گوتو به یې نېټونه راښودل، سر به یې ښورولو او دې ته به په تمه وه چې یو زده کوونکی کوم نې غلط کړي. آیا زه له روڼي څخه وېرېدلیم؟ نه هېڅکله نه. مگر په هر حال هغې وېرونکې خبره درلوده او په ډېر ځواک یې درس ورکاوه چې ما د دې په شان داسې څوک نه دي لیدلي. له زده کوونکو یې غوښتل چې درسونه ښه تمرین کړي. ما داسې انگرېل چې دا زما سیاله او رقیبه ده او هیله مې درلوده چې زه ترې مخکې شم. کله به چې د دې پر وړاندې وم نو تل به مې دا احساس کولو چې دې ته ځان ثابت کړم.

د پیانو په لومړي درس کې زما پښې د پیانو له چوکۍ څخه ځمکې ته نه رسېدې او همداسې خورپند وې. روڼي ماته د زده کړې پانې راکړې. زه ډېره هیجاني شوم. بیا یې ما ته رازده کړل چې خپلې گوتې څنگه په بټنو کېږم او هغه وغږوم. یعنې په همغې پیل کې، له درس وړاندې هغې ماته په آمرانه ډول وویل: «ډېر ښه، پام وکړه چې سي بټن پیدا کړې. زه درته گورم».

کله چې څوک ماشوم وي نو داسې ورته ښکاري چې پیانو زرگونه بټنې

لري، خو داسې نه ده. ما هم همدا فکر درلود. پيانو تورې او سپينې بټنې لري. لنډه دا چې د پيانو زده کړه مې پيل کړه. لږ وخت تېر شوی نه و چې سي بټنه مې په واقعي توگه پيدا کړه چې د زير او بم بټنو په منځ کې ده. که يو څوک خپله بټه گوته په سي بټنه کېږدي، نو نورې گوټې به يې په خپله نورو نورو بټنو ته ورورسېږي. د روبي ترورۍ په پيانو ډېر وخت تېر شوی و. بڼه يې بدله شوې وه او بټنو يې خپل رنگ بايللی و. دا بټنې داسې ښکارېدې له بې نظمه غاښونه. له نېکه مرغه د سي بټنې يوه څنډه لوېدلې وه. په همدې خاطر ډېر ژر مې پيدا کولای شوه.

په دې توگه ډېر ژر راته څرگنده شوه چې له پيانو سره ډېره مينه لرم. هر کله به چې د هغې شاته کېناستم، نو ښه حس به مې درلود. البته زموږ په کورنۍ په ځانگړې توگه زما د مور په خپلوانو کې زيات کسان موسيقي پوهان وو او يا يې له هغې سره مينه درلوده. حتا زما يوه تره د موسيقي په يوه مسلکي ډله کې د موسيقي ځينې الې غږولې. زما ځينو ترورۍ گانو د کليسا د موسيقي ډله کې سندرې ويلې. لنډه دا چې که څه هم روبي ترورۍ د کليسا د موسيقي د ډلې سرپرستي کوله، له دې سره سره يې موسيقي هم تدريسوله. د اپرېوت په نامه يې يو ښوونځی هم درلود چې ماشومانو ته د يوه موزیکال تياتر په شان و. دا ښوونځی د کليسا په ځمکتل کې و او زه او کربگ به هره اونۍ د شنبې سهار کې ورتللو. مگر د کورنۍ د موسيقي ستر استاد زما نيکه او د روبي ترورۍ ورور شېلبز و چې ترگاني يې کوله. دا سړی بېخياله، ستر خېټی او خنده رويه و. لږه ږيره يې درلوده چې خاکستري وه. زما په ماشومتوب کې هغې د ښار په لوېديزه برخه کې ژوند کولو. په همدې خاطر ما او کربگ ساوت سايد بللو. مگر کوم کال مې چې د پيانو زده کړې پيل کړې، نو دی هم زموږ سيمې ته راکډه شو او موږ د تېر په شان د ساوت سايد په نامه يادولو.

ساوت سايد کلونه وړاندې هغه وخت زما له نيا څخه بېل شوی و چې مور

بدلون | ۳۱

مې ځوانه وه. هغه زما د مور له مشرې خور کارولين ترورۍ او زما د مور له کوچني ورور سټيو ماما سره يو ځای په تنگ خو هوسا کور کې اوسېده چې زموږ له کوره يې يوازې دوه کوچې واټن درلود. ساوت سايد په خپل کور کې د موسيقۍ لپاره هر ځای د بربشنا مزي غځولي وو، په ټولو خونو او حتا په حمام او تشاب کې يې هم لاسپيکرونه لگولي وو. سالون کې يې يوه الماری جوړه کړې وه چې څو پلې يې درلودې او هلته يې خپله استريو دستگاه ځای پر ځای کړې وه. همدارنگه ځينې هغه شيان يې هم پکې اېښي وو چې د سيمې له کورني ليلام څخه يې اخيستي و. لکه گرامافون، د ثبتولو يوه پخوانۍ دستگاه او يو شمېر د موسيقۍ ډېسکونه او پاڼې چې د څو کلونو په اوږدو کې يې ټول کړي وو.

په دنيا کې داسې زيات شيان وو چې ساوت سايد پرې بې باوره و. هغه يو پخوانی او سنتي سړی و او داسې يې انگېرل چې ټول په ده پسې توطيې کوي. د غاښونو په ډاکټرانو يې هېڅ باور نه درلود. په همدې خاطر د ده غاښونه وراسته شوي او لوېدلي وو. په پوليسو يې باوره و ځکه د جورجيا يو تور پوستی غلام و. څه وخت يې په آلاباما کې تېر کړی و. بيا په ۱۹۳۰ کال کې شيکاگو ته راغلی و او د نژادي بېلتون ټول قوانين يې تجربه کړي وو. په همدې خاطر يې په هېڅ يو سپين پوستي هم باور نه درلود. کله چې د ماشومانو پلار شو، نو د هغوی ډېره جدي ساتنه يې کوله او هغوی ته يې د تور پوستو ماشومانو په اړه واقعي او خيالي کيسې کولې چې دوی تېروتنه وکړه او داسې ځای ته دننه شول چې هلته د تور پوستو ورتگ بند و. هغوی ته يې په ټينگار ويل چې په پوليسو هېڅکله باور مه کوئ.

داسې ښکارېدل چې موسيقي ده ته ارمتيا وربښله او د ده اندېښنې يې تسکينولې. کله به چې ساوت سايد د خپلې ترکانۍ پيسې ترلاسه کړې، نو لاړ به او د ځان لپاره به يې د موسيقۍ يو نوی البوم اخيسته. په پرلپسې توگه يې

کورنۍ مېلمستياوې کولې. په دې مېلمستياوو کې به يې د موسيقۍ استريو دستگاه چالانوله او د هغې غږ به يې دومره لوړاوه چې مېلمان به مجبور شول چې له يو بل سره په ډېر لوړ غږ خبرې وکړي. موږ به د خپل ژوند ډېر مهم مراسم د ساوت سايد په کور کې لمانځل. لکه د کرسمېس مراسم چې هر کال به مو د ده په کور کې لمانځل او له ده نه به مو د مشهورې امريکايي سندرغاړې اېلا فیتزجرالد د موسيقۍ البومونه د ډالۍ په توگه ترلاسه کول. د زېږېدو د کليزو په مېلمستياوو کې به مو د مشهور ساکسيفون غږوونکي کولترين د سلامتيا په خاطر شمعونه بلول. موږ مې ويل چې ساوت سايد د جاز موسيقي د خپلو اوو واړو اولادونو په وجود کې اغېزې وه. ځکه کله به چې راپاڅېد، نو د کورنۍ غړي به يې د موسيقۍ په لوړ غږ سره راوين کړل.

له موسيقۍ سره د ده زياته مينه د ساري ناروغۍ په شان وه چې ټول پرې اخته کېدل. کله چې زموږ سيمې ته راغی، زه هره ورځ مازيگر مهال د دوی کره ورتللم. د موسيقۍ هر ډېسک به مې چې غوښته، له البومه مې را اخسته په دستگاه کې مې اچولو او ورته غوږ مې نيوه. که څه هم هغه مهال ماشومه وم او د ده د موسيقۍ البومونه به مې رااخيستل خو دی به هېڅ کله نه غوسه کېده. د موسيقۍ لومړنی البوم ده راته واخيست چې د «غږېدونکي کتاب» په نامه او د سټېوي ونډر اثر و. د دې البوم موسيقي زما د خوښې موسيقي وه. کله به چې وړې کېدم، ماته به يې مېلک شېک راکول، يا به يې د چرگ غوښه راته سره کوله او د خوړلو په وخت کې به مې موسيقۍ ته هم غوږ نيوه. لنډه دا چې ماته د ده کور د جنت په شان و او په هغه عمر کې ما داسې فکر کولو چې جنت داسې ځای دی چې له جاز څخه ډک دی.

خپل کور کې به مې د موسيقۍ د زده کړې د پرمختگ په خاطر تل تمرين کولو. دا مې سم انگېرلي وو چې د موسيقي نټونو زما په ځان کې په غيرمستقيمه توگه خپل ځای موندلی دی. څنگه چې موږ پيانو نه درلوده، نو

بدلون | ۳۳

مجبوره وم، چې د تمرین لپاره لاندې پور ته لاړه شم او د روبي تروری پيانو وغږوم. په همدې منظور هره ورځ په تمه وم چې د روبي تروری زده کوونکي لاړ شي او بیا به زه له خپلې مور سره لاندې پور ته تلم. زړه مې غوښتل چې د پيانو وهلو په وخت کې زما مور په همغه لوړه څوکی کې کېني او زما موسیقي غږولو ته غوږ شي. د هغه کتاب له مخې به مې تمرین کولو چې روبي تروری راکړی و. کله به مې چې یوه پارچه زده کړه، نو بیا به بلې پارچې ته تلم. له شک پرته ویلی شم، چې زما کار هم له نورو زده کوونکو څخه ښه نه و، مگر په دې بیا ډاډه یم چې له هغوی څخه مې زیاته هڅه کوله. د موسیقي زده کړه زما لپاره یو جادويي کار و. هر ځل به مې چې نوي څه زده کړل، د خوشحالی احساس کې به ډوبېدم. د زده کړې په وخت کې به مې دې ته هم پام کېده چې د روبي تروری په چلن کې بدلون راځي. هر کله به مې چې یوه پارچه موسیقي له تېروتنې پرته غږوله او یا به مې په چپه لاس بټنې خوځولې او په ښی لاس به مې اکورد نیولی و، نو دې به خپل احساس داسې پټولو چې ګواکي هیجاني شوې ده. مگر زما به د سترګو په کونجونو کې دې ته پام کېده چې راضي ده، ځکه نور یې پر خپلو شونډو فشار نه راوسته. زما او د روبي تروری تر منځ به داسې شېبې، د دوستۍ او صمیمیت طلايي شېبې وې. که ما د هغې ښوونیز قوانین ښه رعایت کړي وای، نو ښايي چې دا دوستي به لا نوره هم پسې غځېدلې وه. مگر د هغې ښوونیزې پانې زښته زیاتې وې او د لمړنیو پارچو په زده کړو کې هم چندان چټکه نه وم، نو داسې ورځې به هم راتلې چې نور به مې حوصله ختمېده، پانې به مې اړولې رااړولې، وروستيو پاڼو ته به رسېدم او خپل وخت به مې د مشکلو او پېچلو پارچو په تمرین تېراوه. لنډه دا چې یوه ورځ مې روبي تروری ته یوه سخته پارچه په ډېر غرور وغږوله چې له امله یې زیاته په غوسه شوه او په ستخ حالت کې یې راته وویل: «شپه په خیر.» او بیا یې ماته هم د نورو زده کوونکو په شان جزا راکړه او ملامه یې کړم. زما د دې کار انګېزه دا وه

چې هغې ته خپله توانايي وروښييم. مگر هغې داسې ونډېرل چې ما يو ستر جنايت ترسره کړی دی.

خو ما چې کوم کار کړی و، پرې پښېمانه نه وم. په اصل کې مې له همغږي ماشومتوب څخه دا غوښتل چې هر څوک زما پوښتنو ته په منطقي توگه ځواب راکړي. د وکيلانو په شان وم او د نورو ديکتاتورې مې نه منله. زما د زور ويلو او ځواک يوه ښه دا وه چې په ورور به مې امر کولو او ورته ويل مې چې زموږ د لوبو له گډې خونې لاړ شه. هغې به هم زما خبره منله. لنډه دا چې هر کله به مې ذهن ته کوم نوی فکر راته، نو دا مې نه غوښتل چې له دليل پرته څوک له ما سره مخالفت وکړي. همدا کار هم د دې باعث شو چې زما او ترورۍ تر منځ خبرې اترې راشي. له هغې مې پوښتنه وکړه:

- په دې خاطر غوږه شوې يې چې يوه نوې پارچه مې زده کړې؟

- هو، ځکه ته تر اوسه دې ته چمتو نه يې چې داسې سختې سندري وغږوي.

- مگر تا وليدل چې ما ډېره ښه وغږوله.

- نه، داسې نشې کولای چې خپلې لارې ته ادامه ورکړي.
- نو ولې؟

څنگه چې ما د روڼي ترورۍ ټاکل شوي قواعد او قوانين په سمه توگه نه منل، نو له دې امله د پيانو د زده کړې ټولگي د جگړې ميدان ته ورو ورو ورته کېده. داسې ښکارېدل چې دواړې له خپل ضده نه تېرېدو او دواړو حق هم درلود چې داسې وکړو. ما به پيانو داسې غږووله، څنگه مې چې زړه غوښته او هغې به هم ورته غوږ نيوه او په ما به يې نيوکې کولې. هغه په دې باور وه چې زه داسې کوم پرمختگ نشم کولی او زه هم په خپلې عقيدې ولاړه وم او ويل مې چې زه پرمختگ کوم. البته خپل پرمختگ مې د هغې د ښوونې په خاطر نه گانېه. زموږ ټولگي همداډسې پر مخ تلل.

بدلون | ۳۵

زما د پلار، مور او ورور باور دا و چې زما او روبي تروری کارونه د خندا وړ دي. کله به مو چې مابنام ډوډۍ خوړله او ما به دوی ته ویل چې زما او روبي تروری ترمنځ داسې خبرې اترې تېرې شوې، نو دوی به ډېر خندل. کړېک له روبي سره هېڅ ستونزه نه درلوده او د هغې لپاره یو ښه زده کوونکی و، ځکه خوشحاله و، قوانین یې منل او له ښوونیزو پاڼو یې پیروي کوله. زما مور او پلار نه د روبي پلوي کوله او نه هم زما. په کلي توګه هغوی داسې کورنۍ وه چې د خپلو اولادونو په کارونو کې یې لاسوهنه نه کوله او پر دې باور وو چې زه او زما ورور باید خپله له خپلو مسایلو او ستونزو سره مخامخ شو. البته زموږ د کارونو پوښتنه به یې کوله، زموږ خبرې به یې اورېدې او له موږ سره به یې همغږي څرګندوله. نور پلرونه او میندې داسې ول چې که اولادونو به یې له ښوونکو پیروي نه کوله، نو ملامتول به یې، مګر زما مور او پلار زما سره کوم کار نه درلود. مور مې له شپاړس کلنۍ راهیسې له روبي تروری سره ژوند کړی و او د دې له وسواسي قواعدو سره یې پوره آشنایي درلوده. داسې ښکارېدل چې مور مې زما او روبي تروری ناندري ویني او دا ویني چې زه د هغې پر وړاندې درېدلې یم او قوانین یې نه منم، نو په زړه کې راضي وه او خوشحاله ده. کله چې اوس د هغو ورځو په اړه فکر کوم، وینم چې مور او پلار مې زما سرکښه او خپلواکه روحیه درکوله. په دې خاطر یې منندویه یم. داسې ښکارېدل چې زما په وجود کې یوه رڼا وه، د دوی خوښېده او غوښتل یې چې تل دا لمبه روښانه وساتي.

روبي به هر کال داسې مراسم جوړول چې د موسیقي یوه اله به پکې غږول کېده. دا مراسم یې په دې خاطر نیول چې زده کوونکي یې موسیقي وغږوي، خپله وړتیا وښيي او خلک یې واوري. نه پوهېږم چې دا کار یې څنګه ترتیبولو خو فکر کوم چې د شیکاګو په مرکز کې یې د شیکاګو پوهنتون یو سالون په کرایه نیولو. دا سالون په یوه ستره او ډېرینه ودانۍ کې جوړ شوی و او په میشیکان سړک کې یې موقعیت درلود. همدارنګه د شیکاګو د سمفوني ارکستر

د کنسرتونو ورکولو ځای ته هم نژدې و. کله به مې چې دا فکر کولو چې زه هم ورځم، نو فکر به مې گډوډېدلو. زموږ اپارتمان د ښار په جنوبي برخه کې و او د شیکاگو له مرکز او د هغې له خرابو ودانیو او له بیرباره ډکو سپکونو سره یې ډېر توپیر درلود. موږ به هر کال یوازې یو ځل د ښار مرکز ته تلو او هلته به مو د هنر او تياتر موزیم لیدلو. هغه هم څلور واړه چې د پلار په بیوک موټر کې به سپاره شوو او د موټر له شیشو څخه به مو بهر ته داسې په تعجب او حیرانیتا کتل لکه فضايي انسانان چې په فضا کې سفر کوي.

پلار به مې د موټر چلولو په خاطر له هرې پلمې گټه اخیسته. ځکه له خپل موټر سره یې مینه درلوده او د ده موټر الکترا ۲۲۵ بیوک موډل او تقریبي رنگه و چې دوې دروازې یې درلودې. تل به د خپل موټر شاوخوا تاوېده راتاوېده او داسې به یې پاک ساتلو چې ځل بل به یې کاوه. موږ مې هم ده ته ورته وه. ځکه دې به هم موږ ته پاکې جامې رااغوستې او ډاکټر ته به یې د چکاب لپاره بېولو چې له روغتیا مو ډاډه شي او پلار به مې هم موټر ورکشاپ ته بېولو او د هغې موبایل او ټیروونه او داسې نور څه به یې جوړول. البته زموږ هم له موټر سره ډېره جوړه وه. ځکه په ظاهري توګه پاک او ځلېدونکې و او ډېر ښکلي څراغونه یې درلودل. منځ یې هم پراخه و. کله به چې موږ پکې کېناستو، نو داسې فکر مو کولو چې په کور کې یو. ما په موټر کې کولای شول چې په دوو پښو ودرېږم او خپل لاس د هغې پر چت ووهم چې له ټوکر څخه جوړ او نرم و. هغه مهال د ساتنې کمربندونه لا اجباري نه وو. زه او کرېګ به اکثره مهال پر څوکیو ښکته او پورته غورځېدو او که به مو له مور او پلار سره خبرې کول غوښتل، نو مخکې به تلو او د دوی څوکی شاتنې برخه به مو کلکه رانیوه. ما به خپل مخ مخکې کاوه او په څنګ به مې د پلار له مخ سره چسپاوه. دا کار مې ځکه کاوه چې له هغه سره خبرې وکړم او هغه منظرې وویم چې هغه یې ویني. همدارنګه دې موټر زموږ د کورنۍ په منځ کې د مینې او محبت فضا

بدلون | ۳۷۱

رامنځته کړې وه. موږ ته به يې د دې وخت راکولو چې په سفر کې له يو بل سره خبرې وکړو. هره شپه به له ماښامي وروسته ما او کريگ پلار ته زاری کولې چې موږ په موټر کې بهر ته بوزه. د پسرلي په شپو کې به هغې سينما ته تلو چې زموږ د سيمې په جنوب لوبډيزه برخه کې وه. دا سيمنا داسې وه چې له موټر سره يو ځای هم دننه ورتللو او په بيوک کې هوسا کېناستلو او د شاديانو د سياري فلم مو کتلو. موږ به مې چرکوپړي او کچالو سره کول او د ساندويچ په شان يې جوړول، بيا يې ما او کريگ ته راکول چې ويې خورو. د خوړلو په مهال کې به مو دې ته پام و چې خپل غوړ لاسونه د دستمال په ځای د شا په سيټ پاک نه کړو.

کلونه تېر شول چې په دې پوه شوم چې پلار مې ولې له موټر چلولو څخه داسې خوند اخلي. په هماغه ماشومتوب کې مې دا احساس کړل چې هغه کله د موټر شترېنگ ته کېږي، نو د آزادۍ احساس کوي. کله به چې د موټر تيرونه په حرکت شول نو دی به ډېر خوشحاله و. دی د خپل عمر په دېرشمه لسيزه کې و ډاکټر ورته وويل چې ستا د يوې پښې د کمزورۍ احساس د يوه ډول فلج لومړنۍ نښه ده او داسې ښکاري چې د مغزو عصبي سلولونه دې په اختلال اخته دي او کېدی شي، داسې ورځ راورسي چې نور به دې ونه توانېږي چې په پښو وگرزي. نه پوهېږم چې کوم کال و خو هر کال چې و پلار مې په اماس ناروغۍ اخته شو. په هر حال د ده موټر ده ته د لکني په شان و. خو پلار مې ډېر کلک و او دا حقيقت يې هېڅکله هم پر خوله نه راوړه چې موټر ورته د لکني په شان دی.

زما مور او پلار د دې ناروغۍ په اړه په څه نه پوهېدل. هغه مهال د اوس په شان انټرنېټ او گوگل نه ول چې د دې ناروغۍ نوم پکې وليکو او د دې ناروغۍ په اړه زيات معلومات ومومو. البته په دې ډاډه يم چې پلار مې نه غوښتل چې د خپلې ناروغۍ په اړه په څه پوه شي. که څه هم هغې په کليسا ايمان درلود، خو

هېڅکله يې دعا نه کوله چې خدای يې روغ کړي او هېڅکله يې د خپلې ناروغۍ د درملنې هڅه ونه کړه. البته خپل جېنونه يې هم نه ملامتول. زما کورنۍ ناوړه خبرونه تل په خپل زړه کې ساتل او هڅه يې کوله چې هېر يې کړي. مثلاً موږ په دې نه پوهېدو چې کله زما پلار ډاکټر ته لاړ، نو له دې وړاندې يې څومره وخت د پښې دا کمزورتيا زغملې وه. هغه نه غوښتل چې ډاکټر ته لاړ شي. زړه يې نه غوښتل چې موږ په خپلې ناروغۍ خبر کړي. له درد او ستونزو سره يې همغږي کوله او خپل ژوند يې تېراوه.

دې کې مې شک نشته چې کله د موسيقۍ د غږولو په خاطر سالون ته تلم، نو دی څه نا څه گوډ گوډ کېده. څو وارې مې ليدلې و چې کله به په زينو کې پورته کېده، لږ دمه به يې وکړه او بيا به په ډېرې سختۍ پورته شو. کله به چې د پېرلو (اخيستلو) لپاره سترو پلورنځيو ته تلو، دی به زياتره وخت په چوکۍ کېناسته او موږ ته به يې ويل چې څو چې تاسو راگرزئ، زه دلته درته په تمه يم.

هغه ورځ چې موږ د موسيقۍ د يوې آلې د غږولو مراسمو ته تلو، نو زه د موټر شاتني سيټ کې کېناستلې وم. ښکلې جامې مې اغوستې وې. ګلالې چرمي بوتونه مې په پښو کړي وو او وېښتان مې د لکۍ په شان کوڅۍ کړي وو. په دې مراسمو کې لومړی ځل وو چې په استرس اخته او خولې شوم. که څه هم په کور کې مې په څو څو وارو هغه پارچه د روڼي ترورۍ په بيانو تمرين کړې وه، خو بيا هم ډېره اندېښمنه وم. کړېکې هم درېښي کړې وه او هغه شپه يې په څېره کې د خپګان هېڅ نښې نښانې نه وې. حتا په شاتني سيټ کې ويده شوی و. څېره يې تازه او له هر ډول اندېښنې پاکه وه. کړېکې تل داسې خونسرد و. ما به تل د دې خونسردۍ په خاطر ستايه. هغه مهال يې د باسکېټبال په لوبغالي کې هم لوبې کولې او هره اونۍ به يې سيالي درلوده. داسې ښکارېدل چې له سيالۍ وړاندې له دې اندېښنو سره روږدی شوی، ځکه داسې ډېرې

سیالی یې کړې وې.

پلار به مې تل خپل موټر د پارک په نژدې ځای کې درولو. حتا زیاتې پیسې یې هم ورکولې چې دې ته اړ نه وي چې په خپلو ګوډو او کمزورو پښو زیات واټن ووهي او موټر ته ورشي. هغه ورځ چې کله د روزولت د پوهنتون ستر سالون ته دننه شوو، نو د هغې د ستروالي پر وړاندې مې د کوچنیوالي احساس وکړ. سالون سترې کړکۍ درلودې چې د سیمې پراخه چمن ترې ډېر ښه ښکارېده. په سالون کې منظمې فلزي څوکۍ اېښودل شوې وې چې اندېښمن ماشومان او د هغوی کورنۍ به راتلل او په څوکیو به کېناستل. د سالون په سټېج کې دوې پیانوګانې اېښودل شوې وې چې دروازې یې د یوه الوتونکي د وزرو په شان پرانستل شوې وې. روڼې ترورۍ ګلداره جامې اغوستې وې او اوټر اوټر یو خوا او بل خوا ته تله راتله او خپل زده کوونکي یې کنټرولول چې وګوري چې د نوټونو پاڼې یې راوړې او که نه. بالاخره کله چې د اجرا وخت راوړسېد، نو ټولو ته وویل شول چې غلي شي.

سم مې په یاد نه دي، چې هغه ورځ لومړی چا موسیقي وغږوله. یوازې په دې پوهېږم چې کله زما وار راوړسېد، نو له څوکۍ راپاڅېدم او د سالون مخې ته لاړم. په زینو پورته شوم په سترو پیانوګانو کې د یوې پیانو شاته کېناستم. چمتو وم. که څه هم روڼي یو تروه او سختګیر ښځه وه، خو هغه شېبه کې راته یوه مرستندویه شمېرل کېده. له هغې پارچې سره هم په پشپړه توګه بلده وم چې غږوله مې. یوازې مې باید بټنو ته فشار ورکړی وای.

مګر ډېر ژر مې دې ته پام شو چې یوه ستونزه شته. زه د یوې دقیقې او په بشپړه توګه مسلکي پیانو شاته ناسته وم چې په ډېر دقت برابره شوې وه. خو زه له داسې روغې پیانو سره روږدې نه وم. تل مې د روڼي ترورۍ په کوچنۍ پیانو تمرینونه کړل چې ژپړې او کړې وړې بټنې یې درلودې او د سي بټنې یې یوه څنډه هم ماته شوې وه. یعنې ماته د پیانو معنا همغه د روڼي ترورۍ ګوډه ماته

پيانو وه. همغه شان چې ماته د ژوند سيمه د خپلې سيمې په معنا وه. يا زما د پلار معنا، زما همغه پلار و.

دا مهال مې ناڅاپه هغو ليدونکو ته پام شو چې په څوکی ناست وو او په ځير ځير يې راکتل. نه پوهېدم چې خپلې گوتې مې په کوم ځای کېږدم او خپله پارچه پيل کړم. تروره وم او زړه مې په ډېر شدت درزا کوله. هڅه مې کوله چې د خپلې مور خبره پيدا کړم، مگر د هغې په ځای روڼي ترورۍ وه چې له خپل ځايه راپورته شوه او زما خواته راغله. گواکي په دې پوه شوې وه چې وېرېدلې يم. په هر حال د دې لپاره چې خپله اجرا ترسره کړم، نو خپله گوته يې په ډېر ظرافت د پيانو په منځ کې په سي بټن کېښوده، چې زما پام شي چې بايد خپل کار له کوم ځايه پيل کړم. بيا په ډاډه زړه راته مسکه شوه، چې زړه يې راکړ او لاړه په خپل ځای کېناسته چې زه خپل موسيقي غږول پيل کړم.

د ۱۹۶۹ کال په پسرلي کې په برين ماور ښوونځي کې شامله شوم. هلته مې د نورو په پرتله دوې ځانگړنې درلودې، لومړۍ دا چې لوستل مې کولای شول او بل دا چې يو مينه‌ناک ورور مې درلود چې دويم ټولگي کې و او له ما سره يې مرسته کوله. ښوونځي څلور پوره درلودل او له خښتو جوړ شوی و. مخکې يې انگر و او يوازې څو کوڅې يې زموږ له کور سره واټن درلود. د دوو دقيقو پلي تگ لاره يې درلوده. خو که د کړبگ په شان مې منډې وهلې وای، نو په يوه دقيقه کې ښوونځي ته رسېدم.

له همدغې پيله مې ښوونځی ډېر خوښ شو. همدارنگه خپله ښوونکې مې هم خوښه شوه چې مېرمن بوروز نومېده. دا سپين پوستې او له جثې وړه وه، داسې ښکارېده لکه زړه، خو زړه نه وه، بلکې عمر يې د څو پنځوسو کالو په شاوخوا کې و. زموږ ټولگی ستر و او داسې کړکۍ يې درلودې چې ډېر ښه لمر ترې راته. هلته زيات شمېر نانځکې هم وې چې موږ پرې لوبې کولې. ډېر ژر له خپلو ټولگيوالو سره ملگرې شوم، د دوی هم ښوونځی ډېر خوښېده. موږ مې د کتابتون غړيتوب درلود. د هغې له کارته مې گټه اخيسته او د «ډېک او جين» کتابونه مې کورته راوړل او ټول مې څو څو ځله لوستل. پر دې اساس کله چې په ښوونځي کې پوه شوم چې نوې کلمې بايد د انځورونو له مخې زده کړم، نو ډېره خوښه شوم. لومړی مې بايد د سره، آبي، شنه، تور، نارنجي، بنفش او سپين رنگونو نومونه د انځور له مخې زده کړي او ليکلي وای. مېرمن بوروز به بېلابېل

کارتونه پورته کړل او له موږ هر یوه به یې وغوښتل چې په کارت د کوم رنگ کلمه لیکل شوې، په لوړ غږ یې ولولو.

هر چا به چې پام وکړ او سم ځواب به یې ورکړ، نو د ښوونکې په امر په یوه ځانگړي ځای کې کېناسته. داسې ښکارېدل چې دا یوه لوبه ده، خو داسې نه وو، بلکې په دې لوبه کې ځینې ماشومان تحقیقېدل، ځکه ځینو زده کوونکو نشول کولای چې حتا یوه ساده او اسانه کلمه هم ووايي. لکه سور. البته دا موضوع په ۱۹۶۹ کال او د شیکاگو په یوه پخواني ښوونځي پورې اړه لري چې یو دولتي ښوونځی و.

هغه مهال چا لا د ماشومانو ځانباوري (عزت نفس) ته پاملرنه نه کوله. که کوم ماشوم به په کور کې ژر لوستل زده کړل، نو په ښوونځي کې به یې زیات امتیازونه ترلاسه کول. هغه ته یې هوښیار ویل او له دې امله یې ځانباوري زیاتېده. زموږ په ښوونځي کې هم دوه هوښیار زده کوونکي وو. یو د تډي په نامه یو کوریایي- امریکایي هلک او بله هم د چیاکا په نامه یوه تور پوستې نجلۍ. ما هڅه کوله چې هغوی ته ځان ورورسوم. کله چې د کارتونو د لوستلو وار ماته راوړسېد، له ځایه پورته شوم او له ستونزې پرته مې په پرلپسې توگه د سره، شین او آبي رنگونو نومونه وویل. بیا له لږ مکث وروسته مې د بنفش کارت او همدارنگه د نارنجي کارت نومونه هم واخیستل. مگر کله یې چې سپین کارت راته راواخیست، نو په خپل ځای مېخ شوم. ماغزه مې له کاره ولوېدل. خوله مې په عجیبه توگه کړه وړه شوه. هر څومره مې چې هڅه وکړه، ومې نشول کولای چې د سپین رنگ کلمه ادا کړم. گوندې مې سستې شوې او داسې مې حس کړل چې دا دی په ځمکه لوېږم. له نېکه مرغه مېرمن بوروز راته وویل چې کېنه. کله چې په خپل ځای کېناستم، نو د سپین رنگ کلمې زما په مغزو کې د سوټک وهلو په څېر غږ وکړ. مگر نور وخت تېر شوی و. هغه شپه چې کله کورته لاړم او په کټ کې اوږده وغځېدم، نو یوازې د سپین رنگ په کلمې مې فکر کولو او

بدلون ۴۳۱

خپل حماقت ته خندېدلې چې ولې مې ونشول کولای چې دا کلمه په ټولګي کې په خوله راوړم. زړه مې ډېر غوښتل چې بريالی شم، خو اوس مې نور شک نه درلود، چې ښوونکې به ما يوه ټنبله زده کوونکې ګڼي. تل به د هغو طلايي ستورو په فکر کې وم، چې هغه ورځ مېرمن بوروز ټډي او چياکا ته ورکړي وو چې په خپلو ټيرونو يې راځوړند کړي. دا د دوی يوه ښه وه چې زيات هوښياران دي او د ټولګي نور زده کوونکي ګندذهنه. په هر حال هغوی ټول هغه کارټونه فوراً لوستلي وو چې ښوونکې ورښکاره کړي وو.

بله ورځ مې بيا له خپلې ښوونکې هيله وکړه چې له ما نه بيا ازموينه واخلي. مګر مېرمن بوروز زما خبره ونه منله او راته کړل يې چې موږ زيات نور کارونه هم لورو چې بايد ترسره يې کړو. خو ما زيات ټينګار وکړ او دې هم زما څخه دويم ځل ازموينه واخيسته. دا ځل مې خپله خونسردي وساتله. کله به مې چې يو کارت ولوستلو، تازه ساه به مې واخيستله چې ماغزه مې فعاله شي. لنډه دا چې بريالی شوم او ومې کولای شول چې د تور، نارنجي او بنفش او سپين رنگونو نومونه له هر ستونزې پرته بيان کړم. هيله مې درلوده چې مېرمن بوروز دا کوچنۍ تور پوستې نجلۍ تشويق کړي يا مې زړه غوښتل چې ټډي او چياکا هم زما برياليتوب وويني. په هر حال، هغه ورځ ما زياتر چې له ښوونځي څخه کور ته راتلېم، نو هغه طلايي ستوری مې هم په ټيټر ټومبلی و او له غرور څخه په ډک حالت کې کور ته لاړم.

کله چې کور ته تلېم، په لار کې په خيالونو کې ډوبه وم او د خپلو نانځکو سره مې بېلابېلې پېښې انځورولې. نانځکو زما د ماشومتوب په خيالي دنيا کې ماشومان زېږول، يوې او بلې ته يې توطيې جوړولې، له يوې او بلې سره يې خيانت کولو، له يو او بلې سره به يې جګړې کولې او کله به هم په هيله او کله به هم په کرکه اخته کېدې. کله چې کور ته لاړم، تر ماښام پورې څه وخت و. ما غوښتل چې د خپلې خونې او د کرېګ د خونې په منځ کې مشترکې فضا ته لاړه

شم، په ځمکه خپلې باريي نانځکې کېږدم او له هغوی سره داسې کيسې جوړې کړم چې له واقعيت سره نژدې وي. کله کله به مې د کرېگ پلاستيکي سرتېري هم رااخيستل او په خپل نمايش کې به مې ځای ورکولو. زما د نانځکو کالي په يوه کوچني پلاستيکي بکس کې وو چې په مخ يې ما څو گلان هم چسپولي وو. زموږ کره د لرگيو الفې وې چې پخوا وختونو کې به ميندو خپلو اولادونو ته د دې په واسطه الف بې ورزده کول. ما به راواخيستل او باريي نانځکو او جنگي سرتېرو ته به مې ځينې شيان ورزده کول. هر يوه ته مې ځانگړی نوم او ځانگړی شخصيت ورکړی و. زموږ د گاوندپيانو ماشومان به چې له ښوونځي څخه کور ته راغلل، نو لږ استراحت به يې وکړ، يو څه به يې وخوړل، بيا کوڅې ته به لاړل چې له يو بل سره لوبې وکړي. مگر زه به دوی ته نه ورتلېم او همدارنگه د ښوونځي هېڅ کومه ملگرې مې هم کور ته نه راوسته، ځکه وسواسي وم او نه مې غوښتل چې څوک زما په نانځکو لاس ووهي. مخکې د خپلې يوې يا دوو ملگرو کور ته تللې وم او ليدلې مې و چې د هغوی د باريي نانځکو وېسته څنگه پرې شوي او په مخونو يې په قلم کرښې رايستلې دي. د ماشومانو په لوبو کې به تل خرابکاری، گډوډۍ او حسادتونه ول. ما نه غوښتل چې له ښوونځي وروسته داسې شيان وزغمم. له هغوی سره د لوبو په ځای به په خپله کوچنۍ نړۍ کې ډوبېدم.

که په داسې وخت کې به حتا کرېگ هم راغی او زما په نانځکو به يې لاس وواځه، نو ورته غوسه به شوم او په چغو او سورو به مې له ځانه ليرې کړ. حتا کله کله به مې کار دې ته هم رساوه چې ويې وهم. په هر حال نانځکو او لرگينو الفباوو دې ته اړتيا درلوده چې ژوند وروښم او د خپل ژوند ماجراوې او ښکېلتياوې په هغوی کې نندارې ته وړاندې کړم. زه هغوی ته د ښه خدای په شان وم، چې د هغوی درد، رنځ او وده مې ليدل.

له دې سره سره مې داسې هم کولای شول چې د خپلې خونې له کړکۍ

بدلون | ۴۵

خځه ووينم چې په يوکلید سړک کې څه پېښېږي. ښاغلی ټامسون يو تور پوستی و چې د سړک بلې غاړې ته يې يوه درې پوريزه ودانۍ درلوده. ده هر مازيگر معمولاً خپل گيتار را اخيسته، د خپل کاډيلاک (د يوه برنډ نوم دی: ژباړن) موټر په شا کې به يې اېښود او د ښار يوه لوبغالي ته به تلل چې موسيقي وغږوي. همدارنگه زموږ د څنگ گاوندپيان د مندوزا کورني وه چې مکزيکيان وو. دوی به چې کله يوه ودانۍ رنګ کړه، نو يوه ورځ وروسته به له خپلې پيکپې سره راغلل چې له زينو او د رنگولو له وسايلو به ډکه وه. سپيانو به يې ښه راغلاست ته وروډانگل او ورته غيږدل به.

زموږ په سيمه کې د ټولنې د منځنۍ طبقې بېلابېلو کسانو ژوند کولو چې بېلابېل نژادونه يې لرل. ماشومانو به خپل ملگري د پوټکي د رنګ پر اساس نه موندل، بلکې هر څوک به چې له کوره راووتل او لوبه به يې کوله، نو دوی به ورسره ښکته او پورته کېدل او لوبې به يې ورسره کولې. زما يوه ملگرې ريچل وه چې سپين پوستې مور يې درلوده او د انگليسانو په لهجه يې خبرې کولې. بله ملگرې مې سوزي وه چې سره او چنګچنګي وېښتان يې درلودل. همدارنگه د مندوزا د کورنۍ لمسې مې هم ملگرې وه چې هر کله به د خپل نيکه او خپلې نيا ليدلو ته راغله، نو ما به ورسره لوبې کولې. زموږ کورنيو هم بېلابېل نومونه درلودل: کانسوپانټ، ابوعاصف، ياکر، رابينسون او داسې نور. موږ ډېر کوچنيان وو او همدا لامل و چې د خپلې شاوخوا نړۍ په ډېريو بدلونونو چندان نه پوهېدو. په ۱۹۵۰ کال کې يعنې ۱۵ کاله مخکې له دې چې زما کورنۍ د شيکاگو جنوبي برخې ته کډه وکړي، د دې ځای مېشت وگړي کابو ۹۶ سلنه سپين پوستي و. مگر کله چې زه په ۱۹۸۱ کال کې پوهنتون کې شامله شوم، نو د دې ځای مېشت وگړي کابو ۹۶ سلنه تور پوستي وو.

زه او کرېک د دې مختلفو بدلونونو او تحولاتو په جريان کې ستر شوو. اوس زموږ سيمه له يهودي مهاجرانو، له دوه رگه تور پوستو او له بېوزلو او د

منځنۍ طبقې له افرادو هم ډکه شوې وه. مگر دوی ټولو د خپلو کورنو د مخې د چمن ښه پالنه کوله. همدارنگه خپل ماشومان یې هم روزل. ځینو به روبي ته چک ورکولو چې اولادونو ته یې پیاوړه ورزده کړي. په حقیقت کې زما کورنۍ یوه بېوزله کورنۍ وه. موږ د کور خاوندان نه وو او یوازې دا ګټه مو کړې وه چې د روبي د کور په دویم پوړ کې مېشت شوي وو. زموږ سیمه د نورو سیمو په شان نه وه شوې چې ډېری نسبتاً شتمن مېشت کسان یې د ښار شاوخوا ته کډه وکړي. البته شرکتونه یو په بل پسې له منځته تلل او اقتصادي ځورتیا د پراختیا په حال کې وه.

موږ د دې بدلونونو اغېزې په خپل ښوونځي کې احساسولې. کله چې دویم ټولګي ته لاړم، نو زده کوونکو به تل غالمغال کولو او یو بل به یې په گج ویشل. ما او کرېګ له دې واړندې داسې څه نه وو لیدلي. زموږ ښوونکي نشو کولای چې ټولګی کنترول کړي. داسې ښکارېدل چې د ماشومانو ټولګی چندان نه خوښېږي. څوک نه و چې ماشومانو ته لارښوونه وکړي. په دې خاطر موږ یې هغه ټولګي ته تبعید کړو چې په ځمکتل کې و او کمه روښنایي یې درلوده. هغه ځای موږ ته د دوزخ په شان و. ما به یوازې دا هیله کوله چې د تفریح زنگ هر څومره ژر ووهل شي چې کور ته لاړه شم، ساندویچ وخورم او په موږ ته مې گیلې وکړم.

په یاد مې دي چې کله به په ماشومتوب کې د کومې موضوع له لاسه په غوسه شوم، نو خپل دوکمن زړه به مې په خپله موږ خالي کاوه. هر کله به چې له ښوونځي راغلم، په ډېر غوسناک حالت به مې په خپل نوي ښوونکي پسې خبرې کولې. موږ مې رانه غوښتل چې ارامه واوسم او په خپل ښوونکي پسې داسې بدې خبرې ونه کړم. مگر هغې په ډېره ښه توګه زه درکولم. په همدې خاطر څو ورځې وروسته ښوونځي ته لاړه او د هغې له مسئولینو سره وغږېده. دا کار د دې لامل شو چې له ما او زموږ د ټولګي له دوو نورو زده کوونکو

بدلون | ۴۷

ازمونه واخيستل شوه او مور يې د دويم پور ټولگي ته بوتلو چې رڼا يې درلوده او ښوونکي يې خندنۍ او پوه ښوونکي و.

همدې کوچني بدلون زما په ژوند کې مهمه ونډه ايفا کړه. هغه مهال ما تر ډېره د هغو ماشومانو په اړه فکر کولو چې همالته د ځمکتل په ټولگي کې پاتې شول. اوس چې پخه او بالغه شوې يم، نو په ښه توگه پوهېږم چې په هماغه ورکتوب کې ماشومان يې پروايي او نادیده انگرېل زده کوي. همدا چاره ده چې د دې باعث کېږي چې سر کښه شي. په هر حال زه هغه مهال له دې موضوع ډېره خوشحاله وم چې له هغې دوزخي ټولگي وژغورل شوم. خو کاله وروسته پوه شوم چې مور مې يوه سرسخته او رښتيانۍ مېرمن ده. ځکه هغه مهال يې د دويم ټولگي ښوونکي ته په زغرده او ملايم لحن ويلي وو چې ته ښوونکي نشې کېدلای او ښه دا ده چې له دې ځايه لاړ شې او چېرته د خزاندار په توگه کار وکړې.

مور مې په تدريجي توگه دې ته هڅولم چې کوڅې ته لاړه شم او له ماشومانو سره لوبې وکړم. زړه يې غوښتل چې د ورور په شان مې له خلکو سره په اسانۍ اړيکه ټينگه کړم. کرېک په ډېره ښه توگه کولای شول چې پېچلي شيان په ساده شيانو بدل کړي. شوخ او پرتحرکه و او ونه يې د لوړېدو په حال کې وه او لوړېدو. پلار مې تل کرېک دې ته هڅولو چې په سختو سياليو کې گډون وکړي، ځکه غوښتل يې چې په راتلونکې کې کرېک د ښار له ډېرو غورو لوبغاړو سره لوبې وکړي.

کرېک به تل د باسکيټبال توب له ځان سره اخيسته او له داسې سيمې به تېرېده چې ډېرې ونې پکې وې او هغه پارک ته به تلل چې زموږ کور ته نژدې و. هغه له ونو ډکه سيمه تل له مستو، لوچکو او جنايتکارو کسانو ډکه وه. مگر کرېک په دې باور و چې هغوی دومره هم جنايتکاره نه دي څومره چې زه فکر کوم. د باسکيټبال لوبه زما د ورور لپاره داسې يوه وسيله وه چې له امله يې کولای شول

چې له نورو سره ملگری شي، په سياليو کې گډون وکړي، د ځينو گاونډيانو د شايعاتو دروغ ثابت کړي او همدارنگه زما د پلار دا خبره تاييد کړي چې که له چا سره ښه چلن وشي، نو ښه انسان به ترې جوړ شي.

لنډه دا چې هغه له ټولو سره جوړ و. حتا له جنايتکارو او لوچکو کسانو سره هم چې د شراب پلورنځيو شاوخوا به وو او کله به يې چې کرېگ وليد، له ده سره به يې په لاسو سترې مشي کولې او د يو بل پوښتنه به يې کوله.

ما به په داسې حالت کې ترې پوښتنه کوله چې: «آيا هغوی پېژني؟» هغه به هم اوږې پورته واچولې او ويل به يې: «نه پوهېږم، خو داسې ښکاري چې هغوی ما پېژني.»

د لسو کلونو شاوخوا کې وم چې ما هم لږ لږ بهر ته تگ پيل کړ. نور په کور کې راته پاتې کېدل گران و او خسته کېدم به. کله به چې ښوونځي رخصت شول، نو هره ورځ به زه او کرېگ د ميشگان سمندرگي په بس کې سپاره کېدو او هغه پارک ته به تلو چې ساحل ته مخامخ و او له تياره کېدلو څخه به څلور ساعته وړاندې بېرته کور ته راتلو. نور ماته له نانځکو سره لوبې خوندورې نه وې. څنگه چې زموږ اپارتمان کولر نه درلود، نو کله به چې لمر ولوېد، زموږ کور به ډېر گرم شو.

په همدې خاطر، هر چېرې به چې کرېگ تله، زه به هم ورسره تلم، په دې توگه له داسې ماشومانو سره اشنا شوم چې په ښوونځي کې مې ورسره ملگرتيا نه درلوده. زموږ کوڅې ته نژدې يو ښکارگوټی و چې پنځلس کورنه يې درلودل. دا ښارگوټی ډېر ښکلې و او شنه او سمسوره فضا يې درلوده. زړه مې غوښتل چې هلته لاړه شم او د هغې ځای له نجونو سره رېسمان بازي وکړم يا هلته په څوکيو کې کېنم. هلته د ډي ډي په نامه يوه نجلۍ وه چې د کاتوليکانو په ښوونځي کې يې زده کړې کولې او ښوونځی يې کور ته نژدې و. ډي ډي يوه ورزشکاره او ښکلې نجلۍ وه، مگر له چا سره يې ښه چلن نه کاوه. هغې يوه ملگرې درلوده

بدلون | ۴۹

چې دېننن نومېده. دا به له خپلې ملگرې سره تل د خپل کور په مخ کې په زینو ناسته وه. داسې نه ښکارېدل چې د ډي ډي دې زه خوښه شم، مگر دې له ما سره ښه چلن کاوه. ډي ډي به چې کله ولیدم، نو په ملنډو به یې پیل وکړ او پر ما به یې ملنډې وهلې. زه به ډېره خواشینې او خواږدې شوم. اوس نو زما لپاره دوه انتخابه راپاتې وو، یو دا چې له دوی سره یو ځای شم چې تل راپورې ملنډې ووهي او بل دا چې هلته تگ بند کړم او بیا په خپل کور کې پاتې شم او له خپلو نانځکو سره لوبې وکړم. البته یوه بله لاره هم وه، هغه دا چې له ډي ډي سره خبرې وکړم او یو ډول نه یو ډول ورسره ملگرتیا پیل کړم یا هم دا چې له هغې سره شخړه وکړم.

ما دویمه لار انتخاب کړه. یعنې کله چې بل ځل د تېر په شان ډي ډي پر ما ملنډې ووهلې، نو په هغې مې داسې وروډانگل لکه څنګه چې پلار مې رانښودلي وو. له هغې سره مې جګړه پیل کړه. دواړه سره په جنگ شوو، لاندې په ځمکه راوغورځېدو او یو بل ته مو سوکان ورکول. لنډ وخت نه و تېر شوی چې د پارک د شاوخوا ماشومان هم راوړسېدل موږ ته ودرېدل او د لومړني ښوونځي د زده کوونکو په شان یې شور ماحور پیل کړ. په یاد مې نه دي چې چا سره بېل کړو. ښايي چې زما ورور به و، یا به هم د ماشومانو د کورنۍ کوم یو غړی و. کله چې زموږ جګړه ختمه شوه، نو شاوخوا چوپه چوپتیا شوه. په دې توګه زه په رسمي توګه د دې ماشومانو له ډلې سره یو ځای شوم. زه او ډي ډي ژوبلې نه شوو. یوازې کالي مو په خاورو ولړل شول. ډېرې سترې شوو او ستمېدو. که څه هم هېڅکله له هغې سره صمیمي ملګرې نه شوم، خو دا شخړه لږ تر لږه د دې باعث شوه چې له دې وروسته ماته درناوی وکړي.

زما د پلار موټر موږ ته یو پناه ځای و چې کله ناکله به پکې کېناستو او د هغې د ښښو له شا څخه به مو نړۍ لیدله. موږ به هره یکشنبې او د پسرلي په گرمو شپو کې په موټر کې بهر وتلو او له مقصد پرته به مو په سړکونو کې تګ او راتګ

کاوه. کله کله به له پیل هیل سیمې هم تېرېدو چې جنوبي سیمه وه او هلته ځینې تور پوستي ډاکټران مېشت وو. دا ځای د جنوبي ساحل یوه ښکلې او شتمن مېشتې سیمه وه چې تقریباً ټولو کورونو یې یو یا دوه موټرونه درلودل. د کور په مخ کې به یې ښکلې گلان او بوټې لیدل کېدل.

پلار مې شتمنو ته تل د شک په سترګه کتل. مغرور کسان یې هېڅ نه خوښېدل. په یاد مې دي چې یو وخت یو کور پلور ته وړاندې شو. دا کور د روڼې ترورۍ کور ته نژدې و. مور او پلار مې وپتېيله چې دا کور واخلي. یوه ورځ د املاکو د ادارې له یوه کارکوونکي سره د دې کور لیدلو ته ورغلل. مګر له لنډ مهال وروسته یې تصمیم پرته بدل شو. ما د داسې کور درلودلو هېله درلوده. له ځان سره به مې ویل چې که زموږ کورنۍ داسې یو کور ولري، نو څومره ښه به وي. مګر زما پلار یو ډېر محتاط انسان و. د راکړې ورکړې او سوداګرۍ په اړه چندان نه پوهېده او په دې نه پوهېده چې څنګه د خپلې راتلونکې لپاره پیسې ذخیره کړي. ده ویل که خلک بانکي پس اندازونه له لاسه ورکړي، نو پوروري به شي. ویل یې که دا کور واخلو، نو مجبوره یو چې د هرې میاشتې تنخوا د کور خاوند ته ورکړو. موږ ته بیا هېڅ نه پاتې کېږي.

پلار او مور مې له موږ سره تل د مشرانو په شان چلن کاوه. موږ ته یې نصیحتونه نه کول، په زغم یې زموږ خبره اورېده او زموږ بې ځایه پوښتنو ته یې ځوابونه راکول. کله به چې سره کېناستو، نو څو ساعته به مو خبرې کولې او ما او کرېګ به له فرصته ګټه اخیسته او د هغو شیانو په اړه به مو له دوی پوښتنې کولې چې نه پرې پوهېدو. مثلاً پوښتنه به مو کوله چې خلک ولې تشاب ته ځي، یا ولې خلک کار کولو ته اړتیا لري. لنډه دا چې په دې شان پوښتنو موږ د دوی سر په درلودلو. مګر ما بالاخره له دې سقراطي پوښتنو او ځوابونو څخه وکولای شول چې یوه عالي پایله واخلم. ومې پوښتل موږ ولې باید د سهارې لپاره د چرګې هګۍ وخورو؟ بحث دې ته لاړ چې زموږ بدن پروټینو ته اړتیا

بدلون | ۵۱

لري او ما بيا پوښتنه وکړه چې ښه موږ ولې د پروټينو د ترلاسه کولو په خاطر د پليو له مرغا گټه نه اخلو. په پای کې زما موږ دې ته اړ شوه چې د چرگې د هگۍ په اړه له خپل تعصبناک ليدلوري تېره شي. له هغې ورځې بيا تر نهو کلونو پورې ما هره ورځ د چرگې د هگۍ په ځای يو سندويچ خواره چې د پليو له مرغا او له نورو مرغاگانو څخه به ډک و.

کله چې لږ څه لويان شوو، نو د نشه يي توکو، جنسي اړيکو، د ژوند د خوښوونو، نژادونو، بې عدالتيو او سياست په اړه به مو پوښتنې کولې. موږ او پلار مې له موږ څخه تمه نه درلوده چې د مقدسو کسانو په شان پاک او سپېڅلي واورسو. په ياد مې دي چې پلار مې تل ويل چې په هر حال جنسي مسايل طبيعي کار دی او بايد په همدې شان ورسره برخورد وشي. همدارنگه هغوی د دې هڅه نه کوله چې له موږه د ژوند سختۍ پټې کړي او يا هر څه ته ښه او ښکلي ووايي.

مثلاً د يوه کال په پسرلي کې زما موږ او پلار کړېک ته بايسکل واخيست. هغې بايسکل راواخيست او د ميشگان سمندرگي ساحل ته لاړ. د ساحل په يوه پاڅه سړک کې يې بايسکل ځغلولو او د ساحل له تازه هوا يې خوند اخيسته چې مخه يې يوه پوليس ونيوه، بندي يې کړ او پر دې يې تورن کړ چې بايسکل يې غلا کړی. پوليس دا نشو منلای چې يو تور پوستی ځوان دې بايسکل واخلي او چکر دې پرې ووهي. پوليس خپله تور پوستی و او په پای کې چې کله زما موږ ورسره خبرې وکړې، نو له کړېک څخه يې ښنه وغوښته. دا ډېره بې عدالتي ده، خو موږ هر ځل ورسره مخ کېږو. هغه موږ ته په ټينگار وويل چې همدا د پوټکي رنگ دی چې تل موږ له زيان او تاوان سره مخ کوي.

زما په اند، کله چې مې پلار د هيل پيل سيمې ساحلي سيمې ته بوولو، نو له دې کاره يې يوه موخه درلوده. هغوی غوښتل چې موږ ته راوښيي چې که يو څوک ښه درس ولولي او لوړې زده کړې ولري، نو کولای شي چې هوسا

ژوند وکړي. زما مور او پلار تقريباً خپل ټول وخت د شيکاگو په بېوزل مېشته سيمو کې تېر کړی و. مگر زړونو يې نه غوښتل چې زه او کرېگ هم د دوی په شان ژوند ولرو. هغوی له واده وړاندې د لنډمهال لپاره سيمه یيز پوهنتون ته تللي ول. مگر له ديپلوم اخيستلو وړاندې يې پوهنتون پرېښی و. مور مې په پوهنتون کې د ښوونې او روزنې څانګه ټاکلې وه چې ښوونکې شي او درس ورکړي. خو بيا وروسته يې خوښه بدله شوه او غوښتل يې چې مدیریت څانګه ووايي. په همدې خاطر يې لوړې زده کړې پرېښودې. پلار مې هم فیس نشو ورکولای او په ځای يې له پوځ سره يو ځای شوی و. زموږ په کورنۍ کې داسې څوک نه وو چې په دوی ټينګار وکړي چې بايد خپل درسونه پای ته ورسوي. په همدې خاطر زما پلار دوه کاله نظامي خدمت کړی و. په داسې حال کې چې د ده هيله پوهنتون او هنرمن کېدل وو. مگر له خپلې گټې تېر شو او د خپلې تنخوا يوه برخه يې خپل ورور ته ورکړه چې هغه په معماري کې زده کړې وکړي او ديپلوم واخلي.

اوس مې نو پلار د دېرش کلنۍ په وروستيو کې و او ټول فکر يې دا و چې خپلو ماشومانو لپاره پيسې ذخيره کړي. هغه نه غوښتل چې د کور په اخستلو يې لاس تش شي او بيا ونه شي کولای چې زموږ د زده کړو له ادامې سره مرسته وکړي. هغو ورځو کې يې ناروغۍ هم پرمختګ کړی و او کله چې ما د ښوونځي لومړۍ دوره پای ته ورسوله، نو لکنه يې د تخرګ د لاندې په لرګي بدله شوې وه او د يوې په ځای يې د تخرګ له دوو لرګيو استفاده کوله. پلې يې په تدريجي توګه وچېدلې او دې ټولو ته يې د شخصي چالښ په توګه کتل او په چوپټيا کې له خپلې ناروغۍ سره په مبارزه بوخت و. موږ د کورنۍ په توګه په کوچنيو خوشحاليو قانع وو.

کله به چې کال پایته ورسېد او ما او کرېگ به په ښوونځي کې پارچې واخيستې، نو پلار او مور به مې له يوه ايټاليایي رستوران څخه پيزه راوغوښته او

بدلون | ۵۳

په دې توگه به مو خپله بريا لمانځله. زموږ ټولو د دې رستوران خواړه خوښېدل. په پسرلي کې به مو چې آيسکريم اخيستل نو ډېر به مو اخيستل او د هغې ککوي، چارمغزي او د سرکيو (آلوبالو) طعمونه به مو خوښول. دا آيسکريم به په يخچال کې وو او څو ورځې به مو خوړل. سربېره پر دې، هر کال داسې ځايونو ته هم تلو چې تازه هوا تنفس کړو. لکه هغه کلي نندارتون ته به تلو چې د ميشکان سمندرگي په مخه کې به جوړېده. دې ځای ښکلې هوا او پاکه فضا درلوده او ښکلې نندارې به هم پکې وړاندې کېدې. دلته به جنګي جټ الوتکو هم د اوبو په سر خپل ننداريز تمرينات اجرا کول. لنډه دا چې د ليدنې وړ ځای و. موږ به په موټر کې هلته تلو او د مېلې وسايل به مو هم له ځانه سره وړل. څنگه چې د کارکوونکو کورنيو ته يې په چمن کې د ناستې اجازه ورکوله او زما پلار هم د اوبو د تصفيې په کارخانه کې کار کولو او دنده يې دا وه چې د اوبو نلونه جوړ کړي، نو له دې امله موږ هم کولای شول چې هلته لاړ شو.

له دې سره سره هر کال زما پلار په جولای مياشت کې يوه اونۍ رخصتي اخيسته. په دې رخصتي کې به له موږ سره زما ترورۍ او د هغې کوم زوی يا لور هم يو ځای شول چې اووه کسه به شوو، په بيوک کې به سپاره شوو او له سترې لارې څخه به له شیکاگو بهر ووتلو. کله به چې له ميشکان سمندرگي تېر شو، نو يوه هوټل ته رسېدلو چې د «ډوکس هېي هالډې» په نامه و. دې هوټل د لوبو لپاره يوه خونه، د خرڅلاو يوه خپلکاره دستگاه چې د مېوې اوبه ترې اخيستل کېدې او تر ټولو يې لا ښه دا چې يو سرخلاصۍ حوض يې درلود. موږ به تل داسې کوټه نيوله چې پخلنځی به يې درلود. د ورځې په لمبا او تفرېح ته تلو. پلار او مور به مې کباب پخولو، سگرېټ به يې وهل او له ترورۍ سره به يې قطعې کولې. البته کله کله به مې پلار له موږ سره حوض ته هم تله او لمبل به يې. ده ښه څېره درلوده او د شونډو شاته يې د لور په شان برېټ درلودل. دی هډور و او سينې يې راوتلې وې. له دې ښکارېدل چې مخکې يې ورزش کاوه.

په حوض کې به تله راتله، موږ به يې پورته اچولو او د يوې شېبې لپاره به يې خپل معلوليت هېراوه.

هر کار چې نيمايي ته رسېدلی وي نو زوال ورته بد دی. هر کال به چې د سپتمبر په مياشت کې زه او کرېگ بيا برين ماور ښوونځي ته تلو، نو په سرکونو کې به مو ډېر کم سپين پوستي ماشومان ليدل. ځکه ځينې د کاتوليکانو ښوونځي ته تلې وو چې په هماغه سيمه کې و. خو زياترو يې کډه کوله او له ښوونځي تلل. په پيل کې به يوازې تور پوستې کورنۍ زموږ له سيمې تلې، مگر په تدريج سره به چې هر چا شتمني ترلاسه کوله او توانايي به يې درلودله، نو دا ځای يې پرېښوده. دا کډې به په ډېر ناڅاپي توگه تللې. ناڅاپه به مو د کور په مخ کې د خرڅلاو تابلوگانې ليدلې. لږ مهال وروسته به د بار وړلو يو موټر د کور په دروازه کې رانېکاره شو او بله ورځ به خلک تللي ول.

زما مور هغه وخت زياته خواشيني شوه چې ملگرې يې ولما ستوارټ ورته وويل چې موږ غواړو له ښاره بهر د فورسټ پارک سيمې ته کډه وکړو. هلته يې قسطنطيني کور اخيستی و. ستوارټانو دوه ماشومان درلودل او کور يې د يوکلید سرک په وروستۍ برخه کې و. زموږ په شان يې په يوه کرايي کور کې ژوند کولو. مېرمن ستوارټ ډېره شوخه او ټوکي وه او کله به يې چې وځندل نو خندا به يې نورو ته هم سرايت کاوه. هغې او زما مور به تل يو بل ته د خوړو پخولو لارې چارې ورزده کولې او په خبرو به بوختې وې. مگر هېڅکله يې د نورو گاونډيو مېرمنو په شان د دې او هغې غيبت نه کاوه. د مېرمن ستوارټ زوی داني نومېده، چې د کرېگ همزولي او د ده په شان ورزشکار و. همدې کار دوی سره زيات ملگري کړل. مگر د داني خور پاملا نوې پېغله شوې وه او له ما سره يې چندان نه لگېده. د ښاغلي ستوارټ په اړه مې يوازې دا په ياد دي چې د يوې بار وړونکې لارۍ موټروان و، د ډوډۍ پخولو په يوه ستره کارخانه کې يې کار کولو، د دوی ټوکي به يې له يو ځايه بل ځای ته وړل او په نورو به يې

بدلون | ۵۵

پلورل. د ده او د ده د مېرمنې او اولادونو رنگ ډېر تور و، چې ما تر هغې وخته داسې تور تور پوستان نه ول ليدلي.

زه په سمه توګه پر دې نه پوهېدم چې دوی څنګه په دې توانېدلي چې په هغه سيمه کې کور واخلي. فورسټ پارک د هغو ښارګوټو له ډلې و چې د لومړي ځل لپاره په امريکا کې جوړ شوي او پلان داسې و چې دا ښارګوټی به شاوخوا ۳۰ زره کسان په ځان کې ځای کړي. دې ښارګوټي د پلور څو مرکزونو، کليساوې ښوونځي او پارکونه هم درلودل. دا ښارګوټی په ۱۹۴۸ کال کې جوړ شوی و، کورونه يې ټول سره ورته وو او د ګوتو په شمېر تور پوستو کورنيو ته پکې ځای ورکړل شوی و. په هر حال د ستوارټ کورنۍ ورو ورو دې ښارګوټي ته ګډه وکړه. د دوی د کډې لږ وخت نه و تېر شوی چې موږ ته يې بلنه راکړه چې کور ته يې ورشو. موږ ډېر هيچاني وو. ځکه هغه ښارګوټی مو له نژدې څخه ليدلو چې اوس يې نو هر چا ستاينه کوله. څلور واړه په بيوک کې سپاره شو او له شيکاګو ووتو. څلورېست دقيقې وروسته يوه غلي بازار ته ورسېدو او بيا ښارګوټي ته دننه شوو. مېرمن ستوارټ موږ ته د خپل کور پته راکړې وه او موږ هم له هغې سره سم يوې داسې کوڅې ته دننه شو چې خلوته وه او دواړو خواوو ته يې سره ورته کورونه درلودل. د ټولو کورونو مخ ته يو کوچنی بڼ و، چې خاکستري شګې پکې پرتې وې او کوچني بوټي پکې زرغون شوي وو. کله مې چې پلار وليدل، نو ويې ويل: «زه په دې نه پوهېږم چې ولې يو څوک ځان دې ته اړ کړي چې په داسې ځای کې ژوند وکړي.» زه تر يوه ځايه پورې له هغې سره موافقه وم. ځکه هر ځای به دې چې کتل، نو کومه زړه او ستره ونه نه تر سترګو کېده. لکه زموږ د کوټې د کړکۍ په مخ کې د بلوط ستره ونه. د فورسټ پارک ښارګوټي ټولې برخې خلوت او زړه وهونکې وې او شاوخوا هېڅ کوم رستوران نه ښکارېده چې خلک ورشي. نه د موټرونو هارنګونه و، نه د کوم امبولانس غږ و او نه هم د پوليسو د کوم موټر غږ او نه هم د يوې سندرې غږ چې

له پخلنځي راووزي. داسې ښکارېدل چې د کورونو ټولې کړکۍ تړل شوې وې. مگر دا ښارگوټي د کړېگ لپاره يو نمونه ځای و. ځکه هغه ټوله ورځ يې تر شنه اسمان لاندې له داني ستوارټ او نوو ملگرو سره د باسکټبال لوبه وکړه. زما پلار او مور هم له ښاغلي او مېرمن ستوارټ سره په خبرو بوخت شول. زه د پلاما خونې ته لاړم، هلته مې د دې وېشته وليدل، د دې روڼ پوستکي ته مې وکتل او د دې گانو ته حيرانه شوم. بيا مو سره يو ځای د غرمې ډوډۍ وخوړه. ماښام شوی و چې د ستوارټ له کورنۍ سره مو خدای پاماني وکړه. په تياره کې پلي هغه ځای ته لاړو، کوم ځای کې چې پلار مې موټر درولی و. کړېگ دومره لوبې کړې وې چې سېک يې وتلی و او خولې پرې راتلې. زه هم سترې شوې وم او غوښتل مې چې هر څومره ژر چې کېږي خپل کور ته ورسېږم.

په دې ښارگوټي کې يو څه و چې زه يې حيرانه کړم. ما د ښارگوټي له شاوخوا ځايونو سره مينه نه درلوده. د دې کار په دليل هم نه پوهېدل. د دوی اکثره گاونډيان سپين پوستي وو او مور مې وويل فکر کوم چې د هغوی کور ته زموږ تر ورتگه پورې څوک پر دې نه پوهېدل چې هغوی دې تور پوستي وي. مور مې داسې انگېرل چې موږ د خپل تور پوست له امله د دې باعث شوي يو چې د هغوی گاونډيان پوه شي چې هغوی هم تور پوستي دي. هغوی د خپلو گاونډيانو په اړه څه ونه ويل. موږ هم د هغوی د کورونو د شاوخوا چاپېريال په اړه په څه نه پوهېدو.

دا چې هغه شپه، کله چې پلار مې د موټر خوا ته ورته نو کوم چا له کومۍ کړکۍ څخه څارلو او که نه؟ نه پوهېږم. آيا کېدی شي چې څوک د پردې شاته ولاړ وو و او موږ ته ځير وو؟ نه پوهېږم او دې پوښتنو ته به هېڅکله هم ځواب پيدا نه کړم. په ياد مې دي چې کله مې پلار خپل موټر ته ورنژدې شو، نو د موټر په ليدلو سره ځای پر ځای ودرېد. يو چا د هغه په ښکلي موټر په کلی، يا تېره باندې ژورې کړنې ايستلې وې. له شک پرته داسې ښکارېدل چې دا کار

بدلون | ۵۷

په قصدي توگه شوی و. څنگه مې چې وړاندې هم وویل چې پلار مې ډېر زغم درلود او هر کوچنی او لوی مصیبت به چې پرې راغی، شورماشور یې نه جوړاوه او صبر یې کاوه. په کور کې هم همداسې و. هر څه به چې پاڅه ول په پټه خوله به یې خوړل. داسې یو څوک و چې ډاکټر یې د ناروغۍ په اړه ورته ویلي هم و، خو ده بیا هم په ارامه توگه خپل ژوند ته ادامه ورکوله. په دې اساس دا مهال هم پلار مې خپل زغم وساته. حتا که کومه لار وای چې هغه خطاکاره کس پیدا کړي او د دې کار په ځای یې د کور دروازه ورماته کړي، بیا یې هم داسې کار نه کولو. یوازې د موټر له دروازې پرانیستلو وړاندې وویل: «هی، عجیبه بدې طالع». موږ هم همغه شپه له خبرو پرته په موټر کې سپاره شوو او خپل ښار ته راغلو. د هغې شپې سهار ته مې پلار له همدې موټر سره خپل کار ته لاړ. مگر همدا چې فرصت یې پیدا کړ، نو موټر یې ورکشاپ ته بوت او هغه کړښې یې جوړې کړې چې په موټر کې ایستل شوې وې.

زما ورور کړېک ډېر زغم درلود او تل به خندنی و خو د ژوند په یوه پړاو کې یې اندېښنې پیل کړې. زه په سمه توګه په دې نه پوهېږم چې کله او ولې په داسې حالت اخته شو. دی هغه څوک و چې زموږ په سیمه کې ډېریو کسانو پېژانده او زیاترو کسانو سره یې سلام او کلام درلود. کله ناکله به داسې کسانو هم ورته سلام کاوه چې ده به نه پېژندل او ده به هم له موکې ګټه اخیسته او له هر چا سره به یې خبرې کولې، خو اوس په کور کې په ژور خپګان اخته و او ګډوډ عصبي حالت یې درلود. تل به یې داسې انګېرل چې داسې ښکاري چې په موږه کومه بلا راځي. په خوب او خیال او کابوس اخته شوی و او فکر یې کولو چې هره شېبه کېدی شي، فاجعه رامنځته شي. یو ورځ یې دې ته اندېښنه وه چې ړندېږي. په همدې خاطر به یې سترګې په کور کې په سترګېټې تړلې وې او سالون او پخلنځي کې یې د شیانو په لمسولو سره خپله لاره پیدا کوله. بله مهال یې دې ته اندېښنه وه چې کنېږي. له دې امله یې د کڼو د ژبې (اشاره یې ژبې) په زده کولو پیل وکړ چې که داسې شي، نو له دې لارې وکولای شي، له نورو سره اړیکه ټینګه کړي. بل مهال یې دې ته اندېښنه وه چې د بدن یو غړی یې کېدی شي پرې شي. په دې خاطر به یې خپل ښی لاس تل په شا تړلی و او په چپ لاس به یې خواږه خوړل او نور کارونه به یې هم په همدې لاس ترسره کول.

په هر حال د هغه ډېر زیات ډار د اور بلېدنې په اړه و. په شیکاګو کې د

کورونو سوزېدل یوه طبیعي پېښه وه، ځکه د کور خاوندانو کله ناکله په لاسي توګه داسې کول چې کورونه یې اور واخلي او له خاورو سره خاورې شي خو له دې لارې وشي کولای چې د بیمې له ادارې خساره واخلي. له بله پلوه د اور لګېدنې د خپرولو دستگاه ډېره ګرانه وه او کارګرې طبقې نشو کولای چې دا دستگاه واخلي. په همدې خاطر اکثره کورنیو ته د اور لګېدنې خطر معمولي او رایج و.

زما نیکه له هغې کسانو څخه و چې کور یې وسوځېد او زموږ سیمې ته راکډه شو. البته له نېکه مرغه هغه حادثه کې هېچا ته کوم زیان ونه رسېد. موږ مې راته کیسه کوله چې د اور لګېدنې په وخت کې نیکه خپل کور ته مخامخ ولاړ و او د اور وژنې د ادارې کارکوونکو ته یې نارې وهلې چې زما د موسیقۍ البومونه وژغورئ. د اور لګېدنې بله غمجنه پېښه زما د یوه ټولګیوال وه چې له موږ سره په پنځم ټولګي کې و. د دوی په کور کې هم اور لګېدنه رامنځته شوې وه چې هم، ده پکې خپل ژوند بایلی و او هم یې ورور او خور. دا ټولګیوال مې د لسټر مک کولم په نامه و چې ګڼ چنګچنګي وېښته یې درلودل، ونه یې لوړه وه او زموږ کور ته نژدې اوسېده. په هغه بدمرغه ورځ کې دی، د ده خور او ورور د دوی د خوب په کوټه کې وسوځېدل او مړه شول.

دا د خواخوږۍ لومړني مراسم ول چې ما پکې ګډون وکړ. د سیمې زیاتره ماشومان د خواخوږۍ په خونه کې ناست ول او ژړل یې. همغه وخت د جکسون فایو یوه غمجنه سندره د خپرېدلو په حال کې وه. لویان هماغسې هک پک خپلو ځایونو کې ناست وو. د خونې په یوه څنډه کې درې لرګین تابوتونه وو. د درېیوړو انځورونه چوکاټ شوي او په تابوتونو اېښودل شوي وو. مېرمن مک کولم او د هغې مېړه پر دې توانېدلي و چې د خپل کور له کړکۍ ځانونه راوباسي او وژغورل شي. دې درانه غم د دوی ملاوې کړوېې کړې وې او په خبرو کې یې د ټولې نړۍ غمونه ښکارېدل.

بدلون | ۶۱

د هغوی کور تر څو ورځو پورې سوځېدو او بیا وروسته راغورځېد. کله چې کرېگ دا پېښه ولیده، نو اندېښنه یې لا نوره هم زیاته شوه. په ښوونځي کې به یې موږ ته له اور لگېدنې سره د مقابلي او ساتنې لارې چارې رازده کولې. دا چې د اور لگېدنې په وخت کې ځانونه په ځمکه وغورځوو او راوبښوېږو تر هغې ځانونه یوه خوندي ځای ته ورسوو. کرېگ ټینګار کاوه چې دا ټکي په کور کې تمرین کړو. ده د اور وژنې د مامور په قالب کې تمرینونه پیل کړل او زه یې په دې کار کې خپله مرستیاله کړم. موږ په تمرین کې زده کړل چې څنګه د وتلو لار پیدا کړو او موږ او پلار ته مو هم وویل چې باید څه وکړي. په تدریج سره مو زده کړل چې وخت وپېژنو او ژر خپل ځان یو ځای ته ورسو چې پلار مو په پارک کې زموږ په پیدا کولو او پلټلو کې له ستونزو سره مخ نه شي او همدارنګه اړ نه شي چې زیاته پلې لاره ووهي. له دې سره سره کله به چې کرېگ سیالي درلوده، نو وخته به تیارېدو او سیالي ته به ورتلو چې سم ځای ونیسو.

اوس مو نو زده کړي و چې تر کومې کچې کولای شو، تر هغې کچې خپل ژوند کنټرول کړو. تل مو تمرین کولو چې که کور مو اور واخلي، نو څنګه وکولای شو چې د کور له یوې کړکۍ بهر شو او د کور په مخ کې د بلوط په ونه یا هم د ګاونډي د کور پر بام رابښته شو. تل مو داسې انګېرل چې که په پخلنځي کې منقل اور واخلي، یا په ځمکه کې یوه برېښنايي وسیله د اور لگېدنې باعث شي، یا برېښنا د اور لگېدنې باعث شي، نو په دې حالتونو کې موږ څنګه کولای شو چې له هغې سره مقابله وکړو. ما او کرېگ د اور لگېدنې په وخت کې خپلې موږ ته اندېښنه نه درلوده، ځکه کوچنۍ او چالاکه و او د خطر په وخت کې یې لږ ادرالین په بدن کې ترشح کول چې کولای یې شول، پاڅېږي او وتښتي. زموږ یوازینی اندېښنه د خپل پلار د ناتوانۍ په اړه وه. هغه له شک پرته نشول کولای چې له کړکۍ ټوپ کړي.

ژر مې دې ته پام شو چې د فیلمي لوبغاړو په شان نه شو کولای، د ژغورنې

عمليات ترسره کړو. همدارنگه دې ته مو هم پام شو چې پلار مو نه شي کولای چې موږ په غېږ کې ونيسي او د اور له لمبو نه مو وژغوري. په دې پوه شوم چې يوازينی کس چې داسې کار کولی شي، هغه کړېک دی. ځکه هغه زما د پلار په پرتله هډور و خو تر دې دمه هلک و او زيات وخت ته اړتيا وه چې د پلار کچې ته مې ورسېږي. په همدې خاطر يې په کورني تمرين کې ډېر بد حالتونه هم په پام کې نيول او پلار ته يې ويل چې د يوې بورۍ په شان په ځمکه پرېوزي او داسې څرگنده کړي چې د دوی په خاطر يې هوښه شوی.

پلار به مې په ناراضيتۍ سره خوځاوه او ويل به يې: «د خدای په خاطر ما پرېږدئ. تر کله به دا مسخره تمرينونه ترسره کوئ؟»

پلار مې له ناتوانۍ سره روږدی نه و. ده به تل هڅه کوله چې له ستونزو او مشکلاتو سره کلکه مبارزه وکړي. ډېر ناروغه هم و، خو هېڅکله يې د دردونو له لاسه زغېروي نه دي کړي. خپله دنده يې هم په ښه توگه ترسره کوله، دندې ته به په خپل وخت تلو او بيا به ترې راتلو او غيرحاضري يې هېڅ کوله نه. همېشې عادت يې دا و چې د نورو د لاسونو امسا شي. اوس چې کمزوری شوی و، نو هڅه يې کوله چې په خپلو عواطفو باندې خپله جسماني کمزوري جبران کړي او په خپل عقل د شاوخوا کسانو لارښوونه وکړي. څو کاله کېدل چې پلار مې د ديموکرات گوند غړيتوب ترلاسه کړی و. که څه هم دا مسئوليت يې په زور منلی و، مگر له خپل کار سره يې مينه درلوده. د اونۍ په پای کې به کلو او بانډو ته تلو. کله کله به زه هم ورسره تلم. موټر به مو په يو ځای کې دراوه او د يو کور دروازې ته به ورتلو او هغه به مو ټکوله. ډېری مهال به زموږ پر مخ دروازه يوې زړې کونډې او يا يو چاغ او زاړه کارگر پرانيسته او ويل به يې: «اوه، سلام فرير، هيله کوم کور ته راشئ.»

د دوی په دې چلن به زه هېڅ نه خوشحالبدم. ځکه کله به چې د دوی کور ته لاړو، نو تر شپې پورې به په يوه چټل کوچ کېناستلو او سون آپ به مو

بدلون ۶۳۱

څښه. د کور خاوند به معمولاً د کثافاتو د راټولولو او يا په سړک کې د واورو د پاتې کېدلو په اړه زما پلار ته شکایت کاوه. هغه په ډېر زغم د هغوی خبرې اورېدلې. په دې کار به يې دا روښانول چې مثلاً ديموکرات گوند د خلکو د سيمو په اړه په فکر کې دی او په انتخاباتو کې غوره دا ده چې دوی ته رايه ورکړي. زما له بده بخته زما پلار هېڅکله دا بېړه نه کوله چې دا لیده کاته ژر پایته ورسېږي. هغه به چې کله د کور د خاوند د لمسيانو انځورونه وليدل، نو د هغوی په ستاينه به يې پيل وکړ. د کور د خاوند درد او غم ته يې غوږ نيوه او د ژوند د سختيو په خاطر يې له هغه سره خواخوږي کوله. لنډه دا چې کله به له کوره راوتو، نو ده به د کور زور خاوند په غېږ کې نيوه او هغه ته به يې ډاډ ورکاوه چې هر کار چې مې له لاسه کېږي، زه به يې ترسره کړم چې ستاسو ستونزه هواره شي.

پلار مې په خپلو وړتياوو باور درلود او په همدې خاطر يې نه غوښتل چې د کور د اور لگېدنې په تمرين کې د يوه کمزوري او بې لاسو او بې پښو کس نقش کې ولوبېږي. مگر په دې پوهېده چې دا موضوع څومره زموږ لپاره مهمه ده. کله به مو چې له ده وغوښتل چې په ځمکه پرېوزه، نو په خدا به يې ځان په ځمکه غورځولو او په هماغه حالت کې به يې زما مور ته داسې کتل چې هغې ته ووايي چې وگوره ماشومان له موږ سره څه کارونه کوي. زما مور هم په دې نظر وه چې دا تمرينونه خندي وو. بيا به يې سترگې پټولې او دې ته به په تمه کېده چې کرېگ خپل عمليات پيل کړي. زه او مور به د دوی په څنگ کې درېدو او دې ته به مو کتل چې کرېگ څنگه هغه په سختی له ځمکې پورته کولو، بيا يې کښولو او د زينو خواته يې وړلو. کله به چې کرېگ دې ځای ته راوړسېد، نو هڅه به يې کوله چې پلار له زينو رابښکته او له شاتنی دروازې يې وباسي. مگر پلار به مې هېڅکله هغه ته دا اجازه نه ورکوله چې دا برخه تمثيل کړي. په مسکا به يې ورته وويل چې تر دې ځايه بس دي. بيا پورته کېده او

درېده. په هر حال دې تمرین موږ ته رابښودل چې که کومه ورځ مو کور اور واخیست، نو د ژغورنې کار دومره هم ساده نه دی او همدارنگه کوم ضمانت هم نه و چې موږ دې ژوندي پاتې شو. یوازې په دې خوښ وو چې لږ تر لږه د خپلې ژغورنې لپاره خو یوه برنامه لرو.

په تدریج سره زه هم اجتماعي نجلۍ شوم. اوس مې نو زړه غوښتل چې له خلکو سره زیاته مخامخ شم. له پلار سره تگ او د گوند له رایه ورکوونکو سره لیدنو کتنو زه د دې جوگه کړم چې له نورو سره له خبرو اترو او اړیکو مخ وا نه پوم. همدارنگه د تروریانو، تروری گانو، ماماگانو، د تروری گانو د زامنو او د لورانو کورنو ته تگ او د گاونډیانو له ماشومانو سره لوبې کولو او منډو وهلو او بهر کې د کباب له دودونو سره کښاستل د دې لامل شول چې زه نوره هم اجتماعي شم.

موږ مې په یوه نهه کسيزه کورنۍ کې ستره شوې وه او پلار مې د خپلې کورنۍ په پینځو هلکانو کې تر ټولو مشر و. د موږ خپلوان به مې تل د نیکه په کور کې د کوڅې ها بل پلو ته راټولېدل، د هغه په لاس پاڅه شوي خواړه به یې خوړل، قطعې به یې کولې او د جاز لوړې موسیقۍ ته به یې غوږ نیوه. نیکه به ټول راټولول. هغې په بهر نړۍ چندان باور نه درلود او له هر څه نه زیاته اندېښنه یې د خپلې کورنۍ د روغتیا او امنیت په اړه وه. خپله ټوله هڅه به یې کوله چې موږ ته ښه خواړه راکړي او په خپل کور کې مو بوخت وساتي.

نیکه حتا ماته یو سپی هم واخیست چې مهربانه و، خاورین رنگ یې درلود او رېکس مو بللو، خو موږ د دې اجازه رانه کړه چې سپي کور ته راسره بوزم. یوازې یې دا اجازه راکړه چې نیکه کړه یې ووينم. ما به له سپي سره لوبې کولې، مخ به مې د هغه په نرمو وېښتو موشلو او لیدل به مې چې کله به نیکه زموږ له خوا تېرېده، نو سپي به خپله لکۍ ورته خوځوله. څرنگه چې نیکه پر ما ځان گران کړی و داسې یې په رېکس هم ځان گران کړی و. هغې ته یې خواړه

بدلون | ۶۵

ورکول او پرې مهربانه و. د نیکه دا ټول چلونه په واقعیت کې د دې لپاره وو چې هېڅکله یې یوازې پرېږدو.

زما د پلار کورنۍ او خپلوانو د شیکاګو په جنوبي برخه کې ژوند کولو چې تروریانې، د تروریانو زمان او لوبې او ځینې نور پکې شاملېدل او ما هېڅکله ونشو کړای چې د هغوی اړیکه له ځان سره درک کړم. موږ به په ټوله سیمه کې گرزېدو چې وشو کولای هر یوه ته سر ورښکاره کړو. زه به تل د ونو د شمېر له مخې په دې پوهېدم چې چېرې څو. البته د بېوزلو په سیمه کې به زیاتره مهال ونې نه وې. پلار به مې چې هر وخت کالیو تره لیده، نو ډېر به خوشحالېده. هغه کوچني هډونه درلودل، ډنګر و، وېسته یې ګورګوتي او زیاتره مهال به نشه و. پلار مې له وېرېدله ترور سره ډېره مینه درلوده چې له خپلو اتو اولادونو سره یې په یوه کوچني او پخواني اپارتمان کې ژوند کولو. د دوی کور د یوه ستر سړک په څنګ کې و. دا داسې ځای و چې د بقا قوانین پکې له نورو ځایونو ډېر جلا وو.

زیاتره وخت به هره یکشنبې له غرمې وروسته موږ ټول د خپل پلار کورنۍ ته ورتلو چې کور یې په ګاردنر پارک کې و او زموږ له کوره یې شاوخوا لس دقیقې واټن درلود. هم مې پلرنی نیکه ژوندی و او هم پلرنی نیا. پلار مې درې خویندې درلودې او یو ورور. خویندې یې اندرو، کارلټون او فرانچسکا نومېدې او ورور یې نامېني. ورور یې کوچنی و. دوی ټول زموږ له پلاره یوه لسیزه وروسته زیږېدلي وو او موږ ته هېڅ داسې ښکارېدل نه له لکه ترور او تره بلکې د خویندو او ورور په شان راته وو. پلار مې هم دوی ته د پلار په شان و نه د ورور. ځکه تل یې ورته نصیحتونه کول او د اړتیا په وخت کې به یې پیسې هم ورکولې. فرانچسکا یوه ښکلې او هوښیاره نجلی وه چې کله ناکله به یې له ما غوښتل چې وېسته یې ورته ږمنځ کړم. اندرو او کارلټون څو څو ویشته کاله عمر درلود. په ځانونو یې ډېر لاس واهه. د سترو پایڅو پتلونونه، چرمي چمپرونه او هغه بلوزونه به یې اغوستل چې غاړه هم پټوي. دوی به رنګا رنګ خبرې

کولې، لکه د مالوک اېکس په اړه يا هم د اروا د ځواک د سندري په اړه. ما او کرېگ به د دوی ځينې توکي رااخيستل، بيا به د اپارتمان شاتنۍ خونې ته تلو او هلته به مو پرې لوبې کولې.

پلرنی نیکه مې فريزر رابینسون نومېده، سپینږی و، تريو تندي يې درلود او ډېر خسته کن و. په څوکۍ به کېناسته، سگرېټ به يې څکول او کله به يې هم ورځپانې لوستلې. د خبرونو په وخت کې به تلویزون ته کېناسته. که څه هم تلویزيون به ډېر نژدې و، خو ده به بيا هم د تلویزون غږ تر پايه لوړولو. زما د پلار اخلاق هغه ته هېڅ ورته نه و. نیکه تل ناراضه و. کله به يې چې د ورځپانو ځينې سرتکي ولوستل، نو په غوسه به شو او دا کار يې د تلویزون د خبرونو په وخت کې هم کاوه. کله به يې چې په کوڅه او سړکونو کې د سيمې ځوانان وليدل چې گريزي راگريزي، نو ډېر به ناراحته شو او ويل به يې چې دوی هسې خوشې گريزي او د تور پوستانو ابرو يې هر چېرې وړي. نيا مې لاوان نومېده. که څه هم خندنی او مومنه وه او ښې خبرې يې کولې، خو نیکه به مې تل په دې ورپرچېده. نيا به د ورځې په يوه کتابپلورنځي کې مقدس کتاب انجيل پلورلو، مگر د بېکارۍ په وخت کې يې زما له نیکه سره وخت تېراوه او داسې معصومه او بې ژبې به وه چې زه حتا په هماغه ماشومتوب کې هم د دې په دې چلن نه پوهېدم. نیکه ته به يې خواره برابرول او هغه به چې کله سپکې او سپورې ورته ويلې دې به يې ځواب نه ورکاوه او هېڅکله به يې د ځان دفاع نه کوله. زما لپاره د نيا دا معصوميت او بې ژبېتوب ډېر عجيبه و.

زما د مور له وينا سره سم، په ټوله کورنۍ کې يوازې زه وم چې کله به مې نیکه شورماشور کاوه نو ما به يې ځواب ورکاوه. په ماشومتوب او نوي زلميتوب کې مې هم دا کار کاولو. زما د غبرگون لامل دا و چې نیکه به بدخلي کوله او نيا به مې ځواب نه وراکاوه چې دې کار زه ډېره په غوسه کولم. هغه به چې بدخلي کوله، نو ټول يې پر وړاندې غلي ول. خو له دې ټولو سره سره نیکه پر

بدلون | ۶۷

ما ډېر گران و. د هغه په دې ضدونو زه پوهېدم. ځکه د ده دا اخلاق ماته هم په ميراث کې پاتې شوي و. ما يوازې دا هيله درلوده چې دا ضدونه مې لږ څه راکم شي. البته د نيکه په وجود کې نرمي هم وه او مهرباني هم چې ما به يې کله کله نښې پکې ليدلې. کله به چې په ځمکه د هغه د راحتې څوکۍ تر څنگ کېناستم، نو په نرمۍ به يې زما پر سر لاس تېراوه. هر کله به چې زما پلار يوه ښه خبره وکړه او يا به موږ ماشومانو کومه عالمانه خبره وويله، نو دی به مسک شو. مگر لږ وروسته به بيا يو څه د ده د تندخويۍ باعث شول او بيا به يې شورماشور جوړ کړ. کله ناکله به مې هغه ته ويل چې دومره چينې مه وهه او په نيا باندې دومره مه غوږېږه. يا به مې ترې پوښتل چې نيکه جانته ولې دومره غوسه يې؟

د دې پوښتنې ځواب هم پېچلی و او هم ساده. نيکه زما پوښتنه نه راځوابوله. يوازې به يې تندۍ تريو شو او اوږې به يې پورته واچولې. بيا به يې مجله راواخيسته او لوستله به يې. مگر کله به چې خپل کور ته راوگرځېدو، موږ او پلار به مې هڅه کوله چې چې زما پوښتنو ته ځواب ووايي.

هغوی ماته ويل چې نيکه دې د جنوبي کارولينا د جورج ټاون ښار په يوه بندر کې لوی شوی و. دې ځای کې کروندې وې او يو مهال زياتو غلامانو پکې کار کولو. وريژې او د نيل بوټي يې کرل او له دې لارې به يې خپل خاوندان شتمنول. نيکه په ۱۹۱۲م کال کې پيدا شوی و، د دوو غلامانو لمسی، د يوه ژرندگري زوی او د يوې لس کسيزې کورنۍ يو اولاد شمېرل کېده. هوشيار هلک و. په همدې خاطر يې پروفيسور بللو. هغه په همنه ماشومتوب کې هيله درلوده چې يوه ورځ پوهنتون ته لاړ شي. مگر نه يوازې يو تور پوستی او د بېوزلې کورنۍ غړی و، بلکې کله چې قانوني سن ته ورسېد، نړيوال اقتصاد پر ځوړه شو. په همدې خاطر کله چې نيکه ښوونځی پای ته ورساوه، نو د لرگيو پرې کولو په يوه فابريکه کې پر کار بوخت شوی و. په دې پوهېده، که په هماغې جورج ټاون ښار کې پاتې شي، نو د پرمختگ هېڅ فرصت به ونه مومي.

کله چې د لرگیو پرېکولو فابریکه وتړل شوه، دی هم د نورو تور پوستانو په شان شمالي شیکاگو ته لاړ او له هغې ډلې سره یو ځای شو چې د کډوالو د سترې ډلې په نامه یادېده. دې ډله کې شپږ میلیونه تور پوستان شامل و چې د پنځوسو کلونو په اوږدو کې د نژادي تبعیض په خاطر شمالي بنارونو ته لېږدېدلي وو او هلته یې هڅه کوله چې مناسبې دندې پیدا کړي.

هغه مهال امریکا د فرصتونو د هېواد په نامه مشهوره وه. پر دې اساس نیکه په ۱۹۳۰م کال کې شیکاگو ته ورسېد. ده باید لومړی ښه دنده پیدا کړې وای او بیا پوهنتون ته تللی وای. خو واقعیت داسې نه و. ځکه هغه مهال دنده موندل ډېر ستونزمن کار و او د فابریکو رییسانو د تور پوستو کډوالو په پرتله زیات لومړیتوب د اروپا سپین پوستو کډوالو ته ورکاوه او منل یې. په همدې خاطر نیکه د هر کار پر کولو راضي کېږي او یو مهال هم په خدمت کولو تېروي. په دې توګه د ده هیلې کوچنۍ او لاسې کوچنۍ شوې او پوهنتون ته د تللو فکر یې له سره بهر کړ. بیا یې پتېبلې وه چې برقي شي، مګر ډېر ژر ورته یو خنډ پیدا شوی و. هغه وخت به چې چا غوښتل چې برقي، پښ، ترکان، نلدوان یا په شیکاګو کې د یوې سترې ادارې کارکوونکی شي، نو باید د کارګرۍ د اتحادیې د غړیتوب کارت یې درلودلای وای. مګر په معموله توګه تور پوستانو داسې کارتونه نه درلودل او هغوی ته نه ورکول کېدل هم.

دا تبعیض د دې باعث شو چې امریکا کې د ډېرو تور پوستو برخلیک بدل او شغلي فرصتونه یې محدود شي. نیکه د ترکان په نامه حق نه درلود چې په سترو ساختماني شرکتونو کې کار وکړي. ځکه د هېڅ یوې صنفی اتحادیې غړیتوب یې نه درلود. د روڼې ترورۍ مېړه نلدوان و او په همدې خاطر یې خپل کار پرېښودلی و او جیوالیتوب یې کاوه. پېټ ماما هم پر دې نه وو توانېدلی چې د ټکسي چلوونکو اتحادیې ته ورشي. هغه له لېسنس پرته د بس ډرېور و او هغه مسافران یې وړل راوړل چې د لوېدیځې برخې په ناامنه سیمو

بدلون | ۶۹

کې يې ژوند کولو او معمولي ټيکسۍ به د ښار هغې برخو ته نه ورتلې. دا بااستعداد کسان و چې باثباته او دايمي کار يې نه شو پيدا کولای او پايله يې دا شوه چې د دې توان يې نه و چې کور واخلي، خپل ماشومان ښوونځيو ته واستوي، يا هم تقاعد شي. حتماً چې دا د دوی لپاره له خواشينۍ ډک حالت و چې داسې محروميت وگالي او په داسې کارونو بوخت شي چې وړ يې نه وو او همهاله هغه سپين پوستي وويني چې له دوی مخکې کېږي او يوه ورځ به د دوی رييسان شي. دې موضوع په دوی کې د کرکې او بې اعتمادۍ زړې وکړل.

مگر د نيکه په برخه کې، ژوند ده ته دومره هم بده خبره ورڅرگنده کړې نه وه. هغه چې کله د ښار د جنوبي برخې کليسا ته تللی و، زما نيا يې ليدلې وه او بيا پر دې توانېدلی و چې د فدرال دولت د کارموندنې شرکت له لارې يو کار پيدا کړي. دې شرکت به د هغې اقتصادي ځورتيا په وخت کې له بې مهارته کارگرانو گټه اخيسته او په ودانيزو پروژو کې به يې پر کار گمارل. له هغې وروسته نيکه کابو دېرش کاله د پوست مامور و او د پوسته رسان په توگه يې کار وکړ. کله چې تقاعد شو، د تقاعد حقوقو يې دا اجازه ورکوله چې په هوسا څوکۍ کېني او تل د دې او هغه پر سر وروپرچېږي.

بلاخره نيکه د پنځو اولادونو خاوند شوی و چې ټول د ده په شان هوښياران وو. دويم زوی يې نامېني نومېده چې لوړې زده کړې يې وکړې او د هاروارډ پوهنتون د حقوقو له څانگې فارغ شو. درې يې لوني وې چې يوه يې اندرو نومېده چې د اورپټلۍ کارکوونکې شوه. بله لور يې کارلټون نومېده چې انجينره شوه او بله يې هم فرانچسکو چې څه مهال يې د هنري مديرې په توگه په يوه تبليغاتي شرکت کې کار وکړ او بيا په يوه ښوونځي کې ښوونکې شوه. مگر نيکه نشو کولای چې د خپلو اولادونو لاسته راوړنې د خپلو لاسته راوړنو ادامه وگڼي. همدارنگه کله به چې موږ هره يکښه گاردنز پارک ته تلو او د دوی کره

به مو مانبامی کاوه نو په ښه توگه مې لیدل چې نیکه خپلې خپل شوې هیلي نه هېروي او تل پکې سوچونه وهي.

ډېر ژر پر دې پوه شوم چې دا یوازې زما پوښتنې نه دي چې بې ځوابه دي، بلکې نور هم له ځانه سره داسې پوښتنې لري چې نه یې شي ځوابولی. ماته هم ډېرې پوښتنې پيدا شوې، خو په دې نه يم توانېدلې چې ځواب یې کړم. داسې یوه پوښتنه یوې نجلی هم رانه کړې وه چې ځواب یې راسره نه و. د هغې نوم مې اوس نه دی په یاد. خو دومره مې یاد دي چې لري خپلوانه مې وه. زما د پلار یوه ترور وه چې کور یې زموږ د سیمې لویديزې خواته و، کله به چې زه د دوی کره ورتلم، نو د هغې اولادونه به هم له موږ کره راټل او په انگر کې به یې له موږ سره لوبې کولې. کله به چې لویان په پخلنځي کې په قهوه څکلو او خبرو اترو او خنداوو بوخت شول، ما او کرېک به د هغوی له اولادونو سره لوبې کولې. په داسې حالتونو کې به کرېک تري تم شو او یو کوبښه ځای ته به لاړ چې له ځان سره باسکټبال لوبه وکړي.

یو دویم چې کابو لس کلنه وم د کور په زینو کې ناسته وم او د پلرنیو خپلوانو له نجونو سره مې خبرې کولې. موږ ټولو خپل وېښته د لکۍ په څېر اوبدلې وو، لنډ پتلونونه مو اغوستي وو او کېدی شي چې د ښوونځي، مشرانو وروڼو یا حتا د مېړیانو د غارونو په اړه مو خبرې کولې. دې وخت کې زما د خپلوانې لمسی رابره شوه او پر ما یې راپرچ وهل: «ته څنگه د دې جرأت کوي چې د سپین پوستو نجونو په شان خبرې وکړې؟»

ډېره نېشاره پوښتنه وه چې یا یې زما د سپکاوي لپاره وکړه یا دا چې غوښتل یې چې زما ځواب واوري. سمه ده چې موږ سره خپلوان و، مگر داسې ښکارېدل چې جهانونه مو بېلابېل دي. د دې له دې ډول پوښتنې څخه ډېره خواشینې شوم او زړه یې راوواهه. له همدې امله ما د دې په ځواب کې وویل: «زه هغسې خبرې نه کوم» مگر له ځانه سره پر دې پوهېدم چې ریښتیا وایي.

بدلون | ۷۱

ما به چې کله له خپلوانو سره خبرې کولې نو دوی ته به بل شان ښکارېدې. کرېک هم همدا سې و. واقعیت دا و چې مور او پلار مو رازده کړي وو چې کلمې تل په سمه توګه بیان کړو. هغوی زموږ لپاره د لغاتو یو قاموس پېرلی و چې د اپارتمان د دهلیز په کتابتون کې به مو کېښوده. موږ به هر وخت له خپلو والدينو څخه د ځينو کلماتو او موضوعاتو په اړه پوښتنې کولې. هغوی به موږ په کتابونو پسې لېږلو چې ویې لولو. کله به چې په ماښامي کې د ډوډۍ لپاره د مېز شاته کېناستو، نیکه به زموږ ګرامري غلطۍ نیولې او ټینګار به یې کاوه چې کلمې په سمه توګه بیان کړو. البته دا زړسوی یوازې د دې لپاره و چې په خپل ژوند کې پرمختګ وکړو. هغوی زموږ په هوبڼ او استعداد ټینګار کولو او زموږ ځانباوري یې زیاتوله چې داسې خبرې وکړو. مګر زموږ له دې موضوع سره دومره جوړه نه وه. ځکه تور پوستانو داسې خبرې کولو ته په بده سترګه کتل او داسې یې انګېرل چې موږ ځانښودونکي او کبرجن بنیادمان یو چې د تور پوستۍ فرهنگ مو هېر کړی. مېړه مې بارک اوباما هم داسې سړی دی چې د ځينو په اند تور پوستی او د ځينو نورو په اند روڼ پوستی دی چې سپین پوستی شمېرل کېږي. کلونه وروسته چې موږ سره واده وکړ، نو زموږ واده ته هم تور پوستان راغلي وو او هم سپین پوستان، دوی حیران وو چې بارک بلاخره پر کوم نژاد پورې اړه لري. وروسته امریکایانو هم له بارک څخه دا ډول پوښتنې وکړې: «آیا تاسو همغه څه یاستی څنګه چې ښکاري؟ آیا کولای شو چې پر تاسو اعتماد وکړو؟»

له هغه ورځې راهیسې مې نور له خپلوانې سره خبرې ونه کړې. که رښتیا غواړئ، نو د دې له داسې ژند او تریخ لحن څخه خواږدې شوې وم. زړه مې غوښتل چې هغه راته یوازې د یوې تور پوستې نجلۍ په سترګه وګوري چې تګړه ده، هوبښیاره ده، ځانښودنه نه کوي او غواړي هغه څه واوسي څه شی چې ده. هغه حال کې مې له پخلنځي څخه د مشرانو د خبرو اترو او خنداوو غږونه

اور بدل. همداسي مې خپل ورور لیده چې د سړک په یوې څنډه کې په لوبو بوخت و او له ځانه سره مې فکر وکړ چې گواکې دوی خپل ځای په ټولنه کې موندلی دی، مگر ما نه. اوس چې د هغه وخت په اړه فکر کوم نو انگېرم چې گنگسه او ناتوانه وم نو اوس هم له دې پوښتنې سره مخ کېږم چې زه څوک یم او غواړم چېرته لاړه شم؟ همدارنگه دې ته مې پام کېږي چې اوس مې هم یوه اوږده لار په مخکې ده چې خپل غږ، خپل لیدلوری او خپل هویت پیدا کړم.

٤

په ښوونځي کې هره ورځ شاوخوا يو ساعت وخت د غرمې د ډوډۍ خوړلو لپاره راکول کېده. زموږ کور هم ښوونځي ته نژدې و، مور مې هم کار ته نه تله او په کور کې وه. په همدې خاطر ما له دې موکې گټه اخيسته، خو ټولگيوالې به مې له ځان سره کړې او کور ته به مې راسره بوتلې. دوی به مې بيا په پخلنځي کې له ځانه سره کېنولې، مور به مې ساندويچ راکړل، ساندويچ به مو خوړل او له يوې او بلې سره به مو خبرې کولې او په تلویزيون کې به مو «زموږ ټول ماشومان» سريال لیده. ما خپل دا عادت، يعنې د صميمي دوستانو پالل او له هغوی سره خبرې اترې کول د ژوند تر پايه وساتلو. په پخلنځي کې به مې له دوستانو سره د هغو پېښو په اړه خبرې کولې چې په ښوونځي کې به په همنه ورځ پېښې شوې وې. له هغو ستړي کوونکو تمرينونو څخه به مې شکايت کاوه چې ښوونکې به راکول او په دې برخه کې به له يو بل سره همفکره وو. ټول د جکسون 5 ډلې مينه وال وو او د اوزموندز ډلې په اړه مو هېڅ کوم ځانگړی حس او درک نه درلود. هغه مهال د واټرگېټ پېښه نوې رامنځته شوې وه، خو موږ يې په اړه په څه نه پوهېدو. موږ په دې اند و چې څو زاپه او بوډا انسانان سره په واشينگټن کې راټول شوي او د میکروفون شاته خبرې کوي. واشينگټن زموږ لپاره يو لرې ښار و چې ډېرې سپينې ودانې يې درلودې او ډېر سپين پوستي انسانان پکې راټول شوي وو.

مور به مې ډېره خوشحالهېده چې موږ ته خواږه راکړي، ځکه په دې توگه

دې کولای شول چې زموږ د خبرو له لارې بهر نړۍ ته یوه کوچنۍ کړکۍ پرانيزي. کله به چې موږ ډوډۍ خوړله او له یوې خوا او بلې خوا به غږېدلو، نو دا به معمولاً موږ ته نژدې په کار بوختېده او زموږ خبرو ته به یې غوږ نیوه. البته داسې یې نه څرگندول چې زموږ خبرې نه اوري. په هر حال، زموږ څلور کسيزې کورنۍ په هغه شاوخوا پنځه اتيا متري فضا کې هېڅکله نشو کولای چې له یو بله څه پټ کړي. دا موضوع کله کله د اذیت او ناراحتۍ سبب کېده. دا مهال، نو د کړېک پام نوی نجونو ته وراوېستی و. کله به یې چې په تلیفون کې له دوی سره خبرې کولې، نو تلیفون به یې له لین سره حمام ته یوړ او د تړلو دروازو شاته به یې له هغوی سره خبرې کولې. هغه مهال ملفون جوړ شوی نه و. زموږ ښوونځی د شیکاگو په ښوونځیو کې د منځنۍ طبقې ښوونځی شمېرل کېده. د ۱۹۷۰م کال په لسیزه کې زموږ په سیمه کې نژادي تبعیض، بېوزلی او اقتصادي ستونزو خپلې ودې ته ادامه ورکوله، یعنې ورځ په ورځ تور پوستي زده کوونکي زیاتېدل او د کورنیو بېوزلي هم مخ په زیاتېدو وه. یوه ورځ د ښوونځي چارواکو تصمیم ونيو چې ماشومان باید ښوونځي ته په بس کې راشي، خو د ماشومانو کورنیو له دې طرحې سره مخالفت وکړ او ویې ویل چې ښه دا ده چې دا لگښت د ښوونځي د وضعې په ښه کېدو ولگول شي. په ماشومتوب کې زه په دې نه پوهېدم چې د ښوونځي د امکاناتو ښه والی څه ته وايي، یا دا څه اهمیت لري چې سپین پوستي زده کوونکي په ښوونځي کې وي او یا نه وي؟ برین ماور ښوونځي د ماشومانو لپاره وړکتون درلود او تر اتم ټولگي پورې یې ماشومان روزل. کله چې ما په ښوونځي کې څو کاله تېر کړل، نو د برېښنا ټولې بټنې او ټولې تورې درې راته ښې معلومې وې او په دې هم پوهېدم چې کومو دېوالونو کې چاکونه دي او کومې لارې خرابې دي. همدارنگه له ټولو ښوونکو او اکثره زده کوونکو سره مې هم پېژندگلوي درلوده. برین ماور زما دویم کور شوی و. په شیکاگو کې یوه اونیزه ورځپاڼه وه چې دیفندر نومېده او ډېر تور

بدلون | ۷۵

پوستي يې مينه وال و. كله چې اووم ټولگي ته تلم، نو دې ورځپاڼې زموږ د ښوونځي پر ضد يوه ننده او تېزه مقاله چاپ كړه. ورځپاڼه كې راغلي وو چې دا ښوونځی یو وخت ډېر ښه دولتي ښوونځی و، خو اوس ډېر بد حالت لري او د بېوزلو او نېستمنو افرادو ذهني پړې واكمني كوي. زموږ د ښوونځي مدير ډاكټر لاويزو نومېده چې له خنډ پرته يې دې خبريال ته د يوې مقالې له لارې ځواب وركړ. هغه په خپله مقاله كې له زده كوونكو، د ښوونځي له چارواكو او له ميندو او پلرونو دفاع وكړه او د هغه خبريال ټولې خبرې يې توهين آمېزه او دروغ وبللې چې يوازې د زده كوونكو د ناهيلۍ او له ښوونځي څخه د تېښتې لپاره ليكل شوې وې.

ډاكټر لاويزو پښې، لنډۍ او خندنۍ سړی و، گورگوتي وېسته يې درلودل، خو كنجی و او پكه ككری يې درلوده چې جر وېسته يې دواړو خواوو ته پراته وو. د انگر په يوه گوښه كې يو دفتر و چې زياتره وخت به هلته كېناسته. كومه مقاله يې چې ليكلې وه، دی هم پوهېده او له مقالې يې هم څرگندېدل چې د ماتې له احساس سره مخالفت كوي او په ښه توگه پوهېده چې د ماتې احساس زموږ د سيمې په فضا كې هره ورځ مخ په پراخېدو دی. دا حس هغو ميندو او پلرونو درلود چې چندان شتمني يې نه درلوده او هغو ماشومانو درلود چې انگېرل يې چې په ژوند كې به هېڅكله پرمختگ ونه كړي او هغو كورنيو هم درلود چې د خپلو گاونډيانو پرمختگونه به يې ليدل او ليدل به يې چې له دې سيمې څخه ښار ته كډه كوي او خپل ماشومان په ځل بل ښوونځيو كې شاملوي. د ملكي معاملاتو كاركوونكي هم زموږ په سيمه كې گرېزېدل راگرېزېدل او د كورونو بدمرغو خاوندانو ته يې ويل چې د خپلو كورنو په پلورلو كې بېره وكړي او دا سيمه پرېږدي. هغوی ويل چې سيمه نور بېوزله شوې ده. دوی له دې خبرې څخه د يوې پلټې په توگه گټه اخيسته چې كولاى يې شول يو انبار وسوزوي. دوی له دې لارې خلك وېرول. مگر زما مور په دې خبرو كې هېڅ

ری هم نه واهه. شاوخوا لس کاله کېدل چې د شیکاگو په جنوبي ساحل کې یې ژوند کړی و او کولای یې شول چې څلوېښت کاله نور هم هلته ژوند وکړي. هغه د معاملاتو د لارښوونې د کارکوونکو له دې خبرو نه وېرېده او له هر ډول خیالباڼۍ سره مخالفه وه. واقع بینه وه او په راحتی یې کولای شول چې زموږ کورنی ژوند په خپل کنټرول کې راولي.

برین ماور ښوونځي کې زما مور د کورنیو او ښوونکو د انجمن یوه ډېره فعاله غړې وه. پیسې یې راټولولې او د ښوونځي د ټولګیو لپاره یې پرې نوي وسایل او تجهیزات اخیستل. د ښوونکو د پېژنګلوی او ستاینې لپاره یې د ماښام مېلمستیاوې جوړولې او دا هڅه یې هم پیل کړې وه چې د هوشیارو زده کوونکو لپاره ځانګړي ټولګي رامنځته کړي. د دې ټولګیو د رامنځته کېدو وړاندیز د ښوونځي د مدیر یعنې د ډاکټر لاوزو و. هغه د دوکتورا د سند د ترلاسه کولو لپاره شپني پوهنځي ته تللی و او هلته له داسې لارې سره اشنا شوی و چې غوره او هوشیار زده کوونکي یې د سن په اساس نه، بلکې د درسونو د درک او توانایۍ په اساس په یوه ټولګي کې راغونډول او په دې توګه به د دوی ښوونیزې چارې په ډېره چټکه توګه ترسره کېدلې.

دا نظریه د بحث وړ وه. منصفانه هم نه ښکارېده او یو امتیاز شمېرل کېده چې هوشیارو او بااستعداده افرادو ته ورکول کېده. دا نظریه په تدریج سره په ټول هېواد کې مطرح شوه. ما هم د خپلې زده کړې په درېیو ورستیو کلونو کې د هسپارانو په دې ټول ټولګي کې ګډون درلود. له بېلابېلو ټولګیو څخه شل زده کوونکي وټاکل شول چې زه هم پکې وم. موږ به له نورو ټولګیو ګوښي په بل ټولګي کې کېناستو او درس به مو ویلو. له نورو زده کوونکو سره به یوازې د ښوونځي په ځینو بېلابېلو برنامو کې یوځای کېدلو، لکه د غرمې د ډوډۍ زنگ، د تفریح زنگ، د موسیقي ټولګي او د ورزش په لوبو کې. زموږ لپاره به یې ځانګړې برنامه جوړوله. لکه هره اونۍ به د سیمې یوه پوهنتون ته تلو یا به مو د

٧٧ | بدلون

ليکوالی د زده کړې په ټولگيو کې گډون کاوه يا به مو د بيولوژۍ په لابراتوارونو کې موږکان تشریح کول. همدارنگه په ټولگي کې به مو په خپلواکه توگه هم ځينې کارونه ترسره کول. خپله به مو ځانته موخه ټاکله او هر هغه سرعت به چې موږ ته مناسب و، په همغې سرعت به مو زده کړې کولې.

لومړی ښوونکی مو مارتېنز نومېده چې له ده وروسته بيا ښاغلی بېټ زموږ ښوونکی شو. دوی دواړه تور پوستي، مهربانه او د ښو اخلاقو څښتنان وو او د زده کوونکو خبرو ته به يې ډېر ښه غوږ نيوه. د ټولگيو له وضعیت څخه په بشپړه توگه څرگندېده چې ښوونځی موږ ته ځانگړې پاملرنه لري او همدا کار د دې لامل شوی و چې موږ هم په خپل کار کې لا زياتې هڅې او کوښښونه وکړو. ډېر ښه حس مو درلود. اوس نو په زده کوونکو کې د سيالۍ کولو روحیه زياته شوې وه. زه په دې ټولگيو کې په ډېرې چټکۍ پرمخ روانه وم او همدا چې د تقسيم عمليه به مو زده کړه، نو ټول به د الجبر او هندسې خواته لاړو. ما به په پټه دې ته پاملرنه کوله چې د خپلو ټولگيوالو په پرتله څنگه يم. له شک پرته د نورو زده کوونکو په شان ما هم هيله لرله چې په ټولگي کې لومړی واوسم او په ټولو سياليو کې گډون وکړم او بريالی شم.

په یاد مې دي هغه مهال به چې په ښوونځي کې هر څه تېرېدل، نو کله به چې کور ته راغلم، مور ته به مې ويل. دا کار مې يوازې په غرمه کې نه کوولو چې له خپلو ټولگيوالو سره به کور ته راتلم، بلکې کله به چې له غرمې وروسته ښوونځي رخصت شو، نو زه به په چټکۍ کور ته تللم، بکس به مې يوې خوا ته غوڅارولو، وږې به وم، د لوږې له امله به مې په يخچال کې خواړه لټول او مور ته مې د ښوونځي د پېښو په اړه ژر ژر خبرې کولې. اوسمهال چې د هغو وختونو په اړه فکر کوم، نو وينم چې هغه مهال ماته دا مهم نه وو چې کله به کور کې نه وم، مور به مې کوم کار کولو. زه هم د نورو ماشومانو په شان په خپله نړۍ کې ډوبه وم او هېڅکله به مې له مور څخه داسې پوښتنه نه کوله چې د دې په

اړه وي. نه پوهېږم چې د کار کولو په وخت کې يې څه احساسول او نه پوهېږم چې ولې يې د کور له کار پرته ځانته بل کوم کار غوره نه کړ. يوازې په دې پوهېږم چې کله به کور ته راغلم او يخچال به مې راخلاص کړ، نو خواږه به پکې وو، دا خواږه نه يوازې زما لپاره بلکې زما د ټولگيوالو لپاره هم وو. همدارنگه کله به چې ښوونځي زموږ لپاره علمي سفر برابر اوه، نو موږ مې به له نورو وړاندې دې کار ته ورمخکې کېده. بيا به يې لب سيرن وهل، شيکې جامې به يې اغوستلې او له موږ سره به په بس کې سپرېدله چې د کوم پوهنتون يا کوم ژوبن په ليدلو کې راسره ملگرتيا وکړي.

موږ د کور د لگښتونو لپاره محدوده او ثابته مياشتنۍ بوديجه درلوده. موږ مې تل صرفه جويي کوله چې له امله به يې په دې بوديجه کې ستونزې نه رامنځته کېدې. د مثال په توگه، دې به خپل نوکان په خپله په رنگ ناخون رنگول، وېسته به يې خپله رنگول او دې موضوع يو ځل يو اضافه کار هم ورته پيدا کړ، ځکه وېسته يې په شنه رنگ واوښتل. پلار به مې يوازې هغه وخت ورته نوې جامې اخيستي چې د زېږېدو ورځ به يې وه او دا جامې به هم د ډالۍ په توگه وې. خو له دې پرته يې هېڅکله نوې جامې نه اخيستي. زموږ له جرابو څخه به يې په ډېره حيرانوونکې توگه نانځکې جوړولې او زموږ د ميزونو لپاره يې سربزۍ او بدلې. همدارنگه تر هغې چې تر شپږم ټولگي پورې رسېدم نو زما اکثره جامې به دې گڼلې.

کله کله به يې د خونې ډيکورېشن هم بدلاوه او مېزونه او کوچونه به يې يو خوا بل خوا وړل، د مېزونو سربزۍ به يې بدلولې او کوم انځورونه به چې په دېوالونو راځوړند شوي وو نوي چوکاټونه به يې ورته راوړل. کله به چې هوا گرمه شوه، خونې به يې پاکولې او جارو کولې، پردې به يې مينځلې او د کړکيو شيشې به يې پاکولې. کله به چې کړکۍ خلاصې شوې، نو له کړکيو څخه به زموږ کوچني او مختصر اپارتمان ته پسرلۍ هوا راغله. بيا به لاندیني پور يعنې د روپي

بدلون | ۷۹

تروری او تري کور ته تله چې پاک يې کړي. په ځانگړې توگه په دې ورستيو کې چې هغوی زړه او ناتوانه شوي وو. د همنو ورځو د خاطراتو اغېز دی چې کله د مينځونکو موادو بوی احساس کړم، نو په غيرارادي توگه د ژوند په اړه ښه احساس ترلاسه کوم.

د کرسمېس په رارسېدلو سره مې د مور نوبت لا پسې زياتېده. يو کال يې کاغذي کارتنونه ټول کړي وو، دا کارتنونه يې پرې کړل او مرکزگرۍ يې پرې پوښ کړې. بيا يې دا کاغذونه د سرو خستو په څېر رنګ کړل چې د يوه دېوال په شان معلومېدل. بيا يې له هماغو کاغذونو يو مصنوعي پاڼه جوړه کړه چې تر چته رسېده او د دود کش معنا يې درلوده. د دې پاڼې لاندې يې شومینه بخاری جوړه کړه او زما له هنرمن پلاره يې وغوښتل چې د اور شغلې وکاري چې په شوميه کې يې کېږدي او شاته يې گروپ ولگوي چې د اور په شان معلومې شي او خلک دا گومان وکړي چې په دې بخاری کې اور لمبې وهي. په دې خاطر د يوې مجازي شومينې خاوندان شوو. د نوي کال په شپه به يې د دې شپې له دود او دستور سره سم، د پوزي يو سېد رااخيسته او هغه يې د پوڅې (پنير) په سترو ټوټو، خوراکي صدفونو او بېلابېلو ساسچو باندې ډکاوه. زما ترور فرانچيسکا يې هم کور ته رابلله چې قطعې ورسره وکړي.

چې شپه به شوه پيړه به مو راوغوښته او تر ناوخته پورې به د بېلابېلو خوراکونو په خوړولو بوخت و. مور مې په پرلپسې توگه مور ته ساسچونه، سره شوې ميگو او بېلابېل کېکونه او بېسکېټونه راکول او کله به چې د شپې نيمايي ته ورسېدو، ټولو به يو کوچنی گيلاس شمپاين خښل.

مور مې يوه عالي مور وه. زه اوس پر دې پوهېږم چې په ډېره ښه توگه يې زموږ پالنه کوله چې په آسانی يې څوک نشي کولای. ما داسې دوستان لرل چې ميندو يې په ټولو کارونو کې دخالت کولو او د دوی هر څه ته به يې پام و. له بل پلوه مې داسې ماشومان هم پېژندل چې والدين يې دومره په خپلو مسايلو

بوخت ول چې هېڅکله يې وخت نه پيدا کولو چې له خپلو ماشومانو سره واوسي. مگر زما مور تل تعادل ساتلو. هېڅکله يې ژر قضاوت نه کولو او هېڅکله يې زموږ په مسايلو کې دخالت نه کولو. زموږ ساتنه يې هم کوله، خو موږ ته يې هم اجازه راکوله چې خپله له خپلو ستونزو سره مخامخ شو. يوازې هغه وخت به يې څه ناڅه زړه سوی کولو چې حالت به مو ډېر سخت او ستونزمن و او کله به مو چې ستره لاسته راوړنه ترلاسه کړه، موږ به يې ستايلو چې ومو پوهوي چې بريا مو ورته مهمه ده.

دې به که غوښتل چې موږ ته نصيحت وکړي، نو دا کار يې په ډېره هوښيارانه او واقع بينانه توگه کاوه. يوه ورځ چې کله کور ته راغلم او له ښوونکې څخه مې شکايت وکړ، نو راته ويې ويل: «اړينه نه ده چې حتماً له خپلې ښوونکې راضي او خوشحاله واوسي. دا ښوونکې د رياضياتو ډېر ښه درس ورکوي او ته هم دې پوهې ته اړتيا لرې. په دې اساس يوازې په هغه درس تمرکز وکړه چې درکوي يې او د هغې نور چلونه ناليدلي وانگېره.»

له ما او له کړېک سره يې ډېره مينه درلوده، خو دومره هم نه چې اسيران يې شو. همدارنگه موږ يې له اندازې زيات هم نه نازولو، بلکې زړه يې غوښتل چې موږ په نړۍ کې د ژوند لپاره وروزي. تل يې په خوله دا خبره وه چې: «زه ماشومان لويوم نه، بلکې هڅه کوم چې پوه او هوښيار انسانان وروزم.» هغې او زما پلار موږ ته له سرې کړنې، پولې او محدوديت پرته لارښوونه کوله. مثلاً کله چې زلمکي شوو، نو کور ته په تگ راتگ کې مو محدوديتونه نه درلودل. د دې په ځای يې له موږه پوښتنه کوله چې کور ته د راتگ وخت کوم دی او بيا به يې زموږ ځواب منلو. يوه ورځ کړېک د اتم ټولگي له يوې نجلې سره ملگری شوی و او نجلی ده ته بلنه ورکړې وه چې کور ته يې ورشي او په غير مستقيمې توگه يې پوهولی و چې موږ او پلار يې په کور کې نشته، نو دوی کولای شي چې يوازې واوسي. ورور مې نه پوهېده چې څه وکړي. له يوه پلوه يې هيله

بدلون | ۸۱

لرله چې د نجلۍ کور ته لاړ شي او له بل پلوه پوهېده چې د مور او پلار له نظره مې دا کار ناسم دی. بالاخره مور ته يې وويل چې غواړم له هغې نجلۍ سره وگورم. خو په دروغو يې وويل چې په يوه عمومي پارک کې ورسره وينم. مگر کله يې چې جامې واغوستلې او تگ ته چمتو شو، وجدان يې ملامته کړ او نه پوهېده چې څه وکړي. لنډه دا چې مور ته يې هر څه په زغرده وويل او په تمه و چې مور مې پرې وروپرچېري او له تگه يې راوگرزوي. خو مور مې داسې ونه کړل. هغې ځان ناگاره واچاوه او ويې ويل: «زويه! هغه څه وکړه چې ستا په اند سم دي.» بيا پخلنځي ته لاړه او په لوبڼو مينځلو يې ځان بوخت کړ. مور مې پر مور اعتماد درلود او پوهېده چې کړېک به په پايله کې سم تصميم ونيسي. هغې شک نه درلود چې مور يې په معقولانه او منطقي فکر ستر کړي يو او پوهېده چې مور بايد خپله سم تصميم ونيسو.

په هر حال، کله چې څوارلس کلنۍ ته ورسېدم، نو فکر مې کاوه چې نوره بالغه شوې يم، ځکه د بلوغ نښانې راکې څرگندې وې. مياشتنۍ عادت مې پيل شوی و او يوه ورځ مې په ډېر هيچاني حالت کې خپلې کورنۍ ته وويل چې زه داسې يم. زموږ کورنۍ تگلاره داسې وه چې هر څه بايد په زغرده ووايو. له دې وړاندې مې مصنوعي او د دروغو سينه بند اغوسته، خو اوس مې واقعي سينه بند درلود او له دې پلوه ډېره هيچاني وم. د غرمۍ لپاره به کور ته نه راتلم او د دې په ځای به مې له خپلو ملگرو سره ډوډۍ د ښاغلي بېنېټ په خونه کې خوړله چې په ښوونځي کې وه. نور به نو کله چې يکشنبې شوه، سيمه ييز لوبغالي ته به نه تلم، يا د نيکه جاز موسيقي به مې نه اورېده، بلکې په بايسکل به مې پښه واړوله او ختيز پلو ته به لاړم چې اپارتمانونه نه بلکې بنگلې يې درلودې. د گور خويندو ته به ورغلم چې بنگله يې درلوده. د دې خويندو کور په اوگلسبي سړک کې موقعيت درلود.

گور خويندې زما صميمي ملگرې وې او ماته نمونې وې نمونې. دايان زما

ټولگيواله وه او پم له ما نه يو ټولگی شاته. دواړه بنکلي وې. د داين پوست روڼ و او پم لږ څه تور چکه وه. مگر دواړو يوه ځانگړې جاذبه درلوده چې زما په اند فطري وه. حتا د هغوی ډېره کوچنۍ خور جينا هم يو ځانگړی جذابيت درلود چې ټوله گور کورنۍ ترې برخمنه وه. د هغوی په کور کې زيات سړي نه ليدل کېدل. واقعيت دا و چې د هغوی پلار له دوی سره نه اوسېده. هغوی به د خپل پلار په اړه ډېرې کمې غږېدلې. د دوی مشر ورور هم په کور کې ډېر نه ليدل کېده.

د دوی مور اغلې گور شادابه او جذابه مېرمن وه چې تل يې په کور کې کار کولو. د دې د سينگار مېز له عطرونو، د مخ له پوډرو او له بېلابېلو کريمونو ډک و. څنگه چې زما مور داسې وسايل نه کارول، نو ماته دا سينگاري توکي داسې بنکارېدل لکه يوه ځلانده خزانه. په دې خاطر ډېره هيله مې درلوده چې د هغوی په کور کې واوسم. ما، پم او داين به تل د هلکانو په اړه خبرې کولې. البته د هغو هلکانو چې زموږ به خوښېدل. شونې به مو سړې کولې او بېلابېلې جامې به مو اغوستې چې پوه شو، کومې جامې زموږ بدن ښه او غوره ښکاره کوي. هغه مهال مې تل د ځان په اړه فکر کولو. په خپله خونه کې به يوازې کېناستم او موسيقۍ ته به مې غوږ نيوه. په خپل خيال کې به مې له هغه هلک سره گډا کوله چې زما به خوښېده. له کړکۍ به مې بهر ته کتل او هيله مې درلوده چې په بايسکل باندې سپور يو داسې هلک له کوڅې تېر شي چې زما خوښېده او ما وگوري. په همدې خاطر له څو خويندو سره ملگرتيا زما لپاره ارزښتمنه ډالۍ وه چې له هغوی سره يو ځای په بايسکل وگرزم او د هلکانو په اړه ورسره وغږېزم.

هېڅ کوم هلک حق نه درلود چې گور کورنۍ ته رادننه شي، خو داسې هلکان هم و چې تل به د کور شاوخوا کې بنکارېدل او د کور په مخ کې به يې په بايسکل تگ راتگ کاوه. دوی هيله درلوده چې داين يا پم له کوره راووزي

بدلون | ۸۳

او دوی ته لاس پورته کړي. که څه هم زه نه پوهېدم چې دا چلونه څه معنا لري، مگر داسې حالتونو ماته ډېر خوند راکاوه. په ډېر تعجب او حیرانتیا مې لیدل چې د ښوونځي د هلکانو اندامونه او څېرې څنګه نارینه شوي او غږونه یې درنېږي، یا زما ټولګیوالې چې په چټکۍ یې وده کوله او داسې ښکارېدلې لکه اتلس کلنې چې پېغلې شوې وي. زما ټولګیوالو لنډې جامې اغوستې او په جسيو بلوزونو کې به یې په سیمه کې تګ راتګ کاوه او داسې ښکارېدلې لکه له بلې سیارې چې دلته راغلې وي. البته په ځینو نورو کې چندان بدلونه نه و راغلي او دې ته په تمه وې چې بالغې شي. خو بیا هم د وړو اسپو په شان په خپلو پښو کلکې درېدلې نه شوو او هر څومره به مو چې شونډې سرې کولې، بیا هم زموږ څېرې د ماشومانو په شان وې.

زه پوره بالغه شوې نه وم چې د ځینو نورو نجونو په څېر مې د لویانو په شان خبرې کولې. ښه ځانباوره وم او په سیمه کې به ډاډه ګرزېدم. ځان مې په خپلې مور او خپل پلار پسې ډېر نه تاړه. یوازې به بس کې سپرېدم، مېغېر اکاډمي ته به تلم، هلته مې د نڅا ټولګی درلود. د نڅا دې اکاډمۍ په نهه اویایم سړک کې موقعیت درلود. کله کله به مې د مور لپاره ځینې شيان اخیستل او کله به چې د نارینه وو په مخ کې تېرېدم، تل به مې مخامخ کتل او احساسول مې چې زما تیو او پېښو ته ګوري. همدارنګه پر دې هم پوهېدم چې زموږ د سیمې کوم سړکونه خطرناکه دي او د شپې باید هلته لاړه نه شم او په سړکونو کې یې ونه ګرزم.

کله چې زه او کرېګ د نوي زلمیتوب دوران ته وردننه شو، نو مور او پلار مې موږ ته ځینې امتیازونه راکړل. د پخلنځي په مخ کې چې کومه برنډه وه، دې برنډه کې یې د کرېګ لپاره خونه جوړه کړه. ځکه اوس نو نوی ځوان شوی و او ښوونځي کې هم په متوسطه دوره کې و. همدارنګه زما او د کرېګ د خونو تر منځ پخوانی دېوال یې هم لیرې کړ او هلته یې د ځانونو لپاره د خوب خونه

جوړه کړه. د دې په ځای يې ماته د خپل خوب خونه راکړه. اوس نو ما او زما ورور بېلې بېلې نوې خونې درلودې چې معمولي اندازې يې وې. زما سرتختي سپينه وه چې آبي گلونه يې لرل او له قالينې، له کټ او د گروپونو له شپټ سره يې ځانگړې رنگي همغزي درلوده او د خوب هغو خونو ته ورته وه چې په ودانيزو مجلو کې به اعلانېدل. موږ ته يې يو يو تليفون راکړ چې زما يو يې زما د خونې د رنگ سره سم ايي و او د کرېگ هم تور رنگه. له دې لارې موږ کولای شول چې له نورو سره شخصي خبرې وکړو.

ما خپله لومړۍ عاطفي اړيکه د تليفون له لارې پيدا کړه. د رانېل په نامه يو هلک و. دې هلک زموږ په ښوونځي کې درسونه نه ويل بلکې په شیکاگو کې د يوې موسيقي ډلې سندرغاړی و. په دې ډله کې زما يو ټولگيوال هم و چې چياکو نومېده. په دې توگه موږ سره وپېژندل او هر ځل به چې ما ده ته تليفون کولو نو په ځان کې به مې يو عجيب حس رامنځته کېده. څو وارې زموږ د کور مخې ته راغی او شاوخوا وگرزېدو. بيا يوه ورځ چې موږ په يوه سمنتي څوکۍ د يوه گاوندې د کور مخې ته گلونو او بوټو ته نژدې ناست و، رانېل ماته راتيټ شو او زه يې ښکل کړم. دا لومړی ځل و چې يوه هلک ښکل کړم او په ځمکه او اسمان کې هېڅ کومه پېښه رامنځته نه شوه. له هلکانو سره خبرې کول ماته ډېر بوختوونکې او جالب و. کله به چې زه له خپلې مور او خپل پلار سره د کرېگ د باسکېټبال لوبې کتلو ته تلو، نو کله کله به چې د باسکېټبال ځينې لوبغاړي زموږ له مخې تېرېدل، ماته به يې راکتل، چې ما ډېر خوند ترې اخيست. له دې ټولو څرگندېده چې زه د غټېدلو په حال کې يم.

په تدريج سره زما نړۍ، زما د مور او پلار له نړۍ څخه بېلېده او نور به چې هر فکر زما مغزو ته راتلو، ما به په خوله نه راوړو. اوس نو چې کله به د باسکېټبال له سيالۍ وروسته په خپل بيوک موټر کې سپاره شوو او کور ته به راتلو، نو شاتنۍ څوکۍ کې کېناستم او ډېرې خبرې به مې نه کولې. ځکه احساسات مې

بدلون | ۸۵

دومره پاشلي او گاواکه وو چې نه توانېدم نورو ته يې ووايم. زه د ماشومتوب او نوي زلميتوب د احساساتو په پوله کې وم او انګېرل مې چې شاوخوا لويانو مې داسې بحران تجربه کړی نه دی.

کومه شپه به مې چې غاښونه بورس کړل او له تشابه به راووتم، نو کور به راته تياره ښکارېده. د سالون او پخلنځي څراغونه به مړه شوي وو او هر څوک به په خپله خصوصي فضا کې اوسېدل. د ګرېک د خونې د وره د درز له رڼا څخه پوهېدم چې درس لولي. د مور او پلار د خونې له رڼا څخه به هم څرګندېدل چې په خپله خونه کې تلویزیون ته ګوري او ما به د دوی خبرې اترې او خنداوې اورېدلې. خو په دې هېڅکله نه پوهېدم چې مور مې ولې تل په کور کې ده او کار ته نه ځي. همدارنګه ما د دوی کورنيو اړيکو ته هم ډېر پام نه کاوه. له يو بل سره د دوی همغږي او يوځای والی د ستاينې وړ و. دا هغه حقيقت و چې زموږ څلور واړو ژوند پرې ولاړ و.

هغه مهال به مې مور کله ناکله راته ويل: «هر کال چې کله پسرلی راشي او د شيکاګو هوا ګرمه شي، زه په دې فکر کې شم چې له پلاره دې بېله شم.» زه نه پوهېدم چې رښتيا يې ويل او که نه، جدي وه يا نه وه، همدارنګه پر دې هم نه پوهېدم چې د بېلتون فکر د دې په مغزو کې يو ساعت، يوه ورځ او يا يوه اونۍ ګرزېده راګرزېده که ډېر. مګر داسې ښکارېدل چې دا خيال تل ورسره و او نه ترې بېلېده. دې فکر ښايي دې ته انرژي ورکوله چې ښه فکر وکړي.

اوسمهال چې د هغې خبرو ته فکر کوم، نو وينم چې کله کله حتا يو بريالی واده هم کېدی شي د مېړه او مېرمن لپاره ځوروونکي واوسي. په دې اساس څومره به ښه وي چې د مېړه او مېرمنې ترمنځ د واده تړون کله ناکله څو څو ځله په خصوصي يا حتا څرګند ډول تمديد شي. البته په دې ډاډه يم چې مور مې هېڅکله د خپلو شکونو او ناراحتيو په اړه زما پلار ته څه نه ويل او فکر نه کوم چې د خپل ايډيال او ارمانې ژوند په اړه دې له ده سره غږېدلې وي. آيا

هغې داسې انگېرل چې په يوه گرمسېره ټاپو کې د يوه بل سړي مېرمن ده؟ يا يې داسې فکر کاوه چې متفاوته کور او د دوو ماشومانو په ځای يو ښکلی کاري دفتر ولري؟ نه پوهېږم، البته اوس مې مور له اتيا کلنۍ اوښتې او دا پوښتنې ترې کولای شم، خو فکر نه کوم چې دا مسئله به نور کوم اهميت ولري.

ژمې په شیکاگو ښار کې ځانگړی حالت او ځانگړې هوا لري. آسمان له درېيو مياشتو زيات خړ چکی شي او رنگ يې هېڅ بدلېږي نه. هوا ډېره سړه کېږي او له سیندنو څخه ساړه بادونه رالوړي چې سړی چیچي. له سهاره تر ماښامه واوره ورېږي او ټول ځایونه یخک وي. د پلي تگ لارې او سړکونه ټول په واورو پټ وي. د ښاپېریانو په کیسو کې د راغلي حالت په شان د واورې دانې په هوا کې ناڅي او یوې بلې خوا ته ځي او د موټرو مخکینۍ نښینه په واورو پټېږي. سهار چې کله خلک خپلو کارونو ته ځي، نو د واورو پاکولو وسایل رااخلې، د خپلو موټرو نښینې پاکوي او هر چېرته د پاک کولو خش خش غږونه اورېدل کېږي. گاوندیان ټول پشمي او ډبلې جامې اغوندي او د باد او باران پر وړاندې خپل سر ټیټ نیسي. داسې چې نه پېژندل کېږي. د واورې پاکولو موټرونه کوڅو او سړکونو ته راځي او د خلکو او نقلیه وسایلو لپاره د تگ راتگ لارې پاکوي.

خو بلاخره یوه ورځ هوا کې بدلون راځي. نری شمال پیلېږي او اسمان لږ څه پرانیستل کېږي چې موږ یې احساسولای شو او وايي چې ژمې د تللو په حال کې دی. له خړ چکي اسمانه لمر هم لږ لږ راوځي او د ونو په شاخونو او پانو لگېږي. دا نو هغه مهال وي چې د ونو په شاخونو کې کوچنۍ غونچې گلونه کوي. گاوندیان هم خپلې پشمي او ډبلې جامې راباسي او تصمیم نیسي چې د خپلو خونو کړکۍ خلاصې او نښینې یې پاکې کړي او کور ته د تازه هوا د راتلو لار پرانیزي. په همدې شېبو کې ده چې د کور د ښځې ذهن خلاصېږي او فکر کوي چې که واده یې نه وای کړی او ماشومان یې نه وای ستر کړي، نو ښايي

بدلون | ۸۷

بل ځای کې وای او بېل ژوند یې درلودلای. ښایي له دې وړاندې چې د مینځونکو موادو ډک سطل د لوښو مینځلو ځای کې خالي کړي، ټوله ورځ په دې فکر کې وي چې کاشکي په بله لار او بله طریقه مې ژوند کولای او ښایي هم په یوه شېبه کې یې بېرته اوسني ژوند ته خپل ډاډ او ایمان بیا راوگرزي او ځانته ووايي چې هو ریښتیا پسرلی راغلی او یو ځل بیا باید تصمیم ونیسم چې همدلته پاتې شم.

کله چې د ښوونځي ثانوي دورې ته لاړم، نو مور مې وپتېيله چې له کوره راووزي او ځانته دنده پيدا کړي. دنده يې پيدا کړه او د شيکاگو په اسمان څکو ودانيو کې په يوه بانک کې د مرستيالې په توگه پر کار وگمارل شوه. د خپلې دندې لپاره يې يو جوړه رسمي جامې واخيستې او هر سهار به د کار لپاره له کوره وتله. زياتره وخت په بس کې تله، مگر کله ناکله به که د دې د کار وخت زما د پلار د کار له وخت سره همغږی و، نو د پلار په بيوک کې به ښار ته تله. دا دنده د دې لپاره يوه تنوع شمېرل کېده او د دې په يونواخته او معمولي ژوند کې يې بدلون راوسته او له بل پلوه يې له کورنۍ سره مالي مرسته هم کوله. کورنۍ مې پيسو ته اړتيا درلوده ځکه د کربگ د کاتوليکي ښوونځي فیس راپسې و. همدارنگه هغه د پوهنتون په اړه هم فکر کولو او زه هم له ده وروسته پوهنتون ته تلم. دا ټول اضافه لگښتونه وو.

ورور مې نو اوس په بشپړه توگه وده کړې وه، هېږور شوی و، په لوبو کې يې لوړ ټوپونه وهل چې له امله يې زموږ د ښار يو غوره لوبغاړی شمېرل کېده. په کور کې يې ډېر خوراک کولو. په پرلپسې توگه يې شيدې څښلې. د يوې پيزا په ځای يې څو دانې پيزاوې خوړلې. حتا کله به داسې هم کېدل چې له ماښامي وروسته به يې له خوبه وړاندې د دويم ځل لپاره هم سپک خواړه خوړل. د تل په شان يې هر څه په راحتۍ ترلاسه کول او سربېره پر دې يې لوړ تمرکز هم درلود. که څه هم په ورزش کې ځواکمن و، خو په درسونو کې يې

هم لورې نومرې اخیستې. د خپل ښوونځي له باسکټبال ټیم سره یې بېلابېلو ښارونو ته سفرونه کول او له هغو وتلو لوبغاړو سره یې لوبې کولې چې وروسته د امریکا د بسکټبال په سیالیو کې شامل شول. کله چې ده غوښتل چې د ښوونځي ثانوي دورې ته لاړ شي، نو د څو مشهورو ښوونځیو استادان ورته راغلل چې خپل ښوونځي او خپل ټیم ته یې ورجذب کړي، ځکه ده ته یې اړتیا درلوده چې د دوی ورزشي ټیم پرې بشپړ شي. خو مور او پلار مې ټینګار درلود چې کرېک باید داسې ونه کړي چې خپلې زده کړې له ورزشه څار کړي او د ښوونځي په بسکټبال ډله کې لوبه وکړي. هغوی د ورزش په پرتله د ده زده کړو ته زیات اهمیت ورکولو.

ماونت کارمل ښوونځي د باسکټبال یو پیاوړی ټیم او یوه مناسبه درسي برنامه درلوده. داسې ښکارېدل چې همدا به ښه غوراوی وي او د دې ارزښت یې درلود چې مور او پلار مې یې پیسې ورکړي. د کرېک ښوونکي کښېشان وو چې قهوه یې چپنې یې اغوستې او ټولو زده کوونکو دوی ته د پلار په نامه غږ کاوه. په ټولګیو کې شاوخوا اتیا سلنه زده کوونکي یې سپین پوستي ایرلنډي کاتولیکان وو چې له لرې سپین پوست مېشتو او د کارګري طبقې له سیمو راتلل. کله چې کرېک د ثانوي دورې پای ته ورنژدې شو، نو ډېر ژر د باسکټبال د لومړۍ درجې د لیګونو ټیمونه په ده پسې راغلل چې له دوی سره یو ځای شي. مګر بیا هم زما مور او پلار ټینګار وکړ چې د خپلو درسونو لګښتونو ته دې پام نه کوي، خپلو درسونو ته دې ادامه ورکړي او موخه یې دا وي چې یوه ډېر ښه پوهنتون ته لاړ شي.

زه ډېره نېکمرغه وم چې ثانوي دوره مې په ویتني ام. یانګ ښوونځي کې وویل. دا ښوونځی د شیکاګو په یوه بېوزله سیمه کې و چې د څو کلونو په تېرېدو سره د ښار په یوه غوره ښوونځي بدل شو. له نېکه مرغه دې ښوونځي د بس له کرایې پرته کوم بل اضافي لګښت نه درلود. ویتني م. یانګ د مدني

بدلون | ۹۱

حقوقو یو فعال و چې دا ښوونځي يې په يوه محرومه سيمه کې په ۱۹۷۵م کال کې تاسيس کړی و او د ښار د شمال او د ښار د جنوب ترمنځ پوله کې يې موقعيت درلود. روښانفکره ښوونکي يې پر کار گمارلي وو او نوي امکانات او تجهيزات يې درلودل. موخه يې دا وه چې له هر نژاده هوبښيار زده کوونکي ورجذب کړي. د منلو ظرفيت يې داسې و: ۴۰ سلنه تور پوستي زده کوونکي، ۴۰ سلنه سپين پوستي زده کوونکي او ۲۰ سلنه اسپانوي او د نورو نژادونو زده کوونکي. خو د ښوونځي چارواکو دې سهيمة بندۍ ته کومه پاملرنه نه وه کړې. ځکه کله چې زه دې ښوونځي ته لارم نو ومې ليدل چې ۸۰ سلنه زده کوونکي يې له سپين پوستو پرته نور نژادونه دي.

اوس نو نهم ټولگي ته تللي وم. لومړی ورځ چې ښوونځي ته تلم، اوږده لاره مې ووهله، په دوو بسونو کې سپره شوم او نوي دقيقې وروسته له استرس او هيجان سره ښوونځي ته ورسېدم. هغه ورځ سهار په ډېرې سختۍ په پنځو بجو له خوبه راپاڅېدم، خپلې نوې جامې مې واغوستلې او دوې ښکلې غوږوالۍ مې پر غوږو کړې وې، مگر خبره نه وم چې دا جامې او دا ظاهري خبره له ښوونځي سره مناسبه ده او که يه. سهارۍ مې په کور کې خوړلې و، مگر نه پوهېدم چې د غرمۍ ډوډۍ به چېرته وخورم. له مور او پلار سره مې مخه ښه وکړه. څنگه چې ټولو ويل چې ثانوي دوره په انسان کې بدلون راولي، نو نه پوهېدم چې همغه ورځ همغه ميشل وم او که بله. د ښوونځي ودانۍ راته ښکلې او نوې ښکاره شوې او له ټولو هغو ښوونځيو سره يې توپير درلود چې وړاندې مې ليدلي ول.

ښوونځي درې مکعبه ودانۍ درلودې چې د څو هوايي پلونو له لارې سره وصل شوې وې. د ټولگيو فضا يې پراخه وه. په ډېرې هوبښيارۍ دا ښوونځی طراحي شوی و. يوې ودانۍ په بشپړه توگه په هنرونو پورې اړه درلوده او بېلابېلې خونې پکې وې چې د سندرو ويلو، عکاسۍ، گلالۍ او د موسيقي د ډلو لپاره طراحي شوې وې. ښوونځی معبد ته ورته جوړ شوی و او شاوخوا ۹۰۰ زده

کوونکي يې درلودل. ما داسې انگېرله چې دا ټول هغه زده کوونکي دي چې پر ځانونو بشپړ باور لري خو ما له دوی سره زيات واټن درلود. داسې ښکارېدل چې دوی د ازموينې ټولې څلور ځوابه پوښتنې ځواب کړې وې او بيا دلته راغلي وو او دوی ټولو په خپل مغزي ځواک کنټرول درلود، خو زه داسې نه وم او د دوی پر وړاندې مې د کمتری او ناتوانۍ احساس درلود. په برين ماور ښوونځي کې يوه تکړه زده کوونکې وم مگر اوس داسې ښوونځي ته راغلې وم چې ډېر تکړه زده کوونکي يې درلودل. په هر حال، کله چې له بښه ښکته شوم، نو پوه شوم چې زياتره نجونې د ښوونځي له بکس پرته يو بل ښځينه بکس هم لري چې له ځانونو سره يې راوړي.

په ثانوي ښوونځي کې هم زما اندېښنه دا وه چې آيا په کافي اندازه هوښياره يم او که يه؟ ورو ورو له نوي ښوونځي سره روږدې کېدلې، سهار وختي به له خوبه پاڅېدم، ښوونځي ته به لاړم او په ښوونځي کې مې منډې وهلې چې خپل ټولگي پيدا کړم، مگر بيا مې هم په لومړۍ مياشت کې تل هماغه پوښتنه له ځانه کوله.

ويتني يانگ ښوونځی په پنځو برخو وېشل شوی و، هرې برخې خپل زده کوونکي درلودل چې يوه ډله يې جوړوله. زما د ډلې نوم «زرينه ډله» و او د ښوونځي د يوه ښوونکي ښاغلي سمېټ له خوا اداره کېده. په اتفاقي توگه د ده کور هم زموږ له کوره څو کوره ها بل پلو ته و. د کلونو په اوږدو کې ما د ښاغلي سمېټ د کورنۍ لپاره بېلابېل کارونه ترسره کړي چې د دوی د ماشومانو له ساتنې او هغوی ته د پيانو له ورزده کوونې نيولې آن د دوی د سپي تر روزلو پورې کارونه دي. کله مې چې ښاغلی سمېټ په ښوونځي کې وليد، نو اندېښنه مې راکمه شوه.

زموږ د گاونډيانو کمشېمر ماشومان ويتني يانگ ښوونځي ته راغلي وو چې په دوی کې زما ملگرې تري جانسون او چياکا هم شاملې وې. ما د ورکټون

بدلون | ۹۳

دورې راهیسې له دوی سره دوستانه سیالي درلوده. همدارنگه دې ښوونځي کې زموږ د نژدې سیمې دوه هلکان هم وو. زما په ژوند کې لومړی ځل و چې د خپل ورور له ساتنې پرته ښوونځي ته تلیم. کړېک تل مهربانه و او زما له مخې یې ستونزې لیرې کولې. په برین ماور ښوونځي کې هغه د ښوونځي له ښوونکو سره ډېره ښه اړیکه درلوده او کله به یې چې لوبه کوله دوی به ډېر ورته خوشحاله و او زه هم هلته د کړېک رابینسون د کوچنۍ خور په نامه پېژندل کېدلیم.

خو اوس په ویتني یانګ ښوونځي کې یوازې میشل رابینسون وم او باید هڅه مې کړې وای چې هلته خپل ځان ته ځای پیدا کړم. زما طریقه داسې وه چې کېناستم به او خپلو ټولګیوالو ته به مې په ځیر ځیر کتل. زه چې د دوی په اړه په څه پوهېدم، هغه دا وو چې ګواکې دوی ټول له ما هوښیاران دي. مګر آیا زه خپله هښیاره نه وم؟ ما، تري او چیاکا د هوښیاری په خاطر دې ښوونځي ته لاره موندلې وه. مګر په هر ترتیب زه نه پوهېدم چې آیا موږ د نورو ماشومانو په کچه هوښیارانې یو او که نه. یوازې پر دې پوهېدم چې موږ د تور پوست مېشتو او منځنۍ طبقې په یوه ښوونځي کې ډېرې غوره زده کوونکي یو. حتا په ټولګي کې له زده کوونکو سره د پېژندګلۍ په وخت کې، د بیولوژي او انگلیسي په لومړیو درسونو کې او په کفیتريا کې له نویو ملګرو سره په خبرو اترو کې همداسې له ما سره دا شک او تردید و چې آیا په کافي اندازه غوره یم؟ آیا په دې ښوونځي کې د زده کړو لیاقت لرم؟ دا همېشني فکر تل راسره ملګری و او ډېر ژر مې باید ورته یوه لاره موندلې وای.

ډېر ژر پوه شوم چې شیکاګو له هغې ډېره ستره ده چې ما فکر کولو. هره ورځ به په پنځه اویاووم سړک کې په بس کې سپرېدم، په بس کې مې درې ساعته سفر کولو او په لاره کې به له بېلابېلو تمځایونو تېرېدم. ډېرې سیمه یزۍ هتې به مې لیدلې. کله کله به بس کې دومره بیربار و چې د کېناستلو ځای به هم نه و، ولاړه به وم او شاوخوا ته به مې کتل.

له رستورانونو به تېرېدو چې لا به يې د كباب لپاره اورونه نه و بل كړي او د باسكتېبال له لوبغاڼو به تېرېدو چې تر هغې دمه به هېڅوك پكې نه ول. بيا به شمال پلو ته تر جېفري پورې تلو، له دې وروسته به د اوه شپېتم سړك لوېديز پلو ته راتاو شو او هر تمخاى كې به ډېر كسان بس كې سپرېدل او بيا به له جكسون پارك او هايد پارك څخه تېر شوو، د شيكاگو پوهنتون ودانۍ به مو هم وليدله. بلاخره، څه مهال به مو بيا اوږد واټن وواځه او د ميشگان سمندر په څنډو څنډو كې به تېر شوو او ځانونه به مو د ښار مركزي سيمې ته ورسول.

بسونه ډېر ورو تلل. بېړه يې نه كوله. په خپله طبعه تلل. موږ بايد ډېر زغم درلودلای. زه هر سهار د ښار په مركزي برخه كې په ميشگان سړك كې له بس څخه ښكته كېدم او په وان بيورن سړك كې په يو بل بس كې سپرېدم او لوېديزې خوا ته تلم. دا ځل مو ښكلې منظري شاته پرېښودې او د سترو بانكونو او هوټلونو له مخې تېرېدو. بانكونو سترې طلايي دروازې درلودې او د هوټلونو مخې ته ساتلونكي ولاړ وو. ما به د بس له ښيښې څخه هڅه ښځې او نارينه ليدل چې درېشۍ به يې اغوستې وې، د لوړو كورنيو بوټونه به يې پر پښو وو، د قهوي كياسونه به يې په لاس كې ول او خپلې دندې ته به روان ول. زه نه پوهېدم چې دوى مسلكي كارپوهان دي او كوم تحصيلي اسناد لري چې په وان بيورن سړك كې لوړو اداري ودانيو ته ځي، مگر څنگه چې دوى هوډمن او انگېزه لرونكي ښكارېدل، نو ما به له دې حالت ډېر خوند اخيسته.

په ښوونځي كې مې د معلوماتو راټولول پيل كړل. غوښتل مې د ښوونځي په نوو زلميانو كې ځان ته يو ځاى پيدا كړم. تر هغې وخته مې يوازې له ځينو محدودو ماشومانو سره سرو كار درلود لکه، زموږ گاوندپاني، يا زموږ خپلوان او يا هغه ماشومان چې د دوېي د رخصتۍ په سفرونو كې مو له يو بل سره پېژندل چې اكثره يې د جنوبي سيمو بېوزله وگړي وو. خو په ويتني يانگ كې مې له هغو سپين پوستو ماشومانو سره پېژندگلوي وشوه چې د ښار په شمالي څنډو كې

بدلون | ۹۵

اوسېدل او زما لپاره د سپوږمۍ د نيمې تيارې برخې په شان وو. يعنې هېڅکله د دوی په اړه په څه نه پوهېدم. په نوي ښوونځي کې مې يوه جالبه موندنه دا وه چې پوه شوم زموږ په ښار کې لوستي او برجسته تور پوستان هم شته. زما د نوو ټولگيوالو کورنۍ ډېرې لوستې کورنۍ وې، لکه د يوه ټولگيوال يا ټولگيوالې به مې يا پلار ډاکټر و يا مور او يا به يې پلار وکیل و او يا هم مور وکیل، همدارنگه نورې دندې يې هم درلودې. کله به چې دوی له ښوونځي رخصت شول نو سګي لوبې ته به تلل يا يې هم بهر ته سفر کولو او د داسې شيانو په اړه يې خبرې کولې چې په بشپړه توګه ما پېژندل نه. مثلاً په دوښو رخصتو کې کار زده کړه. زما يو تور پوستی ټولگيوال و چې ښه درسونه يې هم ويل او له ټولو سره يې ښه چلن هم درلود. د ده پلار او مور د يوه شرکت بنسټ اېښی و چې سينګاري توګي او درمل يې توليدل. دوی ښه شتمن و او په لوړو ودانيو کې يې ژوند کاوه.

په هر حال ثانوي دوره زما لپاره يوه نوې نړۍ وه. البته په ښوونځي کې ټول زده کوونکي د سترو او شتمنو کورنيو اولادونه نه و، بلکې گنشمېر يې زما په شان د منځنۍ طبقې وو او حتا ښايي چې له ما څخه يې هم زياتې ستونزې تېرې کړې وي. خو سربېره پر دې په ويتني يانګ ښوونځي کې لومړنيو مياشتو زما لپاره د موندنې ډېر څه درلودل. پوه شوم چې طبقاتي امتيازات او امکانات د يوې پټې زينې په شان دي چې زموږ پر سر راخوړند ده او کولای شي چې ځينې زده کوونکي د پرمختيا او پرمختګ لوړو پوړيو ته ورسوي.

په ښوونځي کې زما لومړنی نومړی ډېرې ښې شوې او همداسې دويم ځل هم زما نومړی ښې وې. د ثانوي دورې د لومړني کال او دويم کال په اوږدو کې مې هغه ځانباوري بيا پيدا کړه چې په برين مارو ښوونځي کې مې درلود. هر ځل به چې بريالی کېدم او هر ځل به مې چې ماته شاته پرېښوده، نو هغه شکونه به مې ورکېدل چې مخکې مې د هغو په اړه خبرې وکړې. زياتره ښوونکو سره

مې مينه وه او په ټولگي کې له لاس پورته کولو نه وېرېدم. ځکه په ويتني يانگ ښوونځي کې هوښياري معمولي وه. ټولو هڅه کوله چې پوهنتونونو ته لاره پيدا کړي او په پايله کې هېچا ډار نه درلود چې هغې ته ووايي چې ته د سپين پوستو نجونو په شان خبرې کوې.

زما ټول هغه درسونه خوښېدل چې ليکل پکې شامل وو. په فرانسوي ژبه کې څه نا څه ښه وم. البته داسې ټولگيوال مې هم درلودل چې له ما څو گامه وړاندې وو. خو ما هڅه کوله چې دوی ته ورورسم. پوهېدلې وم چې که زياته مطالعه وکړم، نو خپلو سيالانو ته به ورورسم. نومرې مې تل لوړې نومرې نه وې، خو تل مې هڅه کوله چې لوړه نومره واخلم.

کرېک پرېنستون پوهنتون ته کامياب شوی او د پوهنتون ليليې ته تللی و. اوس نو داسې سړی ترې جوړ و چې دوه متره او يو سانتي ونه يې درلوده او وزن يې نوي کيلوگرامو ته رسېده. په کور کې يې ځای خالي و او له تللو سره سم يې زموږ يخچال د تېر په شان له شيدو او غوښو نه ډکېده او زموږ د ټليفون ليکه هم بوخته نه وه، ځکه هغو نجونو زنگ نه راواوه چې له ده سره يې خبرې کولې. ډېر نامتو پوهنتونونه په ده پسې وو او هغه ته يې د بورس يو وړانديز کولو. يعنې هغه په باسکيټبال کې د لوبې کولو له لارې کولای شول چې په يوه وتلې څېره بدل شي. خو مور او پلار مې هڅولو چې پرېنستون پوهنتون انتخاب کړي. که څه هم دې پوهنتون زيات لگښت درلود، خو د هغوی په باور کرېک ته يې ښه راتلونکې مهيا کوله. کرېک د پوهنتون په دويم کال کې د پرېنستون پوهنتون د باسکيټبال په ټيم کې شامل شو. پلار مې نو نور له ډېرې خوشحالي په جامو کې نه ځايېده. هغې د دوو لگنيو په مرسته تگ راتگ کاوه. همدارنگه موټر ته به ناست و او زيات مهال به يې موټر چلولو. خپل زوړ بيوک يې پلورلی و او ۲۲۵ مودل نوی بيوک يې پېرودلی و چې جیگري رنگ يې درلود. کله کله به يې د ښار د اوبو د تصفيې له شرکت څخه رخصتي اخيسته، دوولس ساعته به يې

بدلون | ۹۷

موټر چلولو او د کریګ د سیالیو لیدلو ته به ورتلو چې په ایندینا، اوهایو، پنسیلوانیا یا نیوجرسی کې به وې.

ویتني یانګ ته زما تګ او راتګ ډېر وخت نیوه. په دې خاطر ما هم مور او پلار د پخوا په پرتله ډېر کم لیدل. د هغو وختونو په اړه چې فکر کوم نو داسې انګېرم چې کله به کور کې نه وم مور او پلار به مې هم ځانونه یوازې ګڼل. دا مهال به زیاتره وخت له کوره بهر په ښوونځي کې وم. زه، تري او جانشون ډېرې سترې کېدو، ځکه نوي دقیقې به په بس کې ولاړې وو. په همدې خاطر مو یوه چاره موندلې وه. له معمولي وخت څخه پنځلس دقیقې وړاندې له خوبه پاڅېدو او هغې بس ته به مو ځانونه ور رسول چې د ښوونځي د لارې پر خلاف یې حرکت کولو، په دې بس کې به څو تماځایه د جنوب خوا ته تلو، بیا به ترې بنکته شوو، له سړک څخه به تېرې شوو او په خپل معمولي بس کې به سپرېدو چې شمال خوا ته به تلو. دا بس به له هغه وخت څخه ډېر تش و چې کله پنځه اواییم سړک ته رسېده. په دې اساس خالي څوکی به مو پیدا کولې او تر ښوونځي پورې به له یو بل سره غږېدو.

مازیګر به شاوخوا شپږنیمې بجې کور ته راوړسېدم. په ډېرې ستریا به مې ماښامی وخوړ او له والدینو سره به مې د هغې ورځې د پېښو په اړه خبرې وکړې. کله به چې لوبښي ومینځل شول، ژر به خپلې کوټې ته تلم او په خپلو کورنیو دندو به بوختېدم. کله کله به مې کتابونه راواخیستل، د لاندیني پور دهلیز ته به لاړم، هلته به کېناستم او خپلې کورنۍ دندې به مې ترسره کولې. البته غلې او آرامه به وم چې روږي دوی ته مزاحمت ونه کړم. هلته مې چې کوم کتاب غوښته، لاسرسی مې ورته درلود، لکه دایرة المعارفونه او داسې نور...

زموږ د زده کړو د لګښت په خاطر زما په مور او پلار ډېر فشار راغلی و، مګر هېڅکله یې په دې اړه کومه خبر نه کوله. خو زه په ډېره ښه توګه له دې موضوع خبره وم او داسې کوم کار مې نه کولو چې پر دوی دا فشار نور هم ورزیات

شي. مثلاً كله چې د فرانسوي ژبې ښوونكي وويل چې په رخصتو كې پاريس ته
 هم او هر څوك چې د تگ پيسې لري، كولای شي، له ما سره لاړ شي، ما
 هېڅكله داسې كار ونه كړ چې دا خبره خپلې كورنۍ ته ووايم. زما او د شتمنو
 كورنيو د ماشومانو تر منځ توپير همدا وو چې زياتره يې زما صميمي ملگري هم
 ول. ما په يوه ښه، صميمي او منظمه كورنۍ كې ژوند كولو، به بس كې ښوونځي
 ته تلم او د شپې به چې كور ته راغلم، گرم خواړه به مې خوړل او زړه مې نه
 غوښتل چې له دې څخه زيات فشار پر خپل پلار او مور راوړم. خو فرانسې ته د
 سفر موضوع زما مور د تري له مور څخه واورېده. هماغه شپه هغه او پلار راته
 مخامخ كېناستل چې ډېر حيران ول او له ما يې وپوښتل: «ولې دې موږ ته ونه
 ويل؟»

ومي ويل: «ځكه چې زيات لگښت غواړي.»

پلار مې په خواشينۍ خو په ارام لحن وويل: «ميشل، د داسې شيانو په اړه
 تصميم په تا پورې اړه نه لري. كله چې داسې خبرې موږ ته نه رارسوي، نو موږ
 څنگه د هغې په اړه تصميم نيولای شو؟»

هغوی ته مې په ځير ځير كتل او نه پوهېدم چې څه ووايم. مور مې په
 مهربانو سترگو ماته كتل. پلار مې د خپل كار جامې باسلې وې او سپينې جامې
 يې په تن وې. دواړه څلوېښت كلنۍ ته رسېدلي وو او شاوخوا شل كاله كېدل
 چې يو بل سره يې ژوند كولو. دوی هېڅ يوه تر دې دمه اروپا ته سفر نه و كړی،
 هېڅكله ساحل ته تللي نه ول، كوم شخصي كور يې نه درلود او د هغوی
 يوازينۍ پانگه زه او كرېگ وو.

څو مياشتې وروسته ما او زما ښوونكي او ټولگيوالو ځانونه چمتو كړل چې
 پاريس ته لاړ شو. پلان داسې و چې هلته په يوه مېلمستون كې مېشت شو، د
 لوړو موزيم ووينو او بيا ايفل څلي ته لاړ شو. همدارنگه غوښتل مو چې د سرک
 غاړې خواړه وخورو او په ساحل كې قدم ووهو. موږ د شيكاگو د يوه ثانوي

بدلون | ۹۹

ښوونځي زده کوونکي وو او په پاریس کې مو څه ناڅه په فرانسوي ژبه خبرې کولای شوې. هغه ورځ چې زموږ الوتکې حرکت وکړ او په آرامۍ پورته شوه، نو له کړکۍ مې بهر ته وکتل. پوهېدم چې موږ مې ژمنۍ جامې اغوستي او د هغې تورې کړکۍ له شا څخه ماته لاسونه ښوروي. بیا الوتکه په خپل زړه بورټونکي غږ سره اوج ته پورته شوه. په خپل ځای کې لږ ښکته او پورته شوه او بالاخره له هوایي ډکړه لرې شوه. کله چې الوتکه اوج ته ورسېده نو ساه مې بنده بنده کېده او ځان مې په څوکۍ کې کلک نیولی و.

ما او زما ملگرو د ثانوي دورې د نورو زده کوونکو په شان غوښتل چې هرې خواته لاړ شو، د خلکو په منځ کې دلته او هلته وگرزو او له یو بل سره په لوړ اواز خبرې اترې وکړو. کومه ورځ به چې له ښوونځي ژر رخصت شوو، یا به مو کمې کورنۍ دندې درلودې، نو په ډله یزه توګه به له ښوونځي بهر ته وتلو او د ښار په مرکز کې به اته پوړیز مارکېټ ته ورتللو، په برېښنايي زینو کې به ښکته او پورته کېدو، پولۍ به مو اخیستلې او مکدونالډ رستوران ته به تلو، هلته به مو لږ څه خواړه اخیستل او له راوړو خوړو سره یو ځای به مو خوړل. پلورنځیو ته به تللو او د مارشال فیلډ پلورنځي ښځینه دستکولونه او جامې به مو لیدل، ساتونکو به د سترګو لاندې پټ پټ څارلو. کله به سینما ته هم تلو.

لنډه دا چې خوشحاله او آزاده وو او په هغو ورځو کې به ښار لا موږ ته ښه ښکارېده چې ښوونځي به رخصت وو. ځکه د درسونو په فکر کې به نه وو، چکر ته به تلو او زده کول به مو چې په ټولنه کې څنګه ځانونه څرګند کړو.

زه به زیاتره مهال له خپلې یوې ټولګیوالې سره وم چې سانتیتا جکسون نومېده. هغه به هره ورځ له ما څخه څو تمځایه وروسته بس ته راپورته کېده. ورو ورو زما ډېره صمیمي ملګرې شوه. سانتیتا ښکلې سترګې او راوتلي کومي لرل. که څه هم شپاړلس کلنه وه، خو د سترو ښځو په شان یې په ادب سره چلن کاوه. په ښوونځي کې یې په ټولو هغو برنامو کې ګډون کولو چې له ټولګي

خڅه به بهر وې. تل يې ښې نومرې اخيستې. که څه هم زياتره زده کوونکو کاوبای پتلونونه اغوستل، خو هغې به له پاسه پرې دامن هم اغوسته. ښکلی او ځواکمن غږ يې درلود. وروسته د دې دا غږ د دې باعث شو چې د سندرغاړې په توگه د روبرټا فلوک د موسيقي ډلې په کنسرتونو کې گډون وکړي. ډېر ښه شخصيت يې درلود. د دې همدا شخصيت د دې لامل شو چې ما ورجذبه کړي. دا هم له مور سره په يوه ستره ډله کې وه چې کله به له ډلې سره يو ځای وو نو زما په شان به شوخه او بې پروا وه خو کله به چې دواړې سره يوازې شوو نو پر يوې درنې او فکرمنې نجلی به واوښته. مور به د فيلسوفانو په شان د خپل ژوند د ورو او مهمو ستونزو په اړه خبرې کولې. ساعتونه ساعتونه به د سانتيتا د خونې په غولي پرتې وو چې د دوی د کور په دويم پوړ کې وه او د راتلونکې په اړه به مو له يو بل سره خبرې کولې. د دوی کور د ښار په ختيزه برخه کې و چې يوه هوسا سيمه وه. هغه ډېره ښه اورېدونکې وه، خبرو ته به يې ښه غوږ نيوه. هوښياره وه او ښه پوهه يې درلوده. ما هم هڅه کوله چې د هغې په شان واوسم. د سانتيتا پلار مشهور کس و چې د ژوند په حقايقو کې يې اساسي حقيقت شمېرل کېده. د دې پلار جېسي جکسون نومېده چې يو کشيش او يو ځواکمن سياسي رهبر و. ده له کشر مارټېن لوترکنېگ سره همکاري کړې وه او د ۱۹۷۰ کال په اوایلو کې يې د عملياتي فشار (Operation PUSH) تر نامه لاندې يو سياسي سازمان رامنځته کړی و چې ده ته يې خورا شهرت گټلی و. دا سازمان د امريکا د مظلومو تور پوستانو د حقوقو يو مدافع سازمان و. کوم مهال چې موږ د ښوونځي په ثانوي دوره کې وو، نو ښاغلی جکسون په يوه جذابه څېره بدل شوی و چې له نورو سره يې پراخې اړيکې درلودې او د پرمختگ پورې يې يو په بل پسې وهلې. د هېواد هرې برخې ته يې سفر کولو او د تور پوستو ټولنو لپاره يې ويناوې کولې. په لوړ غږ به يې له دوی نه غوښتل چې هغه حقوق وغواړي چې دوی ته نه دي ورکول شوي. د ده همېشني شعار دا و چې موږ

بدلون | ۱۰۱

باید خپله قدرت تر لاسه کړو او مرگ دې پر ناهیلۍ وي او هیله دې ژوندۍ وي. ده به د ښوونځي له ماشومانو غوښتل چې هره شپه دوه ساعته تلویزیون بند کړي، خپل درسونه ووايي او کورنۍ دندې ترسره کړي. همدارنگه له میندو او پلرونو څخه یې غوښتنه کوله چې د خپلو اولادونو زده کړو ته پام وکړي. هغه له والدينو غوښتل چې د ماتې احساس ونه کړي او خپل برخلیک په خپل لاس کې ونیسي.

د سانتیتا مور جاکلین نومېده. د دوی په کور کې ویکتوریایي کوچونه او او گرانبه ښښه یې لوبښي وو. آغلې جکسون د دې ډېره شوقي وه چې انټیک شینان راټول او په کور کې یې کېږدي. همدارنگه ډېر ښه چلن یې درلود او تل به موسکه وه. رنگارنگ او خل بلي جامې یې اغوستې او تل به یې خواږه خوراک خونه کې خوړل. ډېرو کسانو د دوی کور ته تگ راتگ کاوه چې مشهور سوداگر، سیاستوال، شاعران، سندرغاړي او ورزشکاران پکې شامل وو.

کله به چې ښاغلی جکسون په کور کې و، نو د کور فضا بل شان وه. د کور نظم او مقررات نه پلي کېدل او د ماښام له ډوډۍ وروسته به خبرې د شپې تر ناوخته پورې غځېدلې. د دوی او په یوکلید سړک کې زموږ کور توپیر درلود. زموږ کورنۍ له یوه ځانگړي نظم څخه پیروي کوله. زما د کورنۍ ټوله اندېښنه دا وه چې زه او گربگ ښکمرغه شو. د جکسون کورنۍ ډېر ستر او پېچلي مسایل درلودل. د دوی زیاته اندېښنه سترې بېروني ټولنې ته وه، خو رسالت یې بل څه و. سانتیتا او د هغې خور او د هغې وروڼه داسې ستر شوي وو چې وروسته سیاسي فعالیتونه ترسره کړي. هغوی ټولو د خپل پلار تگلاره غوره کړې وه او دا لار یې وهله. له پلار سره به یې اسراییلو، کیوبا، نیویورک او اتلانتا ته تلل او کله به چې د دوی پلار دریځ ته پورته شو او خبرې به یې کولې، نو دوی د خلکو په منځ کې ورته درېدل، د هغه خبرې به یې اورېدلې او په ټولنه کې به یې د خپل پلار له ستونزو او ننگونو سره گوزاره کوله. ښاغلي جکسون څو شخصي ساتونکي

درلودل چې ټول ځواکمن کسان وو او هر چېرې به له ده سره تلل. زه هغه مهال په سمه توګه نه پوهېدم چې د هغه ژوند ته ګواښ دی.

سانتیتا په خپل پلار ډېر افتخار کولو او د هغه نظریې یې منلې. مګر له دې سره سره د خپل ژوند په فکر کې هم وه. زما او د هغې ستره هیله وه چې تور پوستي ځوانان ورځ تر بلې زیات قدرت ترلاسه کړي. خو د دې تر څنګ مو بله اندېښنه هم درلوده، هغه دا چې مشهورو پلورنځیو ته لاړې شو او لیلام شوي سیویسي بوتونه واخلو چې هسې نه خلاص شي. د دې کار لپاره به تل د نورو په موټرو کې سپرېدو او زیاتره مهال به مو له نورو غوښتل چې موږ خپلو کورونو ته ورسوي. څنګه چې ما په یوه کارګره کورنۍ کې ژوند کولو او یوازې یو موټر مو درلود، نو د داسې کارونو مسئولیت به زیاتره مهال سانتیتا ته ورتر غاړې و. موږ یې دوه موټرونه درلودل، یو سرف او بله کورولا. کله ناکله به د هغو کسانو په موټرو کې سپرېدلو چې د مېلمنو په توګه به راغلي وو. مګر د وړیا تګ لپاره په هر حالت کې مجبورېدلو چې د نورو د اوږو بار شو چې دا کار چندان ښه نه و. مثلاً کله ناکله به یې د پلار ویناوې اوږدې شوې او موږ به په تمه و چې لاړې شو یا کله ناکله به ښوونځي ته د تګ په وخت کې یوه سیاسي لاریون ته لاړو او د ځنډ په خاطر به مو غوښتل چې لاړې شو نو د نورو په موټرو کې بې کېناستو او تلو به.

یوه ورځ د جسي جکسون په پلوی کسان راټول شوي وو چې یوه دودیزه ورځ ولمانځي. دا ورځ د یوه افسانوي شخص په نامه نومول شوې وه چې بود بیلکین نومېده. دا افسانوي شخص د یوې پخوانۍ مجلې د کیسو یو اتل و. همدارنګه دا ورځ د شیکاګو د جنوبي برخې له ډېرو پرتمینو آدابو او مراسمو څخه شمېرل کېږي چې هر کال اګست میاشت کې لمانځل کېږي. لنډه دا چې دې لمانځنه کې موږ هم ګډون درلود چې د چارواکو له خوا نیول شوې وه. په دې لمانځنه کې څو اړکستره او څو ارايې هم ګډون لري او ټول کسان د مارتېن

بدلون | ۱۰۳

لوترلینگ په سړک کې شاوخوا دوه مایله پلي مزل کوي او د تور پوستو سیمې ته رسېږي. دا لمانځنه له ۱۹۲۹ کال راهیسې پیل شوې چې اجتماعي او سیاسي فعالان پکې گډون کوي او موخه یې دا وي چې امریکایي افریقایانو کې د غرور او افتخار حس پیاوړی کړي.

زه هغه مهال په دې موضوع نه پوهېدم، خو داسې ښکارېدل چې هماغه مهال چې زه په ثانوي ښوونځي کې په درسونو بوخته وم، نو جسي جکسون ځان د دې لپاره چمتو کاوه چې د امریکا د متحده ایالتونو د ولسمشرۍ لپاره ځان نوماند کړي. ده باید پیسې ترلاسه کړې وای او خپلې ټولنیزې اړیکې یې پراخې کړې وای. اوس پوهېږم چې ولسمشرۍ ته نوماندېدل، د یوه چا په ټول ژوند څومره اغېز کوي. له ده وړاندې د امریکا د کانگرس غړي شري چيزهولم هم په ۱۹۷۲م کال کې د ولسمشرۍ لپاره ځان نوماند کړی و، خو بريالی شوی نه و. پر دې اساس جسي جکسون دویم تور پوستی و چې په ۱۹۸۲م کال کې یې غوښتل ولسمشر شي.

په هر حال هغه لمانځنه د همدې موخې په خاطر نیول شوې وه. خو ما نه غوښتل چې تر سره لمر لاندې او د پوقانو او د لاسپکرنوو او سازونو د لوړو آوازونو په منځ کې له نورو خلکو سره یو ځای ودرېږم او هورا نارې ووهم. رښتیا دا ده چې ما او سانتیتا هېڅ نه غوښتل، په هغه لمانځنه کې گډون وکړو، خو گواکې د دې د مور، پلار یا د دوی د غورځنگ د کوم غړي له خوا دې کار ته وهڅول شوو. په هر حال زه تل داسې نجلۍ وم چې د لویانو امرونو ته مې درناوی کاوه. همدا لامل و چې په هغه شور او ځوږ کې مې په هغه لمانځنه کې گډون وکړ. هماغه شپه چې کله کور ته راوگرېږم، مور مې راته موسکه شوه او راته کړل یې: «همدا اوس مې په تلویزیون کې ولیدلې».

مور مې زه او سانتیتا د تلویزیون په خبرونو کې د سړک د سر په لمانځنه کې لیدلي وو چې لاسونه مو ښورول او خندل مو. داسې ښکارېدل چې دا په

دې اند وه چې گنې زما دا کار د خدا وړ دی. ځکه دې فکر هم نه کولو چې زه دې په داسې لمانځنه کې گډون وکړم.

پوهنتون ته د تللو او د هنې د ټاکلو په وخت کې ما او سانتیتا دواړو د امریکا د ختیز ساحل له پوهنتونونو سره علاقه درلوده. هغه هاروارد پوهنتون ته لاړه، خو د دې پوهنتون د زده کوونکو د منلو مسئول په هنې له دې امله ملنډې ووهلې چې پلار یې سیاسي فعالیتونه کول. دې کار ډېره ناهیلې کړه. په داسې حال کې چې دې فکر کولو چې په پوهنتون کې یې منل او نه منل د پلار په چارو پورې کومه اړه نه لري. زه د یوې اونۍ په وروستیو کې د کرېگ د لیدلو لپاره پرېنستون پوهنتون ته لاړم. کرېگ هلته په بسکېټبال، درس ویلو او له خپلو ملگرو سره په ښه وخت تېرولو بوخت و. د هنې ځای ښکلې ودانۍ مې خوښه شوه چې شاوخوا یې ښکلې بوتې زرغون شوي وو. زموږ کورنۍ د پوهنتونونو په برخه کې زیاته تجربه نه درلوده. په همدې خاطر ما داسې کس نه درلود چې په دې اړه ورسره مشوره وکړم. په همدې خاطر مې له ځان سره فکر وکړ، هغه څه چې کرېگ ځانته ورجذبوي، ما ته هم باید مناسب او ښه وي. په دې توګه ما هم پرېنستون پوهنتون د ځان لپاره غوره کړه.

د ثانوي دورې په وروستي کال کې د ښوونځي د مشاورې دفتر ته ورغلم. دې کار اجباري اړخ درلود. د دې مشاورې به اړه مې څه په یاد نه دي، ځکه قصدي مې هېر کړل، له دې سره مې له لیدنې وروسته دا پېښه له ذهنه وتړله. په یاد مې نه دي، څو کلنه وه، د کوم نژاد وه، یا کله چې دفتر ته ورغلم دې له ما سره څنګه چلن وکړ. یوازې دا مې په یاد دي چې زه په ویتني یانګ ښوونځي کې د خپل ټولګي یوه تګړه زده کوونکې وم او له ډېرو هڅو وروسته توانېدلې وم چې له ځانه هغه ځان ناباوري لرې کړم چې په تېرو کلونو کې پرې اخته وم. نه پوهېږم چې دې مشاورې زما د درسي نومرو وضعیت ارزولی و که نه، یا یې په یاد و چې زما ورور په پرېنستون پوهنتون کې درس لولي. ډېر مې نه یادېږي

بدلون | ۱۰۵

چې دې مېرمنې له ما سره څنگه خبرې وکړې. يوازې يې زما مسکا يادېږي چې بابېزه يې راته وويل: «زه ډاډه نه يم او فکر کوم چې پرېستون ته د تللو توانايي نه لرې.»

زما په اند دا د هغو کسانو له ډلې وه چې د نورو په اړه ډېر ژر پرېکړه کوي. ما غوښتل خپلې موخې ته د درسېدلو په خاطر هڅه وکړم، خو دې ښځې له دې وړاندې زه د ماتې په احساس اخته کړم. ما ته يې دا پيغام راکړ چې خپلې غوښتنې بايد ډېرې راتيتې کړم. د دې دا چلن زما د پلار او مور پر خلاف و. که د دې په خبرو مې باور کړی وای، نو بيا په ځان ناباورۍ اخته کېدم او بيا مې په مغزو کې دا جمله تکرارېده چې آيا په کافي کچه هوښياري او وړتيا لرم او که نه؟ خو درې کاله وېتني يانگ ښوونځي کې د زده کوونکو تر څنگ زده کړې رازدکړي وو چې ښه توانايي لرم او د ډېرو غورو زده کوونکو له ډلې شمېرل کېږم. ما ځان پېژندلو، نو په دې خاطر مې اجازه ورته کړه چې يو کس دې زما فکرونه راخراب کړي. د مشاورې خبرې مې هېرې کړې او تصميم مې ونيو چې د پرېستون پوهنتون لپاره غوښتنليک وليکم او دې پوهنتون ته يې ورواستوم. همدارنگه په دې کار کې مې د ښوونځي له معاون او گاونډي ښاغلي سمېت څخه هم مرسته وغوښته. دوی چې زما توانايي ليدلې وه، نو ويې منله چې زما د پاره د معرفۍ پاڼه وليکي.

ما په خپل ټول ژوند کې ډېر ښه چانسونه درلودل او له سترو انسانانو سره مې پېژندلي. لکه د نړۍ له رهبرانو، مخترعينو، موسيقي پوهانو، فضانوردانو، ورزشکارانو، د پوهنتون له استادانو، کارپوهانو، هنرمندانو، ليکوالو، ډاکټرانو او داسې نورو برياليو انسانانو سره. په دې ډله کې ښځې هم کمې نه دي، بلکې شمېر يې زيات دی او همدارنگه ځينې يې تور پوستي او يا هم رنگين پوسته دي. ځينې په بېوزله کورنيو کې پيدا شوي او سخت ژوند يې تېر کړی دی، خو هغوی د خپل ژوند نیمگړتياوو ته پام نه دی کړی او د بريالپاره يې چټک

گامونه پورته کړي. هغوی د خپل ژوند په ټولو پړاوونو کې له داسې کسانو سره مخامخ شوي چې د دوی په تواناییو یې شک کړی او له هغې تگلارې راگرزولي چې دوی غوره کړې وه. خو دې بریالیو کسانو په پرلپسې توګه زده کړي وو چې د چا ناهیلې کوونکو خبرو ته اهمیت ورنه کړي او یوازې هغو کسانو ته غوږ شي چې په دوی او د دوی په وړتیاوو باور لري.

هغه ورځ د مشاورې په دفتر کې ډېره غوسه شوم. ځانباوري مې له ګواښ سره مخ شوې وه. خو هماغه شېبه مې په خپل زړه کې وویل چې زه به یې تاسو ته دروښیم. د پرېنستون پوهنتون په غوښتنلیک کې مې ولیکل چې د یوې کارګرې کورنۍ غړې یم، پلار مې په ام اس ناروغۍ اخته دی او په دې پوهنتون کې د زده کړو په اړه په ډېر څه نه پوهېږم او دې ته اړ یم چې راسره مرسته وکړم. بالاخره پایله دا شوه چې بریالی شوم. شپږ یا اووه میاشتې وروسته پرېنستون پوهنتون راته یو لیک راولېږو او خبره یې کړم چې دې پوهنتون ته منل شوې یم. هغه شپه مې دا خوشحالي له خپل مور او پلار سره ولمانځله. له ایټالیايي رستورانو مو پیزا راوغوښته چې زموږ کور ته نژدې و. بیا مې کړېګ ته تلیفون وروکړ او په خوشحالی مې دا زېږې پرې وکړ. بیا سبا ته د ښاغلي سمېټ کور ته ورغلم او هغه مې هم خبر کړ چې په پرېنستون پوهنتون کې منل شوې یم. د مشورو او مرستو په خاطر مې له ده څخه مننه وکړه. هېڅکله د خپل ښوونځي د تحصیلي مشاورې دفتر ته ورنه غلم، چې ورته ووايم چې زما په اړه مو اشتباه کړې وه. دې ته مې اړتیا نه لیده چې ځان ورته ثابته کړم بلکې هر څه مې باید د ځان لپاره ثابت کړي وای.

يوه ستره لاره وه چې ايلينوى ايالت يې له نيوجرسي سره تړلو. د ١٩٨١ کال په دويمې کې له دې لارې څخه زه خپل پلار په خپل موټر کې پرېستون پوهنتون ته ورسولم. البته زما ملگرى ډېويډ هم له مور سره و. پوهنتون بلنه راکړې وه چې په يوه درې اونيزه دوښې برنامه کې يې گډون وکړم. د دې برنامه موخه دا وه چې د پوهنتون له چاپېريال او د هغې له ټولگيو سره آشنا شم. کړېک هم دوه کاله وړاندې په دې برنامه کې گډون کړى و. خپل بکس مې برابر کړ او له مور سره مې خداى پاماني وکړه.

احساساتي نه وم، اوبسکې مې نه تويولې. د پلار په موټر کې سپره شوم. ډېره ستړې شوې وم، ځکه دوې مياشتې کېدې چې په يوه شرکت کې مې کار کاوه. دا شرکت د شيکاگو په مرکزي سيمه کې و. يوه کوچنۍ مطبعه وه چې ما پکې په يوه حرارتي سربس يو ځانگړى کار ترسره کاوه. د ورځې اته ساعته او په اونۍ کې پينځه ورځې وخت به مې هلته تېرېده. د دې کار کړاوونو په دې پوه کړم چې پوهنتون ته تلل يو ډېر اړين او گټور اقدام دى. دا کار د ډېويډ مور ما او خپل زوى ته پيدا کړى و. ځکه دې په همدې مطبعه کې کار کاوه. ما او ډېويډ د دوو مياشتو په اوږدو کې په دې شرکت کې د يو بل تر څنگ کار کاوه. ډېويډ هوښيار او دنگ هلک و، ښه څېره يې لرله، مهربانه و او له ما څخه دوه کاله مشر و. څو کاله وړاندې چې زموږ سيمې ته د خپلو خپلوانو ليدلو ته راغلى و، د باسکېتبال په ميدان کې يې له کړېک سره پېژندگلوي شوې وه او بالاخره زما

ملگری هم شو. کوم وخت چې زه ثانوي ښوونځي ته لاړم، ډېويډ له شيکاگو څخه بهر يوه پوهنتون ته لاړ او په دې توگه موږ سره لرې شوو. خو په رخصتۍ او دويمې کې خپل کور ته راته او له خپلې مور سره اوسېده. د دوی کور د ښار په جنوب لوېديزو څنډو کې و. هغه تقريباً هره ورځ زما ليدلو ته راته. د ده په موټر کې به شاوخوا سره يو ځای گرزېدو.

ډېويډ د هغو انسانانو له ډلې و چې ژوند ته يې بابېزه کتل او په ځان يې سختي نه راوسته. دی له هغو ټولو هلکانو لوړ و چې تر هغې دمه زما سره آشنا شوي وو. په کوچ کې به زما د پلار تر څنگ کېناسته او زما له پلار سره به يې د فوټبال لوبه کتله. له کرېک سره به يې ټوکې کولې او زما له مور سره يې مهربانانه او مودبانانه چلن درلود. له يو بل سره به رستورانونو او سينماوو ته تلو او د هغه په موټر کې به مو سگرېټونه څکول. مطبعه کې به مو چې کله کار کولو او حرارتي سربښ به مو کارولو، نو په دې وخت کې به مو له يو بل سره خبرې اترې کولې، ټوکې ټکالې به مو کولې او له يو بل سره به غاړه غړۍ وو. نه ده له دې دندې سره مينه درلوده او نه ما. موږ دا کار د دې لپاره ترسره کاوه چې د پوهنتون لپاره پيسې ټولې کړو. زه پوهېدم چې ډېر ژر به له شيکاگو څخه لاړه شم. زما ټول فکر او ذهن په پرېنستون پوهنتون کې و.

هغه ورځ لمر په لوېدو و چې زه، ډېويډ او زما پلار د پوهنتون انگرې ته ورورسېدو. زه په بشپړه توگه دې ته چمتو وم چې له خپل نوي چاپېريال سره مخامخ شم. دې ته چمتو وم چې خپل دوه بکسونه ليلې ته يوسم، چمتو وم چې له نورو محصلينو سره آشنا شم، په ځانگړې توگه له هغو محصلينو سره چې لږکي وو، مالي وضعه يې ښه نه وه يا هم ورزشکاران وو. چمتو وم چې د پوهنتون خواړه وخورم، چمتو وم چې د پوهنتون د شاوخوا نقشه خپل ذهن ته وسپارم او همدارنگه چمتو وم چې ټول هغه درسونه ولولم چې بايد لوستلي مې وای. اوولس کلنه وم او مخې ته مې ژوند و. هغه مهال مې يوازې يوه ستونزه

بدلون | ۱۰۹

لرله او هغه د ډېويډ ستونزه وه.

همدا چې د پنسیلوانیا ایالت له پولې تېر شوو د ډېويډ خبره مړاوې شوه. کله مو چې د موټر له شاتني ټولېکس څخه بکسونه رابنکته کول، نو زما پام شو چې څه شوي نه دي، خو دی د یوازیتوب احساس کوي. یو کال کېدو چې موږ سره ملګري وو او یو بل ته مو خپله مینه ابراز کړې وه. خو دا مینه هم د یوکلید سړک، د لاسټر رستوران او د باسکټبال په هغه میدان کې وه چې زموږ کور ته نژدې و. ما اوس هغه ځایونه پرېښي وو. څو دقیقې وخت یې ونيو چې زما پلار په دې وتوانېد چې له موټره رابنکته شي. پلار چې رابنکته شو، ځان یې پر لګڼه ټینګ کړ. زه او ډېويډ د لمر لوېدو په رڼا کې غلي ولاړ وو او د پوهنتون د لیلیې د انګرېشکلو چمنونو ته مو کتل. په هغه شېبه کې موږ خپله هم نه پوهېدو چې دا یوه لنډمهاله خدای پاماني ده یا مو د تل لپاره غوښتل چې له یو بله بېل شو. یا غوښتل مو چې بیا هم له یو بل سره وګورو او یو بل ته عاشقانه لیکونه ولیکو. موږ د دې اړیکو ساتلو ته څومره اهمیت ورکاوه. د خپل احساس د بیانولو لپاره مې مناسبې کلمې نه درلودې. تل مې هیله کوله چې پر یوه سړي دومره مینه شم چې ما په ځان کې ډوبه کړي. زما پلار او مور د ځوانۍ په دوران کې سره مینان وو. زړه مې غوښتل یوه ورځ په داسې یوه سړي مینه شم چې پر ما دومره اغېز وکړي چې دې ته حاضر شم چې خپل لومړیتوبونه په خپل ژوند کې بدل کړم. خو کوم ځوان چې زما په مخ کې ولاړ و، داسې یو سړی نه و.

بلاخره پلار مې زموږ ترمنځ چوپټیا ماته کړه او ویې ویل: «بکسونه باید لیلیې ته دننه یوسو.» هغه د ځان او ډېويډ لپاره د ښار په یوه مېلمستون کې یوه خونه نیولې وه. دوی تصمیم درلود چې سبا ته شیکاګو ته لاړ شي. په پارکېنګ کې مې پلار کلک په غېږ کې ونيو. ده په ځوانۍ کې سوکو هغه کوله او ځواکمن لامبوزن هم و. په همدې خاطر یې لاسونه کلک او ځواکمن شوي وو او له کوم مهاله یې چې له لګڼې ګټه اخیسته، نو لاسونه یې لا نور هم عضلاتي شوي وو.

څه شېبه وروسته له ده څخه بېله شوم.

د پلار په خبره کې مې غرور څپې وهلې او راته کړل يې: «ميشل، ښه نجلۍ واوسه.»

بيا لاړ، په موټر کې سپور شو او زه او ډېويډ يې يوازې پرېښودو.

موږ په پياده رو کې ودرېدو. څنگه چې دواړه شرمېدو او دواړو ته حيا راتله، نو داسې خبرې مو نه درلودې چې سره ويې کړو. خو بلاخره دى راوړاندې شو او ما ته يې په ځير ځير وکتل. زړه مې له شور او هيځانه ډک شو، مگر بلې خوا ته مې وکتل او ومې ليدل چې له دې پارگېنگ څخه بهر يوه بله لاره هم وتلې چې د غونډۍ په موږونو کې پورته ځي او هنې ودانۍ ته ځي چې څلور کونجونه لري او دا ودانۍ به راتلونکې کې زما ژوند ته يوه ځانگړې معنا او يو ځانگړى مفهوم ورکړي او د يوې نوې نړۍ دروازه به مې پر مخ پرانيزي. يعنې زما چورت بل چېرې و. لومړى ځل و چې غوښتل مې له خپلې کورنۍ بېل ژوند وکړم، په دې خاطر اندېښمنه وم. خو زما د وجود يوه بله برخه په نويو لاسته راوړنو پسې وه. ښه پوهېدم چې که د هنې ورځې سبا ته ډېويډ ليلې ته زنگ راووهي او وغواړي چې له تللو وړاندې له يو بل سره خواره وخورو او شاوخواو کې چکر ووهو، نو زه به ورته ووايم چې له بده مرغه بوخته يم او نه شم کولای چې ورشم. همداسې هم وشول. په دې توگه زما او د هغه د هغه شپې خداى پاماني د تل لپاره وه او ما بايد په زغرده د خپل زړه خبره ده ته کړې واى. مگر څنگه چې پوهېدم چې د دې حقيقت ويل، هم زما او هم د ده لپاره تريخ او دردناکه دي، نو څه مې ورته ونه ويل. بيا وروسته راته څرگنده شوه چې داسې ډېر شيان وو چې د اتيايمې لسيزې په پرېښتون پوهنتون کې زه پرې نه پوهېدم او نه پوهېدم چې ژوند څه دى او څنگه يې بايد زده کړم. ما بايد ژوند زده کړى واى.

کله چې د پوهنتون له چاپېريال سره د آشنايۍ هغه دوره تېره شوه، نو

بدلون ۱۱۱

بلاخره پسرلنی سمستر په رسمي توگه پیل شو او گڼ شمېر محصلین پوهنتون ته راغلل. ما خپل بکسونه او توکي هغه خونې ته یوړل چې درې کټونه پکې وو. دا خونه په وروستۍ ودانۍ کې وه. ما د خپلې خونې له کړکۍ ولیدل چې ډله ډله محصلین پوهنتون ته راغلل چې شمېر یې زرهاوو ته رسېده او اکثره یې سپن پوستي وو. محصلین ډېر شول او د نارینه محصلینو شمېر د ښځینه محصلینو د شمېر په پرتله دوه برابره و.

په لومړي کال کې یوازې زما نهه سلنه ټولګیوال تور پوستي وو. د دویمي په اوږدو کې چې موږ د پوهنتون له چاپېریال سره د پېژندګلۍ دوره تېروله ما احساس کړي وو چې زیاتره محصلین تور پوستي دي، خو اوس چې سمستر پیل شوی و، نو موږ په وریجو کې د قهوه‌يي دانو په شان و. هغه هم د سپینو وریجو د کاسې په شاوخوا کې. زه هېڅکله د خلکو یا د خپل ښوونځي په ټولګیو کې، د خپل پوست د رنګ په خاطر نه وم بېله شوې، خو دلته خبره بله وه. دې موضوع خواشینې کولم او ځورولم. داسې مې احساسول چې په یوه ناپېژانده چاپېریال کې بنده شوې یم چې زما لپاره جوړ شوی نه دی. خو انسان داسې یو موجود دی چې بلاخره د خپل ژوند له هر څه سره روږدی کېږي.

په پوهنتون کې چې کوم څه ته ډېره حیرانېدم، هغه دا وو چې هېچا د دې اندېښنه نه درلوده چې توکي به یې غلا شي. محصلینو به خپلې خونې نه قولفلولې، ترې وتل به او بیرون ته تلل. دوی خپل بایسکېلونه همداسې د ودانۍ په مخ کې درول. ښځینه محصلینو به خپلې غوږوالۍ همداسې په تشاب کې پرېښودې. دوی په نړۍ ډېر باور درلود، خو دا موضوع زما لپاره لږ څه عجیبه وه او زه باید ورسره روږدې شوې وای. زه به چې کله له ښوونځي څخه کور ته راتلیم، نو په بس کې به مې تل خپلو توکو ته پام کاوه. کله به چې له بس څخه راښکته شوم، تر کوره به چې رسېدم، نو کلۍ به مې په لاس کې کلکې نیولې، دا کار به مې د دې لپاره کولو چې که اړتیا وي وکولای شم له ځانه دفاع وکړم.

په پرېنستون پوهنتون کې مې بايد کوم څه ته اندېښنه نه وای کړې، بلکې يوازې خپلو درسونو ته مې بايد پام کړی وای. هلته د محصلينو د هوساينې لپاره هر څه مهيا وو. د خوړو په سالون کې محصلينو ته د سهار پنځه ډوله ډوډۍ ورکول کېده. د پوهنتون په انگر کې د بلوتو څو زړې ونې وې چې موږ کولای شول چې تر سېرې لاندې يې کېنو او استراحت وکړو. د پوهنتون اصلي کتابتون هم د يوې پخوانۍ کليسا په شان و، لوړ چت يې درلود، ځل بل مېزونه يې درلودل چې موږ کولای شول چې شاته يې کېنو او په چوپتيا کې خپل درسونه ووايو. بيا وروسته مې دې ته هم پام شو چې اکثره محصلين په خپل شخصي ژوند کې هم له هماغسې آرامش او هوساينې برخمن وو.

سربېره پر دې، ډېرې نوې کلمې مې اورېدې. مثلاً د درس وويلو او درس تکرارولو دوره، يا په ليليه کې روجايي، سرتختي او د خوب جامې. ما د خپل کټ لپاره يوه ډېره لنډه سرتختي اخيستې وه چې د ليلې پلاستيکي کټ يې په بشپړه توگه نه پوښلو. په همدې خاطر زما پښې به له سرتختۍ وتلې او په پلاستيک به لگېدلې. يا هم ما په ورزشونو کې يوازې د فوټبال او باسکټبال او بسبال نومونه اورېدلي او ورسره لويه شوې وم. خو هلته له لاکراس، د چمن پر مخ هاكي او ټېنيس سره آشنا شوم، يا هم له هغو کلمو سره آشنا شوم چې د بېړۍ چلولو په اړه وې. په پوهنتون کې يوازې يو څه زما لپاره امتياز شمېرل کېده. دا هماغه امتياز و چې ماشومتوب کې مې هم درلود. هغه دا چې ټولو د کرېک رابینسون د کوچنۍ خور په نامه پېژندلېم. هلته هم همدا خبره وه. البته هلته اوس کرېک د درېيم کال محصل و او د پوهنتون د باسکټبال په ټيم کې يې لوبې کولې. پر دې اساس د تل په شان يې شاوخوا کې ډېر پلويان درلودل. حتا د پوهنتون ساتونکو هم ده ته د ده په واړه نامه غږ کولو. پر دې اساس ما هڅه وکړه چې د ده له ملگرو او همټيميانو سره د دوستۍ تار وغځوم.

يوه شپه هم له ده سره د پوهنتون د باسکټبال د ټيم د يوه پلوي کور ته

بدلون ۱۱۳۱

لاړو، هلته د خوړو پر مېز چې څه برابر شوي وو، نو ډېره ورته حیرانه شوم، په سپینو چيني قابونو کې آرتیچوک (Artichoke) هم برابر شوي وو. ما له دې وړاندې داسې څه نه و لیدلي. ما داسې فکر کولو چې دا یوازې د شتمنو خواړه دي.

په هغه کلونو کې کرېک وړیا ځای پیدا کړی و. یعنې د سړایوال په توګه د درېیمې نړۍ د مرکز (TWC) په یوه پورتنی پوړ کې د سړایوال په توګه مېشت شوی و او د کرایې لپاره یې هېڅ پیسې نه ورکولې. هغې ځای په پوهنتون اړه درلوده او د رنگین پوستو محصلینو د ملاتړ په خاطر جوړ شوی و (البته شل کاله وروسته د درېیمې نړۍ دې مرکز خپل نوم بدل کړ او د لومړنیو تور پوستو مدیرانو څخه د یوه مدیر نوم پرې کېښودل شو، یعنې کارل آ. فیلدز مرکز ونومول شو چې د مساواتو، برابری او فرهنګي تفاهم یو سازمان و.) د پرسپکت سرک په څنډه کې یوه ودانۍ وه چې له سرو خښتو جوړه شوې وه او دا مرکز هم همدې ودانۍ کې و.

ډېر ژر ما ته د درېیمې نړۍ دا مرکز د خپل کور په شان شو. هلته ډېرې مېلمستیاوې جوړېدې. دې مېلمستیاوو ته ځینې ښوونکي راتلل چې له محصلینو سره په درسي چارو کې مرسته وکړي. په هغه دوښۍ برنامه کې چې د سمستر له پیلېدو وړاندې وه، ما ځینې ملګرې پیدا کړې وې. یوه یې سوزان آلل نومېده. دنگه او ډنګره نجلۍ وه، ډېلې وروځې یې درلودې او تور وېښته یې آن تر ملا پورې رسېدل. دا ملګرې مې نایجیریایی وه او په کینګستون جاماییکا کې لویه شوې وه. مګر کله چې نوي پېغلنوب ته رسېدلې وه، نو د دوی کورنۍ د امریکا مریلند ته لېږدېدلې وه او په همدې خاطر د درېیو فرهنګونو په منځ کې سرگردانه پاتې وه. دې به په خپلو خنداوو ټول ځانته جذبول. ډېره شادابه او بانشاطه وه او همدا د دې لامل شوي وو چې ټول یې خپلو مېلمستیاوو ته وروږلي. که څه هم دې نورې زده کړې هم کولې خو له دې سره سره یې د

کولالی او نڅا په ټولګيو کې هم نومليکنه کړې وه او ويل يې چې دا ټولګي يې روحیه خوشحاله کوي.

په دويم کال کې سوزان وپتېيله چې يوه روستوران کې نوم ليکنه وکړي او ډوډۍ تل هلته وخوري. دا کار يې وکړ او د روستوران همېشنۍ غړې شوه. کله به يې چې د هغه ځای د مېلمستياوو کيسې راته کولې، زما به ډېرې خوشبېدې. مگر ما نه غوښتل چې د دې روستوران غړيتوب ومنم. د هغو تور پوستو او لاتين تبارو محصلينو په ډله کې خوښه وم چې د درېيمۍ نړۍ په مرکز کې جوړه شوې وه. زړه مې نه غوښتل چې د پوهنتون په ډېرو سترو ټولنيزو صحنو کې حضور ولرم. زموږ ډله کوچنۍ وه، مگر يو بل سره ډېر صميمي وو. ډېری مهال به مو مېلمستياوې کولې او د شپې تر نيمايي پورې به نڅېدو. د خوړو د خوړلو په وخت کې به زياتره وخت لس او يا هم دولس کسه وو چې د مېز شاوخوا ته به کېناستو، خبرې به مو سره کولې او معمولاً به زموږ مابښامۍ تر ډېرو ساعتونو پورې غځېده.

د پرېنستون پوهنتون چارواکو ډېر تمايل نه درلود چې تور پوستي محصلين دې په ډله يزه توګه سره راټول شي او يا يوازې له يو بل سره ناسته پاسته ولري، بلکې دوی هيله درلوده چې بېلابېل نژادونه سره ګډ شي او د محصلۍ ژوند ته يو نوی کيفيت او يوه نوې معنا ورکړي. دا چې د بېلابېلو نژادي ډلو محصلين د يو بل په څنګ کې کار وکړي او له يو بل سره همغږي ولري، دا ډېر ښه دي، مګر حتماً اوس هم کله چې د سپين پوستو محصلينو شمېر د تور پوستو محصلينو له شمېر څخه زيات وي، په دې حالت کې له لږګيو محصلينو دا تمه کېږي چې له ډېرګيو محصلينو سره يو ځای او ګډ شي او دا بيا زما په اند يوه زياته تمه ده چې له رنگين پوستان بايد ونه شي.

په پوهنتون کې مې خپلو تور پوستو ملګرو ته اړتيا درلوده چې يو بل ته هيله ورکړو او له يو او بله ملاتړ وکړو. موږ چې پوهنتون ته راتلو، نو له دې

بدلون | ۱۱۵

وړاندې په مور کې داسې ډېر کسان وو چې په دې نه پوهېدل چې کومې نیمگړتیاوې لري. مثلاً کله چې زه پرېنستون پوهنتون ته راغلم، نو پوه شوم چې زما د ثانوي دورې سیالان داسې ټولګیو ته تللي چې پوهنتون ته پکې چمتو کېدل یا یې هم په شپنيو او ورځنيو ښوونځیو کې د پاتې کېدلو تجربه تېروله. دوی زما په شان نه وو چې د لومړي ځل لپاره له خپل کور او خپلې کورنۍ جلا شي. دا زما لپاره داسې وه چې سټېج ته لاړه شم او وغواړم د ځینو په مخ کې پیانو وغږوم، مګر ناڅاپه پوه شم چې تر اوسه مې په یوې خرابې او ماتې پیانو باندې تمرین کړی. په هر حال زیاتره لږګي محصلین په خپل ژوند کې له بېلابېلو کړاونو سره مخامخېدل. په بشپړه توګه په یوه ټولګي کې داسې یوه محصل ته ډېره سخته ده چې یوازې دی پکې تور پوستی وي، یا یوازې د یوه تور پوستي په توګه په یوه ډرامه کې لوبېدل ورته له کړاوه ډک دي او یا دا هم ډېر ورته ستونزمن دي چې په یوه پوهنتوني ډله کې دې یوازینی تور پوستی واوسي. په داسې ډلو کې شتون او ګډون، په ځان ډېر زیات باور او اعتماد ته اړتیا لري. په همدې خاطر وو چې کله به زه او زما ملګري د ماښام په وخت کې له یو بل سره راټولېدو، نو د یو بل په لیدلو به مو هوډ ټینګېده او احساسول به مو چې یوازې نه یو.

له ما سره د لیلیې په خونه کې دوې سپین پوستې نجونې وې چې ښه خوی یې درلود او زغمناکه وې. خو ما به په لیلیه کې ډېر وخت نه تېراوه چې وکولای شم خپله دوستي له دوی سره نوره هم ژوره وپالم. اوس چې خپلو تېر وختونو ته ګورم، نو دې ته مې پام کېږي چې په حقیقت کې ما په پوهنتون کې هېڅ سپین پوستي ملګري نه درلودل او دا هم منم چې خپله ما هم د نورو په کچه په دې کار کې نیمگړتیاوې درلودې. په اصولي توګه محتاطه او محافظه کاره وم او یوازې په هغه شیانو ډاډه کېدم چې ورسره آشنا وم. له یوې ډلې او یا له یوه ځای سره د تعلق نه لرلو حس په رښتیا هم چې ډېر راته سخت و. مګر

داسې ښکارېدل چې گڼې یو څوک تل راته گوتڅنډنه کوي چې خطر ته پام مه کوه او یوازې پر هغو کسانو اعتماد وکړه چې پېژنې یې او د همدوی په منځ کې پاتې شه.

کټي هغه نجلۍ وه چې د پوهنتون دوره کې له ما سره په یوه خونه کې اوسېده. د پوهنتون له فارغېدو کلونه وروسته یې رسنیو ته خپله یوه کیسه وکړه چې زه اصلاً ترې خبره نه وم. هغې ویلي وو چې مور یې په نیواورلیان ښوونځي کې ښوونکې وه. دې د پوهنتون پر چارواکو نیوکه کړې وه چې ولې یې د دې لور ته په داسې خونه کې ځای ورکړی چې یوه تور پوستې هم پکې ده. مور یې د پوهنتون له چارواکو غوښتنه کړې وه چې ډېر ژر دې د دې لور له دې خونې څخه بلې خونې ته بوزي. بیا وروسته چې کله خبريالانو د دې له مور سره مرکه کوي، نو دا موضوع یې تایید کړې وه او زیاته کړې یې وه چې دا په داسې کورنۍ کې ستره شوې چې تور پوستانو ته وایي توری کاکا او دې داسې نیکه درلود چې په دې یې افتخار کولو چې پر دې توانېدلی و چې تور پوستان له خپل ښاره وشړي. په هر حال دا مور وېرېدلې وه چې لور یې له ما سره په یوه خونه کې ژوند کوي. د دې پېښې یوازې دا زما په یاد پاتې دي چې د پوهنتون د لومړي سمستر په منځ کې کټي زموږ له درې کټیزې خونې لاره او په داسې خونه کې مېشته شوه چې یو کټ پکې و. هغه وخت په موږ کې هېڅوک هم پرې دې پوه نه شول چې دا ولې لاره او لامل یې څه و چې لاره. نن باید ووايم چې له دې کاره ډېره خوشحاله هم یم.

په پرېستون پوهنتون کې مې تحصیلي لگښتونه زیات وو، نو اړ وم چې له درس ویلو سره سره لږ کار هم وکړم. له ډېرو هڅو او پلټنو وروسته بالاخره پر دې وتوانېدم چې یو ښه کار پیدا کړم او د درېیمې نړۍ د مدیرې د مرستیالې په توګه پر دنده وګمارل شم. هر کله به مو چې په ټولګي کې درس نه درلود، نو په اونۍ کې به شاوخوا لس ساعته د لویرتا مېز ته نژدې د یو بل مېز شاته د

١١٧ | بدلون

مرستیالی په توگه کېناستم او یادښتونه به مې ټایپول، تلیفونونو ته به مې ځوابونه ویل او همدارنگه هغو محصلینو ته به مې لارښوونه کوله چې په ازموینو کې به یې چانسونه خوړلي وو او غوښتل به یې چې بیا ازموینه ورکړي. دفتر ډېرې پراخې کړکۍ درلودې چې ښه رڼا ترې راتله. کله به مې چې د دفتر مېزونو او څوکیو ته کتل، نو ښه حس یې راباښه او هلته مې له کار کولو خوند اخیسته.

زما رییس چرنی برازوبل نومېده، تور پوستې، هوښیاره او ښکلې مېرمن وه، شواخوا دېرش کلنه ښکارېده، ډېره تر او تازه وه، د نیویارک وه، تل به یې پټې پټې پتلون اغوسته او لوړ بوتونه یې په پښو کول. د تور پوستو محصلینو یوه تکړه مدافع وه او له همدې امله ټولو ورسره مینه درلوده. هغې په دفتر کې ټول کارونه کول، د پوهنتون له چارواکو سره به یې غونډې جوړولې چې د لږکیو محصلینو د حق او حقوقو په اړه خبرې وکړي او همدارنگه له نورو ټولو محصلینو څخه یې هم ملاتړ کاوه او دا یې ډېر خوښېدل چې د دوی اړتیاوې هم رفع کړي. د دې په ذهن کې تل نوي فکرونه وړ چې د کار له پرمختګ سره یې مرسته کوله. کله کله به یې په ډېرې بېرۍ سره، پانې په لاس کې وې، سګرېټ به یې په خوله کې و، خپل دستګول به یې راواخیست اوږې ته به یې کړ او هماغسې به په ډېرې بېرې له دفتره ووتله. په دې حالت کې به یې لوریتا ته د دې یادونه کوله چې خپلې دندې ترسره کړي. له هغې سره کار کول ما ته یوه جالبه تجربه وه، ځکه هغه یوه ډېره خپلواکه ښځه وه چې په ډېره مینه یې خپلو دندو ته رسیدګي کوله او همدارنگه یوه مجرده مور وه چې یو هوښیار او مینناک زوی یې درلود چې جانانا نومېده او ما به یې کله ناکله ساتنه کوله.

نه پوهېږم چې چرنی په ما کې څه لیدلي وو چې فکر یې کولو زه ډېرې توانایی لرم. که څه هم ما ډېره تجربه نه درلوده، خو بیا هم هغې له ماسره د یوې مشرې په شان چلن کولو او دا یې ډېر خوښېدل چې زما ظرفیتونه لوړ کړي. دې به معمولاً خپلې خبرې په «آیا»، «تر»، «تر اوسه» باندې پیلولې. مثلاً

پوښتل به يې «آيا تر اوسه دې د جېمز کين کارونه لوستلي؟» يا «آيا تر اوسه دې په جنوبي افريقا کې د پرېښتون پوهنتون د پانګونې په اړه څېړنې کړي؟» يا «آيا تر اوسه دې د زياتو لږګيو محصلينو د جذبولو لپاره کوم اقدام کړی؟» چې البته ډېری مهال به زما ځواب دې ته «نه» و.

يو ځل يې رانه وپوښتل «آيا تر اوسه نيويورک ته تللي يې؟» بيا مې هم ځواب منفي و. خو چرني دا ستونزه ډېر ژر هواره کړه. يوه ورځ يې د کومې يوې شنبې پر سهار، جاناتان، زموږ يو همکار او زه په خپل موټر کې سپاره کړو او د مهاتن پر لوري مو حرکت وکړ. د لارې په اوږدو کې مو خبرې کولې او سګرېټ مو څکول. څومره چې وړاندې تلو، داسې ښکارېدل چې ګڼې د دې د اوږو درون پټې سپکېږي. له پرېښتون څخه چې لرې شوه او له بېلابېلو سړکونو چې تېره شوه، نو بالاخره يې د نيويورک ښار ودانۍ او اسمانڅکې ودانې وليدلې. د نيويورک ليدلو د دې ټول استرسونه له منځه يوړل. ځکه څنګه چې زما کور شيکاګو و داسې د دې کور هم نيويورک و. تر هغې چې يو څوک له خپل کور او کلي لرې نه شي او په خپل ټول وجود کې د جلاوطنۍ خوند احساس نه کړي، نو هېڅکله به يې داسې يوه حس ته پام نه شي. اوس نو موږ د نيويورک ښار په مرکز کې وو، ډېره ګڼه ګوڼه وه، ژېړې ټيکسۍ وې او د موټرو هارنګونه وو. اوس مې په سمه توګه په ياد نه دي چې څه کارونه مو وکړل، مګر دومره پوهېږم چې يو ځای مو پيزا وخوړله، د راکفلر له مرکز څخه مو ليدنه وکړه، په سنټرال پارک کې راتېر شو او د آزادۍ مجسمه مو د هغې له مشال سره وليده. چرني به په ځينو ځايونو کې درېده، له خپل موټره به يې ځينې شيان رااخيستل، موږ به يې يوازې پرېښودو، دا به يوې ودانۍ ته وردننه کېده او له څه مهال وروسته به په ډېرې بېرې بېرته ترې راوتله. نيويورک له ګڼه ګوڼې ډک ښار و چې زه يې ډېره حيرانه کړم. خو د چرني لپاره بيا دا ښار د هوساينې ښار و او حتا که د سړکونو په شاوخوا کې به د کثافتاتو او چټليو بوی هم وو، نو د دې

بدلون | ۱۱۹

اعصاب يې نه خرابول.

يو ځای کې يې بيا غوښتل چې موټر په قطار کې پارک کړي، مگر کله يې چې شاته وکتل چې د موټرو ليکې اوږدې دي، نو له دې کاره تېره شوه. ما ته يې وويل چې بايد جلو ته کېنم. رانه ويې پوښتل چې لېسنس لرې؟ په اشاره مې ورته وويل چې هو. په ډېره بېړه له موټره ښکته شوه او راته کړل يې چې راشه شترنگ ته کېنه او څو چې راگرزم، يو دوه ځله په دې سړک کې تاو راتاوه شه او پنځه دقيقې وروسته همدلته راشه، زه به ځان راوړسوم.

زه ډېره ورته حيرانه شوم. بې باوره وم او په ځيره مې ورته کتل. لاسونه او پښې مې ورک کړي وو، زه يوه نابنده نوې پېغله وم، ما څنگه کولای شول چې په منهان کې دې موټر وچلوم. که رښتيا يې درته ووايم، نو ما هېڅ نه غوښتل چې موټر وچلوم او د کوچني هلک ژوند ته گواښ پېښ کړم. خو چرني د نورو ټولو نيويارکيانو په شان زما منفي غبرگون ناليدلی وگڼلو. له موټره ښکته شوه او زه يې داسې يوه کار ته اړ کړم چې هېڅکله مه يې فکر نه کاوه چې ترسره يې کړم.

د ژوند په دې پړاو کې تل په درس ويلو او زده کړو بوخته وم او غوښتل مې چې ښه ليکل وکړم او خپل انتقادي فکر ته وده ورکړم. که څه هم په زياتره ټولگيو کې مې د نورو په پرتله متفاوته څېره درلوده، خو هڅه مې کوله چې په خپل ټولگي کې ځان مطرح کړم. زياتره مهال به د درېيمې نړۍ د مرکز په يوه گوښه خونه يا به د کتابتون په لرگينه خونه کې په درس ويلو بوخته وم. د محصلۍ په لومړي کال کې خطاوتم او د الهياتو درس مې ولوست چې د محصلۍ پر درېيم کال يې اړه درلوده. د دې درسونو د زده کولو لپاره مې ډېرې ستونزې او کړاوونه وگالل. مگر هر څنگه چې وو، بالاخره دا مضمون مې د ښو نومرو په اخيستلو پای ته ورساوه. که څه هم ښه تجربه نه وه، خو بيا هم پوه شوم چې په ډېرې هڅې او ډېر کوشښ سره کولای شم بريالی شم. همدارنگه پر

دې پوه شوم چې که څه هم ما د يوه بېوزله ښار په يوه معمولي ښوونځي کې زده کړې کړي، مگر بيا هم د نورو په مرسته او د ځان په هاند او هڅو کولای شم چې د ستونزو له عهدې ووزم او بريالی شم.

له دې ټولو سره سره بيا هم نه کېدل چې په يوه پوهنتون کې دې يوه تور پوستې محصله واوسې چې زياتره محصلين يې سپين پوستي وي او بيا هم تبعيض حس نه کړي. زه د ځينو محصلينو او حتا د ځينو استادانو په ځير ځير کتو سره پوهېدم او دا مې احساسول چې ماته وايي: «پوهېرم چې د څه لپاره دلته يې.» دې شان کتلو زما روحيه کمزورې کوله. حتا که پر دې هم ډاډه کېدم چې دا يوازې زما خپل خيالونه دي. همدې امر زما په زړه کې د شک او ترديد زړي کرل. آيا زه د يوې ټولنيزې ازموينې په خاطر هغې پوهنتون ته تللي وم؟

ورو ورو مې دې ته پام شو چې يوازې موږ تور پوستي نه وو چې د ونډې له مخې پوهنتون ته راغلي وو. داسې محصلين هم وو چې د ثانوي دورې نومرې يې د پوهنتون لپاره پوره نه وې، مگر بيا هم پرېنستون پوهنتون ته راغلي وو. د مثال په توگه دا هغه کسان وو چې يا يې پلار يا يې نیکه په يوه ورزشي ټيم کې غوره لوبغاړي وو، يا د دوی کورنۍ د ليلې او کتابتون لگښوته ورکړي وو. يعنې که چا به شتمني درلوده او يا به مشهور و نو کولای شول چې ځانونه له محروميت نه او يا له شکسته وژغوري. مگر بيا هم شتمنۍ هر چېرې نه شي کولای چې لاره پرانيزي او تاسې پر مخ بوزي.

ما په خپلو سترگو ليدلي چې شتمن محصلين به تل په شپنيو مېلمستياوو کې وو يا هم ډېر بې انگېزې وو او يا هم ډېر ټېنبلان. دوی له درس ويلو سترې شوي وو او غوښتل يې له يوې لارې نه له يوې لارې له پوهنتونه وتښتي. خو زما موخه تل همدا وه چې ښې نومرې واخلم او پوهنتون پای ته ورسوم.

کله چې له سوزان سره په يوه خونه کې شوم، نو دې ماته ډېر درسونه

بدلون ۱۲۱

راکړل چې څنگه وکولای شم د ستونزو پر وړاندې دوام وکړم. د پوهنتون دویم کال راوړسېد. په دې کال کې راته دا ستونزه نه ښکارېده چې تور پوستې یم. اوس له دې موضوع هم نه وېرېدم چې د ټولګي هلکان به بحثونه په خپل کنترول کې راولي. دوی د بېلابېلو مسایلو په اړه خپلې نظریې ورکړې وې او زه پرې پوهېدلې وم چې هېڅکله داسې نه ده چې تر موږ دې هوښیاران واوسي. د تاریخ په اوږدو کې یوازې نارینه سالاري د دې باعث شوې وه چې په خودي مسایلو کې دې دوی له موږه زیات پر ځان باور ولري.

زما ځینو ملګرو نژادپالنه ډېره زیاته احساسوله. د مثال په توګه زما ملګري دریک ویل چې کله په پیاده رو کې ځي، نو سپین پوستي محصلین ځانونه ترې ګوښه کوي، یا زما یوه بل ملګري د خپل زېږېد ورځې د لمانځنې په خاطر خپلې خونې ته شپږ هلکان او نجونې رابللي وو، مګر له ده سره چې په خونه کې کوم سپین پوستی محصل و، د پوهنتون مسئولینو ته یې شکایت کړی و او ویلي یې وو چې په خونه کې د څو هېږورو تور پوستو هلکانو تر منځ د امنیت احساس نه کوي. هر برخلیک چې و، زموږ تور پوستو محصلینو شمېر په پرېښتون پوهنتون کې ډېر کم وو، نو ډېرې سترګې رااوښتې او دا کار زما لپاره د دې انګېزه وه چې له خپل توانه زیات کار وکړم چې وکولای شم له سپین پوستو سره سیالي وکړم او حتا تر دوی وړاندې شم. په ثانوي دوره کې مې دا احساسول چې زه باید د خپلې سیمې د استازې په توګه پرمختګ وکړم، مګر په پوهنتون کې مې ځان د تور پوستو استازې باله. په همدې خاطر هر کله به چې په خپل ټولګي کې کومې بريا ته رسېدم، نو له ځانه سره به مې د غرور احساس درلود او پوهېدم چې خپلې موخې ته نژدې شوې یم.

ډېر ژر په دې هم پوه شوم چې زما هم خونې سوزان ځانته ژوند دومره نه سختوي، ډېره هوسا او بې خیاله وه او تل په خوشحاله وخت تېرولو او ښادیو پسې وه. مثلاً په کوم ټولګي کې به چې د دې ښه وخت تېرېده، هلته به تلله. نو

دا ټول ټولگي يې پر همدې اساس ټاکلي وو او کله به چې پوه شوه چې ټولگي ستړي کوونکي دي، نو هغه به يې بدل کړ. کله چې زه د تور پوستو د ټولنې غړې شوم سوزان د منډو سياليو ته لاړه او د پوهنتون د فوټبال ټيم غړيتوب يې واخيست. ځکه غوښتل يې چې له ښکلو او ورزشکارو هلکانو سره ملګرتيا وکړي. کله چې د روستورانونو له انجمن سره يو ځای شوه، له دې وروسته بيا له څو شتمنو سپين پوستو هلکانو سره يې د ملګرتيا تار وغځاوه چې په دوی کې يې يو د ماشومانو او نووځوانانو د فيلمونو لوبغاړی و. په واقعيت کې سوزان د خپلې کورنۍ په ټينګار په طب پوهنځي کې نوم ليکنه کړې وه، مګر وروسته له دې څانګې تېره شوه. ځکه ويل يې چې د دې د خوشگذرانو مخه نيسي. حتا په يوه سمسټر کې مشروطه هم شوه، خو د دې لپاره مهمه نه وه. سوزان زموږ په ګډه خونه کې د زياتو کتابونو، پاڼو او خپلو کاليو شاته ډوبه وه او د همدې توکو شاوخوا کې به ویده کېده. مګر زه به خپل پاک کټ کې کېناستم او شاوخوا ته به مې هر څه په وسواسي بڼه سم او منظم وو. سوزان به چې هر کله له ورزشي تمرين وروسته راستنېده، نو خپلې له خولو ډکې جامې به يې هماغلته ايستلې او د خپلو پاڼو، کتابونو او پاکو کاليو په څنګ کې به يې په ځمکه اچولې او حمام ته به ننوتله. ما به په داسې وخت کې دې ته ويل چې ولې دا کار کوې او هغه به هم تل موسکه شوه او وبه يې ويل چې کوم کار؟

کله کله به مې زړه غوښتل چې پرې ورپرچ وهم. که څه هم هېڅکله مې دا کار ونه کړ. په هر حال د هغې شخصيت همداسې و او ما کوم کار نه شو کولای. کله به چې عصباني شوم، نو د دې چټلې جامې او توکي او کثافات به مې له مخکې راټول کړل او د دې پر کټ به مې واچول. زه اوس پوهېږم چې د دې ضد او نامنظموالي ما ته يو ښه درس راکړ، هغې رازده کړل چې ټول انسانان پاک، صفا او بانظمه نه دي او داسې نه شي کېدی چې ټول انسانان دې له يوې برنامې سره سم خپلې چارې ترسره کړي. په ناڅاپي توګه څو کاله وروسته زه هم

بدلون | ۱۲۳۱

پر يوه داسې سړي مينه شوم چې سوزان ته ډېر ورته و او تل به يې خپل توکي او خپلې جامې د شرم له احساسولو پرته دې خوا هغې خواوو ته غورځول او ضدي و. زما په اند همدا سوزان وه چې له ما سره يې مرسته وکړه چې وکولای شم له دې سړي سره جوړجاړی وکړم. هغه سړی چې اوس مې هم تر څنګ دی. په هر حال کوچنۍ پوهنتوني ټولنې رازده کړل چې داسې نه شي کېدی چې ټول انسانان دې سره يو شان وي.

يوه ورځ چرني راته وويل: «تر اوسه دې دا فکر کړی چې د ماشومانو ساتنه وکړې؟» ما د دې زوی جاناتان ساته چې اوس ښوونځي ته هم تلو. هغه مې د تګ راتګ لپاره د پوهنتون شاوخوا ته بېوه او حتا يو دوه ځله مې له ځانه سره د درېيمې نړۍ مرکز ته هم بوتلو او له يو بل سره مو پيانو وغږوله، يا هم هلته کېناستو او له يو بل سره مو کتاب لوسته. چرني د دې کار په خاطر ما ته څه پيسې راکولې. خو دې ته داسې ښکارېدل چې دا پيسې ډېرې نه دي، نو د زړه سوي په خاطر يې ما ته وړاندیز وکړ: «د پوهنتون ډېر استادان پېژنم چې داسې چا ته اړتيا لري چې کله يې ماشومان له ښوونځيو راشي يو څوک يې پالنه وکړي. غواړې وه يې ازمايې، ويې گوره چې څنگه ده؟»

ډېر ژر د پوهنتون ځينو تور پوستو چارواکو او استادانو خپل ماشومان د پالنې لپاره ما ته راوسپارل.

ما به له دې ماشومانو سره په چمن کې لوبې کولې، هغوی ته به مې خواړه ورکول او د دوی په کورنۍ دندو کې به مې له دوی سره مرسته کوله. دې کار زما د استرس او اندېښنو په رفع کولو کې له ما سره ډېره مرسته وکړه. کله چې ماشومه وم، خپلو نانځکو ته به مې خواړه ورکول، جامې به مې وراغوستې، د دوی وېسته به مې ورپرمنځول او د دوی په پښو به مې د زخم چسپونه نښلول او اوس مې دا دی د ځوانۍ په وخت کې هم هماغه کار درلود چې له واقعي ماشومانو سره مې ترسره کاوه. ښايي چې په هماغې کچې مې له دې کاره خوند

اخيسته. لنډه دا چې له ستړو او په عين حال کې له خوشحالي او راضي ماشومانو سره له څو ساعتونو تېرولو وروسته ليليې ته راگرېږدم.

په اونۍ کې به مې يو ځل د ليليې تليفون راپورته کاوه او په يوکلید سرک کې به مې خپل کور ته زنگ واهه. که پلار به مې سهار کار کاوه، نو ما به بيا له غرمې وروسته زنگ ورواوه او له هغه سره به مې خبرې کولې. ما به داسې انگېرل چې دی په خپله راحت څوکۍ ناست دی او تلویزيون گوري او دې ته په تمه دی چې مور مې له کار راوگرزي. مازيگر به معمولاً زما مور غوړۍ پورته کوله. ما به دوی ته د پوهنتون مسايل او چارې له جزيياتو سره بيانولې. دوی ته به مې د فرانسوي ژبې د استاد په اړه خبرې کولې او ويل به مې چې ډېر مې نه خوښېږي او بيا به تر دې ځايه ورسېدم چې کوم ماشومان زه له ښوونځي وروسته ساتم، ډېر شيطانان دي او د دوی د شوخيو په اړه به مې دوی ته ويل همدارنگه د هغه تور پوستي هلک په اړه هم له دوی سره غږېږدم چې شنې سترگې يې درلودې او په مهندسۍ څانگه کې يې زده کړې کولې چې زه او سوزان دواړه په گډه پرې مينې وو. دی هغه څوک و چې موږ به هر ځای ورپسې وو، مگر د هغه اروا هم پر موږ خبره نه وه. پلار ته به مې چې کله کيسې کولې، نو خندل به يې او ويل يې:

«عجيبه ده! رينيتا؟ نورې څه خبرې دي؟ ډاډه اوسه دا هلک مهندس دی، د تاسو هېڅ يوې وړتيا نه لري.»

کله چې زما خبرې پای ته رسېدې، نو پلار به مې له ما سره د کور د پېښو په اړه خبرې کولې. دا چې نيا او نيکه د نيکه زېږدځای ته لېږدېدلې يعنې د جنوبي کارولينا جورج ټاون ته يې کډه کړې او نيا يوازيتوب احساسوي. دا چې مور مې ډېر کار کوي او د روبي ترورۍ ساتنه هم کوي چې په ۷۰ کلنۍ کې کونډه شوې او کمزورې او ناتوانه ده. خو پلار مې هېڅکله له ما سره د ځان د ستونزو او مشکلاتو په اړه خبرې نه کولې. که څه هم پوهېدم چې ډېرې ستونزې

بدلون | ۱۲۵

لري. نه پوهېږم کومه شنبه وه، کړېگ لوبه درلوده نو په دې خاطر مې پلار او مور هم پرېښتون ته راغلل چې د ده لوبه وگوري. هغه ورځ مې هغه تريخ واقعيت په خپلو سترگو وليد چې هېڅکله يې د تليفون پر ليکه نه و راته ويلی. کله مې چې پلار موټر په پارکېنگ کې ودرولو، نو د خپل خوښې پر خلاف په ويلچر کې کېناست او دې ته يې اجازه ورکړه چې زما مور يې تېله کړي. ما اصلاً د پلار د کمزورۍ او ناتوانۍ زغم نه درلود. د ده د ناروغۍ په اړه مې لږ څه خپرنې کړې وې او څو طبي مقالې مې هم کاپي کړې او پلار او مور ته مې وراستولې وې. پر ده مې ټينگار هم کړی و چې ډاکټر ته ورشي او فيزيوتراپۍ وکړي. خو په چا يې منې. ده زما خبرې هېڅکله نه اورېدې. تل به مې چې ورسره اړيکه نيوه او ترې پوښتل به مې چې څنگه يې نو ده به تل همدا يو ځواب يې راکاوه: «ښه يم». په غږ کې يې د دې ښه نه وه چې گنې پر خپل ځان باندې ترحم او زړه سوی لري. تل به يې راسره ټوکې کولې او لږ به هم د جاز موسيقۍ په اړه راسره غږېده. همدا د ده مهربانې خبرې ډېرې راته ښې وې او د زړه ډاډ يې راکاوه. تل به يې په تليفون کې له خدای پامانۍ وړاندې رانه پوښتل چې کوم څه ته خو اړتيا نه لري. مثلاً پيسو. او ما به تل منفي ځواب ورکاوه چې نه.

۷

له كله راهيسې چې پوهنتون ته راغلي وم، له خپلو ځينو دوستانو سره مې اړيکه ساتلې وه. په ځانگړې توگه له سانتيتا سره چې په هاروارد پوهنتون کې يې درسونه ويل. د يوې اونۍ په پای کې له دې امله واشنگتن ته لاړم چې هغه ووينم. د تېر په شان مو سره خبرې وکړې او سره ومو خندل. هاروارد پوهنتون ډېر ستر و. كله چې له ليلې راووتو، نو په مخ کې مو يو ستر موږک تېر شو. ما د شوخۍ له مخې سانتيتا ته وويل: «نجلۍ، داسې ښکاري چې ته اوس هم زموږ په خپله سيمه کې ژوند کوې». د هغې ځای محصلين د پرستون د محصلينو دوه برابره او اکثره يې تور پوستي و. له دې بابته مې له سانتيتا سره بخيلې وشوه چې هره ورځ د گنشمېر تور پوستو په منځ کې اوسېږي او زه هره ورځ د اقليت خوا ته تلم او له دې کاره ځورېدم. له دې سره سره كله چې د خپل پوهنتون شنه او تازه چمن او ډبرينو ودانيو ته راوگرزېدم، نو په زړه کې مې خوشحالي احساس کړه.

ټولنپوهنه مې لوستله او ښې نومرې مې هم پکې اخيستې. تازه له يوه هوبنيار فوټبالر سره هم ملگرې شوې وم چې تفريح او خوش گذراني يې خوښېدل. زما او د سوزان خونې ته يوه بله نجلۍ هم نوې راغلې وه چې آنجېلا کېنيډي نومېده. دا نجلۍ ډېره گرېډه، د واشنگتن وه او ډېره شوخه چې موږ يې په خپلو خنداوو خوشحاله کولو. که څه هم تورپوستې وه خو رنگارنگ شوخ کالي يې اغوستل چې ماشومانه ښکارېدل او د دې هم نه خوښېدل، مگر بيا يې

هم اغوستل.

په کومه نړۍ کې چې موږ ژوند کاوه، زما له تېرې هنې سره متفاوته وه. په نوې دونيا کې زموږ ټولو محصلينو اندېښنه دا وه چې ولې ټولگي طبقاتي دي. بله اندېښنه دا وه چې څنگه تېنس لوبه ترسره کړو او داسې نور... مگر هر چا به چې له ما پوښتل چې د کوم ځای يې، نو ما به ځواب ورکاوه چې د شيکاگو يم او يو ډول ټينگار مې هم کاوه چې د شيکاگو د جنوبي برخې يم. اصلاً مې زړه نه غوښتل چې ځان د ښار د شتمنو کورنيو له ډلې وگڼم. زموږ د سيمې په اړه ډېر خبري گزارشونه خپرېدل، په دې گزارشونو کې به د جنايتکارو ډلو جگړې او ناندرۍ راغلې وې، ما به هم چې کله ويل د جنوبي برخې يم، نو د ټولو سترگو ته به همدا ودرېدل چې په يوه تور پوستې بېوزله سيمه کې ژوند کوي او دا سيمه يوه گندپواله ده.

په تلویزيون کې د جنوبي شيکاگو په اړه داسې شيان خپرېدل، مگر ما يې برعکس انځور درلود. هلته زما کور و. زموږ کوچنی کور چې په يوکلید سرک کې يې موقعيت درلود. د ناستې په خونه کې يې زوړ نخي فرش وېر شوی و. چت يې ټيټ و. زما پلار به په کوچ کې ويده کېده. کور کوچنی انگر درلود چې روبي به هنې کې بېلابېل گلان کرل او د ډېرې يوه څوکۍ يې هم په يوه کوښه کې وه چې زه به له غرمې وروسته په يوه بجه له خپل ملگري راييل سره هلته کېناستم. دې کور کې زما ټول تېر خوندي شوی و.

په پرېښتون کې مې يوه خپلوانه درلوده، هغه هم لرې خپلوانه چې زما د نيکه ځوانه خور وه. موږ سيس ترور بلله. ساده او هوښياره ښځه وه چې د ښار شاوخوا کې يې په يوه عادي کور کې ژوند کاوه. نه پوهېږم چې داسې څه و چې سيس ترور يې دې ښار ته راکاږلې وه. له ډېر وخته راهيسې يې هلته ژوند کاوه. د خدمتکارې په توگه يې د سيمې د خلکو په کورونو کې کار کاوه او تل يې د جورج ټاون لهجه کاروله. سيس ترور هم زما د نيکه په څېر په جورج ټاون

بدلون ۱۲۹۱

کې ستره شوې وه. کله چې زه ماشومه وم، نو په دويمې کې به له خپلې کورنۍ سره جورج ټاون ته تلو. د دې ښار يادونه اوس هم زما په ذهن کې پاتې دي، لکه دې ښار زياته گرمي درلوده، بلوت ونې پکې زياتې وې، په ډنډونو کې به ونې راشنې وې او بوډاگان به و چې د سين تر څنگ به کېناستل او کبان به يې نيول. کله به چې شپه شوه، نو د دې ښار مياسو به شورماشور پيل کړ.

کله به چې جورج ټاون ته د خپلوانو کره لارو، نو زما د پلار د تره يا زما د نيکه د ورور په کور کې به اوسېدو چې توماس نومېده او د يوه ښوونځي مدير و. ده به کله ناکله زه هم ښوونځي ته ورسره بېولم او اجازه به يې راکوله چې د مېز شاته يې کېنم. د هغه مېرمن ډاټ نومېده. له سهار به يې موږ ته کورنۍ ډوډۍ او ښوروا راوړل او همدارنگه په ځانگړې توگه به يې ماته د ممپليو مربا هم اخيسته. کله کله به د تفريح لپاره له ښاره بهر تللو او هلته به مو داسې کروندې ليدلې چې يو وخت به تور پوستو غلامانو پکې کارونه کول. دا يو تريخ واقعيت و چې هېچا نه غوښتل د هغې په اړه خبرې وکړي. هلته يو ځنگل و، يوه خواره کوډله پکې وه، دا کوډله زما د پلار د تربړه وه. موږ به هلته تلو او د ښکار غوښه به مو خوړله. کرېک به له خپل يوه ملگري سره ځنگله ته تله او نښه به يې ویشته. د شپې تر ناوخته به هم زه او هم کرېک پر دې نه توانېدو چې د توماس تره په کور کې ويده شو، ځکه چرچرکونه به چرېدل او شپه کې به يې شورماشور جوړاوه.

کله به چې رخصتۍ خلاصې شوې، موږ به بېرته شمالي برخې ته راوگرزېدو خو تر يوې مودې پورې به مې د هغو حشراتو شورماشور، د بلوتو د پاڼو شغاوې او د سين غراوې په غوږونو کې کړنکاوې کول. جنوبي سيمه تل زموږ په رگونو کې وه. پلار به مې تل هلته تلو چې خپل خپلوان وگوري. زما نيکه په نوي زلميتوب کې له جورج ټاون څخه راتښتېدلی و. ما تل داسې فکر کاوه چې زړه يې غواړي بېرته هلته وروگرزي.

جنوبي برخه جنتي سيمه نه وه، مگر زموږ ټولو لپاره يې ځانگړې معنا او ځانگړی مفهوم درلود. موږ يې له خپل تېر تاريخ سره تړلو. په شيكاگو کې مې چې زيات کسان پېژندل، نو ټولو زموږ په شان تېرمهال درلود، لکه د برين مارو ښوونځي هلکان او په ويتني يانک ټانوي ښوونځي کې زما ملگري او ټولگيوال. خو د دوی ټولو زړونو نه غوښتل چې د هغې په اړه څه ووايي. همدا چې دوی به راورسېد، نو ټولو به جنوبي سيمې ته سفر کاوه چې هلته خپل خپلوان وويني. په زيات احتمال هغوی هم زما په شان د تور پوستو غلامانو لمسيان وو. په پرېستون کې مې هم زيات دوستان لرل چې اکثره يې داسې و. البته په امريکا کې نور تور پوستان هم وو. ما داسې کسان پېژندل چې د امريکا له شرقي سواحلو راغلي وو او نيکونه يې پرتوريکويي، کيوبايي او دومينيکيني وو. د چرني نيکونه هم د هاييتي وو، يا هم زما يو ښه ملگري و چې ډېويډ مينارد نومېده او شتمن نيکه گان يې د باهاما وو. د سوزان نيکونه د نايجيريا وو، هغه زما سره د ليلې په يوه خونه کې وه. د دې تروريانې په جامايکا کې اوسېدې. موږ د خپلو نيکونو په اړه هېڅکله نه غږېدو او کوم داسې دليل مو هم نه درلود چې په اړه يې خبرې وکړو. پېغلې وو يوازې مو د راتلونکې په اړه سوچ کاوه او په دې نه پوهېدو چې راتلونکې به څنگه وي.

د سيس ترور کور د پرېستون په شاوخوا کې و، د کال په اوږدو کې به يې يو يا دوه ځله ما او کرېگ ته بلنه راکوله چې کور ته يې ورشو او د شپې ډوډۍ ورسره وخورو. دې به موږ ته کبابونه پخول، بېلابېلې ترکاري به يې تيارولې او وچه ډوډۍ به يې پخه کړې وه. ماښامی به مو ورسره کولو. بيا به مو يو په بل پسې څو کيلاسه خوږ چای څښلو. يادېږي مې نه چې ما دې له ترور سره د مهمو مسایلو په اړه خبرې کړې وي. يوازې معمولي خبرې اترې مو کولې. خبرې مو د درناوي له مخې وې. سيس ترور مهربانه او مېلمه پاله بوډۍ وه چې موږ به يې له ځان سره تېرو وختونو ته وړلو. کله به چې ماښامی خلاص شو، موږ به ورسره

بدلون | ۱۳۱

مرسته کوله چې لوبني ومنيځي او بيا به په ډکه گېډه بېرته پوهنتون ته تللو. دلته غواړم خپله يوه خاطره بيان کړم چې له کلونو کلونو راهيسې مې ذهن کې پاتې ده او زما د پوهنتون په دويم کال پورې اړه لري. زما يو ملگری و چې کوين نومېده. دی فوټبالر او د اوهايو و. دنگه ونه يې درلوده. هېور و او جذابه خبره يې لرله. د فوټبال په ټايگرز ټيم کې يې لوبه کوله، فارورد و، يعنې د دفاع په ځای کې به يې لوبه کوله. ډېرې چټکې منډې به يې وهلې او له ټکره نه وېرېده. پوهنتون کې له ما څخه دوه کاله وړاندې و او طبي څانگه کې يې زده کړې کولې او څه پاتې نه و چې فارغ شي. کله به يې چې خندل، نو انگيو کې به يې ژورې رامنځته کېدې. زه يې پر دې حالت مينه وم. خواږه يې زيات خوښول. دا کار يې د فوټبال لپاره هم کاوه چې خپل زيات وزن وساتي او هم يې له دې امله کاوه چې يوه شېبه هم آرامه نشو کېناستلی. ډېر فعاله و. په ناڅاپي توگه يې کارونه ترسره کول.

يوه ورځ يې راته وويل: «څه چې څو په موټر کې چکر ووهو.» د ده په کوچني او سره موټر کې سپاره شو. د پوهنتون له انگرې ووتلو او د پرېستون يوې خلوتې سيمې ته لاړو. هوا گرمه وه، اسمان صاف و، لمر ځلېدلو. نه پوهېږم چې يو بل سره مو خبرې کولې او که د يو بل لاسونه مو سره نيولي وو؟ مگر خوښي مې احساسوله. بالاخره، کوين يوې بېديا ته نژدې موټر ودراره. هلته گلان رازرغون شوي وو. کوين له موټره ښکته شو، ماته يې هم اشاره وکړه چې ښکته شم. ما ترې وپوښتل:

- څه به وکړو؟

په حيراني يې راته وکتل او ځواب يې راکړ:

- څه به وکړو! ښکاره ده نو، بېديا کې به منډې ووهو.

څو شېبې وروسته مو همدا کار وکړ. د ماشومانو په شان مو تربکې وهلې. لاسونه مو ښورول او شورماشور مو کاوه. په بېديا کې مو څغستل. نور سترې

شوي و، ساه مو بنده بنده کېده، موټر ته بېرته راوگرزېدو او ځانونه مو د موټر په څوکیو کې واچول. دا زما یوه خاطره وه چې زما ذهن یې د یو څو شېبو لپاره له راتلونکې څخه منحرف کاوه. دا خاطره زما په ذهن کې حک ده.

خاطره همدا وه. ما په ټولنپوهنه څانګه کې زده کړې کولې. له دې سره سره، هره ورځ به مې د خوړو په سالون کې له خپلو دوستانو سره خواړه خوړل او خبرې به مو کولې او په مېلمستیاوو کې به نڅېدل. مګر ذهن به مې همېشه په خپلو سترو موخو کې بوخت و. تل به مې د خپل پرمختګ او خپلې ترقۍ په اړه ارزونې کولې او خپلې بریاوې به مې کمې او زیاتې شمېرلې. له هر چالش سره به چې مخېدم، هغه به مې شاته پرېښوده او بل پړاو ته به مې ګام اخیسته. همدارنګه له ځانه به مې پوښتل چې آیا په کافي کچه پر ځان باورمنه یم، لرلید لرم او غوره یم او که نه؟

خو کوم داسې یو هلک و چې تل به له اصلي سړکه وتلو او بېلارې کې به تلو او له دې کاره به یې خوند اخیست. هغه او کرېګ هغه وخت فارغ شول چې زه د دویم کال محصله وم. کرېګ د انګلیستان منچسټر ته لاړ چې خپل ورزش بسکټبال ته ادامه ورکړي. مګر کوم د دې پر ځای چې طبابت ته ادامه ورکړي، ناڅاپه یې خپله تګلاره بدله کړه. درس یې پرېښود او ویې پتېبله چې له ورزشي ټیمونو سره ځان بوخت کړي.

کوم غوښتل په ورزشي ټیمونو کې هغه نقش ولوبوي کوم چې د رستورانونو په مخکې کې یې ځینې کسان لوبوي چې نازونه او اداوې کوي او خلک هڅوي چې روستوران ته لاړ شي. بالاخره له کلیونډ فوټبال ټیم سره یو ځای شو چې د دې ټیم د لوبې یا تبلیغې مراسمو په وخت کې به یې عجیبې او غریبې جامې اغوستې او ننداریز حرکتونه به یې اجرا کول. حتا په همغه دویمې کې کوم د خپل پلار او مور کور پرېښود او زما د لیدلو لپاره شیکاګو ته راغی. هغه ورځ موږ مختلفو مغازو ته سر ورنسکاره کړ چې هغه جالبه جامې واخلو. نه

بدلون | ۱۳۳

مې يادېږي چې هغه ورځ کوين پر دې وتوانېد چې ځانته مناسبې جامې واخلي او که يه. مگر بيا وروسته مې واورېدل چې بېرته پوهنتون ته وروگرېږد او طبي درسونه يې پای ته ورسول او بيا يې په پرېنستون کې له خپلې يوې ټولگيوالې سره واده وکړ.

هغه وخت ما د کوين لېونتوبونه نه خوښول او دا مې هم نه خوښېدل چې په کور لارو دې لاړ شي. دا ماته ډېره هېښنده وه او نه پوهېدم چې ولې يو کس لگښتونه ورکړي، د پرېنستون پوهنتون زيات خرڅونه پرې کړي او له څه درس ويلو وروسته هر څه ته شا کړي او پر يوه ټوکماره نانځکه بدل شي.

په هر حال زه منظمه او پرېکنده نجلۍ وم او په يوکلید سړک کې ژوند رازده کړي وو، يا يې زه واداره کړې وم چې د وخت او پيسو په برخه کې سختگيري وکړم او هېڅ يو هم بېځايه او بېهوده له لاسه ور نه کړم. زما ډېره ستره غلطې دا وه چې د پوهنتون په دويم کال کې مې وکړه. هغه دا چې ومې پتېبله چې په ځنگلونو کې د سيلانيانو مشاوره شم او د هغوی د ماشومانو پالنه او روزنه وکړم. دا هغه کسان وو چې لومړی ځل به يې و چې ځنگله ته به راتلل. دا دنده زما ډېره خوښېده، مگر زياتې پيسې يې نه درلودې، نو ځکه ژر مې پرېښوده او همدا و چې له مالي پلوه مې کورنۍ ته اړ شوم. البته هغوی هېڅکله په دې اړه کوم اعتراض ونه کړ، مگر ما کلونه کلونه له دې امله د گناه احساس کاوه.

د هماغه کال په دويمې کې زما د پيانو تروشه او سختگيره ښوونکې روبي ترورۍ جون مياشت کې مړه شوه او په يوکلید سړک کې يې کور زما پلار او مور ته په ميراث پرېښود. په دې توگه مور او پلار مې د لومړي ځل لپاره په خپل ژوند کې د کور خېښتنان شول. مگر يوه مياشت وروسته زما نيکه هم د ريوي سرطان له امله وفات شو. هغه په ډاکټرانو باور نه درلود. ځکه د ځان درملنه يې هم نه کوله. زما د مور ستره کورنۍ او زما د نيکه ملگري او دوستان او گاونډيان د غمرازۍ په خاطر زما د نيکه په واړه کور کې سره راټول شول. زه هم هلته وم.

دا وخت زما د ماماگانو زامن او لونې غټان شوي و. ترورۍ گانو مې هم د زېږېدۍ دوران پیل کړی و. اوس یې نو په کورونو کې نوې مېرمنې او نوې ماشومان هم ورزیات شوي وو. له دستگاه څخه د جاز د البوم غږ اورېدل کېده او موږ هغه خواږه خوږل چې نورو راوړي وو. مگر خپله بوډا مږ و. خو زمان نه درېږي او وړاندې درومي.

د هر کال په پسرلي کې د بېلابېلو امریکایي شرکتونو له خوا پرنستون پوهنتون ته ځینې کارپوهان راتلل چې محصلین خپلو کارونو ته ور جذب کړي. دوی په فارغو محصلینو کې له خپلې اړتیا سره سم ځینې کسان انتخابول. داسې یو حالت و چې خپل ټولګیوال یا ټولګیواله به دې لیدل چې د پینه دار جامو پر ځای یې ناڅاپه شبکې جامې پر تن کړي او د یوه کار لپاره د منهن په سر کې په یوه اسمانڅکې ودانۍ کې انتخاب شوي. له شک پرته له موږ سره داسې کسان هم وو چې په خپلو علایقو پسې تلل. د مثال په توګه یا یې تدریس غوره کاوه یا یې هم هنري کارونه یا هم له خپلواکو سازمانونو سره یو ځای کېدل او یا هم له پوځ سره او همدارنګه داسې نور کارونه. زه هم قراره نه وم ناسته بلکې همداسې یو پر بل پسې مې د پرمختګ پورې وهلې.

ژر وه چې له ټولنپوهنې فارغه شم. د پوهنتون په وروستي کال کې مې خپل مونوګراف بشپړ کړ. بیا مې لږ څه فکر وکړ. له فکر وروسته مې د وکالت د برخې په ازموینه کې ګډون وکړ. پتېلې مې وه چې د وکالت په ډېر غوره پوهنتون کې نوملیکنه وکړم. کله به مو چې د مابنام ډوډۍ خوږله نو تل به مې د خپلې کورنۍ له غړو سره بحث کاوه. په بحث کې مې له خپلو ښو نظریاتو دفاع کولای شوه او تقریباً هېڅ داسې کوم بحث نه و چې زه دې پکې پاتې راغلې وم. له همدې امله مې سوچ وکړ چې وکالت زما لپاره مناسب دی. ځکه وکیلانو هم همدا کار کاوه، یعنې هڅه یې کوله چې په هېڅ بحث کې هم ماته ونه خوري.

بدلون | ۱۳۵

د هغو وختونو په اړه چې اوس فکر کوم داسې انگېرم چې کله مې تصميم نيوه، نو له دې سره سره به مې چې له خپل عقل سره مشوره کوله، تل مې داسې هم خوبېدل چې د نورو تاييدي هم له ځانه سره ولرم. له ماشومتوبه راهيسې چې کله زما کوم ښوونکي، يا گاونډيانو يا هم د روبي ترورۍ دوستانو له ما پوښتل چې کله لويه شې غواړې څه شی شې، نو ما به له ځنډ پرته ځواب ورکاوه، چې غواړم د ماشومانو ډاکټره شم. کله به مې چې د دوی تاييدي او هڅونه ليدله نو ډېره به غوړېدم. کلونه وروسته چې لويه شوم، دې چلن مې تغيير ونه کړ. اوس چې کله په پوهنتون کې له ما څخه کوم استاد يا زما کوم خپل پوښتنه کوي چې په راتلونکي پړاو کې غواړې څه کار وکړې، نو ما به ځواب ورکاوه چې غواړم په هاروارد پوهنتون کې داخله شم او هلته د وکالت زده کړې وکړم. دا ځل به مې هم کله چې د هغوی هڅونه لیده، نو ډېر خوند يې راکاوه. په هر حال چانس راته پيدا شو او تقريباً په زور په دې پوهنتون کې داخله شوم.

کله دې چې تحصيلي څانگه د نورو په خوښه او هڅونه انتخابوې، نو يوه گټه يې دا ده چې نشې کولای د کړو لارو په اړه سوچ وکړې، ځکه هر کله چې داسې سوچ وکړې، نو ډېره گرانه به درته تمامېږي او د نورو خوښه او هڅونه به بايلې. په همدې خاطر درې کاله په ماساچوست کې پاتې شوم. اساسي قانون مې ولوست او په انحصاري دوسيو کې مې د قراردادونو د گټو په اړه مطالعه وکړه. البته چې دا راته ډېره جالبه نه وه. د دې درېيو کلونو په اوږدو کې مې داسې دوستان پيدا کړل چې د درناوي وړ وو او داسې ښکارېدل چې گواکې د حقوقو د څانگې لپاره پيدا شوي. مگر ما د خپل زړه په ژورو کې داسې نه احساسول. په هر حال، داسې مې نه شو کولای چې هڅه دې ونه کړم او ځای پر ځای دې پاتې شم. د تېر په شان مې په سرسختۍ هڅه کوله چې بريا ته ورسېږم او خپل دې همېشني دروني پوښتنې ته به مې په پرېکنده توگه مثبت ځواب ورکاوه چې

آيا په کافي اندازه غوره يم او که نه.

بلاخره هغه ځای ته ورسېدم چې غوښتلو مې. د زده کړو گټې مې ترلاسه کړې. په سډلي انداسټيگ کې يو حقوقي شرکت و. دې شرکت کې مې ځانته يوه ښه دنده پيدا کړه چې ښه تنخوا يې درلوده. اوس نو هغه ښار ته بېرته ورگرزېدلې وم چې زما د نيکونو و او زه پکې پيدا شوې وم. توپير يوازې دا و چې اوس مې د يوې اسمانڅکې ودانې په اووه څلوېښتم پوړ کې کار کاوه. دا ودانۍ د ښار په مرکزي برخه کې وه چې په مخ کې يې يوه ستره مجسمه هم وه. په ماشومتوب کې به چې کله په بس کې سپرېدم يا وروسته چې کله ثانوي ښوونځي ته تلېم، نو په ځلونو به د دې ودانۍ له مخې تېرېدم. اوس نو خپله هم په همدې اسمانڅکې ودانۍ کې وم. يوويشت کلنه وم، يو مرستيال مې هم درلود. تنخوا مې له مور او پلاره زياته وه. همکاران مې باادبه وو. ټولو يې تحصيلات درلودل. زياتره يې سپين پوستي و. شپک کورنۍ او شپک پتلون به مې اغوستل. هره مياشت به مې تنخوا اخيسته او بيا وروسته مې ځان په فټنس کلب کې هم شامل کړ. اوس نو د دې وخت رارسېدلې و چې يو موټر واخلم. ځکه کافي پيسې مې درلودې. اوس نو يوه وکيله او له زياتو ښېگڼو برخمنه وم، لکه د والدينو مينه، د ښوونکو اعتماد، د نيکه او روڼ ترورۍ موسيقي، د سيس ترور خواږه او نور زيات شيان. له دې سره سره مې د سترو شرکتونو چارې هم سنبالولې. له هغو وکيلانو سره به مې مرسته کوله چې نوي وو او نوي به پر کار گمارل کېدل.

يو ورځ زما يوه مشر همکار رانه وپوښتل چې آيا غواړې چې د دوېي لپاره يو نوی کارکوونکی انتخاب کړو. ما په ځواب کې وويل هو، دا به ډېر ښه شي. له دې ټولو سره سره يو ستر بدلون زما ژوند کې پېښېدونکی و. زموږ دا همکار هم محصل و او هم زما په شان تور پوستی. په هاروارد پوهنتون کې يې زده کړې کړې وې. غوښتل يې پرمختگ وکړي. ډېر عجيب او غريب نوم يې هم درلود.

بارک اوباما لومړی ورځ کار ته ناوخته راغی. زما دفتر د ودانۍ په اووه څلوېښتم پوړ کې و، کارونه مې په خپل دفتر کې ترسره کول او د نورو تازه کارو وکیلانو په شان ډېره بوخته وم. ډېر وخت مې په حقوقي دفتر کې تېراوه. اسناد به مې ارزول او سندونه او دوسیې به مې خپرلې. د شرکت نور غړي هم ډېر بوخت وو. دومره بوخت و چې کله به مو د غرمې او ماښام ډوډۍ یو ځای خوړله. زیاتره دوسیو پېچلې ژبه درلوده، مگر په دقیقه حقوقي ژبه لیکل شوې وې. زه باید ورو ورو له دې ژبې سره اشنا شوې وای. گزارشونه مې لوستل او سمول.

اوس مې نو درې لهجې زده وې، یوه محاوره‌وي لهجه، بله د شیکاګو د جنوبي برخې معمولي لهجه او بله هم د پرېنستون پوهنتون د استادانو لهجه چې اوس د وکالت ژبه هم وه. زه د شرکتونو د بازارموندنې او معنوي حقوقو په برخه کې پر کار ګمارل شوې وم. زموږ شرکت د نورو شرکتونو په پرتله ځینې ښکېنې درلودې، ځکه موږ نوښتونه کول. زما د کار یوه برخه دا وه چې د خپلو پېرودونکو راډیويي او تلویزیوني خبرتیاوې وارزوم او ووينم چې آیا د فدرالي حکومت د اړیکو د کمیسیون له قوانینو سره برابرې دي او که نه.

ښه دنده مې درلوده، خو یوازینی منفي ټکی یې دا و چې له پېرودونکو سره مې مستقیمه اړیکه نه درلوده ده، د رابینسون کروزو په څېر وم، ځکه ما په

یوه پرشوره او پرهیا هو کورنۍ کې ژوند کړی و، مگر دلته خورېدم. زړه مې غوښتل چې له خلکو سره خبرې اترې ولرم. نو ځکه کله کله به له خپلې مرستیالې سره له دفتره بهر کېناستم او له هغې سره به مې خبرې کولې. هغه تور پوستې وه او لوړن نومېده. له ما څخه څو کاله مشره وه. دا دنده یې درلوده چې تلفونونو ته ځوابونه ورکړي. البته له خپلو مشرانو سره مې صمیمانه اړیکه درلوده او په هر فرصت کې به مې هڅه کوله چې له هغوی سره خبرې وکړم. مگر همېشه مو کارونه دومره زیات ول چې د هېچا زړه نه غوښتل چې خپل وخت په خبرو کولو تلف کړي. دفتر کې مې یوه چرمي څوکی درلوده، یو مې مېز درلود چې ځلېدلو او د چارمغز د ونې له لرگي جوړ شوی و. دفتر مې پراخې کړکی درلودې چې جنوب ختیځه خوا یې ډېره ښه څرگندوله. له دې کړکۍ څخه مې د میشیکان سین سپینې خېبې لیدلې شوای چې زما تر شا به وې او بېړۍ به معلومېدلې چې سپین بادبانونه به یې هوا کې هوار کړي و او تلې راتلې به. بلې خوا ته جنوبي ساحل معلومېده چې شاوخوا یې کورونه او سړکونه وو. د سړکونو شاوخوا ته بیا ونې معلومېدلې.

امریکا کې نشه‌يي توکي زیات رواج شوي وو. دې نشه‌يي توکو د نیویارک او ډېټرویت تور پوستان د نابودۍ کندنې ته تېل وهل او په تدریجي توګه شیکاګو ته هم رسېدل.

مافیا به ځوانان خپل خدمت ته ګمارل چې د موادو پېر او پلور وکړي. له همدې امله د قتل او جنایت شمېر هم په دې ښار کې زیات شوی و. په سیدلي شرکت کې ما څه نا څه ښې پیسې راټولې کړې. کله مې چې د حقوقو په پوهنتون کې خپل درسونه پای ته ورسول، خپلې پخوانۍ سیمې ته راوګرځېدم. زموږ په سیمه کې جرمونه، جنایتونه او نشه‌يي توکي دومره زیات نه وو. مور او پلار مې د تری او روبي تروری د کور لومړي پوړ ته لېږدېدلي و. دویم پوړ یې ما ته پرېښی و. ما دېوالونو ته دېوالي کاغذونه ورکړل، سپین مېزونه او سپینې

بدلون | ۱۳۹

څوکی مې واخیستې او تر یوې اندازې پورې مې د اپارتمان ښې ته بدلون ورکړ. کله ناکله به مې مور او پلار ته د پیسو چک د کور د کرایې په توګه ورکاوه. که څه هم زما اپارتمان بېله دروازه درلوده، مګر زه به کله چې خپل کور ته راتلیم، نو لومړی به د پخلنځي له لارې خپل اپارتمان ته ننوتلیم. د دندې او ژوند له پلوه خپلواکه وم، پتلون او بلوز به مې اغوستل، په شیک او نوي موټر کې به سپرېدم، خو زړه مې نه غوښتل چې یوازې واوسم. هره ورځ به چې کار ته تلیم، نو یو ځل به مې مور او پلار ته سر ورښکاره کاوه. دواړه به مې په غېږ کې نیول او بیا به خپلې دندې ته تلیم.

هغه ورځ مې دوه وارې لورین ته ورنارې کړل او ترې ومې پوښتل «ولې زړه دې نه غواړي دې خوا ته راشې؟»

هنې آه کړل او ویې ویل «نه داسې نه ده، درځمه». لورین پوهېده چې بدقولي څومره ما عصابي کوي. زه دا عصابي کېدل د تکبر او غرور نښانه ګڼم.

باراک اوباما همدا وخت د حقوقو لومړی کال پای ته رسولی و او دویم کال کې و. موږ د دویم کال محصلین یوازې د دوښنیو دندو لپاره نیول چې دلته عملي زده کړې وکړي. خو ګواکې داسې ښکارېدل چې د هاروارد یوه ښوونکي ویلي و چې اوباما ډېر غوره او ډېر هوښیار محصل دی چې تر هنې دمه یې لیدلی دی. د شرکت ځینو مدیرانو چې هم هغه د مرکې په وخت کې لیدلي و نو ویل یې چې نه یوازې له ظاهري پلوه جذابه خبره لري بلکې ډېر خوش طبعه او ټوکی هم دی.

مګر ما په دې خبرو ډېر باور نه درلود. د تجربې له مخې مې لیدلي وو چې که یو تور پوستی لږ څه هوښیار وي او درېښي وکړي نو ټول سپین بوستان حیرانېږي. پر دې هم شکي وم چې دی دې دومره ډېر لایق واوسي او ټول یې دې ستاینه وکړي. د دې برعکس مې د محصلینو په کتابچه کې ولیدل چې انځور کې یې خوله خلاصه ده، موسولي یې دي او غیرعادي حالت لري چې پر

ما يې اغېز ونه کړ. تر انځور لاندې يې ليکل شوي و چې د هاوايي دی. د ده په اړه چې ماته څه د حيرانتيا وړ وو هغه دا وو چې کله مې څو اونۍ وړاندې د پېژندگلۍ لپاره ورسره اړيکه ونيوله او درون او جذابه نارينه غږ مې يې واورېد، نو حيرانه شوم، ځکه غږ يې له څېرې سره هېڅ تناسب نه درلود.

بلاخره، هغه ورځ هغه شرکت ته ناوخته راغی. زه د هرکلي په خاطر له خپل دفتره بهر شوم او ومې ليدل چې په يوه کوچ کې ناست دی. باراک اوباما تياره جامې اغوستې وې او د باران له امله لږ لوند شوی هم و. پاڅېد ما ته يې لاس راکړ او د ځنډ په خاطر يې بسنه وغوښته. موسل يې، موسلو کې يې خوله ډېره خلاصه وه. ما چې څه انگېرل، نو له هغې زيات دنگ او ډنگر و. په ظاهري توگه داسې ښکارېدل چې ډېر خېټو نه دی او دا عادت هم نه لري چې رسمي جامې واغوندي. نه پوهېږم چې دی خبر و که نه چې ټول يې د يوه ډېر هوښيار سړي په توگه پېژني. په هر حال په چلن کې يې داسې څه نه ښکارېدل. ده ته مې لارښونه وکړه چې زما دفتر ته راشي، د فکس او ټايپ ماشينونه او قهوه مې وروښودل. همدارنگه د هغه دستگاه په اړه مې هم وپوهاوه چې د کارکوونکو د کار وخت يې ټاکه. هغه باادبه و، زما خبرې يې اورېدې او بلاخره له شلو دقيقو وروسته مې خپل مشر کارکونکي ته وروپېژانده او زه ترې خپل دفتر ته راغلم.

څو ساعته وروسته مې د لومړي پور يوه ښکلي روستوران ته بوت چې د غرمې ډوډۍ وخورو. هلته بانکوال او وکیلان د خوړلو په وخت کې سره زيات غږېدل. له محصلينو سره د همکارۍ يوه گټه دا وه چې کولای دې شول چې د شرکت له حسابه ښه او خوندور خواړه وخوړي. ما د باراک د مشاورې په توگه دا دنده درلوده چې د شرکت له چارو سره يې آشنا کړم او داسې څه ترسره کړم چې د شرکت ټول غړي يې خوښ شي. له ټولو دوښيو محصلينو سره همدا چارچلن کېده. ځکه کېدای شول همدا چې محصلين خپل درسونه پای ته ورسوي، نو وروسته دې په دې شرکت کې پر کار وگمارل شي.

بدلون | ۱۴۱

ژر مې دې ته پام شو چې باراک داسې څوک نه دی چې زما سپارښتنو او لارښوونو ته دې اړتیا ولري. هغه درې کاله تر ما مشر و او ژر وه چې اته ویشتن کلن شي. کله یې چې په کولمبیا پوهنتون کې لیسانس کړی و، نو بیا یې څو کاله کار کولو. له دې وروسته بیا د هاروارد د حقوقو په پوهنځي کې شامل شوی و. د ده په اړه ډېر هیښنده څه دا وو چې پر ځان یې ډېر باور درلود. زه د ده په څېر نه وم، ځکه مستقیمه له پرېنستون پوهنتون څخه هاروارد ته لاړم او بیا مې کار پیدا کړ او په اوه څلوېښتم پوړ کې مې دفتر و. باراک ډېر ځایونه هم لیدلي وو. غرمۍ کې مې دې ته پام شو چې دوه رگه دی. پلار یې یو تور پوستی کنیایي دی او مور یې سپین پوستې کانزاسی ده. هغوی په ځوانۍ کې سره واده کړی و، مگر گډ ژوند یې لنډ و او سره بېل شوي وو. باراک په هونولولو کې زېږدلی او هلته لوی شوی و، خو څلور کاله ماشومتوب یې په اندونزیا کې هم تېر کړي و. هلته یې له کاغذپرانو سره لوبې کړې وې او پتنگان یې ښکار کړي وو. کله چې له ښوونځي فارغ شوی و، نو بیا کولمبیا پوهنتون ته تللی و. دوه کاله یې د لاس آنجلس په اوکسیدنتال پوهنتون کې تېر کړي و. د شپاړسمې پېړۍ د مرتاضانو په شان یې ژوند کړی و. په ۱۰۹ سړک کې اوسېده. په کور کې په ادبي او فلسفي مطالعه کې ډوب شوی و، شعرونه یې ویلي وو او هره شنبه یې روژه نیولې وه.

هغه ورځ موږ د ځان په اړه او د خپلو کورنیو په اړه خبرې وکړې. سره ومو خندل او یو بل ته مو وویل چې ولې وکیلان کېږو. باراک ټوکی او په عین حال کې مهربانه، جدي او هوښیار و او قوي ذهن یې درلود. سربېره پر دې شیکاگو ورته د لاس ورغوی ښکارېده، ځکه ډېر پکې بلد و.

باراک یوازینی کس و چې د شیکاگو ټولې سلمانۍ، ټول کباب پلورنځي، او د شیکاگو د جنوبي برخې ټول ديني تور پوستي مبلغان یې په ښه توګه پېژندل. مخکې له دې چې د حقوقو پوهنځي ته لاړ شي، درې کاله یې شیکاگو

کې کار کړی و او له هغه یوه خپلواک سازمان څخه یې د کال ۱۲ زره ډلره اخیستي و چې موخه یې د کلیساگانو ترمنځ اتحاد و. د ده دنده دا وه چې زړې سیمې ورغوي او د هغه ځای خلکو ته کار پیدا کړي. د ده پر وینا، څو اونۍ یې هڅه کړې وه چې خلک سره راټول کړي، مگر په پای کې یوازې دولس کسان د ده په غونډه کې حاضر شوي وو. د کارگرې اتحادیې رهبرانو پر ده ملنډې وهلې وې او د تور پوستانو او سپین پوستانو هم چندان نه خوښېده. خو دی په تدریجي توګه پر دې توانېدلی و چې ځینې بریالیتوبونه ترلاسه کړي. همدې موضوع ده ته هیله مندي ورکړې وه. ما ته یې وویل چې له خلکو سره ناستې ولاړې دا ورزده کړې چې د خلکو له ګډونه پرته په ټولنه کې بدلون نه راځي او سیاسي خوځښتونو او دولتي اقداماتو ته هم اړتیا نشته.

که څه هم ما هېڅ شی په اسانۍ نه منل خو بیا مې هم دا ومنله چې باراک جدي چلن او پر ځان باور لري. خو هېڅکله مې په دې اړه فکر نه کاوه چې ملګرتیا ورسره وپالم او نژدې اړیکه ورسره ولرم. لومړی دا چې په شرکت کې تر ده بره وم، دویم دا چې له ځان سره مې ژمنه کړې وه چې نور به هېڅکله هم په عاطفي اړیکه کې ځان ښکېل نه کړم. ځکه ډېره بوخته وم او دې شان کارونو ته مې وخت نه درلود. له ټولو مهمه دا وه چې کله مو د غرمې ډوډۍ وخوړله، باراک سګرېټ راوکاږل چې دې کار یې ډېره ناهیلې کړم. یوازینی سوچ مې دا وکړ چې یوازې هماغه دوبي کې له ما سره کار کولای او خوشحالي رابښلای شي او نور بس.

له دوو اونیو وروسته، باراک تقریباً په شرکت کې په بشپړه توګه ډېره شو. له غرمې وروسته به یې زما د دفتر شاوخوا کې ګرځېد کوله او کله به چې زما دفتر ته راتله نو ډېر راحت به د دفتر په څوکیو کې کېناسته. داسې ښکارېدل چې کلونه کېږي چې یو بل پېژنو. له فکري پلوه ډېر سره نژدې وو. کله به چې زموږ همکارانو بحثونه کول او یا به یې ناندري وهلې، نو موږ دواړو به له ښو لاندې یو

بدلون | ۱۴۳

بل ته کتل او غلي به وو. زموږ په شرکت کې له څلورو سوو زیات وکیلان وو چې یوازې پنځه یې تور پوستي وو. پر دې اساس زموږ نږدېوالی ډېر طبیعي و.

باراک له هغو دوښمنو محصلینو سره هېڅ ورته والی نه درلود چې تل به یې هڅه کوله چې له نورو سره اړیکه ټینګه کړي او د راتلونکې لپاره ځانته یو ښه کار وګوري. ډېر آرامه او خونسړده و، زما د دفتر په شاوخوا کې به یې ډېر تګ او راتګ کاوه او په دې توګه به یې خپل جذابیت لا پسې زیاتاوه. ډېر ژر له هغه څخه وغوښتل شول چې د شرکت له مهمو افرادو سره په غونډو کې ګډون وکړي. د ده نظر د بېلابېلو مسایلو په اړه پوښتل کېده او د دویمې په هماغه لومړنیو کې یې د شرکت د مدیریت په اړه یو گزارش ولیکه چې دېرش پانې یې درلودې. دا گزارش په ظاهري توګه ډېر دقیق و او په بشپړه توګه منطقي ښکارېده. له همدې امله ټولو به له یو بله پوښتل چې دی څوک دی. بله ورځ زما دفتر ته راغی، موسکا یې پر خوله. گزارش یې زما پر مېز کېښود او کړل یې:

«د گزارش یوه کاپي مې درته راوړه.»

ما گزارش راواخیست او ومې ویل:

«زړه مې ډېر غوښتل چې ویې لولم.»

خو کله چې لاړ، گزارش مې د مېز په روکه کې کېښود. په زیات احتمال پوهېده چې زه به یې هېڅکله ونه لولم. یوازې غوښتل یې چې له ما سره شوخي وکړي. په هر حال زموږ کاري زمینو توپیر درلود. ما ډېر سټدونه او گزارشونه درلودل چې ټولو ته باید رسېدلې وای. په هر ترتیب زما او د باراک دوستي سره وغځېده. اوس مو نو په اونۍ کې یو یا دوه ځله د غرمې ډوډۍ سره خوړله او پیسې به یې په شرکت پسې حسابېدې. اوس هغه پوهېده چې د پلار او مور کور کې په دویم پوړ کې اوسېږم. په هاروارد کې زما ډېرې ښې خاطرې هغه وې چې کله مې د هاروارد په حقوقي شرکت کې کار کاوه. زه پوهېدم چې باراک په فارغ وخت کې فلسفي او سیاسي کتابونه لولي، پر دې هم پوهېدم

چې پلار يې په يوه ترافيکي پېښه کې په کنيا کې مړ شوی او ده هلته سفر کړی چې په دې اړه لا زيات معلومات ترلاسه کړي. پوهېدم چې باسکټبال لوبه يې ډېره خوښېږي او د هرې اونۍ په پای کې اوږد مزل کوي او منډې وهي او همدارنگه خپلې کورنۍ او خپلو ملگرو ته خاص درناوی لري. همدارنگه پر دې هم خبره وم چې مخکې يې ډېرې ملگرې درلودې خو اوس يې کومه ملگرې نه درلوده.

هغه وخت کې ما په شيکاگو کې له برياليو او وړ مېرمنو سره ملگرتيا درلوده او که څه هم کاري ساعتونه مې زيات وو، مگر بيا هم له نورو سره مې ناسته پاسته خوښېده. هماغه سيدلي شرکت کې مې هم ځينې دوستان درلودل او د ثانوي دورې د وخت ملگرې مې هم وې. همدارنگه هغه دوستان مې هم و چې د کرېک له خوا ورسره اشنا شوي وم. کرېک نوی واده کړی و او د يوه بانکي پانگوال په توگه يې ژوند کاوه. کله به مو چې وخت درلود نو د ښار په يوه کافي کې به سره راټولېدو او يا به د اونۍ په پای کې سره يو ځای کلو او باندېو ته تلو او خوندور خواړه به مو خوړل.

کله چې د حقوقو په پوهنځي کې مې زده کړې کولې نو له دوو هلکانو سره مې عاطفي اړيکه هم درلوده. خو کله چې شيکاگو ته راگرزېدلې وم، له هېچا سره مې هم کومه خاصه دوستانه اړيکه ټينگه کړې نه وه. له دې کاره مې کومه موخه هم نه درلوده. ټولو ته مې ويلي وو چې ما ته مې دنده لومړيتوب لري. مگر گنشمېر ملگرې مې لرلې چې په عاطفي اړيکو او واده پسې وې. د دوبي په يوه شپه کې مې باراک له خپل ځان سره يوې ډله يزې مېلمستيا ته بوت. هغه جامې يې نه وې اغوستلې چې په کار کې يې اغوستې. سپينه کورنۍ يې پر تن وه. هغه شپه يې خبره ځلېده، مهربانه او د جنتلمين په څېر ښکارېده. کله چې مېلمستيا ته لاړو نو له ځنډ پرته يوه ښکلې او د ښو اندامو درلودونکې نجلۍ موږ ته رانژدې شوه او له باراک سره يې خبرې پيل کړې. زه هم

بدلون | ۱۴۵

خوشحاله شوم او د څښاک رااخیستلو په خاطر د نورو مېلمنو خوا ته لاړم. شل دقیقې وروسته مې باراک ولید چې د خونې په پای کې له هماغې بنځې سره په خبرو اترو بوخت دی. له خبرې یې ښکارېدل چې غواړي ځان ترې خلاص کړي. مگر دی بالغه سړی و او خپله یې باید له هغې مېرمنې ځان گوښه کړی وای. بله ورځ مې چې په دفتر کې ولید نو راته کړل یې: «پوهېږې چې هغې بنځې له ما څه غوښتل. هغې غوښتل چې د آسانو لیدلو ته لاړ شو، پر آسانو سپاره شو او چکر ووهو. همدارنگه د بېلابېلو فیلمونو په اړه مو هم خبرې وکړې، مگر زموږ خبرې اترې چندان ښې پرمخ لاړې نه.»

له دې وروسته پوه شوم، چې باراک عیاش نه دی او زیاتره د منطقي چارو، فکر کولو او سوچ کولو سړی دی. دا هغه څه دي چې ډېر کم انسانان یې زغملی شي. زما شاوخوا کې داسې پېغلې او هلکان وو چې سخت کارونه یې کول او تل په دې هڅه کې وو چې یو موټر یا یوه بنگله واخلي او غوښتل یې چې له کار وروسته یو گیلان څښاک وڅښي او له نورو سره د هماغه شیانو په اړه خبرې وکړي. خو باراک دا خوښوله چې شپه کې یوازې واوسي او د ښاري کورنو اړوند قوانین او چارې ولولي. هغه اونۍ - اونۍ او میاشتې - میاشتې له بېوزلو خلکو سره خبرې کړې وې او هغوی خپلې ستونزې ده ته ویلې وې. ده هڅه کوله چې هغوی هیله ښوونکي راتلونکي ولري ځکه یې په دې برخه کې هڅې کولې.

اوباما ماته وویل چې یو وخت یې خیاله او بې مسئولیتنه بنیادم و. کله چې نوی زلمی و، نو د اوهایو د اورشیندو غرونو لمنو ته تلو او هلته به یې ماري جونا راټولول. همدارنگه ده ویل چې د اوکسیدنتال پوهنتون په وخت کې مې له ځینو سندرغاړو لکه هندریکس او رولینګ ستونز سره مینه درلوده. بیا وروسته مې پام شو چې د ده بشپړ نوم باراک حسین اوباما دی. یعنې هغه هم تور و او هم سپین، هم افریقایي و او هم امریکایي. په مهربانۍ کې یې ژوند کاوه خو په

خپله زیاته هوښیاری هم خبر و او غوښتل یې چې دا هوښیاري د خپل راتلونکي ژوند د جوړولو لپاره وکاروي. زه پوه شوم چې هغه په ژوند کې ډېر جدي دی. ټوکي و، مگر هېڅکله یې خپلې اخلاقي ژمنې او مسئولیتونه نه هېرول. د داسې موخې په لټه کې و چې ښايي دی خپله هم ترې نه و خبر. یوازې دومره ډاډه وم چې دا موخه یې له شرابو سره هېڅ همغږي نه لري. بل ځل چې خپلو دوستانو ته د مېلمستیا لپاره ورتلم، نو دی مې سره نه بېوه.

له ماشومتوبه راهیسې مې یادېږي چې پلار او مور به مې تل سگرېټ څکول. د شپې به په پخلنځي کې سره کېناستل، یو پر بل پسې به یې سگرېټونه وهل او د ورځې د پېښو په اړه به یې خبرې اترې کولې. کله به چې د بېګاه ډوډۍ وخورل شوه او لوبې به ومینځل شول، نو دوی به بیا سره سگرېټ وهل او کله کله به یې دومره دودونه جوړول چې اړ به شول کړکۍ خلاصه کړي ترڅو کور ته تازه هوا راشي. په سگرېټ څکولو ډېر روږدي وو. حتا هغه وخت چې خپرنو ثابته کړه چې سگرېټ څکول د روغتیا لپاره ډېر زیان لري، بیا هم دوی پر دې ونه توانېدل چې ترې لاس په سر شي.

د دوی دې کار ما او کړېګ ته ډېره غوسه راوسته. کله به چې دوی سگرېټ روښانه کړل نو ما او کړېګ به ټوخی او پرنجی پیل کړ. کله کله به مو د هغوی سگرېټ پټول. حتا یوه ورځ مې په یاد دي چې د هغوی د سگرېټ قوطی مې له منځه یووړ. ټول سگرېټونه مې ټوټی ټوټی کړل او په کثافاتو کې مې واچول. یو ځل مې د سگرېټو پاتې شونې راواخیست په ډېره ترخه چکنۍ کې ښه ولاړه او بیا مې د دوی د سگرېټو په قوطي کې کېښود. هغوی ته به مې د ریوي سلطان په اړه معلومات ورکول او هغه ډاروونکي انځورونه به مې ورته بیانول چې په ښوونځي کې به مې لیدلي وو. د دې خبرو په واسطه مې غوښتل چې داسې یو کار وکړم چې دوی له سگرېټو راګرزوم. مګر په هر حال کلونه کلونه تېر شول ترڅو راضي شول چې سگرېټ پرېږدي.

بدلون | ۱۴۷

باراک هم زما د مور او پلار په شان سگرېټ څکول، هغه هم له ډوډۍ وروسته يا د قدم وهلو په وخت کې يا هم کله به چې اندېښمن و. په دې ډول وختونو کې بايد ده کوم څه په لاس کې نيولي وای. د نن په پرتهله په ۱۹۸۹ کال کې سگرېټ څکول ډېر دود و او کاملاً عادي څه بلل کېدل. يعنې خلکو په رستورانونو، اداري دفترونو او هوايي ډگرونو کې دايم سگرېټ څکول. مگر زما او د هر عاقل بنيادم له نظره سگرېټ څکول يو ډول ځانوژنه ده. باراک پوهېده چې زه د سگرېټو په اړه څه نظر لرم. زموږ دوستي د ريښتينولۍ پر پايه رغول شوې وه او دواړه پر دې موضوع خوښ وو. په ياد مې دي، کله مو چې لومړی ځل سره وليدل، او د غرمې ډوډۍ مو وخوړله، نو ده له ځنډ پرته سگرېټ بل کړ. ترې ومې پوښتل تا غونډې يو معقوله او هوسياره شخص دي ولې بايد داسې احمقانه کار ترسره کړي؟ زما خبره د ريښتينولۍ له مخې وه.

هغه په ځواب کې يوازې اوږې پورته وغورځولې او نور يې څه ونه ويل. پوهېده چې زه په رښتيا يم. په دې اړه مو نور بحث ونه کړ او سره ونه غږېدو. سگرېټ څکول يوازينی موضوع وه چې گواکې د بارک منطق د هغې پر وړاندې پرځېده. مگر زما او د هغه اړيکه په پټه توگه په تدريج سره ژورېده. هغه ورځ به چې دواړه بوخت و او وخت به مو نه پيدا کاوه چې سره ووينو، نو ما به له ځانه پوښتل چې هغه به څه کوي. کله به چې بيا پيدا شو، نو زه به خوشحالېدم. د ده پر وړاندې مې احساس درلود. مگر دا حساس زما د ارادې په واسطه په ژوند او دندو کې د پرمختگ په خاطر پټ شوی و. ما غوښتل چې خپل راتلونکی جوړ کړم او په دې لاره کې مې هڅې کولې چې له هر ډول هيډجان او عاطفي اړيکې تېره شم. د کارکوونکو په کلنی ارزونه کې مې ښه وضعيت درلود. ما غوښتل چې له ۳۲ کلنۍ وړاندې په سيدلي شرکت کې اسهام ولرم. دا هغه مهم څه وو چې غوښتل مې يا مې داسې څرگندوله چې غواړم يې. زما او د باراک ترمنځ چې کوم احساس رامنځته شوی و، ما انکارولو، خو

هغه نه.

يو ورځ چې كله مو خواره پای ته ورسېدل، نو باراك وويل: «داسې انگېرم چې زه او ته بايد زيات سره واوسو.» ما څرگنده کړه چې گنې حيرانه شوې يم او حتا داسې سوچ مې هم ذهن ته نه دی رسېدلې. ځواب مې ورکړ: «څه؟ زه او ته؟ ما خو وړاندې هم تا ته ويلي وو چې زه نه غواړم په عاطفي اړيکه کې ښکېل شم. سربېره پر دې زه ستا مشوره هم يم.»

هغه موسک شو او کړل يې: «ښايي زما مشوره واوسې، مگر زما رييسه نه يې... همدارنگه ډېره جذابه يې او له زړه درسره خوشحاله يم.»

بيا يې خپلې شونې د خپل مخ له ساره سره سمې خلاصې کړې او ويې موسل. چلن يې له وقار، آرامتيا او متانته رامنځته شوی و. په راتلونکو ورځو کې يې داسې ډېر دليلونه راوړل چې زموږ اړيکه ولې بايد زياته وي. موږ له يو بل سره همغږي يو، يو بل خندوو، دواړه يوازې وو او تا هم چا ته رښکون نه درلود او ما هم. هغه ټينگار وکړ چې بالاخره د شرکت رييسان به له ده وغواړي چې له دې شرکت سره يو ځای شي او ويې ويل چې که زه او ته سره يو ځای و، نو زيات احتمال شته چې زه به هم ډېر ژر له دې شرکت سره يو ځای شم.

ومي خندل او ومې ويل: «او هو، نو بيا زه ستا لپاره يو ډول ښکار يم. ځان ته ډېر خوشحاله يې.»

شرکت به د دوبي په اوږدو کې د خپلو کارکوونکو لپاره ځينې تفريحي او سياحتي برنامې لرلې. موږ هر يوه ته به يو فهرست رالېږل کېده چې په خپله خوښه يو ځای انتخاب کړو. يوه برنامه دا وه چې موږ يوه تياتر ته تلو، هلته د بېوزلانو ننداره وړاندې کېده. دې تياتر زموږ له شرکت ډېره زياته واټن نه درلود. ما خپل او د باراک نومونه په ليست کې وليکل. په هر حال، زه د دوبنيو محصلينو مسئله وم او ما بايد زياته هڅه کړې وای چې هغوی ته شرکت ښه ورمعرفي کړم چې له زده کړو وروسته له موږ سره کار وکړي.

بدلون | ۱۴۹

بلاخره د تگ ورځ راورسېده، د شرکت کارونو سترې کړې وو. تياتر ته لاړو او د تياتر په سالون کې د يو بل ترڅنگ کېناستو. پرده پورته شوه او غمجن پاريس مو وليد او د نندارې لوبغاړي مو وليدل چې سندري ويل يې پيل کړل. يوه ساعت کې د بې عدالتيو مجموعه زموږ له سترگو تېره شوه، لکه ظلم، بدمرغي، زندان او بېوزلي. زه حيرانه وم چې دا کيسه په نړۍ کې ولې دومره مشهوره ده. ډېره سترې شوې وم، غوسه راغلې وه او نه پوهېدم چې څه وکړم. له نېکه مرغه هماغه شېبه څراغونه روښانه شول او د پردو ترمخ دمه راورسېده. باراک ته مې وکتل. دی په خپله څوکۍ کې کاملاً لاندې تللی و او خپله څنگله يې پر څوکۍ تکیه کړې وه او د شهادت گوته يې پر خپل تندي اېښې وه. ترې ومې پوښتل «فکرونه وهي؟»

ما ته يې وکتل او ځواب يې راکړ: «څومره مزخرفه ننداره، همداسې نه ده؟»

بيا پورته شو او سيده کېناست او کړل يې: «څنگه ده چې له دې ځايه لاړ شو. څه مجبوره خو نه يو چې تر پايه کېنو.»

په عادي وختونو کې مې هېڅکله داسې کار نه کاوه. زما لپاره دې ډېر اهميت درلود چې نور وکيلان به زما په اړه څه فکر وکړي چې ومې گوري څوکۍ مې خالي ده او له هغې ځايه تللې يم. هر څنگه چې کېدل نو د بېوزلانو غمجنه موزيکاله ننداره مې زغمله او ټولنيز قواعد مې نه تر پښو لاندې کول. مگر هغه ورځ هر څنگه چې وو د وکيلانو، مشاورانو او محصلينو له منځه راپاڅېدم. سالون کې شورماشور و او موږ له تياتر څخه راووتو. کله چې تازه هوا ته ورسېدو، نو اسمان د تياره کېدلو په حال کې و. د زړه له تله مې ژوره ساه وايستله. باراک په خندا شو.

ترې ومې پوښتل: «اوس چېرته لاړ شو؟»

راته کړل يې: «څنگه ده چې يو څه وځينو!»

د تل په شان زه وړاندې شوم او هماغه یوې نژدې کافې ته لاړو.

باراک تل آرامه پر لاره تلو او هېڅ بېړه یې نه کوله. برعکس که ما به کوم کار هم نه درلود، مگر بیا به هم په بېړه تلم. هغه ورځ مې پر ځان فشار راوړ چې ورو لاره شم ترڅو وکولای شم چې د هغه ټولې خبرې واوړم. ما خپل ژوند کې تل هڅه کړې چې خپل کارونه مرتبه او منظمه او د یوې برنامې له مخې ترسره کړم. اوس پوهېږم چې هغه وخت مې ولې په ناخودآگاه توګه د باراک غوښتنې منلې. هغه د یوه توپان په څېر و چې له ځانه سره یې هر څه وړل.

خو ورځې وروسته باراک له ما وغوښتل چې د کباب خوړلو یوې مېلمستیا ته ورسره لاړه شم. مېلمستیا د ښار شواخوا په یوه بنگله کې جوړېده چې زموږ یوه لوړپوړي وکیل نیولې وه او په خپله بنگله کې یې لمانځله چې د سین د ساحل ترڅنګ وه. هوا پاکه او لمړینه وه او موسیقي هم ازانګې کولې.

خدمتکارانو خواړه راوړل او ووېشل شول، مېلمانه هم له یو بل سره غږېدل او د هغې بنگلې ښکلاوې یې ستایلې. د کور په هره برخه کې د شتمنۍ او هوساینې نښې نښانې ښکارېدې. باراک تر اوسه هم نه پوهېده چې له ژونده څه غواړي او دا مسلک به په راتلونکي کې هغه چېرته رسوي. خو زه ډاډه یم چې زیاته شتمني یې نه خوښېده او پسې منډې ترې یې نه کولې. له هر څه زیاته غوښتنه یې دا وه چې د ټولنې لپاره یو ګټور او اغېزمن کس واوسي. په مېلمستیا کې مو د دوو دوستانو په څېر څښاک کاوه، له خپلو همکارانو سره غږېدو او برګر او سلاټه مو خوړل. کله کله به سره بېل شوو، مګر بیا به سره یو ځای شو. هغه نازونه کول او ما به هم په ناز ځوابونه ورکول. څو کسه د باسکټبال لوبې ځای ته ورغلي وو او دا لوبه یې کوله. باراک هم دوی ته ورغی. هغه د شرکت له ټولو کارکوونکو سره ښه اړیکه درلوده، که پخواني وو او که اوسني. مدیران یې په کوچني نامه یادول. باراک وړاندې لاړ او لوبه یې پیل کړه. په ډېر مهارت یې توب رااخیسته او حرکت یې کاوه او بیا یې توب په سبد کې ورغورځاوه. ما د یوه سړي له

بدلون | ۱۵۱

بنکلي مېرمنې سره خبرې کولې چې مېلمستيا ته راغلې وه خو سترگې مې په اوباما کې وې او داسې فکر مې کاوه چې دی په هر څه پوهېږي او زما سيال دی. هر څه ته حيرانه وم.

کله چې لمر ولوېده، په موټر کې کېناستو او ښار ته راروان شوو. داسې مې احساسول چې په وجود کې مې نوی شور او نوی هيڅان راټوکېدلي. جولای میاشت وه او خبره داسې وه چې کېدی شول اوباما په اگست میاشت کې دا ځای پرېږدي او حقوق پوهنځي ته وروگرزي. بیا به معلومه نه وي چې ژوند به دی کوم لوري ته روان کړي. په موټر کې مو هغه خبرې وسپړلې چې په مېلمستيا کې نورو کړې وې. دا خبرې هم د تېر په شان له ټوکو او خنداوو سره مل وې. مگر د مینې گرمي مې په خپل وجود کې احساسوله. د موټر په کوچنۍ فضا کې، هغه ځان راټول کړی و او خپله څنگله یې پر سوچېږد اېښې وه او زنگون یې زما لاس ته نژدې و. هماغه شان چې د بایسکېلونو او د پلي تگ او منډو وهونکو له څنگه تېرېدو له ځانه سره مې فکر وکړ چې آیا کولای شم چې د هغه په اړه کوم فکر ونه کړم؟ آیا د ده په اړه مې چې کوم حس درلود، دې حس کولای شول چې زما کاري ودې او پرمختګ ته زیان ورواړوي؟ په هېڅ شي ډاډه نه وم. نه پوهېدم چې څه سم دي او څه ناسم؟

باراک په هایدپارک کې په یوه اپارتمان کې اوسېده. دا اپارتمان د ده یوه ملګري کرایه کړی و. کله چې د ده کور ته نژدې شوو، نو زما هيڅان لا پسې زیات شو. داسې ښکارېدل چې ګنې یوه ناڅاپي څه ته په تمه یم. هڅه مې وکړه چې پر احساس مې پوه شم. ښايي هغه هم همداسې و. یا ښايي ما ته یې د یوې نجلۍ په سترګه کتل چې په کولر لرونکې موټر کې ورسره وي او هر وخت هغه څه ورسره کولای شي چې زړه یې غواړي. یعنې چکر ورسره وهي او تفریح ورسره کوي.

بلاخره په هماغه ګنګسکوونکو او مېهمو فکرونو کې مې موټر د ده د کور

ترڅنگ ودراره. هماغه شان آرامه ناست و. پايله دا چې باراک وويل: «که دې زړه وي راځه چې آيسکريم وخورو؟»

ژر پوه شوم چې دا ځل مې زړه نه غواړي چې خپله مخه ونيسم. تصميم مې درلود چې راحت و اوسم او له ژونده خوند واخلم. په داسې گرم ښار کې لمر په ډوبېدو و چې د زړه له تله مې ورسره مينه درلوده. د باراک کور ته نژدې يو آيسکريم پلورنځی و. په قوطيو کې مو دوه آيسکريمونه واخيستل او هماغلته نژدې يوه څنگ کې کېناستو او د آيسکريمو خوړل مو پيل کړل. کله چې آيسکريم پای ته ورسېدل، نو داسې ښکارېدل چې گنې باراک زما په هغه دروني احساس خبر شوی چې د ده په اړه يې لرم. ماته يې وموسل او رانه ويې پوښتل: «مچې درنه اخيستلی شم؟»

له دې خبرې سره سم مې مخ وروړاندې کړ او هغه ماته گرم او خوندور حس راپه برخه کړ.

دویمه برخه

همدا چې د احساساتو له مخې مې پردې لرې کړې، نو هر څه جاري شول لکه مینه او محبت او حیراني او قدرداني. د ژوند او دندې په اړه مې چې هر ډول اندېښنه له باراک سره لرله په یوې مچې له منځه لاړه او ناڅاپه مې احساس کړل چې زړه مې غواړي ډېر یې وپېژنم. دی یوه میاشت وروسته هاروارد ته بېرته ورستنېده. ما وپتېيله چې له دې فرصته ګټه واخلم. مګر زړه مې نه غوښتل خپل ملګری هغه کور ته راولم چې لاندې یې زما مور او پلار دي. پر دې اساس، د شپې به د باراک په اپارتمان کې وو. د ده کور د یوې ودانۍ په دویم پوړ کې و. لاندې کوڅې یې زیات شورماشور درلود. د کور خاوند یو محصل و چې په شیکاګو پوهنتون کې یې زده کړې کولې. ښکاره وه چې خپل اپارتمان یې هم په دویم لاس څوکیو او مېزونو ډک کړی و. کور کې یو کوچنی مېز او څو لږ او بوق څوکی وې. په کوټه کې یوه ستره توشکه ښکارېده. د خونې غولۍ له کتابونو او ورځپاڼو ډک و. باراک به خپله کورنۍ د پخلنځي په څوکی راځوړندوله. د ده په یخچال کې کم خواړه وو. کور چندان راحت او هوسا نه و. مګر موږ هغه وخت هرڅه ته په عاشقانه لید کتل. ډېر ژر مې هلته هوساینه حس کړه.

باراک ډېر ژر پرځان ورمینه کړم. ده له هېڅ یوه هغه کس سره ورته والی نه درلود چې مخکې مې ملګري وو. د ده په څنګ کې مې د امنیت احساس درلود. ډېر مینه ناک و او تل یې ویل چې زه ښکلې او جذابه یم. د ده دې چلن ماته خوندور احساس راکاوه. دی ما ته په کیسو کې د هغه آس په شان و چې یو

بنکر يې درلود. داسې چې انگېرل مې هم نه چې دا هر څه دې واقعيت ولري. هغې هېڅکله د کور اخيستلو، موټر اخيستلو، بوټونو اخيستلو او کاليو اخيستلو په اړه خبرې نه کولې. خپلې زياتره پيسې يې په نوو کتابونو مصرفولې. د کتاب لوستلو له لارې به يې هڅه کوله چې ځان قوي کړي. شپه کې به يې تر ډېره کتابونه لوستل. کله ناکله به زه ویده شوم او ده به هماغه شان مطالعه کوله. تاريخي کتابونه، ژوندليکونه او حتا د توني موريسون رومانونه يې لوستل. د ورځې په اوږدو کې يې څو ورځپانې هم لاندې باندې کولې. پر نويو کتابونو به چې نيوکې کېدې، هغه به يې لوستلې. کله به چې د باسکېټبال سيالۍ وې، نو ده به د آمريکايي ټيمونو لوبې کتلې. څنگه يې چې د لهستان د انتخاباتو په اړه ښې خبرې کولای شوې، داسې خبرې يې د فلمونو او د هغې د نقد په اړه هم کولې. د ده کور کولر نه درلود. موږ به د شپې اړ و چې کړکۍ خلاصې کړو. په دې توگه سکوت به مو تر خپلې آرمټيا څاراهه. هغه مهال به ۵۳ سړک د شپې تر نيمايي برخې پورې له موټرو، موټرسايکلونو او خلکو ډک و او شورماشور به يې درلود. تقريباً هر يو ساعت وروسته به د پوليسو هارنگونه اورېدل کېدل. يا به د هغه چا غږونه اورېدل کېدل چې سره بنکر په بنکر به وو. دا ډول شورماشور ماته د يوه خيال په څېر و، مگر باراک هغې ته هېڅ پام نه کاوه. گواکې داسې ښکارېدل چې په ډېره راحت توگه د دوينا له شورماشور سره غاړه غړۍ دی. يو ځل د بيرون شورماشور راويښه کړم او ومې ليدل چې باراک چټ ته گوري او د سړک څراغونو د ده د مخ نيمايي برخه روښانه کړې. خپه او اندېښمن ښکارېده؛ داسې ښکارېدل چې په ذهن کې يې له کوم شي سره جگړه ده. ښايي زموږ اړيکه به وه، يا ښايي د وفات شوي پلار له امله به و. ورو مې ترې وپوښتل: «څه په اړه سوچ کوې؟»

مخ يې راواړاوه، موسک شو او ويې ويل: «د خلکو د اقتصادي نابرابرۍ او بې عدالتۍ په اړه مې فکر کاوه.»

بدلون | ۱۵۷

په تدريجي توگه پوه شوم چې د باراك ذهن د ځينو موضوعاتو په اړه فکرونه کوي. هغه تل د ټولنې د سترو مشکلاتو او مسایلو په اړه فکر کاوه. د ده دا کار ماته ډېر نوی و. تر هغې ورځې مې زيات داسې مهم کسان پېژندل چې د مهمو مسایلو په اړه يې فکرونه کول، مگر هغوی يوازې د خپلې دندې، کار او همدارنگه د خپل کور د اړتياوو په اړه فکرونه کول. باراک له دوی سره توپیر درلود. ده نه يوازې د خپلو ورځنیو اړتياوو په اړه فکر کاوه بلکې د شپې به يې په ډېرو کلي موضوعاتو هم فکر کاوه.

هره ورځ به چې په سیدلي شرکت خپل شیک او ساده دفتر ته ورگرزېدم، نو خپل خیالونه به مې شاته پرېښودل او د پېرودونکو په چارو به بوختېدم چې هېڅکله مې هم نه لیدل. باراک به هم د دهلبزه ها بل پلو ته په خپلو دوسیو بوختېده او کله به يې چې همکارانو په کار کې پرمختګ لیده نو هره ورځ به يې د هغه ستاینه کوله.

همدارنگه زه خپلې اړیکې ته اندېښمنه وم او غوره مې بلل چې هغه له خپلو همکارانو پټه وساتم. که څه هم دا یو سخت کار و. خو نه کېده چې پټه شي. د مثال په توګه زما مرستیاله لورین ځکه پوهېده چې کله به باراک زما دفتر ته راغی، نو ماته به يې معالرونکي کاته کول او موسک به و. لومړنۍ شپه چې د مېړه او مېرمنې په توګه بهر ته وتلي و او یو بل مو سره مچې کړي وو، نو یوه چا غافلګیره کړو. له موزیمه تازه راوتلي و. غوښتل مو د سپایک لي جوړ کړی فلم «کار سم ترسره کړه» ووينو چې ناڅاپه د شرکت یوه لوړپوړي چارواکي او د ده مېرمنې ولیدلو. دوی په نوبت کې ولاړ و. له موږ سره يې سترې مشې وکړل. د دوی چلن ډېر صمیمانه و، مگر زموږ د اړیکې په اړه يې له موږه څه ونه پوښتل. دا وخت نو کار فرعي اړخ موندلی و. همدا چې د وکالت له دفتره به خلاص شوو، نو رسمي جامې به مو بدلي کړې او په لنډو جامو کې به هایت پارک ته تلو، هلته به مو خواړه خوړل او خبرې اترې به مو کولې. د موسقي د

البومونو د یوې یوې سندرې په اړه به مو بحث کاوه. باراک نو اوس د هېڅ شي په اړه اندېښنه نه درلوده او مهربانه آواز او زړه راښکونکي کاته یې درلودل.

موږ د یو بل په اړه هره ورځ نوي شيان کشفول. د مثال په توګه، د باسکېټبال بېلابېل ټیمونه مو خوښېدل، ما د کاپي ټیم پلوي کوله او هغه د وایت ساکس ټیم سرسخته پلوی و. زما مکروني او برگر خوښېدل، خو هغه دا شان خواړه هېڅ نه خوښول. د هغه له جالبو او په عین حال کې له غمجنو فیلمونو سره جوړه وه، په داسې حال کې چې زما رومانټیک او کومېډي فیلمونه خوښېدل. هغه چپي و او په چپ لاس یې ښه لیکل کول، خو زه ښی لاسي وم او په ښي لاس مې لیکل کول چې بد خط مې هم درلود.

مخکې له دې چې یوه میاشت وروسته باراک بېرته کمبریج ته ورستون شي، نو موږ خپلې ټولې خاطري سره شریکې کړې. له ماشومانه لوبو نیولې د نوي زلمیتوب تر تېروتنو او ناکامیو او ژر تېرېدونکو عاشقو پورې چې بالاخره موږ یې یو بل ته ورسولو. پر باراک باندې زما تېر ژوند اغېز وکړ چې په یوکلید سپک کې مې له خپل ورور کرېګ او خپلې مور او پلار سره په یوه کوچني اپارتمان کې تېر کړی و. دا په داسې حال کې وه چې ده په دې کلونو کې په بېلابېلو کلیساګانو کې خدمت کړی و او له همدې امله یې دیني آدابو او لمانځنو ته اهمیت ورکاوه. مګر سنتي انسان نه و. له هماغې پیله یې راته څرګنده کړه چې رسمي واده ورته له یوه غیرضروري کار پرته بل څه نه ښکاري.

سم مې په یاد نه دي چې دی مې په هماغه دوېي کې خپلې کورنۍ ته وروپېژانده او که نه. خو کرېګ وایي چې هو هماغه دوېي و.

کرېګ هماغه شپه د مور او پلار لیدلو ته راغلی و. له دوی سره په چوتره کې ناست و. زه پورتنی پوږ ته لاړم چې خپل ځینې اړین شيان راواخلم. په دې مهالي واټن کې کرېګ له باراک سره خبرې کړې وې. د پلار مې هغه خوښ شوی و. خو فکر یې نه کاوه چې زه دې پرې زړه بایلم. ځکه مخکې یې په

بدلون | ۱۵۹

ځلونو ځلونو ليدلي وو چې د لېسې د دورې له ملگرو سره به مې د پرېستون پوهنتون په انگرې کې خدای پاماني کوله. يا څنگه مې هغه کوين پرېښود چې د فوټبال د ټيم ټوکمار و. پلار او مور مې پېژندلې او پوهېدل چې څنگه مې د ژوند کنټرول په خپل لاس کې دی او پر دې هم پوهېدل چې د خپلې دندې او راتلونکې لپاره څومره هڅه کوم.

کرېگ وايي هغه ورځ چې کله پلار زه او باراک ليدلو چې سره لرې کېږو، نو سر به يې د خپګان له مخې ښوراوه او ورو يې کرېگ ته ويلي وو: «افسوس افسوس، ښه هلک دی، مگر پوهېږم چې ميشل به له هغې سره زياته پاتې نه شي.»

که زما کورنۍ د يوې مربع په شان وه، د باراک کورنۍ بيا د يوه پېچلي هندسي شکل بڼه درلوده چې بعدونه يې تر سمندرګيو هم ها خوا ته کارل شوي وو. هغه کلونه کلونه هڅه کړې وه چې خپل نيکونه وپېژني.

مور يې د هاوايي وه او آنا دانهام نومېده. نوموړې په ۱۹۶۰ کال کې په شپاړلس کلنۍ کې پر يوه هلک مېنېږي چې باراک اوباما نومېږي. هلک کنيایي وي او دوی دواړه په ښوونځي کې زده کړې کوي. مگر ډېر ژر يې پام کېږي چې هغه په نايروبي کې يوه بله مېرمن هم لري، نو ژر ترې بېلېږي او د جاوې له يوه ځمک پېژندونکي سره واده کوي چې لولو ستورو نومېږي او جاکارټا ته ځي. دا کوچنی باراک اوباما هم له ځانه سره وړي چې شپږ کلن وي.

باراک راته ويلي چې په اندونزيا کې خوشحاله و او له خپل پلندر سره يې ښه اړيکه درلوده. مگر مور يې زده کړو ته په اندېښنه کې وه. له همدې امله يې يوه خصوصي ښوونځي ته استوي او اړ کېږي چې له خپل پلار او خپلې مور (يعنې د باراک مورني نيا او نيکه) سره يې پرېږدي چې ورسره واوسي. مور يې بېرته اندونزيا ته ځي او بيا کله ناکله هاوايي ته هم ورځي چې خپل زوی وويني. مگر کله چې باراک لس کلن کېږي نو مور يې د تل لپاره هاوايي ته

راځي. پلار يې يو دايم الخمره سړی و او د ده په سترېدلو کې هېڅ ونډه نه لري. البته هغه هم ښه ذهن لري او ښه هوښيار وي.

له دې بدچانسو سره سره، باراک په ماشومتوب کې ډېره مينه ليدلې وه. نيکه او نيا يې پر ده او د ده پر ميرنۍ خور مايا باندې مينان و او مور يې که څه هم په جاکارتا کې ژوند کاوه، خو له هغوی سره يې ډېره مينه درلوده. همدارنگه باراک وويل چې زما يوه بله ميرنۍ خور هم شته چې نايروبي کې ژوند کوي. له دې هر څه سره سره، د ده برخليک د دې باعث شوی و چې پر ځان باور ولري او خوشبينه ستر شي او که څه هم په ناخوالو کې ستر شوی و مگر پر دې توانېدلی و چې بريا خپله کړي او په خپل ژوند کې کلک او هوډمن واوسي.

د جولای يوه نمجنه شپه وه، باراک غوښتل چې د خپل يوه پخواني ملگري مرستې ته ورشي، زه هم ورسره ملگري شوم او يو ځای او ورسره لاړم. ملگري يې ترې غوښتي و چې د وينا په خاطر دې په جنوبي ساحل کې د تور پوستانو يوې ځانگړې کليسا ته لاړ شي. دا کليسا د بېوزلو په سيمه کې وه. باراک د هغه وړاندیز په مينه ومانه. ځکه دا داسې کار و چې دی يې خپلې پخوانۍ دندې ته بېرته ورستناوه. څو کاله يې په دې برخه کې کار کړی و. دواړه له هماغه اداري جامو سره کليسا ته ورغللو. په زينو کې ښکته او ځمکتل ته وردننه شوو چې تيبټ چټ يې درلود او په يوه يا دو سپورميزو گروپونو روښانه شوی و. کابو پنځه لس کسان څوکیو کې ناست وو چې اکثره يې مېرمنې وې. گرمی ډېره وه، ټولو ځانته پکې وهلې. زه همدا چې کليسا ته وردننه شوم نو په هماغه وروستی ليکه کې کېناستم. باراک وړاندې لاړ او ټولو ته يې سلام وکړ.

د ناستو کسانو باور و چې هوښيار ځوان ورغلی ځکه سر تر پايه يې وارزاوله چې وگوري آیا د ارايه کولو لپاره بارزښته څه لري او که نه؟ د هغه ځای فضا د روڼي ترورۍ د موسيقۍ ښوونتون ته ورته وه چې زه په ماشومتوب کې ورسره اشنا شوې وم. کومې ښځې چې هلته راټولې شوې وې، اکثره يې مجردې

بدلون | ۱۶۱

ميندې او يا هم نېكوكاره نياوې وې. دوى هغه وخت د خلكو مرستو ته ورتلې چې هېڅوك به هم د مرستې لپاره نه وو.

باراك خپله كورنۍ د يوې څوكۍ په شا كې راځوړند كړه او بيا يې خپل لاسي ساعت له لاسه راوايستو او مخكې يې پر مېز كېښود چې حواس يې راټول وي.

لومړى يې ځان معرفي كړ. بيا يې له هغوى سره خبرې پيل كړې چې شاوخوا يو ساعت يې ادامه درلوده. د هغه ځاى له خلكو يې وغوښتل چې په هغه سيمه كې د خپل ژوند د ستونزو او اندېښنو په اړه خبرې وكړي. بيا يې خپله كيسه هم وكړه. ده غوښتل هغوى پر دې پوه كړي چې زموږ ټولو ستونزې سره گډې دي او كه له يو بل سره اتحاد ولرو نو خپلې ټولې ناراضيتۍ به كابو او پر يوه ښه څه بدلې كړو. ده وويل چې كه څه هم دوى په كليسا كې يوه ډېره كوچنۍ ډله ده، مگر كولای شي چې يو ښه سياسي ځواك رامنځته كړي. البته پر دې يې ټينگار وكړ چې هغوى بايد دقيقه برنامه ولري او بيا خپلو گاونډيانو ته ورشي چې خبرې يې واورې او د هغوى باور او اعتماد راجلب كړي. يعنې اړينه وه چې هغوى ناپېژاندو او بېوزلو ته ورشي او له هغوى څخه وخت وغواړي او ورسره خبرې وكړي او يا هم ښايي چې څه نا څه پيسې ترې واخلي، مگر په دې لار كې د دې امكان هم و چې بيا بيا «نه» كلمه واورې. مگر باراك هغوى ډاډه كړل چې د دوى دا چلن به حتماً گټه ولري. هغوى ته يې وويل چې وړاندې يې له داسې يوې ډلې سره كار كړى و چې پر دې بريالي شوي وو چې زياتې رايې راجلبې كړي. بيا يې هغوى ته وويل چې ټول د ښار مسئولينو ته ورشئ او د ككړتياوو په اړه يې خبر كړئ چې ښاروال پر دې راضي كړي چې په دې برخه كې يو سيمه يز ښوونيز مركز تاسو ته رامنځته كړي.

زما څنگ كې يوه پنډه مېرمن ناسته وه. دې خپل نوى زېږېدلى ماشوم پر زنگنو اچولى و او زنگاوه يې. له خبرې يې ښكارېدل چې پر باراك ملنډې وهي

او گواکې داسې ښکارېدل چې وايي: «ته څوک يې چې موږ ته وايې چې څه وکړو؟»

مگر باراک داسې ونه نه وه چې دا شان بادونه يې ولږزوي او دا ډول ملنډې يې ناراحته کړي. په هر حال هغه يو افسانوي آس و چې يوه شاخ يې درلود، عجيبه نوم يې درلود، هيښنده کورنۍ مېراث يې درلود او نژادي اصالت يې نامعلومه و. پلار يې ورک و، مگر ماغزه يې پياوړې وو او دا عادت يې درلود چې هر چېرې لار شي ځان ثابت کړي.

مېرمنو ته چې ده څه وويل، دوی پرې چندان راضي نه شوې او هيله مندې هم نه وې. روزلند سيمې زياتې ناخوالې زغملې وې. د سپين پوستو کورنيو له مهاجرته نيولې د پولادو د صنايعو تر رخصتېدو پورې او نورې ستونزې يې دا وې چې د ښوونځيو وضعه خرابه شوې وه او د نشه يي توکو راکړې ورکړې وده کړې وه. باراک ماته ويلي و چې دا پرلپسې ناکامۍ د خلکو د نااميدۍ باعث شوي وې. په ځانگړې توگه د تور پوستانو. زه پر دې ښه پوهېدم. ما دا خپگان او ناهيلي په خپله سيمه او کورنۍ کې هم ليدلي وو. دواړو نیکونو مې ژور خپگان درلود او له ژونده ناراضه وو. زموږ په ښوونځي کې زموږ د دويم ټولگي ښوونکی ناهيلي و. گاونډيان مو هم ناهيلي و، ځکه نور يې د خپل کور د مخ چمنونه نه پالل او همدارنگه له دې هم ناهيلي و چې کله يې ماشومان له ښوونځي راځي، بايد چېرې لار شي، هغوی په پاکۍ کې هم ناهيلي و، ځکه کثافات او د څښاک بوتلونه يې هرچېرې غورځول. دا ناهيلي زموږ د ټولو په چلن کې وه. باراک کاملاً هوښيار و چې د خلکو ناهيلي او لنډپاري ونه رتي، هغه غوښتل چې د هغه تير په شان واوسي چې د دې خلکو د ناهيليو، بېچارگيو، بېوزليو، بدمرغيو او ظلم او زياتي زړي د دوی په زړونو کې خښ کړي، يوې ښې راتلونکې ته يې هيله من کړي چې په دې لار کې مبارزه وکړي او بريالی شي.

بدلون | ۱۶۳

د توروالي تحقيري اړخونو هېڅکله پر ما اغېز نه دی کړی. زه داسې لویه شوې وم چې مثبت فکر وکړم. په مینه ستره شوې وم او ښايي چې دا زما د پلار او مور هڅې وې چې غوښتل یې ماشومان یې بريالي واوسي. ما په لاریون او د سانتیتا په څنګ کې، د دې د پلار خبرې اورېدلې وې چې ویل یې هېڅکله خپل غرور ونه بایلئ. زما موخه تل دا وه چې وړاندې وګورم او راتلونکې ته هیلهمنه واوسم. د دوو پوهنتونونو اسناد مې اخیستي و او په سیدلي اند اوسټینګ شرکت کې مې دفتر درلود. پلار او مور او نیا او نیکه مې راباندې فخر کاوه. خو کله مې چې هغه ورځ د باراک خبرې واورېدې، نو پام مې شو چې هغه د داسې څه هیله لري چې تر دې هم ورهاخوا دي. هغه غوښتل ټولنه وژغوري. د ده ځانګړي لیدلوري پر ما اغېز وکړ او پام مې شو کومې ښځې چې هلته په غونډې کې وې، یو په بل پسې یې د موافقت په توګه د باراک خبرو ته سروڼه وښورول او ویې ویل چې سمه ده.

بلاخره په خونه کې ناستو کسانو ته باراک په لوړ غږ وویل چې: «کومه غوره ده، آیا دا غوره ده چې همدا دنیا مو چې واک کې ده، ورسره سازش وکړو، که لستوني بډ وهو او د یوې ښې دنیا د جوړولو لپاره هڅه وکړو؟» دا جمله د ټولو مبلغانو او سیاستوالو په ښوونیزو لیکلو مسودو کې وه او کلونه کېږي چې زما په یاد هم پاتې چې باید غوره دنیا ورغوو. زما تر څنګ چې کومه پڼده مېرمن ناسته وه، د باراک خبره یې سمه وبلله او په هیجاني غږ یې وویل: «هو، سمه ده، همدا کار باید وکړو.» د اګست میاشتې نیمایي ته چې ورسېدو نو مخکې له دې چې باراک د حقوقو پوهنځي ته لاړ شي، ماته یې څو څو ځله په ټینګار سره وویل چې فکر کوي راباندې مین شوی. دا ګډ حس ډېر چټک او په طبیعي توګه د دواړو په وجود کې غځېدلی و. دا په داسې حال کې وه چې یوازې څو میاشتې کېدې چې موږ سره پېژندل او دومره عاقلانه هم نه ښکارېده، مګر هر څه چې وو، موږ یو پر بل مینان شوي وو.

اوس نو ۹۰۰ مایلو زما او د ده تر منځ واټن رامنځته کړی و. باراک باید په پوهنتون کې دوه کاله نورې زده کړې هم کړې وای. ده ماته ویلی و چې له هغې وروسته یې زړه غواړي په شیکاگو کې ژوند وکړي. هغه دا تمه نه درلوده چې زه خپله دنده پرېږدم او د هغه خوا ته ورشم. په سیدلي شرکت کې ما حساس پړاو تېراوه. ډېر ژر وه چې څرگنده شي دا څو میاشتې چې ما کار کړی، نو آیا زما کارونو او بریاوو ته په کتو سره ممکنه ده چې زه د هغوی همکاره شم. څنگه چې ما هم په پوهنتون کې د وکالت برخه لوستلې وه، نو پوهېدم چې پر باراک به څومره بیروبار و. سربېره پر دې، کمه موده کېده چې هغه د هاروارد د حقوقي مجلې چلوونکی هم ټاکل شوی و. دا یوه مهالنۍ مجله وه چې د محصلینو له خوا خپرېده او د هېواد موثقه حقوقي خپرونه شمېرل کېده. د هغې مجلې د چلوونکي په توګه کمارل کېدل، خپله یو ستر افتخار و، مګر په عین حال کې یې د یو چا پر اوږ دروند پېټی هم وراېښوده.

اوس نو یوه لار پاتې وه چې اړیکه سره وساتو، هغه هم تلیفون و. په ۱۹۸۹ کال کې ملفون نه و چې یو بل ته مسجونه واستولای شو. پر دې اساس د شپې به چې کله سترې او هلاک له کاره کور ته راستنېدو او خوبوړي به وو، نو په تلیفون کې به مو خبرې کولې. البته باراک له تللو وړاندې راته ویلي وو چې لیک لیکل ورته ډېر راحت دی.

په ټول دوبي کې مو د تلیفون له لارې سره خبرې کولې. زړه مې نه غوښتل چې خپله مینه پوستخانې ته وروسپارم. ځکه دوی ډېر ورو وو او چټک حرکت یې نه کاوه. مګر باراک خپل احساسات د لیک له لارې هم ابراز کولای شوی. په واقعیت کې هغه د لیک له لارې له خپلې مور سره هم اړیکه درلوده. مګر زه به د یکشنبې په شپه همېشه د ماښام د ډوډۍ د خوړلو لپاره د خپلې کورنۍ غړو لکه مور او پلار ته ورتلم او دا مې خوښېدل چې په مستقیمه توګه له ورسره خبرې وکړم. زموږ کورنۍ اجتماعي کورنۍ وه او خبرې اتري یې ډېر

بدلون | ۱۶۵

خوښېدې. کمه موده کېده چې پلار مې خپل موټر پلورلی و او د هغې پر ځای یې ټونس غوندې موټر پېرلی و چې ناتوانی ته یې په کتو سره وکړلای شي چې په راحتی پکې سپور شي. هماغه موټر کې به د خپلو خپلوانو کره تلو چې هغوی وويني. زموږ دوستان او خپلوان به هم همېشه یوکلید سړک ته راتلل چې زما مور او پلار ووينی او ورسره خبرې وکړي. ما باراک ته وویل د دې لپاره چې زموږ اړیکه پرې نه شي، نو ښه ده چې له تلیفون سره روږدی شي. هغه ته مې په ټوکه وویل: «که داسې وي چې له تا سره خبرې ونه کړم، نو بیا ځم بل څوک پیدا کوم چې خبرې مې واورې.» په دې توګه که څه هم ډېر بوخت وو، مګر له یو بل سره تلیفوني غږېدو او ورځنۍ پېښو به مو یو بل ته بیانولې چې راپېښې شوې به وې. دا چې ده به د ټولو شرکتونو مالیاتي قواعد او قوانین لوستل او یادول، نو زما زړه به پرې سوزېده او ورته ویل به مې چې زه د کار ټولې ستړیاوې په فټنس کې له منځه وړم. دواړو به سره خندل. که څه هم دا وخت زموږ له اړیکو میاشتې تېرې شوې وې، مګر په احساساتو کې مو بدلون نه و راغلی او لا نور هم سره نژدې شوي وو.

سیدلي حقوقي شرکت کې زه د شیکاګو د استخدام د برخې غړې شوې وم. دنده مې دا وه چې د دوښو کارونو لپاره د هاروارد د حقوقو د پوهنتون ځینې محصلین د مرکې له لارې پر کار وګمارم. یو پنډ لارښود کتاب هم راکړل شوی و چې د هېواد د ټولو حقوقي شرکتونو نومونه پکې ثبت وو او ماته ویل شوي و چې دا ټول شرکتونه غواړي د هاروارد پوهنتون د وکالت څانګې محصلین ځانته ورجذب او پر کار وګماري. یعنې هغه وخت به چې هر چا په هاروارد کې زده کړې کولې، نو په ښار او هره حقوقي برخه کې یې چې زړه و، هلته پر کار ګمارل کېدلای شوی. که هغه په دالاس کې یو ستر حقوقي شرکت وای، یا هم په نیویورک کې د معاملاتو د لارښوونې کوم یو آژانس. یوازې اړتیا وه چې چېرته د مرکې غوښتنه وکړي. که له مرکې وروسته څوک منل کېدل، بیا

نو یوې مېلمستیا ته بلل کېدل چې د الوتکې آسانتیاوې یې هم لرلې او همدارنگه په پنځ ستاره هوټل کې یوه خونه هم ورکول کېده. کله چې زه هم په هاروارد کې وم، له دې فرصته مې ګټه واخیسته او په کالیفرنیا کې مې د یوه حقوقي کار غوښتنلیک وړاندې کړ. زړه مې غوښتل چې دا ښار وویښم.

اوس چې د سیدلي شرکت کارکوونکې او د ګمارنې مسؤله وم، نو زړه مې غوښتل چې خلک نه یوازې د هوښیاری او توانایی پر اساس وګمارم، بلکې یوازې تور پوستې مېرمنې غوره کړم. د ګمارنې ټیم کې له ما پرته یوه بله تور پوستې مېرمن هم وه. هغه زما همکاره او تر ما لوړپوړې وه، مرسدس لاین نومېده او ترما لس کاله مشره وه. موږ صمیمي ملګرتیا درلوده. زه او هغه سره همغږې وو چې د انتخاب ساحه مو باید پراخه کړې وای. تر هغې وخته د کار غوښتنه داسې وه چې یوازې د هاروارد، سټنفورډ، شیکاګو او اېلینوی د پوهنتونو د حقوقو د څانګې محصلین باید ومنو. دې کار د هر ډول تنوع مخه نیوله. ټولو حقوقي دفترونو او شرکتونو هم همدا ستونزه درلوده. د هېواد د یوې حقوقي مجلې په یوه گزارش کې راغلي وو، څومره تور پوستان چې په سترو حقوقي شرکتونو کې کار کوي، شمېر یې حتا درې سلنې ته هم نه رسي او د دوی اسهام هم په دې شرکتونو کې له یو سلنې زیات نه دي. ما ټینګار درلود چې د دې بې عدالتۍ د له منځه وړلو لپاره باید د هېواد د نورو پوهنتونونو محصلین هم په پام کې ونیسم او د هغو محصلینو لپاره بیا فرصت پیدا کړم چې په ځینو درسونو کې یې پوره نومرې نه دي اخیستې. ځکه کېدی شي چې دوی وکړلای شي چې په عمل کې خپلې زیاتې وړتیاوې څرګندې کړي. له همدې امله فرصت مې پیدا کړ چې کمبریج ته لاړه شم او د هغې ځای له ځینې محصلینو سره مرکه وکړم. له دې سره سره دا یو فرصت هم و چې باراک وویښم. لومړی ځل چې کمبریج ته لاړم، هغه په خپل موټر کې ما پسې راغی. یوه ژېړ رنګه ډاکسنه یې درلوده چې د خپلې محصلۍ په پیسو یې اخیستې وه. کله چې موټر کې کېناستو، نو موټر یې

١٦٧ | بدلون

چالان ڪر، مگر داسي لڙهه ڇي وڪڙهه ڇي زه ڇي ووڀرولم. ٻه ناباوري مڃي تري وپوڻيئل: «دا نو ڇنگه موٽر دي؟» د شوخي له مخي ڇي وموسل، بيا ڇي وخنڊل او ڪڙل ڇي: «هڻي ته بايد فرصت ورڪڙي.» بالاخره حرڪت مو وڪڙ. پر ما ڇي ٽينگار وڪڙ ڇي «لاندي به بيخي نه گوري».

مگر زما اندڀڻنه شوه او لاندي مڃي وڪتل. هلته مڃي د موٽر ٻه غولي ڪي دري سانتي متره سوري وليد ڇي سڙڪ تري ڇيڪارڀده. زه پوهڀدم ڇي ڪه له باراک سره ژوند وڪڙم، نو داسي خبري به پڪي وي. ڇڪه هغه داسي سڙي نه و ڇي ٻه پيسو او شتمني پسي دي وي. ده د ڪمڀريج ٻه سامرفيليد ڪي ٻه يوه ڪوچني اپارتمان ڪي ژوند ڪاوه. مگر شرڪت ما ته ٻه يوه لوڪس هوٽل ڪي ڇاي ريزرف ڪري و. باراک مڃي هم هوٽل ته راوغوڻيئل. پر دي اساس زه او اوباما به پر يوه گرم او نرم ڪٽ ويده ڪڍلو او مخڪي له دي ڇي پوهنتون ته لاڙ شي، ٻه هوٽل ڪي به ڇي سهار ڀنه سباناري ڪاوه. د شي به له پوهنتونه زما خوني ته راتلو او د هوٽل يوه ڍبله ڪمپله به ڇي تر ڇان تاووله او ٻه خپلو پوهنتوني ڪارونو به بوختڀده. د هماغه ڪال ٻه ڪرسمس ڪي مور له يو بل سره هونولولو ته لاڙو. زه له هڻي ڇخه مخڪي هڻڻڪله هاوايي ته نه وم تللي. ڙمي ٻه شيڪاگو ڪي همڀشه اوڙد و او مور به ڇي ڪله چڀري تلو، نو د موٽر ٻه ڍاله ڪي به مو تل پشمي جامي درلودي. همدارنگه پاروگان به مو هم لڙل ڇي واوري پاڪي ڪڙو. البته د محصلي ٻه دوره ڪي له خپل ٽولگيوال ڍويڍ سره باهاما ته تللي وم او همدارنگه له سوزان سره جامايڪا ته هم تللي وم. دا مڃي خوڻڀڊل ڇي سمندرونو ته ورنڙدي شم. ٻه ڪنگستون ڪي سوزان ساحل ته بوتلم او هلته مو ٻه سمندر ڪي ولبل او بيا وروسته بازار ته لاڙو ڇي له بيروباره ڍڪ و. بازار ڪي مو له ٻيڙدونڪو سره چني هم ووهلي. له باراک سره ٻه هاوايي ٽاپوگانو ڪي تقريباً يوه اوني وم. هلته ٻه يوه اپارتمان ڪي اوسڀدو ڇي د ده د ڪورنيو دوستانو و. د لمبلو ٻه خاطر به هره ورڇ سمندر ته تلو او بيا به ٻه ساحل ڪي لمر ته ٻڙوتلو.

هلته له مايا سره آشنا شوم چې د باراک مېړنۍ خور او مهربانه او هوښياره نجلۍ وه. عمر يې شاوخوا نولس کاله و. بارنات کې يې زده کړې کولې. غټې قهوه يې سترگې او تور وېشته يې درلودل چې تر اوږو پورې يې رسېدل. همدارنگه د ده نيا او نيکه مادلين او ستلي دانهام يا د بارک په وينا «توت» او «گرامپس» مو هم وليدل. حتا آنا دانهام مو هم وليده. شوخه شنگه ښځه وه. لږ پنده ښکارېده. تور توني وېشته يې درلودل. پر ځان يې درنې نقره يۍ گانې راخوړند کړې وې، سور چکې جامې يې اغوستې وې او کلکې خپلۍ يې پر پښو وې. چلن يې له راسره صميمانه و. زما د دندې او زما د کورنۍ په اړه يې رانه پوښتنې وکړې. دې له خپل زوی سره ډېره مينه درلوده او هغه يې ستايلو. د يوه پخواني ملگري په څېر له هغه سره غږېده او له هغه سره يې د ده د کتابونو او رسالو په اړه خبرې اترې کولې.

په کورنۍ کې يې همداسې هغه بري بللو چې د دوی د صميميت څرگندونه يې کوله.

نيکه يې گرامپس يو هډور او د يږ په څېر و چې خوندورې او خندوونکې خبرې يې کولې. نيا يې توت، هم يوه پنده ښځه وه چې خاورين وېشته يې درلودل او له ډېرو هڅو وروسته پر دې توانېدلې وه چې د يوه سيمه يز بانک مرستياله شي. هغې به د سهار لپاره تل د تون کب سنډيوېچ برابرول. د شپې به يې موږ ته له ډوډۍ خوړلو وړاندې بسکېټ او ساردين کبان راکول چې ويې خوړو. بيا به يې د شپې ډوډۍ پر کوچنيو مېزونو اېښودله چې ټول وکولای شي په تلويزيون کې خبرونه وويني، يا د متقاطع کلماتو جدولونه حل کړي او يا هم ډوډۍ وڅوري. ساده او متوسطه کورنۍ وه، زما د کورنۍ په څېر. همدا د دې باعث شول چې زه او باراک په خپلو کورنيو کې راحت و او سو. که څه هم موږ زيات توپيرونه لرل، خو په دې برخه کې سره ډېر ورته و او گواکې داسې ښکارېدل چې له يو بل سره زموږ د جذبېدلو لامل يوازې همدا و. په هاوايي

بدلون | ۱۶۹

کې باراک خپل هغه جدي او منطقي شخصیت پرېښود او یو بېخیاله او راحته بنیاد هم شو. خپل کور کې راحتو او آزادي یې احساسوله. هلته یې نو نور ټینګار نه کاوه چې هر څه دې په خپل وخت ترسره کړو. د باراک د مکتب د دورې یو ملګری و چې یایي نومېده او کب نیوونکی و. هغه یو ځل موږ په خپله جاله (قایق) کې سپاره کړو او چکر یې راکړ. باراک هلته ډېر خوښ، ډېر بېخیاله او آرام و. تر اسمان لاندې اوږد غځېدلی و، بیر یې ځنېل او له خپل پخواني ملګري سره ګډېده. نور یې په ورځنیو خبرونو، وکالت او په ټولنه کې په اقتصادي بې عدالتیو ډیر ځای درلود.

اکثره کسانو به چې د ژوند شریک یا شریکه ټاکل، نو لومړی به یې د څېرې له مخې او بیا به یې د مالي وضعې له مخې انتخابول او نورو شیانو ته یې چندان اهمیت نه ورکاوه خو یوه بله خبره هم وه هغه دا چې کله به دوی ولیدل چې مقابل لوری یې خبرې اترې نه کوي یا ډېر حساس دي او ژر رنځېږي، نو اهمیت یې نه ورکاوه او ویل یې چې که واده هم وکړو، دا ستونزې به هوارې نه شي. مګر کله چې باراک زما په ژوند کې رادننه شو، تقریباً چې شخصیت یې بشپړ شوی و. زه له هماغه پیله متوجه شوم چې که کمزورتیاوې یې بیان کړم، نو بده پرې نه لګي او کاملاً ساده او صمیمي دی. یا په شرکت کې مې دې ته پام شو چې مهربانه او متواضع سړی دی او د دې لپاره چې خپلو سترو موخو ته ورسېږو، نو دې ته حاضر دی چې له خپلو اوسنیو اړتیاوو هم تېر شي. اوس مې په هاوایی کې د ده د شخصیت ډېر ظریف اړخونه کتل. د ښوونځي له ملګرو او له پخوانیو ملګرو سره یې اړیکه ساتلې وه، نو زه پوه شوم چې په دوستۍ کې وفاداره او ثابته دی. همدارنګه له مور سره یې هم ښه اړیکه درلوده، خو خپلواکه و او اراده یې درلوده. له دې امله زه پرې پوه شوم چې داسې مېرمنو ته ځانګړې درناوی لري. په دې خاطر که په دې اړه خبرې هم ورسره ونه کړل شي، په راحتۍ سره کولای شي له هغه ښځې سره ګوزاره وکړي چې خپلې

ځانگړې غوښتنې، خپل ځانگړي تمايلات او خپل ځانگړي ارمانونه لري. د ده دا ځانگړتياوې داسې څه نه و چې يو چا ته دې ورزده کړل شي او حتا مينې او علاقې هم نشو کولای چې داسې ځانگړنې دې جوړې او يا يې دې بدلې کړي. يوه ورځ مو له غرمې وروسته موټر کرايه کړ او د هاوايي شمالي سواحلو ته لاړو. ساحل کې کېناستو او هغو ورزشکارانو ته مو وکتل چې موږ ته نژدې يې د اوبو په څپو کې ورزش کاوه، په يوه ډبره به کېناستل او څپې به د دوی ډرۍ پرمخ وړله. لمر لوېدلو، غروب و، د سين څپې لاندې باندې او ښکته پورته کېدې، کله به چې د لمر رڼا پرې ولگېده، نو خوندور رنگونه به يې خپاره کړل چې موږ به ورته کتل او خوندونه به مو اخيستل. له يو بل سره مو خبرې کولې. دا وخت نو لږ لږ ماشې هم راپيدا شوې وې او موږ يې چيچلو. له بل پلوه وږي هم وو. هاوايي ته ځکه تللې وم چې د اوباما د تېر ژوند په اړه وپوهېږم. مگر اوس مو په سمندر کې يوازې د راتلونکې به اړه خبرې کړې وې او بس. دا چې غواړم په څنگه کور کې ژوند وکړم او څنگه موږ واوسوم او ته څنگه پلار واوسي. دې څرگندوله چې موږ نور هېڅکله هم نه غوښتل چې سره بېل شو.

له دې وروسته مې له باراک سره مخه ښه وکړه او شيکاگو ته راوگرزېدم. همدارنگه د خپلو دوستانو په مېلمستياوو کې مې هم گډون کاوه. مگر نور به ډېر کم داسې پېښېدل چې تر ناوخته دې بيرون کې پاتې شم. باراک له کتاب لوستلو سره زياته علاقه درلوده، د ده دا علاقه د دې باعث شوه چې د هرې شېبې په شپه کې زه هم په کور کې پاتې شم او يو ښه رومان مطالعه او خوند ترې واخلم.

کله به مې چې زغم پای ته رسېده، نو له خپلو پخوانيو دوستانو سره به مې اړيکه نيوه. سانتيتا اوس د روبرتا فلاک موسيقي سندرغاړې وه چې په مختلفو کنسرتونو کې يې گډون کاوه. د دې پلار جکسون نومېده چې کشيش و. کال وړاندې مې چې واورېدل د ديموکراتانو له خوا د جمهوري رياست په انتخاباتو

١٧١ | بدلون

کې گډون کوي، نو ډېره خوشحاله شوم. البته هغه په لسگونو مقدماتي انتخاباتو کې بريالی هم شو او بيا له دې وروسته يې خپل ځای بل نوماند ته پرېښود چې مايکل دوکاسيس نومېده.

له سانتيتا پرته، زما يوه بله ملگرې هم وه چې د حقوقو په پوهنځي کې راسره وه او ورنه ويليامز نومېده. زه له دې سره هم په اړيکه کې وم. هغې يو دوه وارې باراک ليدلی و او هغه يې خوښ شوی و. مگر تل به يې ماته په ټوکه کې ويل چې غوښتنې دې راکمې شوې او له يوه سگرېټي سړي سره دې ملګرتيا پيل کړې. بله ملګرې مې آنجلا کندي وه چې د ښوونکې په توګه په نیوجرسی کې پر کار بوخته وه. دې يو کوچنی زوی درلود، مګر شریک ژوند کې له ماتې سره مخ شوې وه. له هغې سره به مې د ښوونځي د دورې يادونه شاربِل او خپل لېونتوبونه به مو بيانول او خندېدو به. بله ملګرې مې سوزان وه چې په پرېښتون پوهنتون کې په يوه خونه کې راسره اوسېده. هغې هماغه شان د خپل ژوند کيفيت د خوش گذرانۍ پر اساس ټاکلو. بېلابېلو مېلمستياوو ته تله او کله به يې چې ورزش کاوه نو خپلې چټلې جامې به يې يو خوا ته ګوزار کړې چې زه به يې په غوسه کړم، مګر که څه هم زما د ژوند سبک او د هغې د ژوند سبک سره توپير درلود، مګر بيا هم د خور په شان راباندې ګرانه وه. ماته يې ځانګړی جذابيت درلود، په هر حال، يو وخت دې ته دا موکه برابره شوه چې په يوه ښه پوهنتون کې د مدیریت څانګه ولولي، مګر دې دا پوهنتون ځکه پرېښود چې له عيش و نوش او خوشگذرانۍ پاتې نه شي، دا پوهنتون يې پرېښود او د دې په ځای يې د هېواد په يوه معمولي پوهنتون کې د مدیریت څانګه وويله او ماسټري يې پکې واخيسته. زما له انده يې احمقانه کار وکړ او خپله راتلونکې يې تباه کړه. البته داسې کارونه دې تل ترسره کول. همېشه يې ډېر ساده شيان غوره کول او خپل زيات وخت به يې په خوشگذرانۍ کې تېراوه.

کله چې زما اړيکه له باراک سره جدي شوه، نو له سوزان سره مې اړيکه

ونیوله او هغې ته مې وویل چې پر باراک مې زړه بایللی. هغه ډېره خوشحاله شوه او ما ته یې خبر راکړ چې د امریکا د متحده ایالتونو په مرکزي بانک کې کار کوي، مگر کېدی شي چې ډېر ژر استعفا ورکړي او د څو میاشتو لپاره له خپلې مور سره په ټوله نړۍ کې راتاو شي.

زما پام هېڅکله دې ته نه شو چې آیا سوزان پر دې پوهېده چې د وجود ځینو سلولونو یې د وجود بشپړ کنټرول په لاس کې اخیستی او هر چېرې چې غواړي هلته یې وړي. هر څه چې وو خو وو. په ۱۹۸۹ کال کې کله چې ما لوړ بوټونه پر پښو کول او په خپل کارځای کې به مې په سترې کوونکو او اوږدو غونډو کې گډون کاوه او له دې کارونو سره به لاس او گرېوان وم، نو دې به له خپلې مور سره په کامپوج ښار کې په سین کې لمبا کوله، یا به هم د مېلمستیا په یوه سالون کې پر نڅا بوخته وه. یا هغه وخت چې ما خپلې پیسې شمېرلې او خپلې جامې مې د جامو مینځلو له دوکانونو رااخیستلې، سوزان به په بانکوک کې په پاکه هوا کې گرزېده او یا هم کېدی شي چې په ځانگړو موټرونو کې به ناسته وه او دا ښار به یې لیده او د خوښۍ چينې به یې وهلې. رښتیا هېڅکله نه پوهېدم چې چېرته ځي او څه کوي، ځکه عکسونه یې نه رالېږل. پر دې پوهېږم چې هغه وخت یې ماته زنگ راوکړ چې کله مړېدل ته خپل کور ته راوگرزېده. په تلیفون کې یې زړه دوک کړی و او راته کړل یې: «زه په پرمختللي سرطان اخته یم».

په حقیقت کې ډاکټرانو ورته ویلي وو چې د وینې سرطان لري. دې خبرې ماته دومره ټکان راکړ چې نورې خبرې مه یې وانه وربډې. مخکې له دې چې تلیفون پرې کړي، راته کړل یې چې مور یې هم پر یوې ناروغۍ اخته شوې. داسې ښکارېدل چې گنې برخلیک دوی شا کړې ده. زه هېڅکله پر دې باور نه وم چې روزگار له بنیادمانو سره عادلانه چلن لري او تل پر دې باور وم چې هر څوک کولای شي چې د هڅو او کوښښونو له لارې پر هرې ستونزې غلبه وکړي.

بدلون | ۱۷۳

مگر د سوزان سرطان لومړني څه وو چې د دې باعث شول چې زه پر خپله عقیده شک وکړم. ما په خپلو خیالونو کې خپله او د سوزان راتلونکې په دې توګه لیدله چې هغه به زما د واده په مراسمو کې زما تر څنګ وي او زه به د هغې واده کې د دې ترڅنګ. پر دې هم ډاډه وم چې مېړونه به مو د مور په شان سره توپیر لري. خو له مور سره به مینه لري. ما فکر کاوه چې د دواړو به یوه وخت کې ماشومان پیدا کېږي، بیا به جامائیکا ته ځو او د هغه ځای په سواحلو کې به ښه وخت تېرو. بیا به د ماشومانو په روزلو کې پر یوه او بله نیوکې کوو او زه به د هغې د ماشومانو ترورۍ وم او دا به زما. کله چې د دې د اولادونو د زېږېدو ورځ وي، زه به د دې ماشومانو ته کتابونو وردالۍ کوم او هغه به زما ماشومانو ته جادویی لکڼه وردالۍ کوي چې پرې والوزي. له یو بل سره به خنډېدو او تر هغې به مو خواله کول چې تر څو زېږېدلو. صمیمی ملګرې به و او دې ته به هیښې وو چې وخت څومره ژر تېرېږي. مګر ګڼې داسې ښکارېدل چې روزګار دې ته بل خپل برخلیک ټاکلی او ښایي اوس هم دا زما خاطر و چې سوزان په مریلند کې وه او له خپلې ناروغۍ سره یې مبارزه کوله. دې عملیاتونه هم کول او همدارنګه د خپلې مور پالنه یې هم کوله چې هغه هم په سرطان اخته وه. سوزان خپله ټوله کورنۍ کې یوازې دوې د ترورۍ لونیې درلودې چې له زړه یې له دې سره مرسته کوله. زما د پوهنتون د وخت یوه ملګرې وه چې وړنا نومېده. دا هم د زده کړې په وخت کې له سوزان سره آشنا شوې وه. د دې کور اوس په اتفاقي توګه د سوزان کور ته نژدې و. له ځانه سره مې وویل چې له هغې هیله وکړم چې سوزان ته ورشي او له هغې سره مرسته وکړي. مګر وروسته پوه شوم چې له بده مرغه په همدې نژدې وختونو کې د وړنا پلار وفات شوی. پر دې اساس له هغې مې څه نه شواي غوښتلې. مګر په ریښتیا چې هغه ډېره ستره مېرمن ده. ځکه خپله سوزان ته ورغلې وه. بیا یې له ما سره اړیکه ټینګه کړه او راته یې وویل چې وېسته مه یې رمنځ کړل.

په دې توگه پوه شوم چې حالت يې ډېر خراب دی، ځکه حتا دا هم نشي کولای چې خپل وېشته رېمنځ کړي. د هغې د ناروغۍ په چټکې ودې او وخيمه وضعه هېڅ باور نه شم کولای. بالاخره يوه ورځ د هغې د ترورۍ لور له ما سره اړيکه ټينگه کړه او راته کړل يې ميشل که غواړې ويې وينې نو فرصت له لاسه مه ورکوه. ژر مې ټکټ واخيست، الوتکه کې کېناستم او روغتون ته مې ځان ورورسواه. کله چې د سوزان خونې ته وردننه شوم، نو ومې ليدل چې بې حاله پر کټ اوږده غځېدلې او د ترورۍ لور يې تر څنگ ناسته ده. پوه شوم چې د سوزان مور څو ورځې وړاندې مړه شوې وه. سوزان په کوما کې وه. د سوزان قهوه يې خبرې او راوتلو انکو ته مې وکتل او لږ آرامه شوم. ډېره عجيبه وه چې ناروغۍ د دې په ظاهري بڼې چندان اغېز کړی نه و. تياره وېشته يې هماغسې اوږده و او ځلېدل. شپږ ويشت کلنه جذابه نجلې اوس ويده وه. له کله راهيسې چې موږ سره ملگرتيا درلوده، نو دې ته به مې ويل چې اشتباوې مه کوه. له دې امله مې پېښماني احساسوله. ځکه هغه شېبه کې پوه شوم چې هر څه يې کړي بڼه يې کړي. خوشحاله په دې شوم چې زما سپارښتنو ته يې هېڅکله پام نه و کړی او د يوه بې اهميته سند د ترلاسه کولو په خاطر يوه معتبره پوهنتون نه وه تللې او سختۍ يې نه وې گاللې. خوشحاله شوم چې تاج محل ته تللې وه او له خپلې مور سره يې هلته لمر ختل ليدلي و. د سوزان مړاوی لاس مې په لاس کې ونيو او پام مې شو چې په سختۍ ساه کاږي. يوازې څو شېبې پاتې وې چې سوزان له ژوند سره مخه بڼه وکړي. دا حقيقت څومره سخت، ظالمانه او بد و چې سوزان په شپږويشت کلنۍ کې مړه شوه. کله چې د روغتون په دهلېزونو کې تېرېدم، نو داسې ناروغان مې وليدل چې تر دې ډېر زړه وو او د دوی ظاهري بڼې هم دا څرگندونه چې تر سوزان هم لاريات ناروغان دي، خو هغوی تر هغې هم ژوندي و. کله چې بېرته شيکاگو ته راتل، نو په الوتکه کې، له بيروباره ډک بس کې، لفت او دفتر کې مې زيات کسان وليدل چې سره ناست

بدلون | ۱۷۵

دي، له يو بل سره خبرې کوي او خاندي يا په کافي کې ناست دي او يا هم مېز ته ناست دي او خپل کارونه کوي، خو هېڅوک د سوزان پر برخليک نه و خبر او نه پوهېدل چې کېدې شي هره شېبه د دې په شان له ژوند سره خدای پاماني وکړي. ژوند خپله لاره وهله، خو زما له سوزان پرته.

۱۰

همدا چې دوی راورسېد د خپلو خاطرو لیکل مې پیل کړل. یوه کتابچه مې واخیسته چې تور پوښ یې درلود او په پوښ کې یې تېز آبي رنګه ګلان ول. دا کتابچه مې د کټ تر څنګ کېښوده. کله به چې د شرکت له خوا کوم ځای ته د دندې په خاطر استول کېدم، نو دا کتابچه به مې هم له ځانه سره وړه. د ورځې به مې هم چې کله وخت پیدا کاوه نو خپل احساسات او عواطف به مې پکې لیکل. کله کله به مې یوه اونۍ په پرلپسې توګه پکې لیکل کول. مګر بیا به مې یوه میاشت هم حتا نه رااخیسته او هېره شوې به مې وه. ما نشو کولای چې هغې کې په مرتبه توګه خپل دروني احساسات او افکار بیان کړم. دا کار راته نوی و، دا عادت مې له باراکه زده کړی و. هغه په مرتبه او منظمه توګه خپلې خاطري لیکلې او پر دې باور و چې دا کار آرمتیا ورکوي.

د هغه کال په دوېنډیو روخصتیاو کې باراک شیکاګو ته راغی. مګر دا ځل خپل کرایه کړي اپارتمان ته وروڼه ګرزېد، بلکې مستقیم په یوکلید سړک کې زما کور ته راغی. ما غوښتل زده کړو چې د یوه واقعي مېړه او مېرمن په توګه ژوند وکړو. له دې لارې د باراک پېژندګلوي زما له کورنۍ سره لا نوره هم زیاته شوه. د ورځې به چې کله زما پلار د اوبو د تصفیه کولو ادارې ته ورتللو، نو د چمتو کېدلو په وخت کې به باراک د باسکټبال د لیګونو په اړه ورسره غږېده. کله کله به یې زما له مور سره مرسته کوله او هغه شیان به یې چې اخیستې و هغه به یې له کراچ څخه پخلنځي ته ورته وړل. له دې بابت ما ښه حس درلود. کړېګ هم هغه

د اونۍ د پای باسکټبال لوبو ته بېولو چې زیاتره لوبغاړي یې د ده د پوهنتون د دورې ټولنګیوال وو. البته د دې کار په اړه ما کړېک ته ويلي وو، ځکه د باراک په اړه د کړېک نظر ماته اهمیت درلود. زما ورور ډېر اجتماعي و او انسانان یې ښه پېژندل. په ځانګړې توګه هغه وخت چې د بسکټبال په لوبه کې به ورسره و. باراک د ده په ازموینه کې په ښو نومرو بریالی شو. کړېک وویل چې باراک د لوبې په لوبغاړي کې آرامه دی، نورو لوبغاړو ته ښه پاس ورکوي او توپ دې کړۍ خواته په ډېرې زړورتیا ورخطا کوي. باراک منلې وه چې د دویني کار زده کوونکي په توګه د ښار په یوه حقوقي شرکت کې کار وکړي، دا شرکت زموږ شرکت ته نژدې و. خو ژر باید کمبریج ته ورستون شوی وای، ځکه د هاروارد د حقوقي مجلې د مدیر په توګه ټاکل شوی و او باید د دې مجلې د اتو کینو مطالب یې کتلي وای چې هره ګڼه یې تر درې سوه پاڼو زیاته وه. د دې حقوقي مجلې د مدیریت لپاره به هر کال شديده سيالي روانه وه چې یو څوک یې مدیر شي. د دې مجلې لپاره به ټاکنې کېدې او اتیا محصلینو به یوه چا ته رایه ورکوله او بیا به هغه د مجلې مدیر کېده. پر دې اساس د دې مسئولیت لپاره ټاکل کېدل، یوه ستره بریا وه. باراک لومړنی تور پوستی و چې د دې مجلې په ۱۰۳ کلن تاریخ کې د دې مجلې مدیر شوی و. دا واقعه دومره مهمه وه چې حتا نیویارک ټایمز ورځپاڼې یې هم خبر خپور کړی و او د باراک یو عکس هم پکې و چې ژمنۍ جامې یې پر تن وې، دسمال یې تر غاړه تاوو کړی و او موسک و. په بله وینا، زما نوی ملګری یو پېژندل شوی کس شوی و. هغه وخت یې کولای شول چې په لوړ امتیاز هر حقوقي شرکت کې دنده واخلي. خو د ده ټول فکر او ذکر دا و چې کله تحصلي سند واخلي، نو د مدني حقوقو په برخه کې فعالیت وکړي. حتا دا کار د دې باعث کېده چې د خپلې محصلۍ قسط په زیات وخت کې پرې کړي. د ده چې شاوخوا څوک و، ټولو ترې هیله کوله چې د هاروارد د مجلې د نورو مدیرانو په شان دې وکړي او د متحده ایالتونو په

بدلون | ۱۷۹

عالي ديوان کې دې پر کار بوخت شي. خو له دې دندې سره د باراک جوړه نه وه. هغه غوښتل په شکاگو کې کار او ژوند وکړي. پلان يې درلود چې د امريکا د بېلابېلو نژادونو په اړه يو کتاب وليکي او وروستۍ موخه يې دا وه چې داسې دنده پيدا کړي چې له ارزښتونو سره يې همغږې وي. يعنې ده نه غوښتل چې په داسې ځايونو کې کار پيدا کړي چې د شرکتونو د قوانينو په اړه وي. هغه پر خپل ځان ډېر باور درلود چې زه يې حيرانولم.

له شک پرته چې د باراک پر ځان فطري باور د ډېرې ستاينې وړ و، خو له ده سره ژوند کول، ډېر سخت کار و. باراک پتېيلې وه چې خپلې موخې ته ورسې. له همدې امله ما هم بايد له ده سره ځان غاړه او غړۍ کړې وای. هغه باور درلود چې کولای شي په دې نړۍ کې يو بدلون رامنځته کړي او ما په دې برخه کې تر ده ځان ډېر کوچنی احساساوه.

د خپلو خاطرو په کتابچه کې مې په هماغه لومړۍ پاڼه کې هغه دليولونه وړاندې کړل چې ولې دا خاطرې ليکم.

لومړی دليل، زه په ژوند کې اصلاً پر دې نه پوهېږم چې په څه پسې يم. غواړم څنگه واوسم؟ او په کومه نړۍ کې چې ژوند کوم، دې نړۍ ته څنگه خدمت کولای شم؟

دويم دليل، زما اړيکه له باراک سره په تدريج جدي کېږي. له همدې امله داسې احساسوم چې پر ځان بايد واکمنه شم.

د خاطرو دا کوچنۍ کتابچه تقريباً يوه لسيزه له ماسره وه. د څو کلونو په اوږدو کې مو چې گډې کولې، دا کتابچه مې بيا هم همداسې خوندي ساتله. اته کاله چې په سپينه ماڼۍ کې وو، نو دا کتابچه مې د خپلې المارۍ په يوه روکه کې اېښودله. اوس چې نوي کور ته راغلي يو، دا کتابچه په يوه صندوقه کې اېږدم. هر کله سر ورښکاره کوم چې ياد ته مې راشي چې يو وخت ځوانه وکيله وم. اوس هغه ليکنې په دقيقه توگه لولم. څه چې بايد يوه هوښيار

ښوونکي ما ته ويلي وای، ما په دې کتابچه کې ځانته ويلي دي. دا چې ما له وکالته کرکه درلوده، زه د داسې يوې ځانګې لپاره نه وم پيدا شوې او که څه هم کار مې ښه ترسره کاوه، مګر له دندې يې راضي نه وم او دا چې په دې دنده کې مې دومره زيار وګاله، اوس ناراحته او خواشینی يم. له نورو سره مې هسې سيالي کوله چې هر څه ماته راکړل شي چې سم يې ترسره کړم. ښانې مې سمې نه وې ليدلې او په يوه اشتباه تګلاره کې روانه ولوېدم.

دويمه موضوع داسې وه چې زه په ژوره توګه پر يو داسې سړي مینه شوې وم چې په خپلې هوښيارۍ او جاه طلبۍ يې کولای شول چې زما هوښياري او جاه طلبي هم محوه کړي. ما په شديد توګه پر باراک زړه بايللی و او د ده موخې زما د غوښتنو او هيلو پر لور داسې راتلې لکه ځواکمنې څپې. د دې څپو پر وړاندې بايد درېدلې وای. يعنې ډېر ژر مې بايد نوې دنده موندلې وای. خو له بده مرغه نه پوهېدم چې کومه دنده مې خوښېږي. کلونه کلونه مې په پوهنتون کې زده کړې کړې وې، خو له دې وروسته بيا هم نه پوهېدم چې د کومې دندې لپاره پيدا شوې يم. مګر باراک څو کاله د لږګيو تور پوستو د يوځای کولو په برخه کې په بېلابېلو سيمو کې کار کړی و. حتا کله يې چې زده کړې پای ته رسېدلې وې، نو د کسب او کار په يوه شرکت کې يې يو کلن مشاوريت هم تېر کړی و، زياتې تجربې يې درلودې او له بېلابېلو کسانو سره آشنا و. په همدې خاطر، ځکه يې په ژوند کې خپله موخه موندلې وه. مګر زه چې همېشه له ماتې وېرېدم او د درناوي د جذبولو او د ژوند د لګښتونو د پيدا کولو په فکرونو کې وم، نو د تېروتنې له مخې په حقوقو څانګه کې ښکېل شوې وم.

يو کال کې مې باراک تر لاسه کړی و او سوزان مې له لاسه وتلې وه. دې دوو پېښو رښتيا چې سربداله کړې وم. د سوزان ناڅاپي مړينې پر دې خبره کړم چې له ژونده بايد زيات خوند واخلم. که څه هم ژوند کې مې دا سربدالي او ګډوډي د باراک له شتون څخه لیده. مګر له بل بابته ترې منندويه وم. د خاطرو

بدلون | ۱۸۱

کتابچه کې مې وليکل که هغه مې ژوند کې نه وای چې تل له ما وپوښتي چې ژوند کې مې موخه څه ده او څه مې خوړوي، نو آيا هېڅکله مې ذهن ته دا رسېدل چې دا وړ پوښتنې له ځانه وکړم؟ تل مې فکر کاوه چې کوم کارونه ترسره کولای شم او کوم نوي مهارتونه دې چې بايد زده يې کړم. آيا ښوونکې کېدلای شوم؟ يا د يوه پوهنتون مديره؟ يا پر دې توانېدلې چې د هغه وخت په شان شم چې په پرېنستون پوهنتون کې مې د چرني ماشوم قرارولو او د نورو ماشومانو پالنه مې کوله؟ آيا داسې دنده مې موندلې شوای چې ماته فرصت راکړي چې داوطلبانه کارونه وکړم، يا اجازه راکړي چې ماشومان راوړم. په کلي توگه غوښتل مې چې هم ژوند وکړم او هم کمال ته ورسم. يوه ورځ کېناستم او د هغو شيانو لړليک مې وليکه چې خوشحالم يې: ښوونکې، په پېغلو کې د امیندواری موضوع، په تور پوستانو کې د ځانباوری او.... مگر پوهېدم چې دا دندې لږې تنخواوې لري. بيا مې بل لړليک وليکه، هغې کې مې يوازې د ژوند اصلي لگښتونه وليکل او هغه لگښتونه مې ترې لږې کړل چې د سيدلي شرکت د تنخوا له امله مې لرل، لکه لوکس توکي او تجملات. لکه د شرابو اخيستلو کارت يا د ورزشي لوبغالي د غړيتوب کارت. ما هغه وخت د پوهنتون ۶۰۰ ډالره فیس بايد ورکړی وای. د خپل موټر ۴۰۷ ډالره قسط مې بايد پرې کړی وای، همدارنگه د خوراک او څښاک او د تېلو او د بيمې لگښتونه مې بايد پوره کړي وای. په پای کې که د مور او پلار له کوره وتلې وای، نو ۵۰۰ ډالره مې بايد د کور کرایه ورکړې وای.

له ځانه سره مې سوچ وکړ چې که دا شيان ناممکنه نه دي، خو دومره ساده هم نه ښکاري. يوه ورځ مې په اتفاقي توگه په نيويورک ټايمز کې يو گزارش ولوست.

په امريکايي وکيلانو کې سټريا، سټرس او نارضايتي ډېره عامه ده. په ځانگړې توگه په ښځينه وکيلانو کې. نارحته او په چورتونو کې لاهو شوم.

نژدې ټوله اگست مياشت مې په هغه خونه کې تېره کړه چې د کنفرانس په خاطر مو په واشنگټن کې کرايه کړې وه. د يوې دويسې په خاطر هلته استول شوې وم. زموږ شرکت د تېلو د اتحاديه وکالت په غاړه اخيستی و. درې اونۍ کېدې چې واشنگټن کې وم. مگر په دې ځای کې مې لږ ځايونه ليدلي وو. ځکه له يو شمېر همکارانو سره به مې تل يوه خونه کې ناسته وم، شرکت به اسناد په بکسونو کې رالېږل او موږ به دا اسناد بيا ارزول. که څه هم ما داسې انگېرل هم نه، مگر له دې مې خوند اخيسته چې په مهمو سوداگريزو چارو کې ښکېل شوې يم چې د ځينو کيمياوي موادو په اړه دي. البته په پای کې د دې کيمياوي شرکت دوسيه له محکمې بهر هواره شوه. يعنې د اسنادو او مدارکو په برخه کې زموږ ټولې ارزونې بېځايه وې. وکالت کې نو داسې پېښېږي. کومه شپه مې چې غوښتل بېرته شيکاگو ته لاړه شم او بيا خپلې ورځنۍ چارې پيل کړم، نو په ژور خپگان اخته شوم.

موږ مې مينه راکړه او هوايي ډکر ته راپسې راغله. کله مې چې وليدله آرمه شوم. اوس نو شواخوا پنځوس کلنه وه او په يوه بانک کې يې د مرستيالې په توگه فول ټايم کار کاوه. د هغه بانک ډېری کارکوونکي نارينه وو، مگر موږ مې کلک اخلاقي شخصيت درلود، درنې او ساده جامې به يې اغوستې او وېشته يې تل لندې وو. زه او کربگ چې ماشومان و، نو دې هېڅکله زموږ په کارنو کې دخالت نه کاوه او تل يې پر موږ باور درلود. هر کله به چې له کوم ځايه په الوتکه کې راتلم، نو دا به راپسې راتله او زه به يې کور ته بېولم او که وږې به وم خواږه يې راکول. د دې دا آرمتيا ما ته يو نعمت و. هغه شپه همدا چې د ښار په لور روان شو، نو سوی اسوبلی مې وکاره.

موږ مې رانه وپوښتل: «لورې ښه يې؟»

ورته ومې کتل او ومې ويل: «نه پوهېږم، يوازې...» او په يو واري مې زړه ورته تش کړ. هغې ته مې وويل چې خپله دنده مې زياته نه خوښېږي، اصلاً ما

بدلون | ۱۸۳

تېروتنه وکړه چې په دې څانګه کې داخله شوم. زړه مې ډېر غواړي چې خپله دنده بدله کړم، مګر وېرېرم چې هسې نه په خپل دې کار مې زیاتې پیسې له لاسه ورکړم.

ننه کاله کېدل چې مور مې هغه بانک کې کار کاوه. دا کار یې ځکه کاوه چې زما د پوهنتون لګښتونه راکړي. له هغې وړاندې یوازې په کور کې وه او زما د ښوونځي جامې یې ګندلې، ما او زما ورور ته یې پخلی کاوه او زما د پلار جامې یې مینځلې. پلار مې هم په ورځ کې اته ساعته کار کاوه. د ښار د اوبو د تصفیهې دستگاه ګانې یې پاللې. همدارنګه مور مې هر سهار ژر له خوبه پاڅېده چې له ناروغ پلار سره مې مرسته وکړي چې کار ته لاړ شي. له شک پرته هغې حالت کې مې مور د دې خپه کوونکو خبرو زغم نه درلود چې ما له خپلې دندې څخه د ناراضیتۍ په اړه کولې. مور او پلار مې دېرش کاله کېدل چې سره یو ځای و، خو دوی هېڅکله د شغلي رضایت په اړه سره خبرې نه وې کړې. مور مې داسې نه وه چې په هره برخه کې وغواړي ما ته نصیحت وکړي یا هم زما د پلار فداکاري او ایثار پر ما راوپاسلي. مګر هغه شپه یې موټر کې بد بد راوکتل او راته کړل یې: «که له ما وغواړې، نو درته وایم چې ښه دا ده چې لومړۍ پیسې پیدا کړې او بیا د خوښۍ او خوشحالی او خوندونو په فکر کې شې.»

حقیقتونه دوه ډوله دي. یو هغه حقیقتونه دي چې موږ ژوند کې ورسره مخامخ کېږو او بل هغه حقایق دي چې ترې انکار کوو. هڅه مې وکړه چې شپږ میاشتې نور هم مقاومت وکړم. د شرکت له سرپرسته مې وغوښتل چې ماته داسې کارونه راکړي چې زیات جنجال ولري. یعنې داسې پروژې وي چې ډېرې مهمې وي. هماغه وخت کې مې د ورځپاڼو د کارموندنې برخه هم کتله. ما هڅه کوله داسې کار پیدا کړم چې له وکالت سره توپیر ولري.

کور کې له داسې حقیقت سره مخ شوم چې لږ یې اندېښمنه کړم. د پلار پښې مې پرسېدلې وې او پوستکي یې شین و. مګر هر ځل به مې چې د ده

حال پوښته نو هماغه همېشنى ځواب به يې راکاوه او ويل يې چې ښه يم او بيا به يې خبره په بله اړوله.

شیکاگو کې بيا ژمی راغلی و او ما به هره ورځ سهار د گاوندپیانو شورماشور اورېده چې له خپلو موټرونو څخه به يې واورې او یخونه لرې کول. بادونه به کېدل او واورې به يې دلی کولې. د لمر رنگ مړاوی و او کمزوری. د خپل دفتر يا له ۴۷ پور څخه مې د میشیگان سین ته کتل چې یخک و. اسمان د سربو رنگ درلود. په ډبل ټکري او پشمي جامو کې به کار ته تلم او دوعا به مې کوله چې د هوا درجه له صفر څخه پورته شي. ژمی همېشه د انسانانو صبر قوي کوي. صبر د دې لپاره چې بيا د الوتونکو چغاري واوروي او د گلونو غونچې وويني.

کرېک به هم کله کله کور ته راته چې يو ځای سره د ماښام ډوډۍ وخورو. د ده مېرمن جنيس هم اوس زموږ د کور غړې شوې وه. هغه ښاده وه. ډېر زيار يې ايسته چې د ښار په مرکز کې د مخابراتي تحليلگرې په توگه يو کار پيدا کړي. زما د پلار ډېر درناوی يې کاوه. کرېک هم له فارغېدلو وروسته د سوداگريز مدیریت په برخه کې ماستري کوله او له دې سره هممهاله په کانتیننټال بانک کې د ريس مرستيال هم و. ده په هايډپارک کې ښکلې بنگله اخیستې وه. شیکې او کرانبيه درېشۍ به يې اغوستې او په خپل کرانبيه موټر کې به زموږ کور ته راتله. مگر بيا وروسته پوه شوم چې له دې شيانو هغه هم راضي نه و او ښکمرغي يې نه احساسوله. د ده هم زما په شان خپله دنده نه خوښېده، مگر څنگه چې پوهېدو چې پلار او مور د خپلو اولادونو په برياوو خوشحاله دي، نو د ماښامي په وخت کې مو د دا شان موضوعاتو په اړه هېڅ نه ويل.

کرېک هم زما په شان د پلار په اړه اندېښنه درلوده. مگر کله به چې موږ ليدل چې خپله خپل کارونه کوي، له خپل ځايه پاڅېږي او کار ته ځي، يا يې خواړه د تېر په شان ښه دي، نو ويل مو چې ښه دی او په دې توگه مو ځان ډاډه کاوه. مور مې هم زموږ په شان هڅه کړې وه چې پلار مې راضي کړي چې

بدلون | ۱۸۵

ډاکټر ته لاړ شي. مگر پلار مې هېڅکله دا خبره نه منله او دا يې هم نه خوښېدل چې د ده د ناروغۍ په اړه خبرې وکړو. کله يې چې پښې وپرسېدې، نو زما له مور څخه يې يوازې دا وغوښتل چې يوه جوړه سترې موزې ورته واخلي، بس همدا.

پلار مې په کور کې له څلور پايه لکنې گټه اخيسته او پرې تلو به او کله کله به درېده چې ساه تازه کړي. هغه مهال به چې کله سهار له خوبه پاڅېد، نو په ډېرې سختۍ به له کټه راپورته کېده او ځان به يې تشاب ته رساوه. له تشابه به راواټه، پخلنځي ته به ته او بلاخره کراچ ته به تلو، هلته به په موټر کې سپرېده او خپل کار ته به تلو. خپل کارځای کې يې هم له يوه برېښنايي سکواټوره گټه اخيسته چې د هنې په واسطه يوې خوا او بلې خوا ته گرېزېده. ۲۶ کاله يې دنده کړې وه، خو د دې ټولو کلونو په اوږدو کې حتا يو کاري شفت هم ترې پاتې شوی نه و. که د اوبو د ذخيرې تودوخه به له حده زياتېده، نو بيا يوازې همدا زما پلار و چې په خپلې تجربې يې کولای شول چې له يوې فاجعې مخنيوی وکړي. دی به چې کله د شپې کور ته راتله، نو زياته موده به تلویزيون ته کېناسته او د باسکټبال او هاګي لوبې به يې کتلې. خو سترې او هلاکه ظاهري خبره يې درلوده. له پښو پرته يې ورمېر هم پرسېدلی و او په غږ کې يې عجيبه خور خور هم و.

يو شپه مې نو زغم پای ته ورسېد او پلار ته مې وويل چې زما په خاطر دې ډاکټر ته لاړ شي. پلار مې ومنله. ما وپتېيله چې له ډاکټره ورته وخت واخلم. هغه شپه مې راضي کړ چې ژر ويده شي او استراحت وکړي. زه او مور مې ډېر خوشحاله شو چې پلار مې راضي شوی و چې ډاکټر ته لاړ شي. مگر کله چې سبا شو، د پلار نظر بدل شو. چې لاندې پور ته لاړم او ومې ليدل چې مور مې کار ته تللې او پلار مې په پخلنځي کې دی او هڅه کوي چې خپلې موزې واغوندي او کار ته لاړ شي. هغه ته مې وويل: «پلاره ژمنه دې راسره کړې وه

چې ډاکټر ته راسره لاړ شې.»

اوږدې يې پورته وارنولې او په دوکمن غږ يې وويل: «گرانې پوهېږم، خو اوس ښه يم.»

موږ داسې کورنۍ کې ستر شوي وو چې هر چا خپلې ستونزې بايد خپله هوارې کړې وای. دې حالت کې هم ما بايد پر خپل پلار باور کړی وای او اجازه مې ورکړې وای چې خپله، خپله ستونزه حل کړي. همدا وو چې پلار مې ښکل کړ او پاس پور ته راوگرزېدم چې ځان تيار کړم چې دندې ته لاړه شم. بيا مې وپتېيله چې څو ساعته وروسته له خپلې مور سره اړيکه ونيسم چې فکر وکړو څنگه پلار راضي کړو چې ډاکټر ته لاړ شي. څو شېبې وروسته مې د اپارتمان د وره د تړل کېدلو غږ واورېد. ورو ورو د زينو په پوړيو کې ښکته او پخلنځي ته لاړم. پلار مې هلته نه و. د کولپ د کلۍ د ځای تر سوري مې کراچ ته وروکتل، نو ومې ليدل چې پلار مې له خولۍ او کورنۍ سره د زينو په مخ کې ولاړ دی. داسې ښکارېدل چې په لرگينو کتارو يې تکيه کړې وه او پر دې نه توانېده چې وړاندې لاړ شي. څرگنده وه چې شل کاله يې له هغې ناروغۍ سره مبارزه کړې وه او له دې کلونو وروسته يې بدن پر دې نه توانېده چې لا نوره مبارزه وکړي. غوښتل مې بيرون ته ووزم او ورسره مرسته وکړم، مگر دا ځل مې خپله مخه ونيوله چې هسې نه د هغه غرور مات کړم. بېرته ډېره آرامه خپلې خونې ته راوگرزېدم او دې ته په تمه شوم چې کراچ وتړل شي. هر څنگه چې کېدل، پلار مې خپل موټر ته ځان ورورسوه، موټر کې سپور شو او خپل کارځای ته لاړ.

اوس څو مياشتې کېدې چې ما او باراک د يو بل د واده په اړه خبرې اترې کولې. زما او د ده د گډ ژوند دوه نيم کاله تېرېدل او داسې ښکارېدل چې زموږ مينه له منځه تلونکې نه ده. دا مهال هغه د پوهنتون د وروستي کال محصل و او له دې سره سره د هاروارډ حقوقي مجله يې هم چلوله. خو تصميم يې درلود چې ژر زما خوا ته راشي او زموږ په ښار کې ځانته کار پيدا کړي. د

بدلون | ۱۸۷

واده په اړه زموږ نظرونه متفاوت وو او زه له دې بابت له لږ ناراحته وم. واده ما ته داسې یو څه و چې له هماغه ماشومتوبه مې په رویاوو کې درلود. ما به خپله دا هیله هغه وخت نندارې ته وړاندې کوله کله به مې چې له نانځکو سره لوبې کولې. البته باراک هم د واده کولو مخالف نه و، یوازې یې د دې کار لپاره بېړه نه درلوده. د ده په باور، یوه گډ ژوند مینې ته اړتیا درلوده چې هغه زموږ په منځ کې وه. که په گوتو کې مو د نامزادۍ چلې وې یا نه وې څه توپیر یې کاوه. له شک پرته چې زما باور له خپل چاپېریاله او د باراک باور د هغه له خپل چاپېریاله رېښه اخیسته. مور یې دوه ځلې واده کړی و، دواړه ځلې یې طلاق هم اخیستی و، ماشومان یې هم راوړي و او خپل ژوند او دندې ته یې ادامه ورکړې وه. مگر زما پلار چې کله زلمی و، زما له مور سره یې واده کړی و. مور مې هم پېغله وه. دوی ټول تېر دېرش کلونه سره یو ځای تېر کړي وو.

ما او باراک واده ته د یوه عاشقانه اتحاد په توګه کتل چې هغې کې دوو کسانو خپل مسیرونه له دې پرته وهل چې فردي آزادي یې سلب شي یا یې ارمانونه پریږدي. ما د خپل مور او پلار گډ ژوند نه خوښاوه. نه مې غوښتل چې تل تر تله په یوه کور کې ژوند وکړم، یوه دنده ولرم او د ځان لپاره هېڅکله وخت ونه لرم. له همدې امله مې د خپلو خاطراتو په کتابچه کې ولیکل، سمه ده چې هر فرد ځانته خپل علایق، خپلې موخې او خپل ارمانونه لري، مګر دا مې نه خوښېږي چې د دې لپاره چې خپلو شخصي موخو ته ورسیم، له بل چا سره خپل گډ ژوند تباه کړم.

تصمیم مې ونیو چې کله باراک شیکاګو ته راغی او هوا لږ څه ګرمه شوه او د اونیو په پای کې بیا سره یو ځای و، نو زه به له ده سره د خپلې عاطفي اړیکې برخلیک ټاکم. نور نو صبر کول راته سخت و. زړه مې غوښتل چې زه او دی هم تل زما د مور او پلار په شان یو ځای واوسو او د شېبو شېبو له فدا کولو لاس راوکاږو.

بلاخره بريالی شوم چې د پلار لپاره مې وخت واخلم چې ډاکټر ته لاړ شي. خو هغه ورځ په کار کې وم چې مور مې په امبولانس کې هغه روغتون ته يووړ. پښې يې په بشپړه توګه پرسېدلې وې او پوستکي يې نازک شوي و. داسې چې خپله يې ويل چې داسې په تکليف دی چې کڼې پر دوو ستنو ځي. پلار مې دوو هډوړو نرسانو بيرون ته وړی و چې له دوی سره يې ټوکې هم کړې وې او هغوی يې خندلي وو. هغه يې مستقيم د شيکاګو پوهنتون روغتون ته بوت او له وينې اخيستلو وروسته يې بېلابېلې معاینې پرې ترسره کړې. همېشه يې خونې ته ډاکټران تلل او راتلل. پلار مې د روغتون خواړه نه خوړل. ځان يې ډېر پرسېدلی و او ډاکټرانو وويل چې په کوشينګ ناروغۍ اخته شوی دی. ستونی يې داسې پرسېدلی و چې زندی کاوه يې. د هغو کلونو په اوږدو کې مې پلار هېڅ درد حس کړی نه و. ډاکټرانو ته يې وويل: «خپله هم نه پوهېږم چې څنګه په دې ورځ واوښتم.»

زه او مور مې او کړېک او جنيس به په نوبت روغتون ته تلو او د هغه ترڅنګ به کېناستو او د هوا او باسکټبال په اړه به مو ورسره خبرې کولې. د ده بالښت او کمپله به مو سمول. خو هغه دومره سترې او ناتوانه شوی و چې حتا زمو خبرو ته يې هم ځواب نشو راکولای. ډاکټرانو د ده په بدن کې ډېرې دستګاوې او پيپونه وروصل کړل. دوی هڅه کوله چې درملنه يې وکړي. د ده د ناروغۍ په اړه يې موږ ته داسې شيان ويل چې موږ ته يې چندان مفهوم نه درلود. پلار مې لږ لږ غلی کېده. ما تېرې خاطرې ورته بيانولې، چې سينما ته تللي وو، د سوکوھنې په دستګاونو کې مو د سوکوھنې لوبه کړې وه، په حوض کې مو لمبلي و، روبي تروري د موسيقۍ درس راکړی و او هغه ماښامي او سهار يې چې د فاميل له غړو سره مو خوړل. ده به يوازې راته غوړ نيوه.

يوه شپه چې کله روغتون ته لاړم، نو ومې ليدل چې پلار مې يوازې دی او څوک ورسره نشته. مور مې ډېره سترې شوې وه او کور ته تللې وه چې ویده

بدلون | ۱۸۹

شي. تقريباً لس ورځي کېدې چې پلار مې روغتون کې بستر و. ۱۵ مهال هغه يوازې پنځه پنځوس کلن و. خو سترگې يې مړاوې وې، رنگ يې ژېړ و، لاسونه يې درانه وو چې نه يې شول پورته کولای. داسې ښکارېده لکه يو عمرخوړلی بوډا. وېښ و، خو د ورمېړه د پړسوب په خاطر يې خبرې نه شوې کولای. د ده د کټ تر څنگ څوکۍ کې کېناستم او لاس مه يې په لاس کې راواخيست. نور مې نو حس کړل چې د ژوند لمر يې په ډوبېدو دی او دی نشي کولای چې زما نور ژوند وگوري. څو څاڅکي اوښکې مې پر انگو راپرېوتې. پلار مې لاس ورواخيست خپلې خولې ته يې ورنژدې او بيا يې او بيا يې ښکل کړ. داسې ښکارېدل چې گڼې وايي چې څومره راباندې گرانه يې او پر ما افتخار کوي. همدارنگه غوښتل يې ما پوه کړي چې تېروتنه يې کړې چې ژر ډاکټرانو ته نه دی ورغلی. چلن يې داسې و لکه مخه ښه چې کوي.

هغه شپه تر هغې د پلار ترڅنگ کېناستم تر څو چې ویده کېده. بيا مې په خواشینی او دوکمنۍ کې روغتون پرېښود، موټر کې سپره شوم او کور ته راوگرزېدم. همدا چې سپېدې وچاودېدلې، پلار مې وفات شوی و، تېره شپه يې قلبي سکته کړې وه او مړ شوی و. اوس نوزده او مور مې په کور کې يوازې پاتې شوې وو.

کله دې چې يو نژدې خپل وفات شي، نو له دې وروسته بيا ژوند کول سختېږي؛ دا حقيقت د انکار وړ نه دی. لا نور بيا هله سختېږي چې دهلبزه کې وگرزو، يا يخچال خلاص کړو او هغه مو ياد نه شي. جراېې به په اسانۍ نه شو په پښو کولای، يا به غاښونه نه شو بورسولی، ځکه تمرکز به نه لرو. خواړه خپله مزه بايلي، رنگونه محوه شي، د موسيقۍ غږ دردناکه شي او خاطرې غمجنې. هر کله چې يوه ښکلي څه ته گوري- د غروب ارغواني رنگه اسمان يا د ماشومانو د لوبې ځای- نو په خواشينۍ به پکې ډېره ډوبېږي.

د پلار له وفاته يوه ورځ وروسته زه، زما مور او کړېک د فاتحې د مراسمو يوې ترسره کوونکې مؤسسې ته ورغلو، چې فاتحه يې واخلو. زه دومره غمجنه او ويرجنه وم چې د هغې ورځې خاطره مې په ياد نه ده. يوازې دا مې په ياد دي چې کله زه او کړېک د پلار د تابوت د اخيستلو لپاره لاړو، نو تابوت اخيستلو کې مو لانجه شوه، ځکه زما يو تابوت خوښ و او د کړېک بل. ما وويل چې د مغازې ډېر شېک او ډېر گرانبه تابوت بايد واخلو چې طلايي رنگه فلزي لاستي ولري او منځ يې نرم وي. د دې انتخاب په دليل نه پوهېدم. داسې لويه شوې وم چې د خيرغوښتونکو انسانانو تکراري خبرو او نصيحتونو ته مې اهميت نه ورکاوه. هغوی ويل چې پلار مې يوه ښه ځای ته تللی، د پرښتو تر څنگ دی، خو ما باور نه کاوه. ما ويل چې پلار به مې يوازې په يوه نرم او راحتو تابوت کې آرمتيا ته ورسې.

مگر کربگ باور درلود چې که پلار اوس ژوندی وای نو یو ساده او ارزانبینه تابوت به یې ټاکلی و او ویل یې چې دا شان تابوت زموږ له کورني وضعیت سره همغږي لري.

زموږ بحث په آرامۍ پیل شو، مگر ورو ورو پسې ستوغېده. مور مې خواشینې وه او یوازې یې موږ ته کتل. بالاخره خبره داسې شوه چې پلار به مې په معمولي تابوت کې خاورو ته سپارو چې نه ډېر شیک وي او نه هم ډېر ساده. زموږ ترمنځ بېخايه او مسخره شخړه وه. گواکې داسې ښکارېدل چې دواړه د پلار په مړینه غوسه شوي وو.

بيا مې له مور سره کور ته راوگرزېدم. پخلنځي ته لاړم، هلته مې مېز ته وکتل، چې څلور څوکۍ ورته اېښي، خو کله مې چې څلورمې تشې څوکۍ ته وکتل، لا پسې غمجنه شوم. ډېر وخت ونه واته چې په ژړا مې پیل وکړ. اوږده موده هلته کېناستم او ومې ژړل، تر هغې مې وژړل چې نوره سترې شوم. مور مې چې تر هغې شېبې څه نه و ویلي، بالاخره په خبرو راغله، اسوبلې یې وایست او ویې ویل: «خدایه، موږ وساته. سترگې مو پړسېدلې، ماغزه مو سترې شوې، دلته پخلنځي کې ناست یو، په بده ورځ کې ښکېل یو. هسې نه چې هېر شوي مو دي چې موږ څوک یو؟»

بيا یې ما او کربگ ته وکتل او موسکه شوه. له شک پرته که پلار مې وای، نو د هغې دا کار یې خوښېده؛ پر دې اساس موږ هم وخنډل.

پلار مې یوازې ۵۵ کاله او سوزان یوازې ۲۶ کاله درلودل چې وفات شول. د دوی دواړو مړینې دا درس راکړ چې ژوند ډېر لنډ دی او باید ترې غفلت ونه شي. کله چې له دنیا تلم، نو دا مې نه خوښېدل چې هغه څوک مې یاده کړي چې د دوی له حقوقي متنونو او قراردادونو مې دفاع کړې وه. غوښتل مې چې له دې شخړه زیات اغېز پر دنیا ولرم.

که څه هم تر دې دمه هم نه پوهېدم چې کومه دنده غواړم چې پیل یې

بدلون | ۱۹۳

کړم، مگر خپله کاري مخینه مې ټایپ کړه او د شیکاگو څو شرکتونو ته مې ورواستوله. د ښار څو خیریه بنسټونو او سترو پوهنتونونو ته مې لیکونه ورواستول. له نېکه مرغه ځینو راته ځواب راکړ او د ملاقات ژمنه یې راسره وکړه. زه په تدریج سره پوه شوې وم چې د یوه تحصلي سند لرل نشي کولای چې ما هغې دندې ته وروبلې چې خوښېږي مې. په همدې خاطر د هر چا په اړه مې چې فکر کاوه چې مرسته راسره کولی شي، نو مشوره مې ورسره کوله. بالاخره یوه ورځ له غرمې وروسته مې د شیکاگو پوهنتون له حقوقي مشاور سره لیدنه وکړه. دا سړی ډېر مهربانه و چې آرت ساسمن نومېده. مور مې یو کال د ده مرستیاله وه. هغه وخت زه د ثانوي دورې د دویم ټولګي زده کوونکې وم. آرت ډېر حیران و چې ولې هغه پوهنتون ته نه یم ورغلې چې مور مې وګورم یا یې هم هلته احوال واخلم. په حقیقت کې زه د دې پوهنتون په څو کیلومترۍ کې پیدا شوې وم، مګر هېڅکله مې د شیکاگو پوهنتون په زړه ودانۍ کې پښه نه وه اېښې. کوم دلیل مې هم نه درلود چې شیکاگو پوهنتون ته لاړه شم. د ښوونځي له خوا هم دې پوهنتون ته نه وو تللي او زموږ کومو خپلوانو یا دوستانو هم په دې پوهنتون کې زده کړې نه وې کړې. د دې هر څه لامل دا و چې مشهوره وه شیکاگو پوهنتون یوازې د غوره محصلینو لپاره دی. یادېږي مې چې کله به له پلار سره په موټر کې سپره وم او د دې پوهنتون له څنګه به تېرېدو، نو پلار به مې هغو محصلینو ته په غوسه و چې ناپامه به له سړکه تېرېدل. ده به یول: «داسې ښکاري چې دې کسانو ته دا نه دي ورنښودل شوي چې څنګه له سړکه تېر شي.» که څه هم مور مې یو کال هلته کار کړی و، مګر زموږ د کورنۍ نور غړي د دې پوهنتون په اړه په هېڅ هم نه پوهېدل. له همدې امله، کله چې ما او کرېګ غوښتل چې پوهنتون ته لاړ شو، نو فکر ته مو هم دا نه رسېده چې د دې پوهنتون د شمولیت غوښتنه دې وکړو. موږ فکر کاوه چې پرېستون پوهنتون کې ژر منل کېږو.

آرت په حیرانۍ کې رانه وپوښتل: «یعنې تاسې هېڅکله دلته نه یی راغلي؟»
ځواب مې ورکړ: «نه حتی یو ځل هم دې ځای ته نه یم راغلي.»
ناڅاپه راپه زړه شول چې که دې ښار کې ډلې ټپلې نه وای او ما د دې
پوهنتون په اړه معلومات درلودلای، نو ډاډه وم چې دې پوهنتون کې به مې
زده کړې کولې. مگر افسوس چې توروالی او د ښار په جنوبي برخه کې ژوند
راته خنډ شول او ستونزې یې راته پیدا کړې، نو له همدې امله زه هم پر دې ونه
توانېدم چې دې موخې ته ورسیم. د آرت ساسمن په څېر سړی هم له دې ټولو
بې خبره و.

په هر صورت، هغه ورځ آرت په مهربانۍ راته وویل چې خپل کاري سوابق
ارایه کړم. بیا یې وویل چې ښه دا ده چې له سوزان سره خبرې وکړم. سوزان
تقریباً پنځه لس کاله له ما مشره وه. هغې مخکې په یو ستر حقوقي شرکت کې کار
کاوه. مگر بیا وروسته زما په شان له هغې شرکت ته راووته. آبي او خاکستري سترګې
او روښانه پوست یې درلودل چې د یوې ویکتوريایي ملکې په شان ښکارېده.
ډېره خندویه وه. که څه هم ډېره تحصیلکړده او بافرهنگه وه، مگر بیا هم ډېره
متواضع او فروتنه وه او بیا وروسته زما په همېشۍ ملګرې بدله شوه. کله چې د
دې خوا ته ورغلم. نو راته وېي ويل: «که زما په لاس کې وای، نو همدا اوس مې
پر کار ګمارلې او ته نور لکه چې نه غواړې د وکالت په برخه کې دنده ترسره
کړې.»

بیا نو سوزان یوه بل چا ته ورمعرفي کړم. دا هغه څوک وه چې څو ځله یې
زما د ژوند مسیر بدل کړ. والري جارت نومېده او د ښاروالۍ په ودانۍ کې یې
کار کاوه. هغه هم زما په شان وکیله وه، مګر د دې لپاره چې خلکو ته خدمت
وکړي، وکالت یې پرېښی و او د شیکاګو په هماغه جنوبي برخه کې یې ژوند کاوه.
کمه موده کېده چې والري د شیکاګو د ښاروالۍ د کارکوونکو د چارو په
اداري برخه کې پر کار ګمارل شوې وه او د ښار له تور پوستانو سره یې ښه

بدلون | ۱۹۵

اړیکه درلوده. هغه ځکه ښاروالۍ ته راغلی و چې د هارولد واشنګټن پلوی او ملاتړې و. په ۱۹۸۳ کال کې زه په پوهنتون کې وم، په دې کال کې هارولد لومړنی تور پوستی و چې د شیکاګو ښار ښاروال شوی و. زبردسته او بالیاځته سیاستوال و، زما د مور او پلار ډېر خوښېده. ځکه تل یې په خپلو خبرو کې د شکسپیر خبرې رانقلولې او په عین حال کې ډېر مهربانه انسان هم و. کله به چې د ښار په جنوبي برخه کې مراسم و، نو دی به ورتلو، له خلکو سره به یې کېناسته او له دوی سره به یې ډوډۍ خوړله. هغه د شیکاګو په اداري نظام کې له بډو ډېر بېزاره و او د انتخاباتو په وخت کې یې له خلکو سره ژمنه وکړه چې د ښار سیاسي نظام به بدلولي او د ښار له محرومو خلکو سره به مرسته کوي. ده به داسې جامې اغوستې چې روښانه رنگونه به یې لرل. ډېر زړور و او تل به یې د ښار له سپین پوستو چارواکو سره ناندري وهلې. اسطوره یی روحیه یې لرله، د خلکو منځ کې محبوب و چې په باراک یې هم اغېز وکړ او د دې باعث شو چې هغه په ۱۹۸۵ کال کې د سازماندهۍ او کارموندنې کار پیل کړي.

والري د هارولد واشنګټن د شخصیت مینه‌واله هم وه. په ۱۹۸۷ کال کې چې هارولد د دویم ځل لپاره د ښار ښاروال شوی و، نو والري ۳۰ کلنه و چې ښاروالۍ کې پر دنده وگمارل شوه. هغه مهال یې یوه کوچنۍ لور درلوده، مګر غوښتل یې چې ډېر ژر له خپل مېړه څخه طلاق واخلي. کله مې چې واورېدل چې هغې هم له یوه حقوقي شرکت استعفا کړې او ځانته یې یوه دولتي دنده ټاکلې، نو هیښه شوم. خو په ښاروالۍ کې یې د کار څو میاشتې نه وې تېرې شوې چې هارولد واشنګټن له هغه کنفرانس وروسته مړ شو چې د بېوزلو خلکو لپاره د مېشتځایونو د جوړولو په اړه و. ناڅاپه قلبي حمله پرې راغلې وه. او د مېر شاته ځای پر ځای وفات شوی و. له دې ترخې پېښې وروسته سپین پوستي بیا راپاڅېدل او بلاخره ریچارډ ام دلي ښاروال شو چې د ښار د یوه پخواني ښاروال زوی و او په بډو او فساد کې یې نوم درلود. که څه هم والري د نوي

ښاروال په صداقت او رښتينولۍ شک درلود، مگر بيا يې هم وپتېيله چې په ښاروالۍ کې پاتې شي. بيا وروسته يې ما ته وويل دا چې دنده يې بدله کړې وه، نو ډېره خوشحالي يې احساسوله. داسې وه چې د اسمانڅکو ودانيو د غيرواقعي شرکتې قوانينو څخه دې يو ځل يوې واقعي دونيا ته تللې وي.

د شيکاگو د ښاروالۍ ودانۍ يوولس پورته وه چې بېلابېل ستر سالونونه يې لرل. ياد مې دي چې کله په دويمې او په يوه گرمه ورځ کې د مرکې لپاره والري ته ورغلم، نو د ښاروالۍ ودانۍ کې ډېر شورماشور او بيروبار راته ښکاره شو. ځينې د واده لپاره راغلي و، ځينې د موټرونو د ثبت، او ځينې د شکايتونو لپاره چې د خپلو کورنو له خاوندانو څخه به يې شکايت درلود يا به يې کور ته د سرک پيپونه يا نور ودانيز پيپونه او داسې نور ورغلي و او دوی به ترې شکايت درلود. هلته خبريالان او د پارلمان غړي هم وو. ځينې کمشمېر بېوزلان او بې سرپناه کسان هم و چې له بهر گرمۍ راټيټېدلې وو او د ښاروالۍ د ودانۍ سارې ځای ته يې پناه راوړې وه. د ښاروالۍ په پياده روڼو کې ځينې سياسي فعالان ولاړ وو، په لاسونو کې يې د شعارونو پوسترونه نيولي وو او شعارونه يې ورکول. البته چې په ياد مه نه دي چې هغه څه شي ته خوشبينه وه. مگر زما دا شورماشور او جنجالونه خوښېدل او د خلکو شتون خوشحالولم. داسې فضا مې مخکې هېچېرې هم نه وه ليدلې. هغه ورځ داسې وه چې والري به شل دقيقې راسره مرکه کوي. مگر مرکه يو نيم ساعت ته وغځېده. والري يوه ډنگره تور پوستې وه چې روڼ پوټکۍ يې درلود. شپکه دريشي يې اغوستې وه او د خبرو په وخت کې به يې قهوه يي سترگې نورو ته په ځيره نيولې وې. د دې په شخصيت کې داسې څه و چې ما ته يې آرامتيا رابښله. بيا وروسته والري راته وويل چې هغه ورځ په ځای د دې چې هغه له ما سره مرکه وکړي، داسې ښکارېدل چې گنې ما دې له هغې سره مرکه کړې وي. ډېرې پوښتنې مې ترې کړې وې. له هغې مې پوښتلي و چې د خپلې دندې په اړه څه احساس لري؟ آيا ښاروال خپلو ټيټ

بدلون | ۱۹۷

پورې چارواکو ته اهمیت ورکوي او که نه؟ د ده چلن له هغوی سره څنگه دی؟ کلونه وروسته چې د هغه وخت په اړه بیا فکر کوم، نو وینم چې ما غوښتل چې له هغه چا پوښتنې وکړم چې زما په شان یې تېرمهال درلود، مگر څو گامه وړاندې تللې وه او ما غوښتل چې خپلې تجربې راته ووايي. والري آرامه، زړوره او معقوله مېرمن وه چې ما غوښتل ترې زده کړم.

بلاخره هغه ورځ یې له مخه ښې وړاندې راته وویل چې د ښاروال د مرستیالې په توگه دنده ترسره کولای شې. ما ورته وویل چې ښه فکر به وکړم او بیا به تصمیم ونیسم. کال کې راته شپېته زره ډالره تنخوا وړاندیز شوې وه، یعنې سیدلي شرکت کې مې چې کومه تنخوا درلوده، د هغې نیمایي وه.

زه هېڅکله له هغې ډلې نه وم چې ښاروال او ښاروالۍ ته اهمیت ورکړم. ځکه، تور پوستې وم، د ښار په جنوبي برخه کې لویه شوې وم او له سیاست سره مې چندان نه لگېده. البته سیاست هم له تور پوستانو سره دومره جوړ نه و، ځکه موږ یې له ټولنې گوښه کولو او شړلو او موږ ته یې فرصت نه راکاوه چې زده کړې وکړو، کار پیدا کړو او که کومه دنده به یې راکوله، نو تر سپین پوستانو به یې کمه تنخوا راکوله. زما نیکونو او نیاگانو د نژادي تبعیض په وخت کې ژوند کړی و، له همدې امله دوی مسئولینو ته د شک په سترگه کتل. پلار مې ډېر وخت دولتي چارواکی و او د دې لپاره چې شغلي ارتقا وکړي، نو د دیموکرات گوند لپاره یې فعالیتونه کړي وو. البته پلار مې هم د تبعیض په خاطر په ښاروالۍ کې گوښه شوی و.

له دې ټولو سره سره، اوس ما غوښتل چې په ښاروالۍ کې کار وکړم. د هغې کمه تنخوا راته سخته وه خو تر یوې کچې پورې مې ورسره زړه لگېده. ما ځانته خیالونه او هیلې لرل، خو اوس مې احساسول چې یوه داسې مسیر ته ورکاږل کېږي چې زما له خیالونو او هیلو سره توپیر لري. څو ورځې وروسته والري له ما سره اړیکه ونیوه او راته کړل یې چې ځواب دې څه دی، آیا په

ښاروالۍ کې کار کوي او که نه. ما ورته وويل چې اوس هم په دې موضوع سوچ کوم. بيا مې له هغې څخه يوه عجيبه او غريبه پوښتنه وکړه: «د دې امکان شته چې زه دې خپل نامزد ته ورمعرفي کړم؟»

دلته غوره بولم چې لږ تېرو ته ورستنه شم. زما د پلار له مړينې وروسته، په هماغه گرم او اوږده دوبي کې باراک شيکاگو ته راغی چې له ما سره غمشريکي وکړي او زما په څنگ کې وه اوسي. بيا د خپلو زده کړو په خاطر بېرته هاروارد ته لاړ. بالاخره د هماغه کال په مې مياشت کې له پوهنتونه فارغ شو، خپله ژپړه ډاکسن يې خرڅه کړه او زما خواته شيکاگو ته راغی. له ما سره په کور کې مېشت شو. موږ سره مينه کوله او اوس له دوه کاله بيلتون وروسته موږ کولای شول چې تل سره يو ځای واوسو. پر يوه کټ ويده شو، ورځپاڼې مطالعه کړو، د خوړو په خاطر رستوران ته لاړ شو او يو بل سره خپلې نظريې او هيلې شريک کړو. اوس به مو چې څه اخيستل، نو گډ به د توکو پلورنځيو ته تلو، په گډه به مو تلویزيون کتلو او کله به چې شپه کې ماته خپل پلار رايادېده او ژړل به مې نو باراک به زما ترڅنگ و، په غېږه کې به يې نيولم او د زړه ډاډ به يې راکاوه.

باراک اوس دېر خوښ و چې د حقوقو د پوهنتون په وکالت څانگه کې يې خپلې زده کړې پای ته رسولي. ده په شور او شوق غوښتل چې پوهنتون او زده کړې پرېږدي او يوه واقعي دنده پرمخ بوزي. يو کتاب يې ليکلی و چې کيسه ييز نه و، بلکې د نژاد او هویت په اړه وه. د دې کتاب امتياز يې په نيويورک کې يوې خپرنډويې ټولنې ته ورکړ. د انتشاراتو مدير د پېشکي په توگه هغه ته څه پيسې ورکړې وې او يو کال يې ده ته وخت ورکړ چې کتاب بشپړ او بيا يې هغوی ته ورکړي.

اوس نو د باراک په مخ کې گېشمېر لارې وې چې کومه غوره کړي. د ده ستاينه د حقوقو د پوهنځي استادانو هم کړې وه او همدارنگه کله چې دی د هاروارد د حقوقي مجلې مدير ټاکل شوی و، نو نيويورک ټايمز پرې يو گزارش

بدلون | ۱۹۹۱

هم جوړ کړی و، ځکه مشهور و. په دې خاطر د کار لپاره یې ډېر وړاندیزونه ترلاسه کړل. لکه د شیکاګو د پوهنتون د حقوقو پوهنځي ده ته وړاندیز وکړ چې ده ته به یو کوچنی دفتر ورکړي چې د یو کال موده کې خپل کتاب ولیکي او بیا که غواړي چې هلته درس ورکړي، نو استاد به شي. له بل پلوه په سیدلي شرکت کې زما همکارانو هیله درلوده چې باراک د فول ټایم کارکوونکي په توګه له دوی سره یو ځای شي او اته اونۍ دې له دوی سره کار وکړي، بیا دې په جولای میاشت کې د وکالت په ازموینه کې ګډون وکړي. ده خپله هم همدا فکر کړی و چې دیویس حقوقي شرکت ته ورشي. دې شرکت د بناریانو د حقوقو او د مسکن په برخه کې فعالیت کاوه. د دې شرکت وکیلانو له هارولد واشنگتن سره ښه اړیکه هم درلوده چې همدا د دې باعث شول چې باراک هلته وروکاږل شي.

دا مې ډېر خوښ شول چې لیدل مې چې هغه زیات فرصتونه لري او د دې اندېښنه نه لري چې باید بېره وکړي چې هسې نه فرصتونه یې له لاسه ووزي. باراک له ډېرو سختیو او هڅو وروسته پر دې توانېدلی و چې داسې موقعیت ته ورسي، مګر د ځینو نورو وکیلانو په شان نه و. نور وکیلان به چې همدا فارغ شول، لومړنۍ هڅه به یې دا وه چې له ښاره بهر یوه ګرانیه بنگله او په ښار کې یو شیک اپارتمان او ګرانیه موټر واخلي. ده نور ارمانونه درلودل. باراک باور درلود، انسان باید خپل اصول تر پښو لاندې نه کړي.

دا وخت ما له بېلابېلو کسانو سره مشورې او خبرې اترې کولې او په همدې بوخته وم چې وګورم څنګه کولای شم هغه دنده پرېږدم چې پرمختګ مې پکې کاوه او ښه تنخا یې هم لرله. کله به مې چې دوی ته وویل چې پورورې یم او تر اوسه هم نه یم توانېدلې چې ځانته کور واخلم، نو هغوی به په ځیره ځیره راته کتل. تل به مې همدا فکر کاوه چې پلار مې هم همېشه په خپل ژوند کې سترې هیلې نه درلودې او له رېسک کولو وېرېده. تر اوسه مې هم د مور دا وینا په غوږ

کې کړنگېده چې ویل یې: «لومړۍ پیسې او شتمني راتوله کړه او بیا دې د خوښیو اندېښنه کوه.» څه ته مې چې ډېره اندېښنه درلوده هغه دا وو چې موږ غوښتل ډېر ژر ماشومان وزېږوو او که ما غوښتلای چې نوې دنده واخلم، نو له دې موضوع سره به مې څه کول.

باراک شیکاګو کې و. د ده شتون ماته ډېره آرمټیا او د زړه ډاډ راکاوه. هغه زما اندېښنې درکولې او زما خبرې یې اورېدلې. ده هم ټینګار وکړ چې غواړي ماشومان ولري او همدارنګه کړل یې چې زه او ته دواړه د یوه وکیل هوسا او لوکس ژوند نه غواړو، نو ځکه ناڅرګنده راتلونکې مو په تمه ده. مګر له ځنډ پرته یې زیاته کړه چې بېوزلان نه یو او کولای شو چې ځان لپاره یوه روښانه راتلونکې جوړه کړو. هغه یوازینی کس و چې زه یې وړاندې تګ ته هڅولم. ما ته یې وویل چې اندېښنه له ځانه لرې کړم. پر ما یې ټینګار وکړ چې زړوره واوسم او رېسک ومنم. ډاډه یم که د رابینسون کورنۍ هر یوه غړي، زما له نیکونو نیولې زما تر پلار پورې، هر یوه دا خبرې اورېدلې، نو له شک پرته به چې دوی لږېږدلی.

کوم وکیلان چې نوي له پوهنتونه فارغ شوي وو او غوښتل یې چې د وکالت په برخه کې کار وکړي، نو دوی باید یوه ازموینه ورکړې وای. دا ازموینه په دوو ورځو او ۱۲ ساعته موده کې ترسره کېده چې د اداري قوانینو او د معاملاتو د عجیبو او غریبو قوانینو او داسې نورو په اړه به وه. باراک هوډ درلود چې په دې ازموینه کې ګډون وکړي. ما هم درې کاله وړاندې کله چې له هاروارد پوهنتونه فارغه شوم، نو د ایلینوی د وکالت په ازموینه کې مې ګډون کړی و. له هغې وړاندې مې، د ازموینې لپاره چمتوالی نیولی و، په بېلابېلو ټولګیو کې مې ګډون کړی و او ازموینېستي ازموینې مې ورکړې وې.

د هماغه کال په دویمې کې کړېګ وپټېبله چې له جنیس سره په دنور ښار کې واده وکړي. دنور هغه ښار و چې جنیس پکې زېږېدلې وه. جنیس له ما

بدلون | ۲۰۱

وغوښتل چې تر څنگ يې واوسم. ما هم له ځنډ پرته ومنله او په مينه او تلوسه مې له دوی سره د واده په چارو کې مرسته وکړه چې دوی واده وکړي. په هر حال د ورور واده مې و. زه ډېره ورته خوشحاله او هيځاني وم. له هغې وروسته مې د وکالت ازموینه هم تېره کړه. د وکالت د ازموينې پايله د پوستخانې له لارې راستول کېده. په همدې خاطر يوه ورځ په کار کې وم چې پلار ته مې زنگ وواکه او له هغه مې وغوښتل چې وگوري چې کوم ليک راته راغلی او که نه. هغه ځواب راکړ چې هو له اېلېنوی ايالته درته ليک راغلی. ترې ومې غوښتل چې ليک پرانيزي او پايله وگوري. پلار مې له ځنډ وروسته راته وويل چې په امتحان کې ناکامه شوې يم.

زه په خپل ژوند کې په هېڅ ازموينه کې ناکامه شوې نه يم. مگر کله چې د وکالت په ازموينه کې ناکامه شوم، نو په رښتيا چې ځانته خجالت شوم. ما ټول هغه کسان ناهيلي کړي و چې ما زه يې روزلي وم. تر هغې شېبې به چې ما هره ازموينه درلوده، نو ډېره هڅه به مې کوله چې ډېره مطالعه وکړم او کوشن مې کولو چې په ازموينه کې بريالی شم. خو کله چې د وکالت ازموينه کې ناکامه شوم، نو پوه شوم چې په ذاتي توگه زه د دې څانگې لپاره پيدا شوې نه يم. ما هيله لرله چې له خلکو سره په اړيکه کې واوسم، نه دا چې گزارشونه وليکم، دوسيې جوړې کړم او نړونونه لاسليک کړم. په هر حال، له ماتې مې بد راتلل، نو ځکه د هماغه کال په مني کې مې بيا وپتېيله چې په يوه بله ازموينه کې گډون وکړم. هر څه چې وو، زما غرور له خاورو سره خاورې شوی و. بالاخره ازموينه مې ورکړه او په ډېره اسانۍ کاميابه شوم.

اوس له هغې وخته څو کاله تېرېدل، باراک غوښتل چې دې ازموينه کې گډون وکړي، د ده ازموينې ماته تېر يادونه رايا د کړل. هغه هم په هغو ټولگيو کې گډون وکړ چې دې ازموينې ته يې خلک روزل. هر چېرته به چې تله، نو د ازموينې لارښود کتابونه به ورسره وو. مگر داسې يې نه ويل چې گواکي دا

ازمونه زیاته جدي انګېري. په هر حال، موږ سره توپیر درلود. د باراک ماغزه له اطلاعاتو ډک وو چې هر وخت به یې غوښتل نو له هغې یې ګټه اخیستلی شوای.

د ۱۹۹۱ کال د جولای په ۳۱ ورځ باراک ازمونه ورکړه، له ازمونې وروسته موږ د ښار یوه رستوران ته لاړو او له نتیجې اخیستلو وړاندې مو خوښي ولمانځله. دا روستوران زموږ دواړو خوښېده، ښه معماري یې درلوده، هنري و، رڼا یې مناسبه وه، پر مېزونو یې سپینې او چينداری سربزۍ پرتې وې او همدارنګه خوندور خواړه یې لرل لکه د خاویاري کبانو خاویار (هګیو ته ورته یو ډول ګرانبیه خواړه دي چې له خاویاري کبانو ترلاسه کېږي: ژباړن) او آرتیچوک (یو ډول ترکاري ده چې ګلېي ته ورته شکل لري: ژباړن).

له اصلي خوړو مو وړاندې سوپ او مارتیني راوغوښتل. بیا مو اصلي خواړه هم له ځانګړي څښاک سره وخورل. بیا په خبرو راګرم شوو. چې خواړه مو پای ته ورسېدل، باراک موسک شو او د واده موضوع یې راوړاندې کړه. ویې ویل چې له ما سره مینه لري، مګر اوس هم د واده له مراسمو سره ستونزه لري. ناڅاپه مې احساس کړل چې وینې مې په انګو کې راغونډېږي. ګواکې داسې ښکارېدل چې په وجود کې مې د اخطار یوه تنۍ روښانه شوې وه. موږ ډېر د واده په اړه سره غږېدلي وو، مګر کومه پایله مو ترې نه وه اخیستې. په هر حال، زه یوه سُنټي پېغله وم، مګر باراک داسې نه و. موږ دواړه وکیلان و، نو په دې اړه مو باید په منطقي توګه خبرې اترې کړې وای. زموږ شاوخوا د روستوران نارینه او ښځینه مېلمانه ناست و، ځینو یې رسمي جامې اغوستې وې، ځیني بیا په شیکو جامو کې راغلي وو، موږ هڅه کوله، چې خبرې مو پورته نه شي. په ډاډ مې ترې وپوښتل: «که یو بل ته ژمن یو، نو بیا ولې دا ژمنه باید رسمي نه کړو. د دې کار له کوم ځای سره ستونزه لري؟» بیا مو یو بل ته هماغه تکراري خبرې وکړې. دلته باراک له ما نه وپوښتل چې زه څه ستونزه لرم چې دا واده رسمي نه

بدلون | ۲۰۳

کړم. زموږ ناندري همداسې پسې وغځېدې. له يو بل نه مو پوښتنې کولې او مقابل لوري هڅه کوله چې د وکيلانو له لحن سره سم ځواب ووايي. بلاخره له څو دقيقو وروسته گارسون راغی، يو سرپټی قاب ورسره و، قاب نقره بېي سرپوښ درلود، گارسون قاب زما پر وړاندې کېښود، سرپوښ يې ترې بېرته کړ، مگر زه دومره عصباني وم چې هېڅ مې وروڼه کتل چې منځ کې يې څه دي. هغې کې د يوه کېک پر ځای يو بڅملي قوطی و. په قوطي کې يوه گوټيې وه چې د الماسو غمی يې درلود. باراک د شوخی له مخې په ما کې سترگې وگڼدلې. په واقعيت کې دا جر و بحث يو ډول نمايش و. ده ماته هغه خبرې کړې وې چې د واده د بې معناوالي په اړه وې. اوس نو هغه دوسيه پای ته رسېدلې ښکارېده. باراک زما پر وړاندې په گوندو شو، په عاطفي حالت کې يې رانه وپوښتل چې آیا د دې افتخار ورکوم چې ورسره واده وکړم. بيا وروسته پوه شوم چې هغه مخکې زما مور او پلار ته هم ورغلی و او هغوی يې راضي کړي وو. کله مې چې هلته د «هو» ځواب ورکړ، نو څوک چې په روستوران کې وو، ټول پاڅېدل او لاسونه يې وپرکول. باراک ته مې هو وويل، له دې وروسته مې بيا والري جارډ ته هم مثبت ځواب ورکړ او ومې منله چې په ښاروالۍ کې کار وکړم. خو له هر څه نه وړاندې مې هغه ماښامي ته راوبلله چې له باراک سره آشنا شي او موږ سره خبرې وکړو. له دې کاره مې دوې موخې درلودې، يوه دا چې والري مې خوښېده، که دا دنده مې منلې وای يا مې نه وای منلې، مگر بيا مې هم غوښتل چې له هغې سره زياته آشنا شم. دا مې حتمي گڼله چې دا به په باراک هم اغېزه وکړي. خو له ټولو مهمه دا وه چې غوښتل مې باراک د والري کيسه واورې. ځکه والري هم د باراک په څېر خپل ماشومتوب په بل هېواد کې تېر کړی و. پلار يې د ډاکټر په توگه په ايران کې کار کاوه. څه موده يې پلار په ايران کې کار کړی و، مگر بيا وروسته متحده ايالتونو ته راغلی و چې والري خپلې زده کړې وکړي. باراک دې ته اندېښنه درلوده چې زه به ښاروالۍ کې کار کوم. د

هغه هم د والري په شان هارولډ واشنگټن خوښېده، خو د ښاروالۍ هغه پخوانۍ سیستم يې نه خوښېده چې ريچارډ ام ډېلي جوړ کړی و. په هر حال دی خو خو واره د خلکو د حقونو د ملاتړ په خاطر اړ شوی و چې د ښار له شورا سره ښکر په ښکر شي، مگر له دې سره سره يې ماته تل د زړه ډاډ راکاوه چې ناهيلي نه شم.

والري خپل ژوند داسې برابر کړی و چې د واشنگټن لپاره کار وکړي. خو د واشنگټن له مړينې وروسته هغه په رڼه ميدان پاتې وه. دا زموږ امريکايانو لپاره يو درس و. موږ هم په شيکاگو کې د اصلاحاتو لپاره خپلې ټولې هيلې د يوه شخص پر اوږو وبارولې، خو داسې مو نه کول چې د خپل ښار سياسي جوړښت داسې ورغوو چې د محرومانو له حقوقو ملاتړ وکړي. تور پوستو او لېبرالو رايو ورکوونکو، واشنگټن ته د خپل ناجي په توگه کتل. داسې کس ورته ښکارېده چې کواکې هر څه بدلولی شي. دا هغه کس و چې باراک او والري يې هڅولي وو چې له خصوصي برخې راووزي او ټولنيز فعاليتونه ترسره کړي. خو کله چې هارولډ واشنگټن وفات شو، نو مدني فعالين پر رڼه ميدان پاتې شول.

والري احساسول چې د واشنگټن له مړينې وروسته بايد همداسې په ښاروالۍ کې پاتې شي. دې ويل چې راتلونکي ښاروال، يعنې ډېلي به ترې ملاتړ وکړي. په هر حال، د دې هوډ او ارادې پر ما او پر باراک اغېز وکړ او په هغه مابنامي مېلمستيا کې مو نور احساس کړل چې والري زموږ د ژوند يوه برخه شوې ده. هغه شپه کې درېواړو وپتېيله چې دې اوږده لاره کې سره يو ځای واوسو او له يو بله ملاتړ وکړو.

اوس نو موږ په رسمي توگه کوژده کړې وه. زه په ښاروالۍ کې په نوې دنده گمارل شوې وم او باراک هم له ديويس حقوقي شرکت سره تړون کړی و. يو بل کار مو هم بايد ترسره کړی وای، هغه دا چې بايد رخصتو ته تللي وای. د اگست مياشتې په وروستيو کې مو فرانکفورت ته سفر وکړ. هلته اوږده موده تم

بدلون | ۲۰۵

شوو. غوښتل مو کنيا ته لار شو. په شنه سهار کې نايروبي ته ورسېدو. ما احساس کړل چې يوې کاملاً متفاوتې دنيا ته راغلې يم. مخکې جامايکا، باهاما او اروپايي هېوادونو ته تللې وم، خو دا لومړی ځل و چې احساسول مې چې له خپل کوره لرې شوې يم. د سهار سپېدې وې. زما په ټول وجود کې يوه عجيب او غريب احساس غځونې کړې وې چې زما ډېر خوښېده. د دې ځای هوا کې د سوځل شوو لرگيو يا تېلو، يا د گلونو د عطرونو يا د بوټو د وړمونو بويونه گډ شوي وو. د دې ځای د لمر رڼا هم له نورو ځايونو سره توپير درلود.

د باراک مېرېزۍ خور اوما هوايي ډگر ته زموږ هرکلي ته راغله. هغوی يوازې څو ځله سره ليدلي وو چې وروستۍ ديدن يې هم شپږ کاله وړاندې و چې اوباما شيکاگو ته راغلی و. مگر دوی دواړو صميمانه او ژوره اړيکه لرله. اوما له باراکه يو کال مشره وه. د اوما مور گريس کيزيا نومېده. کله چې د اوباما پلار په ۱۹۵۹ کال کې د زده کړو په خاطر له نايروبي څخه هاوايي ته لاړ، نو مېرمنې يې ترې حمل درلود. هغه مهال يې يو بل زوی هم درلود چې تي خوری و او ابونگو نومېده. د شپېتمې لسيزې په وروستيو کې چې کله د باراک پلار بېرته کنيا ته راوگرېږد، نو دوه نور ماشومان يې هم پيدا شول. د اوما پوستکي د سکرو په شان و، سپين غاښونه يې درلودل او په غليظه انگليسي غږېده. زه دومره سترې وم چې خبرې مې نشوای کولای، خو کله چې د اوما د فولکس واکن په وروستۍ څوکۍ کې کېناستم نو د لارې په منځ کې مې پام شو چې د اوما موسکا څومره باراک ته ورته ده. اوما ته هم د کورنۍ هوښياري په ميراث رسېدلې وه. هغه کنيا کې ستره شوې وه او کله کله به هلته اوسېده هم. خو زده کړې يې په آلمان کې کړې وې او دکتورا يې اخيسته وه. دې په انگليسي، آلماني، سواهيلي او همدارنگه په خپلې کورنۍ سيمه ييزې ژبې خبرې کولای شوې. هغه هم زموږ په شان د خپلې کورنۍ د ليدلو لپاره کنيا ته راغلې وه. اوما ما او باراک ته په داسې يوه اپارتمان کې ځای راکړ چې د دوستانو يې وو.

الوتکې سترې کړې وم، حالت مې ښه نه و، له ځايه نه شواى خوځېدلای، ژبه مې وچه وه او خبرې مې نه شواى کولای. د نايروي کوڅې او سړکونه له پليو کسانو، له بایسکل چلوونکو، له موټرو او له بسونو ډکې وې. په بسونو نقاشۍ شوې وې او ځينې دوعا گانې پرې ليکل شوې وې. ځينې موټر به بار هم وو چې بارونه به د موټر پر چت باندې په کلکو رسيو تړل کېدل. ځينې کسان به په بسونو پسې سربښي هم وو.

هلته افريقايي هېواد و. عجيبه او له بيروبار ډک هېواد چې نوی ودان شوی و. د اوما ابې رنگ فولکس موټر هم دومره پخوانی و چې کله به گولېده، بيا به موټر تېله کولو چې چالان شي. يوه ورځ مو څو څو ځله د اوما موټر تېله کړ، له يوې ورځې وروسته ما وليدل چې نوي سپين بوټونه مې د نايروي د خاور په شان سره شوي. باراک وړاندې هم دې هېواد ته راغلی و. ځکه د راحتۍ احساس يې کاوه. زه که څه هم تور پوستې وم، مگر هلته مې د سيلانيانو په شان ځان پردی احساساوه. ما د ساده گۍ له مخې انگېرل چې دا قاره زما مورنۍ ځمکه ده او په دې راتگ ورسره لا نژدې کېږم. مگر خواشينې شوم او احساسول مې چې په دواړو قارو کې زموږ ريښې بېلې دي.

هلته مو په راتلونکو ورځو کې همداسې د پرديتوب احساس کاوه. د دواړو ستوني هم خوږېدل. داسې ښکارېده چې گواکې سترپا د دې باعث شوې چې له حده زياته حساسه واوسم. بالاخره له باراک سره مې ناندری شوې. دعوي او دنکلي مو ووهلې. د هغه له لاسه زياته غوسه وم او احساسول مې چې زما او د ده ترمنځ هېڅ کوم گډ تکی نشته. د هغو نامزادانو په شان وو چې د ژوند په پيل کې سره ناندری وهي. په معمولي توگه، هغه وخت به غوسه کېدو او وينې به مو ژر په جوش راتلې چې سترپي به وو. په داسې وخت کې به زه د سرې مرمۍ په څېر کېدم او نه مې شول کولای چې د خپل چلن او غوسې مخه ونيسم. خو باراک به آرامه و او په آرامۍ به يې خبرې کولې. کلونه يې وغوښتل چې پر دې

بدلون ۲۰۷۱

پوه شوم چې دا چلن له خپلو والدينو راته په ميراث پاتې او په تدريج پوه شوم چې څنگه کولای شم چې پر خپلې غوسې غلبه وکړم. اوسمهال ډېرې ورو سره دعوي او دنگلې کوو او معمولاً ډېر ژر سره مهربانه کېږو او له يو بل سره مينه کوو. د بلې ورځ په سهار په نايروبي کې له خوبه تکره راپاڅېدم. اوس مې روحیه تازه وه. اوما مو د ښار په مرکز کې د رېل گاډو په تمځای کې وليده. درېواړه په رېل گاډي کې سپاره شو او د باراک د کورنۍ د نیکونو کلي ته مو حرکت وکړ. زموږ سره د رېل گاډي په واگون کې نور کنيايان هم ناست و. له دوی سره پېټي و چې ژوندي چرگان يې پکې اچولي وو. ځينې نورو بيا چې کوم توکي په ښار کې اخيستي وو، هغه يې له خپلو پښو سره اېښي وو. زه له ښينې سره ناسته وم او پر دې مې فکر کاوه چې يوه شیکاگويي وکيله کې څنگه بدلون راغلی او څنگه مې تر خوا يو داسې سړی ناست دی چې په يوه باراني ورځ کې مې دفتر ته راغی او څنگه يې پر خپل عجيب نامه او خپلو شوخو موسکاوو زما ټول ژوند بدل کړ. هماغه شېبه موږ د افريقا په ډېر بېوزله ښار کې تېرېدو، د سړکونو شواوخواوو ته گردې کودلې او له خاورو او خړو ډکې لارې وې او فقر او فلاکت له ورايه پکې ښکارېده. داسې خواشينې کوونکې صحنه مې هېڅکله نه وه ليدلې.

څو ساعته چې په رېل گاډي کې و، باراک کتاب لوستلو، مگر ما له ښينې بهر ته کتل او ومې ليدل چې څنگه د نايروبي له گېډو او بېوزلو ودانيو تېر شوو او شنې سيمې کيسومو ته ورسېدو. زه، باراک او اوما له رېل گاډي پلي او د وروستي ځل لپاره په ماتاتو بس کې سپاره شو. اوږده لار مو ووهله، چې ډېره پېچلې وه، گړنگونه يې درلودل، پخه نه وه او تېرې يې درلودې. له دې وروسته د باراک د نيا کلي ته ورسېدو چې کوهيلو نومېده.

زه به د کنيا د هنې برخې سره خاوره هېڅکله هېره نه کړم. دا خاوره غني خاوره وه. ماشومانو چې وليدو رامنډې يې کړل، دوی ټول په دې سره خاوره

ککړل وو. کله چې د باراک د نیا کور ته ورورسېدو نو درې واړه تړي او خولې وو. د کور هره برخه له سیمانو رغېدلې وه. په انگر کې یې پالېز (باغچه) هم و چې بېلابېلې ترکاری پکې کرل شوې وې. د باراک نیا خو غواوې هم درلودې. هغې ته ټول سارا انا ویل. لنډۍ او هډوره مېرمن وه چې کله به یې خندل نو په مخ کې به یې گونځې معلومېدې. انگلیسي خو یې بېخي زده نه وه، یوازې په لوبو ژبه غږېده. زموږ لیدلو ډېره خوشحاله کړه. کله به چې د هغې تر څنگ درېدم نو ځان به مې دنگ احساساوه. ما ته یې په ځیره ځیره کتل، زما لاسونو او پښو ته یې کتل، غوښتل یې پوه شي چې د کوم ځای یم او ولې د هغې کور ته ورغلي یم. له ما یې لومړۍ پوښتنه دا وه چې موږ دې سپین پوستې ده که پلار دې؟ ما یې په ځواب کې وخندل او د اوبا ما په مرسته مې هغې ته وویل چې زما ټول نیکونه تور پوستي دي او موږ ټول د امریکا یو. سارا نیا زما خبرو ته وخندل. گواکې داسې ورته ښکاره شول چې زما خبرې د خندا وړ دي. حتا کله چې باراک ونه توانېده چې په سیمه یزه ژبه ورسره خبرې وکړي، مگر بیا یې هم ټوکې کولې. زه هیښه شوم چې هغه به ډېره ژر خوشحالېده او خندل به یې کله به چې مازیگر شو، موږ ته به یې چرک حلالونه او پخولو به یې. دا وخت نو د سارا نیا کور ته د هغې گاونډیان او خپلوان هم راتلل چې له زلمي اوباما سره وگوري او ما او باراک ته د کوژدې مبارکي راکړي. کله به چې هوا تیاره شوه، خواړه به مو وخوړل. هلته کلي کې برېښنا نه وه. زرگونه ستوري به په اسمان کې ځلېدل. په یوه کوچنۍ خونه کې به د باراک تر څنگ پرته وم او د چرچرکانو او نورو حیواناتو غږونه به مو اورېدل. دې پراخ هېواد او د هغې د اسمان ستورو هیجاني کړې وم. له باراک سره د کوژدې له لارې مې یوه کنیایي نیا هم پیدا کړې وه چې له ما سره یې ډېره مینه درلوده. له خپلې محدودې نړۍ راوتلې وم او اوس نو هر څه راته د خوښې وړ وو.

۱۲

ما او باراک د ۱۹۹۲ کال په اکتوبر میاشت کې واده وکړ. شنبې ورځ وه. لمر خښېدو. واده مو په تربتې یونایتد کلیسا کې و. له درې سوو زیات کسان راغلي وو، زموږ خپلوان و او زموږ دوستان. موږ چې کومه کلیسا کې واده وکړ، د ښار په جنوبي برخه کې وه. څنگه چې دا واده په شیکاگو کې و، نو نه مو شول کولای چې ټول خپلوان او دوستان خبر نه کړو. همدا لامل و چې د واده مراسم پراخ شول. زما کورنۍ رینې ژورې وې. د تره، ترور، ترورۍ او ماما اولادونو مې خپله اولادونه لرل او ما نه غوښتل چې کوم څوک له لیسته وباسم. زموږ واده ته د دوی ټولو راتګ ښکلا او ځلا رابښله.

تروریانې، تره، د مور ټول خپلوان، پخواني دوستان او حتا د ښوونځي د دورې دوستان مې هم رابلي وو. گاونډیان مو هم راغلي وو. اغلې سمېټ هم راغلي وه چې د ویتني یانګ ښوونځي د مدیر مرستیاله وه او په یوکلید سړک کې موږ ته نژدې اوسېدل. دوی له موږ سره په مراسمو کې مرسته وکړه. مخامخ گاونډیان مو ښاغلی ټامسون او آغلې ټامسون د موسیقي آلې هم راوړې وې او موږ ته یې ساز جوړ کړ. سانتیتا جکسون هم راغلي وه، ټسکي جامې یې اغوستې وې، غاړه یې ترې معلومېده، زما تر څنګ به ولاړه وه او راسره ملتیا یې کوله. د سیدلي شرکت پخواني همکاران او په ښاروالۍ کې مې خپل نوي همکاران هم رابلي وو. د باراک حقوقي همکاران او همدارنګه د ده پخواني ملګري هم راغلي و چې د تور پوستانو سازمانونه یې جوړ کړي وو. د باراک د ښوونځي د

دورې ملگري او د ده ځينې کنيایي خپلوان هم و چې رنگارنگ افريقايي خولۍ يې پر سر کړې وې. له بده مرغه د باراک نيکه تېر ژمي کې د سرطان له امله وفات شوی و. خو مور او نيا يې راغلې وې. واده ته له دوو بېلو قارو څخه د ده مېرېزۍ خويندې هم راغلې وې. لومړی ځل و چې زما کورنۍ او خپلوانو د باراک کورنۍ او خپلوان په هغو مراسمو کې ليدل چې دا زموږ د خوشحالي سبب کېدل.

د اوباما څو فرهنگي خپلوان وو. همدارنگه رابينسون کورنۍ وه. د خوښۍ او ښادۍ څپې د کليسا په هر گوټ گوټ کې وې. کرېک مې تر لاس ونيو. هغه هم زه تر لاس ونيوم، دهلبزه ته يې بوتلم چې د کليسا منځ کې و. کله چې د کليسا محراب ته ورسېدم، پر مور مې سترگې ولگېدې چې په لومړۍ ليکه کې ناسته وه، تورې جامې يې پر تن وې او په ډېر غرور يې ماته کتل. د پلار غم مې تر اوسه گاللو، خو که دی هم وای، نو همدا به يې غوښتل. موږ هڅه کوله چې ژوند ته ادامه ورکړو.

د هغې ورځې پر سهار چې باراک له خوبه پاڅېد، شديد سردرد يې درلود. خو همدا چې کليسا ته رادننه شو، سردرد يې په عجيبه توگه ښه شو.

رسمي او کرايي درېښي يې اغوستې وه. ځل بل چرمي بوتونه يې په پښو وو چې نوي يې اخيستي وو. د کليسا په محراب کې په ځانگړي ځای کې ولاړ و او په خپلو خوشحاله سترگو يې ماته کتل. واده د ده لپاره يوه پېچلې او مبهمه موضوع وه. خو په هغو څوارلسو مياشتو کې چې موږ کوژده کړې وه، ده هېڅکله داسې خبره نه وه کړې چې د انصراف يا شاتگ په اړه دې وي. که څه هم باراک ويلي وو چې له شيکو او ځل بلي مراسمو سره علاقه نه لري، مگر په هغه شېبه کې يې هر څه ته په مينه کتل او د هر څه په اړه يې خپل نظر څرگنداو. په کليسا کې له محفلي گلانو نيولې د خوړو او څښاک تر ډولونو پورې چې خوړل او څښل کېدل. خاصه سندره مو ټاکلې وه. سندرغاړې سانتيتا

بدلون ۲۱۱

وه چې په خپل خوندور غږ يې له پيانو سره زمزمه کوله. سندره د ستیوي واندر وه چې «موږ دواړه دونيا فتح کولی شو» نومېده. دا سندره په هغه البوم کې هم وه چې نيکه مې راته ډالۍ کړې و او د ښوونځي په درېيم يا څلورم ټولگي کې مې اورېدلې وه. هر کله به چې له نيکه کره تلم، نو د دې سندرې صفحه به مې رااخيسته، په دسمال به مې پاکوله او په گرامافون کې به مې اېښوده، سندره به چالانېده، يوازي توب کې به مې اورېده، خوند به مې ترې اخيست او ما به هم زمزمه کوله: «موږ دونيا فتح کولی شو، ځکه زه او ته يو بل سره مينه لرو».

هغه مهال له نهه کلنۍ نه وم اوښتې او د مينې، ژمنې يا د نړۍ د فتحې په اړه په څه نه پوهېدم. يوازې به مې ښکلي خيزونه په خپل ذهن کې لاندې باندې کول. احتمالاً اتلان مې هم مايکل جېکسون يا خوزه کاردينان يا زما د پلار په شان څوک وو. خو اوس ترينيتي کليسا کې ولاړه وم، ښاده او زړه راښکوونکې فضا وه. کله چې باراک د تور پوستانو سازمانونه جوړول نو دې کليسا ته يې تگ راتگ کړی و. خو په دې وروستيو کې زه، هغه او زموږ ځينې نور تور پوستي دوستان د هغې غړي شوي وو. د کليسا کشيش جرميا رايس نومېده چې پېژندل شوی ويناوال و او د ټولنيزې برابرۍ لپاره يې مبارزه کوله. همدا کس و چې زموږ د واده مراسم يې ترسره کړل. لومړی يې ټولو هغو کسانو ته ښه راغلاست وويل چې په کليسا کې وو. بيا يې زموږ د واده چلې پورته کړې چې ټول يې وويني، بيا يې د واده په اړه څو ښکلې او له معنا ډکې جملې وويلې. ما او باراک د يو بل لاسونه نيولي وو، نو لوړه مو وکړه چې د عمر تر پايه به سره يو ځای اوسو.

د دې مراسمو برم او پرتم زما لپاره ډېر مهم و. خو عين حال کې پوهېدم چې تر ټولو مهمه زما او د باراک ترمنځ د انساني اړيکې ساتل دي او نه مې غوښتل چې دا موضوع هېڅکله هېره کړم. ما ايمان درلود چې هغه سره ګډ ژوند کولای شم او کله به مې چې هغه ته کتل، نو ډېره زياته به ډاډه شوم چې

هغه هم زموږ د اړیکې په اړه همدا احساس لري. هغه ورځ نه ده وژړل او نه ما. کله مو چې خبرې کولې، نو غږونه مو هم نورمال وو. د مراسمو بله برخه داسې وه چې له کلیسا وروسته له مېلمنو سره د پذیرایۍ سالون ته لاړ شو، وخورو او وڅښو، ونڅېړو او ښاد واوسو.

په پام کې مو نیولې وه چې د خوړلنۍ میاشت به شمالي کالفورینیا کې تېروو. هلته به ځینل کوو، د گلونو حمام ته به ځو او ښه خواړه به خورو. له همدې امله، کله چې واده پای ته ورسېد، نو د واده په سبا مو، ټېکټ وکړ او سانفرانسیسکو ته لاړو. څو ورځې مو ناپا کې تېرې کړې، بیا بیګسور ته لاړو چې په آرمتیا کې کتابونه ولولو، په آبي رنگه سمندر کې سترګې وګڼدو او خپل ذهنونه له هر څه نه پاک کړو. که څه هم دا وخت د باراک ناروغي بېرته راګرزېدلې وه، سر یې درد کاوه او رېزش وو، د گلونو حمام هم موږ ته چندان آرمتیا را نه کړه، مګر په ټوله کې مو ښه وخت تېر کړ.

د یوه بشپړ کاري کال له تېرولو وروسته زه او باراک چمتو وو چې استراحت وکړو. باراک پتېیلې وه چې خپل کتاب پای ته ورسوي او په یوه نوي حقوقي شرکت کې پر کار بوخت شي. خو دا ټولې برنامې په ناڅاپي توګه ګډې وډې شوې. د ۱۹۹۲ کال په لومړنیو کې د یوه غیرګوندي سازمان څو غړو د پروژې په نامه له ده سره اړیکه ټینګه کړه. دوی هغو ایالتونو ته تلل چې هلته د تور پوستو رای ورکوونکو شمېر ډېر کم وو او هڅه یې کوله چې رای ورکوونکي رای ورکولو ته وهڅوي. هغوی له باراکه وغوښتل چې په شیکاګو کې یوه نمایندګي پرانيزي او مخکې له دې چې د نومبر انتخابات راورسېږي، تور پوستي نوم لیکنه وکړي. شمېرنو ښودله چې په اېلینوی ایالت کې څلور سوه تور پوستي د رای ورکوونې د شرایطو وړ دي. اکثره دا کسان په شیکاګو او د هغې شاوخوا کې وو چې تر دې دمه یې نوم لیکنه نه وه کړې.

که څه هم دې کار کمه تنخا درلوده، خو دا مسئولیت د باراک له افکارو او

بدلون ۲۱۳۱

باورونو سره سم و. همدا د رای ورکوونکو د راټولولو سازمانونه وو چې په ۱۹۸۳ کال کې یې هارولد واشنگتن بریالی کړ. یوه تور پوستې کاندیده وه چې کارول موزلي براون نومېده. دا پر دې توانېدلې وه چې د دیموکرات گوند له خوا په سنا مجلس کې بریالی شي او اوس په ۱۹۹۲ کال کې شونې وه چې په انتخاباتو کې کمې رایې وگټي. سربېره پر دې، ولسمشریزې ټاکنې هم وې چې بېل کلینټن له جورج ډبلیو بوش سره سیالي کوله. د دې وخت رارسېدلی و چې تور پوستي رای ورکوونکي میدان ته وردننه شي. د پروژې موخه دا وه چې هره اونۍ په ایلینوی کې د لسو زرو رای ورکوونکو نوم لیکنه وکړي. باراک او د ده همکاران په ټول پسرلي او ټول دوبي کې ډېرو کلیساوو ته ورغلل او حتا کور په کور په خلکو پسې وگرزېدل چې له هغو کسانو سره خبرې وکړي چې د رای ورکوولو لپاره یې نوم لیکنه نه وه کړې. باراک تل د ټولنیزو سازمانونو له مدیرانو سره په اړیکه کې و او له نیکوکاره شتمنو افرادو سره به یې خبرې کولې چې د تور پوستو په سیمه کې د انتخاباتو د راډیويي خبرتیاوو او د بروشرونو په لگولو کې او د کور جوړونې په پروژو کې مرسته وکړي. د دې سازمانونو پیغام هماغه و چې باراک هم پرې باور درلود: «په رای ورکولو کې ځواک دی. که غواړې چې په ژوند کې دې بدلون راولې، نو د انتخاباتو په ورځ کور کې مه پاتې کېږه.»

کله به چې شپه کېده، باراک به کور ته راتله، په کوچ کې به غځېده او تل به یې د سگرېټو بوی ورکاوه. مگر هماغسې بااراده او پرېکنده و. د هغو کسانو نومونه به یې شمېرل چې ثبت کړي به یې وو. خو تر اوسه هم د خپلې خوښې وړ شمېر ته نه و رسېدلی. باراک تل پر داسې لارو چارو فکر کاوه چې وشي کولای د رای ورکولو لپاره زیات داوطلبان راټول کړي او همدارنگه نور شتمن کسان پیدا کړي چې د مرستې لپاره یې رامیدان ته کړي. ما ته یې ویل د نورو په پرتله د ځوانانو راضي کول ډېر ستونزمن دي چې راضي شي. ځکه داسې ښکارېدل چې له ۱۸ کاله څخه تر ۳۰ کالو ځوانانو پر دولت باندې چندان باور نه درلود.

شاوخوا یو کال کېده چې ما هم د ښاروال په دفتر کې د والري ترڅنگ کار کاوه. زما دنده دا وه چې د ټولنیزو خدماتو او د روغتیايي خدماتو د سازمانونو اړیکې له دولتي برخو سره ټینګې کړم. زما بله دنده هېڅکله محدوده نه وه. له زیاتو کسانو سره مې سرو کار درلود چې ما ته یې انرژي راکوله او کار یې راته جذابه کاوه. مخکې مې داسې ځای کې کار کاوه چې غلی مګر شیک دفتر یې درلود او کړکۍ یې د سین پلو ته وې چې زه به پکې تل د گزارشونو په لیکلو او د متنونو په خلاصه کولو بوخته وم. خو اوس مې په داسې دفتر کې دنده ترسره کوله چې هېڅ کړکۍ یې نه درلودې او د ښاروالۍ د ودانۍ په لوړو پوړونو کې و. دلته به نو د ښاريانو ډېر شورماشور وو.

په تدریجي توګه مې زده کړل چې دولتي ستونزې او مسایل پېچلي او بې پایه دي. تل به مې د بېلابېلو برخو له مسئولینو سره غونډې جوړولې او کله ناکله به د شیکاګو ښار مختلفو برخو ته تلم چې د ښاريانو شکایتونو ته رسیدګي وکړم. کله کله به د هغو وچو ونو د ارزونې لپاره تلو چې باید پرې شوې وای. روحاني پلرونه به چې د ترافیکو او د کثافاتو د وړلو له سیستم څخه ځورېدل، نو موږ به ورسره خبرې کولې او حتا یو ځل د ښاروالۍ له خوا د بوډاګانو یوې مېلې ته لاړم، هتله دوه کسان سره ښکر په ښکر و، نو مجبوره شوم چې سره بېل یې کړم. یوې وکیلې چې په بېلابېلو شرکتونو کې کار کاوه، هېڅکله یې داسې تجربې نه درلودې. په همدې خاطر مې نوې دنده خوښېده او له هغې سره مې علاقه لا پسي زیاتېده.

اوس نو زیاتره مهال د والري او سوزان تر څنګ وم. په تدریجي توګه مې له هغوی څخه بارزېشته شیان زده کول. د دوی ځانپاوري زیاته وه، له دې سره سره یې نور ستر انساني خصوصیات هم لرل. سوزان خونسرده او پریکنده وه. په غونډو کې به یې ګډون کاوه. والري هم له دې هېڅ نه وېرېده چې په داسې غونډو کې خپلې خبرې وکړي چې ضدي او متعصب کسان پکې وي. دا په

بدلون | ۲۱۵

ځلونو ځلونو بريالۍ شوې وه چې په غونډه کې شته افراد له ځان سره همغږي کړي. هغه يوه ستورې وه چې په چټکۍ وړاندې تله. زما له واده وړاندې يې مقام لوړ شو او اوس نو د ښاري برنامه ربړۍ او اقتصادي پراختيا مديره وه. بيا يې له ځنډ پرته ماته وړانديز وکړ چې د مرستياله يې شم او تر څنگ يې کار وکړم. ما هم ومنله او ورته کړل مې چې د خوړلنۍ له مياشتې وروسته به له هغې سره کار ته ادامه ورکړم.

که څه هم ما په اداره کې والري له سوزان څخه زياته لیده، مگر پام مې وو چې له دواړو يو څه زده کړم. دا هماغه چلن و چې په پوهنتون کې مې له چرني سره درلود. دا هغه ښځې وې چې ځانباوره وې او له هر ډول وېرې پرته يې خپل فکرونه بيانول. البته په خپل وخت به ټوکمارې او متواضع کېدې هم. غالمغالي، جنجالي او گډوډ کسانو پر دوی هېڅ اغېز نه کاوه او د دې نه باعث کېدل چې خپل باورونه ورته پرېږدي. سربېره پر دې دوی ميندې هم وې او دندې يې هم درلودې. ما به د دوی د ژوند دې اړخ ته زيات پام کاوه. ځکه ما هم غوښتل چې ژر مور شم. والري به چې په هر څومره مهمه جلسه کې وه، مگر کله به يې چې د لور له ښوونځي ورته زنگ راغی، نو ژر به يې غونډه پرېښوده. سوزان هم همداسې وه، هر کله به يې چې کوم زوی تبه کوله يا به يې ماشومانو د موسيقۍ په کومه ډله کې برخه درلوده، نو دا به په بېرته له ښاروالۍ وتله او هغوی ته به يې ځان وررساوه. که څه هم دې کارونو کله کله د ښاروالۍ په کارونو کې ځنډ رامنځته کاوه، مگر دوی هېڅکله له دې احساسه شرم نه کاوه چې لومړی د خپلو اولادونو اړتياوو ته لومړيتوب ورکوي او بيا اداري کار ته. دوی هېڅکله دا هڅه هم نه کوله چې د سيدلي شرکت د نارينه وو په شان، د خپل کور او کار موضوع سره په بشپړه توگه جلا کړي. همدارنگه والري او سوزان دواړو له خپلو مېړونو طلاق اخيستی وو او له مالي ستونزو سره يې زور ازمايه. هغوی تل خپل کارونه په سمه توگه ترسره کول او په خپل منځ کې يې

هم ښه او له صميميته ډکه اړيکه درلوده چې ما ته ډېره جالبه وه. ما او باراک د خوړلنې مياشت په شمالي کاليفورنيا کې تېره کړه، کله چې راوگرېزېدو، نو له څو ښو او څو بدو خبرونو سره مخامخ شوو. ښه خبر د نومبر د انتخاباتو په اړه و چې بېل کلينټن په زيات توپير سره د ولسمشرۍ ټاکنو کې بريالی شوی و او ولسمشر بوش ته يې ماته ورکړې وه. بوش يوه دوره ولسمشر هم و. کارول موزلي براون هم د سنا په انتخاباتو کې د اکثريتو رایه گټلې وه او لومړنۍ تور پوستې مېرمن وه چې سنا توره شوې وه. دې خبر باراک زيات خوشحاله کړی و چې پروژه يې پر دې توانېدلې وه چې ۱۱۰ زره کسان د رایو ورکولو تر صندوقونو پورې راولي.

له يوې لسيزې وروسته دا لومړی ځل و چې په شيکاگو کې له يو نيم ميليون څخه زيات تور پوستي رای ورکوونکي د رای ورکولو لپاره راغلي وو او ثابته کړې يې وه چې په سياست کې اغېز لرونکي واوسي. د دوی شتون د چارواکو غوږونو ته څرگند پيغام ورورساوه او هغه احساس يې بيا ورغاوه چې له هارولد واشنگټن وروسته له منځه تللی و: «احساس دا و چې د تور پوستانو رایه اهميت لري.» له دې وروسته به چې هر سياستوال د تور پوستانو اندېښنې په پام کې نه نيولې نو له سياسي پلوه به زيانمېده. دې پېښې تور پوستانو ته هم يو پيغام له ځانه سره راوړ. هغه دا چې د يووالي تر چتر لاندې پرمختگ کولای شي. دې پېښې باراک هم ډېر خوشحاله کړ. هغه پوه شو چې له خپل سازمانې استعداد او مهارت څخه په زياتو پراخو برخو کې هم گټه اخيستلی شي. دی پر دې توانېدلی و چې که د ټولنيزو سازمانونو له رييسانو، عادي ښاريانو او همدارنگه دولتي چارواکو سره همکاري وکړي نو ښې پايلې به تر لاسه کړي. د شيکاگو يوې سيمه ييزې مجلې د باراک په اړه وليکل: «دنگ، مهربانه او هغه سړی چې تل په پرلپسې توگه زيار گالي.» او وړانديز يې کړی و چې هغه بايد خپله هم يوه ورځ په انتخاباتو کې گډون وکړي. مگر باراک ورته چندان پام ونه کړ.

بدلون ۲۱۷۱

خو بد خبر دا و چې له دې دنگ، مهربان، صميمي او هوښيار سړي سره چې ما واده کړی و، هغه وخت يې پای ته رسېدلی و چې بايد خپل کتاب يې نشراتي ټولنې ته ورسپارلی وای. هغه په انتخاباتو کې د بوختيا له امله پر دې نه و توانېدلی چې د خپل کتاب مسوده بشپړه کړي. پر دې اساس ناشر هوکړه لیک فسخه کړ او د خپل وکیل له لارې يې پيغام رالېږلی و چې باراک بايد هغوی ته ۴۰ زره ډاله بېرته ورکړي.

نه پوهېږم چې هغه پيغام يې وکاته او که نه او يا حيران شو او که نه. زه هغو ورځو کې په بشپړه توگه د ښاروالۍ په مسایلو کې ښکېله وم. د بوداگانو مېلو ته هم نه تلم او د دې پر ځای به زياتره مهال په غونډو کې د مديره هييت غړې وم. سمه وه چې د يوه شرکتي وکیل په کچه مې کار او فعاليت نه کاوه، مگر د ښاروالۍ ورځني مسایل او له ښاريانو سره اړيکې نيول د دې باعث کېدل چې زياته سترې شم. نور مې نو له شپې سترس نه درلود، يو گېلاس څښاک به مې ځانته اچاوه، په کوچ کې به غځېدم او تلویزيون ته به مې کتل. د باراک په برخه کې مې هم زده کړي وو چې کارونو ته يې اندېښنه ونه کړم. بې نظمۍ او گډوډۍ زه پرېښانه کولم. مگر داسې ښکارېدل چې باراک په شور او شوق راوړي. هغه د يوه شعبده باز په څېر و چې تل يې زړه غوښتل خپل قابونه په هوا کې وڅرخوي او له هيڅانه يې خوند واخلي. کار او فعاليت هغه په وجد راوسته. خپل وخت او خپلې انرژۍ ته يې نه کتل او نوې پروژې يې اخیستې. د مثال په توگه، له دوو خپلواکو شرکتونو سره يې کار کاوه او له دې سره سره يې منلې وه چې د شيکاگو پوهنتون په پسرلني سمستر کې پارت ټايم درس هم ورکړي او هممهاله يې تصميم درلود چې فول ټايم په يوه بل حقوقي شرکت کې هم ځان بوخت کړي.

البته د خپل کتاب ليکل يې هم نه وو هېر کړي. د باراک مشاور باور درلود چې هغه خپل کتاب پر بل ناشر پلورلی شي. هر څنگه چې کېدل ده بايد خپل

کتاب بشپړ کړی وای. ځکه غوښتل یې چې په پوهنتون کې درس ورکړي او همدارنگه په یوه حقوقي شرکت کې فول ټایم پر کار بوخت شي. دا مهال و چې یوه حلاړه یې پیدا کړه چې دا ستونزې له مخې لرې کړي. ده وپتېيله چې یوه کوډله کرایه کړي او له هر ډول ورځنیو بوختیاوو پرته، پر خپل کتاب فکر وکړي او هغه پای ته ورسوي. هغه فکر وکړ چې کولای شي چې په دوو میاشتو کې خپل کتاب پای ته ورسوي. لنډه دا چې ده خپله دا پرېکړه له واده شاوخوا شپږ اونۍ وروسته راته کور کې وویلله او په پای کې یې دا هم د احتیاط له مخې وویل چې دا وړ کوډله یې مور ورته پیدا کړې. حقیقت دا و چې باراک ته یې کرایه کړې هم وه. یوه ارزښتیه او غلې کوډله وه د سانور په ساحل کې چې د اندونیزیا په بالي ټاپو کې یې موقعیت درلود او له ما څخه شاوخوا نهه زره مایله لرې وه. ما ته یوه ټوکه ښکارېده، مگر هر څه ریښتیا وو. هغه له یوازیتوب سره مینه درلوده او له یوې داسې ښځې سره یې واده کړی و چې له ټولنې، معاشرې او خوش گذرانۍ سره یې مینه درلوده. هر څه چې وو، زه د گډې اړیکې د خوندي ساتلو په خاطر اړ وم چې د هغه خبره ومنم. بله چاره نه وه.

بلاخره د ۱۹۹۳ کال په اوایلو کې باراک بالي ټاپوگانو ته لاړ او شاوخوا پنځه اونۍ هلته پاتې شو. هلته یې «زما د پلار رویاوې» کتاب په خپل خط لیکه او د کوپرې په ونو او د سمندر د څپو په شاوخوا کې به یې چې تگ راتگ کاوه نو خپل فکرونه یې هم منظمول. دا په داسې حال کې وه چې زه په یوکلید سړک کې یوازې اوسېدم، د مور کور مې و او دویم پوړ. کله ناکله به د دوستانو لیدو ته ورتلم او کله به چې لمر لوېده نو ورزشي لوبغالي ته به تلم. په کاري چاپېریال کې یا گاونډیانو یا د سیمې هر چا به چې د ده په اړه رانه وپوښتل نو ورته وبه مې ویل: «زه او زما خاوند هیله لرو چې یو نوی کور واخلو. هغه لیکوال دی او خپل کتاب لیکي». دا وضعیت راته عجیب و. همدارنگه په باراک پسې خپه وم او زړه مې پسې تنگ شوی و، مگر بیا مې هم هڅه کوله چې په سنجېدلې او

بدلون ۲۱۹۱

منطقي توگه له دې وضعیت سره غاړه غړۍ شم او ښايي چې دا وقفه زموږ د گډ ژوند لپاره چندان بده هم نه وه.

هغه خپل نیمگړی کتاب وړی و چې په یوازیتوب کې یې بشپړ کړي. احتمالاً چې نه یې غوښتل چې د کتاب لیکلو په وخت کې یې له کتاب لیکلو سره لاس او گرېوان وویښم. تل به مې ځانته یادونه کوله چې له داسې سړي سره مې واده کړی چې متفاوت فکرونه لري او هر کله چې یوازیتوب خورولم نو بې ارادې به داسې سوچونه راتلل چې هغه له ما سره د خوړلنۍ میاشت تېره کړه او اوس دا دی د خپل یوازیتوب د خوړلنۍ میاشتې ته تللی.

موږ زده کول چې څنگه گذاره وکړو او څنگه په بېلابېلو مسایلو کې همغږي شو. پر یوه بدن بدلېدو. دا په داسې حال کې وه چې زه هماغه پخوانۍ میشل وم او هغه هماغه باراک مگر یو بل پېژند مو هم درلود. یعنې هغه مې د ژوند ملگری و او زه یې مېرمن وم. موږ کلیسا ته تللي وو او دا اړیکه مو په لوړ غږ نورو ته وراوړولې وه. پر دې اساس موږ په خپل گډ ژوند کې مختلفې دندې منلې وې. زما او د نورو زیاتره مېرمنو په اند، مېړه یوه درنه معنا او تاریخي مخینه لري. که یوه ښځه د ۱۹۶۰ کال یا د ۱۹۷۰ کال په لسیزو کې پیدا کېدلای، نو ځانگړنې به یې څنگه چې په تلویزیون کې بیانېدې، دا به وې چې سپین پوستې وي، خوشحاله وي، وېشته یې سینگار کړي وي، فټ بدن ولري، په کور کې د ماشومانو روزنه او پالنه وکړي، خواړه پاخه کړي، عشوهره وي او داسې نور... خو موږ مې له دې ډول ښځو سره توپیر درلود.

موږ هم په یوکلید سړک کې په یوه کور کې ژوند کاوه، خو عجیبه دا وه چې موږ مې د کور ښځه وه، له هېڅ نیوکې پرته یې د ماښام او سهار خواړه پخول او مازیگر به په تمه وه چې پلار مې له خپلې دندې راشي. باراک به په ټوکه ویل چې زموږ ژوند تلویزیوني سوریالونو ته ورته دی. زه هم کله چې ماشومه وم نو مېرې ټایلر سوریال مې ډېر خوښېده. مېرې به بهر کار کاوه، ښکلي

وېسته يې درلودل او الماری به يې له ښکلو جامو ډکې وې. خو د هغو ښځو برعکس وه چې په تلویزیون کې څرگندېدې، ځکه دې هېڅ وخت کورنۍ چارې نه ترسره کولې او د ماشومانو د روزنې او پالنې په اړه يې څه نه ويل. هغه وخت مېرې ټایلر هغو نجونو ته يوه بېلگه وه چې غوښتل يې خپلواک ژوند ولري.

اوس نو نهه ویشته کلنه وم او هغه خواړه مې خوړل چې مور مې په ډېر زیار برابرول. مگر ما زده کړې کړې وې، ځان مې ښه پېژانده او په مغزو کې مې ډېر پلانونه لرل. مور مې راته له ورکتونه واړندې لوستل رازده کړي وو. زه به ماشومتوب کې د هغې په غېږ کې ناسته وم او هغې به د کیسو کتابونه راته لوستل. همدارنگه تل به يې راباندې ټینګار کاوه چې بروکلي وخورم. زما جامې به هم دې خپله گنډلې. اوس چې فکر کوم نو گورم چې هغه د پخوانیو میندو یوه بېلگه وه چې خپل هر څه يې تر خپلو ماشومانو څارول او ځان يې هېر کړی و. هغې زه داسې وروزلم چې پر ځان باور ولرم. یا پر نفس اعتماد ولرم. ځان محدود نه کړم، باور ولرم چې مخ پر وړاندې لاړه شم او هغه څه ته ورسم چې غواړم يې. ما غوښتل چې د مېرې په شان یوه خپلواکه، شادابه او په عین حال کې یوه مېرمن او یوه معمولي مور واوسم. غوښتل مې چې د خپل ژوند له ملګري سره یو بريالی ژوند ولرم.

بلاخره باراک له یوې مودې وروسته له بالي ټاپو څخه بېرته راستون شو. نقره یي بکس يې له پاڼو ډک وو. له یوازیتوبه يې ګټه اخیستې وه او خپل کتاب يې پای ته رسولی و. مشاور يې راغی او د ده کتاب يې پر بل ناشر وپلور. د تېر ناشر پورته يې هم خلاص کړل او ډېر ژر بیا خپل عادي ژوند ته بېرته ورستانه شوو. باراک زما طنزي خبرو ته خندل او زړه يې غوښتل چې ورته ووايم چې په دې موده کې ما څه څه کارونه کړي دي.

څو نورې مياشتې هم تېرې شوې. سربېره پر دې چې موږ خواړه پخول،

بدلون | ۲۲۱

نور کارونه مو هم کول او له يو بل سره خندېدو او نوې نقشي مو کارلې. اوس مو نو دومره پيسې ټولې کړې وې چې يو اپارتمان پرې واخلو. پر دې اساس، د يوکلید سړک له کوره مو کډه وکړه او په هايد پارک کې يوه ښکلي اپارتمان ته لاړو چې غولۍ يې پر لرگيو فرش شوی و او يوه شومینه بخارۍ يې هم درلوده. ما د باراک په ملاتړ بيا رېسک وکړ او خپله دنده مې بدله کړه. د ښاروالۍ په ودانۍ کې مې له سوزان او والري سره مخه ښه وکړه او پر هغه دنده بوخته شوم چې زه پکې رييسه وم. په دې دنده کې مې پرمختگ کولای شو. بايد ډېر نوي شيان مې کشف کړي وای. بايد اندېښنې مې يوې خوا ته کړې وای، ځکه اوس نو زه او هغه يو شوي او ډېر خوښ وو. ښادي کولای شي چې ډېر شيان درته ډالۍ کړي.

۱۳

نوي دندې مې سترس راته پيدا کړ. اندېښمنه يې هم کړم. ما په شيکاگو کې د پابليک ايلايښ شرکت په نوي پرانيستل شوې خانگه کې کار کاوه. دا شرکت کال وړاندې د ونسا کرش او کاترينا براو له خوا په واشنگټن ډي سي کې تاسيس شوی و. دا دوه کسان نوي له پوهنتونه فارغ شوي وو. دوی غوښتل داسې سوداگريز شرکت پرانيزي چې له ځوانانو سره مرسته وکړي چې دولتي او خصوصي ادارو کې ځانونو ته دندې پيدا کړي. باراک په يوه کنفرانس کې له دوی سره پېژندلې وو، د دوی د مديره هيت غړی و او بالاخره يې هغوی ته وړاندیز کړی و چې له ما سره د دې دندې په خاطر اړيکه ونيسي. دې شرکت باستعداده ځوانان او پېغلې پر کار گمارل، د هغوی لپاره به يې لنډه ښوونيزه برنامه جوړوله او هڅه به يې کوله چې د هغوی له مهارتونو سره سم دوی ته يو مناسب کار پيدا کړي. د دې شرکت موخه دا وه چې د مديرانو يو نسل ټولنې ته وړاندې کړي چې ټولنې ته زياته گټه ورسوي.

زما په اند د دې شرکت کار ډېر مهم او سنجېدلی و. ځکه يادېږي مې چې کله مې د پرېنستون پوهنتون په څلورم کال کې زده کړې کولې، نو ليدل مې چې څنگه زياتره محصلين پرته له دې چې پوه شي چې نورې دندې هم شته، په هغو ازموينو کې ونډه اخلي چې د وکالت پوهنتونونو لپاره دي يا د عملي زده کړې په داسې پروگرامونو کې نومليکنه کوي چې د وکالت په اړه دي. پابليک ايلايښ شرکت اوس دا ستونزه هواره کړې وه او غوښتل يې د ځوانانو

فکري أفق پراخ کړي او له دوی سره مرسته وکړي چې په ډېره آزاده توگه خپله دنده وټاکي. په واقعیت کې دې شرکت هڅه نه کوله چې د واسطې له لارې د محصلینو لپاره کار پیدا کړي، بلکې غوښتل یې لومړی مختلف استعدادونه وپېژني، بیا پرې پانگونه وکړي او په ټولنه کې د هغوی ځای مشخص کړي. پر دې اساس، اړینه نه وه چې یو کس دې پوهنتوني سند ولري چې زموږ له شرکت سره یوځای شي. موږ ته یوازې سن مهم و چې له ۱۷ کالو زیات او له ۳۰ کالو کم وي او په خپل ژوند کې یې په یو ډول نه یو ډول د خپل مدیریت او رهبرۍ توانایی څرگنده کړې وي.

پابلېک ایلز غوښتل د هغو ځوانانو او پېغلو هیلي پوره کړي چې یو ډول نه یو ډول یې استعدادونه نالیدلي انګېرل شوي وو. ما داسې گڼله چې برخلیک له ما سره ډېر ښه کړي چې دا دنده یې راته ټاکلې. کله مې چې سیدلي حقوقي شرکت کې کار کاوه نو په ۴۷ پور کې به په خپل دفتر کې بندي وم، له هغه ځایه به مې په جنوبي برخه کې خپلې سیمې ته کتل او نه مې شول کولای چې د هغه ځای د ځوانانو لپاره کوم کار ترسره کړم. خو دلته مې داسې انګېرل چې کولای شم گټوره واوسم. ځینې استعدادونه به مې په ځینو سیمو کې لیدل، لکه زموږ خپله سیمه کې چې کشف شوي به نه و. ما باور درلود چې استعدادونه کشفولی شم.

په نوې دنده کې مې فکرونه ماشومتوب او ښوونځي ته لاړل چې زده کوونکې وم. زموږ ټولگی ډک او شورماشور به پکې و. ماشومانو به تل یو بل په قلمونو او تباشیرونو ویشتل. خو زه نېکمرغه وم چې موږ مې له هغه ټولګي راوايستم او یو بل ټولګي ته یې بوتلم. تل به مې د هغو شلو ماشومانو په اړه سوچ کاوه چې په ټولګي کې بندیان وو او داسې ښوونکي سره ښکېل وو چې انګېزه یې نه درلوده او بې مسؤلیته و. پوهېدم چې زه له هغوی څخه زیاته هوښیاره نه یم. د ښوونځي د دویم کال هغه زده کوونکي چې کومه گناه یې هم نه وه کړې

يو كال له زده كړو شاته پاتې شوي وو او دې كار خورولم.

د پابليك ايلاز شركت بنسټوالانو په واشنگټن كې يوه پنځه لس كسيزه ډله تر خپل پوښښ لاندې نيولې وه چې تازه كار ه هم وه او د ښار په بېلابېلو سازمانونو كې يې كار هم كاوه. دا داسې شركت و چې د بېل كلينټون د ولسمشرۍ په دوره كې يې له دولته مرسته ترلاسه كوله. له همدې امله يې كافي بوديجه لرله چې شيكاگو كې نوې څانگه پرانيزي. همدا مهال و چې له ما يې وغوښتل چې هغوی سره يو ځای شم. البته د دوی وړاندیز شوې تنخا زما د ښاروالۍ له تنخوا څخه ډېره كمه وه.

البته درنو، شرافتمندو او داوطلبو ځوانانو او پېغلو په دا ډول خپلواكو سازمانونو كې په كمو تنخواوو هم گزاره كولاى شوه، مگر زه د دوی په شان نه وم، ځكه اړوم چې د خپلې محصلۍ پيسې وركړم. ماته كوم ميراث هم نه و رارسېدلې چې په دې كمه تنخا گزاره وكړم. هره مياشت مې بايد د محصلۍ ۶۰۰ ډالره پور وركړى واى. همدارنگه له داسې چا سره مې واده كړى و چې هغه هم د محصلۍ قسطونه بايد په خپل وخت وركړي واى. زموږ د گډ ژوند لگښتونه هم وو. بالاخره د شركت رييسان سره سلا شول او يوه چاره يې وسنجوله چې زما تنخا دومره لوړه كړي چې له دوی سره همكاري وكړلاى شم.

په دې توگه په ډېرې خوښۍ او خوشحالي له دې شركت سره يوځاى شوم. دا لومړنۍ موكه وه چې هر څه له بنسټه پيل كړم او زما برياوې او ماتې هم زما له هڅو سره تړلې وې. د ۱۹۹۳ كال په پسرلي كې مې په ميشيگان سړك كې په يوه ودانۍ كې يو کوچنى دفتر پيدا كړ. د دې دفتر كرايه ټيټه وه. د مشاورې يوه شركت چې خپل توکي نوي كول، نو ما يې دويم لاس څوكۍ او مېزونه واخيستل. څو كارکوونکي مې هم پر كار وگمارل. بيا مو د باراك په مرسته په شيكاگو كې هغو كسانو ته لاس وراوړد كړ چې پېژندل مو. موږ هڅه كوله چې د خيرغوښتونكو او زړه سواندو كسانو مالي مرسته تر لاسه كړو. همدارنگه په دولتي

سازمانونو او ادارو او ځينو نورو ځايونو کې هم په داسې دندو پسې وو چې وشو کولای د خپلې خوښې وړ کسان هلته په کار وگمارو. والري له ما سره مرسته وکړه چې د ښاروال دفتر کې او همدارنگه د روغتيا سازمان کې ځينې ځايونه پيدا کړم چې خپل کسان د ماشومانو د واکسيناسيون د پروژې د ترسره کولو لپاره هلته واستوم. باراک هم خپلو څو پخوانيو سازمان ورکوونکو ته خبر ورکړ چې له موږ سره د دولتي مرستو او ښوونيزو فرصتونو په برخه کې مرسته وکړي. د سيدلي حقوقي شرکت ځينو همکارانو هم له موږ سره مالي مرسته وکړه او موږ يې له سترو خيرغوښتونکو او زړه سواندو کسانو سره آشنا کړو.

زما لپاره د دې کار ډېره هيڅانې برخه هماغه وه چې کارموندونکي ځوانان او پېغلې به مې پيدا کول. موږ د هېواد په ټولو پوهنتونونو کې خبرتياوې خپرولې چې هغه کسان پيدا کړو چې کار غواړي او همدارنگه په خپل ښار شيکاگو کې هم د پټو استعدادونو په پلټلو پسې وو. زه او زما همکاران به د شيکاگو ټولو سترو پوهنتونونو او مکتبونو ته ورتلو. د کورجوړونې په پروژو کې به مو گډون کاوه او مرستې به مو راتولولې. د پوهنتونونو په هغو عمومي غونډو کې مو هم گډون کاوه چې مجردو ميندو ته يې ښوونيزې زده کړې برابرولې شوای. موږ د مجردو ميندو لپاره مرستې راتولولې. له کشيشانو او د پوهنتون له اوستادانو او همدارنگه د روستورانټونو له مديرانو مو وغوښتل چې کوم بااستعداده ځوانان او کومې بااستعداده پېغلې پېژني موږ ته يې دې راوپېژني. لنډه دا چې موږ هغه کسان غوښتل چې د يوې برخې مدیریت او رهبري پر غاړه واخلي او هغه کسان مو غوښتل چې هيله يې دا وه چې د پرمختگ لوړو پوړيو ته ورسې. کله به مو چې داسې کسان وموندل نو ترې غوښتنه مو کوله چې له موږ سره يو ځای شي. موږ له دوی سره مرسته کولای شوه چې خپلو هيلو ته ورسېږي. موږ دې ته چمتو وو چې د دوی د تگ راتگ کرایه ورکړو او يا هم که چا ماشومان لرل د دوی د ماشومانو د وړکتون پيسې يې ورکړو.

بدلون | ۲۲۷

د مني تر اوایلو مو وکړلای شول چې شل کسه د کار زده کوونکو او کار موندونکو په توګه جذب کړو. دا کسان مو په ښاروالۍ او د ټولنیزو او ښوونیزو مرستو په آژانسونو کې د ښار په ها بله خوا کې ځای پر ځای کړل. زموږ کار موندونکي او کار زده کوونکي متفاوته کسان و او مختلفې هیلې او غوښتنې یې درلودې. د دوی تېر مهال هم سره توپیر درلود. د مثال په توګه زموږ په ډله کې یوه لاتین تباره مېرمن وه چې د ښار په جنوبي برخه کې لویه شوې وه او مخکې د جنایتکارانو او ډاډه مارانو د ډلې غړې وه. دې په هاروارد کې زده کړې هم کړې وې. یوه بله مېرمن وه چې شاوخوا شل کلنه وه، یوه ګډ کور کې یې ژوند کاوه، یو ماشوم یې هم درلود چې باید ستر کړی یې وای. په عین حال کې، دې غوښتل پوهنتون ته لاړه شي او د درس ویلو لپاره پیسې راټولې کړي. دې ډله کې یو شپږویش کلن ځوان هم و چې ښوونځی یې پرېښی و او په کتابتون کې یې د آزادې مطالعې له رویه بیا پتېیلې وه چې خپله شهادتنامه تر لاسه کړي.

هره اونۍ د جمعي ورځ به د کارموندنې او کار زده کړې ټول غړي د شرکت په یوه دفتر کې سره راټولېدل. هلته به یې خپل کاري گزارشونه وړاندې کول او همدارنګه له بېلابېلو کسانو سره به یې پېژندل هم. دا غونډې مې ډېرې خوښېدې. کار زده کوونکي به چې کله خونې ته رادننه شول، نو پښې یا بیکونه به یې یوه ګوښه کې اېښودل، بیا به یې د کار جامې ایستلې او نورې جامې به یې اغوستې. له دې وروسته به سره راټولېدل او ګډ به ناست وو. ما هڅه کوله چې د دوی ستونزې هوارې کړم. ځینو په کاري برخه کې له اکسل برنامې سره ستونزه درلوده. ځینې نور یې نه پوهېدل چې یوې ادارې یا کوم شرکت ته ځي نو څه واغوندي او ځینې نور هم پر ځان بې باوره وو چې څنګه د لوستو کسانو په منځ کې خبرې وکړي. کله کله به مجبورېدم چې هغه کار زده کوونکي ته ګوتڅنډنه وکړم چې یا به ناوخته کار ته تللي و او یا به یې کار په سمه توګه نه و ترسره کړی.

يا دا چې که کوم چا به د ستړو کوونکو غونډو په خاطر نیوکه کوله یا به خپله اداره کې له ستونزو رامنځته کوونکو مشتریانو سره مخېده نو توصیه به مې ورته کوله چې صبر وکړي او بیا وروسته به مې د هغوی بریا هغوی ته وربادوله. ټولو ته مو هیله وړکوله. البته هر کله به چې کوم کار زده کوونکي د خپل فعالیت په برخه کې کوم پرمختګ کاوه یا به یې نوې بریالۍ تجربه زده کوله نو موږ به له خنډ پرته لمانځلو. که څه هم ټول کار زده کوونکي او کار موندوونکي په دولتي یا شخصي ادارو کې نه بریالي کېدل او خنډونه یې له مخې نه شواى لرې کولای، مګر کله به چې څو کسه بریالي شول او تصمیم به یې درلود چې په ډېره ژمنتیا خپله دنده ترسره کړي، نو له خوشحالی به مې وزوننه کول او غوښتل به مې چې والوزم. اوس د پابلیک ایلاز د شرکت له تاسیس څخه پنځه ویش کاله تېر دي او دا شرکت هماغسې بریالۍ مخ پر وړاندې روان دی او په شیکاګو او څلورویشتو نورو ښارونو کې هم څانګې لري. د دې شرکت زرګونه کار زده کوونکوي د هېواد په ګوټ ګوټ کې پر کار او فعالیت بوخت دي.

څه موده مې چې له پابلیک الیز شرکت سره همکاري کوله، نو هره شپه به مې دا سوچ کاوه چې سبا ته باید کوم کارونه ترسره کړم. بېګاه به مې د خپلو کارونو په اړه سوچ کاوه، کله به چې سبا سهار له خوبه پاڅېدم نو د هغو کارونو لړلیک به راسره و چې همغه اونۍ یا همغه میاشت کې مو باید ترسره کړي وای. اوس چې هغه مهال ته ورګرزم نو ګورم چې دا زما ډېره غوره دنده وه چې په ټول عمر کې مې درلودلې. که څه هم د کار په اوږدو کې له ډېرو اندېښنو، ډېرو وېرو او ډېرو رېسکونو سره مخ شوي وم. مګر د لومړي ځل لپاره مې احساس کړې وو چې یو موخه لرونکی او معنا لرونکی کار ترسره کوم او د خپل ښار پر فرهنگ او د خپل ښار د خلکو پر ژوند اغېز لرم. دا کار د دې باعث شو چې پوه شم چې باراک کله په پروژو کې د یوه سازمانوړکونکي او همکار په توګه کار کاوه، نو څنګه تجربه یې احساسوله. پام مې شو کوم کار چې د انسان ټولې

بدلون | ۲۲۹

ذهني قواوې رېسک ته رابولي، نو په عين حال کې ډېر ارضا کوونکي او خوندور هم وي. باراک پرې دې ډول رېسکونو او مبارزو مين و او پوهېرم چې تل به ورسره مينه ولري.

کله مې چې له پابليک الايز شرکت سره کار کاوه، له ما سره هممهاله باراک يو باثباته وضعيت پيدا کړ. لومړی دا چې په شیکاگو پوهنتون کې يې د نژادپرستۍ په برخه کې درس ورکاوه او دويم دا چې د ورځې په اوږدو کې به يې د نژادي تبعيض او د رای ورکولو په اړه دوسيې څېړلې او درېيم دا چې کله ناکله به يې د سازمانورکونې په برخه کې ځينې ټولگي هم جوړول، ځينې وختونه به يې د جمعې په ورځو کې زما د ډلې د غړو لپاره هم ځينې ورکشاپونه جوړول. په ظاهره توگه دې روڼاندي څو دېرش کلن سړي چې د خپلو اخلاقي اصولو په واسطه يې څو گټورې دندې پرېښودلې وې، څه ناڅه ښه ژوند يې ځانته جوړ کړی و او يو ډول تعادل ته رسېدلی و. اوس نو هم د پوهنتون اوستاد و او هم يو ويناوال او سازمان ورکوونکی چې برنامې جوړوي او ډېر ژر وه چې نوموتی ليکوال هم کېده.

کال کېده چې باراک له بالي ټاپو راغلی و. د دې يو کال په موده کې به چې کله بېکاره و نو خپل دويم کتاب يې ليکه. زموږ د اپارتمان په پای کې يوه کوچنۍ خونه وه. باراک له دې خونې ځانته دفتر جوړ کړی و او د شپې تر ناوخته پورې به يې هلته ليکل کول. خونه يې له کتابونو ډکه وه. کله به چې زه له هغه ځايه تېرېدم، نو ورته ويل به مې چې غار کې پټېدونکيه. کله به چې دې خونې ته ورتلم، نو د دلی دلی کتابونو او پاڼو له منځه به تېرېدم. دا به په داسې حال کې وه چې هغه به په مطالعه بوخت و. د ده مخامخ يوه څوکۍ کې به کېناستم او هڅه به مې کوله چې په خنديو ټوکو يې لږ وخنډوم او لږ يې ساعت ورتېر کړم. د هغه هم له دې کاره بد نه راتلل. مگر زيات وخت مه يې بايد نه وای نيولی.

زما پام شو چې باراک خپل ژوند کې يوه گوښه ځای ته اړتيا لري چې د هر چا له مزاحمت پرته هلته کتاب ولولي او يا هم ليکل وکړي. په واقعيت کې دا ځای د ده لپاره يوه کړکۍ وه چې د خپل ذهن پراخې نړۍ ته يې پرانيسته او داسې ښکارېدل چې له ذهني پلوه هلته خپل ځان چارچوي. له همدې امله هر کور کې به چې وو نو د ده لپاره به مې گوښه او خلوته ځای جوړاوه. د ده لپاره داسې گوښه او خلوته ځايونه د مقدسو ځايونو په شان وو چې هلته يې نوي فکرونه پنځول. په معمولي توګه، ده به هلته څو کتابونه سره ګډ لوستل او همدارنګه د ده ورځپاڼې به په ځمکه تيت پرک پرتې وې.

بلاخره زما د پلار رواياتو چې کتاب د ۱۹۹۵ کال په دوبي کې چاپ شو. که څه هم د منتقدانو له خوا يې ښه هرکلی ونه شو او زيات ونه پلورل شو، مګر مهمه دا وه چې باراک توانېدلی و چې د خپل ژوند کيسه وليکي او خپل ګڼشمېر هویتونه وليکي چې افريقايي، کانزاسي، اندونيزيايي، هاوايي او شیکاګويي وو. په هر حال هغه يوازې پر دې توانېدلی و چې د خپل هویت معما يو ډول نه يو ډول هواره کړي. له ماشومتوب راهيسې هغه هر څه په يوازې توګه پرمخ وړل.

کله چې د دې کتاب ليکل پای ته ورسېدل او چاپ شو، نو د باراک په ژوند کې يوه تشه فضا رامنځته شوه. ده احساسول چې په يو ډول نه يو ډول دا تشه فضا ډکه کړي. خو دا مهال يې يو بد خبر واورېد، مور يې د رحم په سرطان اخته شوې وه او له جاکارتا څخه هونولولو ته د درملنې لپاره راغلې وه. مور ته خبر راورسېد چې يو ښه ډاکټر يې درملنه کوي او کيمياوي درملنه ورته ګټوره ده. مايا او توت يې پالنه کوله او باراک به هم کله ناکله ورتله. خو څنګه چې ښکاره وه، نو د هغې ناروغي ډېر وروسته تشخيص شوې وه او سرطان يې ډېر پرمختګ کړی و. څرګنده نه وه چې څه به ورپېښ شي. زه پوهېدم چې دې موضوع د باراک ذهن ډېر مشغول کړی.

له بل پلوه په شیکاګو کې بيا سياسي بحثونه رامنځته شوي وو. د ۱۹۹۵

بدلون | ۲۳۱

کال په پسرلي کې د ديلي ښاروال د درېيمې دورې لپاره ښاروال شوی و او اوس نو ټولو د ۱۹۹۶ کال د انتخاباتو لپاره چمتووالی نیوه. اېلینوی ایالت باید نوی سناتور ټاکلی وای او همدارنگه کلینټون هم د ولسمشرۍ د دویمې دورې لپاره ځان چمتو کاوه. سربېره پر دې داسې گنگوسي هم وې چې د متحده ایالتونو د کانګرس یو استازی د جنسي جرمونو په خاطر تر تعقيب لاندې دی او په دې توګه د هغه دېموکرات سیال زیات چانس لري چې انتخاباتو کې ګټونکی شي. یو مشهور سناتور و چې آلېس پاملر نومېده. د نوموړي په ځینو پروژو کې یو وخت باراک هم کار کاوه او ورسره پېژندل یې. دې سناتور په خصوصي توګه باراک ته ویلي وو چې هوډ لري د ولسمشرۍ په ټاکنو کې ګډون وکړي. له همدې امله په سنا کې د ده ځای خالي کېده او باراک کولای شول چې د هغه د څوکۍ لپاره په انتخاباتو کې ګډون وکړي. باراک رانه وپوښتل چې سربېره پر دې چې وکیل یم، اوستاد یم، سازمان ورکوونکی یم او لیکوال یم، غواړم چې د یوه ایالت استازی هم واوسم، نو په دې اړه ستا نظر څه دی؟ په ۱۹۹۶ کال کې د اېلینوی ایالت د استازولۍ په اړه زما استدلال دا و چې له سیاستوالو سره مې چندان نه لګېده او زړه مې نه غوښتل چې مېړه مې د سیاست ډګر کې ښکېل شي. د سیاست په اړه مې چې هر څه لوستلي وو، نو ډېر ښه او مثبت نه وو. زما ملګري سانتیتا جکسون راته ویلي وو چې سیاستوال معمولاً له خپلې کورنۍ لرې وي. ما د هېواد قانون جوړوونکي د کیشانو په څېر بلل چې کلک او غوړ پوست لري او ورو ورو او په غرور حرکت کوي او مخ پر وړاندې ځي. زما په اند باراک یو ریښتینی او زړور او مهربان کس و چې د کانګرس په ګونډي شکله ودانۍ کې یې د زور او روځو (کینو) پر وړاندې مقاومت نشو کولای. زما په باور ښه او شریف کسان بله غوره لار هم لري چې پر ټولنه اغېز وکړي. ریښتیا باید ووايم چې فکر مې کاوه چې د هغه سیال سیاستوال به هغه تر کومي ژوندۍ تېر کړي.

له بل پلوه مې داسې انگېرل چې که باراک غواړي سياست کې دخيل شي او له خپلې ټولنې سره مرسته وکړي، نو زه يې بايد خنډ نه وای شوې او د ده په ځای مې بايد تصميم نه وای نيولی. په هر حال، کله چې ما غوښتل وکالت پرېږدم، هغه يوازینی کس و چې دې کار ته يې وهڅولم. ما چې ښاروالي کې کار کاوه، دی مې ملاتړی و او اوس چې پابليک الايز شرکت کې پر کار بوخته وم، بيا يې هم زما ملاتړ کاوه. په گډه مو څو کارونه کول چې د ژوند لگښتونه پوره کړلای شو. هغه د شپږ کاله گډ ژوند په اوږد کې زما پر تواناييو هېڅ شک نه و کړی او راته ويل به يې اندېښنه مه کوه، مخ پر وړاندې ځ، هر څه ترسره کولای شي. بالاخره يوه لاره پيدا کوه.

په دې توگه، لومړی ځل وو چې ما ومنله په انتخاباتو کې ځان نوماند کړي. البته ده ته مې دا هم وويل «که انتخاباتو کې بريالی شي او کانگرس ته لار ومومي، نو تا به مايوسه کړي او هر څومره هڅه چې هم وکړې، پايله به ور نه کړي، هغوی به تا لېونی کړي.»

خو باراک اوږې پورته واچولې او کړل يې: «شايد، شايد، شايد هم وکړلای شم چې تر عهدي يې ووزم او يو گټور کار ترسره کړم. څوک څه پوهېږي.» ما نه غوښتل ناهیلی يې کړم. نو اوږې مې پورته وغورځولې او ورته ومې ويل «څوک څه پوهېږي، ښايي هم بريالی شي.»

په دې توگه زما خاوند يو سياستوال شو. هغه يو غوره او شريفه انسان دی چې غوښتل يې په دنيا کې يو گټور کار ترسره کړي. که څه هم زه دوه زړې وم، مگر دی پوهېده چې له دې لارې په ښه توگه کولای شي چې خپلې هيلې او غوښتنې پلې کړي.

بالاخره د ۱۹۹۶ کال په نومبر مياشت کې باراک د اېلینوی ايالت د سناتور په توگه وټاکل شو او دوه مياشتې وروسته د نوي کال په لومړيو کې مجلس ته وردننه شو.

بدلون | ۲۳۳

ما ته ډېره عجيبه وه چې كله به مې د هغه انتخاباتي فعاليتونه ليدل، نو ډېر خوند به مې ترې اخيست. د دې لپاره چې رايې يې زياتې شي، نو ما ډېر هلې ځلې وكړې او په دې برخه كې مې له ده سره مرسته وكړه. هره شنبه به خپلې پخوانۍ سيمې ته تلم او د خلكو كورونه به مې ورتكول او د دولت او حكومت او د دوى د ستونزو په اړه به مې دوى ته غوږ نيوه. د اونيو دا كار مې د هماغه وروستيو ورځو په څېر وو چې له پلار سره به مې د خلكو كورونو ته تلم. له هغه سره ځكه تلم چې د انتخاباتي حوزې د رييس په توگه خپلې دندې ترسره كړي. البته چې هغه زما فعاليت ته هېڅ اړتيا نه درلوده. ما ځكه په ټاكنيزو فعاليتونو كې برخه اخيسته چې يو ډول بوختيا وه راته او ساعت مې پكې تېرېده. هر كله به مې چې له دوى سره مرسته كوله، نو خوند مې ترې اخيسته او بيا له هغې وروسته به خپل كار ته راگرزېدم.

باراك چې خپله نوماندې اعلان كړه نو له دې نه يو څه موده وروسته يې مور په هونولولو كې وفات شوه. د هغې ناروغي په يوواري توگه داسې وخيمه شوې وه چې باراك حتا نه و توانېدلى چې ليدلو او خداى پامانى ته يې ورشي. د مور مړينې پرې ډېر اغېز وكړ. هغه يې غمونو كې ډوب كړ. آنا دانهام هغه څوك وه چې هغه يې له ادبياتو سره آشنا كړى و او باراك چې د بحث او منطقي استدلال كوم ځواك درلود، نو د دې پورې و. له هغې پرته باراك هېڅكله نه شو توانېدلى چې د جاكارتا موسمي بارانونه تجربه كړي او د بالي ټاپو آبي معبدونه وگوري، له هغې پرته باراك هېڅكله نشو كولاى چې له يوې قارې بلې ته لاړ شي او هېڅكله يې نه شول زده كولى چې څنگه له ناآشنا شيانو سره مخ شي. مور يې له هر ډول وېرې پرته د خپل زړه غوښتنې تعقيبولې. د هغې شتون د باراك په وجود كې په بېلابېلو موقعيتونو كې څرگند و. د هغې د مړينې درد د تېرو چرو په شان و چې زما او د باراك په زړونو كې دننه شوې. دا درد زما د پلار د درد په شان و چې د دواړو زړونه يې زخمي كړي وو.

ژمی رارسېدلې و. د استازو مجلس خپل کارونه پیل کړي وو. پایله دا شوه چې زه او باراک به د اونی اکثره ورځې سره لرې وو. باراک به هره دوشنبه څلور ساعته موټر چلاوه او سپرېنگ فیلډ ته به تلو. به یو ارزانبیه هوټل کې به له نورو استازو سره اوسېده او هره پنجشنبه شپه به د شپې ناوخته کور ته راتله. استازو مجلس کې یې یو کوچنی دفتر درلود او په شیکاګو کې یې یو کار کوونکی په واک کې و چې نیمه ورځ یې کار کاوه. هغو ورځو کې ډېر کم حقوقي دفتر ته تلو، مګر د دې لپاره چې خپل قسطونه په وخت تسلیم کړي، نو د حقوقو په پوهنتون کې یې خپل درسي ساعتونه زیات کړل او هر کله به چې سنا مجلس رخصتېده، نو ده به درس ورکولو ته نور هم کش ورکاوه. د شپې مو تلیفوني اړیکه درلوده. یو بل ته به مو خبرې کولې او د ورځنیو چارو په اړه به غږېدو. هره جمعه به شیکاګو ته راګرزېده. بیا د شپې به دواړه بیرون ته تلو او د ښار په یوه روستوران کې به مو خواړه خوړل.

د خاطرو شپې وې. د روستوران تټې رڼا ته به کېناستو. زه د تل په څېر په خپل قول ولاړه وم، په وخت به هلته رسېدم او باراک ته به په تمه وم. که دی به ناوخته راته، نو نه ناراحته کېدم. کله به چې روستوران ته رادننه شو، خپل کوټ به یې ګارسون ته ورکړ او موسک موسک به په مېزنو او څوکیو کې راتېر شو او ما ته به یې ځا راورسواه. بیا به یې ښکل کړم او له کېناستو وړاندې به یې کورتۍ کاږله او په څوکی به یې راڅوړوله. هره جمعه مو یو شان خواړه راغوښتل. غوښه، بروکلي او کچالو. خواړه به مو تر وروستۍ مړۍ پورې خوړل. زموږ د ګډ ژوند طلايي دوران همدا و. ځکه دی په خپلو موخو پسې و او ما هم د خپلو موخو په لاره کې ګامونه وهل. هغه به مجلس کې هره اونی اووه نوې لایحې وړاندیزولې. په دې برخه کې احتمالاً چې د ریکارډ کچې ته رسېدلې و. دې کار څرګندوله چې په ټولنه کې له بدلون سره څومره مینه لري. ځینې دا لایحې له یوې اوږدې مودې وروسته تصویبېدې. خو اکثره یې د جمهورپال ګوند له

بدلون | ۲۳۵

مخالفت سره مخامخېدلې هم. په لومړنيو مياشتو کې څرگنده شوه چې هغه بايد په سياست کې جگړه وکړي. له هر ډول تعصبونو، خنډونو، خيانتونو، سودخوړونکو او ناوړه کسانو سره بايد جنگېدلی وای چې دا ډېره دردناکه وه. خو باراک داسې کس نه و چې ځان راشاته کړي او ناهيلي شي. د مبارزې په جريان کې ده خپل زغم ساته او که ماته يې هم خوړله نو په راحتۍ يې منله. مگر خپله هيله يې نه بايله. پر دې يې ايمان درلود چې بالاخره که هڅه وکړي نو خپلې يوې موخې ته به ورسېږي. داسې ښکارېدل چې په ريښتا د دې دندې لپاره مناسب دی.

خو ما غوښتل چې بيا هم په خپله دنده او خپله حرفه کې بدلون راولم. ومې پتېيله چې پابليک الايز پرېږدم. دې شرکت کې ما ډېر ستر او ډېر مهم مسئوليت په غاړه اخيستی و. حتا مهمې پانې به مې کاپي کولې او کاپۍ به مې ځان سره ساتلې. شرکت اوس په کافي کچه وده کړې وه او له دولتي مرستو او د خيريه بنيادونو له مرستو برخمن شوی و. اوس مې احساسول چې دا شرکت نور پرېښودلای شم. د پوهنتون يو اوستاد و چې آرت ساسمن نومېده او د شيکاگو پوهنتون وکیل هم و. ما له ده سره څو کاله وړاندې پېژندلي وو. دې اوستاد د ۱۹۹۶ کال په مې کې له ما سره اړيکه ونيوله او راته وبې ويل چې پوهنتون په داسې چا پسې گرزي چې له تور پوستانو سره ښې اړيکې ټينگې کړلای شي. هغوی غوښتل چې د تور پوستانو په مرسته يوه برنامه جوړه کړي چې محصلين د داوطلبانه مرستو لپاره په خپلو سيمو کې پر کار وگماري. دې کار زما له شخصي تجربې سره همغږي درلوده. هماغه شان مې چې وړاندې هم آرت ته ويلي وو چې شيکاگو پوهنتون د زياتره ځوانانو لپاره داسې ښکاري چې گنې څوک ورته لاره نه شي پيدا کولی. ما اوس کولای شول چې ځوانان او محصلين له دې پوهنتون سره زيات آشنا کړم. له دې امله دا کار راته ډېر جالب و. د دندې دا بدلون زما لپاره له څو اړخونو گټور و.

د پابلیک الایز د پرېښودلو بل دلیل دا و چې غوښتل مې داسې ځای کار وکړم چې معتبره وي. شیکاگو پوهنتون معتبر ځای و او له یوه خپلواکه او نوي شرکت څخه یې زیات ثبات درلود. همدارنگه زه په دې هم پوهېدم چې تنخا به مې هم زیاته وي. ښه کاري ساعتونه مې درلودل. هلته داسې کسان و چې معمولي کارونه لکه کاپي کول، یا د پرېنټرونو جوړول ترسره کړي. اوس نو دوه دېرش کلنه شوې وم او کله به چې کومه شپه له باراک سره روستوران ته تلیم، نو په دې اړه به مې ورسره خبرې کولې چې هر یو څنگه او چېرته کولای شو چې په ډېره ښه توګه له خپل عمره او له خپلو تواناییو کار واخلو.

تر یوې کچې پورې مې نوې دنده له دې امله ومنله چې زموږ ګډ ژوند ته زیاته وزګاره شم او همدارنگه د پوهنتون د روغتیا له غوره بیمې څخه ګټه واخلیم. د جمعې شپه وه. بیاځلې روستوران ته تللي وو. باراک ته مخامخ ناسته وم. تته رڼا خپره وه. مګر زموږ د ښکمرغی موضوع لږ نیمګړې وه. موږ هڅه کوله ماشوم ولرو، مګر نه بریالي کېدو.

دې حقیقت ته مې پام شو چې حتا ډېر ښکمرغه، ډېر بریالي او پر اخلاق ولاړ مېړه او مېرمن هم ممکنه ده چې ونه توانېږي چې هر وخت وغواړي هغه وخت ماشوم راوړي. زېږون او امیندواري داسې څه نه دي چې وشې کولای هر وخت پرې غلبه وکړې، یعنې کله کله که هڅه هم وکړې، نو نه شي کولای چې پایله ترلاسه کړې. دې موضوع زه او باراک دواړه حیران کړي وو. په عین حال کې ناهیلی هم وو. هر څومره به مو چې هڅه کوله نه امیندواره کېدم. له ځانه سره مې وویل چې کېدی شي لامل یې دا وي چې باراک زیات کار کوي او موږ سره ډېره اړیکه نه لرو. باراک به تل له شیکاګو څخه سپرېنگ فیلډ ته تلو او زموږ اړیکه به هغه وخت نه ترسره کېده چې زما په بدن کې به د امیندواری هورمونونه ترشح کېدل. پوه شوم چې دا ستونزه هوارولای شو. سنا کې به چې کله د باراک کار خلاصېده، موټر کې به کېناسته، لرې ایالتي لاره به یې وهله او

بدلون | ۲۳۷

کور ته به یې ځان رارساوه چې هغه وخت اړیکه سره ولرو چې زما د هورمونونو د ترشح وخت وي، خو بیا مو هم له ډېرو هڅو سره سره کومه پایله نه اخیسته. ډېره خندنې وه، کلونه کلونه کېدل چې پام مو کاوه چې ماشوم مو پیدا نه شي، مگر اوس مو چې هر څومره هڅه کوله چې امیندواره شم، نو نه کېده. بالاخره یو ځل زما د امیندواری تېسټ مثبت راوواته. دواړه خوشحاله شوو او خپلې اندېښنې مو بلې خوانه کړې. خو څو اونۍ وروسته مې نقصان وکړ او زموږ ټولې هیلې پر اوبو لاهو شوې. هر کله به مې چې په سرک کې یوه ښځه لیده چې ماشوم یې ورسره دی، نو د ماشوم زېږولو شوق به مې بیا وجود کې راژوندی کېده. زما او د باراک یوازینۍ خوښي دا وه چې کرېک او د هغې مېرمنې ته مو نژدې ژوند کاوه. هغوی دوه ښکلي ماشومان د لسلي او اروي په نامه درلودل. موږ به چې هر کله د دوی کور ته ورتلو، نو د هغوی له ماشومانو سره به مو لوبې کولې او دوی ته به مو کتاب لوستو. په دې کار به مو ډېره آرمتیا احساسوله.

ناڅاپي نقصان، درناکه واقعه ده. هره ښځه خواشینې کوي. مگر داسې موضوع ده چې زیاتره ښځو ته پېښېږي. کله چې ما د هغې په اړه له خپلو څو خورلیو سره خبرې وکړې نو پوه شوم چې هغوی هم څو څو واره په ناڅاپي توګه نقصان کړی. دا حقایق به مې چې واروبدل لږ به آرامه شوم او وبه پوهېدم چې دا معمولي مشکل دی. بیا مې یوې ملګرې یوې متخصصې ډاکټرې ته وروپېژندلم. زه او باراک دواړه د معاینې لپاره لاړو. ډاکټرې چې آزمویستونه وکړل، نو موږ ته یې وویل چې کوم خاص مشکل نشته او تاسې ماشوم درلودلای شئ. بیا یې له ما وغوښتل چې د دوه میاشتو لپاره له کلومید دارو څخه ګټه واخلم چې په بدن کې مې تخمې تحریک کړي او زیاتې شي، مګر دې درمل هم کومه پایله نه درلوده. بالاخره موږ اړ شو چې د مصنوعي القاح لاره انتخاب کړو. له نېکه مرغه د دې کار زیات لګښت د پوهنتون روغتیايي بیمې راکاوه. خو کله مو چې د درملنې لومړني پړاوونه پیل کړل، د ایالتي سنا د مني فعالیتونه

هم پيل شول او باراک پکې ښکېل شو. پایله دا شوه چې تر څو اونیو پورې ما هره ورځ ځانته دارو تزریقول چې زما د تخمدانونو د فعالیتونو مخه یې نیوله. بیا مې له داسې درملو باید کار اخیستلی وای چې تخمې مې فعال کړي.

ښه مې یادېږي چې کله به مې ماشومتوب کې له خپلو نانځکو سره لوبې وکړې او هغوی ته به مې نازونه ورکړل او سترې به شوم، نو خپلې مور ته به مې زاری کولې چې یو واقعي ماشوم راته وزېږوي چې لوبې ورسره وکړم. حتا د هغې د جامو په روکه کې مې هم داسې گولۍ پیدا کړې چې د امیندواری د مخنیوي په خاطر وې. ما فکر وکړ چې که یې لرې کړم، نو خپلې موخې ته به ورسم. خو داسې څه ونه شول. په هغې پېښې کلونه کلونه تېرېدل او زه هماغسې د ماشوم لرلو او د یوې کورنۍ جوړولو په مینه کې سوزېدم. باراک کور کې نه و. زه د کور په تشاب کې یوازې ولاړه وم. هڅه مې کوله چې خپله ټوله زړورتیا مې په لاسو کې راټوله او پېچکاری مې ورنو ته ورژدې کړم.

ښايي هماغه شېبه وه چې په ټول عمر کې مې د لومړي ځل لپاره له سیاسته کرکه وکړه. ځکه باراک خپلې دندې او حرفې ته په شدید توګه ژمن و. باراک هلته نه و او ما باید په یوازې دا مسئولیت پر اوږو ګاللی وای. له همدې امله مې داسې احساسول چې زموږ په ګډ ژوند کې له هغه څخه زیاته فداکاري زه کوم. له دې څخه څو اونۍ وروسته، باراک هماغه شان په خپل کار او فعالیت بوخت و. د دې لپاره چې زه له خپلو تخمو خبره شوم، نو سونګرافي مې کوله. په وار وار مې وینه ورکوله. معاینه کېدم. دا په داسې حال کې وه چې د هغه یوازینۍ دنده دا وه چې سپرمونه تولید کړي. ده به کله ناکله هغه مطالب هم راته ویل چې له رحم څخه د بهر امیندواری په اړه و. که څه هم پوهېدم چې دې کې د هغه ګناه نشته، مګر په هر حال زما په اند دا کار غیرعادلانه ښکارېده چې د ماشوم زېږولو ټولو سختۍ دې د ښځې پر اوږو وي. دا مسأله راته حیرانوونکې وه، ځکه په مساواتو مې زیات باور درلود. پر هر حال، څنګه

بدلون | ۲۳۹

چې د زړه له تله مې ماشوم غوښته نو ستنه مې پورته کړه او په خپله غوښه کې مې وردننه کړه. شاوخوا اته اونۍ وروسته مې له وجوده یو غږ واورېده چې هغه ټول منفي حسونه یې ما کې پاک کړل. د زړه د ضربانو کمزوري غږونه وو. زه امیندواره شوې وم. د بل چا د احساساتو پر وړاندې د مسئولیت او فداکاری حس بدل شو. د هغې فضا په شان چې ناڅاپه رنگ بدلولي یا د کورنیو توکو په شان چې بیا پورته کېږي او بیا هر څه په خپل ځای اېښودل کېږي. اوس مې نو بنادي احساسوله او له خپل هغه دروني راز سره بهر ته تلم.

باراک هماغه شان هره اونۍ پلازمېنې ته تلو. زه هم خپل کار ته تلم. هلته به ډېر بیروبار و. که څه هم ډېره سترې کېدم، خو د خوشحالی دروني احساس مې هېڅکله نه کمېده. اوس نو یوه کوچنۍ نجلۍ زما په گېډه کې د ودې په حال کې وه. منی تېر شو. ژمی راغی. بیا پسرلی راورسېد. کوچنۍ ځان ته ټکانونه ورکاږل، زما په گېډه کې یې لغتې واولې او وده یې کوله. زه هېڅکله یوازې نه وم، هغه تل راسره وه. په کار کې، کله به مې چې سلاټه جوړوله او یا کله به چې شپه کې په کټ کې اوږده غځېدم. خوم ځل و چې «کله چې امیندواره یې باید څه ته په تمه واوسې» کتاب مې پاڼه په پاڼه لوسته.

د شیکاگو دوېي راته تل خوندور و. تر غروبه پورې لمر په اسمان کې پاتې کېده. مېشیکان سین له بادي بېړیو ډکېده. هوا گرمېده او ژمی به دې هېراوه. همدارنگه کله به چې دوېي راورسېد، نو د سیاستوالو کارونه به کمېدل او دوی به خپل ژوند ته رسیدگي کوله. د تفریح او خوښیو خوا ته به ورتلل.

که څه هم کوم ځانگړی کار مې نه ترسره کاوه، مگر بیا هم هر څه د پلان له مخې پرمخ تلل. د ۱۹۹۸ کال د جولای میاشت په سهار کې مې د زېږد لومړني دردونه حس کړ. مایا هم له هاوایی راغلې وه چې د امیندواری د وروستۍ اونۍ تر پایه له مور سره واوسي. مور مې هم وه. زه باراک، مایا او مور مې په گډه د شیکاگو پوهنتون روغتون ته لاړو. مخکې له دې چې کبابیان په

خپلو کورو کې سکاره روښانه کړي، مخکې له دې چې خلک خپلې روجايۍ په ساحل کې وغورځوي، شورماشور وکړي او بيرغونه پورته کړي او په ساحل کې اور لوبې ته په تمه شي، دا مبارکه پېښه وشوه او مالیا اوباما، زما لومړنۍ ښکلې لور نړۍ ته سترگې پرانيستې.

۱۴

مورولی په حرکت راوستم. زما ټول کارونه او زما د ژوند ریتم یې خپل واک کې واخیستل. مور شوې وم. ژوند کې مې نوی نقش راترغاړې شوی و. خو اړینه نه وه چې زیات وخت پرې ولگوم او فکرونه وکړم، ځکه زه داسې مېرمن یم چې جزییاتو ته پام کوم او ماشوم هم له جزییاتو ډک دی. ما او باراک په ډېر دقت مالیا تر نظر لاندې ونیوله او د هغې د کوچنیو سرو شونډو، د هغې د گورگوتي وېستو، د هغې د حیرانو کتو او همدارنګه د هغې د لاسو او پښو بنوړولو رازونه مو کشف کړل. هغه مو لمبوله، پمپر به مو ورتاړه او په سینه مو کلکه نیوله. د هغې شیدې خوړل، د هغې د خوب او د هغې غږونه موږ ته ډېر جالبه وحتا د هغې چټل پمپرونه به مو په ډېر ځیره کتل او گواکې داسې راته بنکارېدل چې پټ رازونه لري.

هغه کوچنی انسان و چې موږ ته راسپارل شوی و. ما په خپل ټول ځان د هغې مسئولیت اخیستی و. کله ناکله به حتا یو ساعت کېناستم او د هغې ساه ایستل به مې کتل. کله چې په کور کې یو ماشوم ولری، نو کله وخت ډېر اوږدېږي او کله هم ډېر چټک او ډېر لنډ. د مثال په توګه یوه ورځ داسې بنکاري چې هېڅ خلاصېږي نه مګر بیا ناڅاپه شپږ میاشتې د برېښنا په څېر تېرېږي. کوم اغېز چې مالیا زموږ په ژوند کړی ورته خندا مو راتله. وړاندې به چې کله ماښام شو، نو ما او باراک به د خپل هېواد د قضایي سیستم د قوانینو په اړه بحث کاوه. دا بحث به د مجرمو او بېلارو ماشومانو او نویو ځوانانو په اړه و.

په پابلیک الایز شرکت کې ما په دې اړه ډېر تجربې تر لاسه کړې وې، نو باراک ته به مې ویلې چې هغه یې د سنا مجلس په لایحو کې شاملې کړي، خو اوس موږ په ډېره مینه او ډېره خوښۍ په دې اړه بحث کاوه چې مالیا له چوشک سره ډېره روږدې شوې نه ده او همدارنگه موږ به د هغې پرپوتل سره پرتله کول چې څوک یې څنگه او څوک یې څنگه ځملاوي. د نورو نویو میندو او پلرونو په څېر وسواسي شوي وو او سربېره پر دې هېڅ شي هم موږ په دې کچه نه خوشحاله کولو. د جمعې شپه کې به مو مالیا په وړونکې زنگو کې واچوله او له ځانه سره به مو رستوران ته بوتله. موږ به مخکې له دې ډوډۍ خلاصه کړه چې هغه بېتابه او بېقراره شي. ډوډۍ به مو وخوړله او له روستوران نه به راووتو.

مالیا چې د څو میاشتو شوه، په پوهنتون کې خپل کار ته ورستنه شوم. البته نیمه ورځ مې کار کاوه او څنگه مې چې مخکې غوښتل، هغسې مېرمن وم چې دنده مې درلوده او زړه سواندې مور وم. د ماشومانو یوه پرستاره مې پیدا کړه چې گلورینا کاسابل نومېده، له ما نه لس کاله مشره او فلیپینۍ وه چې د پرستارۍ زده کړې یې هم درلودې او خپل دوه ماشومان یې هم غټ کړي وو. دې ته مې گلو ویل، چابکه او لنډۍ مېرمن وه، وېسته یې لنډ وو، د طلايي قاب عینکې یې درلودې. دا دومره چټکه وه چې دوولسو ثانوي کې یې د ماشوم پمپر بدلاوه. ډېره تر او تازه او شوخه وه چې څو کاله زموږ د کورنۍ د یوې غړې په شان وه. د دې ستره ځانگړنه دا وه چې د زړه له تله یې زموږ له ماشومې سره مینه کوله.

یوه حقیقت ته مې وروسته پام شو، هغه دا چې نیمه ورځ یا پارټ ټایم دنده له یو ډول غولونې پرته بل څه نه ده. ځکه یو کس هماغه د فول ټایم کارونه ترسره کوي، په هماغه همېشنيو غونډو کې گډون کوي او هماغه مسئولیتونه یې پر غاړه وي. یوازینی توپیر یې دا دی چې د پخوانۍ تنخوا نیمایي اخلي. که کله ناکله به یوه غونډه له خپل وخته وروسته ترسره کېده او

بدلون | ۲۴۳

خڼدېده به نو ما به له خڼد پرته ځان کور ته رساوه چې مالیا واخلم او د موسیقي ښوونځي ته یې بوزم چې له غرمې وروسته و. مالیا به خوښه او خوشحاله وه، مگر زه به په خولو کې لمبېدم او ساه به مې بنده بنده کېده. کور کې به چې وم، نو کاري تلیفون ته به کاري زنگونه راتلل چې ما به ځواب ورکاوه او یو بد احساس به مې درلود. همدارنگه کله به چې دنده کې وم او د مېز شاته به ناسته وم، نو فکر به مې کاوه چې که مالیا له موپلیو سره حساسیت ولري څنگه به شي. لنډه دا چې ټول فکرونه به مې مالیا ته وو. په هر حال پارت ټایم کار په واقعیت کې زما د ژوند ټولې برنامې گډې وډې کړې وې.

خو د ماشومې شتون د باراک لپاره هېڅ ستونزه نه وه رامنځته کړې. کله چې مالیا پیدا شوه، نو دی د څلورو نورو کلونو لپاره هم په سنا مجلس کې وټاکل شو. ۸۹ سلنه رایې یې گټلې وې. دې څرگندوله چې ډېر محبوبیت لري. اوس یې نو په لوړو موخو فکر کاوه. غوښتل یې د سنا د مجلس د یوه دیموکرات استازي ځایناستی شي چې بايي راش نومېده. زما باور و چې د کانگرس په انتخاباتو کې د ده نومانډېدل، ښه فکر نه دی. ځکه راش ډېر نفوذ درلود او پېژندل شوی شخص و، دا په داسې حال کې وه چې باراک تر دې دمه دومره مشهور نه و او د بریا احتمال یې کم و. مگر د ده گوندي دیموکراتو مشاورانو ورته وړاندیز وکړ چې خپل چانس وازمایي. د یوې نظریوېستې له مخې یې د بریا امکان شته و. په هر حال، ما نور خپل مېړه پېژانده. که ده ته به داسې موکه برابره شوه چې ټولنې ته به یې زیاته گټه رسوله، نو دا موکه به یې هېڅکله نه له لاسه نه ورکوله.

د ۱۹۹۹ کال په وروستیو کې مالیا شاوخوا د اتلسو میاشتو شوې وه. دا مهال د کرسمېس لپاره هاوایی ته لاړو چې توت نیا یې وویني. توت اوس ۷۷ کلنه وه او په خپل پخواني کوچني اپارتمان کې یې ژوند کاوه. هغې کال کې یو ځل خپله لمسی او خپلوان لیدلی شوی. شیکاگو کې ژمی رارسېدلی و او د

آبي رنگه اسمان گرموالی ورو ورو کمېده. زه هم له خپل کوره او له خپل کاره او کارخايه سترې شوې وم، نو په وايکيکي ساحل کې مو يو معمولي هوټل ريزرف کړی و. سفر ته چمتو و. په حقوقو پوهنځي کې د باراک تدريس هم پای ته رسېدلی و. ما هم له کاره رخصتي اخيستي وه. هر څه برابر و، مگر سياست مو بيا خنډ شو.

د اېلینوي ايالت مجلس هوډ درلود چې يوه مهمه جنايي لايحه تصويب کړي. استازو غوښتل چې له گلنيو رخصتو وړاندې په يوه جلسه کې رايې ورکړي او دا لايحه تصويب شي. باراک له سپرېنگ فيلډ څخه ما ته زنگ راوکړ او راته کړل يې يو څو ورځې بايد تگ وځنډوو. ښه خبر نه و، مگر پوهېدم چې گناه د ده نه ده. زړه مې نه غوښتل چې کرسېس کې دې توت يوازې واوسي. له بل پلوه، ما او باراک هم استراحت ته اړتيا درلوده او د هاوايي دا سفر موږ ته ډېر گټور واقع کېده.

اوس نو په رسمي توگه باراک د کانگرس استازولی ته نوماند شوی و. له همدې امله کور ته هم ډېر نه راته. له يوې سيمه یزې ورځپاڼې سره يې په مرکه کې وويل چې شپږ مياشتې کېږي چې کانگرس ته نوماند شوی او په دې شپږو مياشتو کې يوازې څلور ورځې له خپلې کورنۍ سره پاتې شوی او بس. ټاکنې په مارچ مياشت کې ترسره کېدې. باراک تل په انتخاباتي کمپاينونو کې فعاليت کاوه او زه پوهېدم چې هره شېبه او دقيقه چې په کورنۍ کې له موږ سره تېروي، نو د انتخاباتي کمپاين د مسئولينو له انده د وخت ضايع کول شمېرل کېږي.

اوس مې نو په کافي کچه شناخت درلود او په کافي کچه مې تجربه لرله چې ځان د انتخاباتو په لوړو ژورو کې ښکېل نه کړم. له باراک سره مې منلې وه چې په انتخاباتو کې گډون وکړي. دا کار مې له دې امله کړی و چې نه مې غوښتل ناندري سره ووهو. داسې مې انگېرل چې خپله هڅه به وکړي، مگر

بدلون | ۲۴۵

ناکامېري او دا به بيا د دې باعث شي چې بل کار پيل کړي. زما د خوښې وړ دنده دا وه چې باراک د يوه داسې شرکت مدير شي چې د ټولنې د ستونزو د هوارولو مسئوليت ولري او دا کار ده ته دا امکان برابر کړي چې د شپې کور ته راشي.

له نېکه مرغه هغه لايحه تصويب نه شوه او سنا مجلس رخصت شو. موږ هم پر دې وتوانېدو چې د ډيسمبر په درويشتمه هاوايي ته الوتنه وکړو. واييکي ساحل يو ډېر ښکلې ځای و. ماليا به په سمندر غاړه کې له شکو سره لوبې کولې، د اوبو خپې به يې په لغتو وهلې او دومره لوبې به يې کولې چې سترې به شوه او له پښو به وغورځېده. موږ د توت په اپارتمان کې له خوشحالي څخه يو ډک کرسمېس تېر کړ. ډالۍ مو پرانيستې. خو هغه وخت ډېر هيښ شو چې له جنجال توکي سره مو د توت مينه وليدله. (جنجال توکي دې ته وايي چې انځور له څو ټوټو جوړ شوی وي، که دا ټوټې سره يو ځای شي نو هغه انځور څرگند شي: ژباړن) جنجال توکي څو زړه ټوټې درلودې چې پر مېز پرتې وې. د هاوايي شنو اوبو او د دې سيمې خوشحاله خلکو زموږ په وجود کې ټولې سترپاوې او سترسونه له منځه يوړول او موږ يې هم ښاد او خوشحاله کړو. لورکۍ مو هم ډېره خوشحاله وه. څنگه چې ورځپاڼو ويل، موږ د ۱۹۹۹ کال وروستۍ ورځې تېرولې او نوې زريزې ته وردننه کېدو.

رخصتۍ ښې تېرېدې. خو ناڅاپه له اېلينيوي څخه باراک ته زنگ راغی او ورته وويل شول چې د سنا مجلس غواړي چې د جرايمو د لايحې په اړه رای گيري وکړي او هغه بايد د ۴۸ ساعتونو په اوږد کې ځان ورورسوي. باراک ځنډ ونه کړ. ژر يې زموږ د الوتکې ټکټونه بدل کړل چې د هنې ورځې سبا ته لاړ شو او خپل سفر پای ته ورسوو. البته ما کولای شول چې له ماليا سره هلته پاتې شم، مگر ډاډه وم چې وخت به راباندې ښه تېر نه شي. په هر حال زما سياست همدا و. دې لايحې ځانگړی اهميت درلود. په ځانگړې توگه دې لايحه کې د وسلې

د لېږد قانون هم شامل و چې باراک يې ډېر ملاتړ کاوه او داسې ښکارېدل چې گنې د يوه سناتور رايه هم د هغې په تصويبېدلو کې ونډه او اهميت لري. خو له دې وروسته يوه بله ناڅاپي پېښه وشوه. چې شپه شوه، ماليا تبه وکړه. ځکه ټوله ورځ يې د سمندر خپې په لغته وهلې وې او لوبېدلې وه. خو اوس زما کوچنۍ لور بېحاله او ناروغه پر کټ غځېدلې وه. اوبسکې يې تويولې او واويلاوې يې کولې او نه يې شول کولای څه ووایي. هغې ته مو ستامينوفن گولۍ ورکړه، مگر گټه يې ونه کړه. بيا بيا يې خپلو غوږونو ته لاسونه وروړل. زه پوه شوم چې غوږونه يې میکروبي شوي. موږ د ماليا په کټ ناست وو او حيران حيران مو ورته کتل. الوتنې ته مو يوازې څو ساعته پاتې و. باراک په بد وضعيت کې راگير شوی و. اندېښمن ښکارېده. هغه ته مې وويل:

«ماشومه په دې حالت کې الوتکې ته نه شو پورته کولای.»

باراک وويل:

«پوهېږم.»

بيا مې وويل:

«ټکټونه بايد بدل کړې.»

باراک بيا وويل:

«پوهېږم.»

هغه يوازې په ټکسي کې سپرېدلی او هوايي ډگر ته تللی شوی چې په خپله موکه ځان مجلس ته ورسوي او رايه ورکړي. خو ما نه غوښتل چې داسې يو وړانديز ورته وکړم چې نه مې خوښېده او خپله يوازې له هغه ستونزې سره لاس او گربوان شم چې ماليا ته راپېښه شوی وه. که اړتيا مو درلودلای چې روغتون ته لاړ شو نو بيا څه؟

موږ هلته ناست وو، دا په داسې حال کې وه چې نړيوالو- هغه کسان چې په خيالونو کې ډوب وي او خيال پلو وهي- پيسې او خوراکي توکي زېرمه کول

بدلون | ۲۴۷

او د داسې ځای په لټه کې و چې امن وي چې هسې نه د ۲۰۰۰ کال وړاندوینه رېښتیا شي او برقي شبکې او ارتباطي سیستمونه د کمپیوټري ستونزو په خاطر کار پرېږدي. دوی دا کار ځکه کاوه چې خوندي پاتې شي.

هر څه چې وو، نو راپېښه وه. باراک فکر کې ډوب شو، شېبه وروسته یې له خپل مرستیال سره اړیکه ټیګه کړه او هغه ته یې وویل چې نه شي کولای چې ځان د هغې لایحې رای ورکوونې ته ورورسوي. زه پوه نه شوم چې دا موضوع یې څنګه ورته وویل، مګر هر څه وو، وو به. داسې وخت کې، موږ باید له هر څه نه زیات پام خپلې کوچنۍ لورکۍ ته کړای وای.

بلاخره ۲۰۰۰ کال له هېڅ ناوړه پېښې پرته راورسېد. مالیا ته مو هم انټي بیوتک ورکړل، دوه ورځې یې استراحت وکړ او جوړه روغه شوه. څنګه مې چې فکر کاوه هماغسې وه غوږ یې میکروبي شوی و. له څو ورځو وروسته په الوتکه کې سپاره شوو او شیکاګو ته، د ژمي سړو ته او سیاسي ګډوډیو ته مو ځانونه ورورسول. هغه لایحه چې د جرایمو په اړه وه پنځه موافقې رایې یې کمې شوې وې، نو تصویب شوې نه وه. څرګنده وه چې که بارک په خپله موکه ورسېدلی هم وای، بیا هم د رایو په پایله کې کوم اغېز نه راتله. خو د باراک نشتون د دې باعث شو چې د کانګرس په انتخاباتو کې یې د سیالانو له خوا ګرم شي. سیالانو یې وویل چې دی خپله ساعتېرې کوي. ځکه نه غواړي چې خپلې رخصتۍ او مزې چرچې پرېږدي او له هاوایی ټاپوګانو راشي چې داسې مهم قانون په مجلس کې تصویب شي چې د وسلو د لېږدولو په اړه دی.

څو میاشتې وړاندې، د کانګرس د استازي بای راش د کورنۍ یو غړی په ګولی لګېدلی او وژل شوی و، همدا موضوع هم د دې باعث شوه چې د باراک وضعیت خراب شي. څرګنده وه چې چا نه غوښتل پوه شي چې هغه د هاوایی دی او د خپلې یوازې نیا لیدو ته هلته تللی و او بیا یې په ناڅاپي توګه هلته ماشومه ناروغه شوې وه. څه چې دوی ته مهم و هغه هماغه مسخره رایې وې.

رسنيو هم دا موضوع خو اونی پسي وغځوله. د شيكاگو تريبون ورځپاڼې مدير هغه سناتوران چې هغه ورځ يې رايه نه وه وركړې د ناپوهه پسونو په نامه ياد كړل. د باراك يوه بل ايالتي سيال دان تروتر له دې پېښې گټه واخيسته او يوه خبريال ته يې وويل چې ماشومه يې پلمه كوي او كار ته نه راځي چې دا خپله د ده د شخصيت كمزورتيا څرگندوي.

رسنيو كې زموږ د كورنۍ په اړه ډېرې بدې خبرې كېدې چې زه ورسره روږدې نه وم. نه پوهېدم چې د يوه سم تصميم له امله زما د مېړه شخصيت ولې تر داسې پوښتنې لاندې راغلی. باراك په ډېر زغم سره د هغوی په ځواب كې يوه مقاله وليكله او يوې سيمه يزې ورځپاڼې ته يې ورواستوله. ده خپله مقاله كې وويل چې موږ له خپلو سياستوالو ډېرې خبرې اورېدلې چې پر كورنيو ارزښتونو ټينگار كوي. ما هم د يوه ايالتي سناتور په توگه هڅه وكړه چې د همدې ارزښتونو ساتونكی واوسم.

داسې ښكارېدل چې زموږ د ماشومې د غوږ ميكروبي كېدلو، په سنا مجلس كې د باراك ټولې درې كلنې هڅې په بشپړه توگه له منځه وړې وې. هغه وړاندې د انتخاباتي كمپانيونو د مالي لگښتونو په اړه نوي قوانين وړاندې كړي وو، د مالياتو د راكمېدو او بېوزله كورنيو ته د پور وركولو په برخه كې يې هم زياته مبارزه كړې وه، همدارنگه زياته هڅه يې كړې وه چې د زړو ښاريانو درمليز لگښتونه راكم شي او د دې كارونو له امله يې د ديموكراتو او جمهوريپالو باور هم تر لاسه كړی و، خو په څرگنده توگه، هغه شېبه كې يو كس هم دې ته حاضر نه شو چې د هغو بريدونو مخه ونيسي چې بر باراك كېدل. د هماغه انتخاباتي فعاليتونو له پيله، د ده سيالانو، په ده پسي بدې شايعې خپرې كړې چې تور پوستی رای وركوونكي پرې بدبینه كړي. باراك پسي ويل كېدل چې د هايډپارك د سپين پوستو يهوديانو استازی دی. دان تروتر د شيكاگو ريډز ورځپاڼې خبريال ته وويل: «باراك يو سپين پوستی دی خو د تور پوستانو نقاب

بدلون | ۲۴۹

يې وهلی دی». بابي راش هم دې خپرونې ته يوه مقاله وليکه او نشر يې کړه. په مقاله کې يې ليکلي وو هغه هاروارد ته تللی، د دې پر ځای چې عالم شي، احمق شوی او موږ د داسې پوهنتوني کسانو تر اغېزې لاندې بايد رانه شو. ده ټينگار کړی و چې باراک زموږ په ټولنه پورې اړه نه لري او يو واقعي سپين پوستی نه دی. څوک چې هغسې خبرې کوي او داسې ظاهري بڼه لري، که څه هم زيات کتابونه يې لوستلي وي، مگر بيا هم تور پوستی نه شي کېدی.

څه شي چې ډېره ځورولم، هغه دا وو چې باراک په دقيقه توگه هماغه څه وو چې زموږ د سيمې پلرونو او ميندو يې هيله درلودله چې اولادونه يې هاغسې وي. زده کړې يې کړې وې او پر ځای د دې چې د تور پوستانو ټولنې پرېږدي له هغوی سره پاتې شوی و او غوره يې دا بلله چې د دوی خدمت وکړي. حيرانه به دې ته وم چې په انتخاباتو کې په ده پسې داسې بې اساسه شايعې خپرېږي. دې چلن ډېره ځورولم. خو باراک وړاندې هم ليدلي و چې سياست تر کومې کچې پورې چټل او ناځوانمردانه کېدی شي. دی له ما څخه زيات ځواکمن و چې له داسې وضعې سره جوړجاړی وکړي. احساسات يې خپل شوي وو، مگر نه يې غوښتل تسليم شي. ژمي کې يې خپلې انتخاباتي مبارزې ته ادامه ورکړه. که څه هم مالي ملاتړي يې ورو ورو کم شوي و او د بابي راش ملاتړ زيات شوی و، مگر ده بيا هم همداسې خپلو ټاکنيزو تبليغاتو ته ادامه ورکوله. هر څومره چې ټاکنو ته نژدې کېدو، نو هومره به په کور کې د ده شتون کمېده. خو ده به هره شپه له موږ سره اړيکه نيوه چې موږ ته شپه پخیر ووايي.

څنگه چې ما هم څو ورځې رخصتي په هاوايي ساحلونو کې تېره کړې وه نو خوشحاله وم او پوهېدم چې باراک هم د زړه له تله خوښ دی. کومې شپې به چې له موږه لرې و، څه به يې چې نه هېرول، هغه له موږ سره مينه وه. هر ځل به يې چې زنگ راواوه نو ما به د لرېوالي درد او غم د ده په غږ کې احساساوه. گڼې داسې ښکارېدل چې د کورنۍ او سياست په منځ کې يې کش و

گیر دی او خوروي يې.

بلاخره د مارچ میاشتې ټاکنې راوړسېدې او باراک پکې ناکام شو. بابي راش بریالی شو. دا ټوله موده مې خپله لور په غېږ کې نیولې وه. بیا زموږ دویمه لور پیدا شوه. ما څه ناڅه هوسا او بې جنجاله امیندواري تېره کړه. دویمه لور مې هم د شیکاګو پوهنتون په روغتون کې وزېږېده. ناتاشا ماریان اوباما، د ۲۰۰۱ کال د جون د میاشتې په ۱۰ نېټه له یوې بلې مصنوعي القاح وروسته نړۍ ته سترګې پرانیستې. اوس نو مالیا درې کلنه وه. موږ په کور کې پرېښې وه. موږ مې هم ورسره وه او موږ ته په تمه وې. زما دویمې ماشومې، کوچنۍ ګلالی مې، تور وېښته لرل، سترګې یې قهوږي وې، ډېره هوښیاره وه او زموږ د کورنۍ د مربعې څلورمه ضلعه شوه. زه او باراک د هغې پیدا کېدو ته ډېر خوشحاله شوو.

له مشورې وروسته مو وویل چې ساشا به ورته وایو. دا نوم ما غوره کړی و او هغه چا ته ویل کېده چې پر خپل ځان باور ولري. ما او باراک هم د نورو میندو او پلرونو په شان له خپلو ماشومانو سره مینه درلوده او نه مو غوښتل چې هغوی ته کوم زیان ورسې. ما هیله درلوده چې زما لونیې هم د خپل پلار په شان هوښیارې شي او د خپلې مور په شان زیاته انرژي او انگېزه ولري. له هر څه نه مې زیاته هیله دا وه چې زما ماشومان کلک او بااراده وي چې په هر ډول شرایطو کې وکولای شي خنډونو لرې کړي او مخ پر وړاندې لاړ شي. نه پوهېږم چې په راتلونکې کې به زما د کورنۍ برخلیک څنگه وي. مګر ما دا خپله دنده ګڼله چې د خپلو ماشومانو لپاره هر څه چمتو کړم.

په پوهنتون کې کار ډېره سترې کولم. همدارنګه دومره تنخا یې هم نه راکوله چې کافي وي او زما ژوند پرې وچلېږي. اوس مې نو چورتونه وهل چې د ساشا له پیدا کېدو وروسته هغې کار ته وروګرزم او که نه. ښايي هم چې تصمیم به مې درلود داسې مېرمنه واوسم چې یوازې په کور کې کار کوي، یعنې

بدلون | ۲۵۱

د کور مېرمن. په ځانگړې توگه هغه وخت ډېره چورتې شوم چې گلو وپتېبله چې له موږ څخه لاږه شي او په داسې ځای کې پر کار وگمارل شي چې زیاته تنخا ورکوي. ما نشو کولای چې د دې کار له امله یې ملامته کړم. مگر د هغې تلو، زما زړه ودرداوه. ځکه هغې به نجونې ساتلې او ما بېرون کې خپله دنده ترسره کولای شوه. کومه ورځ یې چې دا خبر راکړ، ډېر مې وژړل. هغه زما لپاره ستره ډالۍ وه. چې تله کمزورتیا مې احساس کړه. داسې راته ښکارېدل چې گنې یو لاس مې پرې کېږي.

زما هم ډېر خوښېدل چې په کور کې واوسم او خپل وخت له خپلو لوبو سره تېر کړم. د هغو شېبو شېبو قدر مې پېژانده. په ځانگړې توگه داسې وخت کې چې د باراک کاري ساعتونه ډېر نامنظمه شوي وو. موږ مې راپه یاد شوه چې زما او د کرېک پالنه یې کوله، روزلو یې او دنده یې پرېښې وه. زما هم زړه غوښتل چې فکر مې په دوو ځایونو یعنې کور او کار کې ښکېل نه وي. سربېره پر دې که ما دنده نه وای ترسره کړې، نو زموږ په مالي وضعیت یې چندان اغېزه نه کاوه. ځکه باراک اوس په شیکاگو پوهنتون کې استاد و او موږ له همدې امله کولای شوای چې مالیا په ورکتون کې شامله کړو او له تخفیفه برخمن شو.

موده وروسته سوزان شېر راسره اړیکه ونیوه چې زما مشاوره وه او مخکې یې راسره ښاروالۍ کې کار کاوه. هغه اوس د شیکاگو پوهنتون د طبي مرکز مرستیاله وه چې ساشا هم پکې پیدا شوې وه. د دې طبي مرکز رییس یو شریفه انسان و. دې سړي غوښتل طبي چوپړتیاوې هغو عمومي کسانو ته هم ورورسوي چې لاسرسی ورته نه لري. له دې امله د عمومي اړیکو لپاره په یوه مدیر پسې گرزېده. دا یوه داسې دنده وه چې ما ته جوړه شوې وه. له همدې امله سوزان راسره اړیکه ونیوه چې دا دنده غواړم او که نه.

خو کله مې چې د خپل ژوند ټولو اړخونو ته وکتل، نو غوره مې دا وگڼله چې کور کې پاتې شم او د خپلې کورنۍ خدمت وکړم. ډېری مهال به حتا له

شپې هم وینه وم، ځکه ساشا به بېقراره وه او زه به ورته له خوبه پاڅېدم چې شیدې ورکړم او آرامه یې کړم. له همدې امله مې تل خوب ته اړتیا درلوده. نو بیا په داسې حالت کې مې څنگه کولای شول چې سهار وختي له خوبه پاڅم، ځان پرېمینځم، وېسته رمنځ کړم، رسمي جامې واغوندم او له کوره ووزم. که څه هم پاکه او بانظمه مېرمن وم، مگر هغه وخت مې دومره هم نشو کولای چې په سمه توګه حتا خپل کور وساتم. کونې مو له نانځکو، د ماشومانو له کتابونو او له پمپرونو ډکې وې. کله به چې بیرون ته تلیم، نو د ماشومانو ستره ګاډۍ، ستر لاسی بکس، څو نانځکې او څو جوړه اضافه جامې به د ماشومانو په خاطر راسره وو.

خو مورولي د دې باعث هم شوه چې څو ښې او صمیمي ملګرې پیدا کړم. دې خورلیو مې دنده هم درلوده. له دوی سره به کېناستم او خبرې به مې ورسره کولې. د ماشوم ساتنې په اړه یې ښه معلومات درلودل چې ما به ترې زده کول. د عمر له پلوه هم سره نژدې وو چې د ډېریو عمر مو له څو دېرشو کاله نه و اوښتی. مختلفې دندې مو هم ترسره کړې وې، لکه بانکداري او په دولتي یا شخصي شرکتونو یا خپلواکو سازمانونو کې کار. ماشومان مو هم سره همځولي وو. د اونۍ په پای کې به مو سره لیدل او کله ناکله به په ګډه ژوبنې ته هم تلو او یا به مو په ګډه والټ ډیسني کارتون لیده. کله کله به مو ماشومان په لوبغالي کې پرېښودل چې لوبې وکړي او موږ به هم سره کېناستو او څښاک به مو کاوه. دا مېرمنې هم زما په شان لوستې، جاه طلبه او په عین حال کې د خپلو ماشومانو پر وړاندې زړه سواندې وې. هغوی هم نه پوهېدې چې څنگه په بیرون کې خپل حرفه یي ژوند او خپل کورنی ژوند سره همغږي کړي. په دوی کې ځینې داسې مېرمنې هم وې چې فول ټایم یې کار کاوه، ځینې داسې وې چې پارت ټایم یې کار کاوه او ځینې نورې یې په بشپړه توګه یوازې په کور کې وې. ځینې به داسې وې چې خپلو ماشومانو ته به یې سنډیویچ، چپس یا جوار ورکول، ځینې

بدلون | ۲۵۳

نورې بيا پر دې باور وې چې ماشومان يې بايد حبوبات وخوري. دوی کې د هغو بنځو شمېر کم و چې مېړونو به يې د ماشومانو د ساتنې په برخه کې له دوی سره مرسته کوله. ځينې زما په شان هم وې چې مېړونه يې دومره بوخت وو چې ډېر کم يې کورونو ته راتلل. زما ځينو دې خورليو، په هر حال کې ځانونه نېکمرغه احساسول او ځينې نورو بيا داسې انگېرل چې خپل ژوند ته لږ بدلون ورکړي او غوره ژوند ځانته جوړ کړي.

له دې مېرمنو سره دوستۍ رازده کړل چې د سمې مورولۍ لپاره کوم ځانگړی فورمول نشته. مگر موږ ټولو ميندو هڅه کوله چې له خپلو ماشومانو سره سم چلن وکړو او بالاخره هم له يو بلې سره د مرستې له لارې دې موخې ته ځانونه ورسوو.

لنډه دا چې يو څه موده مې له دوستانو او باراک سره مشورې وکړې چې آيا په شيکاگو روغتون کې هغه دنده ترسره کړم او که نه. احساسول مې چې دا داسې دنده ده چې له عهدې يې وتلی شم. ما بايد کتلي وای چې دې دنده کې آزادي راکوي چې د هغوی په غيرضروري غونډو کې گډون ونه کړم يا کله ناکله هم په خپل کور کې دنده پرمخ بوزم، يا د اړتيا په وخت کې رخصتي اخيستلای شم چې لوني مې ډاکټرانو ته بوزم. البته دا مې په ياد و چې نور بايد پارټ ټايم کار ونه کړم. غوښتل مې فول ټايم دنده ولرم چې کافي تنخا ولري. ځکه زياتې تنخا ته مې اړتيا درلوده چې نجونو ته مې پرستاره او خدمتکاره ونيسم چې له کوره مې زړه بې غمه شي او په عين حال کې ما نه غوښتل چې ماشومې ته د شيدو ورکولو او د بلې درې کلنۍ ماشومې د ساتلو او همدارنگه زما د مېړه نامنظمه سياسي برنامې له چا نه پټې کړم.

له همدې امله، کله چې د روغتون نوي رييس مايکل ريوردان ته د مرکې لپاره ورغلم، نو دا مسايل او خپلې ټولې ستونزې مې ورته وويل. حتا يادېږي مې چې درې مياشتينۍ ساشا مې هم له ځانه سره بېولې وه. هغه زما د ژوند يو

واقعیت و چې نه انکارېده. د مرکې وخت کې مې ساشا په مېز اېښې وه. خو دې موضوع ډېره هېښه کړم چې رېیس زما داسې گډوډ حالت درک کړ. بیا مې ساشا غېږ کې راواخیسته او هيله مې لرله چې خپل پمپر چټل نه کړي. رېیس ته مې په زړورتیا وویل چې زما وضعیت باید درک کړي او له ما سره سختگیری ونه کړي. هغه مې خبرې واورېدې او کومه نیوکه یې ونه کړه. له مرکې راضي وم. ډاډ مې درلود چې دا دنده به ما ته راکړل شي. د ځواکمنۍ احساس مې کاوه. کله چې مرکه پای ته ورسېده، ماشومه مې راواخیسته، ځکه بېتايي یې کوله او ژر مې ځان کور ته ورساوه.

اوس مې نو خپل ژوند کې دوې ماشومانې، درې دندې، دوه موټره او یو اپارتمان لرل او کله چې بېکاره وم، نو غوره مې بلله چې هغه روغتون کې کار وکړم. باراک هم په پوهنتون کې درس ورکاوه او هم یې په سنا کې کار کاوه. له دې سره سره موږ دواړه د څو خپلواکو شرکتونو د مدیره هیئت غړي هم وو. که څه هم باراک د کانګرس په انتخاباتو کې ماته خوړلې وه، مگر د یوه لوړ مقام په فکر کې و. جورج ډبلیو بوش ولسمشر شوی و. د سپټمبر د یولسمې نېټې د ترهگریزو بریدونو له امله هېواد مو په وحشت کې لاهو شوی و. دا احتمال مخ پر زیاتېدو و چې په افغانستان به برید وشي. په امریکا کې یو خبرورکونکی سیستم هم رغول شوی و چې څو رنګونه یې لرل او د خطر په وخت کې یې خلک خبرول. داسې هم ویل کېدل چې اسامه بن لادن په یوه غار کې ځان پټ کړی. باراک د تل په خبر ورځپاڼې تعقیبولې او لوستلې او کله به یې چې کار کاوه نو ځینې پلانونه به یې هم له ځانه سره جوړول. په دقیقه توګه نه پوهېږم چې کله ده ته دا فکر لومړی ځل پیدا شو چې د امریکا د سنا مجلس غړیتوب ولري او ځان ورته نومانده کړي. یادېږي مې، کله مې چې ده ته ځواب ورکاوه، نو په ناباورۍ مې ورته کتل او خپل نظر مې ورته ووايه چې فکر نه کوې چې په کافي کچې په خپل ژوند کې بوخت یو؟

٢٥٥ | بدلون

له سیاسته زما کرکه ورځ په ورځ زیاتېده او بېزاره کېدم ترې. دا د هغو پېښو له امله نه وو چې په سپرینګ فیلډ یا واشنگټن کې پېښې شوې وې، بلکې لامل یې دا و چې په دې پنځو کلونو کې چې باراک ایالتي سناتور و، کارونه یې دومره زیات او پراخه وو چې ورو ورو یې زما اعصاب خرابول. ساشا او مالیا هم سترېدلې او پالنې او روزنې ته یې اړتیا ورځ په ورځ زیاتېده. ما او باراک ټوله هڅه کوله چې د لوڼو ژوند مو هوسا او له هر ډول ستونزې پرته وي. نوې پرستاره مو هم د کار لپاره نیولې وه چې کور کې له ما سره مرسته وکړي. مالیا هم ښوونځي ته تله، ښوونځي یې له شیکاګو پوهنتون سره تړلې و. دا خوشحاله وه او زیاتې خورلنې یې هم پیدا کړي وې. دا به له خپلو خورلیو سره د اونی په پای کې مېلمستیاوو یا هم د لمبا ټولګیو ته تله. ساشا هم اوس یو کلنه شوې وه او په لږزانو پښو به ګرزېده هم. خبرې یې هم نوې نوې زده کړې وې. کله به یې چې وخنډل، نو موږ به ډېر ورته خوشحالدو. ډېره ځیرکه نجلۍ وه. تل به په مالیا او د هغې په خورلیو پسې وه. په روغتون کې زما دنده هم ښه پر مخ تله. خو پام شوی مې و چې د دې لپاره چې خپلې دندې ښې ترسره کړم، نو سهار پنځه بجې باید له خوبه پاڅېږم او یو دوه ساعته د کمپیوټر شاته کار وکړم.

همدا موضوع د دې لامل شوه چې مازیګري کې لږ سترې او کسله شم. حتا کله ناکله به د شپې پر دې هم نه توانېدم چې له خاوند سره مې کېنم او ورسره خبرې وکړم. کله ناکله به غوسه هم راتله. کله به چې پنجشنبه شوه، هغه به په ډېره مینه او خوشحالی کور ته راغی. ده غوښتل چې خپل نشتون جبران کړي. کله به یې چې موټر کې کېناسته او د کور خوا ته به یې حرکت راکاوه، نو ما ته به یې تلیفون کاوه، راته ویل به یې چې په لاره کې یم او ډېر ژر به کور ته درورسېږم. ما به ماشومانې پاکې پرېمینځلې او تر هغې مې خوب ته نه پرېښودلې چې څو به یې پلار کور ته نه و راغلی. دا کار مې ځکه کاوه چې پلار یې وویني او په غېږه کې یې ونیسي. خو کله ناکله به مې د بېګاه ډوډۍ ورکړه او ویدې به

مې كړې. خو خپله به مې ډوډۍ نه خوړله. خو شمعونه به مې پر مېز لگول او منتظره به وم چې باراك راشي، خو باراك همداسې په ژمنه نه و ولاړ. وخت ته يې نه كتل. كله به چې موټر كې ناست و او كور ته به راتله، نو په لار كې به له خپل كوم همكار سره مخ شوی و او ۴۵ دقيقې به يې ورسره مجلس كړی و. يا كله به كور ته راوړسېد، نو سوچ به وړولوبد چې غوره ده ورزشي سالون ته لاړ شي او لږ نرمش وكړي. له همدې امله كله ناكله به ساشا او ماليا دومره خپل پلار ته په تمه كېدې چې نور به يې سترگې له خوبه ډكې شوې او زه به اړ شوم چې د خوب خونې ته يې بوزم او ويدي يې كړم. زه به هم وړې تړې ناسته وم او غوسه به راتله. چورتونه به مې وهل. د مېز پر سر اېښي شمعونه به تر وروستې څاڅكي وڅڅېدل او اور به مړ شو.

چې ماشومان مو نه و پيدا شوي د هغه داسې بې قولۍ مې منلې او ځان به مې غلې نيوه خو اوس مې صبر پای ته رسېدلی و، ځكه يوه مور وم، پارت ټايم مې دنده درلوده او سهار بايد وختي له خوبه پاڅېدلې واى. له همدې امله كله به چې باراك بې قولې كوله، نو ټول شمعونه او څراغونه به مې گولول او غمجنه به په كټ كې غځېدم. پرې دې اساس هغه به زه هېڅ نه ليدم كه يې ليدلې واى، نو غوسه حالت كې مې پرې نيوكه كوله.

موږ انسانان ژوند كې داسې چلن كوو كوم چې په وړكتوب كې په ميراث رارسېدلی وي. له باراك سره په وړكتوب كې داسې شوي وو چې پلار يې ترې تللی و او مور يې هم زياته ورسره نه وه. له همدې امله باراك به سين غاړه او د هغې شاوخوا غونډيو كې گرزېده او همدارنگه په خپلو فکرونو كې به ډوب و. له همدې امله ځوانۍ كې خپلواكۍ ورته زيات اهميت درلود. مگر ما خپل وړكتوب د خپل پلار، خپلې مور او خپل ورور تر څنگ تېر كړی و، خپله سيمه كې مو ژوند كاوه او تل به مې نيكه، نيا، تروريانې، ترونه، تروري گانې او ماماگان ليدل. په ځانگړې توگه هره يكشنبې به سره راټولېدو او په گډه به مو د شپې

بدلون | ۲۵۷

ډوډۍ خوړله. ديارلس كاله مو داسې ژوند همدا شان خوندي ساتلی و او له يو بل سره څنگ کې اوسېدو. له همدې امله، كله به چې باراك كور کې نه و نو ناراحتي مې احساسوله. د دې لامل دا نه و چې پر ده مې شك درلود، بلكې دليل يې دا و چې ما تل په ستره كورنۍ کې ژوند كړی و او له دې ډول اړيكو او گډ ژوند كولو سره روږدې وم او په يوازيتوب کې خورېدم. زموږ لوبو هم پلار ته اړتيا درلوده. زه وېرېدم چې هسې نه دې ته يې پام نه شي چې كور کې نه وي نو موږ بد حس لرو. خو له دې بيا ډېره وېرېدم چې كومه تگلاره يې د خپل كار لپاره ټاكلې، هسې نه چې په پای کې يې زموږ ټولې اړتياوې هېرې كړي. كلونه وړاندې چې ده غوښتل د سنا مجلس د ټاكنو لپاره نوماند شي، نو ما يوازې د دوو كسانو په اړه فكر كاوه چې يوه زه وم او بل دی. هغه مهال مې دا نه شوه دركولای چې كه ده ته هو ځواب ورکړم، نو د ده سياست به زما او زموږ د اولادونو پر ژوند څه اغېز وكړي. خو اوس مې په كافي كچه تجربه تر لاسه كړې وه چې پوه شم سياست به پر هېڅ كورنۍ هم رحم ونه كړي. ما د سياست دا نامهربانۍ هغه وخت څكلې وې كله چې ماليانا روغه شوه او باراك ونشو كړی چې د لايحې انتخاباتو ته لاړ شي او له موږ سره پاتې شو. كله كله به مې د سياستوالو انځورنو ته كتل چې په ورځپاڼو کې به چاپ شوي وو. لكه د كلينتن د كورنۍ، د بوش د كورنۍ او د كېندي د كورنۍ پخواني عكسونه. كله به مې چې دا انځورنه كتل، نو له ځانه مې پوښتل چې دوی له هغې ظاهري موسكا شاته آیا په خپل ژوند کې په ريښتيا هم خوشحاله او نېكمرغه دي او كه نه.

ما او باراك د زړه له تله سره مينه درلوده. خو داسې ښكارېدل چې اړيكه کې مو يوه ږنده غوټه ده چې په آسانۍ نه خلاصېږي. زه اوس اته دېرش كلنه شوې وم او د ډېرو كسانو ژوندونه مې ليدلي وو. ځينو به سره واده وكړ، يو بل به يې خوښدل هم، مينه به يې هم سره لرله، خو د بې اعتنايۍ او ځينو ستونزو له امله به يې خبره آن تر ناندریو ورسېده او په پای کې به سره بېل شول. لكه زما

خپل ورور کړېگ چې واده يې په دردناکه توگه پای ته ورسېد او خپله د لنډ مهال لپاره هغه اپارتمان ته راوگرږېد چې پکې لوی شوی و.

زما او د باراک همدا ستونزه وه. غوښتل مو د کورنۍ مشاور ته ورشو چې ستونزې مو هوارې شي. په پيل کې هغه نه منله چې ورشو. دی تل په دې روږدی و چې خپلې ستونزې په عقل او منطق حل کړو. ده باور درلود چې يوه ناپېژانده کس ته ورتلل او خپلې ستونزې هغه ته ويل، ډېر بد دي او يو څوک بايد دا کار ونه کړي. ويل يې چې کتاب پلورنيځيو کې دی خپله د کورنۍ د ارواپوهنې څو کتابونه اخلي او بيا به ستونزې خپله سره هوارې کړو. خو ما ورته وويل چې زما ځينې ملگرې د کورنۍ مشاور ته ورغلي چې له دې کاره ډېرې راضي دي او مشاور هم په ډېره ښه توگه له هغوی سره مرسته کړې. ماته يو روانپوه ډاکټر زما ملگرو رابښودلی و، نو له هغه مې وخت واخيست او له باراک سره يو ځای ورغلو. زموږ مشاور ډاکټر ووډچر نومېده، سپين پوستی او مهربانه و، په ښو پوهنتونونو کې يې زده کړې کړې وې او تل يې روښانه قهوه يی جامې اغوستې. ما داسې انگېرل چې کله ډاکټر زما خبرې او شکايتونه واورې نو له شک پرته به زما پلوي وکړي. داسې ښکارېدل چې باراک هم همدا انگېرنه لري. خو وروسته مې پام شو چې د ډاکټر کار دا نه دی چې زما يا هم د باراک پلويتوب وکړي، بلکې هغه يوازې په زړه سوي او صبر زموږ دواړو خبرې واورېدې او پرې يې ښودل چې دواړه د يو او بل پر وړاندې څومره ترخه احساسات لرو، هغه ټول بيان کړو. ډاکټر هڅه کوله چې موږ خپل وجود کې د داسې احساساتو د رامنځته کېدو ريښه او انگېزه کشف کړو. له موږ څخه يې ډېرې جزيي پوښتنې کولې. بالاخره له ساعتونو خبرو اترو وروسته پر دې وتوانېد چې زما او د باراک ترمنځ شته ړنده غوټه پيدا او بيا يې پرانيزي.

زه ورو ورو پوه شوم چې داسې نورې لارې هم په واک کې لرم چې ځان پرې خوشحاله کړم او هېڅ اړتيا نشته چې باراک له سياسته ځان گوښه کړي او

بدلون | ۲۵۹

په يوه شرکت کې ځانته يوه دنده پيدا کړي چې کاري ساعتونه يې د سهار له نهو بجو څخه د مازيگر تر شپږو بجو وي. مشاور روانپوه راته کونځنډنه وکړه چې له باراک څخه چې څومره تمه لرم، دا تمه واقعي او سمه نه ده. ما د هاروارد پوهنتون د وکالت د پوهنځي د يوې پخې وکيلې په شان هڅه کړې وه چې داسې مدارک راټول او وړاندې کړم چې ځان پر حقه ثابت کړم. د مثال په توگه، په باراک له دې امله غوسه وم چې يوه ټاکلې وخت يې د ورزش لپاره ځانگړی کړی و. دا په داسې حال کې وه، چې ما هم بايد يو ټاکلې وخت د ورزش لپاره په پام کې نيولی وای. بيا مې پر ده فشار راوړی و چې حتماً به کور ته په خپل وخت راځي او له ما او لورانو سره به ماښامی خوري او دا چې له ده پرته ماښام خوندور نه دی.

په دې توگه ما په مشوره کې خپل ځای درک کړ او د يوې غر ختونکې په څېر وم چې د غره له يخ وهلو دېوالنو راغورځېږي او د دې لپاره په يخونو کې تېر وهي چې کلک شي او ځان پرې راتينگ کړي چې راونه غورځي او وژغورل شي. باراک هم د مشاورې له لارې پوه شو چې زموږ گډې ښکېنې وپېژني او هڅه يې وکړه چې زموږ ژوند ته ښه خوند ورکړي. البته له هر څه نه وړاندې، لومړی ما د خپلې سلامتيا په اړه فکر کاوه. ما او باراک دواړو په يوه ورزشي لوبغالي کې نومليکنه وکړه. لوبغالي يو ښه ښوونکی درلود کړنل مکدائل نومېده. ده به له موږ سره مرسته کوله. د تل په شان دې لاره کې هم زما فداکاره مور زما مرستې ته راغله. هغه به د اونۍ په ځينو ورځو کې د سهار په څلورو او پنځه څلوېښت دقيقو زموږ کور ته راتله چې زه وکړلای شم چې په پنځو بجو د کړنل لوبغالي ته ځان ورسوم، له يوې ملگرې سره مې ورزش وکړم او بيا په شپږ نيمو بجو ځان کور ته ورسوم چې لوني له خوبه پاڅوم او چمتو يې کړم. دې نوې برنامې هر څه بدل کړل او هغه بدني ځواک يې بيا راکړ چې اندېښنه مې ورته وه چې وبه يې بايلم.

مانځنایي ته د باراک د ناوخته راتلو ستونزې ته مې هم ځینې قوانین برابر کړل او له هغې سره سم مو چلن وکړ. موږ به هره شپه په شپږ نیمو بجو مانځنایي کاوه، په اوو بجو به مو حمام کاوه، بیا به مو لږ کتاب لوستلو او بیا به په اتو بجو ماشومانې د خوب کټ ته تلې او ویدې کېدې به.

دا زموږ ثابته برنامه وه. اوس نو وار د باراک و چې ځان داسې تنظیم کړي چې مانځنایي ته ځان راوړسوي. دا کار له دې ډېر غوره او عاقلانه و چې ډوډۍ ناوخته وخوړل شي او نجونې خوب ته پرې نه ښودل شي. ما غوښتل چې نجونې ځواکمنې او بارده سترې شي او د نرواکو سنتي کورنیو د دودونو او دستورونو تابع نه وي. دا مې نه خوښېدل چې داسې باور د دوی په ذهنونو کې رېښه وکړي چې ژوند هله شروع کېږي چې یو سړی کور ته راشي. په دې توګه، موږ نور د نجونو پلار ته په تمه نه پاتې کېدو. ځکه اوس یې په باراک پورې اړه درلوده چې په خپل وخت ځان مانځنایي ته راوړسوي.

د شیکاگو ښار د شمالي برخې په کلايبورن سړک کې یو ستر پلورنځی پرانیستل شوی و چې موږ دنده لرونکو میندو ته د جنت په شان و. یعنې د پېر کار یې موږ ته ډېر آسانه کړی و. د خلکو د اړتیا وړ ټول شیان پکې موندل کېدل. د کمود له خلاصوونکې مایع نیولې تر اووکادو پورې او د ماشومانو له جامو نیولې آن د ماشومانو لپاره تر ډالیو پورې هر څه پکې وو.

اوس نو ساشا درې کلنه وه او مالیا شپږ کلنه. دواړې تکړه او هوښیارې وې. چټکه وده یې کوله. د دوی د زړه زور ډېر و چې زه یې ډېره ستړې کولم. همدا د دې لامل کېدل چې کله ناکله د ځینو شیانو او خوراکي توکو په خاطر دې ستر پلورنځی ته لاړه شم. هلته به چې لاړم، موټر به مې یو ځای پارک کړ، یوازې به موټر کې کېناستم، راډیو به مې چالانه کړ، تیار خواړه به مې راواخیستل خوړل به مې او راحت ته ساه به مې کارله. داسې به مې لږ استراحت کاوه او پوهېدم چې ماشوم لرل نو دا ستونزې لري. په هر حال همدا ژوند و. اوس نو څلوېښت کلنۍ ته رسېدلې وم. نورو به چې له لرې زموږ ژوند ته کتل، نو زموږ کورنۍ به ورته متعادل ښکارېده. خو که له نژدې راغلي وای، نو لیدلې به یې وو چې ژوند مو چندان تعادل نه لري. په روغتون کې مې چې کومه دنده اخیستې وه، ښه دنده وه، مگر چالشونه یې زیات و، زه ترې راضي وم او زما له باورنو سره همغږې وه. پوهنتوني طبي مرکز ۹۵۰ کارکوونکي لرل، مگر په سنتي بڼه اداره کېده او دې ته ډېره حیرانه وم. د دې مرکز پوهان او څېړونکي له شواخوا

اطرافي خلکو وېرېدل او ډارېدل چې هسې نه چې د پوهنتون له انگرې بهر شي،
څوک زيان وروڼه رسوي.

ما د خپل عمر اکثره ورځې بېوزلې کې تېرې کړې وې او دې ته مې پام
شوی و چې د خلکو ترمنځ داسې پولې شته چې سره بېل کړي يې دي. ليدل به
مې چې څنگه بانفوذ او پوه سپين پوستي زموږ له سيمې تېښتي او تل هغو
سيمو ته ورځي چې شتمن پکې دي. زړه مې غوښتل چې د انسانانو ترمنځ دا
بېلتون له منځه يوسم او پولې يې راوړوم. زما نوي رييس هم له ما څخه په ښه
توگه ملاتړ کاوه او اجازه يې راکړه چې خپلې برنامې پلې کړم او د روغتون د
کارکوونکو اړيکه د سيمې له خلکو سره ځواکمنه کړم. په پيل کې يوه کس زما تر
لاس لاندې کار کاوه، خو اوس يې شمېر دوه ويشتو ته رسېدلی و. له برنامې سره
سم به مې د روغتون کارکوونکي او مسئولين کليوالو جنوبي سيمو ته بېول. دوی
به د تور پوستانو ښوونځي او مرکونه ليدل. دوی کې ځينې داسې کسان هم وو
چې په ځينو ځايونو کې يې د مشاور، ښوونکي يا د علومو د نندارتون د
لارښوونکي په توگه په ځينو ځايونو کې خپل نومونه ثبت کړل چې داوطلبانه
کار ترسره کړي. موږ به د هماغه سيمې په روستورانو کې ډوډۍ هم خوړله.
همدارنگه د سيمې ماشومان به مې د روغتون کارکوونکو ته وروستل چې په
داوطلبانه توگه ورسره مرسته وکړي. له يوې دوښنۍ ښوونيزې موسسې سره مو هم
همکاري وکړه چې د سيمې زده کوونکي او محصلين وهڅوي چې طبي
پوهنتون ولولي. کله چې پوه شوم چې روغتون هوډ لري د ځينو خدماتي
چارو په خاطر له تور پوستانو کار واخلي، نو د کارموندنې يو دفتر مو هم
رامنځته کړ.

بلاخره چا چې شديد روغتيايي اړتيا درلوده، پيدا مو کړل. د شيکاگو
جنوبي برخې څه باندې يو مليون نفوس درلود. خو دې برخه کې زيات
روغتيايي امکانات نه و. د دې ځای ډېری وگړي، په ځينو مرمو ناروغيو، لکه

بدلون | ۲۶۳

سالنډۍ، شکر، د وینې لوړ فشار او د زړه په ناروغیو اخته وو. زیاترو یې بیمه هم نه درلوده. د روغتون بېړنۍ برخه به تل له هغو ناروغانو ډکېده چې بېړنیو درملنو ته به یې اړتیا نه درلوده. کله ناکله به دې برخه کې داسې کسان هم وو چې پاملرنه به ورته نه وه شوې او مرستې ته به یې ډېره اړتیا درلوده. دې ستونزې د روغتون چارواکو ته ډېرې رېږې پیدا کړې وې. دوی یې اندېښمن کړي وو او بل دا چې ډېرو لگښتونو ته یې هم اړتیا وه. عاجلې برخې هم نشوای کولای چې د مزمنو ناروغیو د ناروغانو د سلامتیا لپاره زیات څه ترسره کړي او د دوی درملنه وکړي. د دې لپاره چې دا ستونزه هواره شوې وای، نو موږ ځینې مهربانه سیمه یز کسان د ناروغانو د مرستیالانو په توګه پر کار وګمارل او هغوی ته مو ورزده کړل چې په عاجله برخه کې له ناروغانو سره کېني او له هغوی سره مرسته وکړي. دوی په نورو برخو کې هم مرسته کوله او د ارزانه درملنې په خاطر د سیمې بېلابېلو برخو ته هم تلل. که څه هم زما دنده ګټوره وه او په عین حال کې راته جالبه هم وه، خو ما باید د دې اجازه نه وای ورکړې چې ټول وخت مې ونیسي او ټوله انرژي مې ضایع کړي. احساسول مې چې هغه چارې هم باید ترسره کړم چې په لوڼو پورې مې اړه لري. ځکه ما تصمیم نیولی و چې باراک په آزادانه توګه په خپلو هیلو پسې لاړ شي، زه مجبوره وم چې خپلې هڅې راکمې او د خپلو لوړو توقعاتو مخنیوی وکړم. د مثال په توګه، کله ناکله به مې غوښتل چې په زیاتو پروژو کې کار وکړم، خو ترې ډډه به مې کوله. ما محتاطانه چلن کاوه. ځکه پوهېدم چې د خپلې کورنۍ د غړو لپاره هم باید کافي انرژي ولرم.

زما موخه دا وه چې همدا عادي او ورځنۍ ژوند تېر کړم. خو باراک نورې موخې لرلې. ما هم آزاد پرېښودلی و چې خپلې موخې تعقیب کړي. زه ین (Yin) وم او هغه یانګ (Yang). ما د ژوند له عادي او ورځنیو چارو سره علاقه لرله چې ترتیب او تنظیم یې کړم، مګر د باراک بل څه خوښېدل. هغه غوښتل چې په سمندر کې واوسي او ما غوښتل چې په یوه کوچني سین کې. مګر کله

به چې باراک کور کې و، نو خپل ټول پام يې موږ ته رااړاوه. له نجونو سره به يې لوبې کولې او کله به چې شپه شوه، نو له مالیا سره به يې يو ځای په لوږ غږ باندې هري پاتړ کتاب لوسته او زما ټوکو ته به يې خندل، زه به يې په غېږ کې نيولم او مخکې له دې چې بيا د څو ورځو لپاره لاړ شي، خپل محبت به يې پر موږ لوراوه. زياتره مهال به مو په گډه خواږه خوږل او د دوستانو ليدو ته به تلو. کله به زما څنگ کې ناست و او له ما سره به يې زما د علاقې وړ سريال «سکس او بنار» کاته او کله به زه له ده سره کېناستم او د ده د علاقې وړ سريال «د سوپرانو کورنۍ» به مو کاته.

زه نوره له دې حقيقت سره روږدې شوې وم چې د دې لپاره چې دی خپلو موخو ته ورسېږي، نو مجبوره دی چې له موږ لرې شي. دا مې ډېر نه خوښېدل، مگر نور يې دومره نه ځورولم. باراک په راحتۍ کولای شول چې په لرې هوټل کې واوسېږي او سياسي مسايلو ته رسيدگي وکړي، خو ما د کور هوسا او امن چاپېريال ته اړتيا درلوده. زما دا خوښېدل چې مالیا او ساشا هره شپه د دوی د خوب کټ ته ورسوم او له پخلنځي څخه د لوبښو مينځلو هغه غږونه واورم چې دوی مينځل او بيا ويده شم.

په هر حال، بله چاره نه وه او موږ بايد د باراک له نشتون سره روږدي شوي وای. اوس يې له معمولي کارونو پرته نور کارونه هم ډېر شوي وو. انتخاباتي کمپاين يې هم پيل کړی و. ځکه د ۲۰۰۴ کال په مني کې د امريکا د سنا مجلس لپاره ټاکنې کېدې. هغه په شيکاگو کې له محدود سياسي فعاليت څخه سترې شوی و، بد يې ترې راتلل او باور يې درلود چې په واشنگټن کې يې اغېزمني زياته ده. ځکه ما نه غوښتل چې سناتور شي، مخالفه يې وم، خو ده په دې کار ډېر ټينگار کاوه. د ۲۰۰۲ کال په منځنيو مياشتو کې مو د خپلو دوستانو لپاره يوه مېلمستيا جوړه کړه چې لس يا دوولسو کسانو پکې گډون کړی وو. د مازيگري خوراک لپاره د والري جرت کور ته لاړو چې د ټولو پر وړاندې موضوع مطرح

کړو او د هغوی نظر وپوښتو.

والري موږ ته نژدې هاید پارک کې په یوه اپارتمان کې اوسېده. د دې اپارتمان ډېر ښکلی و، نوی و، پاک او ستره و او سپین کوچونه او مېزونه پکې اېښي وو. شاوخوا گلان هم و. دا د معاملاتو د لارښوونې د یوې موسسې اجرائي مرستیاله وه او د شیکاګو پوهنتون د طبي مرکز د مدیره هییت غړیتوب یې هم درلود. کله چې ما په پابلیک الایز شرکت کې کار کاوه، نو زما له هڅو څخه یې ملاتړ کاوه. کله به چې باراک انتخاباتي مبارزه کوله، نو د هغه لپاره به یې پیسې هم راټولولې او د هغه تر شا به ولاړه وه. زموږ سره ډېره صمیمي وه. له دې امله، داسې وه لکه زموږ د کورنۍ یوه غړې چې وي. له ما او له باراک سره یې یو شان دوستي لرله. دا ډېره کمه پېښې چې یو څوک دې هممهاله له داسې یوې ښځې او د هغې له مېړه سره نژدې او صمیمي وي. ما اوس هم له ځینو مجردو میندو سره ملګرتیا درلوده او باراک هم ځینې داسې دوستان لرل چې له هغوی سره به یې باسکتبال لوبه کوله. څو نور دوستان مو هم لرل چې ماشومان یې هم زموږ د ماشومانو ملګري وو. له دوی سره به کله ناکله سفر ته هم تلو. خو والري په ټولو کې استثنا وه. له همدې امله، کله به چې له کومې مسألې سره مخامخ کېدو نو دې ښه مرسته راسره کولای شوه، ځکه زما او د باراک له ځانګړنو سره یې ښه آشنایي درلوده. هغې وړاندې په خصوصي توګه راته ویلي وو چې په انتخاباتو کې د باراک ګډون چندان معقولانه نه دی. له همدې امله هغه ورځ د مازیګري لپاره د والري کور ته لاړو. د هغې موضوع مې مطرح کړه. ما فکر کاوه چې باراک به زموږ خبره مني او له دې کاره به لاس واخلي. خو تېروتلې وو.

هغه ورځ باراک موږ ته وویل چې د سنا دا ټاکنې د ده لپاره یو زرین فرصت دی او داسې انګېري چې دا ځل به بريالی شي. د سنا اوسنۍ استازی پیتر فیتزجرالد نومېده چې یو محافظه کاره جمهوريپالې و. دی په داسې ایالت کې و چې اکثره وګړي یې دیموکراتان و. د ده خپل ګوند هم له ده څخه ملاتړ

نه کاوه. د دې لپاره چې باراک د دیموکرات گوند له خوا نومانده شوی وای، نو زیاتې رایې یې باید گټلې وای. د انتخاباتي کمپاین په برخه کې یې هم له ما سره ژمنه وکړه چې زموږ له شخصي خزانه به ګټه نه اخلي. له ده مې وپوښتل که موږ وغواړو چې په واشنگټن او یا شیکاګو کې کور ولرو، نو څنګه به یې لګښت پوره کړو. هغه له ځنډ پرته وویل: ډېر ښه یو بل کتاب لیکم. یو ښه کتاب چې زیات وپلورل شي.

د ده دې خبرې ته زما خدا راغله. باراک د هغو کسانو له ډلې و چې فکر یې کاوه چې یو کتاب کولای شي چې زموږ ټولې ستونزې هوارې کړي. هغه ته مې په ټوکه وویل: «ته د جک او کوډګرې لوبیا په کیسه کې د هغه هلک په شان یې چې ټول شته یې څو کوډګرې لوبیاوې دي. ځکه دوی فکر کاوه، چې لوبیاوې به یې ورته معجزه وکړي او دوی به شتمن کړي».

د نورو ستونزو په برخه کې د باراک ټول دلیلونه په بشپړه توګه منطقي ښکارېدل. ډېر ژر د والري له خبرې هم پوه شوم چې ورسره همغږې ده. سربېره پر دې، دا چې موږ غوښتل واشنگټن ته کډه وکړو او هغه له موږ څخه لرې وي، نو خواشینې او غمجنه شوم، مګر بیا کله چې پوه شوم چې خبرې یې منطقي دي، غلې پاتې شوم.

په هر حال، موږ څو څو ځلې د ده د سیاسي چارو او زموږ په کورنۍ باندې د هغې د منفي اغېزو په اړه سره خبرې کړې وې. مګر ما له باراک سره مینه لرله او له همدې امله مې نه غوښتل چې د هیلو مخه یې ډب کړم. هغه تل په دې لټه کې وو چې زیات کار او ډېره هڅه وکړي.

مګر هغه ورځ موږ سره یوه معامله وکړه. لومړی والري ومنل چې د باراک د انتخاباتي کمپاین مدیره شي. زموږ ځینو دوستانو هم له موږ سره ژمنه وکړه چې له هغه څخه به مالي ملاتړ وکړي. ما هم ومنله چې هغه دې خپلې لارې ته ادامه ورکړي، مګر دا مو هم په لوړ غږ وویل چې که انتخاباتو کې ماته وخوري، نو بیا

به په بشپړه توګه له سیاسته لرې کېږي او بل کار به ځانته پیدا کوي.

خو برخلیک داسې و چې هر څه د باراک په ګټه څرخېدل. لومړی دا چې پیټر فیتزجرالد په انتخاباتو کې ګډون ونه کړ، له انتخاباتو تېر شو او میدان یې خپلو هغو سیالانو ته خالي پرېښود چې نوي میدان ته راوتلي وو. په دوی کې زما مېړه هم و. دویم دا چې د دیموکرات ګوند منتخب نوماند په لومړنیو انتخاباتو کې او همدارنګه د جمهوري پال ګوند نوماند په اخلاقي رسوایو تورن شو. اوس نو څو میاشتې ټاکنو ته پاتې وې، خو باراک په جمهوري پال ګوند کې هېڅ یو سیال نه درلود.

باراک په تېرو انتخاباتي کمپاینونو کې ناکامه شوی و، نو له شک پرته چې له دې ماتو یې ډېر درسونه اخیستي وو. ځکه دا ځل انتخاباتي کمپاین یې منسجم او غوره و. داسې چې خپلو اوو سیالانو ته یې ماته ورکړه او له له نیمو رایو څخه یې زیاتې رایې وګټلې. د ایالت هرې برخې ته یې سفر وکړ او له خپلو احتمالي پلویانو سره یې اړیکه ټینګه کړه. څنګه چې په کور کې ټوګي، جذابه، هوښیار او حاضر ځوابه و، داسې بهر کې هم وو. د ښاروالۍ په غونډه کې او نورو انتخاباتي کمپاینونو کې یې چې کوم منطقي ځوابونه لرل، نو ټولو ته یې ډاډ ورکاوه چې هغه د سناتور کېدلو وړ دی.

بیا وروسته په ۲۰۰۴ کال کې جان کېري ده ته بلنه ورکړه چې په بوستون ښار کې دې د دیموکرات ګوند په ملي غونډه کې ګډون وکړي. کېري هغه مهال د ماساچوست سناتور و او د ولسمشریزو ټاکنو لپاره یې ځان چمتو کاوه چې له جورج ډبلیو بوش سره سیالي وکړي.

هغه مهال باراک یو ساده ایالتي استازی و. ده هېڅکله دومره کسانو ته وینا نه وه کړې چې شمېر یې ۱۵ زره وو او هېڅکله یې په هغو تلویزیوني برنامو کې ګډون نه وو کړی چې لیدونکي یې ډېر وي. په هر حال، یو نومورکی تور پوستی و چې عجیب او غریب نوم یې درلود او غوښتل یې چې د یوه سپین

پوستي دندې ترسره کړي او له دیموکراتانو سره کار وکړي. څنگه چې وروسته کارپوهانو وویل چې د زرگونو او بنایي میلیونونو کسانو پر وړاندې باراک انتخابول چې ورته وینا وکړي، ستره جواړي (قمار) وه.

مگر داسې ښکارېدل چې گڼې برخیک ۱۵ موقعیت د باراک لپاره پنځولی و. ما چې له باراک سره څومره گډ ژوند کړی او دی مې له نژدې لیدلی، نو کتلي مې دي چې تل د کتابونو او ورځپاڼو په لوستلو بوخت دی او په خپلو مغزو کې د هغې مطالب هضموي. همدارنگه ده به چې کله نوې تجربه کسبوله، نو له خوښۍ څخه به په جامو کې نه ځایېده. هغه کلونه کلونه په ډېر زغم د سیاستوالو په لیدلوریو کار کړی و او اوس په بشپړه توگه چمتو و چې د دومره کسانو په مخ کې وینا وکړي.

نجونې مې له مور سره پرېښوې. خپله بوستون ته لاړم چې د وینا په وخت کې یې تر څنگ واوسم. کله چې باراک په تته رڼا کې صحنې ته لاړ چې د میلیونونو کسانو پر وړاندې وینا وکړي، زه د سالون په یوه څنگ کې ناسته وم. لږ سترس مې درلود. لږ مضطر به هم وم، مگر دواړو نه غوښتل چې خپلې اندېښنې څرگندې کړو. باراک تل همداسې و. هر څومره چې له رېږو سره مخ کېده، هومره آرامېده او زغم یې زیاتېده. د خپلې وینا متن یې د دوو اونیو په اوږدو کې هغه وخت لیکلی و کله چې په سنا مجلس کې رای گيري کېده. خپله وینا یې کلمه په کلمه یاد وه او دومره یې لیکلې او تکرار کړې وه چې کومه اړتیا نه وه چې خپلې وینا ته وگوري او له مخې یې ولولي. خو که سترس یې زیات شوی وای، نو حافظه یې له کاره لوېده او بیا مجبوره و چې له مخې یې ولولي. خو اصلاً داسې څه پېښ نه شول. باراک په سالون کې شته لیدونکو او تلویزیوني کمرو ته کتل، د خپلو مغزو موتور یې په خدا چلاناوه او مخ پر وړاندې تلو.

هغه شپه یې لس دقیقې خبرې وکړې. خبرو کې یې وویل چې څوک دی او د کوم ځای دی. ویې ویل چې نیکه یې د امریکا د پوځ غړی و او د جنرال

بدلون | ۲۶۹

پتون تر نظر لاندې يې خدمت کړې، نيا يې د جگړې په وخت کې د مونډا په يوې کارخانه کې کار کاوه، پلار يې په نوي زلميتوب کې د کبلو بڼ درلود او د کبلو ونې يې ساتلې، همدارنگه دا يې هم وويل چې د مور او پلار ترمنځه يې مينه نه وه او ده ته ويل کېدل چې د شتمنې او اغېزمنې کورنۍ نه دی، نو درس ويل ورته گټه نه لري. ده په ډېر مهارت داسې څرگنده کړه چې يو پردی نه دی، بلکې يو ساده او شريفه امريکايی دی. ليدونکو ته يې وويل چې ملت يوازې د سره او آبي بيرق په درلودلو سره نه تعريفېږي، بلکې دا د انسانيت او ټولنې ته د اهميت ورکولو حس دی چې يو ملت سره راټولوي. ده له ټولو وغوښتل چې هيلې هېرې نه کړي. د ده خپله ټوله وينا هم له هيلو ډکه وه.

باراک په اوولسو دقيقو کې خپله ژوره خوش بيني په ځانگړې استادۍ او ځانگړې مهارت سره څرگنده کړه. کله يې چې وينا پای ته ورسېده، نو ټول شته کسان له خپلو ځايونو پاڅېدل، هورا چينې يې وهلې او ده ته يې لاسونه پړکول. ما چې د لوړو کورنيو بوټونه او سپين کورني دامن اغوستي وو، سټېج ته ورغلم باراک مې غېږ کې ونيو او مبارکي مې ورکړه.

د خلکو تشويقي نارې په اوج کې وې. اوس نو باراک د يوه شريف کس په توگه ديموکراسۍ ته څرگنده کړې وه چې سترې موخې او جدي باور لري.

څه يې چې ترسره کړي وو، ما پرې افتخار وکړ. غافلگيره يې نه کړم، ځکه چې د هغه په ټولو تواناييو مې باور درلود. اوس چې د تېر په اړه سوچونه کوم، نو هماغه شېبه کې وو چې پوه شوم چې ده کومه لاره غوره کړې، شاتگ نه لري او اوس نو يوازې پر ما او پر نجونو پورې اړه نه لري. د ليدونکو چينې مې اورېدلې چې ورته ويل يې خپلو خبرو ته ادامه ورکړه، ادامه، ادامه...

رسنيو د باراک وينا ته په اغراقي ډول غبرگون وښود. کريس متيوز د ان بي سي شبکې خبريالانو ته وويل چې ما تېره شپه لومړنی تور پوستی ولسمشر په خپلو سترگو وليد. بله ورځ شيکاگو تربون ورځپاڼې په خپل لومړي مخ کې

ولیکل: «د یوې پدیدې ظهور.» د باراک ملفون ته په پرلپسې توګه زنگونه راتلل. تلویزیوني کارپوهانو راک ستوری وباله او د هغه وینا یې یو ستره بریا وګڼله. ریښتیا چې د داسې بریا لپاره یې کلونه کلونه هڅې کړې وې. په هر حال، د ده دا وینا نه یوازې د ده لپاره بلکې زموږ د ټولې کورنۍ لپاره نوي څه وو. اوس نو د ټولو موږ ته سترګې وې او له اوباما څخه د خلکو غوښتنې هم زیاتې شوې وې. دا حالت زما لپاره خیالي او غیرواقعي حالت و. یوازې مې په طنزي ډوله حالت کې ورته کتلی شول. خلکو به په کوڅو او سړکونو کې د باراک مخه نیوله او له هغه څخه به یې لاسلیکونه اخیستل او هغه ته به یې ویل چې پر ویناوو یې مین دي. ما به هغه ته ویل: «ښه وینا دې وکړه.» په شیکاګو کې یوه روستوران ته تللي وو، کله چې ترې راوتو نو په پیاده رو کې زیات کسان موږ ته ولاړ وو. نو بیا هم ما ورته وویل: «داسې ښکاري چې ډېره ښه وینا دې کړې ده».

کله چې خبریالانو د هېواد د بېلابېلو مسایلو او ستونزو په اړه ترې پوښتنې کولې، کله یې چې څنګ کې د ستراتیژیو ستر متخصصین کېناستل، همدارنګه کله یې چې «زما د پلار روډاوي» کتاب بلاخره له نهو کلونو وروسته دویم ځل چاپ شو او د نیویارک ټایمز د زیاتو پلورل شوو کتابونو په لیست کې راغی، یا کله چې اوپرا وینفري په ډېر شور او هیجان زموږ کور ته راغله چې د خپلې مجلې په خاطر له هغه سره خبرې وکړي، نو بیا هم ما دې ټولو ځایونو کې بیا بیا ورته وویل چې: «ډېره ښه وینا دې وکړه».

زه نه پوهېدم چې څه راپېښېږي، خو یوه څه ته په تمه وم. باراک نومبر میاشت کې د ایالت اويا سلنه رایې وګټلې او د سناتور په توګه سنا مجلس ته ورمعرفي شو. داسې لوړه سلنه د اېلینوی په تاریخ کې یې مخینې وه. اکثره سپین پوستانو، تور پوستانو او لاتین تبارانو هغه ته رایه ورکړې وه. نارینه وو، ښځینه وو، شتمنو، بېوزلو، ښارمېشتو، کلیوالو ټولو له ده ملاتړ کړی و. کوم لنډ سفر مو چې آریزونا ته درلود، دې سفر کې مې په خپلو سترګو ولیدل چې سپین

بدلون | ۲۷۱

پوستانو هم ورته ارادت پیدا کړی. په دې توگه زه د ده د شهرت په ژورتیا وپوهېدم. زموږ کورني ژوند د تېر په شان ادامه درلوده. زه لوبغالي ته تلم، دندې ته تلم، کور ته راتلم او... لوبښي مې مينځل، لوبې مې د لمبا زده کولو او فوټبال زده کولو لوبغاليو ته وروستلې او هر څه د تېر په شان و. له خپلو خپلوانو او دوستانو سره مو تگ راتگ کاوه. لوبې مو هم د تېر په شان په خپلو فعاليتونو بوختې وې، خو د باراک لپاره هر څه بدل شوي وو. اوس يې واشنگټن کې هم د ځان لپاره ځينې مسايل درلودل چې د سناتور په توگه بايد ورسره ښکر په ښکر شوی وای. هلته يې په يوه کوچني اپارتمان کې يو دفتر جوړ کړی و چې معمولاً به له کتابونو او ليکنو او... ډک و. زه به هر کله له نجونو سره يو ځای د ده ليدلو ته ورتلم. خو د ده دفتر ته به نه ورتلو او څلور واړه به هغه هوټل ته ورتلو چې نژدې و. هوټل کې به مو کوټه کرايه کوله.

يوه ورځ ستر پلورنځي ته تللې وم، موټر مې يوه خوا کې درولی و، پکې ناسته وم او تيار خواړه مې خوړل چې مدير مې راسره اړيکه ونيوه او راته کړل يې چې کولای شم چې يوه اړيکه له تاسې سره وصل کړم. ما ورته هو وويل. له واشنگټن څخه يوې ښځې زنگ راوهلی و. دې وويل چې څو ځله يې هڅه کړې وه چې له ما سره اړيکه ونيسي خو بريالۍ شوې نه وه. د دې مېړه سناتور و. ښکلی او زړه راښکونکی غږ يې درلود. ماته يې وويل چې خوشحاله يم چې ستاسو غږ اورم. ما هم ورته وويل چې زه هم خوشحاله يم چې له تاسې سره مې پېژندلې.

بيا يې وويل: «اړيکه مې له دې امله نيولې چې لومړی تاسې ته ښه راغلاست ووايم او دويم دا چې تاسې ته بلنه درکړم چې زموږ د ډلې له مېلمستياوو سره يو ځای شئ.»

دا ډله د واشنگټن د بانفوذو او معروفو کسانو د مېرمنو ډله وه چې کله ناکله به سره راټولېدې، د غرمې خواړه به يې سره خوړل او د ورځنيو مسايلو په اړه به يې

خبرې کولې. دې زياته کړه: «تاسې له دې لارې کولای شئ چې زموږ د ښار له نورو کسانو سره هم آشنا شئ. پوهېږم چې کله څوک نوی یوه ښار ته ځي نو ژر نشي کولای چې له نوو کسانو سره آشنا شي. دا مېلمستیا به له تاسې سره مرسته وکړي.»

له دې وړاندې ماته چا بلنه نه وه راکړې چې داسې ډلې ته ورشم. کله مې چې پرېښتون کې درس وایه، نو کله ناکله به سوزان ته په تمه وم چې ښاده او خندان به له مېلمستیاوو راتله. داسې ښکارېدل چې گڼې هغه وخت زموږ د شرکت د وکیلانو نیمایي برخه د داسې سیمه یزو ډلو او انجمنونو غړي وو. ما هم کلونه وړاندې چې د باراک انتخاباتي کمپاینونو کې بوخته وم او پیسې مې راټولولې، نو داسې څو انجمنونو ته ورغلې وم. مگر د داسې انجمنونو د غړو د دوستۍ اړیکې ډېر مصنوعي وې. پر دې اساس، د سناتور د مېرمنې له لورېنې مې مننه وکړه او د هغې بلنه مې رد کړه. هغې ته مې وویل: «ډېره مننه چې ماته مو بلنه راکړه، مگر زه واشنگتن کې نه اوسېږم.» هغې ته مې وویل چې دوې کوچنۍ لرونې لرم چې شیکاگو کې درس وایي او خپله هم دنده لرم او هغې ته ورځم. یوازې باراک په واشنگتن کې دی او کله ناکله زموږ لیدلو ته راځي. البته دې ته مې ونه ویل چې د باراک کتاب بیاځلې چاپ شوی او د هغې پیسې مو ټولې کړې او د هغه د نوي کتاب پیسې هم راسره دي چې پېشکي یې اخیستي او غواړو واشنگتن کې نوی کور واخلو.

د سناتور مېرمنې زما په ځواب کې په مینه ناک انداز وویل: «خو ژوند داسې ښه نه دی، ځکه د کورنۍ د پاشل کېدو باعث گرزي.»

له شک پرته چې موخه یې دا وه چې ښځه او مېړه نشي کولای چې زیات له یو بله لرې پاتې شي. بل یې غوښتل راته ووايي چې ما خطرناکه تصمیم نیولی. په هر حال، مننه مې ترې وکړه او تلیفون مې بند کړ. له ځانه سره مې فکر وکړ دا چې زه له باراکه لرې واوسم، زما انتخاب نه دی او زه باید داسې ونه

٢٧٣ | بدلون

کړم چې يوازې د خپل مېړه د موخو ملاتړ وکړم او خپلې موخې او غوښتنې هېڅ کړم. سربېره پر دې ما ته دا گستاخي ښکاره شوه چې يو څوک دې ماته نصيحت وکړي چې د خپلې دندې ساتل مې غلط کار دی. بله دا چې د ځينو نورو ساتورانو مېرمنې هم له خپلو خاوندانو سره واشنگټن ته نه وې تللې او سنا مجلس کې سل ساتوران و چې څوارلسو سره يې مېرمنو هلته ژوند کاوه.

چې انتخابات پای ته ورسېدل، څو اونۍ وروسته له باراک سره واشنگټن ته لاړم چې سنا ته د نوو ساتورانو د معرفي کولو په غونډه کې گډون وکړو. غونډه ژر پای ته ورسېده، له نوو ساتورانو او د هغوی له مېرمنو سره پېژندگلۍ هم لږ وخت ونيوه او له ځنډ پرته کله چې د غرمې ډوډۍ وخوړل شوه نو سياستوال او ساتوران يوې خونې ته لاړل او مېرمنو ته يې لارښوونه وشوه چې بلې خونې ته لاړې شي. ما فکر کاوه چې دې غونډه کې به موږ له فدرال سنتي اصولو سره آشنا کړي چې د ساتورانو او د هغوی د مېرمنو په اړه دي او يا به راته ووايي چې د چا ډالۍ ومنو او د چا نه او يا دا چې واشنگټن ته راځو د سفر لگښتونه څنگه پرې کړو او يا به په دې اړه راته لارښوونې وکړي چې د راتلونکي انتخاباتي کمپاين لپاره چې چمتووالی نيسو او نغدي مرستې تر لاسه کوو، نو دې کار کې بايد کوم اصول او مقررات رعايت کړو. خو ما اشتباه کوله. د دې ټولو په ځای يې موږ ته د کانگرس د تاريخ او د کانگرس د ودانۍ په اړه کلي معلومات راکړل او بيا د سنا د مجلس د ساتورانو مېلمستيا پيل شوه. خواره په چينۍ لوبو کې وو او موږ ته يې ډېره ښه ډوډۍ راکړه. څنگه چې ما يوه ورځ رخصتي اخيستې وه او نجونې مې هم موږ ته پرېښې وې، نو بېړه او سترس مې درلود، چې ژر وروگرزم. له همدې امله دا مراسم راته چندان خوندور نه و. البته ما سياست ته هېڅ اهميت نه ورکاوه. مگر زړه مې دا هم نه غوښتل چې د باراک د پرمختگ په لاره کې ځنډ شم.

په حقيقت کې په واشنگټن کې ځل بل دودونه وو، ډېری پکې ځانباوريه

وو، سپين پالنه او نرواكي پكې دود وه او مېرمنو به د سالون په يوه كونج كې ډوډۍ خوړه چې دې ټولو كنگسه كولم او د دې گنگستوب په منځ كې يو ډول بوختيا او يو ډول ډار وو. اوس نو دوولس كاله كېدل چې آغلې اوباما وم، يعنې د ځان لپاره مې خپلواك شخصيت نه درلود. بلكې داسې وم چې پر يو سړي پورې مې اړه درلوده. زه د پېژندل شوې خبرې باراك اوباما مېرمن وم چې د سياسي نړۍ ستورى و او سنا مجلس كې يوازينى تور پوستى و چې په ځواكمنۍ غړېده او هيڅنونه او اميدونه يې راټوكول. اوس يې د ټولو خلكو هيلې هم ځانته راجلبې كړې وې. هغه يو ساتور و. مگر داسې بنكارېدل چې گواكې ځينې خلك ترې ډېرې تمې هم لري. اوس نو ټولو سوچونه كول چې آيا د ۲۰۰۸ كال په ولسمشريزو ټاكنو كې به نومانده شي او كه نه. هر خبريال به چې ده ته وررسېده نو په هوښيارۍ په يې همدا پوښتنه ترې كوله. نه يوازې خبريالانو بلكې هغو كسانو چې په سركونو كې يې ليدلو او حتا هغو كسانو چې روغتون كې زما همكاران و، ټولو غوښتل چې له ټولو وړاندې دا خبر واوري چې آيا په ولسمشريزو ټاكنو كې گډون كوي او كه نه. كومه ورځ كې چې باراك په سنا مجلس كې لوړه وكړه، ماليا شپږ نيم كلنه وه او هغه ورځ يې شيرچايي پخملي جامې اغوستې وې. دې هم له خپل پلاره همدا پوښتنه وكړه. البته زموږ لور په لومړي ټولگي كې وه او په كافي اندازه هوښياره هم وه چې وپوښتي: «پلاره كه ته غواړې ولسمشر شي، لومړى دا فكر نه كوي چې د يوه ولسمشر مرستيال شي؟»

زه هم له ماليا سره همغږې وم. ځكه ډېره محافظه كار يم. تل پر دې باور ولاړه يم چې خپلې موخې ته بايد په تدريج ورنژدې شو. زه تل د پلان جوړولو او عاقلانه حركت پلوى يم. البته باراك هم خبريالانو ته ويل چې غواړي په سنا كې په هغو دندو ځان بوخت كړي چې پر غاړه يې دي. هغه تل يادونه كوله چې د لږگيو د گوند يو كوچنى غړى دى او د پردې شاته خدمت كوي او كله

بدلون | ۲۷۵

کله به یې هم دا پسې زیاتيووله چې دوې ماشومانې لري چې باید سترې یې کړي.

خو نورې ډنډورې هم وې او نه کېدل چې غلې شي. باراک «د هیلې جسات» کتاب لیکه. د شپې تر ناوخته به وینې و او د یوه هېواد په اړه یې خپل باورنه او نظرونه لیکل. ماته یې وویل چې چېرې دی، هلته راضي او خوشحاله دی او غواړي له مهال سره سم خپل نفوذ پراخ کړي او په خپل وار سره د هېواد د مسایلو په اړه خپل باورنه او نظرونه د استازو په مجلس کې بیان کړي. خو بیا توپان راوړسېده.

د ۲۰۰۵ کال د اکتوبر میاشتې په وروستیو کې یو شدید توپان د امریکا خلیجې سیمه کاترینا سواحل وځپل. نیورلیان سیمې ته یې هم زیات زیان ورواړاوه او اکثره خلک یې زیات زیانمن کړل چې ډېری یې تور پوستي وو. حالت دې ته رسېدلی و چې ځینې کسان د دې لپاره چې وژغورل شي، د خپلو کورونو بامونو ته پورته شوي وو. څنگه چې خبريالانو ویل، روغتونونو هم بېړنۍ برېښنا نه درلوده. زیاتو خلکو سوپرډاون سټېډیوم ته پناه وړې وه او بېړنیو مرستوو، کلینیکونو او روغتونونو او مرستندویه وسایلو او تجهیزاتو ته یې لاسرسی نه درلود. همدا مسأله د دې باعث شوه چې ۱۸۰۰ کسان خپل ژوند بایلي او له نیم میلیون وگړو زیات هم گډوال شي. دې فاجعې ډېر اړخونه لرل چې څرگنده یې کړه چې دولتي چارواکي یې کفایته دي، خپله دنده په سمه توګه نه ترسره کوي او په عادلانه توګه یې هېوادني امکانات په سمه توګه نه دي وېشلي. په ځانګړې توګه دې حالت دا څرګنده کړه چې د طبیعي او اضطرابي ناروینونو په وخت کې تور بوستان او د نورو نژادونو ټول بې وزله وکړي څومره زیانمن کېدی شي.

اوس نو هیلې چېرته موندل کېدې؟

موږ د کاترینا توپان په اړه ډېر خبرونه اورېدل او لیدل او اندېښنه مو

درلوده چې څه به کېږي. له ځانه سره مې ويل چې که داسې ناورين په شيکاگو کې راغلی وای، نو زما خپلوانو او ګاونډيانو به زيات زيان ليدلی وای او يا به هم وژل شوي وو. له توپانه اونۍ وروسته اوباما په الوتکه کې هوستون ته لاړ چې له ولسمشر جورج ډبليو بوش، بېل کلينټن او هيلري کلينټن سره يو ځای شي. ياد کسان نيورليان ته تللي وو. موخه يې دا وه چې د هغې ځای له وگړو سره مرسته وکړي. باراک لپاره دا تجربه دردناکه وه. ده داسې انکېرل چې څنگه چې ښايي هغسې د خپلې ټولنې خلکو ته گټور نه دی.

تقریباً کال وروسته د ولسمشريزو ټاکنو لپاره د نوماندېدلو موضوع بيا راپورته شوه. آیا هغه کولای شول او يا يې غوښتل چې دا کار ترسره کړي؟ د ۲۰۰۶ کال په دويمې کې چې د انتخاباتو په اړه نظريوېښتنې شوې وې نو د ولسمشريزو ټاکنو لپاره پکې يو احتمالي کانديد باراک هم راغلی و. که څه هم هيلري کلينټن په سر کې وه. مگر کله چې منی راورسېد او د هيلې جسارت کتاب چاپ شو او رسنيو يې د پلور لپاره تبليغات وکړل نو په انتخاباتو کې د باراک د بريا احتمال زيات شو. اوس نو نظريوېښتنو څرګندوله چې باراک د ديموکرات ګوند د مخکينيو نوماندانو، لکه الګور او جان ګېري سره په يوه ليکه کې دی او حتا کله کله يې له هغوی څخه رايې ډېرې شوې هم دي. زه خبره وم چې باراک په پټه توګه له خپلو دوستانو، مشاورانو او له خپلو مالي ملاتړو سره خبرې اترې کوي چې ځان نوماند کړي او که نه. مگر له ما سره يې تر دې دمه کومه خبره نه وه کړې.

البته دی ښه پوهېده چې زه په دې اړه څه فکر کوم. د ولسمشريزو ټاکنو لپاره د ده د نوماندېدلو موضوع هر چېرې زموږ مخې ته راتله لکه د ماښامي وخت کې، هغه وخت کې چې ماشومانې به مو ښوونځي ته رسولې، لنډه دا چې هر وخت مو په همدې اړه سوچونه کول. زما په نظر تر هغې شېبې پورې باراک په خپل وار سره د آمريکايي ټولنې لپاره گټور کارونه ترسره کړي وو او ما باور

٢٧٧ | بدلون

درلود چې که غواړي ځان ولسمشريزو ټاکنو ته نوماند کړي، نو ښه دا ده چې په تدريجي توګه ورته چمتوالی ونيسي. يعنې تر ۲۰۱۶ کال پورې صبر وکړي چې نجونې په کافي کچه غټې شي.

زه چې له کله راهيسې له باراک سره آشنا شوې يم، نو ليدلي مې دي چې تل د راتلونکي په اړه ژور فکر کوي، پراخ لرلید لري او دې سوچونو کې ډوب وي چې د دنیا بايد څنګه واوسي. له خپل اوسني ژوند هېڅکله راضي نه و. دا مهال نو مالیا اته کلنه شوې وه او ساشا پنځه کلنه. دوی به خپل وېشته د لکۍ په شان تړل، خوشحاله وې، شوخې وې او هوښيارې. خو کله به چې باراک دوی ته کتل، نه پوهېدم چې دوی ته څنګه ګوري، آیا ګوري دوی ته او فکر يې بل چېرې دی او که څنګه. دا موضوع کله ناکله راته ډېره دردوونکې وه.

اوس زه او باراک په يوه ارغونچک سپاره شوي وو چې يوې خواته يې ښاغلی و او بلې خواته يې د ښاغلي مېرمن. په ښه کور کې مو ژوند کاوه. کور مو پوخ جوړ شوی و چې په کنوود سيمه کې واقع و او په انګر کې يې دنگې او زړې ونې درلودې. زه او کرېګ به چې کله د يکشنبې په ورځو کې له پلاره سره په خپل بيوک موټر کې سپرېدو او شواخوا ځايونو ته به تلو، نو ځينې کورنو به مو ليدل چې ما به يې د لرلو هيله کوله، اوس مو همداسې کور کې ژوند کاوه. ما تل د خپل پلار په اړه او د هغو شيانو په اړه فکر کاوه چې موږ ته يې برابر کړي وو. زړه مې غوښتل چې کاشکې ژوندی وای او زموږ ژوند يې ليدلای وای. کرېګ هم اوس خوښ او خوشحاله او راضي و. د پانګونې بانک کې يې خپله دنده پرېښې وه او خپلې لومړنۍ مينې يعنې باسکېټبال ته ورګرځېدلې و. له څو کلونو وروسته په نورس وسترې پوهنتون کې د باسکېټبال د استاد مرستيال شو. اوس په براون پوهنتون کې د باسکېټبال د ټيم سرمېرې دی. ده غوښتل چې له يوې ښکلې نجلۍ سره واده وکړي چې کلي مک کرون نومېده او په پوهنتون کې د پذيرش مسؤله وه. د کرېګ دوه ماشومان هم غټان شوي وو.

لوړې ونې يې لرلې، ځانباوره وو او د هېواد د راتلونکي نسل بېلگې شمېرل کېدل.

زه د يوه سناتور مېرمن وم او مهمه دا چې داسې يوه دنده مې لرله چې خوښېده مې. کال وړاندې په پسرلي کې د شيکاگو پوهنتون د طبي مرکز مرستياله شوې هم وم. څو کاله وړاندې مې د ښار په جنوبي برخه کې د روغتيایي بيمې د طرحې په اړه کار کړی و او له يو زرو پنځه سوه څخه د زياتو ناروغانو درملنه مې کوله چې هر ځل به د روغتون عاجلې برخې ته راتلل. ټول وړيا روغتون ته راتلل. هېڅ پيسې يې نه ورکولې. اوس مې داسې تور پوستان ليدل چې د بېلابېلو ناروغيو لکه شکر په خاطر عاجلې برخې ته راتلل، ځکه د دوی ناروغۍ ته پاملرنه نه وه شوې او اوس يې موږ بايد يوه پښه پرې کړې وای. هر کله به مې چې دا ډول ناروغان ليدل نو په ناخودآگاه توگه به مې خپل پلار رايايد شو چې د ام.اس ناروغۍ ټولې نښانې يې پټې کړې وې چې پيسې يې لاړې نه شي او يا هم په ادارو کې روښت وړکولو ته اړه نه شي، يا د سپين پوستو پر وړاندې د حقارت حس پيدا نه کړي، نو پايله يې دا شوه چې خپل ژوند يې بايلود.

که څه هم دنده او ژوند مې دومره ښه او بشپړ نه وو خو بيا مې هم ورسره علاقه درلوده. لږ موده پاتې وه چې ساشا ښوونځي ته لاړه شي او ما داسې احساسول چې بيا کولای شم لوړ فکرونه وکړم او د ځان لپاره نوې موخې وټاکم. خو بيا ځلې د ولسمشريزو ټاکنو لپاره کمپاينونه پيل شول چې زما ټولې نقشې يې راخرايې کړې. ما او باراک په تېرو يوولسو کلونو کې په پنځو انتخاباتي کمپاينونو کې ونډه اخيستې وه او په هر يوه کې يې اړ شوي وو چې خپلې برنامې او طرحې يوې خواته کړو او په کمپاينونو بوخت شو. دې کار مې اروا ډېره ځورولې وه او زموږ پر گډ ژوند يې هم بد اغېز کړی و. اوس مې نو وېره دا وه چې هسې نه د ولسمشريزو ټاکنو لپاره دا نوماندېدنه په بشپړه توگه زموږ ژوند

بدلون | ۲۷۹

برباد کړي. که ولسمشرۍ ته رسېدلی وای، نو کاري ساعتونه یې زیاتېدل او له هغو دندو نه به زیات بوختېده کومې چې په سپرینګ فیلډ او یا واشنگټن کې یې ترسره کولې. مخکې به نیمه اونۍ له موږه لرې و، مګر اوس به داسې وخت هم راغی وای چې ټوله اونۍ به هم کور ته نه راتله. د دې پر ځای چې له څلورو څخه تر اتو اونیو له موږه لرې په واشنگټن کې واوسي او کله ناکله زموږ لیدلو ته راشي، غوره به یې بلله چې میاشتې میاشتې له موږه لرې واوسي. که داسې شوي وای، نو دې پېښې به زموږ په کورنۍ کومه بلا رانازلوله. یا به له نجونو سره څه کېدل؟

څه مې چې کولای شول ومې کړل چې زما او د بارک ترمنځ چې کومه فضا رامنځته شوې سترګې پرې پټې کړم. د تلویزیوني شبکو کارپوهانو به تل په انتخاباتو کې د ده د بریا په اړه پروګرامونه برابرول. د نیویارک ټایمز پخواني مقاله لیکونکی ډیویډ بروکس هم د باراک په اړه یوه مقاله خپره کړه. اوس نو چې هر چېرې تلو، هر چا پېژانده. خو زه همداسې نومورکې وم او چا نه پېژندم. یوه ورځ د خوراکي توکو لپاره په لیکه کې ولاړه وم چې ناڅاپه مې په ټایمز مجله سترګې ولگېدې چې پر پوښتنۍ یې زما د مېړه یو ستر عکس چاپ شوی و. له عکس سره یو سرلیک هم و چې لیکل شوي وو: «د امریکا راتلونکی ولسمشر ولې باید باراک اوباما شي.»

ما زیاته هیله لرله چې بالاخره به باراک یوه ورځ ووايي چې نه غواړي ولسمشر شي او رسنۍ به هم بلې خواته واستوي. خو ده داسې ونه کړل او کلک هوډ یې درلود چې ولسمشر شي. مګر ما داسې څه نه غوښتل. هر ځل به چې کوم خبريال له باراکه پوښتنه کوله چې په ولسمشریزو ټاکنو کې ګډون کوې نو دی به دوه زړې شو او وبه یې ویل: «اوس هم په دې موضوع فکر کوم. دا یو کورنی تصمیم دی.» منظور یې دا و چې «که میشل یې ومني نو زه دې کمپاین ته وردننه کېږم.»

کومې شپې به چې باراک واشنگتن کې و، نو زه به یوازې په کټ غږېدم او احساسول به مې چې گواکې د امریکا د خلکو پر وړاندې ولاړه یم. ما غوښتل چې باراک یوازې په خپله کورنۍ پورې اړه ولري، مگر گنې داسې ښکارېدل چې ټول خلک غواړي چې دی د خپل هېواد لپاره راپاڅي او د هغوی خدمت وکړي. د ده مشاوران دا کسان و: ډېوید اکسلرود او رابرټ گیبز. چې باراک سنا ته تلو، دې کسانو یې په ورتگ کې ستره ونډه درلوده. بل مشاور یې ډېوید پلوف نومېده چې د اکسترو شرکت مشاور هم و. بل مشاور یې پیت راوس و او بله مشاوره یې والري وه چې ټول د ده تر شا ولاړ وو. همدارنگه دوی ټولو ټینګار هم کړی و چې که باراک تصمیم ونیسي چې د ولسمشریزو انتخاباتو سیالیو کې ګډون وکړي نو زه او دی دواړه باید سره همغږي واوسو او په ګډه کمپاین ته ملا وتړو. باید یوه دقیقه او منظمه برنامه جوړه شوې وای او همدارنگه زیاتو پیسو ته هم اړتیا وه. ما هم باید په ټولو انتخاباتي کمپاینونو کې د ده ترڅنګ له ده سره ګډون او له ده څخه ملاتړ کړی وای. ما او زما اولادونو باید په خپله خوښه موسلي وای او بېلابېلو کسانو ته مو لاسونه ورکړي وای او په عمومي غونډو کې مو ونډه اخیستې وای. کرېګ چې تل زما ملاتړی و، د باراک د کمپاین له پلویانو سره یو ځای شوی و. یوه شپه یې راته تلیفون وکړ او په دوستانه لحن یې راته وویل: «ګوره میشل، پوهېږم چې لږ مضطربه او اندېښمنه یې، مگر که باراک په انتخاباتو کې د بريا لپاره کوم چانس ولري باید ویې آزمایي. متوجه یې؟»

هر څه چې و، ښه و او که بد، زه پر داسې چا مینه وم چې ذاتي خوشبيني یې درلوده او له هېڅ ډول جدل او مبارزې نه وېرېده. یوه شپه دویم پوږ کې وو. د مطالعې خونه کې ناست وو. ده تر لاس ونيولم او راته کړل یې: «دا کار کولای شو که څنګه؟ موږ ټول هوښیاران او ځواکمنان یو او شک نه لرم، موږ بريالی کېدلای شو.»

له شک پرته، د ده منظور دا و چې هر څه چې نه وي، انتخاباتي کمپاین

بدلون | ۲۸۱

به زيات لگښت وغواړي او موږ بايد له ډېرو شيانو تېر شو، که هغه له کورنۍ سره نشتون وي او که زما او ستا خصوصي خلوتونه. په هر حال په دقيقه توگه نه پوهېدم چې څومره پيسې بايد ولگوو او څومره محدوديتونه بايد ولرو. لنډه دا چې هېڅ مشخص نه وو. دا په داسې حال کې وو چې زه په محافظه کاره او برنامه لرونکې کورنۍ کې ستره شوې وم. يعنې په داسې کورنۍ کې چې ځان يې احتمالي اورلگېدنې ته چمتو کاوه او زده کړي يې و چې په کارگره طبقه کې له معلول پلار سره ژوند وکړي او برنامه ولري چې ژوند يې ښه تېر شي. دا زموږ د کورنۍ لپاره مهم وو. ځکه زموږ ژوند تل تر گواښ لاندې و. که يوه مياشت مې پلار تنخوا نه وای اخيستې، نو موږ د برېښنا د بل لگښت نه شواى ورکولای. يا که ما يو ځل هم په ښوونځي کې کورنۍ دنده ترسره کړې نه وای، نو شاته پاتې کېدم او ښايي هم چې پوهنتون ته مې هم لاره نه وای موندلې.

له بل پلوه ما او باراک د کاترينا توپان ټولې ويجاړۍ ليدلې. داسې ميندې او پلرونه مې ليدلي وو چې خپل اولادونه يې له اوبو پاس نيولي وو او ليدلي مې وو چې تور پوستې کورنۍ څنګه هڅه کوي چې خپل ځان وژغوري او سوپرډوان لوبغالي ته لاړې شي چې هلته پناه واخلي. ما په ښاروالۍ او پابليک الایز کې کار کړی و او همدارنګه اوس مې د پوهنتون په طبي مرکز کې کار کاوه. زما دې دندو ماته څرګنده کړې وه چې خلک په ډېرې سختۍ له روغتيايي بيمې برخمنېدلې شي او دا ورته ډېره سخته ده چې استوګنځای ولري. باراک هم د خپلو فعاليتونو په جريان کې د ډېرو اخراجي کارگرانو او معيوبو سرتېرو خبرې اورېدلې وې، يا نورې ستونزې دا چې ځينې ميندې اړ وې چې خپل ماشومان هغو ښوونځيو ته واستوي چې هېڅ امکانات يې نه درلودل. موږ دواړو احساسول چې د خپلې ټولنې د خلکو په اړه بايد فکر وکړو او په دې لاره کې کلک ګامونه واخلو. ما او باراک څو څو ځله په دې اړه خبرې کړې وې. حتا هغه وخت مو هم دا خبرې شاربلې وې کله چې هاوايي ته د

توت ليدلو ته تللي وو. زموږ ځينې خبرې په واويلاوو، چينغو او ژړاوو پای ته رسېدلې وې، ځينو يې هيلې راټوکولې وې او موږ يې هڅولې وو چې ستونزې له مخې لرې کړو. بيا بيا مې له ځانه پوښتلي وو چې په ژوند کې زموږ ارزښتونه کوم دي او څه تر لاسه کولای شو؟

بلاخره هغه ناندري په دې پای ته ورسېدې چې باراک ته مې مثبت ځواب ورکړ. ځکه پوهېدم چې يو فوق العاده ولسمشر به شي. هغه ښه هوښيار و، پر ځان يې ښه باور درلود، همدارنگه کلک و او د ډېرو ستونزو پر وړاندې يې مقاومت کولای شوی. همدارنگه ده لايقه مشاوران او همکاران هم درلودل. پر دې اساس ما حس کړل چې حق نه لرم چې مخه يې ونيسم. کله چې ډاډه وم چې باراک د ولسمشر په توگه د ميليونهاوو محرومو او اړمنو وطنوالو ژوند ښه کولای شي، نو بيا څنگه د ده پر وړاندې درېدلای شوی او په خپلو او د خپلو لویو پر اړتياوو او غوښتنو مې ټينگار کولای شوی؟

البته که څه هم ما هو وويل چې په انتخاباتو کې گډون وکړي، مگر بيا هم چندان هيله منه نه وم چې بريالی به شي. په هر حال، باراک تور پوستی و، چندان هيله نه وه چې سپين پوستې ټولنه يې ومني.

همدا چې له باراک سره مو هوکړه وکړه چې ولسمشریزو ټاکنو ته دې نوماند شي، نو له دې سره سم یې په کور او کورنۍ کې شتون پیکه شو. اوس انتخاباتو ته کال پاتې و، مگر موږ خپل تبلیغات په آيو ا کې پیل کړل. باراک باید د خپل انتخاباتي کمپاین مسئولینو ته ویلي وای چې فعالیتونه پیل کړي او له مالي ملاتړو مرسته وغواړي. باراک باید خپل ځان خلکو ته څرگنده کړی وای، دوی ته یې باید ویناوې کړې وای چې د دوی په زړونو کې ځای پیدا کړي. دا هر څه د دوو ډیویډانو له لارښوونې سم ترسره کېدل چې یو یې ډیویډ اکسلرود او بل یې ډیویډ پلوف نومېدل. اکسلرود ډبل برېټ لرل، آرامه خبرې یې کولې. له خلکو سره یې په درناوي چلن کاوه او مخکې د شیکاګو تریبون خبریال و. له مشورو وروسته وپتېیل شوه چې دی د باراک د رسنیز نظام مسئولیت پر غاړه واخلي. پلوف نهه دېرش کلن و، د ماشومانو په شان به یې له زړه خندل او د سیاست سره یې مینه درلوده. دې کس د انتخاباتي کمپاین ټول مدیریت پر خپله غاړه واخیست. البته چې زموږ ډله په چټکۍ زیاتېده او باتجربه کسان به راسره یو ځای کېدل چې وروسته به موږ دا کسان د مالي چارو او د مراسمو جوړولو د برخو د پرمخ بېلولو لپاره پر دندو ګمارل.

یو کس ډېر عاقلانه وړاندیز وړاندې کړ. ده وویل چې غوره دا ده چې باراک په رسمي توګه په سپرینګ فیلډ کې خپله نوماندې اعلان کړي. ټولو دا وړاندیز ومانه. باراک کلونه کلونه په دې سیمه کې د سازمان ورکوونکي په توګه

دنده ترسره کړې وه او پوهېده چې د دې سیمو خلک ډېر خوږېدلي او د دیموکراسۍ په اړه په څه نه پوهېږي. پروجکټ وټ پروژې ده ته څرگنده کړې وه چې که چېرې دې خلکو ته په بېلابېلو چارو کې گډون ورکړل شي نو ستر ستر کارونه به ترسره کړي. خو که داسې شوي وای نو آیا د ده پیغام بیا د هېواد اکثر وگړو ته رسېدلای شوای؟ آیا نورو کسانو هم له باراک سره مرستې ته لاسونه رابډ وهلې وو؟

باراک په ښه توگه پوهېده چې یو غیرمعمولي او عجیب نوماند دی چې غواړي انتخاباتي کمپاین یې هم غیرعادي وي. هغه وپتېيله چې د سنا مجلس د پخوانۍ ودانۍ په سرو زینو او سره هوا کې ودرېږي او خپله نوماندې اعلان کړي. دا کار زما چندان نه خوښېده چې هلته له نجونو سره یو ځای تر واورې لاندې ودرېږم، یخني وزغمم، موسکه شم او باراک هم هڅه وکړي چې ځان قوي، باراده او بانرژي ونیسي. په هر حال، د امریکا په متحده ایالتونو کې هوا په یوه حال نه وه او په ناڅاپي توگه یې کولای شول چې هر څه سره گډوډ کړي. ځکه ما دا نه شوای زغملی چې باراک دې دومره ژر ماته وخوري.

هیلري کلینټن شاوخوا میاشت وړاندې خپله نوماندې په ډاډه زړه د انتخاباتو لپاره اعلان کړې وه. دې پر ځان ډېر باور درلود. د جان کېري پخواني انتخاباتي سیال جان ادواردز په شمالي کارولینا کې تقریباً میاشت وړاندې په ولسمشریزو ټاکنو کې خپله نوماندې اعلان کړې او خلکو ته یې د نیواورلیان توپان خپلې سیمه کې وینا هم کړې وه. په ټوله کې نهو دیموکراتانو غوښتل چې انتخاباتو کې گډون وکړي. پر دې اساس سیالي سخته شوې وه. داسې پتېیل شوې وه چې باراک به په خلاصه هوا کې خپله نوماندې اعلانوي، خو ما ټینگار کاوه چې د باراک د وینا ځای به په بخارۍ گرم کړل شي چې هسې نه د وینا په وخت کې د سړو له امله په عذاب او ناراحته ښکاره شي. له دې پرته مې هېڅ نشو کولای چې وضعه کنترول کړم یا هم کوم نظر ورکړم. هر څه د

بدلون | ۲۸۵

انتخاباتي کمپاین مسئولینو برابر کړي وو. ما د ځان او مالیا او ساشا لپاره ژمنی جامې په پام کې ونیولې چې په هغه سره هوا کې زکام نه شو. خو هېر مې شول چې نجونو ته خولۍ واخلم. مگر څو ورځې لا نورې هم پاتې وې چې باراک په انتخاباتو کې خپله نوماندې اعلان کړي. همدا وو چې یوه ورځ مې چې کله کار پای ته ورسېد هتۍ ته لاړم، ژمنۍ جامې مې وکتې او بلاخره دوې اوبدل شوې خولې مې پیدا او واخیستې. یوه سپینه وه چې مالیا ته مې ورکړه او بله ګلابي وه چې د ساشا شوه.

خو د انتخاباتي وینا په ورځ، یعنې د ۲۰۰۷ کال په فبروري میاشت کې هوا ښه وه او لمر ځلېدو. زموږ کورنۍ ورځ وړاندې سپرینګ فیلډ ته ورسېده. د هوټل په یوه اپارتمان کې مېشت شوو چې درې کونې یې درلودې. البته د باراک د انتخاباتي کمپاین مسئولینو زموږ یو شمېر خپلوانو او دوستانو ته هم هوټل کې اپارتمانونه نیولي و چې زموږ سره راغلي او په غونډه کې یې ګډون کاوه. زموږ د خپلوانو او آشنایانو شمېر شواخوا د لوس کسه وو.

څه موده تېره شوې نه وه چې د باراک په انتخاباتي کمپاین ټولنیز فشارونه پیل شول. په تصادفي توګه، د باراک د وینا ورځ د تور پوستانو د اتحاد له ورځې سره برابره شوه. په دې ورځ یوه تلویزیوني خپرونه هم وه چې د پي بي اس چینل مشهور خبریال تاویس اسمایلي چلوله. دې کار دا خبریال غوسه کړ او د باراک د انتخاباتي کمپاین مسئولینو ته یې خپله ناخوښي او ناراحتي څرګنده کړه او ویې ویل چې دا هممهالي تور پوستې ټولنې ته یو ډول بې احترامی ده او باراک به زیان وکړي. دا چې لومړنۍ نیوکې د تور پوستې ټولنې له خوا پر موږ وشوې زه ورته هیښه شوم. د باراک له وینا څخه ورځ وړاندې، د رولینګ ستون مجلې یو خبریال ترینیتی کلیسا ته تللی و او د باراک په اړه یې یوه مقاله لیکلې وه. موږ اوس هم د هغې کلیسا غړي وو، مګر کله چې نجونې پیدا شوې نو طبیعي وه چې وخت مو نه درلود چې ورشو. د ده مقاله له

سپکو سپورو ډکه وه چې يوه برخه کې يې د جرميا کشيش خبرې هم راغلې وې. د دې کشيش خبرې هم ستوغې وې چې کلونه وړاندې يې د تور پوستانو د چلن په اړه کړې وې او ويلي يې وو چې خدای پر خپلو بنده گانو بر دی نو ځکه امريکايان هم بايد دې ته اهميت ورکړي چې سپين پوستي پر تور پوستو غوره دي.

که څه هم مقالې مثبت اړخونه درلودل، مگر په مجله کې يې سرليک داسې راغلی وو: «د باراک اوباما د نظرياتو افراطي او راديکالي رينډي». موږ پوهېدو چې ټولنيزې رسنۍ لکه ټلويزيون او نور به دا خبرې زموږ پر وړاندې د يوې وسلې په توگه وکاروي. دا موضوع د باراک له انتخاباتي وينا څخه ورځ وړاندې يوه بده پېښه وه. په ځانگړې توگه هغه وخت لا بده شوه چې روحاني پلار، رايټ کشيش، باراک ته نېشونه ورکړل. باراک له روحاني پلار سره اړيکه ټينگه کړه او له هغه يې هيله وکړه چې د دوعا او مناجاتو په ځای، زموږ د انتخاباتي کمپاين بريا ته دعا وکړي. باراک وويل چې د روحاني پلار احساساتو ته زيان رسېدلی و. مگر زموږ ستونزمن شرايط يې پېژندلي و او بيا يې هغه ته ويلي و چې ملاتړ به ترې وکړي.

هغه ورځ پوه شوم چې داسې ځای ته رسېدلي يو چې شاتگ ترې ناشونی دی. اوس نو زموږ کورنۍ بايد د امريکا د خلکو پر وړاندې درېدلې وای او ځان يې ورته څرگنده کړی وای. د انتخاباتي ټيم ټولو غړو څو اونۍ وړاندې د داسې ورځې لپاره ځانونه چمتو کړي وو. ټول کوربانه وېرې چې هسې نه مېلمان په وخت راونه رسېږي، زه هم همداسې په اندېښنو کې ډوبه وم. بيا مې هم هماغه د ماشومتوب اندېښنې او تشويشونه لرل چې پر دې ولاړ وو چې آيا به کافي کچه غوره يم او که نه. له ځانه مې پوښتل چې آيا باراک چې څومره فکر کوي هومره محبوبيت لري. آيا پر وخت يې کمپاين پيل کړی. کله چې له يوه فرعي دهليز څخه د مجلس خونې ته وردننه شوو نو نه پوهېدو چې بهر څه خبره ده. د دې

بدلون | ۲۸۷

لپاره چې ځان مې پوهولی وي نو مالیا او ساشا مې وېلسون مور ته ورکړې. هغه وړاندې هم د باراک مشاوره او لارښوده وه او په څو وروستیو کلونو کې یې د نجونو د دویمې نیا ونډه هم لوبوله.

ما ته خبر راکړل شو چې ډېر کسان راغلي. خلک سهار وختي هلته راغلي وو. له برنامې سره سم، لومړی باید باراک ورغلی وای او څو شېبې وروسته زه او نجونې باید د زینو له څو پوړیو پورته شوې وای او د خلکو په مخکې درېدلې وای او لاسونه مو ښورولې. ما له هر څه وړاندې هم د خپل انتخاباتي کمپاین مسئولینو ته ويلي وو چې موږ د باراک د وینا ټولې شل دقیقې له دریځ سره نه پاتې کېږو. لومړی دا چې نجونې سترېدلې او نه شوای درېدلې. دویم دا چې زه داسې نه وم چې داسې ساختګي او نمایشي چلونه ترسره کړم او خپل مېړه ته ښه په ځیره وګورم او څرګنده کړم چې ټولې خبرې یې عاقلانه او له هیلو ډکې دي.

د غونډې چلوونکي خبرې پیل کړې، ښه راغلاست یې وویل او بیا کشیش رایت پاڅېد دعا یې وکړه، خلکو ته یې ښه راغلاست وویل. له دې وروسته باراک راغی. همدا چې د خلکو باراک ته پام شو، نو شور او غوغا یې جوړه کړه چې موږ هر څه آن له خونې اورېدل. سترس مې ټول وجود کې غځونې کړې وې. مالیا او ساشا ته مې ورغږ کړل او ورته کړل مې چې چمتو یئ؟

ساشا په ډېرې غوسې خپله ګلابي خولۍ له سره هیسته کړه او راته ویې ویل چې موږې زه چمتو نه یم.

ما خولۍ ترې واخیسته او بیا مې ورپه سر کړه او ورته ومې ویل: «ګراني خولۍ دې په سره کړه. بهر هوا ډېره سړه ده.»

هنې وویل: «خو موږ خو بهر کې نه یو. موږ خو اوس هم سالون کې یو.» زه نه پوهېدم چې د خپلې ریښتینۍ او کوچنۍ لور د منطقي خبرې په مقابل کې څه ووايم. د کمپاین یو مسئول موږ ته نژدې ولاړ و هغه ته مې وکتل

او په اشاره مې پوه کړ چې نجونې غوسه دي او هر څومره ژر چې کېږي بايد ورووځو.

هغه هم سر وښوراوه او زما خبره يې ومنله. موږ ته يې لارښوونه وکړه چې له خروجي دروازې ووځو.

ما د باراک په مختلفو سياسي مراسمو، د رای ورکوونې په سترو ډلو او همدارنگه په هغو مېلمستياوو کې ونډه اخيستې وه چې د انتخاباتي کمپاين په اړه وې او باراک مې د هغه د دوستانو او ملاتړو په منځ کې ليدلی و. خو د سپرينگ فيلډ هغه ورځ په ريښتا چې بل څه وه.

دريځ ته ورسېدو خو همدا چې خلکو ته مې وکتل لاره رانه ورکه شوه او حواس مې د ساشا خوا ته لاړل چې هسې نه موزې يې چېرته بندې شي او پر ځمکه راوغورځي. هغې ته مې وويل چې گراني سر دې پورته ونيسه او موسکه شه. ماليا سر پورته کړ، له موږ څخه وړاندې يې ځان خپل پلار ته ورورساوه او لاسونه يې ښورول. هغه ورځ له پنځه لسو زرو زيات کسان راغلي و.

زما هېڅکله نه خوښېدل چې سياسي غونډو کې ونډه واخلم يا ورزشي سټوډيمونو ته لاړه شم يا هم په ښوونځيو يا نورو ځايونو کې خبرې واورم. خو هغه ورځ راته ډېره عجيبه وه، ځکه ډېر ساړه وو او زه نه پوهېدم چې دومره يخنۍ کې څنگه دا دومره خلک هلته سره راټول شوي. البته که د موسيقۍ کنسرت يا د سوپر بول سياليو ته دومره کسان راټول شوي وای کومه خبره نه وه، مگر سياست ته د دومره خلکو راټولېدل، ډېر هيښنده وو. خو ژر پوه شوم چې موږ د يوه ورزشي ټيم په څېر يو چې غواړو ميدان ته وروډانگو. اوس مې نو مسئوليت ډېر احساساوه. هغوی په موږ باور کړی و. اوس موږ مؤظفه وو چې د هغوی شور او شوق د دوولسو راتلونکو مياشتو په اوږدو کې هماغسې تاند وساتو او سپينې ماڼۍ ته وردننه شو. تر هغې شېبې مې حتا دا فکر ته هم نه راتلل چې باراک به بريالی شي، مگر کله مې چې دومره خلک وليدل نو ناڅاپه مې زړه کې

بدلون | ۲۸۹

هيله پيدا شوه. اوس نو له پنځه لسو زرو نورو دليلونو سره سره زما زړه هيله كوله چې باراك په انتخاباتو كې گټونكي شي. كه څه هم نه پوهېدم چې راتلونكې به څنگه وي. مگر اوس زموږ كورنۍ ژمنه كړې وه. موږ څلور واړه په هغه يخنۍ كې د خلكو او كمرو پر وړاندې ودرېدو او خپله ژمنه مو اعلان كړه.

سرسخته او جدي سياله مو هيلري كلينټن وه. د ديموكرات گوند په لومړنيو نظريو پوښتنو كې، كلينټن له ټولو زياتې رايې گټلې. له هغې وروسته باراك و چې له دې څخه يې رايې له لسو څخه تر شلو سلنې كمې وې. درېيم ادواردز و چې رايې يې له باراكه ټيټې وې. اكثره راي وركوونكو د كلينټن كورنۍ ښه پېژندله او هيله يې كوله چې گټونكي شي. خو راي وركوونكو باراك بېخي پېژانده نه. حتا د هغه نوم هم د چا سم نه و زده چې تلفظ يې كړي. موږ ټول، يعنې زه او باراك او د هغه د ټول انتخاباتي كمپاين غړي، د هغه له وينا وړاندې ښه پوهېدو چې دا احتمال ډېر ناچيزه دى چې د باراك حسين اوباما په نامه يو تور پوستى دې ولسمشر شي، كه څه هم زياتې سياسي وړتياوې ولري. تور پوستانو هم چندان هيله نه درلوده چې باراك دې گټونكي شي. حتا هغوى دا منلى نه شوه چې يو تور پوستى نوماند دې وكولاى شي چې د سپين پوستو په سيمو كې رايې وگټي. له همدې امله د كلينټن پلويان شول. بارك چې كوم كار بايد ترسره كړى واى، هغه دا و چې د هغو تور پوستانو رايې د ځان خواته راواړوي چې له كلونو كلونو راهيسې بېل كلينټن ته وفاداره وو. بېل كلينټن له تور پوستانو سره ښه اړيکه رامنځته كړې وه. باراك هم د اېلينيوى ايالت د جنوبي برخې له سپين پوستو كروندگرو سره ښه اړيکه ټينگه كړې وه. اوس نو د ټولنې د زياتو كسانو باور بايد باراك د ځان پر لوري رااړولاى واى.

ټولو باراك په دقيقه توگه څاره. ده هم د يوه تور پوستي نوماند په توگه بايد هېڅ تېروتنه نه واى كړې. د بريا لپاره يې بايد ډېرې پيسې راټولې او بيا يې په تبليغاتو كې لگولې واى چې د انتخاباتو په مقدماتي دوره كې يې ځان ښه

څرگند کړی او د کلینټن له گوندې کمپاینه مخکې شوی وای.

زموږ ټولې هیلې آیوا ښار ته وې چې کوچنی ښار و. د دې ښار اکثره مېشتندویان کلیوال او نوي سلنه یې سپین پوستي وو. خو دا ایالت په سیاسي فعالیتونو کې له ټولو ایالتونو وړاندې و. آیوا له ۱۹۷۲ کال راهیسې د ولسمشرۍ په مقدماتي انتخاباتو کې وړاندې و او کله به چې ولسمشر ټاکل کېدو د ټولو سترگې به دوی ته وې. د دواړو گوندونو یعنې د دیموکراتانو او جمهوريپالو پلویانو د ژمي په منځنیو شپو ورځو کې خپلې مقدماتي رایې د دې ښار په صندوقونو کې واچولې. په دې توگه دوی ټولو ته د ولسمشرۍ غوره خبره وړاندې کوله. موږ په ښه توگه خبر وو چې که ځانونه په ښه توگه آیوا کې څرگند کړو، نو دا به یو ښه پیغام وي چې د نورو ایالاتو تور پوستو ته یې ورکړو چې باراک ومني. آیوا د اېلینوی ایالت په گاونډ کې یو ایالت و. پلوف باور درلود چې په آیوا کې به ډېر کم چانس ولرو.

پر همدې اساس پلان داسې جوړ شو چې هره اونۍ به زه آیوا ته ځم. سهار به وختي الوتکه کې سپرېدم او د ورځې په اوږدو کې به درې یا څلورو ځایونو ته تلم او د اوباما د برنامه په اړه به مې تبلیغات کول. سربېره پر دې زما دا خوښېدل هم چې د انتخاباتو لپاره تبلیغي غونډې جوړې کړم، مگر بیا مې هم د کمپاین له مسئولینو غوښتنه وکړه چې برنامه داسې جوړه کړي چې وکولای شم د شپې په خپل وخت کور ته لاړه شم او خپلې لوني ویدې کړم. البته موږ مې هم خپل کاري ساعتونه کم کړي وو چې هغه وخت له نجونو سره واوسي چې زه په کور کې نه وم. باراک خپل زیات وخت په آیوا کې تېراوه، مگر ما او هغه ډېر کم یو بل سره لیدل. کوم مهال به چې دی په سدارفاز ښار کې په وینا بوخت و، یا به یې تبلیغات کول، یا به یې په نیویارک کې مالي مرستې راټولولې، نو ما به د آیوا ښار په مختلفو سیمو کې رای ورکوونکو ته خبرې کولې. په ځینې ځایونو کې به زه او باراک یو ځای هم وو.

بدلون | ۲۹۱

باراک له خپلو زیاتو مرستیالانو سره یو ځای بل ځای ته سفرونه کول. مگر ما د خپلو فعالیتونو د محدودیتونو له امله د ځان لپاره یوازې دوه مرستیالانې ټاکلي وې چې راته کافي وې. یوه ملیسا وینتر وه چې د انتخاباتي کمپاین له لوري راته ټاکل شوې وه. دا مېرمن عینکي وه او شواوخوا څو دېرش کاله عمر یې درلود. هغې مخکې د یوه سناتور په دفتر کې کار کړی و چې جو لیبرمن نومېده. له نوموړي سره یې په ۲۰۰۰ کال کې هم همکاري درلوده چې د ولسمشرۍ معاونیت ته یې ځان نوماند کړی و. په شیکاگو کې په خپل کور کې مې له دې سره مرکه وکړه، ډېره هوبنډیاره راته معلومه شوه، ځکه جزییاتو ته یې ډېر پام کاوه. دا مې خوښه شوه. زه دوه ځایه بوخته وم، هم مې روغتون کې کار کاوه او هم په انتخاباتي کمپاین کې خو د دې چټکۍ او کارنده گۍ ماته ډېره ګټه راوړسوله. هغه د کمپاین له نورو ځوانانو لږ مشره وه، نو همدا لامل و چې له ما سره ډېره صمیمي هم شوه، زما هم ورسره جوړه وه، بیا وروسته مې په بشپړه توګه پرې اعتماد هم درلود.

دویمه مرستیاله مې کیتی مک کورمیک لیلیویلد نومېده چې د عمومي اړیکو د مدیرې په توګه له موږ سره یو ځای شوه. له دېرشو کلونو یې کم عمر درلود، مګر په انتخاباتي کمپاینونو کې یې کار کړی و. هغه وخت یې هم له هیلري کلینټن سره کار کاوه چې د امریکا لومړۍ مېرمن وه. نو له بېلابېلو مسایلو او له موږ سره یې زیاته آشنایي درلوده. دا هوبنډیاره، ترو تازه او شیک وه او د خبریالانو او د تلویزیون د کارکوونکو په مرسته یې زموږ مراسم په ښه توګه تر خبري پوښښ لاندې راوستل. له دې سره به چرمي لاسي بکس و چې د ګنډلو وسایل، اضافه جرابې، ژوالې او داسې نور شیان به یې هم پکې ساتل. دې ماته ډېره ګټه رارسولې ده، په ځلونو ځلونو یې په هوايي ډګر او د انتخاباتي کمپاین په مراسمو کې زما عزت خوندي ساتلی.

تېرو کلونو کې مې په ورځپاڼو کې د ولسمشرۍ لپاره بېلابېل نوماندان

ليدلي وو چې آيوآ ته تللي وو او له خلكو سره به يې يو ځای په روستورانټونو ناسته پاسته كوله او قهوه به يې څكله او يا به هم پلورنځيو ته ورتلل او د خلكو پر وړاندې به يې نمايشي او تبليغاتي چلونه او حركتونه كول. زه نه پوهېدم چې د دوی دا كړنې پر رای وركوونكو څه اغېز لري. خو د باراك مشاورانو ماته سپارښتنه كړې وه چې د دې ايالت په هره برخه كې هڅه وكړم چې له ديموكراتانو سره په اړيکه كې شم. د هغوی له كوچنيو ډلو سره خبرې وكړم او پرنفوذ افراد يې تر خپلې اغېزې لاندې راوړم. د دې ايالت خلكو د نوماندانو په اړه ډېرې څېړنې او گروپړنې كولې او له هغوی نه يې پوښتنې كولې چې سياسي نظريې يې څه دي. زه نه پوهېدم هغوی ته څه ووايم او هغوی ته كوم سياسي پيغامونه ورولبړدوم.

زما لومړنۍ تبليغاتي غونډه د اپرېل مياشتې په منځنيو شپو ورځو كې د دموين ښار په يوه ساده كور كې ترسره شوه. د دې ښار ځينې وگړي په سالون كې په څوكيو ناست وو او ځينو نورو پلټنۍ وهلې وې او پر ځمكه ناست وو. دلته مې په حيرانتيا وليدل چې پر مېزونو هماغه زما د نيا گلدوزي شوي سرمېزۍ او د روبي ترورۍ خټينې مجسمې شته. زه په آيوآ كې وم مگر چې دا شيان مې وليدل نو احساس مې كړل چې خپل كور كې يم. د آيوآ خلكو احمقان او ناپوهان نه شوای زغملی او هغه كسان يې هم نه خوښېدل چې مغرور وو او لاپې به يې وهلې. دوی غولوونكي كسان له لرې پېژندل. پر دې اساس ما حس كړل چې هغه څه واوسم چې يم او د نورو پېښې بايد ونه كړم. همدا كار مې ترسره هم كړ او ومې ويل: «له هر څه وړاندې زه خپل ځان بايد تاسې ته دروپېژنم. زه ميشل اوباما يم. د شيكاگو په جنوبي برخه كې په يوه كوچني اپارتمان كې ستره شوې يم چې په دويم پوړ كې و. زموږ كور د دې ځای كورنو ته ورته و. پلار مې د اوبو د تصفيې په كارخانه كې كار كاوه. مور مې هم د كور مېرمن وه او زما او زما د ورور پالنه او روزنه يې كوله.» لنډه دا چې د هر څه په

بدلون ۲۹۳۱

اړه مې دوی ته وویل. د خپل ورور په اړه مې هم دوی ته معلومات ورکړل او همدارنگه هغه ارزښتونه مې ورته بیان کړل چې زه ورسره لویه شوې وم. همدارنگه د هغه وکیل په اړه مې هم ورسره خبرې وکړې چې په خپل کار ځای کې مې ورسره لیدلي وو. هغه سړی چې په خپلې هوښیاری او ریښتینولۍ یې رانه زړه وړی و. هغه سړی چې هره ورځ به یې جوړاې یوې خوا ته غورځولې او په خوب کې به خړېده. همدارنگه دوی ته مې د خپلې دندې په اړه هم وویل چې روغتون کې کار کوم او لونی مې ښوونځي ته بیایم چې بیا وروسته یې زما مور بېرته له ښوونځي څخه کور ته راوړي. د سیاست په اړه مې هم خبرې وکړې او د سیاست په اړه مې په ریښتینولۍ سره خپل احساسات هم هغوی ته بیان کړل. دا مې وویل چې سیاست د شریفو او سمو خلکو لپاره مناسب نه دی او ورته ومې ویل چې کله به پیل کې باراک غوښتل چې د ولسمشرۍ لپاره نومانده شي نو له ده سره مې مخالف کړی و او اوس چې د هغه انتخاباتي کمپاین ته ورغلې یم، لامل یې دا دی چې پر خپل خاوند مې باور لرم چې د هېواد د راتلونکې لپاره ښې نظریې لري، نو ځکه پرې باور کوم. ومې ویل چې باراک ډېره مطالعه کوي او ما نه غوښتل چې د خپلې خودخواهۍ له مخې یې د کورنۍ په تنګه هڅه کړم.

په پرلپسې توګه څو اونۍ تېرې شوې، زه د آیوا بېلابېلو سیمو ته لاړم، کتاب پلورنځیو ته، ټولنیزو سالونونو ته، د پوځیانو پوستو او روزنځایونو ته او د زړو ګډو کورنو ته چې دې ټولو ځایونو کې مې خپله هماغه کیسه تکراروله. خپله کیسه مې خوښېده. دا کیسه مې په ډېرې راحتۍ هغو کسانو ته ویله چې د پوستکي رنگ یې له ما سره توپیر کاوه. لکه د پوستې مامورانو ته چې زما د نیکه په څېر وو یا د پیانو غږولو ښوونکو ته چې زما د روبی ترورۍ په څېر وو یا د کور مېرمنو ته چې زما د مور په څېر وې او د ښوونځي په انجمنونو کې فعاله وې. همدارنگه دا کیسه مې کارگرانو ته هم کوله چې زما د پلار په څېر وو چې زړونو

يې غوښتل د کورنۍ لپاره هر کار چې وي هغه ترسره کړي. نور مې نو اړتيا نه وه چې تمرين وکړم او يادښتونه راسره وگرزوم. د خپل زړه خبرې مې په ريښتينولۍ له نورو سره شريکولې. کله به مې چې خبرې کولې نو د خبرو په جريان کې به ځينو خبريالانو يا حتا ځينو آشنايانو رانه ځېنې پوښتنې کولې چې هېڅ مې نه خوښېدې. دا پوښتنې ډېرې عجيبې وې لکه راته ويل يې چې ته تور پوستې يې، ۱۸۰ سانترې متره ونه لرې نو کله چې د آيو د سپين پوستو په مخ کې خبرې کوي څه احساس لري؟

زما له انده دا پوښتنه نژادپالې پوښتنه وه. گڼې داسې ښکارېدل چې زما تور پوټکۍ د دې باعث شوی چې زه د سپين پوستو له نړۍ سره توپير ولرم. البته ما چې د خلکو په منځ کې څه تجربه کړي وو دې پوښتنې ترې ډېر توپير درلود. کله به مې چې وينا پای ته ورسېده نو ځينې کسان به راته راغلل، ځکه دوی به غوښتل چې د خصوصي چارو په اړه د زړه خواله سره وکړو. د مثال په توگه، يوې يا يوه کس به ويل چې پلار يې په ام اس ناروغۍ اخته شوی يا زما په شان نيا يا نيکه لري. ډېريو به ويل چې له سياست سره چندان جوړ نه دي مگر اوس زما انتخاباتي فعاليتونو پرې اغېز کړی او غواړي چې زموږ د کمپاين په سيمه يزه څانگه کې په داوطلبانه توگه کار وکړي. نارينه وو ويل چې خپلې مېرمنې او مېرمنو ويل چې خپل مېړونه به د رای ورکولو لپاره راولي او همدارنگه دوی به ويل چې حتا گاونډيان به راولي چې رایه درکړي. همدا انساني اړيکې وې او اوس نو ما په بې ارادگۍ کې دوی غېږ کې نيول او ښه احساس مو سره تبادله کاوه.

همدا مهال و چې ماليا مې له مهالوېش سره سمه د معاينې لپاره د ماشومانو متخصص ډاکټر ته وروستله. هغه د باراک له نوماندۍ سره سم په يوې ناروغۍ اخته شوې وه چې ساهبندي نومېده. هر شپږ مياشتې به موږ له هغې سره متخصص ډاکټر ته ورتلو چې ناروغي يې کنټرول شي. ډاکټر يې د سن، ونې او

بدلون | ۲۹۵

وزن له پرتلې وروسته وویل چې نورمال جسمی حالت (BMI) یې د زیاتېدو په حال کې دی. البته هغه ټینګار وکړ چې وضعه یې بحراني نه ده. خو غوره دا ده چې موضوع جدي وګڼو. هغه ماته ګوتڅنډنه وکړه چې که خپل غذايي عادتونه بدل نه کړو نو شونې ده چې مالیا د وینې په لوړ فشار یا هم په دویم ډول شکر اخته شي. کله چې ډاکټر زما انډېسمنې څېرې ته وکتل نو زیاته یې کړه چې د چاغښت موضوع اوس په ټولو هېوادونو کې شته او معمولاً د تور پوستو په کارګره طبقه کې یې ډېره پراختیا موندلې.

دا خبره د جوشو اوبو په څېر وه چې پر سر مې راواچول شي. ځکه ما تل پاملرنه کړې وه چې ماشومانې مې روغې او خوشحاله وي، نو بیا کومه تېروتنه وه چې داسې حالت ته یې ورسولو؟

له کله راهیسې به چې د کاري بوختیاوو له امله باراک ډېر کم کور ته راته ما به د یو څه د پخولو لپاره وخت نه درلود. همدا وو چې ډېری وخت به مو له بیرونه خواړه راغوښتل. سهار به مې هم کله چې دېشونو کې نجونو ته خواړه اچول نو هماغه خواړه به وو چې له بیرونه به مو راغوښتي وو. د اونۍ په پای کې به چې دوی د نڅا له روزنځای څخه راغلې نو له مک ډونالډ روستوران څخه به مې ورته خواړه راغوښتل. خواړه به یې چې وخوړل فوټبال ته به لاړې. ډاکټر راته وویل چې تاسې ډېری مهال له بیرونه تیار خواړه راغواړئ چې داسې ستونزې یې درته رامنځته کړي.

هر څه چې وو، د دې کار بدلول راته سخت وو. له بیرونه د غذايي توکو اخیستلو، بیا یې برابرولو او مینځلو او په پای کې یې پخولو زیات وخت غوښته چې ما نه درلود. همدا مهال رایاد شول چې څو اونۍ وړاندې زما یوې پخوانۍ ملګرې په الوتکه کې راته وویل چې د سم کاس په نامه یو ځوان یې پر دې کار ګمارلی چې په کور کې ورته روغتيايي خواړه پاڅه کړي. ناڅاپي وه چې ما او باراک هم دا کس لیدلی و او پېژانده مو. هغه مې راوغوښت او دنده مې ورکړه

چې په اونۍ کې خو وارې راشي او زموږ د ماښام او د نجونو د سهار لپاره خواړه برابر او پاخه کړي. ما هېڅکله دا نه انگېرل چې يوه ورځ به يو څوک پر دې دنده گمارم چې موږ ته خواړه پاخه کړي. پوهېدم چې خپلوان او آسانيان به مې راپورې ملنډې ووهي. د باراک هم دا نظريه چندان نه خوښېده. ده نه غوښتل چې خلکو ته د راتلونکي ولسمشر داسې انځور وړاندې کړي. خو زما په اند د دې ستونزې د هوارې لپاره يوازې همدا عاقلانه لاره وه. په هر حال له ما پرته هېچا د روغتون وضعیت ته رسېدگي نشوای کولای، يا به مې له انتخاباتي کمپاين سره همکاري کوله او يا به هم ماليا او ساشا ته رسېدم. اوس مې دومره کولای شول چې همدا کور ته ورسم له يخچاله خواړه راواخلم او يوازې تاوده يې کړم.

سم شپږ ويشت کلن ځوان و، په سر يې تار وېشته نه وو، وېشته يې تراشلي وو او لږ ږيره يې درلوده. ده به خواړه هم پخول او کله کله به يې ټوکې هم کولې. ده نجونو ته ورزده کړل چې څنگه گازرې وټراشي، ترکارۍ څنگه په جوشو اوبو کې پرېمېنځي او سلاټه جوړه کړي. په دې توگه موږ يې د رستورانټونو د تکراري خوړو له منگولو وژغورلو. ده به په خپل وخت مټر، شاتوت او پاخه شفتالو اخيستل او نجونو ته به يې ورکول. د غذايي موادو په اړه يې هم ښه معلومات درلودل او هغه مضر خواړه يې هم پېژندل چې د خوړو توليدوونکو شرکتونو به توليدل او پر خلکو پلورل. په کوم روغتون کې مې چې دنده لرله په دې روغتون کې مې هم پام شو چې له همدې ډول تيارو خوړو څخه گټه اخيستل کېږي. يوه شپه له سم سره په پخلنځي کې ناست و، خبرې مو کولې، ما ده ته وويل چې که باراک ولسمشر شي نو زه به د امريکا د لومړۍ مېرمنې په توگه له خپل واکه گټه واخلم او دا ستونزه به هواره کړم. موږ کولای شوای چې په سپينه ماڼۍ کې ترکارۍ وکړو او خلک د ترکاريو او تازه خوړو خوړلو ته تشويق کړو. همدارنگه ما غوښتل چې ميندو او پلرونو ته هم گوتڅنډنه

بدلون | ۲۹۷

وکړم چې د خپلو ماشومانو روغتيا ته پاملرنه وکړي. مگر د خبرو اترو په پای کې مې له سوزه ډکه آه وکړه او کړل مې: «درېغه چې باراک به په انتخاباتو کې گټونکی نه شي.» بیا مو له سم سره وخنډل.

زه یوه مور وم، خو اوس مې ټول ټولنیز کارونه او فعالیتونه له کورنیو دندو سره گډوډ شوي وو. کله به مې چې باراک سره هم اړیکه نیوله نو له هغه څخه به مې یوازې دا پوښتنه کوله چې چېرې یې؟ وضعیت څنگه دی؟ نجونې څنگه دي؟ او پر دې هم پوهېدم چې یو بل سره هېڅ مرسته نه شو کولای. ژوند مو چټک شوی و، په منډه روان و او له زغملو پرته مو بله چاره نه درلوده.

د ټولنپوهنې د څانگې یو محصل هم له مور سره په انتخاباتي کمپاین کې په داوطلبانه توگه کار کاوه. ده ټیویټا موټر هم درلود. کله ناکله به وضعه دومره گډوډه شوه چې زه به اړ شوم چې د ده له موټره له خپلو همکارانو سره اړیکه ونیسم او هغوی ته ووايم چې څه وکړي او کومې برنامې پلې کړي. کله به مې د یوه روستوران له کومې گوښې څخه کوم چا ته ځینې دندې ورسپارلې. د باراک د انتخاباتي وینا څو میاشتې تېرېدې. اوس نو زه، ملیسا او کیتی هر څو ورځې وروسته یو ځل په سفر تلو. سهار به په بېره په هوایي ډگر کې د خلکو په منځ کې تېرېدو او نور نو اکثره تور پوستو مېرمنو زه په خپل نامه میشل یادولم. ناپېژاندو کسانو پېژندل، خپله مینه یې راسره څرگندوله، دوستانه چلن یې راسره کاوه، زه د باراک د مېرمنې په توگه او د هغه چا په توگه چې نوې په سیاست کې ښکېل شوې وي دا هر څه راته عجیب وو. هغوی به په ډېره مینه ماته لاسونه راکول. له ما سره به یې مهرباني کوله، زما خبرې به یې اورېدې او له ما سره به یې عکسونه اخیستل. د بارک د مېرمنې په توگه چې هرڅومره زیاته پېژندل کېدل، نو هومره زما شتون نالیدلی انګېرل کېده. ډېرو کمو خبریالانو زما د دندې په اړه له ما پوښتنې کولې او کله نا کله به حتا داسې هم راته ویل کېدل چې ته له دې امله په روغتون کې پر لوړه چوکۍ گمارل شوې یې چې مېره

دې سياست کې مشهور دی. دې خبرو به خورولم. يو ورځ مليسا راته زنگ راوکړ او راته کړل يې چې د نيويورک ټايمز د خبريالې مورين دود مقاله ولولم. هغې زه د جنوبي شيکاگو ملکه نومولې وم او ويلې يې وو چې د دې (يعنې زما) موخه دا ده چې خپل مېړه تحقير کړي نو ځکه وايي چې باراک خپلې جراېې ها خوا دې خوا غورځوي او يا کله چې پوځه (پنېر) راواخلي نو بيا بېرته يې په يخچال کې نه کېږدي. ما دا خبرې کړې وې خو د دې جزيياتو له ويلو مې موخه دا وه چې خلکو ته څرگنده کړم چې باراک هم د دوی په شان يو عادي کس دی. نه کوم ناجي چې له بلې سيارې راغلی وي. فکر کوم چې دې خبريالې غوښتل دا غوره وبولي چې زه يوازې د خپل مېړه مخکې موسکه شم او په مينه ناک انداز ورته وگورم. په هر حال ما هڅه کوله چې د خان په اړه د نورو نظرونه واورم. مگر کله ناکله يې زغمل راته ډېر سخت وو.

د وخت په تېرېدو سره څومره چې په ټولنه کې زيات څرگندېدو هومره زيات مشهورېدو، هومره زيات دروغ راپسې ويل کېدل او هومره زياتې شايعې راپسې جوړېدې. د مثال په توگه ويل کېدل چې باراک په يوه راديکال اسلامي ښوونځي کې زده کړې کړي، يا دا چې په مجلس کې يې لاس پر قرآن اېښی او لوړه يې کړې يا هم څو ترهگر ملگري لري. دا دروغ او شايعې تل د معتبره رسنيو له خوا ردېدلې مگر موږ ته په پرلپسې توگه عجيب او غريب الکترونيکي ليکونه راتلل. حتا له دې امله زموږ د ځينو همکارانو او گاونډيانو ذهنونه هم خراب شوي وو او دا وړتيا يې بايللې وه چې دروغ او ريښتيا تشخيص کړي.

په دې حال کې د باراک د امنيت او روغتيا موضوع هم مطرح وه. دا هغه څه وو چې ما نه غوښتل چې په اړه يې فکر وکړم. امريکا مخکې ډېرې سختۍ شاته پرېښې وې. د کېندي کورنۍ ترور شوې وه. مارتين لوترکېنگ ترور شوی و. پر رونالد ريگان او جان لنون ډزې شوې وې. لنډه دا چې د تور پوستي باراک لپاره هم داسې گواښونه شته وو. ما داسې انگېرل چې هسې نه د تېلو په

بدلون | ۲۹۹

پمپ کې پرې برید وشي. باراک چې نوماند شو د لومړۍ میاشت په لومړیو کې ساتندویه سرتېري ورکړل شول. د ولسمشرۍ هېڅ کوم نوماند ته هم دومره ژر ساتندویه سرتېري نه ورکول کېږي. اوس نو باراک د مرمۍ ضد موټر درلود چې یوه ځای او بل ځای ته پکې تلو او یوې وسلوالې ډلې یې په سفرونو کې ساتنه کوله چې بنځینه او نارینه پکې وو. زموږ د کور په انگر کې هم یو ساتونکی ولاړ و چې زما او زموږ د لوڼو ساتنه یې کوله. ما د ناامنی او گواښ چندان احساس نه درلود. هره ورځ به چې چېرته تلم نو خپلو سفرونو کې به مې زیات کسان د ځان خواته رامتول. کله کله به مې یوې شل کسيزې ډلې ته په یوه کوچني کور کې وینا کوله او کله به مې سل گونو کسانو ته د یوه ښوونځي په لوبغالي کې. د انتخاباتي کمپاین همکارانو مې راته ویل چې ویناوې دې د دې باعث شوي چې خلک له موږ سره زیاته مالي مرسته وکړي. اوس نو پوهېدم چې له ناروغۍ یا بلې هرې ستونزې سره سره څنگه خپل کار ونه درووم. زده کړي مې وو چې غیرصحي روستورانونو کې خواړه ونه خوړم او مک ډونالد روستورانونو کې خواړه وخورم. زده کړي مې وو چې پام وکړم چې هسې نه په جامو مې څه تویې شي او چټلې یې کړي. ځکه هره شېبه به د عکاسانو پر وړاندې وم. همدارنگه اوبه څښل مې هم کم کړل ځکه کله چې چېرته تلم نو په لارو کې تشاب نه تللو زموږ وخت نیوه. همدارنگه له دې سره روږدې شوې وم چې له نیمې شپې وروسته چې رېل گاډو کې ځم، د هغې له زړه بوږنونکو غږونو سره سره بیا هم ویده شم یا هر څنگه چې کېږي له هغه شورماشور سره سازش وکړم چې په هوټل کې به زما خونې ته په څنگ خونه کې وو. ما خپل استراحت دا ډول کاوه.

که څه هم انتخاباتي فعالیتونو ډېرې لوړې او ژورې درلودې مگر لومړی کال یې له خنداوو او جالبو خاطراتو ډک وو. هر کله به چې امکانات وو نو ما به مالیا او ساشا هم له ځانه سره بېولې. هغوی په مسافری کې تکره وې او خوشحاله

به ښکارېدې. يوه ورځ يوه نندارتون ته تللې وو چې په نيو همپ شاير ښار کې و. زه وړاندې لارم چې له ځينو رای ورکوونکو سره خبرې وکړم. نجونې مې د انتخاباتي کمپاين له يوه مسئول سره پرېښودې. موخه مې دا وه چې له گډ انځور اخيستلو وړاندې د نندارتون څو برخې وگوري. يو ساعت وروسته چې کله نجونو ته ورغلم او ساشا مې وليده نو ځای پر ځای هکه پکه شوم. هغې خپل ټول مخ په تورو او سپينو کرښو نقاشي کړې و او د پانډا پېرې په څېر شوې وه. ټولو ښه سره وخنډل. بيا حمام ته لاړو چې مخ يې پاک او پرېمېنځي.

کله ناکله به څلورو واړو يو ځای سفر کاوه. يعنې ټوله کورنۍ به چېرته تلو. انتخاباتي کمپاين يو ستر موټر کرایه کړی و چې موږ وکولای شو چې پکې کېږو او د آيو اايالت کوچني ښارونه ووينو. يوه ورځ له غرمې وروسته يوه پارک ته لاړو. له معمول سره سم عکاسان او ويډيويي کمري هم راپسې وې خپل عکسونه يې اخيستل او ويډيوگانې. برېښنايي موټرو کې سپاره شوو. بيا له اوبو څخه ډکو پوقانو ته ورغلو، ډزې مو پرې وکړې، موخه مو دا وه چې ښايي کومه نانځکه وگټو. د دې لپاره چې موږ درې واړه ښځې په پارک کې خپل ښه ساعت تېر کړو او په راحت هره چېرې لاړ شو، نو باراک فداکاري وکړه او له موږ څخه بېل شو او بلې خوا ته لاړ. ده پسې ډېر خلک هم ورغلل، خبريالان هم ورپسې وو. شاوخوا يې ساتندويه ډله هم گرځېده او د انتخاباتي کمپاين مسئولين هم هر چېرې ورسره راوان وو. ډېره جالبه صحنه وه.

آيو اايالت ته سفر مې ډېر خوښ شو. کله چې له دې ايالته په الوتکه کې تېرېدو، له کړکۍ څخه مو لاندې ځايونه وليدل چې د دې ايالت په مخکو کې فصلونه څنگه بدلېږي او څومره څر ځايونه لري او په کروندو کې يې د سويا او جوارو بوټي څنگه په دقت سره په يوه ليکه کې کرل شوي او سترې لارې يې څومره پاکې او مستقيمي دي. دا ټول هغه څه وو چې زه يې ورور ورو پر دې ايالت مينه کولم.

بدلون | ۳۰۱

اوس نو نیم کال تېر شوی و چې باراک او د ده د انتخاباتي کمپاین غړو په آیوا ایالت کې فعالیتونه کول. خو د هغه رایې هماغسې له هیلري او جان ادواردز څخه ټیټې وې. باراک به له هیلري څخه تل پنځه لس یا شل سلنه شاته وو او دا ترېخ حقیقت به تل د هوایي ډگرونو یا روستورانټونو په تلویزیونونو کې اعلانېده. زه د سي ان ان او نورو شبکو له تکراري او مسخره گزارشونو ډېره سترې شوې وم او څنگه به چې له شپې کور تلم نو یوازې به مې د تفریحي شبکو برنامې نیولې. همدا شبکې وې چې زموږ فکر یې آرامه کاوه. لکه د رویایي کورنو برنامه یا هم د واده د جامو برنامه. کوټې ته به تلم او همدا برنامه به مې لیدلې.

حقیقت دا و چې د رایو په اړه نه ما د خلکو په نظرپوښتنو باور درلود او نه هم د خبري کارپوهانو په شننو او تعبیرونو. ډاډه وم چې هغوی تېروتي. هغوی چې د تلویزیون په خبري سټېډیوگانو کې او گردیو مېزونو کې څه ویل نو له هغو خبرو او شننو سره یې په بشپړه توګه توپیر درلود چې ما به د آیوا ایالت په مختلفو کلیساګانو او بېلابېلو ټولنیزو مرکزونو کې اورېدل. هېڅ کوم یوه خبريال او هېڅ یوه خبري کارپوه دا نه لیدل چې باراک د ښوونځیو ستورو ټیم هم لري چې له فوټبال یا د ښوونځي له لمانځنو وروسته په داوطلبانه توګه زموږ کمپاین ته راځي او راته کار کوي. هغوی د سپین پوستې نیا لاسونو ته هم نه کتل چې د خپلو دوه رګه لمسیانو لپاره یې د غوره راتلونکې وړاندوینه کوله یا یې هغه شور او هیجان نه لیده چې زموږ د کمپاین په انتخاباتي فعالیتونو کې یې جریان درلود.

اوس نو موږ د آیوا په بېلابېلو ځایونو کې ۳۷ څانګې درلودې چې ۲۰۰ کسانو پکې فعالیت کاوه او ښايي چې د دې ښار په تاریخ کې به د انتخاباتي فعالیتونو یوه ډېره ستره شبکه هم شمېرل کېده. زموږ زیاتره پلویان ځوانان وو. له ۲۲ څخه تر ۲۵ کاله پورې چې له ډېر شوق او ډېرې انرژۍ سره آیوا ته راغلي

وو چې زموږ له انتخاباتي کمپاین سره یوځای شي. هر یو هغه وړتیا او هغه استعداد درلود چې باراک ته یې انګېزه ورکړې وه چې په شیکاګو کې د سازمان ورکوونکي او برنامه جوړوونکي په توګه په فعالیت بوخت شي. د ځوانانو دا روحیه او دا آرمانپالنه په نظر پوښتنو کې هېڅ نه لیدل کېده. ما به چې هر ځلې دوی لیدل نو وجود کې به مې هیلو غځونې کولې. هغوی داسې کسان وو چې له غرمې وروسته یې فعالیت کاوه. څلور یا پنځه ساعتونه به بوخت وو. کورونو ته به ورتلل او خلک یې هڅول چې باراک ته رایه ورکړی. هغوی پشپړ باور درلود چې د کډوالۍ د قانون د اصلاح په برخه کې باراک سم نظریات لري.

دې ځوانانو زموږ کمپاینونه پرمخ وړل او زه پر دې باورمنه وم چې همدا ځوانان به د هېواد راتلونکي مدیران وي. له یو بل سره یې اوږه په اوږه کار کاوه او ستړیا یې هېڅ پېژندله نه. له خلکو سره به یې مخامخ اړیکه نیوه یا د باراک په وینا د انټرنېټ له لارې به یې خلک هڅول چې موږ ته رایه راکړی. باراک ویل کوم فعالیتونه چې موږ ترسره کول یوازې د انتخاباتو لپاره نه وو، بلکې سیاست مو هم رغاوه چې پیسه پرستي راکمه شي او د هېواد په سیاسي نظام کې خلکو ته زیاته ونډه ورکړل شي. حتا که په انتخاباتو کې بریالي کېدلای هم نه موږ دومره کولای شول چې ټولنه یو ګام مخ پر وړاندې بوزو.

کله چې هوا بیا سره شوه باراک پوه شو چې د دې لپاره چې د آیوا په انتخاباتي سیالۍ کې بریالی شي باید د جفرسون جکسون په ماښامنۍ مېلمستیا کې ځان څرګند کړي چې هر کال په سټي توګه د دیموکرات ګوند له خوا د آیوا په شمول په هر ایالت کې نیول کېږي. دا مراسم تر خبرې پوښښ لاندې هم راتلل. په دې مېلمستیا کې هر یوه انتخاباتي نوماند له کومې لیکنې او یادښت پرته خبرې کولې. دا کار یې ځکه کاوه چې خپل پلویان زیات کړي او زیاتې رایې وګټي.

تلویزیوني شبکو کې له میاشتو میاشتو راهیسې سیاسي شنونکو تبلیغات

بدلون ۳۰۳

کول چې دا به ډېره لرې وي چې د آيو خلک له باراکه ملاتړ وکړي. هغوی باور درلود چې باراک يو غير معمولي نوماند دی، په بېړه دی او هرې خوا ته لاس اچوي، مگر نشي کولی چې د خلکو رایې ځانته ورواړوي. خو هغه ورځ چې د جفرسن جکسون ماښامي مراسمه و، نو د آيو له گوټ گوټ څخه دې مراسمو ته زموږ درې زره پلويان راغلل او تلویزیوني تحلیلگرانو ته یې غاښ ماتوونکي ځواب ورکړ. هغه شپه جان ادواردز د دریځ شاته لاړ او پر کلینټن یې نیوکه وکړه او له خلکو سره په ریښتینولۍ وغږېد. جو بایدن هم د باراک گڼ شمېر پلویانو ته مخ کړ او د طعنې په انداز کې یې وویل: «سلام شیکاګویانو.» د هیلري لږ ساړه کېدل، مگر بیا هم د دریځ شاته لاړه او په غیرمستقیمه توګه یې باراک ته طعنې ورکړې او ویې ویل: «که اړینه تجربه ونه لرئ چې خپلې برنامې او خپل ارمانونه پلي کړئ نو هغه به یوازې یو شعار پاتې شي او بس.»

هغه شپه باراک وروستی کس و چې دریځ ته لاړ او له خپلو برنامو یې دفاع وکړه. ده وویل چې اوس د دې وخت رارسېدلی چې د بوش د دولت پرلپسې وېرې او پرلپسې ماتې شاته پرېږدو او د هېواد دا دوه ګوني والي پای ته ورسوو. بیا یې ټینګار وکړ: «زه نه غواړم چې په راتلونکو څلورو یا اتو کلونو کې خپله ټوله انرژي په هغو جګړو کې اوبه کړم چې په ۱۹۹۰ کلونو کې مو پیل کړي. نه غواړم چې د امریکا له سرو او شنو جګړو سره یو ځای شم او جمهوريپال او دیموکراتان سره لاس او ګرېوان کړم. بلکې زه دا هوډ لرم چې د امریکا د متحده ایالتونو ولسمشر شم.»

ټولو شته کسانو ورته هورا وکړل، ټولو ورته لاسونه پکړول. په هغه شېبه کې ما په ډېر غرور په باراک کې سترګې وګندلې. باراک وویل «امریکا! اوس یې وخت رارسېدلی.»

هغه شپه کې د باراک وینا هغه څه وه چې هغه شېبه کې زموږ انتخاباتي کمپاین ورته زیاته اړتیا درلوده. همدا وینا د دې باعث شوه چې په راتلونکو

ورځو کې د آيو اياالت په نيمایي نظريوښتنو کې باراک په لومړي کس بدل شي او ځان د نظريوښتنو په جدول کې پورته کړي.

له کرسمېس څخه څو ورځې وروسته په آيو کې زموږ انتخاباتي فعاليتونو ته تقريباً يوه اونې پاتې وه. هوا ډېره سره وه. د شيکاگو د جنوبي برخې تقريباً نيمایي کسان زموږ له کمپاين سره ملګري شول. زما مور، زما ورور، کلي ماما او د هغې اولادونه، سم کاس، والري، سوزان او په سډلي شرکت کې زما دوستان او همدارنگه د باراک د وکالت د پوهنځي ځينې اوستادان هم په دې ډله کې شامل وو. زه د دې کسانو په ليدلو ډېره خوشحاله شوم. ټولو غوښتل چې په وروستيو شېبو کې خپله ټوله هڅه وکړي، د خلکو د کورنو دروازو ته ورشي، د باراک او د هغه د برنامو په اړه ورته ووايي او رايې ورته راټولې کړي. هغوی به د شپې له خوا زموږ د پلويانو د کورونو په اضافي خونو کې ويده کېدل او د ورځې به د ښار بېلابېلو برخو ته ورتلل.

ما هم يو موټر کرايه کړی و او له مليسا او کيتي سره يو ځای د ورځې پنځو يا شپږو غونډو ته ورتل. زموږ ډرېور هم د داوطلبانو له ډلې و. باراک هم همداسې و او ويناوې به يې کولې.

هر چېرې به چې تلم نو داسې برنامه به مې جوړوله چې د شپې هغه هوټل ته راوګرزم چې موږ پکې اوسېدو او ماليا او ساشا وينډي کړم. البته هغوی به د ورځې له خوا له خپلو ملګرو او زما د خپلوانو له اولادونو سره په لوبو بوختې وې او دې ته يې ډېر پام نه کاوه چې چېرې يم. يوه شپه هوټل ته راغلم، غوښتل مې پر کټ اوږده وغځېږم، خو ومې ليدل چې خونې ته د پخلنځي ټول لوبښي راوړل شوي او د تلویزيون پر بښنه او پر قنډيلونو ګردونه پراته دي. ماليا راته وويل چې سام نن موږ ته رازده کړل چې څنگه په خپله مکروني پاخه کړو.

خدا راغله. زه اندېښمنه دې ته وم چې که په کرسمېس کې نجونې له خپلې نيا کره لاړې نه شي، نو خپه به وي، مګر اوس مې ليدل چې يو خلطې

اوږو هغوی څنگه بوختې کړې وې.

څو ورځې وروسته د وروستۍ غونډې ورځ راورسېده. سهار زه او باراک د خپل انتخاباتي کمپاین څو څانگو ته ورغلو چې له رای ورکوونکو سره سترې مشې وکړو او د هغوی حال واخلو. له غرمې وروسته هم له خپلو ځینو دوستانو او خپلوانو کره لارو چې له هغوی مننه وکړو چې یوولس میاشتې یې نه سترې کېدونکې هڅې راسره وکړې. خو له ماښام وروسته مو ځان وزگار کړل چې خپل هوټل ته لاړ شو چې هغه شپه باراک وکولای شي خپله وینا برابره کړي. همدې وینا یا ماتې ته رساوه او یا هم بریا ته. څو شېبې وروسته ملیسا او کیتی هم له نوو خبرونو سره راورسېدلې او راته کړل یې چې موږ بريالي شوي یو. له ډېرې خوښۍ نه هیجاني شوم، چينې مې کړې چې د هوټل څو ساتونکي زموږ اپارتمان ته راغلل چې ډاډه شي چې موږ ته خو کوم څه نه دي راپېښ شوي.

هغه شپه کې چې څومره کسانو په غونډه کې ونډه اخیستې وه شمېر یې د تېرو څلورو کلونو په پرتله دوه برابره زیات و او دې څرگندوله چې باراک په ښه توګه بريالی شوی چې سپین پوستي، تور پوستي او ځوانان له ځان سره مله کړي. حتا په دې غونډه کې نیمایي یې هغه کسان وو چې له هغې یې وړاندې په هېڅ انتخاباتي غونډه کې برخه نه وه اخیستې او احتمالاً چې همدا کسان وو چې چې باراک یې بریالیتوب ته ورساوه. تلویزیوني خبريالان آيو ته راغلي وو چې هغه نوي سیاستوال ته مبارکي ورکړي چې په راحتۍ یې کلینټن او د پخواني ولسمشر مرستیال شاته پرېښودلي وو.

د بارک د هغې ورځ وینا د بریا وینا وه چې موږ څلور واړه زه، باراک، ساشا او مالیا له دریځ سره ودرېدو. زه د زړه له تله خوشحاله وم. ښايي چې لږ پېښمانه هم وم ځکه ما حتا د دې فکر هم نه کاوه مګر باراک پر حقه و او کومه وړاندوینه یې چې کړې وه، هغه ریښتیا شوې وه. ده هم پر ځان باور درلود او هم پر خلکو ځکه ویل یې چې که متحد شو، نو خنډونه به لرې کړو او اغېزه به مو ډېره زیاته وي.

دا يوه ستره تاريخي او ستره برخليک ټاکونکې بريا وه. دا بريا يوازې زما او د باراک نه وه بلکې د مليسا، کيتي، پلوف، اکسلرود، والري، د انتخاباتي کمپاين د ټولو ځوانانو او داوطلبانو، ښوونکو، کروندگرو، زده کوونکو او تقاعد شوو کسانو بريا هم وه چې يو بل ته يې لاسونه سره ورکړي وو او هڅې يې کړې وې.

شپه نيمايي ته رسېدلې وه چې زه او باراک هوايي ډگر ته لاړو چې له آيووا لاړ شو. زه او نجونې شيکاگو ته لاړو، ځکه ما غوښتل چې د دندې لپاره بيا روغتون ته لاړه شم او نجونې هم ښوونځي ته لاړې شي. باراک نيوهمپ شاپر ته لاړ. ځکه اوس هم تر مقدماتي ټاکنو پورې يوه اونۍ پاتې وه.

آيووا زموږ هر څه بدل کړ. په ځانگړې توگه زما باور يې لا پسې پياوړی کړ. اوس نو زموږ دا دنده وه چې دا باور د ټولو امريکايانو په زړونو کې هم راوښ کړو. پلان داسې وو چې په راتلونکو ورځو کې به زموږ د انتخاباتي کمپاين غړي نورو ايالتونو ته هم ځي چې نوادا، جنوبي کارولينا، نيومکزیکو، مينه سوتا او کاليفرنيا به پکې شامل وي او دوی ته به دا پيغام ورسوي چې بدلون شونی دی.

دا زما کورنۍ ده. انځور د ۱۹۶۵ کال دی چې موږ مېلمستیا ته تلو. ورور ته مې پام وکړئ، د دې لپاره چې ځان زما ملاتړی ونیسي، نوزه یې تر لاس نیولې یم.

دا د روبي شېلېز ترورۍ انځور دی چې زه يې غېږ کې نيولې يم. موږ د دې د
اپارتمان په دويم پوړ کې اوسېدو. روبي ترورۍ ماته کلونه کلونه پيانو راوښوده او کله
ناکله به سره جوړې نه وو خو د دې يو ښه اړخ دا و چې زما د شخصيت بهترين اړخونه
يې راڅرگندول.

دا مې پلار دی، فریزر رابینسون چې له شلو کالو یې زیات د شیکاگو ښار لپاره کار وکړ او د اوبو د تصفیی په برخه کې یې دنده درلوده. که څه هم هره ورځ د ده اېم اېس ناروغي زیاتېده او په لاره تلل ورته سختېدل، خو یوه ورځ یې هم غیرحاضري ونه کړه.

دا هم زما د پلار بيوک موټر دی چې د خوښۍ او سرلوړۍ لامل يې و او زه هم ورسره
ښې خاطرې لرم.

کله چې په ۱۹۶۹ کال کې ورکتون ته لاړم نو زموږ سیمه یعنې جنوبي شیکاګو کې د منځنۍ کچې د بېلابېلو نژادونو کورنۍ اوسېدې، خو کله چې دا کورنۍ څه شتمنې شوې نو ښار ته یې کډه وکړه او دې کډې کولو ته سپینه تېښته وویل شول. له دې امله زموږ سیمه کې نژادي تنوع راکمه شوه. خلک هم راکم شول او کله چې پنځم ټولګي ته لاړم، نو دا نژادي تنوع بیخي له منځه لاړه.

پورتنۍ انځور: زما د ورکتون د دورې دی چې زه په درېیمه لیکه کې له ښي پلوه دویمه یم. لاندې انځور: زما د پنځم ټولګي دی چې زه د منځنۍ لیکې په منځ کې یم.

دا انځور مې پرېستون پوهنتون کې اخیستی.

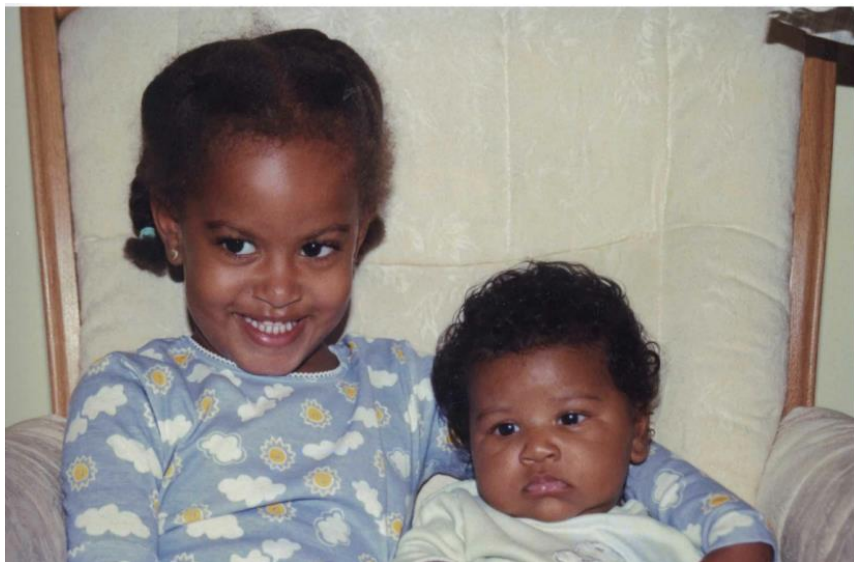
چې پوهنتون ته تلم نو غوسه وم خو هلته مې صميمي خورلنې پيدا کړې. لکه سوزان
آلېل چې د ښه ژوند په باره کې يې ډېر څه رازده کړل.

دا انځور د ۱۹۹۲ کال د اکتوبر میاشتې د درېیمې نېټې دی چې زما د واده او خوشحالی ورځ وه. د پلار په ځای مې ورور تر لاس نیولې یم چې د کلیسا سالون ته مې بوزي ځکه پلار مې یو نیم کال وړاندې وفات شوی و.

کله مې چې له باراک سره واده وکړ نو له هماغه اوله پوه شوم چې ښه پلار به شي. ده تل له خپلو ماشومانو سره مینه لرله او دوی ته یې وخت ورکاوه. کله چې په ۱۹۹۸ کال کې مالیا پیدا شوه نو دواړه نېکمرغه شوو او زموږ ژوند کې ژور بدلون راغی.

ماليا او ساشا تل سره خوږې وې چې زه يې خوږوالي ته اوس هم په زړه کې گوږې
ماتوم.

په شیکاگو کې درې کاله د یوه دفتر اجرایی مدیره وم. دا هغه سازمان و چې له ځوانانو سره یې مرسته کوله چې ټولنیزې چارې ترسره کړي او ځانته یوه دنده پیدا کړي. دلته زه (بڼی خوا کې) د مدني فعالانو له مشرانو او ښاروال ریچارد اېم دېلي سره یم چې یوه غونډه کې مو گډون کړی وو.

بیا د شیکاگو پوهنتون په طبي مرکز کې پر دنده بوخته شوم. هلته مې هڅه کوله چې د لږگیو اړیکې له روغتون سره ښې کړم. دې ځای کې ما د شیکاگو د جنوبي برخې له زر گونو کسانو سره مرسته وکړه چې مناسبه روغتیايي بیمه تر لاسه کړي.

والري جَرَبَت (له چپي خوا) مې لومړی ځل په ۱۹۹۱ کال کې وليده. کله مې چې له دې سره لیدل نو د شیکاګو په ښاروالۍ کې یې کار کاوه. دا ډېر ژر زموږ باوري ملګرې او مشاوري شوه. دا عکس د ۲۰۰۴ کال دی چې موږ انتخاباتي کمپاین کاوه.

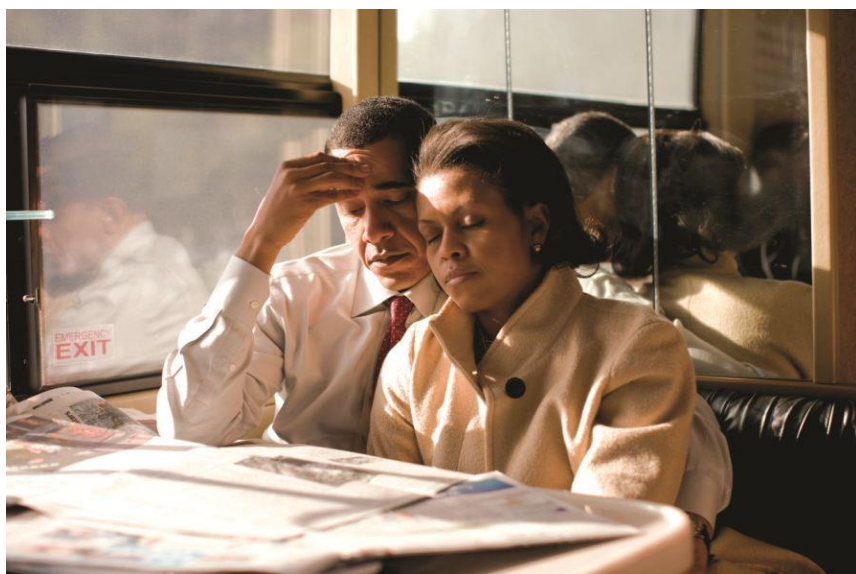
کله ناکله به مو خپل ماشومان هم سره راوستل چې د باراک کمپاین وگوري. دا انځور د ۲۰۰۴ کال دی چې مالیا د کمپاین په بس کې ناسته ده او د خپل پلار وینا اوري.

د ۲۰۰۷ کال د فبروري د میاشت په یوه سره ورځ کې باراک ولسمشریزو ټاکنو ته خپله نوماندې اعلان کړه. دا اېلینوی ایالت او سپرینګ فیلډ ښار دی. د دې سړې ورځې لپاره مې ساشا ته ستره ګلابي خولۍ اخیستې وه او دې ته مې ډېره اندېښنه وه چې هسې نه له سره یې وغورځي؛ خو له نېکه مرغه داسې ونه شول.

دا انځور د انتخاباتي کمپاین انځور دی چې خبریالان راټول دي.

له انتخاباتي کمپاین سره مې ډېره مینه درلوده او له دې به مې انرژي اخیسته چې د امریکا په گوټ گوټ کې له رای ورکوونکو سره اړیکه ټینګه کړم، خو وخت ډېر ورو تېرېده او کله به چې هم شونې وه نو استراحت به مې هم کاوه.

له سرتاسري انتخاباتو څو مياشتې وړاندې د انتخاباتي کمپاين الوتکه زما په واک کې راکړل شوه چې کارنده گي مې زياته او سفرونه مې هوسا شي. دا زما د کوچني ټيم انځور دی. (له چپ لوري) کریستېن جارويس، کيتي مک کورمیک لیلیویدل، چان ریش (د هغې وخت ریستیوره) او ملیسا وینتر.

د زیاتو دلیلونو له مخې جو بایدن د باراک لپاره غوره انتخاباتي سیال و. بله دا چې زموږ کورنۍ هم سره ډېر ژر صمیمي شوې. ما او جېل له هماغه پیله د دې په اړه خبرې وکړې چې څنگه له نظامي کورنیو سره مرسته وکړو. دا د هغه وخت انځور دی چې په ۲۰۰۸ کال کې د پنسیلوانیا له انتخاباتي کمپاینه راغلي وو او دلته مو استراحت کاوه.

له سخت انتخاباتي کمپاین وروسته مې په ۲۰۰۸ کال کې د دیموکراتانو په ملي کنوانسیون کې خبرې وکړې. دې ځای کې اجازه راکړل شوه چې د لومړي ځل لپاره خپلو زیاتو اورېدونکو ته د خپل ژوند کیسه وکړم. بیا مالیا او ساشا هم دریځ ته راغلې چې د ویډیو له لارې خپل پلار ته سلام وکړي.

د ۲۰۰۸ کال د نومبر د میاشتې د څلورمې نېټې انځور او د انتخاباتو د پایلو د اعلانولو
شپه ده. مور مې ماریان رابینسون د باراک تر څنگ ناسته ده. دواړه د انتخاباتو پایلې
گوري.

د ۲۰۰۹ کال د جنوري میاشتې انځور دی چې باراک د ولسمشر په توګه لوړه وکړه. انځور کې مالیا لس کلنه ده او ساشا اوه کلنه. ساشا ډېره کوچنۍ وه او د دې لپاره چې په مراسمو کې ولیدل شي نو په څوکی ودرېده.

دا هم لورا بوش او د هغې لونې جېنا او باربارا دي چې موږ ته سپينه مانۍ رانښيي. لورا
بوش ډېره مهربانه وه چې دلته يې زما لونو ته د سپينې مانۍ تفريحي برخې راوښودې.

دا د کوچنی ساشا د ښوونځي د لومړۍ ورځې انځور دی چې د زرهي موټر له ښيښې
څخه بهر ته گوري. دا خاطره به مې ذهن کې تل وي. هغه مهال مې دې شان تجربو
ته ډېره اندېښنه وه.

ډېر وخت تېر شو چې له خپلې ساتندويه ډلې سره روږدي شو خو د وخت په تېرېدو سره په دوی کې داسې زياتره کسان وو چې زموږ ډېر صميمي دوستان شول.

ویلسون جرمن (په انځور کې) لومړی ځل په ۱۹۵۷ کال کې سپینې مانۍ ته راغی او د
دې ځای د نورو ډېریو خدمتکارانو او کارکوونکو په شان یې په هسکه غاړه د ولسمشرۍ
د څو کورنیو خدمت وکړ.

د سپينې مانۍ پاليز داسې رغول شوی و چې د روغتيايي تغذيې او هوسا ژوند څرگندونه وکړي. ما له دې پاليزه گټه واخيسته او لږ څه سترې برنامې مې جوړې کړې لکه د «راځئ چې حرکت وکړو!» برنامه. له دې پاليزه سره مې ډېره مينه درلوده، ځکه هلته ما کولای شول چې له ماشومانو سره خاورې وکيندم.

غوښتل مې سپينه مانۍ داسې يو ځای واوسي چې ټول پکې هوساينه احساس کړي او ماشومان پکې ماشومان واوسي او د دې موکه ولري چې له لومړۍ مېرمنې سره رېسمان بازي وکړي.

ما او باراک له ملکې الیزابت سره ځانگړې علاقه درلوده. باراک به چې لیدله نو نیا به
یې وریادوله. خو ځله چې موږ له دې سره ولیدل نو ماته یې څرگنده کړه چې انسانیت
له تشریفاتو ډېر مهم دی.

له نېلسون مانډېلا سره ليدنې دا ليدلوری راوبانښه چې د راتلونکو کلونو لپاره مې په سپينه ماڼۍ کې ورته اړتيا درلوده. هغه دا چې واقعي تحول، آرامه رامنځته کېږي، په څو مياشتو يا يوه کال کې نه ترسره کېږي بلکې لس ګونه کاله غواړي او يا هم ټول عمر ته اړتيا لري.

غېږ کې نيول، زما لپاره هغه لاره ده چې خپل تظاهر پکې ولې کوم او له نورو سره اړيکه رامنځته کوم. دلته آکسفورډ پوهنتون دی او د اليزابت گرت اندرسون ښوونځي نجونې راسره لارې دي.

هېڅکله به پوځيان او د دوی کورنۍ هېر نه کړم، ځکه دوی هیلې درلودې او روحیه یې لوړه وه. دا هغه انځور دی چې د والتر رید په ملي طبي مرکز کې مې له هغوی سره لیدلي دي.

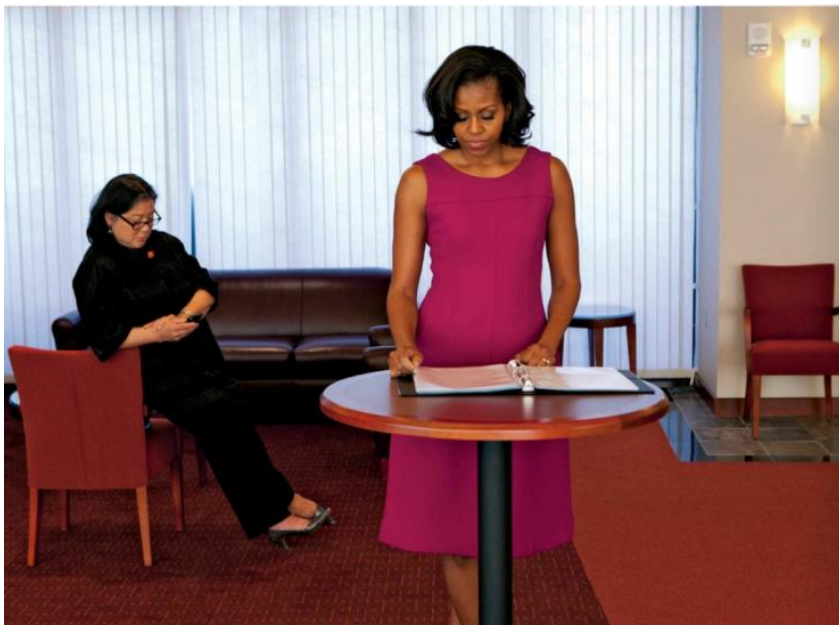
د هايدي پندلتن مور کلوپاترا کاولي پندلتن ده. دې ډېرې هڅې وکړې چې خپله لور له وسلوال تاوتریخوالي وساتي، خو داسې ونه شول. کله مې چې له دې سره ولیدل نو له ځانه سره مې وویل چې څومره غیرعادلانه ژوند دی.

تر شوني بريدۀ مې هڅه کوله هڅه وخت کور کې واوسم چې نجونې له ښوونځي څخه
کور ته راځي چې ښه راغلاست ورته ووايم. دا په سپينه ماني کې د ژوند کولو يوه
آسانتيا وه.

موږ له مالیا او ساشا سره ژمنه کړې وه چې که باراک ولسمشر شي نو یو سپی به ورته اخلو. دا ژمنه مو پوره کړه. بیا مو دوه سپي واخیستل چې انځور کې یې یو ویني چې «بو» نومي. په بل هغه مو «ساني» نوم کېښود.

هر پسرلی به مې چې کله د محصلينو په فارغتونډه کې وينا کوله نو هيله به مې دا وه چې له دوی سره مرسته وکړم چې خپلې توانايۍ درک کړي او هيله ولري. دا انځور په ۲۰۱۲ کال پورې اړه لري چې د ويرجينيا د تکنالوژۍ پوهنتون کې مې د وينا لپاره چمتووالی نيوه. شاته مې هم تينا تجين ده، دې مېرمنې ډېر زغم درلود او پنځه کاله يې له ما سره کار وکړ او هر کله به يې څو کارونه يو ځای ترسره کول، لکه دې انځور کې چې هم له ما سره مرسته کوي او هم په موبايل کې بوخته ده.

زموږ سپيان د سپينې مانۍ په اکثره ځايونو کې آزاده وو خو ډېر يې دا خوښېدل چې
په بڼ کې ځملي يا هم پخلنځي ته لاړ شي. دلته خوږه دوپلا ته ورغلي چې زموږ
خدمتکار و او دې ته په تمه دي چې يوه څه ورکړي چې ويې خوري.

موږ ډاډه وو چې لونيې مو فرصت لري چې د ځوانانو معمولي کارونه زده کړي، لکه موټر چلول خو دا راته مهمه نه وه چې له چایي زده کوي، یوازې زده کړه راته مهمه وه چې که هغه له استخباراتي چارواکو څخه هم وي.

که څه هم لومړۍ مېرمن وم او ډېر امتیازونه مې لرل چې ستونزې هم ورسره مل وې
مگر ما او باراک هڅه کوله چې د خپلو ماشومانو لپاره عادي واوسو. په دې انځور کې
مالیا، باراک او ما د ساشا د باسکېټبال ټیم لپاره تشویقي نارې وهلې.

که په ژوند کې مې یوازیني څه زده کړي وي نو هغه به د وینا له خوا که گټه اخیستل وي. ما ډېرې هڅې کړي چې حقیقت ووايم او داسې مسایل وړاندې کړم چې نور ورته چندان اهمیت نه ورکوي.

په ۲۰۱۵ کال کې له خپلې کورنۍ سره یو ځای د کانګرس له غړي جان لوییس او مدني ټولنو سره یو ځای شوو او د آلاباما د سلما له اېډمېنډ پټوس برېج سره مو د لاریون د پنځوسمې کلیزې په یاد لاریون وکړ. هغه ورځ رایاد شول چې هېواد مو تر کومه راغلی او څومره لاره ورته پاتې چې هغه ځای ته ورسې چې غواړي یې او وړ یې دی.

۱۷

کله چې په لومړي ټولگي کې وم نو يو هلک راغی او په ښوونځي کې يې پر دې مخ په سوک ووهلم. پېښه ناڅاپي وه، گنگسه يې کړم او همدا سوک د دې باعث شو چې په سترگو مې تپه تياره شي او په غوړونو کې مې کړنگاری. د غرمې ډوډۍ ته په ليکه کې ولاړ وو. ما له خپلې يوې ملگرې سره خبرې کولې چې څوک له ټولو تېز ځغلي يا دا چې شمعي رنگه گان ولې داسې عجيب نومونه لري. د دې هلک نوم مې هېر کړی و خو دا مې په ياد و چې ډېره يې ژوبله کړم، ډېره خوړېدم، لاندینی شونډه مې پرسېدلې وه او په سترگو کې مې اوبښکې راغلې وې. د دې پر ځای چې غوسه شم ځای پر ځای ولاړه وم. له همدې امله منډې مې کړې، کور ته لاړم او مور ته مې ځان ورورساوه.

زموږ ښوونکي له هغه هلک سره خبرې وکړې او هغه ته يې وويل چې ولې دې دا کار کړی؟ سبا ته زما مور هم ښوونځي ته راغله چې خپله هغه هلک وويني او ډاډه شي چې بيا به داسې کار نه کوي. هغه ورځ زموږ نيکه هم موږ کړه و چې هغه هلک ته ډېر غوسه و او غوښتل يې چې له مور سره مې ښوونځي ته راشي. په هر حال سبا ته هلک په خپل کار پېښمانه و او له ما يې بښنه وغوښته. ښوونکي هم پر ما ټينگار وکړ چې نوره اندېښنه ونه کړم.

کور ته چې لاړم مور مې خواږه پخول. راته يې وويل چې: «هغه هلک له يو شي وېرېده او غوسه و او د ده غوسه په تا پورې اړه نه لري.» بيا يې سر وښوراه او له ځانه سره يې ورو وويل: «بېچارگی زر رقمه کورنۍ ستونزې لري

چې ورسره لاس او گربوان دی.»

موږ په خپله کورنۍ کې له بدماشانو او زورگويانو سره داسې چلن درلود. زه په هماغه ماشوموالي کې پوهېدم چې بدماشان ډېر ډارن دي او د دې لپاره چې خپله وېره پټه کړي نو هڅه کوي چې ځانونه قهرجن وښيي. ما د دې مثالونه خپله شواخوا کې لیدل لکه زموږ د سیمې په یوه نجلۍ کې چې ډډي نومېده، همدارنګه زما په نیکه کې چې له خپلې مېرمنې یا زما له نیا سره یې ډېر بد چلن کاوه. څنګه چې دا کسان وېرېدل نو پر نورو یې برید کاوه. موږ مې ویل چې له داسې کسانو باید لرې واوسې او یوازې هغه وخت یې پر وړاندې ودرېږې چې مجبوره شې. موږ مې دا شعار د خپل ژوند اساس ګرځولی و چې: «هېڅکله د بدماشانو او زورگويانو توهین شخصي موضوع مه ګڼه. ځکه که داسې وکړې، نو له شک پرته به زیان وکړې.»

وروسته چې کله ستره شوم نو دا موضوع ژوند کې راته ستره ستونزه شوه. څلولېښت کلنه وم، هڅه مې کوله چې خپل مېړه سره مرسته وکړم چې ولېسې شي، مګر فکر مې هغې ورځې ته و چې په لومړي ټولګي کې د غرمې لپاره په لیکه کې ولاړه وم او مخ ته مې چا سوک راکړ. بیا مې یاد ته راوړل چې کله په ناڅاپي توګه یو کس ضربه ویني نو څومره خوږېږي او درد ګالي. ۲۰۰۸ کال کې به ډېری وخت زما زیاته اندېښنه دې ته وه چې هسې نه څوک راسره بدماشي وکړي او زور راته ووايي.

البته له هغه کال څخه نورې ډېرې ښې خاطرو هم لرم. د جولای پر پنځمه مو په مونتانا ایالت کې له بوت ښار څخه لیدنه کوله چې دا ورځ په تصادفي توګه د مالیا د زېږېدو له کلیزې سره هم برابره وه او انتخاباتو ته څلور میاشتې پاتې وې. بوت یو تاریخي ښار و چې د مسو معدنونه یې درلودل او د غرونو په سمسورو لمنو کې ودان شوی و. تېرو انتخاباتو کې د مونتانا وګړو جورج ډبلیو بوش ته رایه ورکړې وه، مګر اوسنی والي یې د دیموکرات ګوند

بدلون | ۳۵۱

غړی هم و. زما په اند دا ځای ډېر مناسب ځای و چې باراک باید ترې لیدنه کړې وای.

موږ داسې پلان نیولی و چې باراک به هره شېبه کې خپلو چلنونو او حرکتونو ته پام کوي. ځکه هر چېرې ده ته سترگې وې. هر ایالت ته به چې تلو نو خلک به دې ته ځیر وو چې چېرته سهاری کوي او کوم ډول غوښه راغواړي او څنگه هگۍ خوري. ده به چې سفرونه کول د بېلابېلو تلويزیوني شبکو شاوخوا پنځه ویشته خبريالان به ورسره وو او کله به چې په الوتکه کې وو نو دا خبريالان به د ده د انتخاباتي کمپاین له مسئولینو سره ناست وو. د هوټلونو په دهلېز او هوټل کې به هم په ده پسې ول، په هر تمځای کې به یې هم ورپسې منډې وهلې او د ده هر څه یې ثبتول. که د ولسمشرۍ نوماند به زکام کېده یا به گرانیه سینگارټون ته تلو یا به یې په روستوران کې گرانیه خردل (یو ډول بوتی دی چې سویا ته ورته دی: ژباړن) راغوبستل، نو دوی به یې هر څه یې ثبتول. (باراک په تېرو کلونو کې داسې تېروتنې کړې وې چې د نیویارک ټایمز په لومړۍ پاڼه کې پرې مطالب لیکل شوي وو او همدا خبرونه شېبه په شېبه په انټرنېټ کې هم خپرېدل.) دې خبريالانو غوښتل چې دې پوښتنو ته ځوابونه ومومي: «آیا انتخاباتي نوماند یو کمزوری کس دی؟ مغرور دی؟ غولوونکی دی؟ یا یو واقعی امریکایي دی؟»

ټاکنې ازموینې ته ورته وې چې څو پړاوونه یې لرل او دا پکې څرگندېدل چې آیا د یوه هېواد یو رهبر د رهبرۍ اړینې وړتیاوې لري او که نه. داسې وو چې هره ورځ پر اېکس وړانگه باندې د راتلوونکي ولسمشر د اروا انځور اخیستل کېده. که کوم چا به خپله ټوله کورنۍ په بشپړه توګه امریکایانو ته نه ورسودله نو نه ټاکل کېده. هر نوماند خپل ټول اجتماعي، شغلي او مالیاتي سوابق باید په کامله او شفافه بڼه وړاندې کړي وای، خو که بیا چا داسې کولای نو ډېره زیانونه یې هم لرل. هغه وخت ملفون نوی نوی بازار ته راغلی و. همدارنګه فېسبوک او

ټوټېر هم نوي رامنځته شوي وو. موږ نوي پېر ته ورننوتلو چې له راتلونکي څخه مو يې خبر نه درلود.

باراک نو نوره هڅه نه کوله چې يوازې ديموکرات رای ورکونکي خپلې خوا ته راواړوي بلکې د امريکا ټول خلک يې په پام کې نيولي وو. د آيو غونډه تېره شوې وه. له دې غونډې وروسته سيالي نوره هم سخته شوې وه او کله کله ډېره بده هم وه چې څوک پرې شرمېدل. په ۲۰۰۸ کال کې باراک او هيلري کلينټن په دې هڅه کې وو چې له يو بله وړاندې شي. د جنوري مياشتې تر وروستيو پورې جان اډوارډز، جو بايډن او ځينې نور نوماندان له انتخاباتو ووتل. د فبروري مياشتې تر نيمايي پورې باراک وکولای شول چې په پرېکندډه توگه له خپلو سيالانو وړاندې شي. ماليا به هر کله له ما پوښتل چې ابا مې کله ولسمشر کېږي؟

ما به ورته ويل: «گرانې، تر اوسه څرگنده نه ده.»

بلاخره جون مياشت کې هيلري ومنله چې په انتخاباتو کې يې د بريا چانس لږ دی. هغې به په دې کار کې چې هر څومره څنډ کاوه نو هومره به يې زموږ زياته انرژي ضايع کوله او که هر څومره ژر يې دا واقعيت ويلي وای نو باراک کولای شول چې ځان چمتو کړي چې له جمهوريپال نوماند جان مکېن سره سيالي وکړي. مکېن د آريزونا ايالت پخوانی سناټور و، همدارنگه د جگړې د اتل په نامه هم يادېده او د ولسمشر جورج ډبليو بوش په پرتله يې متفاوته څېره درلوده.

موږ چې د جولای په څلورمه بوت ښار ته لاړو دوې موخې مو درلودې. باراک څلور ورځې وړاندې په ميسوري، اوهايو، کولوراډو او شمالي ډاکوتا ايالتونو کې تبليغات کړي وو او په هغه حساسو شېبو کې يې نه شول کولای چې د ماليا د زېږېدنې د کليزې په خاطر زموږ خوا ته راشي. له همدې امله موږ الوتکه کې کېناستو او ده ته ورغلو. له موږ سره د باراک ميرېزۍ خور مايا، د

٣٥٣ | بدلون

هغې مېړه کونړاد او د هغوی څلور کلنه لور سهيلا هم وو. د باراک خورڅه هم ډېره ښکلې، گلالي او مينه‌ناکه وه. هغه ورځ کې په امريکا کې يو بل ستر ملي جشن هم وو. د بوت ښار خلک ډې مېلمه‌پاله وو او د خپلو دوکانونو په مخ کې يې پوسترونه راځوړولي وو چې هغې کې يې ليکلي وو چې ماليا د زېږېدو کليزه دې مبارک. له چا سره به چې موږ کتل نو زموږ له لوبو سره به يې په ډېرې مهربانۍ چلن کاوه او موږ ته به يې ډېر درناوی درلود. حتا دوی خپله هم اعتراف وکړ چې که يوه ديموکرات ته رايه ورکړي نو دا به داسې وي چې گنې يو پخوانی دود تر پښو لاندې کېږي.

زموږ انتخاباتي کمپاين داسې پلان جوړ کړی و چې انتخاباتي غونډه او د ماليا د زېږېدو د کليزې لمانځل به په يوه ورځ ترسره کېږي. زه چې غونډې ته لاړم او دومره کسان مې وليدل چې شمېر يې ډېر زيات وو نو بيخي ډېره حيرانه شوم. همدارنگه د دوی په چلن کې صميميت و چې ما ته يې ډېر ارزښت درلود. په هر حال د ۲۰۰۸ کال د جولای مياشتې څلورمه نېټه ماته يوه داسې ورځ ده چې ډېرې ښې خاطري ترې لرم. لس کاله وړاندې ما او باراک په زېږدخونه کې هېڅکله داسې فکر نه کاوه چې د راتلونکې يوې لسيزې په اوږدو کې به د هغې دونيا په اړه په دومره څه وپوهېږو چې ژوند کې کوو.

ما د تېرو لسو کلونو اکثره وختونه د دې لپاره تېر کړي وو چې د خپلې کورنۍ او خپل کار ترمنځ تعادل رامنځته کړم. ما غوښتل چې هم ماليا او ساشا ته ښه مور واوسم او هم په ټولنه کې يوه ښه او مناسبه دنده ولرم. خو اوس د دې وخت رارسېدلی و چې خپله مورولي بايد له سياست او د باراک له هيلو سره همغږې کړم چې په ټولنه کې ستر بدلونونه راولو. سياست ماته ډېر متفاوت و. سربداله کولم يې. کله چې له آيووا څخه راخلاص شوو، نو دومره بوخته شوم چې ومې پتېيله چې له روغتون نه رخصت واخلم. حتا دومره وخت مې هم پيدا نه کړ چې دفتر ته لاړه شم او هلته خپل وسايل راټول کړم او يا هم مخه ښه

وګړم. اوس مې په انتخاباتي کمپاین کې ټول وخت لګېدو او ټوله انرژي مې پکې خلاصېده. خو په عین حال کې مې دا هڅه هم کوله چې خپلو ماشومانو ته هم وخت ولرم.

دا وخت مونږه ایالت کې وم. غونډې مو لرلې او د مالیا د زیږېدو کلیزه مو لمانځله. پارک کې وو، زیات خلک راغلي وو، ټولو د زیږېدو د ورځې ترانه زمزمه کوله، زه هم هلته له مالیا سره ولاړه وم له خلکو سره غږېدم، ډېر خلک چمنونو کې ناست وو همېرګرډنه یې خوړل، زموږ خواته به هم راتلل او مالیا ته به یې مبارکي ورکوله. هلته چې څوک راغلي وو نو داسې ورته ښکارېدل چې موږ ډېرې ښې او خوږې لوبې لرو. همدارنګه دوی زموږ د کورنۍ صمیمیوالی ته هم په ښه سترګه کتل. خو زه په دې فکر کې وم چې زموږ لوبې دې مراسمو ته په کومه سترګه ګوري او له غرمې وروسته چې ما او باراک له رای ورکوونکو سره مخه ښه وکړه او یو بل ته مو غېږه ورکړه آیا زموږ لوبې به دا ورځ په یاد ولري.

په ژمي کې دولتي چارواکو ما او زما لوبو ته شخصي ګاردان راکړل چې زموږ ساتنه یې کوله. یعنې کله به چې ساشا او مالیا ښوونځي یا بل ځای ته تللې نو ساتوونکي به هم ورسره وو او د دوی ساتنه به یې کوله. حتا هغه مېله کې چې موږ ګډون کړی و نو بیا هم هماغه ساتونکي له موږ سره وو او شاوخوا یې هر ډول مشکوکو حرکاتو ته پام کاوه. البته په معمولي توګه نجونو ساتونکي نه لیدل، یعنې پټ به ګرزېدل او پټه ساتنه به یې کوله. د دوی شتون ما او باراک ته ډاډ راکاوه. موږ ته کورنۍ د انتخاباتو له رایو مهمه وه. نجونو له سیاست یا د خپل پلار شاوخوا کسانو یا دیموکراسۍ او یا سپینې ماڼۍ سره علاقه نه درلوده. هغوی یوازې په یوه کوکري پسې وې چې لوبې ورسره وکړي یا شاوخوا یوه نژدې پلورنځي ته ورشي او هتله ځانونو ته آیسکریم واخلي.

اوس مهال زه او مالیا هغه تېر وختونه راپادوو او هغه ورځ یادوو چې هغه

بدلون | ۳۵۵

اته کلنه وه، باراک یې د کټ ترڅنگ ناست وو او ترې ویې پوښتل: «که پلار دې ولسمشر شي ته به څنگه احساس ولرې؟ دا ښه فکر دی؟» مالیا هم خپل پلار بنکل کړ او ورته کړل یې: «هو پلاره دا به ډېر ښه وي.»

هغه شپه مالیا هېڅکله پر دې نه پوهېده چې که باراک تصمیم نیسي چې ولسمشرۍ ته ځان نوماند کړي، نو زموږ ژوند کې به په بشپړه توګه بدلون راشي. له دې وروسته دا په خپل کټ کې په بل اړخ شوه، خوب پرې راغی او ویده شوه.

هغه ورځ موږ په بوت ښار کې له یو بل سره په ګډه د هغې ځای سیمه یز موزیم ولید. له اوبو ډک ټوپکونه مو راواخیستل، یو بل سره مو ټوکې وکړې، ښه ساعت مو تېر شو او په چمن کې مو فوټبال وکړ. باراک په ځینو ځایونو کې خبرې کولې. ډېرو کسانو ته یې لاس ورکاوه. خو بیا به کله ناکله زموږ خوا ته هم راغی، مالیا او ساشا به ورسره مستي کوله او موږ به خندل. باراک ښې وړتیاوې درلودې چې له خنډونو او ستونزو سره مقابله وکړي. ما د ده دا کار په زړه کې ډېر ستایه او پوهېدم چې که هر کله وخت ومومي نو خپلو ماشومانو ته به ښه پلار وي. هغه له مایا او کنراد سره خبرې کولې او کله به چې سره ګرزېدو نو لاس به یې زما پر اوږه رااچولی و. خو موږ هېڅکله سره یوازې شوي نه یو او خلوت مو نه دی کړی. تل به ساتوونکي، مطبوعاتي خبریالان، زموږ د کمپاین کارکوونکي او عکاسان رانه چاپېر وو چې له لرې به یې انځورونه اخیستل. مګر دا موضوع نوره راته عادي شوې وه. موږ خپل ژوند څو ځوانانو ته ورسپارلی و چې هوښیارن او ځواکمن وو. مګر دا موږ ته ډېره دردناکه وه چې نور د خپل ژوند په هېڅ اړخ کنترول نه لرو. د مثال په توګه، کله به چې ما غوښتل چې له سوپر مارکېټ څخه څه واخلم، نو له چا نه به مې غوښتل چې دا کار راته وکړي، یا که به مې غوښتل چې له باراک سره خبرې وکړم، هغه به نه و، ما به د هغه د انتخاباتي کمپاین له کوم غړي سره اړیکه نیوه چې هغه به بیا باراک ته زما پیغام

وررساوه. يا به مې په داسې برنامو او فعاليتونو کې گډون کاوه چې نه مې خوښېدل.

هغه شپه مو په بوت ښار کې يوه کورنۍ مرکه هم درلوده. موږ به معمولاً خبريالان له خپلو لوبو لرې ساتل، مگر دا ځل مو ومنله چې هغوی هم له موږ سره په مرکه کې وي. د انتخاباتي کمپاين غړو هم باور درلود چې ډېره ښه ده چې خلک په تلويزيون کې باراک د يوه پلار په نقش کې هم وويني. هغه له خپلو ماشومانو سره مينه درلوده او همدارنگه نور ټول ماشومان يې هم خوښېدل. ښايي همدا لامل هم وو چې ولسمشر شوی وای.

په دې توگه موږ څلور واړه په يوه پارک کې په يوه کوچ کې کېناستو او شاوخوا پنځلس دقيقې مو په اکسس هاليوود برنامه کې له ماريانا منونس سره مرکه وکړه. ماليا خپل وېسته د لکۍ په څېر تړلي وو. ساشا هم سرې جامې اغوستې وې. منونوس په ډېرې مهربانۍ او صميميت ځينې پوښتنې کولې او ماليا به هم له لږ فکر کولو وروسته ځواب ورکاوه. د مثال په توگه يو ځل يې وويل چې کله يې پلار کوم ملگري يا ملگرې ته لاس ورکوي نو خجالت باسي يا کله يې چې پلار د انتخاباتي کمپاين ځينې توکي د دروازې په مخ کې ږدي نو دا کار يې د کور د بې نظمۍ باعث کېږي. مگر ساشا همداسې يې حرکت نه وکړه. په مرکه کې يې يوازې يو ځل مخ راواړاوه او رانه ويې پوښتل: «مورې، نو کله څو او آيسکريم خورو؟» يو ځل يې هم د مرکې په پای کې وويل: «د ابا وېسته يو وخت چنگچنگي وو اوس خو داسې نه دي. ټولو وځندل.»

دا مرکه څو تلويزيوني چينلونو کې هم خپره شوه چې خلکو يې ښه هرکلی وکړ. ساشا او ماليا د ماشومتوب په خاطر د خپل پلار په اړه ځينې خبرې کړې وې. مگر په ناڅاپي توگه د هغوی خبرې د نړۍ په ورځپاڼو او انټرنېټي سايټونو کې په بېلابېلو ډولونو تعبير او تفسير شوې چې زه او باراک يې خواشينې کړو. ډېر پېښمانه شوو چې په داسې مرکه کې مو گډون وکړ چې کومه سياسي بڼه يې

بدلون | ۳۵۷

نه درلوده او بل دا چې په دې مرکه کې مو بايد ماشومانو ته گډون نه وای ورکړی.

موږ کې هېوادوالو سترگې خښې کړې وې او موږ هم د خپلو خلکو په اړه په ډېر څه وپوهېدو. په ورکتوب کې مې د خوښې وړ هنرمنده وينفري وه. د دې سندري مې ډېرې خوښېدې. دا به په بېلابېلو وختونو کې زموږ انتخاباتي کمپاين ته راتله او خلکو ته به يې سندري ويلې. خلکو به هم له موږ سره ډېره مينه کوله. زه به ډېره حيرانه وم. پوهېدم چې که امريکايانو لومړی ځل يو تور پوستی ولسمشر انتخاب کړی وای نو دا به د امريکايانو له خوا نړيوالو ته يو ښه پيغام و.

البته څومره چې باراک مشهورېده هومره يې مخالفان هم زياتېدل چې د ده په تېر ژوند کې به يې پلټنې کولې او غوښتل يې چې د ده په تېر ژوند کې يوه داسې موضوع پيدا کړي چې د ده په شخصيت يو تور داغ کېږدي. له نېکه مرغه باراک په داسې چټلو چلونو باندې پوهېده او دا موضوع د دې باعث نه کېده چې خواشينی شي او يا هم شاتگ وکړي. خو ما که له ټولنيز ژونده څومره درسونه هم زده کړي وو او پر ځان مې زيات باور هم درلود مگر بيا هم ماشومتوب مې راته مهم و او دې ته مې اندېښنه وه چې نور د ما په اړه څه فکر کوي.

کله چې باراک د آيو ايلت په نظروېستنو کې بريالی شو نو له دې وروسته زما ويناوې او پيغامونه هم ورو ورو حساس او پرشوره شول. ما به چې ليدل چې زرگونه کسان په ډېره مينه د باراک انتخاباتي کمپاين ته راځی نو ډېره به خوښېدم او خوشحالي به مې احساسوله.

يوه ورځ ميلواکی ته تللي وو. ماته د وينا وار راورسېد. دا مهال مې فکر وکړ چې نوره اړتيا نشته چې د پاڼو يا د يادښتونو له مخې خبرې وکړم. زما خبرې ساده او صميمانه وې. يعنې زما د مېړه پر خلاف وې، ځکه هغه په فصاحت او بلاغت غږېده او خبرې يې سنجېدلې وې. پر دې اساس ما وويل

چې که باراک په ټاکنو کې بريالی شي نو هيله يې دا ده چې امريکايي پوځيان له عراقه راووزي. همدارنگه په هوسا طبقه به ماليات د تېر په شان کړي او هڅه به وکړي چې د امريکا د ټولو خلکو لپاره روغتيايي بیمه تصويب کړي. په پای کې مې د خپلو تېرو ټولو ويناوو په شان خپله خبره په دې جمله پای ته ورسوله چې که هغه انتخاب کړی نو هېواد ته به مو ټولې هيلې بيا راشي.

د دې ورځې په سبا په ويسکانسين ايالت کې وم. کيتي راته زنگ وکړ او راته کړل يې چې د انتخاباتي کمپاين کوم غړي راسره اړيکه نيولې او راته ويلي يې دي چې کومه ستونزه رامنځته شوې. گواکې داسې ښکارېدل چې ما په ميلواکي ښار کې داسې خبره کړې وه چې ستونزې يې راتوکولې وې. زه هم حيرانه وم او کيتي هم. ځکه څه چې ما په ميلواکي کې ويلي وو هغو ويناوو ته ورته وو چې د تېرو مياشتو په اوږدو کې مې په بېلابېلو ځايونو کې ويلي وو. دا څنگه شونې وه چې هغه وخت ستونزې نه رامنځته کېدې او اوس رامنځته شوې؟

څېړنې او ارزونې مې وکړې چې بالاخره يوه شوم چې داسې ولې شوي. يوه کس زما څلورېشت دقيقه يي خبرې اېډېټ کړې وې او د هغې ځينې برخې يې پاکې کړې وې او ځينې ځانگړي کلمات يې سره نژدې کړي وو او يو لس ثانيه يي کلبې يې جوړ کړې و. دا کلبې ډېر ژر هر چېرې خپور شو. په دې کلبې کې زما ټولې سمې او هيله ښوونکې خبرې سانسور شوې وې او يوازې هغه برخې يې پکې راغلې وې چې د ناهيلۍ وې. د وينا محتوا مې هم په بشپړه توگه بدله شوې وه. بالاخره په ورځپاڼو کې دا هر څه داسې راغلي وو چې ميشل يوه واقعي هېوادپالې نه ده، تل يې له امريکا څخه بد راځي او همدا د دې واقعي شخصيت دی او کومې نورې خبرې چې کوي دا ټولې خبرې يې له ځانښودنې پرته بل څه نه دي. دا لومړنۍ ضربه وه چې ما خوږله او لامل يې هم زه وم. ما هڅه کړې وه چې ساده خبرې وکړم او عادي وغږېم، مگر په ناڅاپي

بدلون | ۳۵۹

توگه مې يوه جمله پر خوله راوړې وه چې اوس يې له داسې ستونزو سره لاس او گربوان کړې وم او همدا جمله هر چېرې راته يادېده. هغه جمله چې زه يې خورولې وم دا وه: «زه په خپل ټول ژوند کې دا لومړی ځل دی چې په پر خپل هېواد افتخار کوم.» دا جمله داسې معنا شوې وه چې له دې مخکې مې له خپل هېواده کرکه درلوده او له امريکا متنفره وم.

هماغه شپه شيکاگو ته لاړم. بد احساس مې درلود. پوهېدم چې مليسا او کيتي هم دا منفي گنگوسي اورېدلي خو زما روحيې ته په کتو سره يې څه نه ويل. موږ تېر کال کيلومترونه کيلومترونه سفرونه کړي وو، د هېواد بېلابېلو برخو ته تللي وو، د هېواد په گوټ گوټ کې مو په مختلفو غونډو کې گډون کړی وو، ډېر وخت مو نه درلود نو په ولاړه ولاړه مو څه کم خواړه خوړلي وو، د زياتو شتمنو کورنو ته تللي وو چې پيسې راټولې کړو او په ډېرو ارزانيه الوتکو کې مو سفرونه کړي وو او اوس نو گواکې داسې ښکارېدل چې ما هر څه يوازې په يوه وينا خراب کړي وو. کيتي څومره زيار گاللی و او له څومره عکاسانو سره لاس گربوان شوې وه چې د دې دوه برابره عمر يې درلود او دوی ته يې ويلي وو چې څنگه انځور واخلي او څومره هغه خبريالان يې دگلي وو چې ناوړه او بې ځايه پوښتنې يې کړې وې، يا مليسا څومره برنامې برابرې کړې وې او د څومره مراسمو همغږي يې ترسره کړې وه او که څه هم دا يې خوښېدل چې د خپلو خپلوانو او دوستانو محفلونو ته ورشي خو زموږ په خاطر يې هر څه پرېښي وو او خپل شخصي ژوند يې ماته ځانگړی کړی و چې زه وکولای شم چې کومې دندې لرم دا دندې په ښه توگه ترسره کړم او اوس نو دا زه وم چې په يوه احمقانه جمله مې هر څه خراب کړي وو.

کله چې کور ته ورسېدم، نجونې مې ویدې کړې او مور مې ولېږله چې خپل کور ته يې لاړه شي او استراحت وکړي. له دې وروسته مې باراک ته زنگ وروکړ. د ويسکانسين ايالت لومړنۍ ټاکنې پيل شوې وې او سيالي ډېره شديده وه.

هیلري تل په باراک باندې د هغه د روغتيايي بيمې د برنامې په خاطر نيوکه کوله. احساس مې کړل کله چې باراک زما خبرې واورېدې نو اوږې يې پورته واچولې او راته کړل يې: «گوره کرانې، دا ټول له دې امله دي چې ته اوس زموږ په انتخاباتي کمپاين کې په يوه مهمه مهړه بدله شوې يې او ډېره ځواکمنه يې نو ځکه ځينې هڅه کوي چې په تا کې منفي ټکي پيدا کړي او ستا پر وړاندې يې وکاروي او همدا بيا نشر کړي.»

زما چارې يې وستايلې، مننه يې رانه وکړه او راته کړل يې چې ښه روانه يې، زه درسره مينه لرم او غواړم پوه شې چې دا کار ډېر سخت کار دی. مگر بالاخره پای ته رسي، اندېښنه مه کوه.

په دې برخه کې هم باراک هم پر حقه و او هم نه. د ۲۰۰۸ کال د فبروري په ۱۹ نېټه باراک د ويسکانسين ايالت په لومړنيو انتخاباتو کې په زيات توپير سره بريالی شو. يعنې ما د خپلې وينا په خاطر هغې ته هېڅ کوم زيان نه وو رسولی. هماغه ورځ سيندي مککين يو نېشداره پيغام راواستاوه. په خپل پيغام کې يې راته ويلي وو: «زه پر خپل هېواد افتخار کوم. نه پوهېږم چې ته څه نظر لرې. مگر څنگه مې چې وويل زه پر خپل هېواد ډېر وياړم.» انټرنټ کې هم په دې اړه ډېرې ريشخندۍ وشوې. خو شاوخوا يوه اونۍ وروسته دا ټول شورماشور غلی شو. ما او باراک له خبريالانو سره خبرې وکړې او ټينگار مو وکړ دا چې گورو چې دا دومره خلک زموږ په انتخاباتي کمپاين کې فعاليت کوي، دا ټول هغه کسان دي چې په دې هېواد کې په ديموکراسۍ باور لري او دا ټول هغه کسان دي چې له ټولو هېوادوالو سره اړيکه نيسي او دوی هڅوي چې موږ ته رايه راکړي. موږ په دوی ټولو ډېر وياړو. له هغې وروسته ما هڅه وکړه چې څه وایم بايد ورته پام وکړم او هېڅکله داسې وينا ونه کړم چې ستونزې راوټوکوي. مگر بيا هم ترې نه خلاصېدم او راپسې ويل يې چې تندخويه او جنګره يم. د داسې کسانو د مخالفت محتوا د نژاد پرستۍ له مخې وه. دوی په ما پسې

بدلون | ۳۶۱

دندورې جوړولې او غوښتل يې چې په رای ورکوونکو کې وېره رامنځته کړي او د ويناوو لنډيز يې دا وو: «اجازه مه ورکوي چې تور پوستان پر موږ غلبه وکړي. هغوی زموږ او ستاسو په شان نه دي.»

په دې تېل ماټېل کې اي بي سي تلویزيوني چينل د جرמيا وايټ کشيش له موعظو يو کلېپ جوړ کړ چې له تاوتریخوالي ډک و. دې کلېپ کې نوموړي کشيش په ډېرې غوسې د امريکا په سپين پوستانو وردانگلي وو او ويلي يې وو چې هغوی د هر ډول ټولنيزو بدمرغيو سرچينه دي. ما او باراک هم دا کلېپ وليد. کشيش ډېر غوسه ښکارېده. همدې کشيش زما او د باراک نکاح هم تړلې وه او زموږ اولادونو ته يې د تعميم غسل هم ورکړی و. زموږ دواړو نیکونو هم سپين پوستانو ته په بده سترگه کتل. ما خپله څو څو ځلې ليدلي وو چې نیکه مې له سپين پوستو کرکه کوله او د خپل پوستکي د رنگ په خاطر پر دې بريالی شوی نه و چې په خپل ژوند کې پرمختگ وکړي. همدارنگه ده به دا هم ويل چې لمسی يې بايد په هغو سيمو کې لوبې ونه کړي چې سپين پوستي پکې دي. ځکه هلته يې امينت خوندي نه دی. خو باراک له خپلې نيا توت سره همغږی و چې د نژاد په اړه يې داسې يو باور درلود چې له نژاده هاخوا وو. مگر بيا هم له دې سره سره دې خپل تور پوستي لمسي ته يو ځل ويلي وو چې کله ناکله چې په سړک کې له تور پوستانو سره مخ کېږي نو ترې وېرېږي. زموږ ټولو نیکونو په نژادي تبعيض کې وده کړې وه او همدې حالت کې روزل شوي وو. له همدې امله کله چې موږ د رايټ کشيش افراطي خبرې واورېدې نو ډېر ووېرېدو. موږ پوهېدو چې داسې کسان په دواړو نژادونو هم تور پوستو او هم سپين پوستو کې شته چې خبرې تحريفوي او نژادي برتري غواړي.

حتا شل کاله وړاندې ما په پرېنستون پوهنتون کې په دې اړه يوه رساله هم ليکلې وه. دې رساله کې مې د تور پوستانو د هويت او نژاد په اړه د دوی احساسات بيان کړي وو. هغه وخت هم رسنيو وويل چې دا د يوې تور پوستې

له خوا توندې او تېزې ويناوې دي او ليكواله يې يوه افراطي ليكواله ده چې بې ځايه خبرې يې ليكلې. حتا يوه كس په يوه انټرنټي مقاله كې ليكلي وو چې زما دا رساله اصلاً د لوستلو وړ نه ده، ځكه د يوه انسان په خوله نه ده ليكل شوې. زموږ دښمنانو هڅه كوله چې زموږ خبرې تخریب كړي او په ښكاره يې راپسې ويل چې موږ د دې هېواد نه يو او په دې هېواد پورې اړه نه لرو. د باراك يو انځور هم ايستل شوی و چې لونگی يې پر سر وه او سوماليایي جامې يې اغوستې وې. په يوه انټرنټي سايت كې داسې گونگوسې هم وې چې باراك مسلمان دی او ځان يې پټ كړی. بيا بله خبره وشوه چې ويل يې باراك په هاوايي كې نه دی پيدا شوی، بلكې په كنيا هېواد كې پيدا شوی نو ځكه امريكايي نه دی او د دې وړتيا نه لري چې ولسمشر شي.

په اوهايو، تكزاس، ورمونت او ميسي‌سيسي ايالتونو كې چې كله ما د انتخاباتو په لومړني پړاو كې خبرې كولې نو تل مې خلك يووالي ته رابلل چې خوشينه واوسي. ما د راتلونكي په اړه خبرې كولې. خو په ما پسې به يې دروغ تړل او راپسې ويل به يې چې يوه خشنه نظامی یم یا به يې په انټرنټ كې گنگوسې راپسې خپرولې چې سپين پوستانو ته سپينكي وایم. دا ټول دروغ وو. جون مياشت كې چې بالاخره په رسمي توگه باراك د ديموكرات گوند له خوا ولسمشری ته نوماند شو نو ما د كمرو په مخ كې په مينه‌سونا ايالت كې په ټوكه باراك ته يو سوک ورکړ. بيا وروسته خبريالانو هغه سوک ته د يوې ترهگرې د سوک نوم ورکړ او بيا يې اعلان کړل چې موږ خطرناکه موجودات يو. حتا په يوه خبري شبكه كې وويل شول چې زه د اوباما موږ يم او بيا يې گنگوسه خپره کړه چې ما له باراك سره واده نه دی کړی.

شخصيت مې ډېر تخریبېده، کارتونه مې ايستل کېدل، له ما يې يوه وېروونکې څېره جوړوله چې ډېره ډنگه او بدماشه یم او د نارينه نارينه‌توب ترې اخیستلای شم. نوره له دې گنگوسو ډېره زياته سترې شوې وم. تل به مې خلکو

بدلون | ۳۶۳

ته دليونه ويل چې نژادپاله نه يم، امريکايي يم. احساسول مې هر څه چې کوم نو نشم کولای چې د هغې بې اعتبارۍ مخه ونيسم چې د دښمنانو له خوا راپسې رامنځته کېږي. زه يوازې يوه تور پوستې او ځواکمنه مېرمن وم. مگر ځينو نورو راته د يوې خشې او توندخويه مېرمنې په توگه کتل. دې خبرو ډېره غوسه کړې وم او ژوند يې راته تريخ کړی و. گواکې داسې هم ښکارېدل چې دښمنان څه راپسې ووايي، زه ورو ورو په هماغسې څه بدلېږم. احساسول مې چې په لومه کې ښکېل يم او د تېښتې لار نه لرم.

کله کله به دوکمنه شوم او د دې ټولو توهينونو او رټنو پرته به مې د باراک په انتخاباتي کمپاين باندې ورواچوله او ويل به مې چې د دې هر څه لامل د باراک انتخاباتي کمپاين دی. دې ته مې هم پام شوی و چې د نورو نوماندانو له مېرمنو څخه زما فعاليت زيات دی او همدا لامل هم دی چې دومره ډېر بريدونه راباندې کېږي. ما هوډ درلود چې د دې ټولو بريدونو پر وړاندې ودرېږم او چوپه پاتې نه شم يا له باراکه وغواړم چې له ما ملاتړ وکړي. خو د کمپاين مسئولينو به راته ويل او ټينگار به يې راته کاوه چې ښه دا ده چې چاته ځواب ور نه کړم، غلې پاتې شم او صبر وکړم. دوی په پرلپسې توگه راباندې ټينگار کاوه چې سياست همدا دی. يعنې سياست خپله ځانگړې دنيا درلوده چې هېڅ قانون پکې نه رعايتېده. روحیه مې ډېره کمزورې شوې وه. له همدې امله يوه شپه باراک شيکاگو ته راغلی و. کور ته هم راغلو. موږ په پخلنځي کې سره کېناستو. ما په دې اړه خپلې ټولې خبرې باراک ته وکړې او ورته کړل مې چې چې نور له تاسو سره کار نه کوم. که داسې وي چې ټولې تلویزيوني شبکې او انټرنټي سايټونه وايي چې زه ستا انتخاباتي کمپاين ته زيان رسوم نو غوره دا ده چې ځان گوښه کړم.

بيا مې ورزياته کړه چې زه، مليسا او کيتي نور د دې رسنيو له لاسه تر پوزې راغلي يو او د سفر لپاره هم کافي بودیجه نه لرو. دا مې هم ورته وويل

چې ټولو رسنيو او تلويزيوني شبکو تر نظر لاندې کړې يم، تل راپسې دروغ تړي او گونگوسې راپسې جوړوي. زه نه ورته تسليمېدلای شم او نه هم له ځانه دفاع کولای شم، نوره ستړې شوې يم، ښه دا ده چې کور کې پاتې شم او د نجونو ساتنه او پالنه وکړم. يعنې د عادي مېرمنې نقش ولوبوم او يوازې سترو مراسمو ته درشم او درته موسکه شم. باراک زما ټولې خبرې په زغم واورېدې. پوهېدم چې دی هم ډېر ستړی دی او غواړي لږ ویده شي. له دې مې کرکه راغلې وه چې زموږ په سياسي ژوند او کورني ژوند کې درز پيدا شوی و. دی هم له ستونزو، سيمينارونو او خبرو اترو سره لاس او گربوان و او ما نه غوښتل چې ده ته اضافي بوج شم. باراک لږ حيران شوی و. ماته يې وکتل او راته ويې ويل: «ميشل، ته ښه پوهېږې چې موږ ته هغه مېرمن يې چې زياته اغېزه لري. البته که غواړې ځان گوښه کړې زه دې درکوم. هر څه چې کوي هغه وکړه.» بيا يې راته وويل: «ته د انتخاباتي کمپاين هېڅ پورې نه يې مگر که غواړې دې لارې ته ادامه ورکړې نو زياتو مالي سرچينو ته به هم اړتيا ولرې چې زه به حتماً يوه لاره ورته پيدا کړم او مالي سرچينو نه به مو بې غمه کړم.»

کله مې چې د ده خبرې واورېدې لږ څه آرامه شوم. مگر همداسې مې احساسول چې د هغه لومړي ټولگي د ماشومې په څېر يم چې د سباناري په ليکه کې يې پر مخ باندې کلک سوک خوړلی وي.

دوې ورځې وروسته په شيکاگو کې د ډېويډ اکسلرود دفتر ته لاړم. له والري سره کېناستم او زما د څو ويناوو وډيوگانې مو وکتلې. دوی دواړو راته وويل چې تا ډېره هڅه کړې چې د باراک ملاتړ وکړې او زه يې تشويق کړم. خو اکسلرود زما د وينا وډيو بيا چالانه کړه. مگر دا ځل به يې کله کله دروله هم چې زه خپلو حرکتو او د خپلې خبرې ښې ته وکتلای شم. په دې توگه ما وکتل او پوه شوم چې په خپلو ويناوو کې له حده زياته جدي يم. همدا لامل و چې زموږ مخالفينو ته يې موکه ورکړې وه چې زما د ويناوو په وډيويي کلېپونو کې

بدلون | ۳۶۵

لاسوهنې وکړې او ما د یوې عصبي مېرمنې په توګه امریکایانو ته ورنښکاره کړې. همدارنګه پوه شوم چې که باراک زما په کچه جدي غږېدلی وای نو چا پرې نیوکه نه کوله. مګر زه د یوې انتخاباتي پروسې نوماند نه وم او له ما څخه دا تمه نه کېده چې داسې جدي خبرې وکړم او خپل تندي تريو ونیسم. هغه ورځ زما ویډیويي کلیپونه ما، اکسلرود او والري تحلیل او تجزیه کړل. په پای کې زما اوشکې راغلې. اوس پوهېدلې وم چې په هماغو کوچنیو ځایونو کې په ډېره ښه توګه ما کولای شول چې له خلکو سره ښه اړیکه برقراره کړم. مګر په سترو غونډو کې اړتیا وه چې خبره مې خوشحاله او صمیمانه ښه غوره کړي. ما باید په خپلو بدني حرکاتو زیات کار کړی وای. بیا وروسته مې اندېښنه شوه چې هسې نه اوس ډېر ناوخته شوی وي.

له والري سره مې له پنځلسو کلونو زیاته ملګرتیا درلوده نو ترې ومې پوښتل چې ولې دې له هر چا نه ژر راته ونه ویل چې کله ویناوې کوي نو ډېره عصبي وي او ګډوډ حرکتونه کوي.

هغې وویل چې دې موضوع ته چا دومره پام نه درلود. بیا یې پسې زیاته کړه چې د انتخاباتي کمپاین غړو باور درلود چې زه په ډېره ښه توګه ویناوې کوم. مګر دا چې ستونزه رامنځته شوې وه نو د اکسلرود دفتر ته وربلل شوې وم. هر څه چې وو نو وو. زه پوه شوم چې انتخاباتي ټیم مو یوازې د دې لپاره دی چې له خپل نوماند سره مرسته وکړي او د هغې په مېرمن یا کورنۍ باندې څه کار نه لري. زموږ د انتخاباتي کمپاین غړو ماته ډېر درناوی کاوه. ځکه ځان ته یې اجازه نه وه ورکړې چې په کار کې مې مداخله وکړي او یا ماته لارښوونه وکړي.

زه خبره وم چې د انتخاباتي کمپاین په وروستیو شپږو میاشتو کې به زما ویناوې او حرکتونه کنټرول کړل شي نو دوی هم موافقه وکړه چې له ما سره مرسته وکړي. په دې توګه د انتخاباتي کمپاین په وروستیو اونیو کې، د باراک

انتخاباتي ټيم زما تر لاس لاندې ډله پراخه کړه او ما ته يې يوه برنامه جوړونکې او يوه شخصي مرستياله راکړل. کريستن جارويس د باراک د سنا د دفتر پخوانی کار کوونکې وه. دې ته دنده وسپارل شوه چې په بحراني شېبو که له ما سره مرسته وکړي چې خپل زغم وساتم. همدارنگه ستېفاني کوټېر د عمومي اړيکو يوه متخصصه وه چې له مليسا او کيتي سره يې کار کاوه او په عين حال کې يې ما ته هم رازده کول چې څنگه د خپلې وينا په طرز کې ښه والی راولم. ما به چې د خپلې وينا متن ليکه نو دې برخه کې به يې هم راسره مرسته کوله. اوس مې نو کولای شول چې هر چېرې مرکه وکړم او له هرې وينا وړاندې ځان ته پام وکړم او يا له ځانه سره ساشا او ماليا هم بوزم. دې ټولو ماته د دې موکه راکوله چې خپل جدیت پرېږدم، تريو تندي خلاص کړم او موسکه شم.

له دې وروسته به چې ما وينا کوله نو ستېفاني به راته برنامه جوړوله او وړاندیز به يې راته کاوه چې د هغه څه په اړه خبرې وکړم چې ورسره مينه لرم. د مثال په توگه، له خپل مېړه او اولادونو سره مې علاقه يا هغه اړيکې چې له دنده لرونکو ميندو سره مې برقراره کړې وې. همدارنگه راته کړل يې چې د خپلو خبرو په ځينو برخو کې ټوکې ټکالې هم وکړم.

کله چې لومړني انتخابات پای ته ورسېدل، نو زه د يوې برنامه ويانده شوم. دا برنامه «ليدلوری» نومېده. زه به خلکو ته مخامخ کېناستم او له هغوی سره به مې د هغو گونگوسو او رټنو په اړه د زړه خواله کول چې زما په اړه کېدل. په دې توگه نوې آرمټيا ته ورسېدم. دې برنامه ډېر مثبت انعکاس درلود. حتا په یاد مې دي چې يوه جوړه جامې مې په ۱۴۸ زره ډالرو اخيستې وې چې تورې او سپينې وې او زما همدا کارونه د دې باعث شول چې زياتې مېرمنې لارې شي او هماغه جامې واخلي.

دا چې پر خلکو مې اغېزه زياته شوې وه نو ډېره راضي او خوشحاله وم. اوس مې نو گردیو مېزونو کې هم گډون کاوه او د کورني کار او بيروني کار

بدلون | ۳۶۷

ترمنځ د تعادل د رامنځته کولو په اړه مې خبرې کولې. دا هغه موضوع وه چې زما هم ډېره ورسره جوړه وه. ډېر ښه درسونه به مو هغه وخت اخیستل چې نظامي مرکزونو ته به تلو او د نظامیانو له مېرمنو سره به مو خبرې کولې. ما به له هغوی غوښتنه کوله چې د خپل ژوند په اړه راته یو څه ووايي. زه به دوی ته غوږ غوږ وم. مېرمنو به داسې حالت کې راته خبرې کولې چې خپل ماشومان به یې هم په غېږ کې نیولي وو. دوی به ویل چې تېرو څو کلونو کې اړ شوي چې له یوې نظامي اډې بلې ته کډه وکړي چې د دې کار پایله یې داسې شوې چې ماشومان یې د موسیقۍ له یوه ښوونځي بل ته لاړ شي او یا له یوه روزنیز مرکز بل ته بوتلل شي. دوی به له ما سره د زړه خواله کول چې په څومره سختۍ باندې د خپلو ماشومانو پالنه کوي او دا کار ورته څومره له کړاوه ډک دی. ډېریو میندو او پلرونو بیا دا ستونزه درلوده چې نه یې شول کولای چې خپل ماشومان یوه ښه ورکتون ته بوزي. دا ستونزې به بیا هغو سرتېرو ته زیاتېدې چې ځینو ځاینو لکه کابل یا موصل ته به تلل یا به یې هم په یوه سمندري بېړۍ کې ژوند کاوه. کله به مې چې د دې کسانو ژوند له ځان سره پرتله کړ نو د دوی فداکاری به راته زیاته معلومه شوه. له ځانه سره مې لوړه وکړه چې که باراک چانس پیدا کړي او ولسمشر شي نو د پوځي سرتېرو له کورنیو څخه به زیات ملاتړ وکړم.

دې ټولو پېښو راته لا زیاته انرژي راکړه چې د باراک په انتخاباتي کمپاین کې خپلې ټولې هڅې وکاروم. البته په دې لاره کې ټولو راسره مرسته وکړه. په بېلابېلو مراسمو کې مې هڅه وکړه چې په مستقیمه توګه له خلکو سره خبرې وکړم. کله به چې رای ورکوونکو له نژدې لیدلې نو پوهېدل به چې زما په اړه څومره ګونګوسې دي، هغه ټولې دروغ دي. ما دا هم زده کړل چې که له خلکو سره له نژدې نه خبرې وکړم او زموږ ترمنځ واټن کم وي، نو بیا به د هغوی کینه زړه ته نه اچوم.

د ۲۰۰۸ کال په دوبي کې مې خپل فعاليتونه لا پسې پراخ کړل او هوډ مې درلود چې د باراک لپاره زيات بدلون او تحول رامنځته کړم. يوه مېرمن سارا هوريتس نومېده چې د ويناوالۍ کارپوهه وه. د لومړي ځل لپاره دې مېرمنې له ما سره مرسته وکړه چې وکولای شم په خپله ۱۷ دقيقه يي وينا کې خپل افکار په ښه توگه وړاندې کړم. بالاخره د کلوراډو ايالت په ډېنور ښار کې د بېپسي شرکت په يوه سالون کې دريځ ته لاړم او د شلو زرو حاضرو کسانو او د تلويزيون د ميليونونو ليدونکو پر وړاندې مې وينا وکړه او د ځان په اړه مې د خلکو درک بدل کړ.

هغه ورځ ورور مې خلکو ته وروپېژندم. مور مې د حاضرينو په لومړۍ ليکه کې ناسته وه او حيران حيران يې راته کتل. ما د خپل پلار په اړه خبرې وکړې، د هغه د صبر او زغم په اړه مې خبرې وکړې او همدارنگه ومې ويل چې زه او کربگ يې څنگه روزلي يو. همدارنگه ما هڅه وکړه چې د باراک صميمانه انځور د امريکا خلکو ته وړاندې کړم او ورته ووايم چې څومر پاک او شريف انسان دی. کله چې وينا مې پای ته ورسېده، نو خلکو ډېره تشويق کړم. هغه شېبه کې مې هوسايي احساس کړه. دا ماته يوه ستره او له پرتله ډکه شېبه وه. زما دا وينا ثبت شوې او تر اوسه پورې هم په يوټيوب کې شته.

۱۸

څلور مياشتې وروسته، د ۲۰۰۸ کال په نومبر مياشت کې رای ورکولو ته ورغلم او باراک ته مې رایه ورکړه. یعنې دواړه له ساشا او مالیا سره په ګډه سهار وختي له کوره راووتلو. د رای ورکولو مرکز ته لاړو. د رایو ورکولو مرکز زموږ له کوره څو سړکه هاخوا د بیولا شوسمیت ښوونځي په ورزشي سالون کې و. نجونو د ښوونځي جامې اغوستې وې. ښوونځی د رای ورکولو لپاره ښه ځای و. له خبريالانو او د هغوی د کمرو له مخې تېر شوو او ورزشي سالون ته وردننه شوو. خلکو چې ولیدو نو د دې انتخاباتو د تاریخي ماهیت په اړه یې خبرې پیل کړې. زه خوشحاله وم چې له ځانه سره مې د ماشومانو لپاره تیار خواړه هم راوړي وو. له شک پرته چې اوږده ورځ مو په مخ کې وه او له دې پرته په بل څه پوهېدم هم نه.

باراک د ټولو سترسي ورځو په څېر ډېر خونسړده او آرامه و. د رای ورکولو لپاره بکسونه اېښي وو. باراک د رای ورکولو د چارو له مسئولینو سره سترې مشې وکړې، هغوی ته یې لاس ورکړ او د هغوی د احوال پوښتنه یې وکړه. عاقلانه کار ښکارېده. ګواکې داسې ښکارېدل چې خپل ټول حس او خپله ټوله عاطفه له خپلو لاسونو څخه بهر ته لېږدوي. په داسې حال کې چې نجونې راته حیرانې وې، وړاندې لاړو او د رای ورکولو په لیکه کې ودرېدو.

ما څو څو ځله د هېواد په مقدماتي، ایالتي او داسې نورو انتخاباتو کې باراک ته رایه ورکړې وه. دا مې خپله یوه دنده ګڼله چې ماته یې عادي بڼه

درلوده. زه چې ماشومه وم او مور او پلار به مې رای ورکولو ته تلل نو زه به يې هم ورسره بېولم او اوس دا دی زه وم چې ساشا او مالیا مې هم له ځانه سره راوستلې وې چې هغوی هم د دې کار په اهمیت خبرې شي.

په حقيقت کې زما د مېړه کارونه د دې باعث شوي وو چې پوه شم چې سياسي نظام او ځواک څومره سره نژدې دي. په ځلونو ځلونو مې ليدلي وو چې يو څو رايو يو نوماند د بل نوماند په ځای کېنولی او حتا يو ارزښتي نظام يې د بل ارزښتي نظام ځايناستی کړی. همدا چې زموږ په سيمه کې به ځينې کم کسان هم په خپل کور کې پاتې کېدل او رای ورکولو ته به نه راوتلل، نو همدې کمو کسانو کولای شول چې دا وټاکي چې زموږ ماشومان په ښوونځي کې څه زده کړي، يا د روغتيايي بيمې په اړه څه تصميم ونيول شي او يا دې سرتېري جگړې ته واستول شي او که نه. يعنې که رای ورکول هر څومره يو ساده او عادي کار ښکارېده مگر ډېر مهم او پرخلېک ټاکنوونکی کار هم و.

هغه ورځ د رايې ورکولو لپاره يوه پاڼه راکړل شوه. پاڼې ته مې په ځيره وکتل، د امريکا د ولسمشر په توگه زما د مېړه انځور پکې وو، د انځور مخامخ ته يو مربع چوکاټ و. چوکاټ ته څو شېبې ځيره شوم او له ۲۱ مياشتو سخت انتخاباتي کمپاين وروسته وروستی کار همدا و چې ترسره يې کړم او هغه چوکاټ په نښه کړم.

دې حالت کې د باراک راته پام شو، ويې خندل او راته کړل يې: «تر اوسه دې خپل تصميم نه دی نيولی چې چاته رايه ورکړې؟ زيات وخت ته اړتيا لري؟»

که د انتخاباتو ورځ کې موږ ته د باراک بريا يا نه بريا مطرح نه وای، نو بيا دا ورځ موږ ته د رخصتۍ ورځ وه. خو اوس مو دې ورځ کې ډېر اضطراب او ډېرې اندېښنې درلودې. نه پوهېدم چې کومه راتلونکې به زموږ مخ کې وي. پرلپسې مياشتې مو زياتې هڅې کړې وې، ډېر سخت فعاليتونه مو کړي وو او

بدلون | ۳۷۱

اوس دا دی پایلې ته یې په تمه وو. شېبه شېبه راباندې ډېره سخته تېرېده. ځنې دوستان او خپلوان مو هم راغلي وو چې هغو شېبو کې له موږ سره واوسي. باراک هغه ورځ له کرېګ او خپلو څو نورو ملګرو سره زموږ کور ته نژدې یوه لوبغالي ته لاړ چې د باسکټبال لوبه وکړي. همدا باسکټبال و چې د باراک اعصابو ته یې تسکین ورکاوه او له دې پرته بل څه پرې دومره اغېز نه کاوه. کله چې دی له کرېګ سره له کوره وتلو نو ما کرېګ ته وویل: «پام کوه چې ځان ژوبل نه کړي، ځکه ته هم پوهېږې چې باید تلویزیون کې څرګند شي.»

کرېګ راته وویل: «سمه ده زه به د هرې هغې پېښې مسئول وم چې باراک ته پېښه شي.»

دواړو وخنډل او سره لاړل. څرګنده وه چې باراک غوښتل زیاتې رایې وګټي او انتخاباتو کې بریالی شي. خو زه پوهېدم چې هغه د شپې لپاره دوې ویناوې برابرې کړې دي چې یوه یې د بریا لپاره وه او بله یې د ماتې. د تېرو کلونو د رای ورکولو چارې مې مطالعه کړې وې او پوهېدم چې په سیاست کې هېڅکله نه شي کېدای چې یو څوک دې په پرېکنده توګه خبرې وکړي. د مثال په توګه، برډلي یو تور پوستی امریکایي نوماند و چې د ۸۰ لسیزې په اوایلو کې د کالیفورنیا والي شوی و او وړاندوینو هم ښودله چې له نورو ډېر وړاندې دی مګر د انتخاباتو په ورځ بریالی نه شو چې ټول یې هیښ کړل. کله کله داسې هم پېښې چې رای ورکوونکي دې خپل واقعي نظر د نظریوښتنو له کارپوهانو پټ کړي او خپله واقعي موخه هغه ورځ څرګنده کړي په کومه کې چې رایه ورکوي. ما به چې انتخاباتي کمپاین کاوه نو له ځانه به مې بیا بیا پوښتل چې آیا کېدی شي چې امریکا په ریښتیا هم یوه تور پوستي ولسمشر ته چمتوالی ولري او که نه. آیا امریکایان داسې ځای ته رسېدلي چې تعصب پرېږدي او له نژادپاله فکره تېر شي. دا هغه پوښتنې وې چې په ځواب یې یوه یا دوې ورځې وروسته پوهېدم.

د امریکا اقتصاد هم دومره ښه نه و او هر څه گډوډ ښکارېدل. همدارنگه د هېواد د پانگونو یو ډېر ستر بانک لیمان برادرز هم په همدې نژدې وختونو کې زیات تاوان کړی و او د له منځه تلو په حال کې و. اوس نو ټوله نړۍ پر دې خبره شوه وه چې وال سترېټیانو د کلونو کلونو په اوږدو کې د مېشتخانیو زیات پورونه پټ کړي وو. بهالرونکې پانې په ډېر چټکۍ راتیټې شوې وې او د تقاعد خزانة هم په بد حالت کې واقع وه. پر دې اساس په داسې اقتصادي بحران کې د باراک انتخاب ډېر مناسب و. موږ چې د هېواد په گوټ گوټ کې انتخاباتي کمپاینونه کول نو رای ورکوونکو ته به مې ویل چې مېړه مې ډېر زغم او لرې لید لري او داسې نه ده چې د ټولنې پېچلې اقتصادي او اجتماعي وضعیت دې له ده لاره ورکه کړي. دی ډېر توانمن او ځواکمن ذهن لري چې کولای شي پېچلي مسائل هوار کړي. له بل پلوه مې په زړه کې هیله کوله چې په انتخاباتو کې بریالی نه شي چې موږ بېرته خپل معمولي ژوند ته وروگرزو. البته په دې مې باور درلود چې زموږ هېواد ورته په هغه شېبه کې اړتیا لري. نو که ولسمشر شوی وای دا ټولې اقتصادي گډوډۍ به ورته مخ کې پرتې وې.

خومره چې ماښام ته نژدې کېدو هومره زما لاسونه او پښې یې حسه کېدل. خواږه مې نشوای خوړلای. که څه هم موږ مې یا خپلوان او دوستانو مو له موږ کره راټول شوي وو مگر ما له هېچا سره خبرې نه شوای کولای. له همدې امله بر پور ته لاړم چې یوازې واوسم خو هلته مې ولیدل چې باراک هم شته او غواړي استراحت وکړي. دی د خپل مېز شاته ناست و او د خپلې وینا متن ته یې کتل. ورنژدې شوم، اوږې مې ورته وموړلې او ورته کړل مې چې ښه یې.

هغه وویل: «هو».

مگر زه پوهېدم چې رښتیا نه وايي. یوه ورځ وړاندې موږ ته خبر راکړی شوی و چې توت نیا یې په هاوایی کې مړه شوې. د ده نیا په شپږ اتیا کلنۍ کې مړه شوه. سرطان وه او څو پرلپسې میاشتې یې له سرطان سره خپل زور ازمويلي

بدلون | ۳۷۳

و. د باراک مور چې مړه کېده نو باراک دا موکه نه وه موندلې چې ورشي او خدای پاماني ورسره وکړي. د نیا لیدل یې ورته ډېر مهم و چې له مړینې وړاندې یې ووينی. له همدې امله لس ورځې وړاندې یوازې ورغلی و. څو ورځې یې انتخاباتي کمپاین له همدې امله پرېښی و چې هغې ته ورشي. په وروستیو شېبو کې یې هغه تر لاس نیولې وه. باراک خپله مور هغه وخت له لاسه ورکړې وه چې نوی نوی سیاسي صحنې ته وردننه شوی و او اوس چې د سیاسي فعالیت په اوج کې و نو نیا یې هم له لاسه ورکړه. همدې دواړو ستر کړی و، د ده په ژوند یې زیات اغېز کړی و نو ځکه ورته ډېرې مهمې وې خو اوس چې د ده د بريا شېبه وه دوی ورسره نه وې.

ما ورته وویل کومه خبره نشته. د کار پایله چې هر څه وي زه پر تا افتخار کوم. ډېر ښه فعالیت دې وکړ. ډېرې هڅې دې وکړې. باراک له څوکۍ پاڅېد او زه یې غېږه کې ونيولم. ویې ویل: «تا هم ډېرې هڅې وکړې او سخته مبارزه دې وکړه. موږ دواړو چې څه کولای شول هغه مو وکړل.»

بیا مو د مابنام ډوډۍ وخوړله، له دې وروسته مو جامې بدلې کړې او له خپلو ځینو دوستانو او خپلوانو سره په گډه هغه سالون ته لاړو چې انتخاباتي ټیم مو په یوه هوټل کې راته نیولی و. هلته سره کېناستو او د انتخاباتو پایلو ته په تمه وو. جو بایدن او جېل بایدن هم هماغلته نژدې کوم هوټل د خپلو ملگرو او دوستانو لپاره کرایه کړی و.

د انتخاباتو لومړنۍ پایلې له غرمې وروسته په شپږو بجو خلکو ته اعلان کړل شوې. مک کین په کنتاکی ایالت کې د انتخاباتو گټونکی شوی و او باراک په ورمونت کې. بیا وروسته باراک په غربي وېرجینیا کې هم بریالی شو او له هغې وروسته بیا په جنوبي کارولینا کې. دې پایلو زما تمه لږ څه راتپته کړه. اکسلرود او پلوف په سالون کې شاوخوا گرزېدل او هر نوی خبر به چې ورته رسېده له ځنډ پرته به یې اعلاناوه. دوی راته وویل چې هېڅ شی هم د

وړاندوینې وړ نه دي. نور مې هېڅ ډول سیاسي زغم نه درلود. موږ خپل الوت کړی و او اوس دا دی نو په تمه وو چې وگورو چېرته ناسته کوو. تلویزیون کې مې ولیدل چې د گرانټ پارک په مخ کې له سین څخه لږ لرې زرگونه کسان سره راټول شوي وو. یعنې دا هماغه ځای و چې انتخابات یې تر خبرې پوښنې لاندې راوستلي وو او پایلې یې شېبه په شېبه په سترو الکترونیکي پاڼو کې اعلانولې. همدلته باراک هم باید وروسته وینا کړې وای. پولیس هر چېرې ولاړ وو. د ساحلي گارد بېړیو په سین کې گزمه کوله، په اسمان کې چورلکې هم گرزېدې. داسې ښکارېدل چې د شیکاگو ښار ټولو وگړو خپله ساه په سینه کې بنده کړې او نوو خبرونو ته په تمه دي.

باراک په کونکتیکت ایالت کې گټونکی شو، بیا وروسته په پرلپسې توگه په نیو همپشایر، ماسوجوست، ماین، دلاویر او بلاخره واشنگټن ډي سي کې هم گټونکی شو. کله چې اعلان شول چې باراک په ایلینوی ایالت کې گټونکی شوی، نو ما په سړکونو کې د موټور هارنگونه او د خلکو د شورماشور غږونه واورېدل. هوټل کې مې یوه چوکۍ پیدا کړه، پرې کېناستم او سړک ته مې کتل. زموږ خونه کې چوپټیا وه. د انتخاباتي ټیم ټول مسئولین نویو خبرونو ته په تمه وو. نجونې مې ښې خواته ناستې وې چې یوې سرې جامې اغوستې وې او بلې مُسکي. زما چېپې خوا ته باراک زما د مور ترڅنگ ناست وو. موږ مې په هغو تورو جامو او د سپینو زرو په غوږوالیو کې ښکلې شوې وه.

باراک هغې ته مخ وروړاوه او ورته ویې ویل: «مورې چمتو یې چې د انتخاباتو پایلې واورې؟»

موږ مې د ښو لاندې وروکتل او دواړو وخندل. موږ مې بیا وروسته راته وویل چې هغه شېبه کې یې ډېر سترس درلود او د باراک کلکې روحيې ته ډېره هیښه وه. امریکا باراک ته د یوه ځواکمن شخص په توگه کتل چې پر ځان ډېر باور لري. خو موږ مې هغه مسئولیت هم احساسولو چې باراک باید په یوازې

بدلون | ۳۷۵

توگه اوږه ورکړې وای. هغه سړی چې نور یې نه پلار درلود او نه یې مور درلوده او اوس پاتې نه وه چې د امریکا لومړنی کس شي. شېبه وروسته مې ولیدل چې باراک او مور مې د یو بل لاسونه ونيول.

په دقیقه توگه د شپې لس بجې وې چې تلویزیونونو کې زما د مېړه انځور راغی او څرگنده شوه چې باراک حسین اوباما، د امریکا څلور څلوېښتم ولسمشر شوی دی. ټول له خپلو ځایونو پورته شوو او د خوښۍ چينې مو پیل کړې. زموږ د انتخاباتي ټیم مسئولینو د بایدن له کورنۍ سره یو ځای خونې ته راغلل او یو بل ته مو غږې ورکړې. پرتیمینه شېبه وه. داسې ښکارېدل چې وزرونه مې کړي او الوزم. باراک بریالی شوی و. موږ بریالي شوي وو. هر څه ناشوني وو، مگر بریالي شوي وو. احساسول مې چې زموږ کورنۍ د یوه جنګي توپ په واسطه بیرون ته توغول شوې او په اوبو کې غورځېدلې. بیربار ډېر و. امنیتي چارواکي راغلل او موږ یې د لفت خواته وروستلو، د ودانۍ له شاتنۍ دروازې ووتلو او په یوه زرهي موټر کې سپاره شوو. نه پوهېږم چا چې د موټر دروازه راته خلاصه کړه مننه مې ترې وکړه او که نه. نه پوهېږم چې موسکه وم که نه. زما په اند ډېره سترې او گنګسه وم نو همدا لامل و چې شاوخوا مې سم نه لیدل. نجونې هم سترې وې، دوی ته مې مخکې ویلي وو چې که پلار مو کټونکی شي یا بایلونکي، هر څه چې وي، زه به تاسې د جشن پارک ته بیاویم. اوس په موټر کې ناست وو او گرانټ پارک ته تلو. دا هماغه لاره وه چې زه په بس کې ډېره پرې تللې او راغلې وم. ښوونځي ته هم په دې لاره تلم او لوبغالي ته هم. خو هغه شپه یې توپیر کاوه. هر څه غلي وو. گنې په رویاوو کې ډوبه وم. مالیا د موټر له ښیښې بهر ته کتل او په غمجن لحن یې وویل: «پلاه ولې په سړک کې هېڅوک نشته. فکر نه کوم چې څوک دې زموږ جشن ته راشي.»

ما او باراک یو بل ته وکتل او ومو خندل. مگر لور مو ریښتیا ویل. داسې ښکارېدل چې موټر مو په سړک کې یوازې دی. اوس باراک د خلکو منتخب

ولسمشر و او امنيتي چارواکو د احتياط په خاطر زموږ لپاره لارې بندې کړې وې او دې موږ ته نوی والی درلود.

لاس مې د مالیا پر اوږه کېښود او ورته ومې ویل: «گوره گراني، خلک هلته شته، اندېښنه مه کوه».

په پارک کې له ۲۰۰ زرو زیات کسان راټول شوي وو. کله چې له موټره رابښکته شوو نو په سپینو ځادرونو کې ورننوتو چې د ټول په شان برابر شوي وو او موږ یې دریځ ته رسولو. د خلکو د خوشحالی نارې مې اورېدې. زموږ ځینې خپلوان او دوستان هم هلته راغلي وو. خو د امنيتي مسایلو په خاطر د یوې رسي شاته ولاړ وو. باراک مې پر اوږه لاس کېښود. گواکې غوښتل یې چې پوه شي چې اوس هم هلته یم.

خو دقیقې وروسته څلور واړه دریځ ته لاړو. ما مالیا تر لاس نیولې وه او باراک ساشا. د دریځ شاوخوا ته یو بنېښه یې تجیر نصب شوی و چې د مرمیو ضد وو. خلکو د امریکا بیرغونه ښورول. مغزو مې د دې وړتیا نه درلوده چې شاوخوا مې هر څه درک کړم. هر څه ډېر پرمین وو.

د باراک د هغې شپې وینا مې هېڅ په یاد نه ده. باراک وینا کوله، زموږ شاوخوا ته بنېښه یې دېوالونه وو، باراک له ۶۹ میلیونو زیاتې رایې گټلې وې او ما او ساشا او مالیا ده ته کتل. ډېره آرمتیا مې احساسوله. له میاشتو میاشتو سختو فعالیتونو وروسته اوس د خلکو په منځ ولاړ وو. خلکو د گراند پارک په غلې فضا کې د خوښۍ او خوشحالی نارې وهلې. د خلکو سترگو ته اوبښکې راغلې وې. هغوی خوشحاله وو او د راتلونکي په اړه یې فکرونه کول. ښايي کومه آرمتیا مې چې احساسوله لامل یې دا وو چې شپه ناوخته وه. شپه له نیمایي تېره وه او ټول په تمه وو. گواکې داسې ښکارېدل چې کلونه کلونه کېدل چې داسې شېبې ته په تمه وو.

در پیمه برخه

کومه مېرمن چې نوې د امريکا لومړۍ مېرمن شوې وي، نو هېڅ داسې کوم کتاب ورته نشته چې لارښوونه يې وکړي. په واقعيت کې د امريکا لومړۍ مېرمن نه کوم رسمي مقام دی او نه هم دولتي. لومړۍ مېرمن ټاکلې دندې هم نه لري او کومه ځانگړې تنخوا يې هم نشته. د يوې اضافه خونې په څېر ده چې د ولسمشر له موټر سره وصل وي.

ما د تېرو لومړيو مېرمنو په اړه ډېر کم معلومات درلودل. د مثال په توگه پوهېدم چې جکي کېندي، سپينه ماڼۍ په خپله خوښه له سره سينگار کړې وه، يا رزالين کارتر عادت درلود چې دولتي غونډو کې گپون وکړي، نانسي رېگان ډېرې بانې تراشلې او په ډېرې سختۍ يې د طراحانو جامې منلې، او هيلري کلينټن هم د خپل مېړه په دولت کې يوه سياسي دنده پر غاړه درلوده او له دې امله ملنډې هم پرې وهل شوې وې. همدارنگه څو کاله وړاندې د سناټورانو مېرمنو ته يوه غرمۍ مېلمستيا نيول شوې وه، دې مېلمستيا کې مې په حيرانۍ سره لورا بوش وليده چې له ټولو سره يې يادگاري انځورونه واخيستل، ډېره آرامه وه او تل به يې موسکا پر خوله وه. لومړۍ مېرمنې په خبرونو کې ليدل کېدې، د بهرنيو چارواکو له مېرمنو سره به يې چيونه څښل، د رخصتيو په خاطر به يې خلکو ته د مبارکۍ پيغامونه وراستول او په مابنانيو دولتي مېلمستياوو کې به يې ښکلې جامې اغوستې. همدارنگه پوهېدم چې معمولاً هغوی له يوې سياسي يا اجتماعي موضوع څخه ملاتړ کوي.

زه لومړنۍ تور پوستې وم چې سپينې ماڼۍ ته مې د لومړۍ مېرمنې په توگه لاره موندلې وه، نو ځكه ښه پوهېدم چې زما په اړه به د خلكو نظر بل شان وي. زه داسې وم لكه له دوى څخه چې نه وم او كوم درناوى چې يوې سپين پوستې لومړۍ مېرمنې ته كېده، ماته هومره درناوى نه كېده. په انتخاباتي مبارزو كې مې ډېرې تېروتنې كړې وې او ډېر تجربې مې هم زده كړې وې، ځكه هونښياره شوې وم چې له نورو ځواكمنه او چټكه واوسم. له دې هم وېرېدم چې هسې نه زياتره امريكايان راسره همغږي نه وي او له ما سره اړيكه ټينگه نه كړي. ما دومره موكه هم نه درلوده چې له قضاوته وړاندې په خپل نوي نقش كې له دوى سره همغاړې شم او له دوى سره ځان همغږې كړم.

كله به چې د خلكو د قضاوت موضوع رامنځته كېده نو زه به ډېره زيانمنېدم. ځكه له نژادي تعصبونو مې ډېره وېره درلوده.

دا چې د امريكا لومړۍ مېرمن شوې وم ډېره هيچاني وم. خو حتا د يوې ثانيې لپاره مې هم دا تصور نه كاوه چې دا نقش به په هوسايۍ ولوبوم. داسې وه لكه د غره لمنه كې چې ولاړه وم او غواړم غره ته پورته شم. هغه پوښتنه مې بيا مخې ته ودرېده چې په ښوونځي او پوهنتون كې به راته پيدا كېده: «آيا په كافي كچه غوره يم؟» بيا مې مې ځانته ويل: «هو يم.»

كله چې انتخاباتو كې گټوونكي شوو نو د نوي ولسمشر د معرفۍ د مراسمو لپاره ۷۶ ورځې پاتې وې. په دې موده كې ما كولاى شول چې ځان د لومړۍ مېرمنې په توگه چمتو كړم. كومو دندو كې چې بوخته وم، بايد ترې گوښه شوې واى او ځانته مې يو معناداره كار پيدا كړى واى. پوهېدم چې كه په فعاله توگه يوه كار كې ځان ښكېل كړم او غوره پايلې ترې تر لاسه كړم، نو ډېره به خوشحاله شم. غوښتل مې چې كومې ژمنې مې د نظامي كسانو له مېرمنو سره كړې وې، هغه عملي كړم او دوى ته داسې موكه برابره كړم چې د خپل ژوند كيسې ووايي او زه وكولاى شم چې د دوى د ملاتړ لپاره ځينې لارې پيدا كړم.

بدلون | ۳۸۱

همدارنگه ځينې طرحې مې هم درلودې. دا طرحې د ځينو ترکاريو د کرکېلې په اړه وې. بل دا چې غوښتل مې په پراخه کچه د ماشومانو د روغتيا او تغذيې په برخه کې هم څه مرستې وکړم.

زما هوډ دا نه و چې دا ټولې برنامې په سرسري توګه پرمخ بوزم، بلکې غوښتل مې چې په ښه او ګټوره توګه يې ترسره کړم. ما پلان درلود چې يوه دقيقه او منسجمه برنامه ولرم او له يوې قوي ډلې سره يو ځای سپينې مانۍ ته لاړه شم. دې ته مې پام شوی و چې د خلکو عمومي قضاوتونه به وکولای شي ټول هغه کرکجن چلونه تلافی کړي چې د ځينو افرادو له خوا په انتخاباتي کمپاینونو کې زما پر وړاندې شوي وو او زه يې ډېره غوسه کړې وم او پر ما ملنډې وهل شوې وې. پوهېدلې وم چې که خپله خپل شخصيت تعريف نه کړم، نو نور به له ما څخه ناسم تعبير او تفسير وړاندې کړي. نور مې نه غوښتل چې ځان ګوښه کړم او د باراک سپارښتنو ته کېنم. د انتخاباتي کمپاینونو په جريان کې مې ډېرې ترخې تجربې کړې وې نو اوس پوهېدم چې خپلې تېروتنې بايد بيا تکرار نه کړم.

په چټکتيا مې د نوي ژوند لپاره نوې برنامه جوړوله. له هر څه وړاندې مې بايد د کډې په اړه فکر کړی وای او ساشا او مالیا لپاره مې بايد په واشنگټن کې نوی ښوونځی پیدا کړی وای. ما د داسې ښوونځي پلټنه کوله چې نجونې پکې خوشحاله وي. له انتخاباتو او د پایلو له اعلانولو شپږ ورځې وروسته په الوتکه کې واشنگټن ته لاړم او د ښوونځيو له څو مدیرانو سره مې اړیکه ونيوه. په عادي شرایطو کې به مې چې د نجونو لپاره ښوونځی ټاکلو نو د ښوونځي ښوونیزو کدرونو او د ښوونځي ځای ته به مې پاملرنه کوله. خو اوس شرایط عادي نه و، نو ځکه هر څه ته مې پام کاوه چې په دې کې زموږ د ساتندويه ډلې سپارښتنې او د نجونو د تګ راتګ او ساتنې مسألې هم شاملې وې. لنډه دا چې که یو کوچنی تصمیم مې هم نیوه نو له ډېرو سره مې بايد مشوره کړې وای. له نېکه

مرغه ما وکولای شول چې په دې برخه کې د خپل انتخاباتي کمپاین کارکوونکې يعنې مليسا، کيتي او کریستېن مرستې ته راوبلم. باید د کدې موضوع مو ډېر ژر هواره کړې وای. بیا مې باید له هغو کسانو سره مرکه کړې وای چې غوښتل یې په سپینه ماني کې له موږ سره کار وکړي. لومړنۍ مېرمن مې چې پر کار وگماره، جوسلین فرای وه. دا زما پخوانۍ ملگرې وه او په حقوقو پوهنځي کې یې زده کړې کړې وې، ډېره هوښیاره وه او ښې برنامې یې جوړولې. هغې ومنله چې زما د برنامو د جوړولو په برخه کې د مدیرې په توگه له ما سره همکاري وکړي.

بل خوا کې باراک و چې د خپلې کابینې په اړه یې سوچونه کول. هغه هم په دې هڅه کې و چې د بېلابېلو کارپوهانو په مرسته وکولای شي د هېواد د اقتصاد د ژغورنې لپاره یوه چاره پیدا کړي. په هېواد کې مو له لسو میلیونو زیات بېکاران درلودل او د موټر جوړونې صنعت هم له گواښ او پرځېدنې سره لاس او گرېوان و. له هرې غونډې وروسته به مې چې د باراک خبرې ته کتل نو پوهېدم به چې د هېواد وضعیت له دې هم خرابه دی چې په رسنیو کې ښکاري. همدارنگه هره ورځ ده ته له ناڅرگندو سرچینو بېلابېل امنیتي گواښونه هم کېدل.

د هېواد ملي امنیت مو دنده درلوده چې کلونه کلونه پر موږ پام وکړي او موږ خوندي وساتي، نو ځکه یې موږ ته رمزي نومونه جوړ کړل. د باراک رمزي نوم «مرتد» و، زما رمزي نوم «رنسانس» و، د مالیا رمزي نوم «وړانگه» و، د ساشا رمزي نوم «د گلو گېډۍ» و او زما د مور رمزي نوم هم «د باران نڅا» و.

ساتندویه مامورانو تل ماته آغلې ویل. د مثال په توگه دوی به راته ویل، آغلې له دې خوا لاړه شه، آغلې شاته ودرېږه، آغلې ستاسې موټر به ډېر ژر دلته راوستل شي. آغلې کلمې ماته هغه بوډۍ رایادوله چې درنه ظاهري خبره یې درلوده، مگر په هر حال ما باید دا کلمه منلې وای. واشنگتن ته چې تلو او غوښتل مو چې د نجونو لپاره ښوونځی انتخاب کړو، نو د لارې په اوږدو کې مې

بدلون | ۳۸۳

دا نوی چلن په خپل ذهن کې ارزاوه. د یوه ښوونځي له مدیر څخه تر ملاقات وروسته رېګان هوايي ډګر ته لاړم چې له باراک سره یو ځای شوم. باراک هم په یوه خصوصي الوتکه کې له شیکاګو راته. په کومه ورځ چې واشنگټن ته تللې وم چې د نجونو لپاره ښوونځی انتخاب کړم، په همدې ورځ ولسمشر بوش او مېرمنې یې موږ ته بلنه راکړه چې سپینې ماڼۍ ته ورشو. دا تشریفايي مراسم وو چې د منتخب ولسمشر لپاره ترسره کېدل. زه له خپل یوه ساتندوی مامور کرنلیوس سوتال سره د هوايي ډګر په یوه مخصوص ترمینل کې په تمه وم چې د باراک الوتکه راشي. کرنلیوس یو هډور سړی و. مخکې یې فوټبال کاوه، بیا وروسته د بوش د ساتندویي ډلې غړی شوی و. هغه داسې روزل شوی و چې په هره شېبه کې یې پام وي او هوښیار واوسي. همدا چې ومې لیدل چې د باراک الوتکه راغله او کېناسته نو همدې شېبه کې له ځایه پاڅېدم. مگر کرنلیوس په ډېر حیرانتیا ماته کتل او راته کړل یې: «آغلې، لږ صبر وکړه». ده بیا ماته اشاره وکړه چې ښۍ خواته لاړه شم. هلته چې لاړم نو ومې لیدل چې د پولیسانو موټرونه او موټر سایکلونه دي، یو شمېر لوړ تور لنډ کروزررونه دي، دوه د مرمۍ ضد لیموزینونه دي چې د امریکا بیرغونه پرې راځوړند شوي، یو زرهې بس ولاړ دی، یوه گومانډویي ډله ولاړه ده چې ټوپکونه ورسره او لاس پر ماشه دي، د رادیويي څپو د پېژندنې یو ستر موټر ولاړ دی چې د راکټونو توغول کشفوي، د مسافرانو لپاره څو نور موټر دي او د پولیسو یو سکورټي ډله ده. دا ټول په همغږۍ سره موږ ته رانژدې شول. بیا لېموزینونه د باراک د الوتکې زینو ته ورنژدې شول.

د کرنلیوس خواته بېرته راوگرزېدم او ترې ومې پوښتل داسې ښکاري چې هغه پخواني موټرونه مو ورک کړي. یعنې موږ له دې زرهي پوځ سره سفر کوو؟ کرنلیوس موسک شو او ویې ویل: «سر له اوسه به د ولسمشرۍ تر پایه هر څه همدا سې وي.» البته تر اوسه پورې د باراک ساتندویه سیستم نه لیدل کېده.

کله کله به يې بېولو ته چورلکې راتلې. چورلکو کې به سرتېري گوته په ماشه ناست وو. همدارنگه د ده په موټر کې يو ځانگړی ډاکټر هم و چې د اړتيا په صورت کې يې وينه هم ورکولای شوه. همدارنگه له رسمي معرفي وړاندې د باراک لېموزين بدل شو او يو نوی لېموزين ورکړل شو چې موډل يې نوی او ډېر مجهزه و. دې موټر د اوبسکې بهوونکي گاز د توغولو سيستم درلود، تيرونه يې نه پنچرېدل، همدارنگه د هوا سيستم يې هم پرمختللی و چې د کيمياوي يا بيولوجيکي بريدنو پر وړاندې يې د ده ساتنه کوله. زه اوس د داسې چا مېرمن وم چې له هر چا يې زياته ساتنه کېدله. که څه هم دې کار آرمتيا رابښله خو کله ناکله به يې وېرولم او مضطر به کېدلېم به هم. له څو شېبو وروسته کرنليوس راته اشاره وکړه چې آغلې اوس تللای شې او زه هم د لېموزين خوا ته ورروانه شوم. لومړی ځل څو کاله وړاندې سپينې مانۍ ته تللې وم. ما، ساشا او ماليا د يوه تفريحي سفر لپاره نومليکنه کړې وه. په دې تفريحي برنامه کې د سپينې مانۍ ليدل هم شامل و. موږ له څو نورو کسانو سره يو ځای د سپينې مانۍ پرتمين دهليزونه او عمومي خونې وليدلې او لارښود مو هر څه راوښودل. د سپينې مانۍ ختيز سالون ته هم لاړو چې هلته سترې مېلمستياوې او مراسم نيول کېدل. د دې ستر سالون په چټ کې يو کرېستالي قنديل راځوړند و. پر يوه دېوال باندې د جورج واشنگټن نقاشي شوی انځور راځوړند و. موږ ته مو لارښود وويل چې په اتلسمه پېړۍ کې، د هغه وخت د ولسمشر مېرمنې ابېگل آدامز د خپلې خونې په خلاصه فضا کې خپلې مينځل شوې جامې په تنابونو هوارولې او همدارنگه راته يې وويل چې لس گونه کاله وړاندې د امريکا په داخلي جگړو کې په هغه سالون کې سرتېري اوسېدل. د ولسمشرانو د ځينو لونیو د واده مراسم هم په هماغه ختيز سالون کې ترسره شوي وو. همدارنگه هلته د ابراهام لينکلن او جان اف کېندي تابوتونه هم وو. هغه وخت ماليا اته کلنه وه. دا د سپينې مانې د خونو جلال او پرتم ته ډېره حيرانه شوې وه. خو ساشا پنځه

بدلون | ۳۸۵

كلنه وه او يوازې دې ته يې پام كاوه چې په څه شي لاس ونه وهي. له ختيز سالون څخه چې راووتو نو زرغونې خونې ته لاړو چې دېوالونو يې په شين چكو بنكلو ورېښمو باندې پوښل شوي وو. زموږ لارښود په دې ځای كې موږ ته د جېمز مديسون او د ۱۸۱۲ كال د جگړې په اړه معلومات راکړل. بيا راته لارښوونه وشوه چې آبي خونې ته لاړ شو. دې خونه كې فرانسوي كوچونه او مېزونه وو. دلته زموږ لارښود موږ ته د كړيولند د واده كيسه وويله. څو دقيقې وروسته لارښود موږ ته وويل چې اوس به سرې خونې ته لاړ شو مگر ساشا خپه غوندې وه او ويې ويل: «هو هو، زه نورې خونې نه وينم.» ما غلې كړه مگر پر حقه وه. هغې ځای ۱۳۲ خونې، ۳۵ حمامونه، ۲۸ شومينه بخارۍ او ۶ پوړونه لرل چې هرې برخې بېله كيسه او او بيل تاريخ درلود. په يوه پوړ كې دولتي كاركوونكو كار كاوه او وتل او ننوتل. په بل پوړ كې ولسمشر او لومړۍ مېرمن له خپل سپي سره اوسېدل. مگر موږ په هغه پوړ كې وو چې د يوه موزيم په شان و او هلته د هېواد تاريخي نمونې د نندارې لپاره اېښودل شوې وې.

اوس نو له څو كلونو وروسته بيا هغه ځای ته تلېم. مگر دا ځل له بلې دروازې له باراك سره يو ځای ورتلېم او پلان داسې و چې لږ تر لږه څلور راتلونكي كلونه به هلته تېروو او هغه ځای به زموږ كور وي.

ولسمشر بوش او لومړۍ مېرمن د ښه راغلاست په رسمي خونه كې زموږ هركلې وكړ چې د جنوبي برخې له چمن سره وه. لومړۍ مېرمنې په مينه لاس راكړ او راته كړل يې: «هيله كوم ماته لورا ووايئ». مېړه يې هم په تگړاسي روحيه له موږ سره په مينه ستړي مشې وكړه او موږ ته يې وويل چې څنگه يئ؟ باراك په خپلو انتخاباتي كمپاينونو كې پر بوش او د هغه پر سياستونو نيوكې كړې وې او له راي وركوونكو سره يې ژمنه كړې وه چې د هغه تېروتنې به هېڅكله تكرار نه كړي. بوش د جمهوريپالو د گوند غړی و نو طبيعي وه چې له جان مكېن څخه يې ملاتړ كړی و. مگر دا ژمنه يې هم كړې وه چې واک به په

ډېره ساده بڼه بل ولسمشر ته ولېږدوي او راتلونکي دولت ته به ټول اړين معلومات ورکړي.

حتا لومړی مېرمنې امر کړی و چې د چارواکو د اړیکې شمېرې موږ ته برابرې شي. دا کار یې ځکه کړی و چې زه په ټولنیزو اړیکو کې له کومې ستونزې سره مخامخ نه شم. دا یې پر ما ډېره مهرباني کړې وه. ولسمشر بوش هم که په ښکاره څه نه ویل، مگر زه ډاډه وم چې زړه یې غوښتل ژر تګزاس ته لاړ شي. د دواړو په خبرو کې آرمیتیا احساسېدله. کله چې سړي گردې خونې ته د خبرو اترو لپاره لاړل نو لورا زه د یوه ځانګړي لفت خواته وروستم چې یوازې د ولسمشر د کورنۍ لپاره و. د لفت مسئول یو تور پوستی امریکایی و. دوه پوږه پورته وختو او د ولسمشر د کورنۍ استوګنځای ته لاړو. لورا اوس ۶۲ کلنه وه او خپلې دوې لونې یې په سپینه ماڼۍ کې سترې کړې وې. دې راته وویل چې مخکې ښوونکې او د کتابتون کارکوونکې وه او د لومړۍ مېرمن په نقش کې یې تل هڅه کړې چې د هېواد د ښوونکو وضعه ښه کړي او له ښوونکو ملاتړ وکړي. دې مهربانه آبي سترګې درلودې. له څه شېبې وروسته یې مخ راواړاوه او رانه ویې پوښتل: «څنگه یې ښه یې؟»

ورته ومې ویل چې لږ سترې یم. په مهربانۍ او موسکایې راته وویل چې: «پوهېږم، باوره وکړه پوهېږم چې په کوم حالت کې یې.»

ما او باراک اوس د یوې نوې مګر په عین حال کې د یوې کوچنۍ ټولنې غړي شوي وو چې د کلینټن کورنۍ، د کارتر کورنۍ، د مشر او کشر بوش دوې کورنۍ، نانسي رېګان او بتي فورډ پکې شامل وو. دوی هغه یوازیني کسان وو چې پوهېدل چې زه او باراک به په راتلونکي کې له څه سره مخامخ شو، ځکه دوی په سپینه ماڼۍ کې د ژوند خواږه او ترخه ځکلي وو. که څه هم موږ سره توپیر درلود مګر په هغه تجربو کې همېشه سره شریک وو.

لورا د کور ټولې خونې راوښودلې. دې استوګنیزې ساحې شاوخوا دوه زره

بدلون | ۳۸۷

متره مربع پراخوالی درلود. دوه پوریزه ودانی وه چې سپینې او لوړې پایې یې په عکسونو کې ښې څرگندېږي. بیا یې د خوړو خونه راوښوده چې د ولسمشر کورنۍ پکې خواړه خوړل. بیا پخلنځي ته لاړو چې ځانگړي آشپز پکې ماښامی چمتو کاوه. بیا په بر پوړ کې مو د مېلمنو خونې هم ولیدلې او ما له ځانه سره سوچ وکړ چې آیا مور مې هلته له مور سره یو ځای اوسېدلای شي. البته که د هغې خوښه وای. همدارنگه هلته یو کوچنی ورزشي کلب هم و چې که باراک لیدلی وای نو خوښېده یې. بیا مې دوې د خوب خونې ولیدې. ما په زړه کې وویل چې دا به د مالیا او ساشا لپاره بېلې کړم. دا خونې اصلي خونې ته نژدې وې. ماته مهمه دا وه چې دوی هلته آرمتیا احساس کړي. که د دې ودانۍ ټول جلال او پرتم، ځانگړي آشپز، د لوبو ځای او حوض ته مو نه وای کتلي نو بیا ما او بارک ته چې کوم یوازینی کار پاتې کېده هغه دا و چې واقعي مور او پلار یې هېڅکله نه ترسره کوي. هغه دا چې د کال په منځ کې نجونې له ښوونځي راوباسو او له خپلو دوستانو یې رابېلې کړو او نوي ښوونځي ته یې راولو. دا په ریښتیا چې چندان سم کار نه و. دې موضوع زما فکر ډېر بوخت کړی و. مگر کله به مې چې پام وکړ چې له مور څخه وړاندې نور ولسمشران هم پر دې توانېدلي چې داسې کار ترسره کړي نو بیا مور هم کولای شو.

لورا بیا زه یوې بلې ښکلې خونې ته بوتلم چې د خوب د اصلي خونې په څنګ کې وه او ښه رڼايي یې درلوده. دا خونه د لومړۍ مېرمنې د جامو خونه وه چې له کړکيو یې د گلونو منظره هم لیدل کېده او گردۍ خونه هم. دا به چې دلته وه نو د مېړه یعنې ولسمشر کارونه به یې احساسول. دې ماته وویل چې اته کاله وړاندې چې سپینې ماڼۍ ته راغلې وه هیلري کلینټن همدا خونه وربښودلې وه او له هغې اته کاله وړاندې باربارا بوش هیلري ته همدا خونه او همدا ځایونه وربښودلي وو. باربارا بوش یې د مېړه مور هم وه. ما هم له کړکۍ بهر ته وکتل او له ځانه سره مې کړل چې زه هم د دې تکراري کار یوه برخه یم.

په راوړوسته مياشتو کې مې د تېرو لومړيو مېرمنو ښې سپارښتنې تر لاسه کړې. هيلري راته وويل چې څنگه يې خپلې لور چلسي ته هماغلته شواخوا کې ښه ښوونځی موندلی و. له رزالين کارتر سره مې ليدنه وکړه او له نانسي ريگان سره په تليفون کې وغږېدم. دوی دواړو راته ښې سپارښتنې وکړې. څو اونۍ وروسته لورا په ډېره مينه ما او ماليا او ساشا ته بلنه راکړه چې سپينې ماڼۍ ته ورشو. د دې لونيې جينا او باربارا هم وې. دوی غوښتل چې موږ له سپينې ماڼۍ سره بلد کړي. دوی له موږ سره ډېر غوره چلن وکړ. ما هم دومره څه زده کړل چې کولای مې شول د امريکا راتلوونکې لومړۍ مېرمنې ته په دې اړه ښه معلومات ورکړم.

کله مو چې هاوايي کې د کرسمېس رخصتۍ تېرې کړې نو بيا مو واشنګټن ته کډه وکړه. له دې کاره مو موخه دا وه چې ماليا او ساشا له خپلو نويو ټولگيوالو سره آشنا شي. د ښوونځيو رخصتۍ هم خلاصې شوې وې او درسونه هم پيل شوي وو. موږ غوښتل چې لونيې مو ژر نوي ښوونځي ته لاړې شي او درسونه پيل کړي. واشنګټن کې په های آدامز هوټل کې مېشت شوو چې سپينې ماڼۍ ته مخامخ و او موږ سپينه ماڼۍ ترې ليدلای شوای. د سپينې ماڼۍ انگرې ته به مو چې کتل نو ليدل به مو چې د نوي ولسمشر د رسمي معرفۍ لپاره ځانگړې څوکۍ برابرېږي. د هوټل مخامخ پر يوې ودانۍ يو ستر بيرغ راڅرېدلی و چې پرې ليکل شوي وو: «ماليا او ساشا ښه راغلاست». کله مې چې دا بيرغ وليد نو احساساتي شوم او اوښکې مې راغلې.

له څېړنو او پلټنو او له څو کسانو سره له مشورو وروسته مې وپتېيله چې نجونې په سدول فرندز ښوونځي کې شاملې کړم چې يوه ځانگړې او نوموتې مسيحي ښوونځی و. ساشا په دويم ټولگي کې وه او ماليا په پنځم. له دوی دواړو سره به هر چېرې ساتندويان وو او کله به چې ښوونځي ته تلې نو دوی به ورته په تمه وو او کله به چې تفريح وه نو په خلاصه فضا يا ورزش کې به يې هم د دوی

ساتنه کوله.

اوس نو موږ په يو ډول حبابونو کې ژوند کاوه چې زموږ له ورځني ژوند سره يې توپير درلود. ما نور نشو کولای چې بازار ته لاړه شم او يو څه واخلم يا په پارک کې وگرزم. هر کار مې چې کاوه لومړی له امنيتي اړخه بايد ارزول شوی وای. البته دا حبابونه د انتخاباتي کمپاین په مهال کې تر موږ ټاو شول. دې ډول حبابونو موږ ته هم چندان خوند نه راکاوه، خو بله چاره هم نه وه. اوس نو زموږ موټرونه سرو څراغونو ته نه درېدل او کله به چې سپينې ماڼۍ ته ورننوتلو، يا به ترې وتلو، نو د وادنی له اصلي دروازې څخه به نه وتلو يا ورننوتلو، بلکې له امنيتي دراووو څخه به وتلو يا ورننوتلو. امنيتي چارواکو باور درلود چې موږ بايد ډېر کم خلکو ته ځانونه څرگند کړو.

ما هيله درلوده چې د مالیا او ساشا لپاره امنيتي حبابونه لږ پراخ وي. يعنې مقصد مې دا دی چې له موږ څخه زياته آزادي ولري. هيله مې درلوده چې واقعي دوستان پيدا کړي او نورې نجونې له دې امله ورنژدې نه شي چې دوی د ولسمشر باراک اوباما لوبې دي. غوښتل مې زده کړې وکړي، خوشحالي وکړي، تېروتنې وکړي، له خپلو تېروتنو درسونه واخلي او مخ پروراندې لاړې شي.

کله چې د چلسي کلينټن پلار د امريکا ولسمشر و نو دې په سدول فرندز ښوونځي کې زده کړې کړې وې او موږ هم فکر وکړ چې همدا به ښه ښوونځي وي. د ښوونځي مسئولينو به هغو زده کوونکو ته چې ځانگړي به وو باامنه ټولگي به يې ورته برابرول چې اوس ساشا او مالیا کولای شول له فیس پرته ترې گټه واخلي. سربېره پر دې په دې ښوونځي کې مسيحي نظريې هم واکمني کوله چې يو انسان پر بل انسان برتري نه لري. دا زما لوبو ته يو ښه نصيحت هم و چې د خپل پلار د مقام او شهرت په خاطر په نورو زده کوونکو کې د برتری حس پيدا نه کړي.

نجونې مو ښوونځي کې شاملې کړې، د ښوونځي لومړۍ ورځ يې

راورسېده، کله چې په لومړۍ ورځ تلې، نو ما او باراک هوټل ته بوتلې. هوټل زموږ د اوسېدو په ځای کې و. له ماشومانو سره مو سهاری وکړ. یعنې د سهار چای مو یو ځای سره نوش و جان کړ. بیا مو له نجونو سره مرسته وکړه چې گرمې جامې واغوندي. باراک هغوی ته نصیحت وکړ چې په لومړۍ ورځ په ښوونځي کې ټولو ته موسکې شي، له هر چا سره په مینه چلن وکړي او د ښوونکو خبرو ته ښه غوږ ونیسي. کله چې نجونو بکسونه شاته واچول، نو پر دوی یې تینګار وکړ چې هېر نه کړي چې مغرورې شي او پر نورو ځانونه بر وېولي. مور مې هم په دهلبزه کې له موږ سره یو ځای شوه. ټول یو ځای لفت ته وختلو.

له هوټل څخه بهر ډله خبریالان له خپلو کمرو سره ولاړ و. خو زموږ ساتونکو پرې نه ښودل چې موږ ته رانژدې شي. باراک تېره شپه له شیکاګو راغلی و او غوښتل چې نجونې له ما سره یو ځای ښوونځي ته ورسوي، خو امنیتي ډلې یې خنډ شوې او ورته کړل یې چې دا کار ونه کړي. پر دې اساس، هغه په ډېر ناراحتۍ مالیا او ساشا په غېږ کې ونیولې او له هغوی سره یې مخه ښه وکړه.

موږ ته لوړ لنډکروزر ولاړ و، زه، نجونې او زما مور پکې کېناستو. زرهي موټر و. حرکت مو وکړ او ښوونځي ته ورسېدو. که څه هم هیجاني وم او سترس مې درلود، خو له دې سره سره مې هڅه وکړه چې آرامه واوسم، موسکه شم او له ماشومانو سره شوخي وکړم. له څو دقیقو وروسته د مالیا ښوونځي ته ورسېدو. زه او مالیا سره له ساتونکو ښوونځي ته لاړو. ما مالیا د هغې پر نوي ښوونکي وسپارله. بیا مې ساشا هم د هغې ټولګي ته ورسوه. ښکلی ټولګی یې درلود چې لنډکي مېزونه پکې وو او سترې کړکۍ یې درلودې. ما په زړه کې دوی ته دوعا وکړه چې دا ځای ورته د آرامۍ او ښادۍ ځای واوسي.

بیا مې خپل ځانګړي موټر ته راوګرځېد او له موږ سره مې یو ځای هوټل ته لاړم. ډېرې غونډې راته جوړې شوې وې، ټولو ته ورتلم، نو ځکه ورځ کې ډېره بوخت وم. خو سوچ به مې تل لونیو کې و. دا چې نوی ښوونځی به یې

بدلون | ۳۹۱

څنگه وي، څنگه وخت به پکې تېروي، څه به خوري، او نور زده کوونکي به هغوی ته څه ډول گوري يا دا چې هغوی به د نورو زده کوونکو په منځ کې ښه احساس ولري؟ کله چې ساشا لومړی ورځ ښوونځي ته تله نو خبريالانو يې انځور اخیستی و. انځور په داسې حالت کې اخیستل شوی و چې ساشا په موټر کې ناسته وه، خپل کوچنی مخ يې د موټر له ښيښې سره لگولی و او بهر ته يې کتل. دې آرامه حالت درلود. له شک پرته موږ نجونو ته ډېره تمه درلوده او دې موضوع ډېره بوخته کړې وم او حتا څو ورځې، څو اونۍ او څو کلونه مې په دې اړه فکر کاوه چې دوی به له خپل نوي ژوند سره همغږې شي او که نه.

بېړه مو وه چې ژر کډه وکړو. د کډې کولو چارې مو ژر مخ پر وړاندې تلې. سل گونه فوري او ضروري تصميمونه مې بايد نيولي وای. سپينه ماڼۍ کې د اوسېدو لپاره مې بايد هر څه برابر کړي وای، د غاښونو له کړيمو نيولې آن تر صابونه پورې او داسې نور... مخکې مو د ولسمشر د معرفۍ مراسم وو، له هغې وروسته يوه مېلمستيا وه، شاوخوا يو سلو او پنځوس کسه زموږ خپلوان او دوستان راتلل، د دې ټولو لپاره مې بايد مناسبې جامې برابرې کړې وای. خپلې ځينې دندې مې مليسا او د کورنۍ ځينو نورو غړو ته وروسپارلې. همدارنگه مايکل سمېټ مې هم راسره کړ. هغه يو ماهره او بااستعداده کورنۍ طراح و. په شيکاگو کې زموږ دوستانو موږ ته رابښودلی و چې له موږ سره د نوي کور او گردي دفتر په سينگارولو کې مرسته وکړي.

له بل پلوه دولت يو لک ډالره ولسمشر ته ورکړي وو چې کور پرې سينگار کړي او سپينې ماڼۍ ته خپله کډه ولېږدوي. خو باراک دا پيسې نه وې منلې او ويلي يې و چې دا پيسې بايد موږ پرې کړو. پر دې اساس، هغه پيسې مو مصرف کړې چې د کتاب ليکلو له امله يې اخیستې وې. هغه تل همدا شان و، يعنې په مالي مسایلو کې يې ډېر احتیاط کاوه او د ځان لپاره يې ځانگړي معیارونه درلودل. تور پوستان يو پخوانی متل لري چې وايي: «دوه برابره بايد ښېگڼه

وکړې چې بېرته د هغې نیمایي گټه دې په برخه شي». موږ د لومړنۍ تور پوستې کورنۍ په توگه په سپینه ماني کې د خپل نژاد استازولي کوله او په ښه توگه پوهېدو چې که لږ تېروتنه هم وکړو نو خلک یې غټوي او زموږ پر وړاندې بیا ترې گټه اخلي.

ما د کور له سینگار یا ډیکور یا د ولسمشر د معرفۍ د مراسمو څخه زیاته پاملرنه دې ته کوله چې د امریکا د لومړۍ مېرمنې په توگه کوم کارونه ترسره کولای شم. څنگه چې پوهېدلې وم اړ نه وم چې څه ترسره کړم. یعنې کوم دنده نه وه راته ځانگړې شوې. ځکه خپلواکه وم او واک مې درلود چې هره برنامه غواړم ترسره یې کړم. پر دې اساس غوښتل مې چې ډاډه شم چې زما له خوا هره هڅه د نوي دولت له سترو موخو سره مرسته کولای شي.

کله چې نجونې درې لومړۍ ورځې خوشحاله له ښوونځي څخه کور ته راغلې نو تر زیاتې کچې ډاډه شوم. ساشا به خپلې کورنۍ دندې کور ته راوړلې. دا کار یې مخکې هېڅکله نه کاوه. مالیا هم د ښوونځي په کنسرت کې نوم لیکنه کړې وه چې په هغه ورځ کې ترانه ووايي. موږ ته ویل شوي و چې کله د نورو ټولگيو زده کوونکي دوی لومړۍ ځل ووينی نو لږ به حیران شي او تعجب به وکړی. خو ټولو زده کوونکو له دوی سره په مینه چلن کړی و. څومره چې له ساتونکو سره یو ځای ښوونځي ته تلې نو هومره ورسره روږدې کېدې. له یوې اونۍ وروسته دوی له دې مسألې سره دومره عادي شوې چې ویې منله له ما پرته ښوونځي ته لاړې شي. البته موږ به مې تل له دوی سره وه. همدا لامل و چې د ساتونکو او موټرونو شمېر یې هم کم شو.

موږ مې نه غوښتل له موږ سره واشنگټن ته راشي، خو ما دې کار ته اړ کړه. نجونو دې ته اړتیا درلوده، ما هم همداسې، زما زړه غوښتل چې باور وکړم چې هغه هم موږ ته اړتیا لري. څو تېرو کلونو کې هغه تل زموږ په ژوند کې وه، په ځانگړې توگه دا به زموږ د سترس د راکمېدو لامل کېده. هغې په خپل یو اویا

بدلون ۳۹۳۱

کلن ژوند کې له شیکاگو پرته په هېڅ ځای کې ژوند کړی نه و. دې نه غوښتل چې په یوکلید سړک کې خپل کور او خپله سیمه پرېږدي. له انتخاباتو وروسته یې یوه خبريال ته ويلي وو: «زه مې له لور او د هغې له کورنۍ سره مینه لرم، خو خپل کور مې هم خوښېږي. سپینه ماڼۍ ماته د موزیم په شان ده. په یوه موزیم کې څوک څنگه ویده کېدلی شي؟»

هڅه مې وکړه چې هغې ته ووايم چې له مور سره واشنگټن ته راشي چې جالبه کسان وويني او نوره به اړ نه وي چې پخلی وکړي یا خونې جارو او پاکې کړي. دا مې هم ورته وويل چې د سپينې ماڼۍ په پورتنۍ پوړ کې به له خپل کور څخه پراخ ځای ولرې. خو داسې ښکارېدل چې گڼې زما دا خبرې هغې ته هېڅ کومه معنا نه لري. هغې تجملاتو او شیکو شيانو ته هېڅ تمایل نه درلود.

بلاخره له کرېگ سره مې اړیکه ونيوله او هغه ته مې وويل: «زما له خوا باید له مور سره خبرې وکړې. هیله کوم، راضي یې کړه چې له مور سره راشي.» دې کار مې پایله درلوده. کرېگ د اړتیا په صورت کې کولای شول چې نور راضي کړي. په دې توګه په راتلونکو اتو کلونو کې زما مور له مور سره په واشنگټن کې وه. خو تل به یې ویل چې استوګنه یې لنډمهاله ده او تر هغې چې نجونې له خپل نوي ژوند سره روږدې کېږي نو له مور سره به وي. هغې نه غوښتل چې کوم حباب ترې تاو شي یا کوم حباب کې ایساره شي. دې نه غوښتل چې په زرې موټر کې سپره شي. زړه یې نه غوښتل چې څوک یې ساتنه وکړي او له رسنیو او خبریالانو څخه به لرې ګرځېده. حتا ټینګار یې کاوه چې جامې یې خپله ووينځي. دې کار یې د سپينې ماڼۍ کار کوونکي حیران کړي وو. هغه زموږ په شان نه وه، کله به یې چې زړه غوښتل نو له سپينې ماڼۍ به وتله، نژدې پلورنځي ته به تلل او د ځان لپاره به یې ځینې شيان اخیستل. کله ناکله به یې نوې خورلنې موندلې چې هغوی سره به یې ژمنه کوله او ورتله به. هر کله به چې چا دې ته ویل چې د میشل اوباما مور ته ورته یې نو دې به خپلې اوږې پورته

غورځولې او ويل به يې: «دا خبره، ډېر کسان راته کوي.»

د ولسمشر د معرفۍ مراسمو ته زموږ د کورنۍ ټول غړي راغلي وو. زما تره او زما تروريانې او زما د تره زامن او لونې هم راغلي وو. حتی په هایدپارک سیمه کې چې موږ څومره دوستان لرل ټول له خپلو مېرمنو او دوستانو سره دې مراسمو ته راغلي وو. موږ دوې غونډې په پام کې نیولې وې، یوه د مشرانو لپاره او یوه هم د ماشومانو لپاره. د ماشومانو لپاره مو یو کنسرت هم په پام کې نیولی و او د لوړې له مراسمو وروسته مو بېله غرمۍ هم ورکوله.

د انتخاباتي مبارزې د وروستیو میاشتو یوه ګټه دا وه چې زموږ کورنۍ د جو بایدن له کورنۍ سره زیات صمیمیت پیدا کړ. که څه هم باراک او جو څو میاشتې وړاندې یو د بل سیاسي سیالان وو مګر اوس داسې وخت راغلی و چې دوی سره ملګري شوي وو او ملګرتیا یې پاللله. ما همدا لومړی ځل چې د جو مېرمن یعنې جېل ولیده نو ډېره مې خوښه شوه. ډېره خوشرویه او درنه مېرمن وه چې ډېر ژر یې زما په زړه کې ځانته ځای پیدا کړ. هغه په ۱۹۷۷ کال کې له جو بایدن سره واده کړی و او د هغه د دوو زامنو مېره شوې وه. د جو لومړۍ مېرمن او د هغه یوه تي خورې لور په یوه ترافیکي پېښه کې وژل شوي وو. څو کاله وروسته د دوی یوه لور هم شوې وه. جېل په همدې نژدې وختونو کې د ښوونې او روزنې په برخه کې دوکتورا اخیستې وه او دلاویر ایالت کې یې په یوه ښوونځي کې د انگلیسي ژبې درس ورکاوه. جو بایدن چې څو کلونه سناتور و او همدارنګه کله یې چې په انتخاباتي فعالیتونو کې فعالیت کاوه نو په دې ټوله موده کې جېل زما په شان چلن کاوه او غوښتل یې چې هر څنګه کېږي باید د پوځیانو له کورنیو سره مرستې وکړي. البته د جو مشر زوی بیو بایدن د امریکا د ملي ګارد غړی و او په عراق کې یې دنده درلوده. دا مهال یې لنډه رخصتي اخیستې وه او واشنگټن ته راغلی و. د ده پلار د ولسمشر مرستیال کېده، نو ده هم غوښتل چې د خپل پلار د لوړې په مراسمو کې ګډون وکړي. د ولسمشر د

بدلون | ۳۹۵

مرستیال پنځه لمسیان هم مراسمو ته راغلي وو چې د خپل نیکه او خپلې نیا په څېر صمیمي و، ډېر ژر له مالیا او ساشا سره بلد شول او ورسره لوبې یې کولې. موږ هم ډېر ورته خوشحاله وو چې بایدن ماشومان زموږ له لونیو سره داسې لوبې کوي او سره ملګري شوي.

په کومه ورځ چې د ولسمشر د معرفۍ مراسم و نو هوا ډېره سړه وه او شدید باد لګېده. هغه ورځ سهار، زه، باراک، نجونې، مور مې، کرېګ او کلي، مایا او کنراد او کای ماما ټول په ګډه کلیسا ته لاړو. که څه هم ساړه ډېر و مګر بیا هم شاوخوا دوه میلیونه کسان د هېواد له ګوټ ګوټه پارک ته راغلي وو او چمتو وو چې د معرفۍ مراسم پیل شي. راغلي خلک د یوه سمندر په څېر وو چې له هماغه پیله یې جوش او خروش درلود. د خلکو لیکې نژدې یو نیم کیلومتر غځېدلې وې او د امریکا له کانګرس څخه ولاړ و او آن د واشنګټن د لمانځنې تر ودانۍ پورې رسېدل.

له کلیسا وروسته، زه او باراک سپینې مانۍ ته لاړو چې له جو، جېل، ولسمشر بوش، ډېک چېني، د ولسمشر له مرستیال او د هغوی له مېرمنو او نورو سره یو ځای شو. دوی ټول د چای او قهوی څښلو په خاطر هلته راغلي وو چې بیا په ګډه سره د لوړې د ادا کولو لپاره کانګرس ته لاړ شو. باراک مخکې له مخکې هسته یي دیپو ته د مستقیم لاسرسي کودونه تر لاسه کړي وو او له دې سره یې هم آشنایي درلوده چې څنګه ترې ګټه واخلي. له هغې شېبې وروسته به چې هر چېرې تلو نو یو نظامي مرستیال به له یوه ۲۵ پونډي بکس سره له ده سره و چې پېچلي ارتباطي کودونه او اوزار به پکې وو. دا بکس د فوټبال د هستوي توپ په نامه مشهور شوی و.

زما له نظره د ولسمشر د معرفۍ مراسم ډېر عجیبه او اوږده مراسم وو چې ما په ښه توګه نه شول درکولای. له مراسمو وړاندې یوې ځانګړې خونې ته لاړو چې نجونې لږ خواړه وخورې او زه او باراک څو دقیقې تمرین وکړو او هغه

خپل لاس په کوچنی مقدس کتاب کېږدي چې يو سلو پنځوس کاله وړاندې يې په ابراهيم لينکولن پورې اړه درلوده. هغه شېبه کې زموږ ډېر خپلوان، دوستان او همکاران له هماغه خونې بهر په يوه ځانگړې ځای کې په خپلو څوکیو ناست وو. ښايي په تاريخ کې دا لومړی ځل و چې د ولسمشر د معرفۍ په مراسمو کې د نورو پېژندل شوو حکومتي چارواکو تر څنگ دومره گڼ شمېر تور پوستان ناست وو چې د نړۍ په گوټ گوټ کې د تلویزیون له پردو لیدل کېدل. دې ورځې زیاتره امریکایانو ته بله معنا درلوده په ځانگړې توگه هغو کسانو ته چې د مدني حقوقو د ټولنې غړي وو. باراک ښه کار دا کړی و چې د دویمې نړیوالې جگړې تور پوستی پیلوټ يې هم دې مراسمو ته رابللی و. همدارنگه هغه تور پوستي زده کوونکي يې هم رابللي وو چې په ۱۹۵۷ کال کې يې له قانوني پرېکړې سره سم د سپین پوستو په ښوونځیو کې نوملیکنه کړې وه او میاشتي میاشتي ورسره ظلمونه او بد چلونه شوي وو. دا مهال نو د دې ټولو کسانو وېسته سپین شوي وو، کپ او کوپ وو او د لیتل راک ناین د ډلې په نامه یادېدل. باراک ویل چې دا یې خوښېږي چې د لیتل راک ناین ډلې په شان همداسې په جرأت سره د سپینې ماڼۍ د زینو په پورېو کې پورته شي.

بلاخره غرمې ته نژدې مهال کې له نجونو سره یو ځای د ملت پر وړاندې ودرېدو. هغه ورځ مې په جزییاتو په یاد ده. د لمر وړانگې د باراک پرمخ پرتې وې. کله چې د سترې محکمې رییس جان رابرتز مراسم پیل کړل نو ټول غلي شول. د دې لپاره چې ساشا مراسم وويني نو په یوه څوکی درېدلې وه. ما د لینکولن کتاب پورته کړ، باراک خپل چپ لاس پرې کېښود او لوږه یې وکړه چې د امریکا له اساسي قانون څخه به په بشپړه توگه دفاع کوي او خپله ټوله هڅه به کوي چې د هېواد ستونزې هوارې کړي. ډېره پرتمیننه شېبه وه. باراک په خپله وینا کې وویل: «نن دلته د دې لپاره راټول شوي یو چې هیله مو پر وېږي غوره بللې او همدارنگه یووالی او همغږي مو پر بې اتفاقی او دښمنۍ

غوره بللي.»

ما هغه ورځ حقيقت بيا بيا د هغو خلكو په څېره كې وليد چې په هغه سړو كې مراسمو ته راغلي او ولاړ وو. گڼ شمېر خلك وو چې سره راټول شوي وو او زموږ كورنۍ يې په غېږ كې نيولې وه. موږ لوړه وكړه او له خلكو سره مو ژمنه وكړه چې موږ به ستاسو ملاتړ كوو او تاسې به زموږ. مالي او ساشا اوس اوس پوهېدلې چې دا څه معنا لري چې نور ورته گوري. زه په دې موضوع هغه وخت پوه شوم چې د ولسمشرۍ رياست په ليموزين كې كېناستېم، د سپينې مانۍ خوا ته مو حركت وكړ او د معرفۍ د مراسمو رسم و گذشت مې وليد. څو شېبې وړاندې ما او باراك له جورج بوش او لورا بوش سره خدای پاماني وكړه او هغوی د ولسمشرۍ رياست په چورلكه كې كېناستل، واشنگتن يې پرېښود او موږ لاسونه ورته وښورول. اوس مو د غرمۍ ډوډۍ هم خوړلې وه. زه او باراك د كانگرس په مرمين سالون كې له سلگونو مېلمنو سره ناست وو او د مرغابۍ غوښه مو خوړله. په مېلمنو كې د كابينې نوي غړي، د كانگرس غړي او د سترې محكمې قاضيان هم وو. نجونې له بايدن ماشومانو او د خپلو خپلوانو له ماشومانو سره په څنگ خونه كې ناستې وې او هغه خواړه يې خوړل چې ډېر يې خوښېدل، لکه سور كړی چرگ او مك برگر او پنېر. نجونو د معرفۍ په رسمي مراسمو كې ښه چلن درلود. سترې او بې قراره نه شوې، له سترېا ډېرې ونه ښورېدې او هېر يې نه شول چې موسكا يې په خوله وي. له دې وروسته څنگه چې زموږ لېموزين موټر له سكورتي ډلې سره يو ځای له پنسيلوانيا واټه تېرېده نو اوس هم زرگونه خلك د واټ دواړو خواوو ته ولاړ وو او موږ يې په تلویزيونونو كې كتلو. دې خلكو موږ په موټر كې نه ليدلو ځكه د موټر ښيښې تورې وې. لږ وروسته زه او باراك له موټره ښكته شوو چې د رسم و گذشت ځينې مراسم په پلې توگه ترسره كړو او خلكو ته لاسونه وښورو. مالي او ساشا مو موټر كې يوازې پرېښوې. څنگه چې موږ ورسره نه وو نو چا ورته پام نه كاوه.

کله چې زه او باراک بيا لېموزين ته وروختو نو نجونو شورماشور جوړ کړی و، خندل يې، خپل خولۍ يې لرې کړې وې او شوخي يې سره کوله. بالاخره سترې شوې او په څوکۍ کې وغځېدې. د موټر په ټيپ کې د بيانسه سندره چالنه وه، هغه يې اورېده. هغه شېبه کې ما او باراک ښکلي او آرامه احساسات درلودل. اوس موږ د امريکا لومړنۍ کورنۍ وو. خو موږ سره د تېر په شان و او کوم تغير مو نه و کړی.

د ولسمشرۍ د رسمي معرفۍ په ورځ کې چې څومره لمر لوېده، هومره هوا هم يخېده. زه او باراک له جو بايدن سره د ماڼۍ په مخ کې په ځانگړي ځای کې دوه ساعته نور هم کېناستو او د خلکو رسم و گذشت ته مو کتل چې د موسيقي آلات هم ورسره و او زموږ په مخ کې په پنسيلوانيا سړک کې تېرېدل. له پنځوسو ايالتونو خلک راغلي وو. زما يوې کارمندې راته يوه کمپله راوړه چې په خپلو پښو يې واچوم، ځکه ډېر ساړه و او ساړه مې کېدل. راغلي مېلمان ه هم يو يو تلل چې ځانونه د لمر لوېدو جشن ته چمتو کړي.

شاوخوا اوه بجې وې چې د موسيقي غږوونکو وروستۍ ډله زموږ له مخې تېره شوه او دا مراسم پای ته ورسېدل. زه او باراک په تياره کې د سپينې ماڼۍ د نوو اوسېدونکو په توگه دې ماڼۍ ته ورننوتلو. د هغه ځای کارکوونکو، ماڼۍ په بشپړه توگه پاکه کړې وه او د بوش وسايل او توکي يې بهر کړي وو او زموږ هغه يې راوړي وو. همدارنگه د تېر ولسمشر سپيانو د ماڼۍ فرشونه ډېر لږلي وو، خو د ماڼۍ کارکوونکو په پنځو ساعتونو کې ښه مينځلي وو چې هسې نه د ماليا حساسيت بيا راوگرزي. زموږ موبل او فرنيچر هم دننه وړل شوي او هلته ځای پر ځای شوي وو. هر چېرې زينتي گلونه هم ليدل کېدل. په لفت کې کېناستو او بر پور ته لاړو. هلته مو وليدل چې جامې مو په الماريو کې په ښه توگه اېښودل شوې او يخچال هم له هغو خوړو ډک شوی چې زموږ خوښېدل. د سپينې ماڼۍ اکثره کارکوونکي او خدمتکاران تور پوستان وو چې عمرونه به يې يا زموږ

بدلون | ۳۹۹

هومره وو او يا به هم له موږه لږ څه مشران. دوی موږ ته برچپک ولاړ وو چې هر څه ترې وغواړو رايې وږي او يا هم کوم کار ورته ووايو چې ترسره يې کړي.

زما دومره ساړه کېدل چې حتا خوراک مې نه شواى کولای. د ولسمشر د معرفۍ لپاره لس جشنونه وو. نن يې لومړى و، نو موږ بايد له يوه ساعته په کمه موده کې ځانونه چمتو کړي وای چې دې لومړي جشن ته لاړ شو. يادېږي مې چې له څو خدمتکارانو برسېره، ځينې نور کسان مې هم هلته وليدل چې نه مې پېژندل. دهلبزونو کې چې گرزېدم، نو يوازيتوب مې احساس کړ. د تېرو دوو کلونو په اوږدو کې به کله چې چېرته تلم نو ځينې کسان لکه مليسا يا کيتي يا کريستېن به راسره وې، مگر اوس په ناڅاپي توگه يوازې شوې وم. نجونې د مانۍ بلې خوا ته تللې وې. مور مې، ورور مې کربگ او مايا اوس هم له موږ سره وو. مگر دوی يې هم د شپې د جشن لپاره په موټرو کې بېولي وو. سينگارگرې ته په تمه وم چې وېستو ته مې ښکلې ډيزاين ورکړي. جامې مې په کوټېند کې راڅرېدلې وې. باراک هم تللى و چې شاور ونيسي او خپلې جامې واغوندي. دا ورځ زموږ لپاره يوه پرتمينه ورځ وه چې په خوا او خاطر کې مو هم نه راتله او زه هيله منه وم چې د هېواد لپاره مو هم همداسې واوسي. هر څه د ماراتون منډو په څېر وو. يوازې پنځه دقيقې مې درلودې چې شاور ونيسم او ځان چمتو کړم. د غوښې څو سړې کړې ټوټې او کچالو مې وخوړل چې سم کاس برابر کړي وو. وېسته مې جوړ راجوړ کړل او لږ مې سينگار وکړ. بيا مې خپلې ورېښمينې جامې واغوستلې چې د جيسون هو په نامه يوه سړي راته گنډلې وې. پر يوه اوږه مې ښکلې گلونه راټومبل شوي وو. هر گل کې کوچني کربستالونه ځای پر ځای شوي وو. دامن مې اوږد و چې پر ځمکه خښېده.

تر هغه مهاله مې زياتې محفلي جامې نه وې اغوستې، مگر کومې جامې چې جيسون راته گنډلې وې که څه هم ښکلې او لطيفې وې خو له دې سره سره يې زما د ځان هېڅ کومه برخه هم نه رااېسته. دا جامې د هغو بدلونونو او

تحولاتو بیانوونکې وې چې په کورنۍ کې مې نژدې وختونو کې پېښېدې او زه یې د نڅا په مېلمستیاوو کې د یوې شهزادګۍ په توګه نه څرګندولم بلکې د یوې ځواکمنې مېرمنې په توګه یې ښکاره کولم چې غواړي له یوه پړاوه بل پړاو ته لاړه شي. اوس نو زه د امریکا لومړۍ مېرمن وم او د جشنونو وخت و.

هغه شپه زه او باراک د ولسمشر د معرفۍ لومړني جشن ته لاړو چې د عوامو لپاره و او د سیمې د جشن په نامه یادېده. بیانسي په خپل ښکلي غږ پخوانۍ سندره وویل چې «بلاخره» نومېده. موږ خپله دا سندره د نڅا د لومړۍ سندري په توګه انتخاب کړې وه. بیا نورو کورنیو ایالتي جشنونو ته لاړو، او له دې وروسته د دفاع وزیر جشن او د ځوانانو جشن او له هغې وروسته شپږو نورو جشنونو ته هم لاړو. په دې هر یوه جشن کې به کمه موده پاتې کېدو او بیا به بل جشن ته تلو. باراک به هر جشن کې یوه لنډه وینا او له ټولو راغلو ګډونوالو مننه کوله. هر کله به مې چې د ده سترګو ته کتل نو آرمیتیا به مې پکې لیدله. اوس هم موږ هماغسې نیمایي برخې وو چې د شلو کلونو په اوږدو کې مو یو بل بشپړول او اوس مو هم هماغه اساسي او فطري مینه سره لرله. دا هغه څه وو چې غوښتل مې نورو ته یې هم وروښایم.

خومره ساعتونه چې تېرېدل نو ما به ستړیا احساسوله. د دې جشنونو ډېره بڼه برخه وروستۍ برخه وه چې په سپینه ماڼۍ کې به د سلهاوو کسانو په شتون کې یوه ځانګړې مېلمستیا نیول کېده. بلاخره دې مېلمستیا کې مې راحتي احساسولای شوی او له دې اندېښنو راوتلم چې څنګه ښکارم او ډاډه وم چې دې مېلمستیا کې به خپل بوټونه هم باسم او راحته بوټونه به په پښو کوم.

د سهار شاوخوا دوې بجې وې چې دې مېلمستیا ته راورسېدم. سالون رڼا و او رڼايي وه. خلکو ښکلي او شیکې جامې اوغوستې وې او نخل یې. د جاز یوه ډله د سالون په پای کې په موسیقي غږولو بوخته وه. زما د ژوند د بېلابېلو پړاوونو دوستان هم هلته راغلي وو. زما د پرېښتون دوستان، زما د هاروارد

بدلون | ۴۰۱

دوستان، زما د شيكاگو دوستان، د رابینسون کورنۍ او د شیدلز کورنۍ. په دقیقه توګه همدا هغه کسان و چې زړه مې غوښتل له هغوی سره جشن ولمانځم او ترې وپوښتم چې «يو دې راته ووايي چې موږ څنګه دې ځای ته راوړسېدو؟» مګر هر څنګه چې وو موږ پر دې توانېدلي وو چې ځان وروستی کړبښي ته ورسوو او اوس مو باید د راتلونکي په اړه فکر کړی وای. پوهېدم چې د راتلونکي ورځې پر سهار یعنې یو یا دوه ساعته وروسته د ولسمشر د رسمي معرفۍ د دعا مراسمو ته باید تللي وای او بیا مو د هغو دوه سوه کسانو هرکلی کړی وای چې سپینې ماڼۍ ته راتلل. دې شېبه کې باراک اواکتل او ګواکې داسې ښکارېدل چې زما سوچونه لولي او ويې ویل چې اړینه نه ده چې ته د دعا مراسمو کې واوسې.

هغه شېبه کې مېلمانه زما خواته راغلل، خپل یو مالي ملاتړی او د یوه ستر ښار ښاروال او همدارنګه نور کسان مې ولیدل چې نارې یې وهلې «میشل، میشل» زه دومره سترې وم چې نژدې وه په ژړا شم. کله چې باراک نژدې راغی چې وګوري څه پېښه ده نو زما زغم پای ته ورسېد او له هغه ځایه وتښتېدم. نور مې واقعاً هغه انرژي نه درلوده چې د لومړۍ مېرمنې نقش ته ادامه ورکړم او حتا خپلو ملګرو ته لاس وښوروم. کوم چارواکي چې راپسې وو، هېڅ ځان مې پرې پوه نه کړ، ژر لفت کې کېناستم او خپلې کوټې ته لاړم. له ځنډ پرته خپلې ناپېژاندې کوټې ته وردننه شوم، بوټونه مې وایستل، جامې مې بدلې کړې، په خپل ناپېژانده کټ کې پرېوتم او له حاله لاړم.

۲۰

خلک معمولاً پوښتنې کوي چې سپینه ماني کې ژوند څنگه دی او څه خوند لري. زه یې ځواب کې وایم چې سپینه ماني کې ژوند داسې دی لکه په یوه ښکلي او لوکس هوټل کې چې ژوند کوي، خو توپیر یې دا دی چې له تا پرته بل هېڅوک او هېڅ کورنۍ هلته نشته. هر چېرته تازه گلونه اېښودل شوي او تقریباً هره ورځ تازه گلونه راوړل کېږي او هره خوا کې اېښودل کېږي. د دې ځای ودانۍ لږ پخوانۍ او لږ څه وېروونکې ده. ډېل دېوالونه لري، غولي کې یې کلک فرشونه وېر شوي چې دومره ډېل دي چې په خونه او یا سالون کې هر ډول غږ فوراً جذبوي. کړکۍ سترې او پرتمینې دي او ښیښې یې د بمونو پر وړاندې هم کلکې دي. دا کړکۍ اکثره مهال د امنیتي مسایلو په خاطر تړل شوي چې د دې باعث کېږي چې هلته سکوت زیات وي. دا ځای ډېر پاک او سوتره دی او بېلابېل کارگران لري، لکه لارښود کارگر، آشپز، خدمتکاران، ښووالان، برقي، نقاش او نلدوان. دا ټول کسان بادبه او غلي دي چې ډېر نه لیدل کېږي او معمولاً دې ته په تمه دي چې ته له خونې بهر شې او بیا دوی کوټې ته وردننه شي، ځینې شیان بدل کړي یا هم کټ ته د نژدې گلدانۍ گلان لرې کړي او تازه گلان پکې کېږدي.

دا ځای ډېرې سترې خونې لري، حتا تشابونه یې هم پراخه دي او سترې الماری لري چې ما وړاندې چېرې نه دي لیدلي. کله به چې ما او باراک یوه خونه ځانونو ته برابروله نو حیران به و، ځکه ډېر موبل او فرنیچر او نور زیات

اضافي توکي به مو له هغه ځايه ايستل. خوب خونه کې يو ستر کټ و چې څلور پايې يې درلودې، د سپرې پردې يې درلودې خو له دې کټ سره سره ها خواته يوه ستره شومينه بخارۍ هم وه. همدارنگه د ناستې لپاره څو مېزونه او څوکي هم وې او د قهوې څښلو مېز هم هلته نژدې و. موږ پنځو وارو ته پنځه حمامونه وو او نور لس اضافي حمامونه هم وو. ما د خپلو الماريو تر څنگ يوه ځانگړې خونه هم درلوده چې د جامو اغوستلو لپاره وه. هماغه خونه چې لورا بوش وروستلې وم او د هغې د کړکيو له شا څخه يې د سرو گلانو د بڼې منظره راښودلې وه. همدا خونه ما د ځان لپاره د کار خونه کړه. تيشرټ او پتلون به مې اغوستي و، دې خونه کې به گرېزېدم او مطالعه به مې کوله يا به مې هم تلويزيون لیده او له نېکه مرغه د چا پام به هم راته نه و او نه به يې ليدلم.

ما درکول چې ډېره نېکمرغه يم چې داسې ځای کې ژوند کوم. زموږ د استوگنې اصلي اپارتمان زما د پلار او مور د کور له دويم پوړه ډېر ستر و. کله مو چې يوکلید سړک کې ژوند کاوه نو زموږ د خوب له خونې بهر د مونه يوه نقاشي وه چې په دېواله کې مو راڅرولې وه او د خوړو خونه کې مو يوه برونزي مجسمه وه چې يوه فرانسوي نقاش او مجسمه جوړوونکې جوړه کړې وه چې دگا نومېده. زه د شيکاگو په جنوبي برخه کې اوسېدم او اوس مې دوې لونې درلودې چې په داسې خونو کې ویدې کېدلې چې يوه مشهور کورني طراح رغولې وې او دوی کولای شول چې هر څنگه يې زړه غواړي هغسې سهارۍ وکړي او د سهار ډوډۍ وځوري. آشيژان مو هم لرل چې لونو به مې هر څه ورته ويل نو دوی به پخول او برابرول.

کله ناکله به مې چې د شاوخوا شيانو په اړه سوچ کاوه نو په ريښتيا چې گنګسېدلېم به. له خپلې خوښې سره سم مې هڅه کوله چې د دې ځای ځينې تشریفات او آداب راکم کړم. د مثال په توګه ما خدمتکارانو ته وويل کله چې هر سهار نجونې له خوبه راپاڅېږي نو بايد هغه څه وکړي چې په شيکاګو کې يې

بدلون | ۴۰۵

کول، یعنې خپل کټ باید خپله ټول او منظم کړي. همدارنگه مالیا او ساشا ته مې هم ویلي وو چې د تل په خبر بادبه او مهربانه واوسي او له حده زیات څه ونه غواړي. دا راته ډېره مهمه وه چې نجونې د هغه ځای د آدابو او تشریفاتو بندیانې نه شي. نو له همدې امله مې دوی ته اجازه ورکړه چې په دهلیزونو کې توپ بازی وکړي. یا به مې ورته ویل چې پخلنځي ته لاړې شي او څه چې غواړي هغه وخوري. دوی ته مې دا هم وویل چې کله بهر ته ځي او لوبې کوي نو اړینه نه ده چې اجازه واخلي. یوه ورځ له غرمې وروسته مهال و. کوټه کې له کړکۍ سره ولاړه وم، بهر ته مې چې وکتل نو دوی په پلاستیکی پتنوسنو کې ناستې وې او ورسره لوبې یې کولې. دا پتنوسونه یې د پخلنځي له کارکوونکو اخیستي وو. ما چې دوی ولیدې نو خندا راغله.

حقیقت دا وو چې ما او نجونو حمایتي ونډه درلوده. یعنې موږ ټول هغه امکانات او تجملات د دې لپاره کارول چې خوشحاله واوسو او زموږ خوشحالي د دې باعث شي چې باراک خوشحاله شي او وشي کولای چې په آرامه خیال د هېواد بېلابېلو مسایلو او مشکلاتو ته رسیدګي وکړي. په واقعیت کې هر څه چې په سپینه ماڼۍ کې دي، دا ټول د ولسمشر د روغتیا، کار او فعالیت لپاره دي. د هغه ځای د ټولو کارکوونکو او خدمتکارانو دنده دا وه چې له ولسمشر سره د یوې گرانبه ګانې په شان چلن وکړي. همدا لامل و چې کله ناکله به یې ماته تېر تاریخ تاریخ راپاداوه چې د یوې کورنۍ ټول وګړي به په دې لټه کې و چې د یوه شخص اړتیاوې پوره کړي. ما د دې نظریې خلاف نظریه درلوده، ما غوښتل چې لوني مې د خپلې کورنۍ په اړه سوچ وکړي. البته باراک ته هم چې دومره توجه کېده دومره ترې راضي نه و. مګر وضعه یې نه شوای کنترولولی او په دې برخه کې یې کوم کار نشو ترسره کولای.

اوس یې تر لاس لاندې پنځوسو کارکوونکو کار کاوه چې د هغه الکترونيکي لیکونه به یې لوستل او بیا به یې ځوابول. څو چورلکې به هم

برچېکې ولاړې وې چې هر هغه ځای ته یې بوزي چې غواړي یې. همدارنگه یوه شپږ کسيزه ډله هم ورسره وه چې تل به یې اړین اطلاعات راټولول او باراک ته به یې په واک کې ورکول چې هغه وکولای شي معقولانه تصمیمونه ونیسي. خو سرآشپزانو هم د ده خوږو ته پام کاوه چې ښه روغتیا ولري. خو نور کسان هم و چې په ناپېژانده توګه به بېلابېلو مارکېټونو او دوکانونو ته تلل او غذايي توکي به یې اخیستل. دوی به موږ ته سالم خواړه برابرول.

له کله راهیسې مې چې باراک پېژندلی و، نو پوهېدم چې د کورنیو وسایلو او غذايي توکو د پېرلو او اخیستلو هېڅ شوق نه لري او له دې کاره هېڅ خوند نه اخلي. داسې سړی نه و چې ځانته پټه خزانه ولري او یا هم چمنونه برابر او وربښي. یا دا چې د استراحت په وخت کې د ځان لپاره ساده خواړه برابر کړي. اوس چې له دې کورنیو مسئولیتونو او اندېښنو معاف شوی و نو خوشحاله و او ده کولای شول چې ذهن یې مهمو کارونو کې بوخت کړي او سترو مسایلو او ستونزو ته رسیدګی وکړي چې شمېر یې هم زیات وو.

له ټولو جالبه راته دا وه چې اوس هغه درې نظامي مرستیالان لرل چې دنده یې دا وه چې د جامو الماری یې منظمې کړي او ډاډه شي چې بوتونه یې رنگ شوي، جامې یې اتو شوې او ورزشي جامې یې پاکې او ستره دي او که نه. په هر حال څنګه چې موږ مخکې په یوه اپارتمان کې ژوند کاوه او ده یوه کوچنۍ کاري کوټه درلوده، خو په سپینه ماڼۍ کې مو ژوند له هغه ژوند سره ډېر توپیر درلود.

یوه ورځ سهارې ته ناست وو. باراک په افتخار راته وویل: «ګورې چې څنګه منظم شوی یم. په الماریو کې مې دې جامې لیدلې». زه ورته موسکه شوم او ورته کړل مې: «هو ومې لیدلې، مګر تا خو نه دي مینځلې او تا خو نه دي منظمې کړې، ته په دې کارونو کې هېڅ ونډه نه لرې.»

باراک د خپلې ولسمشرۍ په لومړۍ میاشت کې یو قانون لاسلیک کړ چې

بدلون | ۴۰۷

د منصفانه تنخوا په اړه و او د هغو کارگرانو ملاتړ يې کاوه چې جنسيتي، نژادي يا سني تبعيض ورسره کېده. ده هغه شکنجې هم لغوه کړې چې محبسونو کې به ورکول کېدې او هڅه يې وکړه چې د يوه کال په موده کې گوانتانامو محبس هم وتړي. کله به چې د سپينې مانۍ لپاره کارکوونکي پر کار گمارل کېدل نو ډېره لابي به ورته کېدله چې دا کار يې هم بند کړ. تر ټولو مهمه يې لا دا چې کانگرس ته يې يوه مهمه اقتصادي لايحه ورواستوله. خو هېڅ يوه جمهوريپال موافقه رايه ورنه کړه. زما په اند ده سمه تگلاره درلوده او هڅه يې کوله چې کومې وعدې يې په انتخاباتي کمپاينونو کې ورکړي، هغه ټولې په واقعيت واړوي. له دې ټولو جالبو او بېلابېلو دندو سره سره کله به چې شپه شوه نو دی به په خپل وخت کور ته راته. دا بدلون ماته د ډېرې حيرانتيا وړ و چې په سپينه مانۍ کې ژوند ما او زما لونیو ته ډالۍ کړی و. ښايي چې اوس يې له پخوا زيات کار کاوه. مگر فعاليتونه يې ډېر منظم وو. ټيک شپږ نيمې بجې به په لفت کې سپرېده او بر پور ته به راته چې د خپلې کورنۍ تر څنگ خواړه وخوري. البته کله ناکله به له څنډ پرته گردې دفتر ته هم ورگرزېده.

په معمولي توگه، موږ به مې د شپې ډوډۍ له موږ سره خوړله. هغه به هر سهار له ماليا او ساشا سره ښوونځي ته هم تلل خو د ورځې په اوږدو کې يې خپلې ځانگړې برنامې هم درلودې او د شپې به يې هم غوره دا گڼله چې يوازې واوسي او تلویزیون وگوري.

په سپينه مانۍ کې مې په څو لومړنيو مياشتو کې احساس کړل چې اړينه ده چې هر څه ته پام وکړم. لومړی درس راته دا و چې پوه شوم چې دلته ژوند ډېر لگښتونه خاوري. هلته يوازې د خدمتکارانو، کارکوونکو او همدارنگه د اوبو او برېښنا پيسې دولت پرې کولې. نور لگښتونه چې هره ورځ به زياتېدل هم زموږ پر غاړه وو. که څه هم هلته د هر څه کيفيت ښه و خو موږ به هره مياشت زياتې پيسې د خوړو او تيشو پېپرنو په خاطر لگولې. هر مېلمه به چې راته او له موږ

سره به د شپې پاتېکېده نو لگښتونه يې زموږ پر غاړه وو. که کله ناکله به د باراک کومې اوستوايي مېوې ته زړه کېده چې په سهارې کې يې وخوري او يا د ماښام لپاره به يې سوشي ته زړه کېده، نو کارکوونکو به ژر برابرول، خو کله مې چې بيا حسابونه وکتل، نو دا توکي به يې يا په ډېره لوړه بيه اخيستي وو او يا به يې هم له بهرنيو هېوادونو راوارد کړي وو.

په لومړنيو څو مياشتو کې مې احساس کړل چې هر څه ته بايد رسيدگي وکړم. البته اصلي تمرکز مې پر ساشا او ماليا وو. له دوی نه به مې پوښتنې کولې او ورته ويل به مې چې له نورو ټولگيوالو سره مو څنگه اړيکه لرئ او دوی ستاسو په اړه څه نظر لري. کله به يې چې نوې ملگرې يا نوي ملگري غوره کول نو ما به تندی نه تريوواوه بلکې خوشحالېدم به. ما ته اجازه راکړل شوې وه چې له خپلې شخصي شمېرې گټه واخلم او له خپلو خپلوانو او نژدې دوستانو سره اړيکه ونيسم. اوس مې مليسا د دفتر مرستياله وه او زما د ژوند پر هر څه خبره وه. ما به چې کله د تره له زامنو او لوڼو او همدارنگه پوهنتوني دوستانو سره اړيکه نيوله نو د دې له طريقه به مې نيوله. د مليسا شمېره او برېښنالیک مې خپلو زياتو خپلوانو ته ورکړي وو او ټولې غوښتنې به هم د دې له لارې کېدې چې البته شمېر يې کم هم نه و. تل به زموږ پخوانيو دوستانو او لرې خپلوانو له موږه غوښتنې کولې. د مثال په توگه دوی به پوښتل چې آيا باراک کولای شي چې د يوه چا فراغت غونډه کې وينا وکړي يا به يې له ما غوښتل چې په خپلواکو شخصي موسساتو کې وينا وکړم يا به يې موږ دواړو ته بلنه راکوله چې يوې ځانگړې مېلمستيا ته لاړ شو يا د نقدي مرستو د راټولولو په مراسمو کې گډون وکړو. اکثره تقاضاوې د ښه نيت له مخې وې، مگر موږ زښته ډېر بوخت وو او نه مو شول کولای چې ټولو ته مثبت ځواب ورکړو.

د نجونو په برخه کې بيا خبره بل شان وه. زما کارکوونکو له هماغه پيله د هغوی د ښوونځي له مدير او ښوونکو سره خبرې کړې وې او په ښوونځي کې

بدلون | ۴۰۹

يې د مهمو مراسمو تاريخونه مخکې له مخکې ليکلي وو. همدارنگه د ښوونکو پوښتنې يې هم ځواب کړې وې چې د ټولگي او په ځانگړې توگه د سياسي او خبري موضوعاتو په اړه وې. د ټولنيزو فعاليتونو لپاره به چې کله نجونې له خپلو نورو ټولگيوالو سره له ښوونځي بهر وتلې نو زما مرستيالو به د ټولو زده کوونکو د ميندو او پلرونو د تليفون شمېرې اخيستي او له هغوی سره به يې لازمه همغږي جوړوله. ما هم هماغه شان چلن درلود لکه په شيکاگو کې چې وم يعنې هڅه مې کوله چې د خپلو لوبو د نوو دوستانو له والدينو سره آشنا شم او هغوی ته بلنه ورکړم چې له موږ سره د غرمې ډوډۍ خوږي. البته دا آشنایۍ به کله ناکله ډېرې ستونزمنې هم وې، ځکه هغوی به معمولاً د هغه څه له مخې زما او د باراک په اړه قضاوت کاوه چې په تلويزيون يا خبرونو کې به يې اورېدلي وو او ما به خپله زياته هڅه کوله چې خپله واقعي خبره دوی ته ورڅرگنده کړم.

همدارنگه د نجونو لپاره مهالوبش هم په ډېرې سختۍ جوړېده. د مثال په توگه مخکې له دې چې ساشا د جوليا د زېږېدو کليزې ته لاړه شي نو له دې وړاندې به امنيتي چارواکي ورتلل او هره څه به يې پلټل. يا کله به چې ماشومان مانۍ ته راتلل چې زموږ له ماشومانو سره لوبې وکړي نو ما ته به دا ډېره سخته وه چې د ميندو يا پلرونو يا سرپرستانو څخه يې د ټولنيز امنيت شمېرې وپوښتم. زړه مې نه غوښتل هر هغه چا ته په امنيتي ليد وگورم چې نوې به ورسره آشنا کېدم. خو ماليا او ساشا ته دې مسايلو چندان اهميت نه درلود. همدا چې د دوی دوستان به له امنيتي پلوه وارزول شول نو د پذيرايۍ سالون ته به راوستل شول، ماليا او ساشا به ژر ورنژدې شولې، هغوی به يې تر لاسونو ونيول او دننه به يې راوستل او لوبې او خنداوې به پيل شوې.

ژر مې پام شو چې يوه ماښامنۍ مېلمستيا بايد جوړه کړم. فبروري مياشت کې هم يو رسمي جشن و چې هر کال لمانځل کېده. له دې وروسته د کرسمېس د چرگې د هگۍ جشن و چې له ۱۸۷۸ څخه پيل شوی و او زرگونو

کسانو پکې گډون کاوه. همدارنگه یوه غړمنۍ مېلمستیا هم وه چې په پسرلي کې د سانتورانو او د استازو د مېرمنو په افتخار جوړېده. دا مېلمستیا هغې مېلمستیا ته ورته وه چې لورا بوش جوړه کړې وه، ډېره راحت پکې خنډېده او له مېلمنو سره یې انځورونه اخیستل.

زه پر دې باور وم چې که مېلمستیاوو او ټولنیزو برنامو کې گډون وکړم نو دا به د دې باعث شي چې له هغو گټورو کارونو پاتې شم چې غوښتل مې ترسره یې کړم. له همدې امله مې وپتېيله چې له دې وروسته دا مېلمستیاوې او برنامې لږ لنډې او مختصرې جوړې کړم او دودونه لږ بدل کړم. ورو ورو ما او باراک په دې برخه کې څو گامونه واخیستل. د مثال په توگه، د تور پوستو هنرمندانو ځینې انتزاعي هنري آثار مو په خپل استوگنځای کې پر دېوالونو راوځړول. یا مډرنه او اوسني موبل او فرنیچر مو پر پخواني موبل او فرنیچر ورزیات کړل. باراک په گردې دفتر کې د وینستون چرچیل مجسمه لرې کړې او د هغې پر ځای یې د مارتین لوترکینګ مجسمه کېښوده. همدارنگه د ماڼۍ کارکوونکو او خدمتکارانو ته مو وویل چې که کومو ورځو کې رسمي مراسم ونه لرو نو کولای شي غیر رسمي جامې واغوندي او هوسا شي.

ما او باراک غوښتل چې په سپینه ماڼۍ کې کارکوونکو او خدمتکارانو ته لږ څخه زیاته آزادي ورکړو او د هغه ځای له مړاوۍ او رسمي حالته ووزو. د مثال په توگه، موږ هغه کسان هم مېلمستیاوو ته راوبلل چې درېښي به یې نه کوله او نېکټایي به یې نه کاروله. موږ غوښتل چې په مراسمو کې د ماشومانو شتون زیات شي. د مثال په توگه موږ د کرسمېس د چرگې د هگۍ په جشن کې اجازه ورکړه چې د ښوونځي زده کوونکي، د نظامي کورنیو ماشومان، د کانگرس د استازو ماشومان او لمسیان او د پېژندل شوو خبرو ماشومان راشي او په دې جشن کې گډون وکړي.

ما نه غوښتل چې په جشنونو او مراسمو کې د پرانیستي یو ښکلی سېمبول

بدلون | ۴۱۱

واوسم. غوښتل مې چې گټور کارونه ترسره کړم. له همدې امله هڅه مې کوله چې د سپينې مانۍ په بڼ کې ځينې کارونه ترسره کړم. د بڼوالۍ په چارو چندان نه پوهېدم خو د سم کاس په مرسته اوس پوهېدم چې څمکني توت په جون مياشت کې ډېر خوندور او اوږد دي. يا هغه کاهو چې لږ تټې پانې لري ډېر مقوي دي. يا کولای شو چې تخم پزي کې کرم پوخ کړو. سم کاس هغه څوک و چې زموږ په کورنۍ کې يې روغتيايي خواړه دود کړل. لونیو مې اوس سلاډ، مټر او د کرم او پوڅې (پنېر) ساندويچ خوړل او نور يې د غذايي شرکتونو خوندورو تبليغاتو ته پام نه کاوه ځکه هغوی د روغتيايي خوړو په اړه اعلانات نه کول.

د دې لپاره چې روغتيايي خواړه وخورو نو يوه لاره يې داده چې هر څوک په خپل بڼ يا پالېز کې ترکاري وکړي. ما هيله لرله چې دا کار د يوه ستر بدلون لامل شي. د باراک د دولت ټوله پاملرنه د سلامتۍ پر بيمې وه او که ما پيغامونه خپاره کړي وای چې په خپلو بڼونو يا پالېزونو کې ترکاری وکړئ نو دا به له روغتيايي ژوند سره غوره مرسته وه. د لومړۍ مېرمنې په توگه دا طرحه ماته يو ډول چالش و. ما بڼ ته د يوه ټولگي په سترگه کتل چې ماشومان کولای شي هلته لاړ شي او د روغتيايي خوړو په اړه ډېر څه زده کړي. البته مشاوران مې اندېښنه کې وو چې خلک به د دې کار پر وړاندې څه ډول غبرگون وښيي.

په واقعيت کې په پالېز کې کار تر يوې اندازې پورې يوه پلمه وه چې د تغذيي موضوع په پراخه کچه مطرح کړم. په ځانگړې توگه ما په ښوونځيو کې غوښتل چې ماشومانو ته ووايم چې غذايي توکي څنگه توليدېږي، څنگه لېبل پرې لگول کېږي، څنگه عرضه کېږي او د خلکو پر روغتيا څومره اغېزه کوي. کله مې چې په دې اړه په سپينه مانۍ کې خبرې کولې نو د غذايي موادو ستر شرکتونه غلي وو. هغوی کلونه کلونه په دوديزه بڼه خپلې چارې پرمخ وړې وې. په واقعيت کې زه خپله هم نه پوهېدم چې دا طرحه به کوم ځای ته ورسې. خو

اوس سم کاس سپينې ماڼۍ ته راغلی و او د ده په مرسته مې کولای شول چې دا کار ترسره کړم.

خوشبيني مې په هماغه لومړنيو مياشتو کې د سياسي دخالتونو له امله خپله بڼه بدله کړه. اوس موږ په واشنگتن کې ژوند کاوه او د ديموکراتانو او جمهوريپالو د احمقانه شخړو په مقابل کې ولاړ وو. د ولسمشر له رسمي معرفۍ څو اونۍ وړاندې، د راډيويي برنامو وياند راش ليمبا په څرگنده او مستقيمه توګه وويل چې هيله لرم چې باراک په انتخاباتو کې ناکامه شي. اوس مې هم په خپلو سترګو ليدل چې د کانګرس جمهوريپال نه غواړي چې له باراکه ملاتړ وکړي چې اقتصادي کړکېچ مهار کړي او ماليې راکمې. کله چې باراک سپينې ماڼۍ ته لاړ نو حسابونو وښودله چې د امريکا اقتصاد په ډېرې چټکۍ مخ پر ځوړ و. يوازې په جنوري مياشت کې شاوخوا ۷۵۰,۰۰۰ دندې له منځه تللې وې. باراک هڅه کوله چې د دواړو ګوندونو ترمنځ يووالی او همغږي رامنځته کړي او څرګنده کړي چې امريکايان يو بل سره يو لاس دي. مګر جمهوريپال ګوند تل هڅه کوله چې د باراک په مخ کې خنډونه رامنځته کړي.

د فبرورۍ د ۲۴ نېټې په شپه کې باراک د کانګرس د ګوندونو ترمنځ يوه ګډه غونډه جوړه کړه. دې غونډې ته د سترې محکمې قاضيان، د کابينې غړي، د پوځ جنرالان او د کانګرس استازي هم رابلل شوي و. خو کله چې باراک وينا وکړه، نو څوک به چې ورسره موافق و، هڅولو او تشويقولو به يې او څوک به چې د ده له نظريو سره مخالف و، نو غلي او ګورم به ځای پر ځای ناست وو. هغه غونډه کې زه هم وم. د يوه څوارلس کلن ماشوم او د يوه تقاعد شوي سرتېري منځ کې ناسته وم. څوارلس کلن هلک مو ځکه راغوښتي و چې ولسمشر ته يې له پېرزوينو ډک ليک رااستولی و او تقاعد سرتېری هم د جګړې يو اتل و. له غونډې وروسته بالکون ته لاړم او له بالکونه مې د غونډې ګډونوالو ته وروکتل چې سپين پوستانو تورې درېښې اغوستې وې، تور معلومېدل او د

٤١٣ | بدلون

فرهنگي تنوع هېڅ څرگ نه څرگندېده.

کله چې باراک له څو ساتونکو او یوه فلمبردار سره غونډې ته راغی نو ټول شته کسان پاڅېدل، څو دقیقې یې لاسونه وپړکول او هغه یې تشویق کړ. ما کلونه کلونه وړاندې دا مراسم په تلویزیون کې لیدلي وو خو اوس مې خپل مېړه لیده چې د هرې لایحې او هر قانون د تصویبولو لپاره یې د کانګرس د غړو له نیمو څخه د زیاتو رایو ته اړتیا درلوده. هغه شپه باراک په خپله وینا کې وویل چې د هېواد اقتصاد ناهیلې کوونکی دی. بیا یې د جګړو او د ترهګریزو بریدونو د ګواښونو په اړه خبرې وکړې او دا یې هم وویل چې امریکایان دې ته په غوسه دي چې ولې دولت له بانکونو سره مالي مرسته کوي. خو په عین حال کې یې خلکو ته هيله هم ورکړه او ویې ویل چې موږ په به ګډه دا سخت دوران شاته پرېږدو. ما له بانکون څخه په ښه توګه لیدل چې د کانګرس جمهوريېال غړي، زیاتره مهال غوسه دي، لاسونه یې په سینو اېښي او ګورم ناست دي. هغوی د هر هغه کار مخالفت کاوه چې باراک به ترسره کاوه. خو په واقعیت کې دوی هېره کړې وه چې د هېواد د ټولو ستونزو جرړه د دوی پخوانی جمهوريېال ولسمشر و.

په ژوند کې ډېر ښه شیان او ډېرې ښېګڼې شته. زه چې کله نجلۍ وم نو د ژوند د ښو شیانو او ښېګڼو په اړه مې مبهم تصورات درلودل. کله به چې د ګور خویندو کور ته ورتلیم چې لوبې ورسره وکړم او لیدل به مې چې د دوی کور ډېر ستر دی، نو بخیلې به راتله. له ځانه سره به مې انګېرل چې که زما کورنۍ هم یو ښکلې موټر ولري نو څومره به ښه وي. کله به مې چې ولیدل چې زما ملګرې څومره ښکلې باري نانځکې او د لوبو بېلابېل توکي لري نو ما به هم غوښتل چې هغسې شیان ولرم. دا په داسې حال کې وه چې موږ به مې هم ماته له زړو ټوټو او ارزانبیه توکو نانځکې جوړولې. ماشومتوب کې سخته وي چې د یوه څه په ارزښت پوه شې. څنگه چې اوس موږ په سپینه ماڼۍ کې ژوند کاوه نو ورو ورو

يې راته جلال او پرتم کمېده او نوره راته دومره ستره ماڼۍ نه ښکارېده. په خپل استوگنځای کې مې ځينې بدلونونه راوستل. د مثال په توګه، که څه هم په ماڼۍ کې ستر ستر پخواني قنډيلونه وو، مګر ما پکې څو نور ګروپونه هم نصب کړل چې زموږ د کور په شان وي. همدارنګه د مالیا او ساشا په خونو کې مې هم هغه توکي کېښودل چې باراک په خپلو بېلابېلو سفرونو کې ورته اخيستي وو، لکه د مالیا لپاره کيلي بندونه او د ساشا لپاره ښيښه يي توپونه چې په منځ کې يې نانځکې او نور شيان وو.

د مور مې هم سپينه ماڼۍ چندان نه خوښېده، ځکه رسمي حالت پکې وو او د يوه موزيم په څېر وه، خو ژر متوجه شوه چې هغه ځای کې داسې بېلابېل شيان شته چې کېدی شي ورته جالب او زړه راښککوونکي واوسي، د مثال په توګه د سپينې ماڼۍ د کارکوونکو وقار او متانت چې کلونه کلونه يې هلته د هرې کورنۍ خدمت کړی و. ما به چې دا کسان ليدل نو خپل يو مشر خپلوان به مې يادېده چې ترې نومېده او په يوکلید سړک کې يې ژوند کاوه، بند لرونکی پتلون به يې اغوسته او د خپل کور د مخې چمنونه به يې لندول. ما هڅه کوله چې زما چلن د ماڼۍ له خدمتکارانو او کارکوونکو سره د درناوي له مخې وي. هغوی زموږ د سيال ګوندې غړي وو خو په ښکاره يې څه نه ويل. دوی ورو ورو وپوهېدل چې څه وخت موږ يوازې پرېږدي او يا کله له موږ سره ټوکې وکړي. کله ناکله به دوی په پخلنځي کې د خپلې خوښې وړ ورزشونو په باره کې غږېدل او کله به يې هم هغه نوې ګونګوسې يادولې چې زما په اړه به ويل کېدې. کله ناکله به يې د خپلو لمسيانو په اړه هم راته خبرې کولې. کله به چې ماښام پلو په تلویزيون کې د باسکټبال لوبې وې نو کله ناکله به باراک هم ورته، له دوی سره به کېناسته او څو شېبې به يې لوبه کتله. د ساشا او مالیا جو ډېره خوښېدله، ځکه ډېره صميمي وه. نجونې به هم کله کله له ښوونځي وروسته پخلنځي ته تلې او هلته به يې له جوارو پولې پخولې. د ماڼۍ د اکثرو

بدلون | ۴۱۵

کارکوونکو زما له مور سره جوړه وه او کله ناکله به یې خونې ته هم ورتللي. سپینه مانۍ کې د کال سنتر برخه هم وه چې چارواکو به یې د سهار له خوا له خوبه هم راپاڅولم. له څه مودې وروسته ما وکولای شول چې د دې برخې له کارکوونکو سره هم صمیمي شم. له دوی سره به غږېدم هم، د هوا په اړه به مې له دوی سره خبرې کولې او دوی ته به مې ویل چې له باراکه څو ساعته وړاندې وېښه شوې یم او اوس دا دی د رسمي مراسمو لپاره ځان چمتو کوم. موږ یو خدمتکار درلود چې تور پوستی و، وېښته یې سپین شوي و، جېمز رمزي نومېده چې د کارتر د دولت راهیسې یې به سپینه مانۍ کې کار کاوه. هغه به کله کله د جېت مجلې یوه ګڼه راته راوړله او په ډېر غرور به یې راته ویل: «آغلې اوباما په دې ګڼه کې ستاسو په اړه څه لیکل شوي.» همدې دوستیو او صمیمیتونو زموږ لپاره ژوند ډېر ښکلی کاوه.

ما فکر کاوه چې په سپینه مانۍ کې زموږ استوګنځی ډېر ستر او ډېر پرمختللی دی او له دې ځایه ښکلی ځای په نړۍ کې هم نشته، خو کله چې په اپریل میاشت کې انګلستان ته لاړم او له ملکې الیزابت سره مې ولیدل نو داسې نه وه. له انتخاباتو وروسته زما او د باراک لومړی سفر انګلستان ته و. د ولسمشرۍ په ځانګړې الوتکه کې مو لندن ته الوتنه وکړه. دې ځای کې یوه غونډه جوړېده چې د دېرشو سترو اقتصادي هېوادونو رهبرانو پکې ګډون کاوه. د امریکا اقتصادي کړکېچ او ځوړتیا پر ټولې نړۍ منفي اغېز کړی و او د نړۍ د بازارونو چندان خونده نه وه. د باراک اصلي دنده دا وه چې د تېر دولت تېروتنې او سرسري کتنې پاکې کړي او د نړیوال بازار بڼه بېرته ورغوي. ساشا او مالیا نورې په خپل ښوونځی کې بلدې شوې وې. ما هم هر څه خپلې مور ته پرېښودل. که څه هم پوهېدم چې د دې لپاره چې زما مور ښه نیا واوسي نو سختګيري باید ونه کړي، لکه پر نجونو ژر فشار رانه وږي چې ژر ویدې شي، یا ورته ووايي چې دا وخوره دا مه خوره. زما ښه یادېږي چې کله زه او کرېګ ماشومان وو، نو له

خپلې مور څخه مو زیاته خپله نیا خوښېده.

د شل کسيزې اقتصادي ډلې کوربتوب د بریتانیا لومړي وزیر گوردون براون کاوه. په دې ډول غونډو کې به معمولاً د انگلستان ملکې د نړۍ رهبران باکینګهام مانۍ ته ورلېدل. په دې مانۍ کې ما او باراک نوې خبرې ولیدلې، خو له دې لیدنو کتونو وړاندې موږ له ملکې سره په خصوصي توګه هم کتلي وو.

ما له هغې وړاندې له سلطنتي کورنۍ سره کومه لیدنه نه وه کړې. مشاورانو مې وویل چې ملکې ته تعظیم هم کولای شې او لاس هم ورکولای شې. موږ له یوې لوړې او وسپنیزې دروازې مانۍ ته وردننه شوو، د مانۍ شاوخوا کې بېلابېل کسانو ولاړ و، موږ ته یې کتل، د مانۍ ساتونکي هم وو، کله چې باکینګهام مانۍ ته وردننه شوو، نو ومې لیدل چې څومره پراخه ده. دا مانۍ د سپینې مانۍ پنځلس برابره ده او ۷۷۶ خونې لري. زه او باراک څو وارې نور هم دې مانۍ کې مېلمانه شوو. په راتلونکو سفرونو کې مو په یوه پرتمین هوټل کې استوګنه کوله. موږ به په رسمي مېلمستیاوو کې په طلايي قاشوغو او پنډو خواړه خوړل. کله چې له خپلې مور او لویو سره هلته تللې وم نو لارښود یوه ورځ د سرو گلونو مانۍ ته بوتلو چې شاوخوا یو هکتاره یې پراخوالی درلود او زر ګونه ګلان پکې وو. ما چې کله دا ګلان د سپینې مانۍ له ګلانو سره پرتله کړل نو د سپینې مانۍ ګلان راته ناچیزه ښکاره شول.

موږ ته وویل شول چې ناست خونې ته لاړ شو. هلته ملکه او شاهزاده فیلیپ راته په تمه وو. د انگلستان ملکه دویمه الیزابت هغه مهال دوه اتیا کلنه وه، زړه شوې وه، کوچنۍ ځان یې درلود چې ښکلې ښکارېده، ګلابي جامې یې اغوستې وې او یو مشکي دستګول یې لاس کې و. موږ هغې ته لاسونه ورکړل او انځورونه مو ورسره واخیستل. بیا مو د بریتانیا د اقتصاد او وضعیت او داسې نورو مسایلو په اړه خبرې وکړې. ما د ملکې خبره په ځلونو ځلونو په تاریخي کتابونو، فلزي سکو او پیسو او همدارنګه تلویزیون کې لیدلې وه. خو هغه شېبه دې ته ډېره

نزدې ناسته وم او په درناوي مې ورته كتل .

هماغه ورځ د شل كسيزو رهبرانو غونډه له غرمې وروسته جوړه شوې وه . شلو رهبرانو خپلې مېرمنې هم له ځانونو سره راوستلې وې چې په غونډه كې يې گډون كاوه . ما او باراك هم په دې غونډه كې گډون وكړ او له دوى سره مې قهوه وڅښله او خواړه مې ورسره وخوړل . د آلمان له لومړۍ وزيرې انگلا مېركل ، د فرانسې له ولسمشر نيكولاى ساركوزي ، د عربستان له پاچا ، د ارجنټاين له ولسمشر ، د جاپان او اېتوپيا له لومړنيو وزيرانو سره مې وكتل او له هغوى سره مې خبرې اترې وكړې . هڅه مې كوله چې ډېرې خبرې ونه كړم ، ځكه هسې نه چې كومه تېروتنه وكړم . هلته مې وليدل چې د بېلابېلو هېوادونو رهبران كله كله د خپلو اولادونو په اړه خبرې كوي او د بریتانیا د هوا په اړه كله ناكله يو بل سره ټوكې كوي . د مېلمستيا په پاى كې مې پام شو چې د انگلستان ملكه زما څنگ كې ناسته ده . سپينې دستكشې يې په لاس كړې وې او تر او تازه ښكارېده . بيا راته موسكه شوه او راته كړل يې : «ډېره دنگه يې .» ما وځنډل او ورته ومې ويل چې : «د بوټو تلي مې لوړ دي ، مگر زه هم لوړه يم .» بيا ملكې زما بوټونو ته وكتل او راته كړل يې : «داسې ښكاري چې دې بوټونو كې ناراحته يې .» ملكې ته مې وويل : «هو ، په دې بوټونو كې مې پښې خوړېږي .» بيا نو دې راته وكتل او ويې ځنډل . زه له دې سره دومره په خبرو كې گرمه راغلې وم چې حتا د الماسو تاج مه يې هم ونه ليد چې كله كله به يې پر خپل سر اېښوده . څنگه چې دې غونډې ته د ولسمشر په ځانگړې جټ الوتكه كې تللې وم او ويل مې چې څه كوم رسمي سفر نه دى نو په مهربانۍ مې د ملكې پر اوږه لاس هم كېښود . زه نه پوهېدم چې دا كار يوه ستره تېروتنه ده . څو ورځې وروسته دا كړنه په پراخه توگه د نړۍ په رسنيو كې خپره شوه . د دې شېبې انځور رسنيو اخيستی و او هر چېرې خپرېدو . ټولو ورته ليكلي وو : «د لوړپوړو چارواكو له خوا د رسمي آدابو تر پښو لاندې كول . ميشل اوباما ملكه غېږ كې نيولې ده .»

په رسنيو کې زه بې فرهنگه معرفي شوې وم چې نه پوهېدم په رسمي غونډو کې څنگه چلن وکړم. زما په اند ملکه له دې چلنده خواشينې نه شوه او حتا رانږدې هم شوه او زما پر شاه يې لاس هم کېښود. خو زه ډېره ناراحته وم چې د باراک آبرو مې وړې وه.

بلې ورځې ته باراک بايد يوې سترې کوونکې اقتصادي غونډې ته ورغلی وای. ما هم غوره وگڼله چې په ايزلینګتون سیمه کې د نجونو يوه دولتي ښوونځي ته لاړه شم. دې ښوونځي کې ۹۰۰ زده کوونکو زده کړې کولې چې له نوي سلنې څخه زياته برخه يې تور پوستې يا نژادي لږگی وې. د ښوونځي پنځه سلنه برخه هم د کډوالو لوني وې. ښوونځي کې نژادي تنوع وه، مالي سرچينې يې کمې وې، مگر له ښوونيز پلوه په لوړه کچه کې وو. ما غوښتل چې نه يوازې د ښوونځي له چارواکو سره خبرې وکړم بلکې غوښتل مې له هغو زده کوونکو سره هم خبرې وکړم چې هلته يې ژوند کاوه او زده کړې يې کولې. په بهرنيو سفرونو کې ما تل هڅه کوله چې همدا کار وکړم. د دې ښوونځي ودانۍ له پخو خښتو رغېدلې وه. سيمه يې يوه نومورکې سيمه وه. کله چې ورغلم، دوه سوه زده کوونکې په يوه سالون کې راټولې شوې وې چې د نندارو له ليدلو وروسته زما وينا واورې. زه په يوه عادي څوکۍ کې ناسته وم. لومړی د شکسپير يوه ننداره وړاندې شوه چې نڅا او سندري پکې وې. ما هم ننداره وکتله. خو شاوخوا ته مې چې وکتل نو ومې ليدل چې باحجابو نجونې هم شته چې قهوه يې رنگ لري او انگليسي يې دويمه ژبه ده. دې نجونو ته د بېوزلۍ، جنسيت او د پوټکي د رنگ له امله زياته پاملرنه نه کېده او د ټولنې له خوا رټل کېدې هم خو دوی بايد ډېره هڅه کړې وای چې ټولنه کې څرگندې شي. له درونه ولږېدم. دوی زما په څېر وې. ننداره چې پای ته ورسېده، د دريځ شاته لاړم، له دوی سره څو کلمې وغږېدم. احساسات مې پارېدلي وو. مشاورانو مې چې کوم يادښتونه راکړي وو، ورته ومې کتل، مگر ژر مې هيسته کړل او له

بدلون | ۴۱۹

يادښتنو پرته مې خبرې پيل کړې. ومې ويل: «که څه هم د امريکا لومړۍ مېرمن يم. مگر تاسو ته ډېره ورته يم. ځکه د کارگرانو په سيمه کې ستره شوې يم. يعنې په داسې کورنۍ کې لويه شوې يم چې کمه تنخوا مو درلوده. خو ډېر ژر پوه شوم چې که ښوونځي کې زده کړې وکړم او لوستې شم نو په ټولنه کې به خپل واقعي مقام وموم.»

هغه مهال له دوو مياشتو زياته موده کېده چې د امريکا لومړۍ مېرمن وم. مگر احساسول مې چې هغو ټولو تجملاتو له خپلې واقعي بڼې څخه لرې کړې وم. خو کله مې چې هلته له هغو نجونو سره خبرې کولې نو زما پخوانی هویت زما له اوسني نقش سره غاړه غړۍ شو او له يو بل سره يې پيوستون پيدا کړ. آيا په کافي اندازه ښه يې؟ هو يم. ما د ښوونځي زده کوونکو ته وويل چې تاسې ارزښتمنې يئ، پر ځان ايمان ولرئ او خپلې موخې تعقيب کړئ. کله چې زما خبرې پای ته ورسېدې، نو پاڅېدم او يوه يوه نجلۍ مې په غېږ کې ونيوله.

کله چې واشنګټن ته ورسېدم او خپل کور ته لاړم پسرلی رارسېدلی و. لمر به هره ورځ په آسمان کې لږ زيات پاتې کېده او لږ څه ناوخته به لوېده. چمنونه غوړېدلي وو او شنه او تر و تازه ښکارېدل. کله به چې له کړکۍ سره ولاړه وم او انگر ته به مې وکتل نو سره او ارغواني گلان به مې ليدل چې ورو ورو يې د فوارو په شاوخوا کې وده کوله. ما او زما مرستيالانو تېرو دوو مياشتو کې ډېر کارونه کړي وو چې زما نظريې د بڼ او بڼوالۍ په برخه کې په واقعيت بدلې کړو. خو گواکې داسې ښکارېدل چې دا کار دومره آسانه هم نه دی. موږ بايد د بېونو ملي سازمان او د سپينې مانۍ مسئولين دې ته راضي کړي وای چې د ځمکې له ځينو برخو چمنونه لرې کړي. زموږ دا وړانديز په پيل کې له مقاومت سره مخ شو. لس گونه کاله کېدل چې د سپينې مانۍ ویکتوري مانۍ د الينور روزولټ له نظريو سره سمه زرغونېده او چا نه غوښتل چې په هغې کې کوم بدلون رامنځته شي. حتا سم کاس راته ويل: «هغوی فکر کوي چې موږ لېوني

شوي يو.»

خو بلاخره موږ وکولای شول چې خپله خبره ریښتیا کړو. موږ ته د تېنس د ځمکې شاته یوه ټوټه ځمکه راکړل شوه. سم کاس یو ښه ځای غوښته. لنډه دا چې د جنوبي چمنونو په لمړینه برخه کې موږ ته شاوخوا ۱۵۰ متر مربع ځای راکړل شو چې له گردې سالونه او همدارنگه د نجونو د لوبو له ځای او زانګوګانو څخه دومره لرې نه و. له ساتونکو سره مو خبرې وکړې چې هسې نه په هغه برخه کې له امنیتي امله کومه ستونزه رامنځته نه کړو. همدارنگه خاوره مو هم وارزوله چې وګورو چې هسې نه زهري مادې لکه سرب او سیماب ونه لري او د کار لپاره مناسبه وي. بلاخره کار مو پیل کړ.

یو لومړنی ښوونځی و چې بنکرافت نومېده او په دوو ژبو پکې زده کړې کېدې. څنگه چې زه له څو ورځو وروسته له اروپا راګرزېدلې وم، نو د دې ښوونځي ځینو زده کوونکو ته مې بلنه ورکړه چې کړوندي ته راشي. دا ماشومان څو اونۍ وړاندې هم راغلي وو او په بېل وهلو او د خاورې په برابرولو او د ځمکې په کرلو کې یې له ما سره مرسته کړې وه. زموږ کړونده هغې برخې ته نژدې وه چې سیلانیان به ورته راتلل او سپینه ماڼۍ به یې له نژدې کتله. زما زړه غوښتل چې هغوی هم زموږ د کار پایله ووبینی. البته سل په سلو کې نه کېدل چې د بوټو له ودې ډاډه واوسو. په هر حال رسنۍ مو هم رابللې وې چې دې کار ته خبرې پوښتنې ورکړي. همدارنگه پلان داسې وو چې دې مراسمو ته د سپینې ماڼۍ سرآشپزان او د کرنې وزیر هم راتلل. سم ته مې وویل چې هیله ده چې زموږ کار پایله ورکړي.

کله چې د پنځم ټولګي زده کوونکي راورسېدل نو زه شوم او دوی شول، ټولو به ګونډې وهلې او تخمونه به مو په خاوره کې کرل. ماشومانو د سبو په اړه له ما ځینې پوښتنې وکړې. همدارنگه دوی هیجاني وو او راته ویل یې چې ولسمشر چېرې دی او ولې راځي نه. له ماشومانو سره مې کار ډېر خوښېده. کله

بدلون | ۴۲۱

به مې چې له دوی سره کار کاوه نو د لومړۍ مېرمنې په توګه به مې چې څه اندېښنې درلودې ټولې به مې هېرولې. دوی زما په اړه قضاوتونه نه کول او یوازې ورته یوه دنگه او مهربانه مېرمن وم. لنډه دا چې هغه ورځ سهار مو د کاهو، پالکو، ګلپي، بروکلي او مټرو تخمونه وکړل. نه پوهېدو چې آیا رازرغون به شي او که نه یا وده به وکړي او که نه. په هر حال موږ باید خپله هڅه کړې وای او بیا مو باید هیله پیدا کړې وای چې باران او لمر هم زموږ مرستې راشي او زموږ کاره ګټه ورکړي.

۲۱

د مې مياشت وه. دې مياشت کې يوه يکشنبه باراک وپټېيله چې ما ورسره بهر ته بوزي چې د ماښام ډوډۍ وخورو. څلور مياشتې يې تېرېدې چې ولسمشر شوی و. په دې موده کې يې هڅه کوله چې هغه ژمنې عملي کړي چې په انتخاباتو کې يې ورکړې وې. اوس يې غوښتل چې زما ژمنې هم پوره کړي. ما غوښتل نيويورک ته لاړ شو، ماښامې وخورو او يوه ننداره وگورو.

کوم کلونه چې شيکاگو کې وو او د شپې به په گډه بيرون ته تلو، نو دا شپې موږ ته په هره اونۍ کې ډېرې سپېڅلې او مهمې شمېرل کېدې. دا يوه تفريح وه چې موږ په ژوند کې رامنځته کړې وه او هر څنگه شرايط به چې وو دا کار به مو کاوه. زما دا خوښېدل چې له خپل مېړه سره رستوران ته لاړه شم، هلته تته رڼا خپره وي، په يوه کوچني مېز ورسره کېنم او ورسره خبرې وکړم. هيله ده چې تل همداسې وي. باراک ډېر زغم لري، په ځيره مې خبرې اوري او ښه اورېدونکی دی. کله چې خاندې، نو خپل سر لږ شاته کړي چې زما يې دا حالت ډېر خوښېږي. زه يې د سترگو پر پړکا مينه يم او د ده په چلن کې مينه او مهربانۍ دي. کله چې سره کېنو او په آرامۍ خواړه خوړو يا څه څښو نو هماغه تېر خوشحاله دوران ته ورستېږو. هماغه گرم دوبي ته چې له يو بله سره مو مينه پيدا شوه.

هغه شپه مې تورچکې جامې واغوستې، لسيرن مې هم ووهل او وېښته مې هم لږ سينگار کړل. دا چې له مودو وروسته مې غوښتل له خپل مېړه سره يوازې

واوسم نو هیجاني وم. البته په دې وروستیو کې مو څو مېلمستیاوې هم نیولې وې او له هغې وروسته د کېندي د نندارو مرکز ته هم تللي وو. مگر دې ټولو رسمي حالت درلود. دا شپه یوازې زه او باراک وو. باراک هم تورچکه درېشي اغوستې وه. مگر نکتايي یې نه درلوده. ما خپله مور او خپلې لونې ښکل کړې. له هغوی سره مې خدای پاماني وکړه، چمن ته ښکته شوم، په چورلکه کې کېناستم چې موږ اندروز نظامي هدې ته بوزي. له هغې ځایه یوه کوچنۍ ځانگړې الوتکه کېندي هوايي ډگر ته آلوته او بیا له هغې ځایه په چورلکه کې منهن ته تلو. امنیتي چارواکو زموږ د خوندیتابه لپاره برنامه جوړه کړې وه. بیا له منهن څخه تر گرېنویچ ویلیج پورې په زرې موټر کې لاړو چې امنیتي ساتونکي هم راسره وو. کومې څلورلارې ته به چې ورسېدو او موټر به وو نو دوی به هارنگونه کول، نور موټر به یې درول چې موږ تېر شو. خو ما د دې کار په خاطر د گناه احساس کاوه. د دې ښار په سړکونو کې زموږ شتون، د دې ځای عادي جریان گډوډ کړی و. نیویارک ستر او له بیروباره ډک ښار دی او عجیبه پرتم لري چې انسان د هغې پر وړاندې ځان ډېر کوچنی ویني. زما یوه ښوونکې وه چرني نومېده چې څو کاله وړاندې ورسره دې ښار ته راغلې وم او هر څه ته حیرانه شوې وم. باراک هم زما په څېر احساس درلود. هغه کلونه کلونه وړاندې د کلمبیا پوهنتون محصل و. همدا پوهنتون و چې د باراک استعداد پکې غوړېدلی و او سترې هیلې یې په مغزو کې پیدا شوې وې.

دې ځای ته له راتلو وړاندې باراک له سم کاس سره مشوره کړې وه او د هغه له مشورې سره سم یې یو کوچنی او گوښه رستوران پیدا کړی و چې بلوهیل نومېده او محلي خواړه یې لرل. سم کاس دا رستوران ځکه ورنښودلی و چې داسې خواړه زما خوښېدل. کله چې رستوران ته لاړو موږ گوښه ځای غوښته، نو راته لارښوونه وشوه چې یوه گوښه ځای ته لاړ شو. د نورو مېزنو شاته چې څوک ناست و هڅه یې کوله چې موږ ته پاملرنه ونه کړي. له موږ وروسته

بدلون | ۴۲۵

هر څوک به چې رستوران ته راتلل نو امنيتي چارواکو به په الکترونيکي دستگاوو تلاشي کول. له دې موضوع څخه ما بيا شرم احساس کړ.

ځناک مو راوغوښتل. خبرې مو پيل کړې او د خپل ژوند د معمولي مسايلو په اړه غږېدو. شاوخوا څلور مياشتې کېدې چې په سپينه ماڼۍ کې اوسېدو مگر تر اوسه هم نه وو توانېدلي چې خپل تېر هويت له خپل اوسني وضعیت سره همغې کړو او هغې ته معنا ورکړو. هغه مهال د باراک ټول پېچلي فعاليتونه زما پر ژوند اغېزمن وو. د مثال په توگه، ده به غوښتل چې د نجونو په رخصتو کې يو بهرنی سفر ولرو. بيا به د سپينې ماڼۍ چارواکو راته برنامه جوړوله. مگر ما به هڅه کوله چې خپلې شخصي برنامه هم ولرم او د سپينې ماڼۍ په مسايلو کې دخالت ونه کړم. په هر حال باراک له بېلابېلو ستونزمنو مسايلو سره مخامخ و چې بايد هوار کړي يې وای. جنرال مونتورز شرکت غوښتل چې په څو راتلونکو ورځو کې خپله پرځېندنه اعلان کړي. شمالي کوريا يوه هستوي آزموينه ترسره کړې وه او باراک غوښتل چې څو راتلونکو ورځو کې مصر ته لاړ شي چې په يوه ناسته کې د نړۍ له مسلمانانو سره خبرې اترې وکړي. گواکې داسې ښکارېدل چې تل له کړکېچ سره مخامخ دی. له همدې امله کله به چې زموږ پخواني دوستان زموږ ليدو ته سپينې ماڼۍ ته راتلل نو زما او باراک نه خوښېدل چې د سياسي او ځينو نورو مسايلو په اړه خبرې وکړو، زيات مو دا خوښېدل چې هماغه د ماشومانو د معمولي مسايلو، بوختياوو يا تفرېحاتو او دې ته ورته شيانو په اړه خبرې وکړو.

لنډه دا چې هغه ورځ په هغه گوښه رستوران کې، له تتې رڼا لاندې مو ځناک وچيښ، خواړه مو وخوړل او خبرې مو سره وکړې. که څه هم په هغه فضا او چاپېريال کې مو احساسات چندان واقعي نه وو. د سپينې ماڼۍ دننه هم وضعه همداسې وه. يعنې هلته پرتمينه ماڼۍ ده چې د امنيتي چارواکو له خوا په بشپړه توگه تر نظر لاندې نيول شوې. د چارواکو هم خوښېږي چې موږ هغه

چلنونه ډېر کم ترسره کړو چې د گواښونو احتمال يې شته. د مثال په توگه، د زينو په ځای له لفته گټه واخلو يا د دې پرځای چې په آزاده هوا کې پلې تگ وکړو غوره دا وگڼو چې زړې موټر کې سپاره شو. البته موږ پوهېږو چې دوی له ښه نيته دا کار کوي. موږ دوی ته درناوی لرو، مگر حقيقت دا دی چې هلته بنديان شوي وو. که د کورنۍ کوم غړي به مو غوښتل چې بالکون ته لاړ شي نو مخکې يې بايد امنيتي چارواکي خبر کړي وای چې هغوی هغه سيلانيان يوې خوا بلې خوا ته کړي وای چې هلته چکر ته راغلي وو. دا کار د امنيت په خاطر کېده چې امنيت ټينگ شي. کله کله به مې زړه ته راتېر شول چې څه بالکون کې قهوه وخښه، مگر وروسته به مې وليدل چې کېدی شي دا کار مې امنيتي چارواکو ته ستونزه رامنځته کړي نو ترې تېره به شوم. په دې توگه زما او د باراک فعاليتونه ورو ورو کمېدل او کمېدل. په همدې خاطر ډېری مهال به هغه سالون ته ورتلو چې د سپينې ماڼۍ په بر پور کې و. باراک به د منډې په ماشين کې تگ کاوه. دلته به زموږ استاد هم و چې کرنل نومېده. ما هم هره ورځ د استاد تر نظر لاندې ورزش کاوه او وزنونه به مې پورته کول.

هغه شپه چې موږ ماښامی کاوه، نو د ټولې په اړه مو خبرې وکړې چې ماليا غږوله او همدارنگه د ساشا په اړه هم وغږېدو چې له زړې نانځکې سره يې ډېره مينه درلوده او کله به چې د شپې ویده کېده نو په خوا کې به يې ورسره ځملوله. ما باراک ته د خپلې مور کيسه هم وکړه چې يو وخت يې عکاس انځور اخيسته خو له انځور اخيستلو وړاندې يې ورته مصنوعي باڼه نه و اېښودلې. باراک به د تل په څېر خپل سر شاته کاوه او خندل به يې. د خپلې کورنۍ د نوي غړي په اړه مو هم خبرې وکړې چې يو سبې و، بو نومېده او سانور کندي موږ ته ډالۍ کړې و. له دې سبې سره به په چمنونو کې نجونو لوبې کولې، قابونه به يې لرې غورځول او سبې به ورته راوړل، يا به يې ورته غږ کاوه چې دوی پيدا کړي. په کور کې له بو سره د ټولو جوړه وه.

بدلون | ۴۲۷

بلاخره کله مو چې خواړه پای ته ورسېدل او تلو نو هلته چې څوک وو راته پاڅېدل او موږ ته یې لاسونه وپړکول. موږ سره یې ډېره مینه وکړه. که څه هم ضروري نه وه. ښايي هم له دې امله خوشحاله شوي وو چې موږ له هغه ځایه تلو. په هر حال موږ باید منلي وای چې د خپل حضور په خاطر مو نورو ته ستونزې راتوکولې.

تیا تر ټه له تلو وړاندې، پوليسان هلته تللي وو او د تياتر ټول لیدونکي یې تلاشي کړي وو. چې پایله یې دا شوې وه چې ننداره ۴۵ دقیقې ناوخته پیل شي. د اگوست ویلسون ننداره وړاندې کېده چې د پیتسبورگ ښار د یوه ښوونځي په اړه وه. دې ښوونځي کې هم له ورځې زده کړې کېدې او هم له شپې. همدارنگه دا ننداره د هغو میلیونو تور پوستو امریکایانو په اړه هم وه چې د هېواد له جنوبه د هېواد غربي پلو ته راغلي وو. دا هماغه کډوالي وه چې زما خپلوانو هم ترسره کړې وه. د باراک تر څنگ ناسته وم. لږ احساساتي شوې هم وم او د یوې لنډې مودې لپاره مې خپل ورځني مسئولیتونه شاته پرېښي وو.

بلاخره شپه ناوخته وه چې واشنگټن ته لاړو. تگ مو هم د راتگ په شان وو، یعنې په هماغه الوتکو کې لاړو او هماغه لارمې مو ووهلې. نه پوهېدم چې څومره موده وروسته به بیا داسې یو ځای شو او له ژوند به خوند واخلو. خو په راتلونکو ورځو کې د باراک سیاسي سیالانو په ځانگړې توگه جمهوري پال گوند له دې امله پر موږ نیوکه وکړه چې ولې نیویورک ته تللي یو. دوی ویل چې په دې کار ډېر لگښتونه راغلي. د باراک مشورتي ټیم هم له موږ څخه هیله وکړه چې رښنیو او نړیوال سیاست ته زیاته پاملرنه وکړو. لنډه دا چې ډېرې ترڅې نیوکې راباندې وشوې. دا نیوکې د دې باعث شوې چې ځانځاني او شرم احساس کړم. مگر ما او باراک خوشحاله هم وو چې توانېدلي وو یو څو ساعته له سیاسته او د هغې له ښکېلتیاوو ځانونه خلاص کړو، گوښه ځای ته لاړ شو، هلته له خوندور غروبه خوند واخلو، ښه وخت تېر کړو، خوندور خواړه وخورو او له یوې ښکلې

ندارې خوند واخلو. موږ په دې هم پوهېدو چې د امنيتي چارواکو او سيمه یيزو پوليسو ساعتونه ساعتونه وخت مو نيولی او همدارنگه د تياتر کارکوونکي، د هوټل گارسونان او په سپکونو کې موټرونه مو په زحمت کړي، نو دې ټولو ته مو پام وو او دا هر څه مو منل او گناه مو احساسوله، نو ځکه ځينو کسانو زموږ دا چلن ستايله او په ډېره بڼه سترگه يې راته کتل چې دا احساس خو لرو چې خپله گناه ومنو.

اوس نو په انگرې کې پالېز هم زرغون شوی و. کله به چې بالکون ته لاړم او بهر ته به مې وکتل نو پر پالېزه به مې سترگې ولگېدې چې د چمن په لوېديزه خوا کې و او ترکاري پکې زرغونې شوې وې. پالېزه کې د گازرو او پيازو پانې راوتلې وې، پالک زرغون شوي وو او شاوخواوو ته يې رنکارنگه گلان تاو راتاو وو.

د جون مياشتې په وروستيو کې مې د بن گرافت ښوونځي هماغه زده کوونکي ماني ته راوبلل چې په خاورو کې گونډې ووهي، کاهوگان راوشکوي، او متر له ساقو څخه راپرې کړي. زموږ سپی يعنې بو هم زموږ شاوخوا کې ټوپونه وهل چې بيا سترې شو او لمر ته اوږد وغځېد. کله چې پيداوار راټول شول نو سم کاس او د ښوونځي زده کوونکو له هغو کاهوگانو او مترو څخه په پخلنځي کې سالاډ جوړ کړ چې وروسته مو د چرگ له غوښې سره يو ځای وخوړ. کله مو چې دا شيان وخوړل، نو په پای کې مو د ځمکنيو توتانو څخه جوړ شوی کبک هم نوش جان کړ. زموږ د ترکاريو پر پالېز د لسو اونيو په اوږدو کې دوه سوه ډالره لگښت راغلی و. پيسې هم په تخم او کود لگول شوې وې. د دې کروندې بېلابېل پيداوار له پنځه څلوېښتو کيلو څخه زيات وو. له دې يوې ټوټې ځمکې ښکلې پالېز جوړ شوی و خو ما داسې احساسول چې ځينو له ما څخه ډېره تمه درلوده. په ځانگړې توگه کارلرونکو مېرمنو چې له ځانونو سره يې ويل چې ما خپلې ټولې لاسته راوړنې او تجربې يوازې د محدودو ترکاريو پالنې ته وراړولي.

بدلون | ۴۲۹

انتخاباتی مبارزو رانښودلي وو چې هر څه ترسره کوم نو د بېلابېلو کسانو له خوا په بېلابېلو بڼو تفسیرېږي. ځينو ويل چې ما تندۍ تريو نيولۍ وي او غوسه وم. له بلې خوا زه هغه څوک وم چې غوښتل مې د تازه او سالمو خوړو خوړل دود کړم. په انتخاباتو کې د باراک له بريا څو مياشتې وړاندې مې د يوې رسنۍ خبريال ته ويلي وو چې که په انتخاباتو کې بريالي شوو نو زما اصلي دنده به په سپينه مانۍ کې دا وي چې په خپله کورنۍ کې د کور رييسه واوسم. دا خبره مې د ټوکې په شان کړې وه خو رسنيو ډېره ستره کړه. د ځينو امريکايانو خوښه شوه او فکر يې کاوه چې د خپلو ماشومانو په ښوونه او روزنه کې په نظم ټينگار کوم. مگر ځينو داسې سوچ کړی و چې غواړم يوازې په کور کې واوسم او د کورنۍ په چوکاټ کې له خپلو ماشومانو سره ايساره شم.

په واقعيت کې په ژوند کې ما هوډ درلود چې هر کار تر سره کوم، بايد موخه ولري او سنجېدلی وي. په دې کې زما د مورولۍ نقش هم شامل دی چې غوښتل مې مورولي د يوې برنامې له مخې پر وړاندې يوسم. البته په پالېزه کې د ترکاريو کرکېله د رسنيو له خوا مثبته وارزول شوه او د هېواد له گوټ گوټه راته ليکونه راتلل چې د دې څرگندونه يې کوله چې کار مې سم دی. اوس مې غوښتل چې د تغذيي موضوع په پراخه توگه مطرح کړم او د هغې په اړه شته ستونزو ته يوه بشپړه حلاره ومومم. کله چې باراک ولسمشر شو د امريکا د ماشومانو يو پر درې برخې زياتي وزن درلود او چاغ وو. د تېرو دېرشو کلونو په اوږدو کې په ماشومانو کې چاغې درې برابره شوې وه. همدارنگه ماشومان د وينې له لوړ فشار او دويم ډول شکر څخه هم رنځېدل. د پوځ مسئولينو ويل چې د سرتېرو د معافيت يوه اصلي موضوع د دوی چاغښت دی. د دې لامل د تازه مېوو لوړه بيه او په دولتي ښوونځيو کې د ورزشي او تفريحي برنامو کموالی وو. ماشومان به ډېری مهال يا تلویزيون ته کېناستل يا کمپيوټر ته او يا به يې هم کېمونه کول. ځينو نورو ځايونو کې به امنيتي ستونزې وې او کورنيو به غوره بلله

چې ماشومان يې کور کې پاتې شي. دا حال په ما او کرېگ باندې هم تېر شوی و او په کور کې به پاتې وو. خلکو دا ستونزې هم درلودې چې تازه پيداوار يې په آسانه طريقه نه شواى تر لاسه کولای. په رستورانونو کې به تل تيار خواړه خلکو ته ورکول کېدل. تلویزیون کې کارتون هم کار خراب کړی و او ماشومانو ته يې د خوړو غذايي توکو، په ماکروویو کې د تيارو غذايي توکو او کنسر شوو خوړو په اړه خبرتياوې خپرولې. ځينې شرکتونه وو چې ماشومانو ته به يې نوشايې جوړولې، زه به چې کله د دې شرکتونو پر وړاندې ودرېدم نو دې شرکتونو او هغو کروندگرو به زما مخالفت ته راودانگل چې دې شرکتونو ته يې خواړه پيداوار برابرول. يا کله به چې کوم ښوونځی ته لاړم چې د سالمو خوړو په اړه تبليغات وکړم نو هغه ستر شرکتونه به راسره په جگړه شول چې د ښوونځيو له کافيترياوو به يې ملاتړ کاوه. د امريکا د متحده ايالتونو په ښوونځيو کې چې څومره خواړه پلورل کېدل کلنۍ گټه يې شپږ ميليارده ډالره وه. همدا گټه د دې باعث کېده چې د عمومي روغتيا کارپوهان ونشي کړلای چې په دې برخه کې کوم کار وکړي.

اوس د دې وخت رارسېدلی و چې يو کار بايد شوی وای. زه لومړنۍ مېرمنه نه وم چې دې ستونزې ته مې پاملرنه کړې وه، بلکې ديموکراتانو او جمهوريپالو په سيمه يزه او هېوادنۍ کچه د روغتيايي خوړو په اړه تبليغات کول او همدا موضوع د دې څرگندويه وه چې دوی خو لږ تر لږه په دې برخه کې گډه همېري سره لري. ما له خپلې مشورتي ډلې سره د ۲۰۰۹ کال تر اوایلو پورې له بېلابېلو کارپوهانو سره لیده کاڼه وکړل چې کورني او بهرني پکې شامل وو. هڅه مې دا وه چې په دې برخه کې يوه طرحه وړاندې کړم او څنگه چې د غټانو د عادتونو بدلول سخت دي نو ومې پتېيله چې پر ماشومانو فوکس وکړم. غوښتل مې چې ماشومان له هماغه پيله روغتيايي خوړو ته مخه کړي.

زما پلان داسې وو چې په اونۍ کې درې ورځې به مې د امريکا د لومړۍ

بدلون | ۴۳۱

مېرمنې په توگه دنده ترسره کوله او نورې ورځې به مې خپلې کورنۍ ته ځانگړې کړې وې. د ښوونځي رخصتۍ هم پيل شوې وې او نجونې په کور کې وې. موږ به هره ورځ خپل ځينې دوستان رابلل او په هماغه سيمه کې به مو سيمه‌يز سفرونه کول. يوې نژدې درې ته لاړو او هلته مو غارونه وليدل. د پيسو چاپولو ادارې ته لاړو او د پيسو چاپولو چاپ مو له نژدې وليد. د واشنگټن په جنوبي برخه کې مو فرديک داگلاس موزيم وليد او له دې سره مو هم آشنايي پيدا کړه چې يو غلام څنگه عالم کېږي. له نجونو مې وغوښتل چې د هر سفر يو يو گزارش وليکي او څه يې چې زده کړي، هغه بيان کړي. خو هغوی شورماشور جوړ کړو او زه ترې تېره شوم.

چې هر تفريحي سفر ته به تلو نو له وړاندې به مو له امنيتي چارواکو سره خبره کوله او ځان به مو ورسره همغږی کاوه چې زموږ له ورتگه وړاندې هغه ځای وارزوي او که څه ستونزه وي هواره يې کړي. که څه هم دې سفرونو کې له موږ سره باراک نه و مگر بيا هم امنيتي چارواکو ته موږ د مزاحمت باعث کېدو. خو زما زړه غوښتل چې تر کوم بريده شوني وي، نو تر هغې دې زما ماشومان هم د نورو په شان آزادي ولري.

ماليا يوه ملگرې درلوده، دوی دواړو غوښتل آيسکريم واخلي، نو ماليا هم له خپلې ملگرې سره د دې د مور او پلار په موټر کې سپره شوې وه چې آيسکريم واخلي خو ساتونکو يې اجازه نه وه ورکړې چې دا کار وکړي. زه او باراک هم هلته نه و او په خپلو کارونو بوخت وو. بلاخره هغه يې هلته يو ساعت تم کړې وه چې له موږ څخه ورته اجازه واخلي. زه هغه ورځ ډېره غوسه وم. پر امنيتي چارواکو مې نيوکه وکړه. نوره گنگسه شوې وم. د سپينې مانۍ په ټولو دهلبزونو او هره خوا کې امنيتي چارواکي ولاړ وو او زموږ ساتنه يې کوله. له کړکۍ نه به مې چې بهر کتل نو د امنيتي چارواکو موټرونه به مې ليدل. لنډه دا چې هر چېرې دوی وو. خو د ماليا په برخه کې مې دوی ته نه شواى ويلي چې

د دې لپاره چې د خپلې ملگرې په موټر کې سپره شي له ما نه بايد اجازه واخلي. پر دوی مې اعتراض وکړ او ورته ومې ويل چې دا کار يې زموږ د کورنۍ لپاره هېڅ ګټه نه لري او که غواړي چې د ماشومانو ساتنه وکړي بايد د هغوی په شان فکر او حرکت وکړلای شي. بيا مې پر دوی ټينګار وکړ چې امنيتي چارواکي بايد خپل قوانين بدل کړي چې له هغې وروسته ساشا او مالیا وکولای شي له کومې مخکينۍ برنامې پرته له سپينې مانۍ بهر ته لاړې شي. يعنې دوی ته دومره پراخه برنامه جوړه نه شي چې ډېرې تم شي او له هغې وروسته ووزي. ما او باراک نه شول کولای چې له همغږۍ پرته هر هغه څه ترسره کړو چې زموږ زړونه يې غواړي. خو ما هوډ درلود چې د خپلو ماشومانو لپاره مبارزه وکړم چې لږ تر لږه زموږ په شان بنديواني نه وي.

په انتخاباتي کمپاينونو کې يو ځل خلکو زما جامو ته پاملرنه کوله. البته رسنيو هم دې موضوع ته لمن وهله او په انټرنټ کې بېلابېل مطالب زما په اړه ليکل کېدل. ښايي لامل يې زما لوړه ونه وه يا دا چې له هېڅ نوي ستايله نه وېرېدم او هغه مې ازمويلو. هر ځل به مې چې د لوړو بوټونو پر ځای ټيټ بوټونه په پښو کول نو دا موضوع به په رسنيو کې خپرېده. په ليلام کې به مې چې هر ډول جامې، ګانې او بلوزونه پېرل يا به مې سپينې جامې اغوستې نو د زياتو غبرګونونو باعث به شول. کله به مې چې د کانګرس په غونډو کې ګډون کاوه نو بې لستونو جامې به مې اغوستې، يا کله به چې سپينه مانۍ کې رسمی انځورونه اخيستل کېدل نو تورچکې جامې به مې اغوستې چې دا هر څه به رسنيو ته ښه موضوعات وو او هر چېرې به يې پرې خبرې کولې.

د ۲۰۰۹ کال په دويمې کې له خپلې کورنۍ سره د تفريح لپاره ګرندکانيون ته لاړو. هلته هوا د سانتي ګراد ۴۱ درجې وه. کله چې هلته ورسېدو او زه د ولسمشر له ځانګړې الوتکې رابښکته شوم نو زما انځورونه واخيستل شول او بيا وروسته زيات بريدونه او انقادونه راباندې وشول چې ولې مې خپل وقار او

بدلون | ۴۳۳

متانت نه دی ساتلی. یعنې داسې ښکارېدل چې گڼې زما ظاهر او زما جامې زما له خبرو مهم وو. یاد مې دي چې کله مې په لندن کې د ښوونځي له نجونو سره خبرې وکړې نو پای کې مې وژړل او له دریځه رابښکته شوم. خو د خبریالانو لومړۍ پوښتنه له ما دا وه چې جامې مې کوم خیاط طراحي کړي.

سخته خوا یې رابده کړه. خلکو مې هم جامو ته پاملرنه کوله، ما هم د دوی له دې پاملرنې گټه واخیسته او د ځینو کسانو لکه د پوځیانو له مېرمنو سره مې انځورونه واخیستل چې هغوی هم ولیدل شي. وگ مجلې چې کله د باراک انځور چاپ کړ له دې وروسته یې وړاندیز وکړ چې زما انځور هم د خپل مجلې په مخ کې چاپ کړي. خو ځینو مشاورانو مې راته وویل چې د اقتصادي کړکېچ په وخت کې کېدې شي چې دا کار هم ما د یوې ولخرجې او هوسبازې مېرمنې په توګه خلکو ته ورمعرفي کړي. مګر په پای کې ما هغوی ته مثبت ځواب ورکړ. جامې مې خپله انتخاب کړې چې جیسون وو او نارسیسو رودریګز طراحي کړې وې. دا کسان پېژندل شوي لاتین تبارۀ طراحان وو.

د مود په اړه چندان زیاته نه پوهېدم. دومره بوخته وم چې هغو جامو ته مې هېڅ اهمیت نه ورکاوه چې اغوستلې مې. د انتخاباتي کمپاینونو په جریان کې به مې په شیکاګو کې له یوه پلورنځي څخه جامې اخیستې. هلته مې په ناڅاپي توګه له یوه پلورونکي سره وپېژندل چې مردیت کوپ نومېده. هغه د بېلابېلو طراحانو په اړه ښه معلومات درلودل. همدارنګه د جامو د رنگ او د هغې د بافت په اړه هم په ډېر څه پوهېده. کله چې باراک په انتخاباتو کې بریالی شو نو ما له مردیت څخه وغوښتل چې واشنگټن ته راشي او زما د جامو د چارو مرستیال شي. هغه هم ومنله او راغی. په دې توګه هر کله به چې چېرته تلم نو د خپلو جامو د ډول په اړه به مې له ده سره مشوره کوله مګر پر دې هم پوهېدم چې خپلو انتخابونو ته هم باید پام وکړم او د یوې تور پوستې مېرمنې په توګه مې نشول کولای چې ځل بلي یا هم ډېرې غیررسمي جامې واغوندم. پر دې

اساس په ډېر احتياط مې هر ځل هڅه کوله چې له پخوانيو طراحانو او همدارنگه له هغو طراحانو هم گټه واخلم چې چندان مشهوره نه وو. کله ناکله به د طراحانو له خوا ځينې جامې ماته په پور راکول کېدې چې کله به مې واغوستلې نو بيا به مې ملي آرشيف ته ډالۍ کړې چې د سپينې مانۍ اخلاقي اصول رعايت کړم او له خپل مقامه ناوړه گټه وانه خلم.

د ټولو جامو او اضافي شيانو لگښتونه ما خپله پرې کول او تر هغې مهاله پورې مې د جامو او نورو شيانو لپاره دومره زياتې پيسې نه وې لگولې. هر کله به مې چې بهرنی سفر درلود نو مردیت به مې راغوښته او هغه به د کوربه هېواد په اړه ښه معلومات راکول چې خلک يې کومې طرحې، کوم رنگونه او کوم ستايلونه خوښوي. همدارنگه ده به د ماليا او ساشا د جامو په اړه هم راته وړاندیزونه کول او لگښتونه به يې راډېرول. ځکه نجونې هم د رسنيو او خلکو تر نظر لاندې وې. کله به مې چې باراک ته کتل چې خپله هماغه توره درېښي تل له خپلې الماری رااخلي او اغوندي يې او حتا وېسته يې هم ږومنځې ته اړتيا نه لري، نو د هغه په حال به غېطه راتله. ښايي چې ستره ستونزه يې دا وه چې کورتۍ وکارې يا يې واغوندي يا نکتايي ووهي او که نه.

هر کله به چې مردیت نوې جامې راته جوړولې، نو د جامو کوټې ته به تلم، اغوستې به مې او بيا به څمه چمه يو خو او بل خوا اوښتم او رااوښتم، لاسونه به مې دې خوا او هغې خوا ته کول چې وگورم چې هغو جامو کې راحتته يم او که نه. که جامې به تنگې وې، نو له ځنډ پرته به مې بېرته مردیت ته ورسپارلې. کله به چې چېرته تلم نو بېلابېلې جامې به مې سره وړلې چې هسې نه په ناڅاپي توگه په جامو مې خواږه توی شي يا يې کومه برخه يې وشلېږي، داسې وخت کې بايد ما اضافه جامې درلودلای. همدارنگه همېشه به مې يوه جوړه ځانگړې جامې هم راسره گرزولې چې د خواشينۍ په مراسمو کې به مې اغوستې، د مثال په توگه کله ناکله به باراک ته خبر ورکول کېده چې د ځينو

بدلون | ۴۳۵

سرتېرو، يا ساتورانو يا د نړۍ د رهبرانو د خاورو سپارلو په مراسمو کې گډون وکړي. داسې حالت کې به له ما سره ځانگړې جامې وي.

پر مردیت سربېره، جاني رايټ هم راسره وو چې يو خندنی سړی و، زما وېسته به يې سينگارول او تل به تند تند غږېده. درېيم کس کارل رای و چې زما خېره يې سينگاروله او آرامه آرامه غږېده. دې درې واړو په ظاهري توگه داسې سينگارولم چې رسنۍ راپورې ونه خاندې او د دوی د ملنډو نه شم. هېڅکله مې فکر نه کاوه چې د خپلې ظاهري بڼې او خپرې لپاره به مې درې کسان نيسم چې سينگار مې کړي. خو نن پوهېږم چې دا يو حقيقت دی چې بايد ورسره همغږې شم. هره هغه مېرمنه چې د سياستوالو په رسمي او غيررسمي يا نورو محفلونو کې گډون کوي نو له شک پرته چې زياتره به يې د مردیت، جاني او کارل په خبر کسانو ته اړتيا لري.

خبره نه وم چې تېرو لومړيو مېرمنو د خپلو وېستو، سينگار او جامو په برخه کې څه کول. رېښتيا چې ووايم کله مو چې په سپينه ماڼۍ کې استوگنه پيل کړه نو په هماغه لومړيو مياشتو کې مې د تېرو لومړيو مېرمنو د ليکل شويو کتابونو لوستل پيل کړل، مگر ډېر ژر مې پرېښودل، ځکه نه مې غوښتل په هغو توپيرونو پوه شم چې د دوی او زما ترمنځ وو.

سپټمبر مياشت کې زه او هيلري کلينټن په يوه خونه کې کېناستو او ښه غرمۍ مو وکړ. په انتخاباتو کې د باراک له بريا وروسته، کوم اختلافونه او کدورتونه چې باراک او هيلري په انتخاباتي کمپاينونو کې سره لرل، دواړو هېر کړي وو او يوه ښه کاري اړيکه يې سره رامنځته کړې وه چې باراک بيا د بهرنيو چارو د وزيرې په توگه هم وټاکله.

هيلري په تېرو وختونو کې د امريکا لومړۍ مېرمن شوې وه او له دې سره سره يې په يوه حقوقي شرکت کې د وکالت دنده هم درلوده او همدارنگه له خپل مېړه سره يې هم د ښوونې او روزنې او روغتيا د ښه کېدو په برخه کې

مرستې کړې وې. هغه په ډېره مینه واشنگتن ته راغلې وه چې له دولت سره مرسته وکړي خو ډېرې شدیدې نیوکې پرې شوې وې. په رسنیو کې لیکل شوي وو چې رای ورکوونکو ستاسې مېړه انتخاب کړئ نه تاسې. په دې توګه هیلري له ډېرو خنډونو سره مخ شوې وه.

ما هڅه کوله چې د تېرو لومړیو مېرمنو له تجربو درسونه واخلم او په مستقیمه توګه د باراک په کارونو کې دخالت ونه کړم. په همدې خاطر زما مشاوران او همکاران تل د باراک له مشاورانو سره په اړیکه کې وو او ما به چې هر کار کاوه نو له دوی سره په همغږۍ کې ترسره کېده. حتا یو ځل مې غوښتل چې خپل پېکی لږ لنډ کړم. زما همکارانو لومړی د باراک له مشاورانو سره مشوره وکړه چې ډاډه شي چې کومه ستونزه خو به نه رامنځته کېږي.

څنګه چې د هېواد اقتصادي وضعیت له کړکېچ سره مخامخ و نو د باراک مشاورانو تل هڅه کوله پر ما پام وکړي چې هسې نه داسې کار ترسره کړم چې خلک یې ولخړچي وانګېږي. البته ما همېشه هڅه کوله چې د ماشومانو لپاره تفریحی فعالیتونه جوړ کړم. یادېږي مې چې هغه مهال مې د باراک له مشاورانو سره اړیکه ونيوله او ترې ومې پوښتل چې په سپینه ماڼۍ کې د ماشومانو لپاره د هالووین جشن جوړولای شم. د باراک د دولت ارشد مشاور اکسلرود او د باراک مطبوعاتي مشاور رابرټ گیبز ځواب راکړ چې دا کار ډېر لګښت غواړي، د خلکو پام هم وراوړي او د دې باعث کېږي چې باراک د خلکو له سترګو ولوېږي. مګر ما ونه منله او دوی ته مې وویل چې کومو سیمه ییزو او د پوځي کورنیو ماشومانو چې سپینه ماڼۍ نه ده لیدلې نو د هالووین جشن به ورته ډېر جالب وي او کمه بودیجه هم غواړي.

بلاخره د اکتوبر میاشتې په وروستیو کې مو د سپینې ماڼۍ چمن ته یو کدو راوړ چې پنځه سوه کیلوګرامه وزن یې درلود. زه له ډېرې خوښۍ په کالیو کې نه ځایېدم. د ارکستر ډله هم راغلې وه. اسکلېټي جامې یې اغوستې وې او جاز

بدلون | ۴۳۷

موسيقی يې غږوله. له ها بل پلو نه له بالكون نه يوه توره غنه لاندې راتله. ما پلنگي جامې اغوستې وې، پرتوړې مې تور و، بلوز مې خالونه درلودل او غوږونه مې اوږده وو. د سپينې مانۍ مخ کې ولاړه وم. باراك له دې سره روږدی نه و چې عجيبې او غريبې هالوويني جامې واغوندي. يوازې سپورتي پتلون او بلوز يې اغوستي وو او زما تر څنگ ولاړ وو. هغه شپه له ۲۰۰۰ څخه زياتې شهزادگۍ راغلې وې چې وپروونکې جامې، د سمندري غلو جامې، د اتلانو جامې، د سرگردانه ارواوو جامې او د فوټبالرانو جامې يې اغوستې وې، د مانۍ په شاوخوا چمنونو کې گرزېدې او خوشحالي يې کوله. د مانۍ خدمتکارانو هم پر هغوی کوچنۍ کڅوړې وېشلې چې بسکېټ، وچه مېوه او خواړه پکې وو او د ولسمشرۍ مانۍ مهر يې خوړلی و. دا جشن يو پرتمين جشن وو.

زموږ پالېز بېلابېل فصلونه شاته پرېښودل او موږ د هغې په اړه په زياتو شيانو وپوهېدو. کوم خټکي مو چې کرلي وو چندان ښه نه و، بې رنگه وو او اوبه يې نه درلودې. شديدو بارانونو زموږ خاوره مينځلې وه او ورسره وړې يې وه. الوتونکو به زموږ ځمکني توتان خوړل او لټکو به بادرنگ. مگر موږ د ملي پارک د خدماتو د بڼوال جېم او د سپينې مانۍ د ځمکو د سرپرست په مرسته وکولای شول چې پالېز اصلاح کړو. ځمکې ته مو بيا کودونه ورکړل او له سره مو پکې کرکېله وکړه. اوس نو زموږ په مانښامي کې هغه ترکارۍ شاملې وې چې په خپل پالېزه کې مو کرلې وې لکه بروکلي، گازر او کاهو. کله ناکله به مو د کروندې د پيداوارو يوه برخه د سيمې هغه خپلواک سازمان ډالۍ کوله چې کېدوالو ته به يې خواړه ورکول. همدارنگه له خپلو ځينو ترکاريو څخه به مو اچار جوړول او بيا به مو په هغو بوتلونو کې اچول چې زموږ له شاتو څخه پاتې شوي وو. دا اچار به مو بيا ځينو چارواکو ته د ډالۍ په توگه ورکول. په پيل کې زموږ دې کار ته ډېر کسان بدبينه وو خو ورو ورو زموږ په اړه د دوی نظر بدل شو او له ترکاريو څخه دا ډک پالېز د سپينې مانۍ د کارکوونکو او خدمتکارانو لپاره د

افتخار او غرور سرچینه وگرزېد.

په راتلونکو میاشتو کې مو د ماشومانو د روغتیا له کارپوهانو سره اړیکه ټینګه کړه چې له راسره مرسته وکړي چې دا طرحه په ټولنه کې لږ څه پراخه پلې کړو. موږ به میندو او پلرونو ته ګټور معلومات ورکول چې د خپلې کورنۍ لپاره روغتیايي خواړه برابر کړي. بیا مو له سټفاني کاتېر څخه مرسته واخیسته چې دا برنامه لا پسې بشپړه کړو. مګر د باراک مشاوران په امریکا کې د موټر جوړونې او د بانکونو د پرخېدا په چارو کې ښکېل وو او زما له دې برنامه سره یې مخالفت کاوه. خو ما د هیلري تجربو ته په کتو سره هڅه کوله چې سیاست باراک او د هغه ډلې ته پرېږدم او په بله جبهه کې خپل فعالیتونه ترسره کړم. په عین حال کې مې دا هڅه نه کوله چې د جوسو د تولید او د ښوونځیو لپاره د خواړو د برابرولو له شرکتونو سره دښمني وکړم. یوازې مې د ماشومانو له میندو او پلرونو سره خبرې کولې چې څنګه کولای شي خپل ژوند بدل کړي او ژوند کې یې روغتیا په برخه وي.

یوازې مې له هغو روغتیايي مجلو سره مرکې کولې چې له ماشومانو، میندو او پلرونو سره په اړیکه کې وې. سمسورو ځایونو او لوبغالو ته به تلم، هلته به مې نرمشي حرکتونه کول، ورزش به مې کاوه او ماشومانو ته به مې ښودل چې ورزش د انسان بدن تر او تازه کوي. د تلویزیون په کارتوني برنامه کې به څرګندېدم او د ترکاریو په اړه به مې خبرې کولې. له خبریالانو سره به مې په دې اړه خبرې کولې چې زیاتره امریکایان تازه غذايي توکو ته لاسرسی نه لري او خلکو ته به مې ویل چې پر ماشومانو مو روغتیايي خواړه وخورئ چې چاغ نه شي. ځکه چاغی د روغتیا لپاره ستونزې رازېږوي.

د ۲۰۱۰ کال فبروري میاشت راورسېده، سپینه ماڼۍ کې مې غونډه نیولې وه، هوا سړه وه، واوره او باران اورېدل. د وینا دولتي مېز ته لاړم او خپله برنامه مې د «راشۍ حرکت وکړو» تر سرلیک لاندې اعلان کړه. سالون له ماشومانو، د

بدلون | ۴۳۹

کابینې له وزیرانو، ورزشي اتلانو، ښاروالانو، روغتیايي رییسانو او همدارنگه د ښوونې او روزنې او غذايي توکو د تولید له مسئولینو ډک و. څو خبریالان هم راغلي وو. زموږ د برنامې پلان دا و چې په ماشومانو کې چاغښت ختم کړي. باراک هماغه ورځ ژمنه وکړه چې د ماشومانو د چاغښت د درملنې لپاره به یوه ځانگړې ډله جوړه کړي. همدارنگه د غذايي توکو درې اصلي تولیدوونکو اعلان کړل چې په خپلو خوږو کې به د مالګې، بورې او غوړو کچه تر شونې بریده راټیټه کړي. د امریکایی نوښاتو انجمن ژمنه وکړه چې د خپلو نوښاتو محتویات به په ډېر دقت سره د نوښاتو په قوطیو یا بوتلونو لیکي. د ماشومانو له متخصصو ډاکټرانو مو هیله وکړه چې ډاکټران دې ته وهڅوي چې د بدن وزنې ځانگړنې په خپلو ضروري ارزونو کې شامل کړي. دیزني، ان بی سي او د وارنر وروڼو شرکتونو هم ومنله چې ځانگړې برنامې جوړې کړي او په هغې کې ماشومان دې ته وهڅوي چې له روغتیايي ژونده پیروي وکړي. د دولس گونو ورزشي تیمونو مدیرانو هم وویل چې د لوبو شپېته دقیقه یې برنامې به جوړوي او موخه به یې دا وي چې له ماشومانو سره مرسته وکړي چې زیات ورزش وکړي. دوی وویل چې په دې اړه تبلیغات هم کوي.

البته دا د کار پیل و. موږ په پام کې لرل چې د ترکاریو د کر موضوع په کلبوالي او ښاري سیمو کې پراخه کړو، خلکو ته د غذايي موادو د بسته بندۍ په اړه دقیق او سم معلومات ارایه کړو، یو نوی غذايي هرم طراحی کړو او ماشومانو ته یې په واک کې ورکړو. د دې ټولو موخو پر مخ بېولو سازماندهۍ، هڅو او هاند ته اړتیا درلوده او زه هوډمنه وم چې ترسره کوم به یې. غوښتل مې له خپل عجیب ټولنیز انځوره کار واخلم او د هغو سترو موخو په لاره کې یې وکاروم چې په سر کې مې درلودې. دا هغه لاره وه چې د هغې په مرسته مې کولای شول چې خپلې ټولې وړتیاوې د خپل هېواد خلکو ته څرگندې کړم.

۲۲

د پسرلي يوه سهار کې زه، باراک او نجونې لاندیني پور ته وغوښتل شوو. هلته راته وویل شول چې د جنوبي برخې چمنونو ته لاړ شو. چمن کې موږ ته یو څوک په تمه و چې نه مو پېژانده. یو سړی و چې مهربانه خبره او خاورین بربت یې لرل. موږ ته یې وویل چې لویډ نوم او زیاته یې کړه: «ښاغلی ولسمشر، آغلې اوباما موږ فکر وکړ چې تاسې او نجونې یوې کوچنۍ تنوع ته اړتیا لرئ. نو له همدې امله مې تاسې ته یو سیار ژوبنې راوړی دی- بیا موسک شو او زیاته یې کړه- تر اوسه پورې هېڅ لومړۍ مېرمنې هم په داسې تفریحي کارونو کې گډون نه دی کړی.»

سړي بیا خپلې چې خوا ته اشاره وکړه. موږ چې چې خوا ته وکتل نو ومو لیدل چې کابو شپېته متره لرې د سرو ونو په سپره کې څلور ښکلي او غټ ژوي ولاړ دي. یو زمری و، یو ببر و، یو پړانگ و او بل هم یوه ډنگره او خالخالې چیتا. ما په ځیره ژوو ته وکتل خو ومې لیدل چې د هېڅ یوه غاړه کې رسی نشته. ډېره راته هیښنده وه. ځان سره مې کړل چې ښه تنوع ده چې ژوي آزاد وگورو. سړي ته مې وویل: «دا چې زموږ د تفریح او سرگرمۍ په فکر کې یې مننه درنه کوم مگر ښاغلی لویډ، دا ژوي خو هېڅ زنجیر او رسی نه لري. د ماشومانو لپاره خو خطرناکه نه دي؟» لویډ په ځواب کې وویل: «نه، په دې اړه مو فکر کړی.» د تاسو او د ماشومانو د خونديتابه په خاطر مو هغوی ته آرام ښوونکي درمل ورپېچکاري کړي او اوس تاسې ته کوم خطر نه لري. ستاسو کورنۍ

کولای شي چې دا حیوانات په داسې حالت کې وگوري چې آزاده دي. له لیدلو یې خوند واخلي. بیا یې زیاته کړه: «هیله کوم، ورنژدې شی. نژدې ورشی.»

ما او باراک نجونې تر لاسونو ونيولې. چمن ته ورښکته شوو، پر چمن پرځه پرته وه. حیواناتو ته ورنژدې شوو. کله چې حیواناتو ته ورنژدې شوو، نو ما د دې حیواناتو ستره واقعي جثه په ښه توګه ولیدله. زمري په آرامۍ حرکت کاوه. بیا پرانګ موږ ته سترګې راواړولې. د ببر غوږونو لږ ټکانونه وخوړل، مګر په همدې شېبه کې چیتا ناڅاپه زموږ خوا ته راغله. پر موږ یې برید وکړ. زه وډاره شوم. ساشا مې تر لاس ونيوله او شاته وتښتېدم. فکر مې کاوه چې باراک به هم همدا کار وکړي، مالیا به تر لاس ونیسي او وبه تښتي. شورماشور کې مې دې ته پام شو چې هغو درېیو نورو ژوو هم زموږ خوا ته راودنګل.

لوید چې چېرې ولاړ وو له هماغه ځایه یې راچینې کړل چې: «آغلې، اندېښنه مه کوه، موږ د دې موضوع فکر هم کړی دی.» بیا څنګ ته شو او څو ساتونکي له خپلو وسلو سره څرګند شول. په همدې شېبه کې ساشا له ما څخه لاس خوشي کړ او بلې خوا ته وتښتېده. زه له ډېره ډاره ځای پر ځای مېخ شوې وم. ومې لیدل چې وحشي حیواناتو پر باراک او نجونو برید کړی او ساتونکي هم له ټوپکو سره ولاړ دي او ژوي په کولیو ولي. له ډېره ډاره مې چينې کړې او ومې ویل: «ستاسو نقشه همدا وه؟ هسې نه چې دا هر څه ټوکې وي؟»

چیتا په ساشا برید وکړ او په خپلو تېرو منګولو دې ته چمتو وه چې هغه ووهي. یوه ساتونکي نښان ونيو او یوه آرامښوونکې گولۍ یې د چیتا پر خوا وروغوږوله. خو ښه خطا شوه، مګر د گولۍ توغولو چیتا ترهوره کړه او د دې باعث شوه چې بل پلو وتښتي، مګر له ځنډ پرته مې بیا ولیدل چې بله گولۍ د ساشا پر لاس ولګېده. همدې شېبه کې له خوبه پاڅېدم. په خولو کې لنډه خيسته وم. زړه مې ډېر سخت ټکانونه کول. کابوس و. باراک مې هم تر څنګ

ویده و او ژور خوبونه یې کول.

همدارنگه ما احساسول چې زموږ کورنۍ د شاتګ په لور روانه ده او هره ورځ په یو ډول نه یو ډول لا پسې محدودېږو. د سپینې مانۍ په امنیت مې په بشپړه توګه باور درلود. خو له دې سره سره مې بیا هم زیانمنې احساسوله. په واقعیت کې هر څه د نورو په لاس کې وو، د ماشومانو له امنیته نیولې او زما او د باراک د برنامه او کارونو تر همغږیو پورې. په دوی کې داسې کسان هم وو چې لږ تر لږه زما نه شل کال کشران هم وو. زه په یوکلید سړک کې ستره شوې وم او زده کړې مې و چې فردی خپلواکي له هر څه مهمه ده، نو ځکه مخکې ما خپل ټول کارونه خپله ترسره کول. خو په سپینه مانۍ کې داسې کار ناشونی و. هلته زما ټول کارونه نورو ترسره کول. مخکې له دې چې چېرته لاړه شم چارواکو به ټوله لاړه وهله چې دقیق مهال محاسبه کړي او حتا تشاب ته زموږ تګ به هم قیدېده. هغوی ساشا او مالیا د لوبو لپاره بولي چې له خپلو ټولګیوالو سره لوبې وکړي. ما نور موټر نه چلاوه یا مې له ځان سره نغدې پیسې یا کیلي ګانې نه ګرزول. تلیفون ته زما مرستیالانو ځواب ورکاوه. هغوی به زما پر ځای غوندو ته تللې او زما له خوا به یې د بیانیو متنونه برابرول او لیکل. دا هر څه غوره او ګټوره وو. یعنې ماته یې وخت راکړی و چې د نورو سترو کارونو په اړه سوچونه وکړم. خو کله ناکله به داسې هم کېدل چې جزییات به رانه هېر شول.

کله چې د یوه ولسمشر مېرمن واوسې نو له ټولو زیاته به متوجې شې چې دنیا له ګډوډیو او ناامنیو ډکه ده او ورانۍ او بدمرغۍ له خبرتیا پرته پر هر چا رانازلېږي. ښکاره او پټ لاملونه او ځواکونه چمتو دي چې آرمتیا دې له منځه یوسي. هره شېبه باید له خبرونو ځان خبر کړې. زلزلې هاییتی له منځه وړې. د لوییزینا په سواحلو کې له اوبو څخه څو زره متره لاندې په یوه نفتي ځای کې یو پیپ چاودلی او یو میلیون بشکې خام نفت په مکزیک خلیج کې ګډ شوي او اوبه یې ککړې کړې. مصر کې انقلاب شوی. د اریزونا د یوه سوپر مارکېټ په

پارکېنگ کې يوه وسلوال سړي پر خلکو ډزې کړي او اووه کسه يې وژلي چې وژل شوو کسانو کې د کانگرس يوه غړې هم شامله ده.

هره پېښه ستره وه او مهمه او همدارنگه په موږ پورې يې اړه درلوده. کوم خبرونه چې زما مشاورانو او زما ډلې هره ورځ راستول نو له شک پرته چې باراک هم پرې خبرېده او پر وړاندې يې غبرگون ښوده. هغه د داسې کارونو لپاره هم رټل کېده چې حتا هېڅ کنټرول يې پرې نه درلود او نه يې هم کومه اړه پرې لرله. کوم هېوادونه چې لرې وو او گډوډۍ پکې وې، ده بايد حلالره ورته وړاندې کړې وای. له ده دا تمه هم کېده چې هغه سوږه پټه کړي چې د سمندرگي په تل کې رامنځته شوې وه. هغه بايد د ټولو بلواوو او بې نظميو مخه نيولې وای او هر څه يې بايد رغولي وای. دا کار که د اونۍ په ورځو کې کېده او که د کال په اونيو کې.

زه هم لومړۍ مېرمن وم، ما خپله ټوله هڅه کوله چې پرې نه ږدم چې د نړۍ ورځنۍ ستونزې زما پر کار اغېز وکړي. خو کله ناکله به مې د چارو واگې له لاسه وتلې. مهمه دا وه چې زه او باراک څنگه کولای شو له ستونزو او گډوډيو سره مخامخ شو. موږ د خپل هېواد استازي وو او دا زموږ پر غاړه وه چې هره ستونزه او هر کړکېچ رامنځته کېږي نو موږ له ځنډ پرته بايد په صحنه کې حاضر شو او هوار يې کړو. زموږ د دندې يوه برخه دا وه چې د آرمش، ثبات او خردمندی بېلگې واوسو. د مکسيکو په خليج کې د نفتو د پيپ د چاودنې موضوع د امريکا په تاريخ کې يوه ډېره بده پېښه گڼل کېږي چې بالاخره په برياً مهار شوه. له دې وروسته زياتره امريکايانو بيا هم باور نشو کولای چې د مکسيکو خليج ته لاړ شي او هلته خپله رخصتي تېره کړي. ځکه دوی باور درلود چې دا سيمه امن نه ده. پايله دا شوه چې هلته سيمه ييز اقتصاد ته زيات زيان ورسېد. په همدې اساس موږ فلوريدا ته کورنۍ سفر وکړ او باراک او ساشا په اوبو کې ولېدل. د دوی د لمبا انځورونه مو رسنيو ته ورواستول چې هغوی ته څرگنده

بدلون | ۴۴۵

کړو چې ولسمشر له خپلې لور سره په هغه اوبو کې لمبا کوي. همدې کوچني کار خلکو ته دا ستر پیغام ورورساوه چې د هغې سیمې په اوبو کې نور هېڅ ستونزه نشته.

هر کله به چې یوه فاجعه یا کومه غمیزه رامنځته کېده نو زموږ د کورنۍ یو یا دوه غړي به هلته ورتلل او امریکایانو ته به یې دا پیغام وررساوه چې په دردونو او رنځونو کې ورسره شریک یو. ما ډېره هڅه او هاند کاوه چې د مرسته کوونکو او داوطلبانو مخه د هرې ستونزې هوارې ته ورواړوم او دا کار په رسنیو کې مطرح کړم. په هایټي کې چې په ۲۰۱۰ کال کې زلزله وشوه نو له دې زلزلې درې میاشتې وروسته زه او جېل بایدن هغه ځای ته لاړو. هلته مو ډېرې خرابۍ او ډېرې گندېوالې ولیدې چې زرگونه میندې، پلرونه او ماشومان یې تر هغو خاورو لاندې ژوندي ځنډ شوي وو. په دې پېښه ډېرې خواشینې شوو. خو بسونه مې ولیدل چې د موسیقۍ سیمه یزه ډله پکې ناسته وه او هغو ماشومانو ته یې موسیقي غږوله چې بې سرپرسته شوي وو. ماشومانو که څه هم خپل پلرونه او میندې بایللي وو مګر بیا یې هم په سترگو کې هیلې وې. ریښتیا چې غم او خواشیني تل له صبر او زغم سره مل کېږي.

هر کله به چې شونې وه نظامي روغتونونو ته ورتلیم او هلته به مې هغه سرتېري لیدل چې په جگړو کې به زخمیان شوي وو. لومړی ځل والتر رید طبي مرکز ته لاړم. پلان مې داسې جوړ کړی و چې هلته نوي دقیقې پاتې شوم، مګر کابو څلور ساعته مې له سرتېرو سره خبرې اترې وکړې او له دوی سره مې زړه سوی وښود.

والتر رید دویم یا درېیم روغتون و چې د افغانستان او عراق د جگړې سرتېرو ته ځانګړی شوی و. د جگړو زیاتره سرتېري به د آلمان په لندشتول روغتون کې هم معالجه کېدل. د دوی درملنه به چې وشوه بیا به امریکا ته راتلل. ځینې به څو ورځې په روغتون کې وو او ځینې به بیا په میاشتو میاشتو.

په دې روغتون کې ډېرو تگړه جراحو کار کاوه او د زخمیانو درملنه به یې کوله. البته امریکایي ځواکونو اوس پرمختللي زرهي وسایل کارول چې لږ تلفات وراوښتل او زموږ د سرتېرو تلفات د تېر په پرتله ډېر راکم شوي وو. خو د عراق او افغانستان په جگړو کې بیا خبره بل ډول وه. دې هېوادونو کې امریکا لس کاله جگړه وکړه چې دښمن به زموږ پر پوځ انتحاري بریدونه کول او یا به یې هم پټ بمونه او مینونه ورته اېښي وو نو له همدې امله زموږ پوځ ډېر سخت زیانونه ولیدل.

که څه هم ما هڅه کوله چې په ژوند کې هر څه ته چمتوالی ونیسم خو نه کېده او ما نشو کولای چې ځان چمتو کړم، نظامي روغتون ته لاړه شم، هلته زخمي سرتېري ووینم او یا هم د دوی کورنو ته ورشم او ویې گورم. د نظامي روغتونو په شاوخوا کې به د سرتېرو د کورنیو لپاره لنډمهالي کورونه جوړېدل چې هلته ژوند وکړي او په روغتون کې خپلو ناروغانو ته ورشي او له دوی سره راشه درسه وکړي. دا کورونه وړیا وو. پلار مې هم دوه کاله په پوځ کې دنده ترسره کړې وه، مگر زه د نظامي مسایلو یا د نظامي افرادو په اړه په هېڅ نه پوهېدم. نظر مې دا و چې جگړه تل یوه وحشتناکه او غیرانساني ښکارنده (پدیده) ده چې ما نشوای زغملی. البته اوس مې نظر په بشپړه توګه بدل شوی دی.

کله به چې یوه روغتون ته تلیم چې هلته د جگړې له زخمیانو سره لیدنه وکړم نو نرسانو به مخصوصې جامې راکولې چې وایې غونډم او لاسونه مې ضد عفوني کړم. همدارنګه دوی به د سرتېرو په اړه ځینې معلومات هم راکول. ناروغانو ته به هم مخکې له مخکې ویل کېدل چې زه یې لیدلو ته ورځم. ځینو به نه منله چې زه ورسره ووینم. نه پوهېږم ولې یې داسې کول، ښايي چندان ښه به نه ول یا به یې هم سیاسي دلایل لرل چې له دې کاره به یې ډډه کوله.

له دوی سره زما خبرې اترې ډېرې خصوصي وې. هلته له ما سره هېڅ کومه یوه رسنۍ یا مشاوران نه وو. کله به مې چې د زخمي سرتېري د کورنۍ یا د

بدلون | ۴۴۷

ورزشي ټيم کوم انځور د ده له کټ سره لیده نو د ده د کورنۍ يا ورزش په اړه به مې ورسره خبرې کولې. کله ناکله به مې له دوی څخه د افغانستان د جگړې په اړه هم پوښتنې کولې. دوی ته به مې ویل چې څه ته اړتیا لرئ. البته دوی کې اکثره داسې کسان وو چې د چا زړه سوي ته یې اړتیا نه درلوده.

یو ځل له یوه سره پوستر سره مخامخ شوم چې په خونه کې چسپول شوی و او په تور مارکر پرې لیکل شوي وو:

هغو کسانو ته خبرداری چې دې خونې ته راځئ.

«که په غم او خپګان کې دې خونې ته راننوزې او له ما سره زما د زخمونو په خاطر خواخوږی کوي نو هیله کوم چې مه راځه. دا زخمونه د هنې دندې له امله دي چې زه مینه ورسره لرم. زه له خپلو خلکو سره مینه لرم او د دوی لپاره جنګېدلی یم. همدارنګه د دې لپاره جنګېدلی یم چې هېواد مې آزاد وي او زه ورسره مینه وکړم. زه سرسخته سړی یم او ډېر ژر به روغ او جوړ شم.»

دې لیکنې د لوړ مورال څرګندونه کوله. افتخار لیکنه وه. داسې روحیه ما په ټولو نظامیانو کې لیدله. یوه ورځ له یوه سرتېري سره مخ شوم چې جوړ او روغ جگړې ته تللی و، جگړه له هېواد بهر وه، ده خپله حامله مېرمن هم پرېښې وه مګر موده وروسته زخمي شوی او ټول بدن یې فلج شوی و چې لاسونه او پښې یې نه شوای ښورولای. له ده سره چې غږېدم نو پر سینه یې ټي روی ماشوم هم ورپروت و. یو بل سرتېری و چې یوه پښه یې نه درلوده او له ما یې د ځانګړو امنیتي چارواکو په اړه پوښتنې وکړې چې ما هم په دې اړه معلومات ورکړل. ده هیله درلوده چې له پوځ وروسته به امنیتي چارواکي کېږي، خو اوس معیوب شوی و او د بلې دندې په اړه یې فکر کاوه. کله ناکله به چې کوم جنګي زخمي خبرې نشوای کولای یا به یې حرکت ته ویده و نو څنګ ته به یې چې څوک و، له هغوی سره به مې خبرې کولې، لکه مېرمن، مور، پلار یا خپلوان او دوستان یې. دوی اکثره خپل کارونه او ژوندونه پرېښي وو او خپل ناروغ ته راغلي وو

چې پالنه يې وکړي. د زخميانو ميندو ته به مې لاس ورکاوه او دوی ته به مې دوما کوله. د پوځي کورنيو ايتار او فداکاري هېڅکله نشم هېرولای. يوه ورځ د تگزاس ايالت سن انتونيو ښار ته تللې وم. هلته يوه روغتون ته لاړم خو مخکې له دې چې يوې خونې ته وردننه شم، نو شورماشو مې واورېد او ومې ليدل چې نرسان ډېر تگ راتگ کوي. کله مې چې پوښتنې وکړې نو پوه شوم چې په خونه کې د تگزاس د کليو يو هډور سړی دی چې ځان يې سوزېدلی او ډېر زخموته لري. هغه ډېر سخت خوړېده او هڅه يې کوله چې کمپله لرې کړي، ودرېږي او ماته د پوځ د اعلا سرقومندان د مېرمنې په توگه نظامي سلام وکړي.

د ۲۰۱۱ کال په لومړيو کې يوه شپه مو ډوډۍ خوړلې وه، ماليا او ساشا هم خپلو خونو ته تللې وې چې کورنۍ دندې يې ترسره کړي. زه او باراک د خوراک څښاک په خونه کې يوازې وو. يادېږي مې چې هماغلته لومړی ځل و چې باراک د اُسامه بن لادن نوم پر خوله راوړ او ويې ويل: «فکر کوم چې پيدا کړی مو دی. ځای يې پيدا شوی. احتمال شته چې پرې بريد وکړو او هغه لاسترلي ونيسو. خو تر اوسه هم سل په سلو کې ډاډه نه يم چې څه به وشي.» د باراک يو مهم کار دا و چې بن لادن يا ونيسي او يا يې هم له منځه يوسي. دا موضوع دوو ډلو ته مهمه وه، يو هغو زرگونو سرتېرو ته چې په عراق او افغانستان کې يې له القاعدې سره جگړه کوله او بل د هغو کسانو کورنيو ته چې خپل خپلوان يې د سپټمبر د يوولسمې په پېښه کې بايللي وو. د باراک له جدي حالته پوه شوم چې دا موضوع ډېره خطرناکه او حساسيت پاروونکې ده. همدارنگه پوهېدم چې په دې اړه لا نور جزييات بايد ترې ونه غواړم او باراک اجازه نه لري چې پټ امنيتي معلومات راکړي. هغه هم په ښه توگه کولای شول چې سياسي او کورني مسايل سره بېل کړي. دی به چې کله له موږ سره و نو ذهن به يې په بشپړه توگه له موږ سره و او کله به مو چې د شپې ډوډۍ خوړله

بدلون | ۴۴۹

نو د مېز پر سر به معمولاً د ماشومانو د ښوونځي په اړه غږېدو. د مثال په توګه، مالیا د هغو حیواناتو په اړه څېړنه کوله چې نسلونه یې ورکېدل. دې به په دې اړه خبرې کولې، موږ به اورېدې او د یوې شېبې لپاره به مو سیاسي مسائل هېرول.

خو کله به مو چې د شپې ډوډۍ خوړله نو لیدل به مې چې د باراک مرستیالان له خونې بهر په دهلېزونو کې ګرزي راګرزي او د خپلو معلوماتو کوچنۍ کتابچې د باراک پر کوچني مېز کېږدي. په واقعیت کې دا د سپینې مانۍ د قوانینو یوه برخه وه چې هره ورځ به دوی کتابچې موږ ته اېښودل کېدې چې یوه به ماته وه، او بله به باراک ته. د باراک کتابچه به ډېره ډبله وه او چرمي پوښ به یې درلود. دې کتابچو کې هغه مطالب و چې موږ باید د شپې لوستلي وای. ما او باراک به چې کله نجونې ویدې کړې نو خپلې خپلې کتابچې به مو راواخیستې، هر یو به یوې خوا ته لاړو او کتابچې به مو ولوستلې. لوستلو به یو یا دوه ساعته وخت نیوه. په دې کتابچو کې به زیاتره د کارکوونکو گزارشونه، د راتلونکې ورځې د وینا مسودې او یا تصمیمونه وو چې باید موږ په خپلو برنامو کې شامل کړي وای.

د «راشۍ حرکت وکړو» پروژې یو کال تېر شوی و. په دې موده کې یې لږ لږ پایله ورکړې وه. د ښوونځیو کافیترياوو اوس یوازې دا اجازه درلوده چې ماشومانو ته یوازې روغتیايي خواړه ورکړي. همدارنګه غوښتل مو چې سیمه ییزو سرآشپزانو ته بلنه ورکړو چې په ښوونځیو کې روغتیايي او خوندور خواړه پاڅه کړي. د غذایی توکو ستر زنځیري شرکت وان مات هم له موږ سره یو ځای شوی و او ژمنه یې کړې وه چې په خپلو غذایی توکو کې به د بوړې، مالګې او غوړو کچه راټیټه کړي او د هغې په بیه کې به هم کمښت راولي. همدارنګه د هېواد له ۵۰۰ ښاروالیو مو غوښتنه وکړه چې د ماشومانو د چاغښت مسألې ته پام وکړي.

۲۰۱۰ کال کې زما ټوله هڅه دا وه چې د ماشومانو د تغذیې او په دولتي

ښوونځيو کې د روغتيايي خوړو د کيفيت په برخه کې يوه لايحه جوړه او بيا د کانگرس له خوا تصويب شي. دا د تېرو دېرشو کلونو په اوږدو کې لومړی ځل و چې غذايي مسألې ته پاملرنه زياته شوه. په کلي توگه په سياست کې مې ښکېلتيا نه خوښېده. مگر ماشومانو کې د چاغښت مسألې ته حاضره وم چې هر څه ترسره کړم. څو څو وارې مې له باراک او د ده له مشاورانو سره په دې اړه خبرې وکړې. همدارنگه د تليفون له لارې مې له سناتورانو او د مجلس له استازو سره هم خبرې وکړې او هڅه مې کوله چې هغوی پر دې باور کړم چې زموږ ماشومان روغتيايي خواړه وخوري. که نوې لايحه تصويب شوې وای، نو بيا د ۴۳ ميليونو ماشومانو په ورځنيو خوړو کې تازه مېوې او ترکاري، تازه حبوبات، تازه او روغتيايي او د کمو غوړو درلودونکي لبنيات ورزياتېدل. له دې سره سره د ماشومانو په خوړو کې چاکلېټ باب هم راکمېدل او په ښوونځيو کې چې دوی ته کومه بوديجه ورکول کېده، دوی په هغې کولای شول چې د ترکاريو پالېزونه جوړ کړي او خپل سيمه ييز پيداوار توليد کړي. له شک پرته چې دا زما لپاره يوه ستره بريا وه چې د ماشومانو له چاغښت سره د مبارزې په لار کې مې ترسره کوله.

کله چې په منځنيو انتخاباتو کې څرگنده شوه چې جمهوريپال به د مجلس کنټرول په لاس کې واخلي نو باراک او مشاوران يې د لايحې د تصويب لپاره په ستر جنجال کې ښکېل شول، ځکه دوی پوهېدل چې په مجلس کې به يې ځواک ډېر ژر راکم شي. بالاخره د ډسمبر مياشتې په لومړنيو کې لايحه وروستي پړاو ته لاړه. يوولس ورځې وروسته زه د باراک تر څنگ ودرېدم. د يوه سيمه ييز ښوونځي ماشومان هم راغلي وو. باراک لايحه لاسليک کړه. بيا يې په ټوکه خبريالانو ته وويل چې که لايه مې تصويب کړې نه وای، نو د شپې بايد په کوچ کې ويده شوی وای.

په واقعيت کې د ماشومانو لپاره د روغتيايي تغذيې د ايجاد طرحه هغه

بدلون | ۴۵۱

لايحه وه چې د باراک ټولې هغه بيمې يې بشپړولې چې په ۲۰۱۰ کې تصويب شوې او د دې باعث شوې چې زياتره امريکايان د بيمې تر پوښښ لاندې راشي. زما بله برنامه د جېل بايدن په همکاري وه. د دې زوی بيو هم نوی له عراقه راغلی و. زما په باور امريکايان د خپلو سرتېرو او د دوی د کورنۍ پورې وو او ما او جېل غوښتل چې د دوی زياته قدرداني وکړو او له بنديانو څخه د لا زيات ملاتړ په خاطر غوره لارې پيدا کړو. باراک هم د اعلیٰ سرقومندان په توگه هماغه کال ځينې برنامه پيل کړې وې چې د دولت تر نظر لاندې وې.

ده له ټولو سازمانونو غوښتلي و چې د سرتېرو له کورنيو زيات ملاتړ او له دوی سره زياته مرسته وکړي. زه هم د سترو شرکتونو مديرانو ته ورغلم او غوښتنه مې ترې وکړه چې ځينې زاړه سرتېري او د هغوی مېرمنې پر دندو وگماري. جېل هم د پوهنتونونو له مسئولينو وغوښتل چې د پوځيانو اولادونو ته يوه ونډه په پام کې ونيسي. همدارنگه موږ په پام کې لرل چې د هغو سرتېرو رواني حالت هم ورغوو چې جگړې يې کړې وې او بيا هېواد ته راغلي وو. سربېره پر دې، په پام کې مو لرل چې د هاليوود له ليکوالو او فلم جوړوونکو سره خبرې وکړو او ترې وغواړو چې د پوځيانو د ژوند په اړه فلمونه او سريالونه جوړ کړي.

له کله راهيسې مې چې باراک پېژانده نو د شپې به د باراک ذهن ډېر فعالېده او نوښتونه به يې کول. داسې وختونو کې به يې د يوې موضوع يا يوې ستونزې په اړه نوي ليدلوري پيدا کول او يا به يې کومه نوې نظريه مونده. له غرمې وروسته به د ده مشاوران د ده کار خونې ته ورتلل چې دوسيې به هم ورسره وې او دوسيو کې به معلومات او اطلاعات وو. کله به چې باراک وړی کېده نو خدمتکار به يې انځير او وچې مېوې وروړل. ده نور سگرېټ نه څکول. کله کله به يې يوازې نيکوټين لرونکې ژاولې تر ژبه لاندې اېښودې. زياتره شپې به د سهار تر يوې يا دوو بجو پورې وينې و چې مطالعه به يې کوله، گزارشونه به يې لوستل، د خپلې وينا مسودې به يې ليکلې او خپلو برېښنالیکونو ته به يې

خواب وايه. په همدې حال کې به يې تلویزيون هم په ټیټ غږ چالان کړی و او ورزشي سیالۍ به يې لیدلې.

کلونه کلونه کېدل چې ما او نجونو باراک ته رایه ورکوله او د رای ورکوونکو له ډلې یې وو، مگر اوس یې درې سوه میلیونه نور رای ورکوونکي هم درلودل. ده به چې کله د شپې نجونې ښکل کړې او بیا به یې زه ښکل کړم او موږ ته به یې شپه پخیر وویل نو په ډېره مینه به دولتي کارونو ته ورغلو. ما به له ځانه سره ویل چې آیا خلک پوهېږي چې څومره ښه چانس لري چې باراک یې انتخاب کړی دی.

باراک ته معمولاً د ورځې یو سلو پنځوس زره لیکونه راتلل. ده د خپلې ولسمشرۍ له پيله ويلي وو چې له دې لیکونو څخه دې کابو لس لیکونه انتخاب کړل شي چې هغه خواب ورکړي. هغه به په دقیقه توګه لیکونه لوستل او خوابول به یې. د لیکونو په حاشیو کې به یې خپلو چارواکو ته ځینې یادښتونه هم پرېښودل چې ورته رسیدګی وکړي. زیاتره لیکونه به د سرتېرو، بندیانو، سرطاني ناروغانو چې د خپلې درمنلې لګښتونه به یې نه شول پوره کولی او د هغو خلکو وو چې خپل کورنه به یې د قسطنونو د نه ورکولو له امله بېرته بایلي وو. البته همجنسبازانو او جمهوريپالو به هم ځینې لیکونه ورته راستول چې باور به یې درلود چې باراک د هېواد د له منځه وړلو په حال کې دی. د ځینو میندو او پلرونو او نیا او نیکونو او تنکیو زلمیانو لیکونه به یې هم لوستل او دا به یې خپله دنده ګڼله چې د هغوی ستونزو ته رسیدګی وکړي. دا به په داسې حال کې وو چې زه او نجونې په ویدې وو او ده به هماغسې خپل فعالیتونه کول.

دوشنبې او چارشنبې ورځو کې به لس کلنې ساشا د یوه پوهنتون په یوه حوض کې د لمبا تمرین کاوه. زه به هم کله ناکله ورسره تلم. کله به چې ورسره لارم نو هغې برخې ته به لارم چې نور میندې او پلرونه به هم پکې ولاړ وو او حوض به یې د ښیښې له شا لیده. ما به هم دې ته کتل. خو امنیتي چارواکو راته

بدلون | ۴۵۳

توصیه کوله چې ونه پېژندل شم. مگر کله ناکله به ځینې کسانو شورماشور جوړ کړ او ویل به یې چې: «هی دا خو میشل اوباما ده.»

ساشا ډېره ښه لامبوزنه وه. د څونگینې لمبا یې خوښېده او د پتنگ لمبا یې هم زده کوله. دې به د لمبا په مهال کې کله ناکله لمبا دروله او د خپل اوستاد خبرې به یې اورېدلې. یا به یې هم له خپلو هم تیمانو سره خبرې کولې. دا مې ډېر خوښېدل چې نجونې د ټولنې په هماغه عادي فضا کې ووینم او هڅه مې کوله چې د هغوی اړیکه د دنیا له خلکو سره خوندي وساتل شي. کله به چې دوبنۍ رخصتۍ شوې، نو موږ به کورنیو سفرونو ته تلو. دې سفرونو کې به نجونو د تاریخ په اړه زیات څه زده کول. د ۲۰۰۹ کال د دوبي په رخصتیو کې مو دوی د مسکو کرملین ماڼۍ او د روم واتیکان ښار ته بوتللې. په دې اوه ورځني سفر کې یې د روسیې له ولسمشر سره ولیدل، د روم په پانتویون او کولزیوم معبدونو کې یې چکر وواهه. بیا کنیا ته لاړو. کنیا مو ولیده. دا هغه ځای و چې زیات افریقایان به د غلامانو په توګه ترې وړل کېدل.

ډاډه یم چې نجونو هرې پېښې ته له خپل نظره کتل. له یوه دوبي سفره چې راوګرځېدو، څه موده وروسته د ساشا ښوونځي ته لاړم، ښوونځي کې د ښوونکو او د زده کوونکو د کورنیو د انجمن د دفتر په شاوخوا کې ګرځېدم چې د یوه دېوال پر یوه مقاله مې سترګې ولګېدې چې د دوبيو رخصتیو په اړه وې. دا مقاله د ساشا وه چې پکې لیکلې یې وو: «زه روم ته لاړم، له پاپ سره مې ولیدل. د هغه د بټې ګوتې یوه برخه پرې شوې وه.»

زما بیخي یادېږي نه چې د هغه بټه ګوته څنګه وه. اصلاً مې ونه لیدله. مګر داسې ښکارېدل چې ماشومان له موږ څخه زیات جزئیاتو ته پاملرنه کوي.

که څه هم موږ هڅه کوله چې نجونې د باراک له سیاسي نړۍ څخه بېلې کړو مګر په عین حال کې پر دې هم پوهېدو چې ساشا او مالیا باید له ځینو شیانو خبرې شي. په هر حال هغوی زموږ په همدې دنیا کې ژوند کاوه چې

بېلابېلې پېښې پكې وې. دوی په خپلو سترگو لیدل چې كله ناكله يې پلار د هېواد د ځينو بېړنيو مسایلو د هوارې په خاطر ورېلل كېږي او په ښكاره ورته توهين كېږي. كومو كسانو چې زما مېړه ته توهين كاوه ماته د هغو وحشي زمريانو او پړانگانو په څېر وو چې په خوب كې مې ولیدل چې پر موږ بريد كوي.

د يوې تلویزيوني برنامې يو وياند و چې سوداگري او پېر او پلور يې كاوه. ۲۰۱۱ كال كې مې په خبرونو كې واورېدل چې دې كس غوښتل چې د جمهوري پال گوند له خوا ولسمشرۍ ته ځان نوماند كړي. هغه به په تلویزيوني چينلونو كې د باراك په بهرني سياست نيوكې كولې او ملنډې به يې پرې وهلې. همدارنگه په څنډه به يې ويل چې باراك امريكايي نه دی. دا گونگوسه وړاندې هم ځينو كسانو خپره كړې وه چې ويل يې د باراك د هاوايي پېژندپاڼه جعلي ده او په كنيا كې پيدا شوی. ټرمپ هم هڅه كوله چې ووايي چې په ۱۹۶۱ كال كې په هونولولو مجله كې راغلي چې باراك امريكايي نه دی. د ده ثبوت دا و چې باراك كوم وړكتون ته تللی، د هېچا په ياد نه دی چې ووايي چې له موږ سره په وړكتون كې يو ځای و.

د محافظه كارانو په خبرې رسنيو كې هم د ټرمپ بې اساسه ادعا په ډېر خوند خپرېده. دوی هڅه كوله چې د باراك څېره نومېدې كړي خو په عين حال كې دا هر څه خطرناك هم وو. يعنې ناپوهه كسان تحريكېدل چې د ولسمشر پر ضد خطرناكه كارونه ترسره كړي. زه له دې موضوع ډېره وېرېدلېم. ډارېدم چې هسې نه يو لېونی پيدا شي، وسله واخلي او زموږ لونی پسې راشي. ډونالد ټرمپ په خپلو دې گستاڼه او احمقانه خبرو زما كورنۍ ته ستره ستونزه راتوكولې وه. د ده دا كار به هېڅكله هېر نه كړم.

خو په هر حال، موږ ژوند ته ادامه وركړه او په خپلې ساتونكې ډلې مو باور وكړ. كله چې باراك وپټېيله چې په ټاكنو كې گډون وكړي، نو له همدې مهاله

بدلون | ۴۵۵

له امنيتي گواښونو سره مخامخ شوو. گواښنې راته کېدې. انتخاباتي کمپاینونو کې به خلکو زه تر لاس نیولم او راته ویل به یې: «موږ ټول دعا کوو چې تاسې او ستاسې کورنۍ ته څوک زیان در ونه رسوي.»

هغه وخت زه او باراک ډېر کم کلیسا ته تلو. ځکه خبریالان به هلته هم راپسې راتلل. په دعا کې به هم راپسې وو. دوی به په لوړ غږ پوښتنې کولې یا به یې پر موږ نیوکې کولې. همدا مهال کشیش جریمیا رایت د باراک د انتخاباتي فعالیتونو په جریان کې تر برید لاندې راغی او ځینو هڅه وکړه چې شایعه خپره کړي چې باراک مسلمان دی او ځان پټوي. موږ وپتېبله چې خپل ایمان په خپل کور کې وساتو. نو ځکه هر شپه مو له ماښامه وړاندې دعا کوله. په هماغه سپینه ماني کې مو هره شنبه د نجونو لپاره د دعا او راز و نیاز مراسم هم برابرول. خو زه د کلیسا په هغه معنوي فضا پسې خپه شوې وم. دا په داسې حال کې وه چې باراک به مې هره شپه لیده چې له خوبه وړاندې په آرامۍ له ځانه سره دعا وایي.

دا یوه گنگوسه وه چې باراک کنیایي دی امریکایي نه دی. دا گنگوسه ډېره ژر خپره شوه. پایله یې څو میاشتې وروسته وه. یو سړي و چې د جمعې په شپه خپل موټر ماني ته نژدې ودراره. بیا یې خپله نیمه خودکاره وسله د موټر له ښیښې راوايسته او پر ماني یې ډزې پیل کړې. د ماني پر پاسني پوړ یې څو گولۍ واوړولې. یوه گولۍ د گردۍ خونې پر یوې کړکۍ ولگېده او بله یې پر بلې. زه به کله ناکله دې خونه کې کېناستم او قهوه به مې څښله. بله گولۍ د سپینې ماني پر بام ولگېده. هغه شپه زه، باراک او مالیا بهر ته وتلي وو. خو ساشا او مور مې په کور کې وو. خو دوی هېڅ خبرې شوې هم نه وې. زیان هم نه و واړاوېستی. له دې وروسته نژدې دوې اونۍ تېرې شوې چې د گردۍ خونې د کړکۍ ښیښې بدلې شوې. ما به بیا بیا هغه سوري ته کتل چې گولۍ ښیښه کې رامنځته کړی و. فکر مې کاوه چې له څومره زیانونو سره مخامخ یو.

ورو ورو په بشپړه توګه پوه شوم چې خپله آرمټيا بايد وساتم، نور چې څومره کرکه له موږه لري، هېڅ رې پرې ونه وهم او هغه ګواښونه چې کېدی شي موږ ته متوجې وي، هېڅ سوچ پرې ونه کړم. يوه ورځ مالیا د مانۍ شاوخوا ته تللې وه چې تېنس لوبه وکړي. د يوه زده کوونکي مور د تمرین په ځای کې دې ته ورژدې شوې وه او ورته ويلي يې وو چې: «نه وېرېږې چې دلته لوبه کوې؟» اوس مې لور هر څه زده کړي وو. دا پوهېده چې څه ووايي، نو په ډېر درناوي يې هغې مېرمنې ته ويلي وو: «که ستاسو موخه دا وي چې آیا هره ورځ د مړينې په اړه فکر کوم او که نه، نو بايد درته ووايم چې نه.»

څو کاله وړاندې هماغه مېرمن د ښوونځي په يوه غونډه کې راته راغله او ښښه يې رانه وغوښتله چې زما لور يې هغه ورځ اندېښمنه کړې وه. دا څرګندوي چې دې څو څو وارې په خپلې تېروتنې فکر کړی و.

پوهېدم چې د هر خطر او هرې بريا په څنګ کې ځينې زيانونه او خنډونه هم شته. اوس زما ماشومانو د نورو ماشومانو په پرتله زيات توپيرونه درلودل. دوی ستر او ښکلی کور درلود، د خوړو اندېښنه يې نه درلوده او د ښوونې او روزنې په برخه کې ټول امکانات ورته برابر وو.

زه د هېواد د لومړۍ مېرمنې په توګه سترو مسئولیتونو ته متوجې هم وم. ما بايد د تور پوستو ټولنه پر دې آگاه کړې وای چې زما په شان نورې ډېرې مېرمنې هم شته. يعنې دا چې ما د يوې ښاري تور پوستې نجلۍ په توګه په ستر پوهنتون کې زده کړې کړې وې، مدیره شوې وم او بيا سپينې مانۍ ته تللې وم خو دا هر څه دومره ځانګړي نه وو. دا يوه داسې لاره ده چې زموږ ډېرو مېرمنو يې توانايي او وړتيا درلوده چې دا لاره ووهي او زياتو برياوو ته ورسې. همدارنګه مور مې هم همدا ويل چې زه او ګرېګ برياوو ته رسېدلی او پرمختګ کولای شو. له دې سره سره موږ دومره تګړه او ځانګړي هم نه وو خو بيا مو هم ځانونه يو ځای ته ورسول. د شيکاګو په جنوبي برخه کې زموږ په شان

بدلون | ۴۵۷

ډېر انسانان وو. يوازې بايد له دوی سره مرسته شوې وای چې ځانونه يې موندلي وای.

ما تل د هغې روزنيزې لارې په اړه سوچ کاوه چې زما شخصيت ترې رغېدلی و. د روڼې ترورۍ په اړه مې سوچ کاوه چې پيانو يې په يوه بېله طريقه راښودله. دې ماته راښودلي وو چې خپلې اوږې پورته ونيسم او د زړه له تله پيانو وغروم. يا پلار مې رازده کړي وو چې څنگه سوگ وار کړم او د کرېک په شان فوټبال وکړم. همدارنگه برين ماور ښوونځي کې زما ښوونکو ښاغلو مارتينز او بنت داسې وو چې هېڅکله يې زما نظريه بابزه نه گڼله يا زما مور چې ډېره ستره ملاتړې مې وه چې په ښوونځي کې يې زما ټولگي بدل کړ او زه يې له يوه ټولگي بل ته بوتلم. همدا شان په پرېستون پوهنتون کې چرني چې تل يې هڅولم، ما ته يې زړه راکاوه او تل د دې باعث کېده چې فکرونه مې وروزم يا سوزان شر او والري چې له کلونو کلونو راهيسې اوس هم زما ښې ملگرې دي او ما ته يې څرگنده کړې چې څنگه يوه دنده لرونکې مور واوسم.

زما تل خوښېدل چې له نورو سره مرسته وکړم او کله به مې چې څوک ليدل چې له يوه کار سره علاقه لري نو هڅول مې. که چا به له رانه لارښوونه غوښته، نو زما به له لاسه چې هر څه کېدل نه مې ترې درېغول.

کله چې سپينې مانۍ ته لاړم نو شل زده کوونکې مې راوبللې چې زموږ په يو مياشتنيو غونډو کې گډون وکړي. په دې غونډو کې به مو سره خبرې اترې کولې، علمی سفرونه به مو کول او د ځينو مسايلو لکه د مالی مدیریت او د حرفې د ټاکلو په برخه کې به مو غونډې نيولې. البته دا هر څه به د تړلو دروازو تر شا او د رسنيو له جنجاله لرې وو.

هره تنگۍ نجلۍ به مې يوې مشاورې ته وروسپارله چې د خپل ژوند کيسه ورته ووايي. زما مشاورې دا وې: والري، کريس کامرفورد، جېل بايډن او همدارنگه د سپينې مانۍ څو نورې اجرايي مديرانې. په راغلو نجونو کې به د

پوځي کورنيو نجونې او د بې کوره شوو کورنيو نجونې هم وې. دوی به چې کله له ښوونځي فارغېدلې له موږ سره به پاتې کېدلې. دا نجونې ډېرې هوښیارې او ځيرکې وې چې ما د خپلو لویو په څېر منلې وې او له هغوی سره صميمي شوې وم. هغوی ته به مې د پوهنتون او داسې نورو ځایونو گټې بيانولې. پولې به موې خوړلې، خندل به مو او د راتلونکي په اړه به مو خبرې کولې. اوس نو له دوو کلونو زیاته موده کېده چې په سپینه ماڼۍ کې مې ژوند کاوه. ما او باراک هڅه کوله چې خپله حبابي محدوده پراخه کړو او د هغې ځای سوږ او رسمي حالت راکم کړو. کله چې به ځيني بهرني چارواکي زموږ لیدلو ته راتلل نو موږ به د ښوونځي زده کوونکي هم رابلل چې رسمي ښه راغلاست وویني. کله به چې موسیقي غږوونکي د ماښام مراسمو لپاره راتلل نو هیله به مې ترې کوله چې د ځوانانو لپاره هم یوه ځانگړې برنامه جوړه کړي چې له موسیقي سره آشنا شي. له دې لارې د ښوونځي ماشومان له سترو هنرمندانو لکه جون لچېند سره آشنا کېدل. زه او باراک به تل په لومړۍ لیکه کې موسیقي ته نڅېدلو. موږ به مې هم په مراسمو کې چندان گډون نه کاوه خو کله به یې چې د موسیقي غږ واورېد لاندیني پور ته به رابښکته شوه.

سپینه ماڼۍ کې مو د نڅا او نورو هنرونو غونډې نیولې، سربېره پردې په دې ماڼۍ کې مو په ۲۰۰۹ کال کې یوه مشاعره هم جوړه کړه چې موسیقي یې هم لرله ځوان هنرمندانو لپاره د ښوونځي غږولو. له دې مشاعرې مو ډېر خوند واخیست.

موږ هڅې کولې چې ماشومان فعالیتونه او هلې ځلې وکړي. کله به چې د فوټبال سیالۍ وې نو زه به له مالیا او ساشا سره یو ځای ورتلیم او د نورو میندو او پلرونو تر څنګ به کېناستم. خو کله به چې چا رانه هیله کوله چې انځور راسره واخلي نو په درناوي به مې دا کار رد اواوه. کله به چې مالیا تېنس لوبه کوله، نو زه به ورتلیم او له ځانگړې خونې څخه به مې د دې لوبه لیده. کله به یې چې لوبه

بدلون | ۴۵۹

پای ته ورسېده زه به ورغلم او په غېږ کې به مې ونيوله.
خو باراک دا ټول عادي فعالیتونه له خپلو برنامو لرې کړي وو. البته کله ناکله به یې د نجونو په ورزشي مراسمو کې گډون کاوه، خو ډېر کم. دی به چې داسې مراسمو ته راته نو ډېر ساتونکي ځواکونه به هم ورسره وو.

یوه ورځ زه او باراک په گډه ښوونځي ته لاړو چې ساشا یوه برنامه پکې درلوده. د ښوونځي په انگر کې د وړکتون ماشومان وو چې زانگوگانو کې زنگېدل. له ماشومانو تېر شوو. پټ ساتونکي مو پر بامونو ولاړ وو چې تورې جامې یې اغوستې وې. ساتندویه ډله هر چېرې له موږ سره وه. کله چې ساشا او مالیا د خپلو دوستانو مېلمستیاوو ته تللې، یا به موټر کې کېناستلې یا به په بازارونو کې گرزېدلې دوی به یې تل ساتنه کوله او موږ به مې هم ورسره وه. اوس به چې کله نجونې د زیږدو کلیزې ته تلې نو چې راوتې به خپلو ساتونکو ته به یې کېکونه هم راوړل. موږ ورو ورو له خپلې ساتونکې ډلې سره روږدي شوو. البته چې کله به له خلکو سره وو دوی به غلی وو، رسمي چلن به یې کاوه او زموږ ساتنه به یې کوله. خو کله به چې په الوتکه کې کېناستو یا به په ځانگړو ځایونو کې وو نو له دوی سره به مو خبرې کولې او ما به په ټوکه ورته ویل چې ډېر مهربانه یی خو د ډېرې په شان څېرې لری. وروسته له دوی سره ډېر صمیمي شوو، دومره صمیمی چې کله به یې نژدې خپلوان مړه شول نو ما به غمشریکي ورسره کوله او کله به یې چې ماشومان بریالی کېدل، زه به هم ورسره خوشحاله وم. پوهېدم چې دروند مسئولیت یې منلی او دا چې حاضر دي خپل ځان تر موږ څار کړي نو زما لپاره ډېر ارزښتمن وو.

اوس نو ما هم د نجونو په شان هم شخصي ژوند درلود او هم رسمي او متوجې شوې وم چې داسې زیاتې لارې چارې شته چې که ترې گټه واخلم نو پرته له دې چې ولیدل شم یا وپېژندل شم بازار ته تللی شم او یو څه اخیستلی شم یا کوم ځای لیدلی شم. د مثال په توگه زموږ سپي بو په کور کې د لوبې

ټول وسایل دانگې وانگې کړل، له دې وروسته یوه ورځ سهار د لوبو د وسایلو یو پلورنځي ته لاړو او د سپي لپاره مو د لوبې ځینې نور وسایل واخیستل او له دوکانه راووتلو. هر کله به چې په پټه او بې شورماشوره ښار ته تلم نو بریا به مې احساسوله. یوه بله ورځ مې د بېسبال خولۍ پر سر کړه. تورې عینکې مې پر سترگو کړې. یوه پلورنځي ته لاړم. ساتونکې ډله هم راسره وه چې ورزشي جامې یې اغوستې وې. په پلورنځي کې تاو راتاو شوم. د غاښو کریم او د غاښو بورسونه مې واخیستل. همدارنگه د ساشا او مالیا لپاره مې د لوبو ځینې وسایل پیدا کړل چې وامې اخیستل او یو ښکلی کارت مې هم واخیست چې د واده کلیزه کې یې باراک ته ورکړم. خپله ماجراجويي مې ورو ورو زیاته کړه. کله ناکله به مې له خورلښو سره رستوران یا د دوی کور ته ورتلم. کله به پارک ته تلم او د سپین په غاړه کې به مې چکر واهه. البته امنیتي چارواکي به هم په پټه توګه زما شاوخوا کې گرزېدل او راباندې پام به یې وو. په راتلونکو کلونو کې حتا دې حالت ته ورسېدم چې له سپینې ماڼۍ به راووتم، لوبغالو ته به لاړم ورزش به مې کاوه، یا تر ټولو مهمه دا چې له واورو څخه ډکو غونډیو ته به ورتلم او هلته به مې سګي کوله. دا هغه تجربې وې چې مخکې مې نه درلودې. سګي کولو ته څو ځلې ولاړم، څو ځلې له خپلو لوبو سره او څو ځلې له خپلو دوستانو سره. هلته به مې د سګي کولو خولۍ پر سر کوله. عینکې به مې په سترگو کولې او له زیاتو نورو خلکو سره یو ځای به مې سګي کوله او خوند به مې ترې اخیسته.

دوستۍ ته مې تل ارزښت ورکاوه. په دې توګه پر دې توانېدم چې تل میشل رابینسون پاتې شم او خپل تېر ژوند له خپل نوي ژوند سره پيوست کړم. په واشنگټن کې مې د ساشا او مالیا د ځینو ټولګیوالو له میندو سره ملګرتیا پیل کړه. دا هغې مېرمنې وې چې ما ته یې اهمیت راکاوه، نه زما سیاسي او اجتماعي دریځ ته. البته داسې ډېر کسان نور هم وو چې غوښتل یې له موږ سره اړیکه ولري مګر زما چندان ورسره جوړه نه وه.

بدلون | ۴۶۱

په ۲۰۱۱ کال کې مې هڅه وکړه چې خپلې ټولې نوې او زړې ملگرې سره راټولې کړم. په دې توګه هره میاشت به مې خپلې دولس صمیمي ملگرې ټاکلې او بیا به مې د ولسمشر دوه ښي پارک ته راسره بوولې چې د ډېوید پنډغالي نومېده. دا ځای د واشنګټن په سل کیلومتری او د شمالي مریلینډ په غرونو کې اباد شوی و.

دا ټولې ملگرې مې زما په شان وې چې هم یې کورني مسئولیتونه لرل او هم یې دندې ترسره کولې. موږ ټولې له دې سره روږدې شوې وو چې خپل ژوند له خپلو ماشومانو او خاوندانو څار کړو. مګر ما کله ناکله دا هڅه هم کړې وه چې خپلو غوښتنو ته اهمیت ورکړم او د ځان لپاره هم څه ترسره کړم. اوس خوشحاله وم چې هغه مېرمنې مې هم دې کار ته هڅولې. یعنې ما به ورته ویل چې د څو ساعتونو لپاره هم چې کېږي نو خپل ماشومان، خاوند او همکاران هېر کړئ. په دې توګه موږ به د اونۍ په پای کې په ډېوید پنډغالي کې استراحت کاوه او ټولو مېرمنو به خپلې دوستۍ لا پسې ټینګولې. دې پنډغالي بېلابېلې کوټې درلودې چې له لرګیو جوړې شوې وې او شاوخوا کې یې ځنګلونه وو. څو شپې او ورځې به مو هلته تېرولې، د ورځې به په بایسکل ګرږېدو، روغتیايي خواړه به مو خوړل، خبرې به مو سره کولې او خپلې تجربې به مو سره شریکولې.

خوړلې به مې تل راسره وې، کله ناکله به یې ځایه قضاوتونه هم کېدل یا به زما د نوکانو په اړه خبرې کېدې یا به مې د جامو په رنگ نیوکې کېدې خو دوی به راته د زړه ډاډ راکاوه او ویل به یې چې منفي فکرونه له ځانه لرې کړم. دوی ملگرې مې درلودې چې د ۲۰۱۱ کال په مې میاشت کې له دوی سره د ماښامي په خاطر یوه روستوران ته لاړم چې د ښار په مرکزي برخه کې و. باراک او مور مې له نجونو سره وو. د اونۍ پای کې به ډېر بیربار وو. یوه شپه وړاندې موږ په سپینه ماڼۍ کې د خبريالانو په ماښامي مراسمو کې هم وو چې

باراک یوه وینا هم وکړه. ده په خپله لنډه وینا کې د دونالد ټرمپ پر تلویزیوني برنامې ملنډې ووهلې. ټرمپ خپله برنامه کې ویلي وو چې باراک امریکایی نه دی. جالبه دا وه چې مراسمو کې ټرمپ هم ناست و او د باراک خبرې یې اورېدې.

هغه شپه چې کله له خپلو خورلنو راپبله شوم نو کور ته لاړم. کور ته لس بجې ورسېدم. هلته چې ورسېدم نو پوه شوم چې د سپینې ماڼۍ فضا بل خپل ده او له ځانه سره مې کړل چې حتماً کومه غیرعادي پېښه شوې. له ساتونکو مې وپوښتل چې ولسمشر چېرې دی؟ هغوی وویل: «آغلې فکر کوم بر پور کې دی او د وینا لپاره ځان چمتو کوي چې خلکو ته وینا وکړي.»

دې ته مې پام شو چې ښايي هماغه پېښه شوي وي چې میاشتي میاشتي او حتا کلونه کلونه ورته په تمه وم. له میاشتو میاشتو معلوماتو راټولولو او د احتمالي خطرونو له راکمولو وروسته بالاخره امریکايي وسلوالو د پاکستان په اېبټ آباد کې پر یو کور برید وکړ او اُسامه بن لادن یې سره له کورنۍ ووژل. کله چې خونې ته ورسېدم نو ومې لیدل چې باراک په درېشۍ کې راووت چې سره نکتايي یې هم وهلې وه او ما ته یې وویل بالاخره هغه مو نابوده کړ او چا زیان هم ونه لید. اُسامه بن لادن وژل شوی و او هېڅ کوم امریکایی سرتېري ته هم مرگ ژوبله نه وه اوښتې. ما غېږه ورکړه. باراک ستر رېسک ته غاړه ورکړې وه. که ماته یې خورلې وای ښايي خپل مقام یې بایللې وای. مگر له نېکه مرغه عملیات په بریالۍ توګه پای ته رسېدلي وو.

د ماڼۍ د شاوخوا کورنو، مغازو او روستورانو خلک له خپلو کورنو، هټیو او روستورانو راوتلي وو او خوشحالی یې کولې. شورماشور دومره زیات و چې مالیا یې هم له خوبه راویښه کړه. د امریکا په ټولو ایالتونو کې خلک سپکونو ته راوتلي وو او غوښتل یې چې دا خوشحالي ولمانځي. ګډو غمونو او خوشحالیو دوی ته پېوستون ورکړی و. دوی پوهېدل چې ټول سرتېري چې له هېواده بهر

٤٦٣ | بدلون

جگرې کوي، ټول پلرونه او ټولې ميندې چې خپل عزيزان يې له لاسه ورکړي، د سپتمبر د يولسمې پېښې د ترهگريز بريد د قربانيانو ټول خپلوان او لنډه دا چې ټول امريکايان خوشحاله وو. که څه هم زه پر دې باور يم چې دا ښه کار نه دی چې د يوه چا پر مړينه خوشحالي وشي او جشنونه ونيول شي مگر بيا هم هغه شپه او هغه شېبه کې امريکا آرمينيا احساس کړه او څرگنده يې کړه چې دا توانايي لري چې له گواښونو سره مبارزه وکړي.

داسې ښکارېدل چې گڼې زمان الوزي او په ډېرې چټکۍ له موږه لرې کېږي. داسې چې موږ هېڅ پسي رسېدلی نه شوای. په سپینه ماڼۍ کې مو چې هره ورځ، هره اونۍ، هره میاشت او هر کال تېرول نو ډېر کارونه به مو لرل، هېڅ وزگارېدلو نه او تل به بوخت وو. د اونۍ د ورځو حساب کتاب رانه ورک و. کله به چې ماښامي ته کېناستم او له ځانه به مې وپوښتل چې غرمۍ مې چېرې خوړلې، نو نه به پوهېدم. هر څه په بېړه و. بېړه هم ډېره زیاته بېړه او زمان هم د فکر کولو لپاره ډېر کم و. کله ناکله به په یوه ورځ کې څو رسمي مراسم وو، څو به غونډې وې چې ټولو کې به مې گډون کاوه او بیا به تلویزیوني برنامه کې هم څرگندېدم. بېلابېلو ایالتونو ته به تلیم او زرگونو کسانو ته به مې وینا کوله او یا به مې ماڼۍ ته ماشومان رابلل او رېسمان بازي به مې ورسره کوله. کومو ورځو کې به مو چې مېلمستیاوې نه درلودې وزگار به وم، د جامو او سینگار غم به راسره نه و نو له وخته به مې گټه اخیسته او د مالیا او ساشا وضعو ته به مې رسیدگي کوله. خو وروسته به بیا هر څه له سره پیلېدل: وېشته سینگارول، مناسبې جامې اغوستل او په عمومي غونډو کې گډون کول او وینا کول.

په ۲۰۱۲ کال کې چې څومره انتخاباتو او د باراک بیاځلې ټاکل کېدلو ته ورنژدې کېدو نو هومره مې احساسول چې باید استراحت ونه کړم، هڅې وکړم، هاند وکړم چې باراک بیاځلې انتخاباتو کې بریالی شي. زما نه ژوند د امریکا تېرو لومړیو مېرمنو ته ورته و او نه هم کیسه. هغوی هېڅکله زما د ژوند په اړه فکر هم

نښو کولای چې څنگه مې تېر کړی او څنگه یې تېروم. هڅه مې کوله چې له ځانه ښه مخینه پرېږدم. که څه هم د لومړۍ مېرمنې په توګه مې څه ناڅه ښه محبوبیت پیدا کړی و خو بیا مې هم نشو کولای چې د ځینو هغو کسانو نیوکې وزغمم چې د پوستکي د رنگ له مخې یې زما په اړه قضاوت کاوه. له همدې امله ډېره هڅه مې کوله ډېر تمرین وکړم چې یوه ښه او بشپړه وینا ارایه کړم. همدارنګه خپلو کارکوونکو ته مې هم ویل چې برنامې ښې پلان کړي او ځانونه ښه ډاډه کړي چې هر څه سم دي. پر خپلو مشورانو مې هم ټینګار کولو چې د «راځئ حرکت وکړو» پروژې ته زیات خلک رامات کړي. ښه پام مې کاوه چې هسې نه فرصتونه ضایع کړم، خو کله کله به مې ځانته دا فرصت هم ورکاوه چې آرامه ساه وکارم.

ما او باراک د انتخاباتي فعالیتونو لپاره یوازې څو میاشتې وخت درلود. موږ باید ډېر سفرونه کړي وای، ځکه ډېر اندېښمن وو، د دې انتخاباتي مبارزې لګښتونه هم ډېر زیات وو (باراک او د ماساچوست پخواني والي ویت رامني باید یو یو ملیارده ډالر د خپلو انتخاباتي کمپاینونو لپاره راټول کړي وای. رامني د جمهوريپال ګوند له خوا ولسمشرۍ ته نوماندېدلو). د روغتیايي بیمې قانون او همدارنګه د اقلیمي بدلونونو له کنوانسیون سره د امریکا یو ځای کېدلو او ځینو نورو زیاتو مسایلو له همدې انتخاباتو سره اړیکه درلوده. څومره کسانو چې په سپینه مانۍ کې کار کاوه همدې متزلزله وضعیت کې وو. ما حتا د احتمالونو په اړه هم فکر نه کاوه چې ګڼې باراک دې په انتخاباتو کې ناکام شي مګر په زړونو کې بیا دواړه وېرېدو خو هېڅ یوه جرأت نه کاوه چې دا وېره پر خوله راوړي.

د ۲۰۱۱ کال دویي د باراک لپاره له اضطرابه او سترسه ډک دویي و. ځینې جمهوريپال استازي به یوازې هغه وخت د دولتي پوښوونو د پاڼو صادرولو ته حاضر و چې باراک د خپلو برنامو له تصویب او پلي کولو تېر شوی وای. دې برنامو کې روغتیايي بیمه هم وه. خو هغه نه غوښتل چې له خپلو برنامو تېر شي.

بدلون | ۴۶۷

حکۀ بیا نو کارگرې او زیارگالې طبقې ډېرې زیانمنېدلې. له احصایې سره سم، اقتصادي ودې ثابته وضعه پیدا کړې وه او هېواد د ۲۰۰۸ کال له کړکېچه راوتلی و. خو ځینې نورې چارې تر اوسه هم دومره ثابتې نه وې. د اُسامه بن لادن له وژلو وروسته د باراک مینوال زیات شوي وو. خو دولتي پوځونو او د اقتصادي ځورتیا په اړه اندېښنو د باراک وضعه خرابه کړې وه او مینوال یې راکم شوي وو. څو میاشتې وړاندې مې یو پلان نیولی و. غوښتل مې جنوبي افریقا ته لاړه شم. نو دا گډوډ حالت مې پرېښود او جنوبي افریقا ته لاړم. ساشا او مالیا هم په ښوونځي کې رخصتې وې، نو له ما سره تللای شواي. مور مې او د کرېک ماشومان هم له موږ سره لاړل. د پېغلو افریقایي رهبرانو په کنفرانس کې مې وینا وکړه. له سیمه یزو افریقایي رهبرانو او د امریکا سفارت له کارکوونکو سره مې وکتل او همدارنگه د روغتیا او ښوونې په مراسمو کې مې هم گډون وکړ. بوتسوانا ته مې هم یو لنډ سفر وکړ. د هغه ځای له ولسمشر سره مې هم وکتل. بیا مې د اېډز ناروغۍ یو کلینیک هم وکوت. په ژوهانسبورگ کې د نژادي تبعیض موزیم ته لاړو. د دې ښار یوې تور مېشتې سیمې ته لاړو، هلته مو له ماشومانو سره نڅاوې وکړې او د هغوی تر څنګ مو کتابونه ولوستل. بیا مو له دېزموند توتو سره وکتل چې اسقف، افسانوي دینپوه او سیاسي فعال و چې په جنوبي افریقا کې یې د نژادي تبعیض د لغو کولو لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وې. توتو اوس نهه اویا کلن و، هډور ښکارېده، تل یې موسکا پر خوله وه او کله یې چې واورېدل چې زه د اندامو د تناسب د دودونې په خاطر په یوه ورزشي لوبغالي کې یم نو هلته راپسې راغی او د یو شمېر ښادو او خوشحاليو ماشومانو پر وړاندې یې ټینګار وکړ چې له موږ سره سويډني لمبا وکړي.

د جنوبي افریقا دې څو ورځني سفر زما روحیه ډېره لوړه کړه. په ۱۹۹۱ کال کې هم له باراک سره لومړی ځل کښا ته راغلې وم، خو دې سفر ورسره بشپړ توپیر درلود. دا ځل کله چې د رهبرو افریقایي پېغلو په کنفرانس کې د شپږ

اویا پېغلو پر وړاندې ودرېدم نو له سترگو مې اوبسکې راغلې. هغوی ډېرې هيله بشوونکې وې. هغه مهال د افريقا شپېته سلنه نفوس تر پنځه ويشت کالو کم عمر درلود. اکثره دې پېغلو په خيريې بنسټونو کې کار کاوه او نورې مېرمنې يې روزلې چې کار زده کړي او د دولتي فساد مخه ونيسي.

مگر ډېره هيښنده واقعه زموږ د سفر په دويمه ورځ وه. زه او زما کورنۍ په ژوهانسبورگ کې د نېلسون منډېلا بنسټ په ودانۍ کې وو او د منډېلا له مېرمنې گراجا ماچل سره مو لیده کاته کول چې مشهوره بشردوسته وه خو يو وخت مو پام شو چې منډېلا هم غواړي چې هماغه نژدې ځای کې په يوه کور کې له مور سره وگوري.

ما هم په خوشحالي ومنله او ژر ورغلو. منډېلا دا مهال دوه نوي کلن و او د يني (کېد) د ناروغۍ په خاطر په روغتون کې بستر شوی و. کله چې شپږ کاله وړاندې منډېلا واشنگټن ته راغلی و نو باراک ورسره کتلي وو. له هغه سره يې يو انځور هم اخيستی و چې بيا يې د خپل دفتر پر دېوال راوځړاوه. زما لور ساشا اوس لس کلنه او بله لور مې مالیا اوس ديارلس کلنه وه. د دوی دې ته پام شوی و چې دا واقعه ډېره مهمه ده چې پلار يې د داسې چا انځور په خپل دفتر کې راځړولی. د منډېلا ليدنې ته لاړو. نجونې هم پوهېدې چې مهم کس ته ورځو. مور مې هم راسره وه. مور مې که څه هم تل آرامه وه خو کله يې چې منډېلا وليد نو هيچاني شوه.

زما پر باور، هېڅ داسې ژوندی شخص نه و چې د نېلسون منډېلا په کچه يې دې د نړۍ پر خلکو معناداره اغېز کړی وي. کله چې دی پنځه دېرش کلن ځوان و نو د لومړي ځل لپاره يې د افريقا ملي کانگرس ته لاره وموندله او د جنوبي افريقا د تبعیضي سياست پر وړاندې ودرېد. په داسې حال کې چې د جنوبي افريقا د دولت ټول چارواکي سپين پوستي وو. څلور څلوېښت کلن و چې ونيول شو، ولچک ورواچول شول، زولانه شو او زنداني يې کړ. گناه يې دا

بدلون | ۴۶۹

وه چې سياسي فعاليتونه يې کول. کله چې په ۱۹۹۰ کال کې له زندانه راخلاص شو نو يو اويا کلن و. اوه ويشت کال يې زندان زغملی و، شکنجې يې تېرې کړې وې او يوازيتوب يې گاللی و. بالاخره يې د دولت له رهبرانو سره مذاکره وکړه او هغوی ورسره همغږی شول چې په جنوبي افريقا کې يوه ريښتياڼی ديموکراسي راشي. لنډه دا چې د دې هېواد لومړنی ولسمشر هم شو.

د مندېلا کور په هغه سړک کې و چې شاوخوا ته يې ډېر ونې وې. کور يې د مديترانې د کورنو په شان و. کله چې له گراچا ماچل سره د مندېلا خونې ته ورننوتلو نو دی په يوه ستره او رڼا خونه کې په راحت خوکۍ کې ناست و. قهويي کميس يې اغوستی و. وېشته يې سپين او کم شوي وو. يوه سپينه کمپله يې پر خپلو پښو اچولې وه. د خپلوانو څو نسلونه يې شاوخوا ته ناست وو او زموږ بڼه هرکلی يې وکړ. د ده نیک، بڼه او صميمانه چلن ماته خپل نیکه راياډ کړ چې زه ماشومه وم او هغه ژوندی و. د مندېلا په ليدو مې ډېره آرمتيا احساسوله.

ډاډه نه يم چې مندېلا پوه شو چې موږ څوک يو او د څه لپاره ورته راغلي يو. خبرې يې سمې نه اورېدې او حواسو يې هم سم کار نه کاوه. گراچا ماچل په غوږ کې ورته وويل: «دا د امريکا د ولسمشر مېرمن، ميشل اوباما ده.»
نېلسون مندېلا په ځواب کې وويل: «هو، څومره بڼه.»

نېلسون مندېلا د خپلو ويناوو، ليکونو او کتابونو له امله د بشر په ذهن کې تلپاتې شوی و. پنځه ورځې وروسته چې متحده ايالتونو ته راوگرزېدم نو مندېلا په اړه مې بيا هم فکر کاوه. هغه شپه چې کله په الوتکه کې امريکا ته راتلو نو ساشا او مالیا د خپل ماما له لوبو سره په يوه کمپله کې وېدې شوې وې. موږ مې په څوکۍ کې چورتونه وهل. د الوتکې په وروستۍ برخه کې د الوتکې خدمتکاران او امنيتي ساتونکي ناست وو او فلم يې کاوه. د الوتکې ماشين بنگاری کاوه. ما هم يوازيتوب احساساوه او هم نه. د پېغلو افريقايانو په اړه مې سوچونه کول چې په کنفرانس کې مې ليدلې وې او پوهېدم چې د دې لپاره چې

د ټولنې ستونزې او ناخوالې هوارې کړي نو ډېر صبر او ډېرو هڅو ته اړتیا لري. منډېلا د هغو عقایدو له امله زندان ته لاړ چې باور یې پرې درلود او د خپلو اولادونو او لمسیو غټېدل یې ونه لیدل. مگر پوهېده چې بالاخره بریالی به شي. هغه رازده کړل چې پرمختیا او پرمختګ ورو جریان دی او د څلورو یا اتو کلونو په اوږدو کې دومره زیاته پایله نه ورکوي. دا زموږ دنده ده چې د بدلون او پرمختګ تخمونه وکړو او صبر وکړو او پوه شو چې ښايي ګټه یې په خپل ټول عمر کې هم ونه گورو.

د ۲۰۱۱ کال په پسرلي کې، باراک سنا ته درې ځلې ځینې لایحې وړاندیز کړې چې د امریکایانو لپاره یې زرگونه دندې رامنځته کولې او ځینو ایالتونو ته یې پیسې ورکولې چې زیات ښوونکي جذب او پر دندو وگماري خو دې درېو ځلونو کې هم جمهورپالو د ده وړاندیز شوو لایحو ته رایې ور نه کړې.

حتا د سنا د اکثریتو جمهورپالو رهبر مېچ مېک کانل کال وړاندې یوه خبريال ته ويلي وو: «زموږ اصلي موخه دا ده چې باراک د دویمې دورې لپاره ولسمشر نه شي.» ښکاره وه چې هغوی ته د خلکو غوښتنو او د هېواد ادارې کوم اهمیت نه درلود بلکې غوښتل یې چې واک یوازې د دوی په لاس کې وي.

د جمهورپالو دې چلن زما غوسه راپاروله، ناهیلې کېدم به او کله ناکله به یې له هر څه نه زړه راټور کړ. پوهېدم چې باراک هم له ما څخه ښه وضعیت نه لري. خو هغه همداسې په سرسختۍ کار کاوه او هڅه یې کوله چې څومره کولای شي هومره خنډونه له مخې لرې کړي. دی تل خوشبینه و او په خوشبینۍ یې باور درلود. اوس نو پنځه لس کلونه کېدل چې په سیاست کې ښکېل و. زما په اند باراک د یوه پخواني مسي لوبښي په څېر و چې اورونو له خرابۍ ژغورلو، نور یې هم کلکاوه او ځلایې وربښله.

د ۲۰۱۱ کال په هماغه مني کې ما او باراک بیاځلې انتخاباتي مبارزه پیل کړه. بیا به غونډو ته ورتلو، خلکو ته به مو لاسونه ورکول او د دوی ستونزو او

بدلون | ۴۷۱

اندېښنو ته به مو غور نيوه. له خلكو مو انرژي اخيسته. د كانگرس د ۲۰۱۰ كال منځنۍ ټاكنې په بشپړه توگه گډوډ وې او له باراك سره چل ول كېده. داسې چې د باراك گوند حتا نه شو كولاى يو قانون هم تصويب كړي.

كه څه هم ستونزې وې، مگر داسې څه هم وو چې موږ ته يې هيله راكوله لكه د ۲۰۱۱ كال تر پايه پوري ټول امريكايي سرتېري له عراقه راووتل او له افغانستان څخه هم د امريكايي سرتېرو د راوتلو لړۍ راپيل شوه او جريان يې درلود. د روغتيايي بيمې لايحه هم د پلي كېدو په حال كې وه او اوس ځوانانو كولاى شول چې زياته موده د خپلو ميندو او پلرونو له بيمې گټه واخلي او شركتونو هم دا توان نه درلود چې د ناروغانو د درمليزې بيمې د پوښښ لپاره يو چوكاټ وټاكي. ما به تل ځانته ويل چې دا هغه حركتونه دي چې موږ مخ پر وړاندې بيايي او دا هغه گامونه دي چې موږ يې د سترو موخو د ترلاسي لپاره وهو. كه څه هم يوه سياسي گوند توطيې كولې چې د باراك ماته وويني، خو موږ له دې پرته بله چاره نه درلوده چې مثبت فكر وكړو او خپلو كارونو ته ادامه وركړو. همدا وه چې دواړو په سختۍ كار كاوه. خپلې برنامې مې هم نه هېرولې، هغه مې هم ترسره كولې. بله دا چې «راځئ چې حركت وكړو» پروژې هم ښې پايلې وركړې وې او موږ پر دې توانېدلي وو چې ځينې زنځيره يي روستورانونه دې ته اړ كړو چې خپله غذايي مينو بدله كړي او هغه خواره پكې ځاى كړي چې لږ كالوري او كم سوديم لري. همدارنگه موږ له دوى هيله كړې وه چې ماشومانو ته روغتيايي او سالم خواره وركړي.

د لومړۍ مېرمن ځواك ډېر اغېزمن دى او ما ورو ورو زده كول چې څنگه كولاى شم چې په ښه توگه ترې گټه واخلم. اجرائي ځواك مې نه درلود، سرتېرو ته مې هم امرونه نه كول او په سياسي ناندريو كې مې هم ځان نه ښكېلاوه. زما دندې له ما دا غوښتنه كوله چې په ځينو چارو كې ولسمشر رانرم كړم. خو لږ لږ مې ليدل چې ځواكونه مې زياتېږي. يوه نمونه وم چې په ټولنه

مې ډېر اغېز کولای شو. د مثال په توګه عجيبې جامې به مې اغوستې، ماشومانو ته مې له خندا ډکې کيسې کولې او خپل دا مطلب مې خلکو ته وررساوه چې د ماشومانو په غذايي ترکيب کې سويډيم ښه نه دی. هر چېرې مې له سترې کوونکو او اوږدو ويناوو ډډه کوله.

زه د کارګرې طبقې په يوه کورنۍ کې زيږېدلې او هلته ستره شوې وم. د خلکو په فرهنگ کې مې ژوره ريښه درلوده. خلک مې ښه پېژندل. نو له همدې امله کله به چې انتخاباتي شعارونو ته اړتيا پېښېده باراک به له ما ګټه اخيستله. له تېر سره زما توپير دا و چې اوس مې شيكې جامې اغوستې، کله ناکله به مې له ګانو هم کار اخيست، خو هغه مجلې مې تل لوستې او هغه کومېډي سريالونه مې تل ليدل چې په خلکو پورې يې اړه درلوده او موږ ته يې زموږ فرهنگ راپېژنده.

لنډه دا چې له امريکايانو سره مې د اړيکې داسې لارې موندلې وې چې باراک او مشاوران يې پرې نه پوهېدل. د مثال په توګه له يوې مشهورې ورځپاڼې يا يوې مشهورې تلويزيوني شبکې سره به مې مرکې نه کولې او د دې په ځای به تلم، په هغو وبلاګونو کې به مې ګډون کاوه او د هغو وبلاګونو له چلوونکو سره به مې مرکې کولې چې زياتره مخاطبان به يې مېرمنې وې. همدارنګه خپل پيغامونه به مې د انټرنېټ له لارې خلکو ته لېږل، لکه د ټويټر له لارې. يادېږي مې چې لومړی ټويټ مې په ۲۰۱۱ کال کې وکړ او دې ټويټ زما پيغام ډېر ژر هر چېرې خپور کړ. دا راته يوه تازه موندنه وه چې نوی ځواک يې راکاوه.

اوس مې ځينې چلونه هم زده کړي وو. که خبريالان او د دوی فلمبرداران او عکاسان به راپسې ګرځېدل نو کولای مې شول چې ځان خواته يې راوکاږم او هغو ځايونو ته يې بوزم چې ما غوښتل. د مثال په توګه يوه ورځ ما او جېل بايډن د نقاشۍ وسايل لکه بورس، رنگونه او داسې نور شيان راواخيستل، د واشنگټن په شمالي برخه کې يوه کور ته لاړو چې پر يوه نظامي پورې يې اړه درلوده، موږ غوښتل چې د دې کس د کور په بهرني دېوال کې نقاشي وکاږو. د

بدلون | ۴۷۳

کور خاوند پنځه ویش کلن و. افغانستان کې یې هم دنده ترسره کړې وه. هلته یې پر چورلکې برید شوی و، زخمي شوی و، پوښتې یې ماتې شوې وې او مغزو یې هم زیان لیدلی و. دې کس زیاتې درملنې ته اړتیا درلوده چې ورغېږي. که څه هم زموږ د نقاشۍ کار ډېر جالب نه و مگر زموږ موخه نقاشي نه وه بلکې غوښتل مو جاني اگې رسنیو ته ورښکاره کړو چې خلک یې وويني او له حاله یې خبر شي. د دې کس د کور په لومړي پوړ کې کارونه روان وو چې لږ آسنتیاوې پکې رامنځته شي او دا سړی وکولای شي چې په آسانی خپل کور ته په ویلچر کې وردننه شي او بېلابېلو برخو لکه، پخلنځي، سالون او داسې نورو ځایونو ته یې ورشي. د دې کور د ودانۍ چارې یوه خیریه بنسټ منلې وې. دې بنسټ دا شان زرگونه کورونه رغول چې کارونو یې جریان درلود. دا کورونه یوازې هغو نظامي چارواکو ته رغېدل چې جگړو کې یې زیانونه لیدلي وو او زخمي شوي وو. څنگه چې خبریالان تل په ما پسې وو نو دلته هم له خپلو کمرو سره راپسې راغلل او زما او د جېل د نقاشۍ فلم یې واخیست. خو دوی خبر نه و چې موږ لومه ورته اېښې. دوی مو په لومه کې رابښکېل کړل. ځکه اړ شول چې له آگې او د ده له کورنۍ سره هم مرکه وکړي او په دې توګه زه خپلې موخې ته ورسېدم.

د ۲۰۱۲ کال د نومبر په شپږمه نېټه، یعنې د انتخاباتو په ورځ وېرې بیا زما وجود کې غځونې وکړې. د نورو رای ورکولو په پرتله دا رای ورکونه زما لپاره آسانه وه. ما فکر کاوه چې رایه نه ورکوم بلکې نظرپوښتنو کې ونډه اخلم چې د باراک د شخصیت او په سپینه مانۍ کې له کورنۍ سره د ده د چلن په اړه دي. که څه هم بوخته وم، نجونې راترغاړې وې، د دوی پالنه او روزنه مې کوله یا مې د زده کوونکو د انجمن غونډو کې ګډون کاوه، له دې سره سره مې درې ورځې انتخاباتي کمپاین ته هم ځانګړې کولې چې بېلابېلو ښارونو ته به تلم او خپلې ویناوې به مې کولې. باراک هم زیات فعالیتونه کول او نظرپوښتنو څرګندوله

چې هغه په ډېر کم اختلاف له میت رامني څخه واړندې دی. باراک په خپله لومړۍ انتخاباتي مناظره کې ښه نه و ځلېدلی، نو ځکه مشاوران او مالي ملاتړي یې اندېښمن وو. ما د خپلو کارکوونکو په څېره کې ستړیا لیدله. خو دوی هېڅکله نه څرگندوله چې ستړي دي او دې ته یې اندېښنه وه چې هسې نه په څو راتلونکو میاشتو کې باراک له دولته بهر شي.

که څه هم پر باراک باندې عصبي فشارونه زیات وو مګر ډېر آرامه و او هر څه یې زغمل، خو په وروستۍ اونۍ کې یې رنگ وتښتېد، مړاوی شو، حتا لږ څه وزن یې هم بايلود او ډنگر شو. ځکه نه یوازې یې انتخاباتي کمپاینونه کول بلکې دولتي چارو کې هم بوخت و او زیات مسایل ورترغاړې وو لکه بنغازي کې په امریکایي دیپلوماتانو برید شوی و او همدارنګه د سندی توپان ته یې هم باید رسیدګی کړې وای چې ختیز سواحل یې وران کړي وو.

د هغې ورځې پر ماښام رای ورکول پای ته ورسېدل او رای شمېرنه پیل شوه. زه د کور درېیم پوړ ته لاړم چې جامې بدلې کړم، لږ سینګار وکړم او بیا راتلونکې شپې ته د غونډو لپاره ځان چمتو کړم. مردیت زما او زما د مور او د نجونو جامې برابرې کړې وې او جاني او کارل هم باید زما وېسته راجوړ کړي وای. باراک هم له خپل عادت سره سم، لومړی د باسکټبال لوبې ته تللی و او بیا په خپل دفتر کې ناست و چې خپل یادښتونه سره برابر او تنظیم کړي.

زما په خونه کې چې تلویزون و غلی مې کړ. غوښتل مې چې د رایو پایله په مستقیمه توګه یا له باراکه واورم او یا هم له ملیسا څخه.

بیا مې ځان په کارونو بوخت کړ. بلاخره اته بجې شوې او زه پوه شوم چې د انتخاباتو لومړنۍ پایلې معلومې شوې. موبایل مې راواخیست، له ځانه سره مې کېښود او دې ته په تمه شوم چې کېدی شي، ډېر ژر والري، ملیسا یا زموږ د انتخاباتي کمپاین نوې رییس تینا راسره اړیکه ونیسی. مور مې د لومړي پوړ په پخلنځي کې وه او مجلې یې لوستې. جاني هم زما وېسته راجوړول. همداسې

بدلون | ۴۷۵

زنگ راتللو ته په تمه وم. نیمه گړۍ نوره هم تېره شوه، مگر هېڅ خبر رانغی. سر کې مې خوږو څړیکې وکړې. گومان مې وکړ چې حتماً کوم بد خبر دی چې څوک راسره اړیکه نه نیسي. په داسې شېبو کې به تل بدبینه کېدم. فکر مې کاوه چې ښايي موږ د دې وړتیا نه درلوده چې بیاځلې حکومت کې پاتې شو.

همدا شېبه باراک په زینو کې راپورته شو. زما خواته راغی، ښه ډاډه راته موسک شو او راته کړل یې: «هر څه پای ته ورسېدل، موږ بريالی شوو.»

زما موبایل خاموشه و، خو زه نه وم پرې خبره. لاندیني پوږ کې خوشحالی وې، شورماشور و او تلویزیون شېبه په شېبه په دې اړه خبرونه خپرول. له څو اصلي ایالتونو پرته باراک په نورو ټولو ایالتونو کې بريالی شوی و. د ۲۰۰۸ کال په څېر ځوانانو، تور پوستانو او ښځو ټولو ده ته رایه ورکړې وه او دی یې په انتخاباتو کې بريالی کړی و. که څه هم جمهوريپالو موږ ته ډېر خنډونه جوړ کړي وو خو ماته یې خوړلې وه. زه پوه شوم چې موږ په کافي اندازه غوره یو چې خلکو رایه راکړې. ویت رامنې هم په هماغه شېبه خپله ماته ومنله. زموږ څلور کسيزه کورنۍ بیا هغه شېبه صحنې ته لاړه او خلکو ته مو لاسونه وښورول. اوس مې په خوښۍ کولای شول چې ساشا او مالیا ته په هغه ښوونځي کې نوملیکنه وکړم چې درسونه یې پکې ویل. همدارنگه خپل دوستان او مشاوران مې هم خوندي کول او خپلې هیلې او نظریې مې هم پلې کولې. ما او باراک په انتخاباتي کمپاینونو کې خلکو ته ويلي وو چې موږ هماغسې باانرژي او پرشوره یو او غواړو چې د امریکا د راتلونکي لپاره هڅې وکړو.

له دې څخه پنځه اونۍ وروسته په کونتيکوت ایالت کې سندي هوک ښوونځي ته یو وسلوال وردننه شو او پر ماشومانو یې ډزې وکړې او ویې وژل. زه هغه شېبه سپینه ماڼۍ کې وم او یوه لنډه وینا مې کوله او له هغې وروسته پلان و چې د ماشومانو یوه ځانگړي روغتون ته ورشم چې دا پېښه وشوه. تینا ورکش کړم او دا هولناکه خبر یې راکړ او راته کړل یې چې باراک په گردې دفتر

کې دی او راته ویلي یې چې خومره ژر کېږي هومره ژر ورشم.

د اتو کلونو په اوږدو کې دا لومړی ځل و چې باراک د ورځې په منځ کې خپل دفتر ته وربللم. کله چې د ده دفتر ته وردننه شوم نو یو بل ته مو غږ ورکړه. هر وخت به چې کومه پېښه کېده نو ده به له خپلو مشاورینو غوښتل چې د هغه پېښې په اړه ټول معلومات ورکړي چې وکولای شي ښه سنجېدلی ځواب وړاندې کړي. د سندی هوک د دې زړه بوږنوونکي جنایت په اړه یې هم بشپړ معلومات تر لاسه کړي وو. د لومړي ټولګي شل زده کوونکي او د هغوی شپږ استادان وژل شوي وو. د ده خواشینی د هغو میندو او پلرونو له خواشینی کمه نه وه چې خپل ماشومان یې له لاسه ورکړي وو. باراک هم زما په څېر له ماشومانو سره مینه درلوده. دی یو زړه سوانده پلار هم و چې له خپلو ماشومانو او د نورو له ماشومانو سره یې مینه درلوده. هغه ورځ کله چې مالیا او ساشا کور ته راوګرځېدې نو ما او باراک یې واکه کلکې په غږ کې ونيولې. موږ هېڅ نشول کولای چې د هغې پېښې په اړه دوی ته څه ووايو. پوهېدو چې د امریکا په ګوټ ګوټ کې اکثره میندې او اکثره پلرونه په اندېښنو او خپګانونو اخته شوي وو. باراک په یوه مطبوعاتي کنفرانس کې هڅه وکړه چې د قربانیانو کورنیو ته داسې الفاظ وړاندې کړي چې زړونه یې تسکین شي. ده په دې کنفرانس کې اعلان کړل چې د وسلو د نه پېر او پلور قانون به تصویب کړي.

په تېرو څلورو کلونو کې کله به چې کومه موضوع پېښېده نو ما به هڅه کوله چې خلکو ته ډاډګېرنه ورکړم. د مثال په توګه، د چا کورونه به چې په آلاباما توپان کې له منځه تللي وو نو له دوی سره به مې همدردي کوله. همدارنګه چا به چې د افغانستان په جګړه کې خپل عزیزان بایلي وو نو په غږ کې به مې نیول یا د هغو پوځیانو له کورنیو سره به مې لیدنه کوله چې د تګزاس د نظامي هدې په چاودنه کې یې ځانونه بایلي وو. ما به دې ټولو ملاقاتونو کې هڅه کوله چې خلکو ته آرمیتیا ورکړم او له دوی هیله وکړم چې صبر ولري. خو

٢٧٧ | بدلون

کله چې باراک وپټېبله چې د سندی هوک له فاجعې وروسته هلته ورشي چې د قربانيانو د جنازې په مراسمو کې وينا وکړي، نو دومره شوکه شوم چې ومې نه شول کولای ملګرتيا ورسره وکړم. نه پوهېدم چې څنگه داسې يوه څوک آرامه کړم چې خپل شپږ کلن ماشوم يې په ښوونځي کې بايللی. د دې پر ځای د اکثره ميندو او پلرونو په څېر په خپلو اولادونو ورسرېښ شوم. مخکې له دې چې باراک د قربانيانو مراسمو ته لاړ شي، د نجونو په ښوونځي کې د نڅا او نمايش پروګرام و. په دې پروګرام کې ساشا هم برخه درلودله نو باراک هم سالون ته راغی او په وروستۍ ليکه کې کېناست. ښې نندارې ترسره شوې، يوه ننداره د شهزاده او ځنگله وه چې ښکلې منظرې يې درلودې او ساشا په کې د يوه مورک نقش لوباوه. دې د مورکानو په څېر جامې اغوستې وې، اوږده غوږونه يې لرل او ښکلې لکۍ يې درلوده. ډېره ښه موسيقي هم غږېده. ما په ساشا ډېر افتخار کاوه. د باراک د ولسمشرۍ دويمه دوره، د ډېرو اړخونو له پلوه آسانه وه. موږ په تېرو څلورو کلونو کې د هېواد په بېلابېلو برخو کې وړ کسان پر کار ګمارلي وو او ښې برنامې او ښه پلانونه مو جوړ کړي وو چې له تېروتنو مخنيوی وکړو. د ولسمشر د معرفۍ رسمي مراسم د ۲۰۱۳ کال په جنوري مياشت کې ترسره شول. دا ځل مو د ۲۰۰۹ کال پر خلاف له لسو جشنونو يوازې دوه جشنونه جوړ کړل. اوس مو نو څلور نور کاله هم په مخکې درلودل چې بايد هڅه مو کړې وای چې استراحت وکړو او د راتلونکي کار د ادامې لپاره کافي انرژي ولرو. کله چې باراک لوړه وکړه نو له دې وروسته د پوځيانو د رسم و گذشت مراسم وو. د تېر ځل په پرتله مې دا وارې له مراسمو زيات خوند اخيسته. زرګونه کسان واشنگټن ته راغلي وو. ميليونونو کسانو د تلویزيون له لارې ليدلو. مراسمو ته چې څومره کسان راغلي وو په دې کسانو کې يوه پنځلس کلنه نجلۍ هم وه چې هايدي پندلتن نومېده او په بس کې واشنگټن ته راغلې وه. هغه له خپل مور او پلار او خپل کوچني ورور سره په شيکاګو کې اوسېدله، په ښوونځي کې هم اول نومره وه او کله به

چې هر چا له دې پوښتل چې په راتلونکې کې غواړې څه شی، نو دې به ویل چې: «هیله لرم چې هاروارد پوهنتون کې شامله شم.»

د ولسمشر د معرفۍ له رسمي مراسمو اته ورځې وروسته، هایدې پندلتن په یوه عمومي پارک کې په شیکاګو کې پر ډزو وویشتل او ووژل شوه. دا پارک د دې ښوونځي ته نژدې و. دا له خپلو ملګرو سره د لوبغالي په یوه سړپتي ځای کې درېدلې وه چې باران ودرېږي او بیا لاړه شي. خو دا مهال هلته د غلو یوه وسلواله ډله تېرېده چې فکر یې کړی و چې دوی یې دوښمنان دي، نو په ولاړو کسانو یې وسلې راییستلې وې، ولاړ کسان ترې تېښتېدلې و، په تېښتېدلو کې هایدې هم وه چې د تېښتې په حالت کې د شا له خوا یوه اتلس کلن غله پر ډزو ویشتلې وه. د دې دوی نورې ملګرې زخمي شوې وې.

کله چې باراک د کونتيکوت د ښوونځي د زده کوونکو د غمشریکۍ مراسمو ته لاړ زه د هایدې د خښولو مراسمو ته ورغلم. ما غوښتل هڅه وکړم چې په سړکونو کې د ماشومانو د وژلو مخه ونیسم او د وسلو د نه پېر او پلور د قانون تصویب لپاره چټک ګامونه واخلم. هایدې زما په شان له کارګرې کورنۍ وه او زما د ورکتوب په شان د دوی کور هم د شیکاګو په جنوبي برخه کې وو. د جنازې په مراسمو کې یې مور ژړل او ماته یې وویل: «ما چې څه کولای شول، د دې لپاره مې ترسره کړل، مګر هغه مې بایلوډه.» مور یې کلوپاترا نومېده چې ډېره خواشینې وه، نری غږ یې درلود خپل وېسته یې لنډ کړي وو او د یوه شرکت د خدماتو په برخه کې یې کار کاوه. هغه ورځ یې په غاړه کې ګلابي گل رااچولی و. د دې مېړه ناتانیال نومېده چې دواړو به تل هڅه کوله چې د خپلو ماشومانو روزنه وکړي او هېڅکله دوی پرې نه ږدي چې په سړکونو کې هسې چټي خپل وخت تېر کړي. دوی خپل ماشومان په کلیسا کې د نڅا مراسمو ته هم بېول. همدارنګه ورزش ته یې هم وخت ورکړی و او خپلو اولادونو ته یې د والیبال په یوه لوبغالي کې نوملیکنه کړې وه.

بدلون | ۴۷۹

هايدي پندلتن د هغو درېيو قربانيانو له ډلې وه چې د شيكاگو په تاوتريخوالي کې يې ژوند بايللی وو او شپږ دېرشمه قرباني وه چې په هغه کال کې له کوره بهر د تاوتريخوالي بنکار شوي وو. د دې پېښو اکثره قربانيان تور پوستان وو. کله چې هايدي خاورو ته سپارل کېده نو زيات کسان کليسا ته راغلي وو. کلپاترا د خپلې لور کيسې کولې. د هايدي دوستانو او ټولگيوالو د دې خاطرې بيانولې. له ما پرته دې مراسمو ته د دې ښار والي او ښاروال، جسي جکسون او همدارنگه والري هم راغلي وو او ټول خواشيني وو. د ترانې ډله هم راغلې وه چې په خپله ترانه يې کليسا په لږزا راوسته. کله چې هايدي خاورو ته وسپارل شوه، نو ما له دې څخه څو ورځې وروسته د هغې مور او پلار ته بلنه ورکړه چې راشي او د ولسمشر د کلنۍ وينا په وخت کې زما تر څنگ کېږي. بيا مې دوی ته بلنه ورکړه چې د سپينې مانۍ په نورو جشنونو کې هم گډون وکړي. کلپاترا وروسته د تاوتريخوالي له مخالف خوځښت سره يو ځای شوه او د هغوی به غونډو کې به يې هم گډون کاوه.

په ۲۰۱۱ کال کې مې د ښوونځي د نجونو يوه دېرش کسيزه ډله آکسفورډ پوهنتون ته بوتله چې دا پوهنتون وگوري. ما غوښتل چې له دوی سره اړيکه برقراره کړم او هغوی ته څرگنده کړم چې په راتلونکې کې دې پوهنتون ته ورتلی شي. زه ولې بريالۍ وم او د بريا راز مې په څه کې و؟ زه ځکه بريالۍ وم او د بريا راز مې دا و چې که ماشومه وم، که به په ښوونځي کې وم او که په کور کې نو سترې هيلې به مې لرلې او له خپل کار سره به مې علاقه لرله. همدارنگه په سپينه مانۍ کې ما د «راځئ چې بريالي شو» په نامه برنامه هم جوړه کړه. له دې برنامه څخه مې موخه دا وه چې ماشومان تشويق کړم چې هڅې وکړي او پوهنتون ته لاړ شي. بله موخه مې دا وه چې د ښوونځيو له مشورانو زياته گټه واخلم او داسې يو کار وکړم چې تکړه ماشومانو سره په ښوونځي کې دولتي مالي مرسته وشي. زړه مې غوښتل چې په ښوونځي کې داسې ښوونکي واوسي او د

ښوونځي داسې مشاوران وي چې د خپل سطحې چلن له امله د دې باعث نه شي چې د ماشومانو زړه له ښوونځي تور شي. ما چې کومې نجونې له ځانه سره آکسفورډ پوهنتون ته بېولې وې او کوم ماشومان مې چې سپينې ماني ته راوستلي وو چې زموږ پالېز او ترکاری وگوري او همدارنگه هغه زده کوونکي چې د موسيقۍ، شعر او ستايل کارځايونو ته راتلل نو ما پر ټولو ټينگار کاوه چې تاسو ټول وړتيا لرئ. تاسې ټول مهم يئ. پر ځان باور ولرئ او وړاندې لاړ شئ. ما چې له کومو ماشومانو سره خبرې کړې وې، نو په درسونو کې يې ښه پرمختګ کړی و او ښې درسي نومرې يې اخيستې وې. زه په دې پايله وروسته خبره شوم، ځکه يوه ښوونکي په دې ماشومانو څېړنه کړې وه او بيا يې ماته خپله څېړنه راوښوده. دې څرګندوله چې که ماشومان وهڅول شي او زړه ورکړل شي نو د دوی ذهني ځواک به قوي شي.

کله چې هايډي پندلتن خاورو ته وسپارل شوه نو له دې وخته دوه مياشتې وروسته بيا شيکاګو ته لاړم. زما د مشاورانو د ډلې ريسه تينا وه. دا مېرمن مخکې وکيله وه او کلونه کلونه يې په شيکاګو کې ژوند کړی و. ما له تينا هيله وکړه چې مالي ملاتړي پيدا کړي چې په کوڅو او سړکونو کې د تاوتریخوالي مخه ونيسو. تينا هوبنياره او فعاله نجلی وه، په ټولو غونډو کې به يې گډون کاوه او ښه اغېز يې درلود. هغې له پنتاګون او د بېلابېلو ايالتونو له واليانو سره بحثونه کړي وو چې بډې يا رشوت په ادارو کې له منځه يوسي او له تقاعد شوو سرتېرو او د هغوی له مېرمنو ملاتړ وکړي. څنگه چې تينا په شيکاګو کې له بشرپالانو سره اړيکه ونيوه او همدارنگه د دې ښار له ښاروال سره يې هم مشورې وکړې نو په څو اونیو کې يې وکولای شول چې دري دېرش ميليونه ډالر راټول کړي. موږ دا ټولې پيسې د دې لپاره ولگولې چې تاوتریخوالی راکم کړو.

تېر کال کې د دې ښار د جنوبي برخې په ويليام هارپر ښوونځي باندې وسلوال بريد شوی و چې په پايله کې يې ۲۹ زده کوونکي پر گوليو لگېدلي وو

بدلون | ۴۸۱

او اته کسان ژور ټپيان شوي وو. ما او زما مرستيالانو ته دا يوه ډېره خواشينوونکې پېښه وه او ډېر ورته هيښ وو. دا ښوونځی په انگل وود سيمه کې واقع و چې د پېغلټوب راهيسې زما په ياد دي چې دا يوه ډېره ناامنه سيمه وه. کله چې زه دې سيمې ته لاړم نو ساتوونکي مې هم راسره وو. کورنو ته مې چې کتل نو دودونه پرې پراته ول او تک تور معلومېدل. کله چې د دې ځای په کوڅو کې تېرېدم نو پام مې شو چې هلته شراب پلورنځي هم فعاله دي. هغه ښار ورو ورو پر يوه بېوزله ښار بدلېده او زه پوهېدم چې ټول خلک يې، ټولې هټۍ يې، ټول د تېلو پمپونه يې او همدارنگه ټول ښوونځي يې له دې وېرېرې چې که بېوزلي ښار کې واکمنه شي نو په دې سيمه کې به کارو بار راکم شي. هغه ورځ ما د ويليام هارپر د ښوونځي په کتابتون کې د يوه ټولگي له ۲۲ تور پوستو زده کوونکو سره وکتل او له دوی سره مې خبرې وکړې. هغوی وويل چې په سړکونو کې له لوپرانو وېرېږو. په دې ماشومانو کې ځينې داسې ماشومان هم و چې ميندې يا پلرونه يې نشيان وو. په دوی کې داسې کسان هم و چې يو وخت يې لوپری کولې. د دې ښوونځي د ځينو زده کوونکو د کورنيو ځينې غړي په ډزو کې فلج شوي وو چې په ويلچرونو کې به ناست وو. يوه مرستندوی راته وويل چې کله هوا لمريزه وي نو ټولو زده کوونکو ته اندېښنه ورلوېږي او په خپگان اخته کېږي. ځکه لوپران په داسې ورځو کې ډېر فعاله کېږي او زياتې ډزې کوي. د دې ځای ماشومانو زده کړي وو چې کله هوا صافه او لمريزه وي نو په کور کې پاتې شي. يا که غواړي چې ښوونځي ته لاړ شي نو له هغو لارو لاړ شي چې له لوپرانو سره مخامخ نه شي. ما د دې ماشومانو صبر او زغم وستايه او هيله مې وکړه چې څومره ژر شوني وي هومره ژر دې د دوی ستونزې هوارې شي. په دې زده کوونکو کې يوه زده کوونکي په خپلو معصومانه کتو راته وويل: «ښه شول چې راغلي. آيا تاسې په ريښتيا کولای شئ چې د دې ځای د ستونزو په هوارېدلو کې له موږ سره مرسته وکړئ؟» ما يې په ځواب کې وويل: «ريښتيا

بايد ووايم. زه پوهېرم چې دا سيمه زياتې ستونزې لري خو دومره ژر هېڅکله نشي کېدای چې ختمې شي او تاسې ترې خلاص شئ. ځکه په واشنگټن کېه زياتره کسان نه پوهېږي چې دلته داسې ستونزې شته او تاسې ترې کړېږئ.» پوهېدم چې حکومتي چارواکي په ډېرو وړو مسايلو کې سره بنکر په بنکر دي. ما هغوی ته وويل چې سياست ډېر چټل څه دی او د کرکې وړ دی. له دې خبرې پرته ما دوی ته بل څه نه درلودل. ما يوازې دا کولای شول چې دوی ته هيله ورکړم.

هغه ورځ نژدې يو ساعت ماشومانو راته د خپلو ژوندونو وېروونکې کيسې وکړې. ما هغوی ته وويل چې تاسې له دې پېښو مه خواشينې کېږئ، ځکه همدا پېښې کېدې شي تاسې ته يوه انگېزه درکړي چې متحد شئ او د دې ستونزو پر وړاندې ودرېږئ. دوی ته مې ډاډ ورکړ چې که داسې وکړئ نو بريالي به شئ. شاوخوا شپږ اونۍ وروسته د ويليام هارپر د ښوونځي د زده کوونکو يوه ډله د هغه ځای د شتمنو سيمه یيزو او ښکونکو انسانو په مرسته سپينې ماڼۍ ته راغلل چې له ما او باراک سره وگوري. هغوی هاروارډ پوهنتون هم وليد او د هغې په اړه يې ځينې معلومات وموندل. ما هم دوی ته هيله ورکړه چې يوه ورځ به تاسې هم وکولای شئ چې هغه پوهنتون ته ورشئ.

ما چې کله له زده کوونکو سره خبرې کولې نو هېڅکله مې دوی ته دا هيله نه ورکوله چې گڼې زه د دوی ستونزې هواروم. زما پام و چې موضوع دومره ساده نه ده، مگر فکر کوم چې همدا چې په کتابتون کې کېناستم او د تور پوستو ماشومانو کيسو او ستونزو ته مې غوږ ونيوه، نو تر يوې کچې مې دوی ته آرميتيا وروښله. البته دوی ته مې داسې لارې چارې هم وروښودې چې د دوی روحیه لوړه شي او ښايي چې د دوی په ژوند کې مې کوچنۍ بدلون هم راوستی وي.

۲۴

د ۲۰۱۵ کال پسرلی و. نجونې له ښوونځي رخصت شوې. مالیا راته وویل چې یو ملگری مې دی چې مینه راسره لري او غواړي په دې رخصتۍ کې راته مېلمستیا وکړي نو ورشم او که نه. که څه هم مالیا شپاړس کلنه وه او د ښوونځي لومړۍ دوره یې هم پای ته رسولې وه مگر بیا هم موږ ته ماشومه وه، یوازې ونه یې لوړه شوې وه چې حتا له ما سره برابره وه خو چال چلن یې هماغه د نوي پېغلنوب و. دې دا سوچونه هم کول چې پوهنتون ته لاړه شي. ښه زده کوونکې وه، ډېرې هڅې یې کولې او پر خپل ځان یې باور درلود. خپل پلار ته ورته وه چې جزییاتو ته یې زیاته پاملرنه کوله. له فلم او فلم جوړونې سره یې علاقه ډېره شوې وه او کله چې تېر کال ستیون سپیلبرگ سپینې مانۍ ته راغلی و دې ډېرې پوښتنې ترې وکړې. هغې هم مالیا ته وړاندیز وکړ چې د کار زده کوونکې په توګه دې د دوی له نوي سریال سره همکاري وکړي. اوس نو زموږ لور په هغه ځای کې وه چې د خپل ژوند لاره پیدا کړي.

مالیا او ساشا د امنیتي چارو له امله اجازه نه درلوده چې د بل چا په موټرو کې سپرې شي. البته مالیا هغه مهال لېسنس درلود او کولای یې شول ښار کې موټر وچلوي. البته کله به یې چې موټر چلاوه امنیتي چارواکي به تل ورپسې وو. کله چې دا لس کلنه وه او موږ واشنگټن ته راغلو، نو له هغه وخت راهیسې هېڅکله به بس یا مترو یا د چا موټر کې نه وه سپره شوې. خو په هغه شپه کې، موږ په استثنایي توګه دې ته د دې کار اجازه ورکړه.

بلاخره هغه ورځ مازیگر مهال هلک په خپل موټر کې په مالیا پسې راغی او د سپینې ماڼۍ دروازه کې لومړۍ امنیتي چارواکو تلاشي کړ او بیا ماڼۍ ته رادننه شو او سالون کې کېناست. مالیا ما او باراک ته وویل چې «کومه خبره نشته». له مالیا سره زه هم لوڅې پښې او باراک په کورنیو خپلکو کې په لفت کې سپاره شو او له هغې سره ښکته لاړو. دا لږ څه ترهوره ښکارېده. مشکي دامن او یو ښکلی جاکټ یې اغوستی و چې ښکلې پکې ښکارېده.

ما او باراک په عادي توګه له ځوان سره سترې مشي وکړه، هغه ته مو لاس ورکړ او څو انځورونه مو ورسره واخیستل. کله چې مالیا وتله نو موږ په غېږ کې هم ونيوه. موږ چندان اندېښنه نه درلوده، سترس مو هم نه درلود، ځکه ډاډه وو چې ساتوونکي یې هر چېرې تعقیبوي او تر څو چې له مېلمستیا وروسته روستوران ته ځي دوی به ورپسې وي.

موږ د خپل موقف له امله باید احتیاط کړی وای. مګر مالیا ویل چې دا کار زیاتی دی او د منلو وړ نه دی. په هر حال موږ په سپینه ماڼۍ کې د ژوند په اړه بېل نظر درلود او زموږ لوڼو بېل. نجونې ورو ورو د بلوغ دورې ته رسېدې. کله چې دوی ثانوي دورې ته لاړې نو ما ځینې محدودیتونه پرې وضع کړل او دوی ته به مې وویل چې د شپې تر یوولسو بجو پورې به کور ته راځئ بیا وروسته مې یوولس بجې ورته دولس کړې چې کور ته راشي. کله به چې د دوی د امنیت په اړه راته اندېښنه پیدا کېده نو له ساتونکو به مې نه پوښتل، بلکې د دوی د دوستانو له میندو او پلرونو څخه به مې پوښتنې کولې. البته تل پوهېدم چې دوی چېرې ځي او څوک د دوی مسئول دي. لوڼو مې تل د خپل پلار مقام ته کتل او پر دې خبرې وې چې هېڅکله باید کومه تېروتنه ونه کړي او که یې وکړي، د ورځپاڼو د لومړۍ پاڼې خبر به شي. ما او باراک په نوي زلمیتوب کې څو څو ځلې اشتباه او احمقانه کارونه ترسره کړي وو، مګر هغه وخت موږ ته چا چندان پام نه کاوه.

کله چې مالیا اته کلنه وه، نو باراک یې په شیکاگو کې له کټ سره کېناست او ترې ویې پوښتل: «آیا ښه ده چې ولسمشر شي.» او مالیا په ډېرې خوشحالی وویل: «هو.» خو دا هېڅکله نه پوهېده چې په سپینه ماڼۍ کې نوې ځوانې او ځوانې څومره ستونزمنه او سخته ده. نه پوهېده چې کله کوم جشن او مېلمستیا ته ځي نو ساتونکي به یې ورسره وي. نه پوهېده چې که په پټه سگرېټ وڅکوي نو څوک به یې په پټه انځور واخلي او په انټرنټي سایټونو کې به یې خپور کړي. زموږ لوني په ځانگړي دوران کې سترېدلې. په ۲۰۰۷ کال کې اېل شرکت خپل ملفونونه پلور ته وړاندې کړل او د درېیو میاشتو په اوږدو کې یې یو میلیون دانې وپلورل. اوس د باراک د ولسمشرۍ په دویمه دوره کې یاد شرکت خپل یو میلیارد آیفونونه پلورلي وو. یعنې زموږ لوني د ټولنیزو رسنیو یوه نوي پړاو ته وردننه شوې وې. کله به چې دوی له ښوونځي وروسته یا د اونۍ په پای کې د واشنگټن شاوخوا ته له خپلو دوستانو سره تلې نو خلکو به همدا چې لیدې ورته راتلل به او ترې غوښتل به یې چې سلفي انځور ورسره واخلي.

ما او باراک ډېره هڅه کوله چې نجونې مو په عام محضر کې څرگندې نه شي او کله به چې رسنیو له موږ سره خبره کوله چې زموږ له لونیو سره خبرې وکړي نو د دوی دا غوښتنه به مو ردوله. د دوی ساتونکو به هم ورزشي جامو کې گرزېدل او هڅه به یې کوله چې په پټه د دوی ساتنه وکړي.

موږ څو کوکري کور ته ځکه راوستل چې زموږ د کور فضا یوه معمولي کور ته ورته شي. خو د خپلو لونیو شخصي حریم ته مو تل پام کاوه او خبریالان مو له دوی لرې ساتل. کله چې باراک ولسمشر شو نو د هغه د ولسمشرۍ له پيله نجونې په ځینو مراسمو کې له باراک سره یو ځای څرگندې شوې وې. لکه د شکرانې په اختر کې د فیل مرغ بښلو په مسخره مراسمو کې. هغه ورځ مې یاد ده چې نجونې ډېرې بې تفاوته او زړه نازېره وې چې په دې مراسمو کې یې گډون وکړ او د خپل پلار تر څنگ ودرېدې. دوی له فیل مرغ سره انځورونه هم واخیستل.

خو يو.اس.آ ټوډې ورځپاڼې بله ورځ وليکل: «داسې ښکاري چې مالیا او ساشا نه غوښتل چې فیل مرغ یې د پلار له خوا وښل شي نو ځکه گورم وې.»

په هر حال موږ په ټولو مراسمو کې نشول کولای چې خپلې نوې پېغلې شوې نجونې کنټرول کړو چې د رسنیو پر وړاندې څنګه چلن ولري. اوس هغوی غټې شوې وې او د دې احتمال وو چې زموږ ځینې برنامې د دوی نه خوښېدې او ورته جالبې نه وې. د مثال په توګه کله به چې موږ غوښتل چې د پل مک کاتني سندري واورو نو دوی به خپلو خونو ته لاړې او هلته به یې د خپلې خوښې وړ موسیقي اورېده. یا به د ساشا او د دې د دوستانو خوښېدل چې په پخلنځي کې هغه خواړه او خواړه برابر کړي چې په تلویزیون کې به پخېدل. کله به چې زموږ لوني ځینې ځایونو ته تلې او چا به نه پېژندې نو ډېرې به خوشحاله وې. که هغه به یوازې سفرونه و او که ډله ییز.

د باراک له ولسمشرۍ وړاندې زموږ کورني سفرونه ډېر خوندور وو. هاوانا ته تللي وو، هلته نجونو بسکټبال لوبه کړې وه، چین ته تللي وو، د چین په دېواله ګرزېدلي وو او په ریو ښار کې مو د مسیح ستره مجسمه لیدلې وه. خو اوس مو په سپینه ماڼۍ کې ژوند کاوه او کله به چې اونۍ پای ته ورسېده او رخصتۍ ته به تلو نو منهنن ټاپو ته به ورتلو. هلته به مو چې کله خواړه خلاصېدل، بیا به مو له بهر رستورانونو راغوښتل خو ناڅاپه به په سړکونو کې له سلګونو کسانو سره مخ کېدو چې خپل ملفونه به یې راایستلي وو، له موږ سره به یې انځورونه اخیستل او خوشحالی به یې کولې. مګر دا شیان زموږ د لوڼو لپاره چندان جالب او خوندور نه وو.

یوه پېغله وه، کریستین نومېده، دېرش کلنه کالیفرنیايي وه چې د نوې کار زده کوونکې په توګه زما دفتر ته راغلې وه. زما د سفرونو مدیره جارویس وه، دې او کریستن په ګډه زما په سفرونو او ژوند کې مهم کارونه ترسره کول. هغوی د ښوونځي او زموږ د کورنۍ تر منځ اړیکه ټینګوله. د ښوونځي له ښوونکو او

بدلون | ۴۸۷

مړييانو سره به په اړيکه کې وې. دوی زما د لوبو د مشرو خويندو په څېر وې او د مالي او ساشا هم ډېرې خوښېدلې. نجونو به چې هر څه کول نو لومړی به يې له دوی سره مشوره کوله لکه جامې اغوستل، په ټولنيزو رسنيو کې گډون يا هم له کوم ملگري سره چکر او داسې نور...

يوه ورځ مالي غوښتل چې کولمبيا پوهنتون کې وگرځي، نو په کريستين مې وسپارله او امنيتي چارواکو ماته لارښوونه چې د پوهنتون د ودانۍ ځمکتل (ټاکاوی) ته لاړه شم او هلته منتظره شم. ځمکتل کومه کړکۍ نه درلوده او ما هم کوم کتاب نه و راسره راوړی چې وخت مې ښه تېر شي. نو کېناستم او له ځانه سره مې فکر وکړ چې زما ژوند کومه لاره وهلې ده. څه راپېښ شول چې هغه ساده او راحتۀ ژوند مې پرېښود چې ثابته تنخا مې لرله او داسې له جنجالونو ډک ژوند مې غوره کړ. په شيکاگو کې د کليسا انگرېز رايا د شو چې پنځه ويشت کاله وړاندې له باراک سره هلته تللي وم او هغه د سيمې له خلکو سره د کليسا په ځمکتل کې خبرې کړې وې. هغه شپه ده ډېرې نوې خبرې کولې او هغو خلکو ته يې ويلي وو چې په ډېرو هڅو ښه ژوند جوړولی شو. هغه مهال څو مياشتې کېدې چې باراک مې پېژانده، خو پوهېدم چې نور نو زما او د ده برخليک يو دی او سره بېلېدی نه شو.

اوس مې احساسول چې خوشحاله يم او پرمختگ مې کړی. په ۲۰۱۵ کال کې مې همداسې د والټر ريډ روغتون په اړه فکرونه کول چې ورشم او ناروغان ووينم. داسې ښکارېدل چې اوس هلته ډېر کم زخمي سرتېري کېدل. متحده ايالتونو اوس بهر ته ډېر کم نظامي پوځونه لېږل. د دې کار پايله دا شوې وه چې د زخميانو په شمېر کې کمښت راغلی و او ډېرې داغداره ميندې راکمې شوې وې. زما په اند دا يو پرمختگ و. همدارنگه داسې گزارشونه هم خپرېدل چې په هېواد کې د ماشومانو د چاغښت کچه راټيټه شوې. په ځانگړې توگه له دوو کلونو تر پنځو کلونو پورې ماشومانو کې. همدارنگه کله چې سترې محکمې

د روغتيايي بيمې ملاتړ وکړ نو د باراک هڅو هم دا پايله ورکړه چې درمليزه بيمه د ټولو امريکايانو لپاره يو شان وي. دا يوه بريا وه او ما احساسول چې پرمختګ مو کړی. يا دا چې د باراک په دوره کې اقتصادي جريان ډېره وده وکړه او ډېر بدلونونه پکې راغلل چې دې خپله د دې څرګندونه کوله چې راتلونکې ته هيله شته.

په کونتيکوت ايالت کې د ښوونځي له فاجعې يو نيم کال وروسته زموږ د استازو مجلس حتا ډېر کوچنی ګام هم نه و پورته کړی چې د وسلو د پېر او پلور د کنټرول لپاره څه ترسره شي. بن لادن مړ شوی و، مګر داعش همداسې خپلې ترهګرۍ ته ادامه ورکوله. په شيکاګو کې د انسانوژنې کچه لوړه شوې وه. د ميسوري يوه پوليس چې مايکل براون نومېده يو تور پوستی تنکی ځوان يې وژلی و. د وژل شوي کس جسد ساعتونه ساعتونه پر سړک پروت و. د لکوان مک دونالد په نامه يو تور پوستی و چې پوليسو سپارښت گولی وېشتلی و او ځای پر ځای يې وژلی و. دې او دې ته ورته مثالونو څرګندوله چې په امريکا کې يو داسې څه شته چې نه شي بدلېدی. کله چې باراک لومړی ځل ولسمشر شو نو شنونکو اعلان کړل چې له نژادي تبعيض څخه وروسته دوران ته رسېدی شو چې په هغې کې د پوست رنگ او د خلکو ترمنځ تبعيض نشته. خو دوی تېروتلې وو. نژادپرستي زموږ په هېواد کې همداسې جاري وه. د ۲۰۱۵ کال په وروستيو ورځو کې زه او باراک جنوبي کارولينا ته لاړو چې د کلمنټا پينک لي کشيش د خاور سپارلو په مراسمو کې ونډه واخلو. هغه د هغو نهو کسانو له ډلې و چې په نژادپرستانه ډزو کې وژل شوي وو. ټول قربانيان تور پوستان و. يوه ناپېژانده سپين پوستي د دې کسانو په ډله کې نفوذ کړی و چې بيا وروسته د دوی د مقدس کتاب د تلاوت په غونډه کې هم شامل شوی و خو په يوه غونډه کې چې د ډلې ټولو غړو خپل سرونه ټيټ کړي وو چې مقدس کتاب ولولي او دعا وکړي سپين پوستي په ټولو ډزې کړې وې. د ډزو په وخت کې يې ويلې وو چې: «زه

بدلون | ۴۸۹

دا کار ځکه کوم چې تاسې زموږ پر بنځو تېری کوی او غواړئ چې زموږ هېواد لاندې کړئ.»

باراک په دې مراسمو کې یوه له درده ډکه ویرنه وویل او له ویرنې وروسته یې له خلکو وغوښتل چې د قربانیانو ارواوو ته دعا وکړي چې آرامې شي. له شپږو کلونو تېرېدو وروسته اوس زما او د باراک دې ته پام شوی و چې له یوه پلوه زموږ شتون په سپینه ماني کې دا معنا لري چې میلیونو کسانو ته مو هيله ورکړې او له بل پلوه دا معنا لري چې په ځینو افرادو کې مو وېره او کرکه پيدا کړې ده. دا کرکه تل خطرناکه وه او ډېرې بدې پایلې یې درلودې.

قربانیان خاورو ته وسپارل شول او دا مراسم تېر شول. له دې وروسته د ۲۰۱۵ کال د جون میاشتې په ۲۶ نېټه د امریکا سترې محکمې د امریکا په پنځوسو ایالتونو کې اعلان کړل چې همجنسبازان حق لري چې سره واده وکړي او موږ دوی ته حق ورکوو چې سره واده وکړي. دا هغه موضوع وه چې لس گونه کاله یې په بېلابېلو ایالتونو کې اختلافات رامنځته کړي وو.

په هغه ورځ کله چې موږ د قربانیانو د ویر له مراسمو کور ته راوگرځېدو نو د ویر جامې مو وایستې او له لوبو سره مو مختصر مابنامی وکړ. بیا باراک د خپل کار خونې ته لاړ او زه هم د خپلو جامو خونې ته. هلته له کړکۍ سره ودرېدم او بهر ته مې وکتل، خو بهر مې ولیدل چې بنفشه رڼاوې دي چې انعکاس یې زموږ کړکیو ته هم راغلی. بیرون ته مې چې پام شو نو ومې لیدل چې ډېر کسان په شاوخوا سړکونو کې سره راټول شوي او جشن یې نیولی. د امریکا د سترې محکمې تصمیم ډېر کسان خوشحاله کړي وو او اوس یې جشن نیولی و. مگر موږ د څه شي غږونه نه اورېدل. ځکه سپینه ماني داسې جوړه شوې وه چې دېوالونه یې ډبل وو او کړکۍ یې ډبلې وې چې غږونه نه ترې راتېرېدل. حتا کله به چې باراک په چورلکه کې هم کور ته راتلو نو موږ به یې غږ نه اورېده چې په چورلکه کې راغلی بلکې هغه وخت به پوهېدو چې کور ته به د چورلکې د سوو تېلو بوی

راغی. خو د چورلکې د وزرو په غږ به هېڅ خبرېدو نه .
ما چې بنفشي رڼاوې وليدې نو د باراک دفتر ته ورغلم او ترې ومې پوښتل :
«غواړې چې بهر کې رڼاوې ووينې. بيرون زرگونه کسان سره راټول شوي.»
ويې موسل او راته کړل يې: «خپله پوهېږې چې دا کارونه مې نه
خوښېږي.»

ساشا په خپل کټ کې په خپل ملفون بوخته وه. ترې ومې پوښتل چې
«راځه که بهر کې رڼاوې او څراغونه وينې؟»

دا مهال مالیا هم راپسې راغله او راته کړل يې: «زه يې وينم.»
زه هم له هنې سره ملگرې شوم. پرته له دې چې له چا اجازه واخلم په
لفت کې لاندې ښکته شوم. لاندیني ساتونکي ته مې وويل چې غواړم سپي چکر
ته بوزم او بيا په چټکۍ زینو کې ښکته شوم.

کله چې مهربانې مېرمنې کلر فاکنر وليدم نو راته ويې ويل: «سلام، آغلې،
مرسته درسره کولای شم؟» ما ورته وويل: «منه، بيرون ته څو رڼاوې وينو.» کلر
حيرانه شوه او ورځې يې پورته کش کړې. خو کله چې دروازې ته ورسېدو او د
دروازې لاستی مو تاو کړ نو ومو ليدل چې دروازه بنده ده. کله چې راوگرزېدم
نو شاته مې په شخصي جامو کې يو پوليس ولاړ و. ورته ومې ويل: «دا څنگه
خلاصېږي.»

کلر راته وويل: «آغلې، ډاډه يې چې بيرون ته ځې؟ هلته د ټولو
تلویزيونونو کمري په مرچه کې دي چې تاسې ښکار کړي.»

څنگه چې زما وېسته گډوډ وو او جامې مې هم چندان برابرې نه وې نو
دې ته مې وکتل: «داسې حالت کې به ورشو چې څوک مو ونه پېژني.» يوه چا
راته وړاندیز وکړ چې له لاندینۍ دروازې ووزو چې د غټو موټرو او د لوژستيکي
توکو د وړو راوړو دراوزه وه. ما هم هو وويل او له ځنډ پرته مرمري زینو کې
ښکته شوم. له سرو فرشونو هم تېره شوم. د جورج واشنگټن او بنجامين فرانکلین

بدلون | ۴۹۱

مجسمې مې شاته پرېښودې او بالاخره آزادې هوا ته ورورسېدم. د خلکو د شورماشور غږونه له لرې اورېدل کېدل. اوس نو زه او مالیا د سپينې ماڼۍ په مخکينيو چمنونو کې ولاړې او خوشحاله وو چې بالاخره بريالۍ شوو.

د ۲۰۱۵ کال په مني کې د راتلونکې دورې لپاره انتخاباتي کمپاینونه پيل شول. جمهوريپال گوند څو نوماندان لرل چې يو پکې جان کاسيچ او بل کريس کريسي وو. دواړه واليان وو. همدارنگه نوماندانو کې څو ساتوران هم و لکه تېډ کروز او مارکو روبيو او څو نور کسان. خو ديموکراتانو يوازې دوه کسه درلودل چې يوه هيلري کلينټن وه او بل هم بېرني سنډرز. ډونالډ ټرمپ خپله نوماندې د دويمې په پيل کې اعلان کړې وه او تل يې پر مکسيکويانو بريدنه کول او هغوی ته يې تېري کوونکي ويل. ده غوښتل چې د رسنيو پام ورواړوي.

ما د لومړۍ مېرمنې په توگه خپله څلورمه پروژۀ د باراک په مرسته پيل کړې وه چې «پرېږدئ نجونې درس ولولي» په نامه وه. له اوو کلونو راهيسې تل په دې فکر کې وم چې پېغلې نجونې په نړۍ کې تر گواښ لاندې دي. ما پاکستانۍ پېغله ملاله يوسفزۍ ليدلې وه چې طالبانو پرې بريد کړی و او بيا وروسته سپينې ماڼۍ ته راغلې وه چې زه او باراک د نجونو د زده کړو د ملاتړ په برخه کې ورسره خبرې وکړو. بيا دوه سوه او شپږ اويا نایجريايي نجونې د يوې افراطي ډلې له خوا وتښتول شوې چې بوکوحرام نومېده. د دې ډلې موخه دا وه چې نایجريايي کورنۍ ووپروي چې خپلې لونې ښوونځۍ ته پرې نه ږدي. کله مې چې پام شو چې د يونسکو له شمېرنو سره سم په نړۍ کې له ۹۸ ميليونو زياتې نجونې ښوونې او روزنې ته لاسرسی نه لري نو ډېره هيښه شوم. په دې نجونو کې ځينې داسې نجونې وې چې د بېوزلۍ له امله ښوونځي ته نشوای تللی. نور خنډونه د ښوونځيو لږوالی او هغه لارې وې چې خطرناکې وې. کله به بيا مالي ستونزې وې او يا به هم جنسيتي موضوع وه چې نجونې به له سواده بې برخې پاتې کېدې.

باراک وکولای شول چې د U.S.A ، د سولې د پوځ او د کرنې د وزارت له لارې میلیونونه ډالره راټول کړي. طبعي وه چې امریکایان د نجونو له ښوونې او روزنې څخه لرې نه و. مگر ما بیا هم د هنرمندانو په مرسته هڅه وکړه چې د نجونو د ښوونې او روزنې موضوع په نړیواله کچه رسنیزه کړم. حتی یو بل عجیب کار مې هم وکړ او هغه دا و چې په یوه کمېډي تلویزیوني برنامه کې مې گډون وکړ او له څو کسانو سره مې سندرې وویلې چې ډېرې ښې پایلې یې درلودې.

د ۲۰۱۵ کال په وروستیو کې د تېرو کلونو د کرسمېس د ورځو په شان له خپلو لوبو سره هاوایی ته لاړم. هلته مو یو ستر کور کرایه کړ چې کړکیو یې ښه رڼا درلوده او ساحل ترې معلومېده. موږ ته د پوځیانو سمندري هډه هم رانژدې وه، نو زه هم ورغلم او له سرتېرو او د هغوی له کورنیو سره مې ولیدل. که څه هم باراک تفریح ته راغلی و مگر بیا هم له خپلو مشورانو او مرستیالانو سره په اړیکه کې وو او د هېوادنیو مسایلو په اړه یې سره مشورې کولې. موږ به چې هر چېرې تلو نو هغه کس به هم راسره و چې د هستوي توپ بکس یې ساته.

موږ د باراک د ولسمشرۍ وروستی کال په سپینه ماڼۍ کې تېراوه. زمان په چټکه روان و. د والیانو په جشن، کرسمېس اختر او همدارنگه په سپینه ماڼۍ کې مو د خبریالانو په جشن کې گډون وکړ. همدارنگه ما او باراک د وروستي ځل لپاره برېتانيا ته یو لنډ سفر درلود. باراک د انگلستان ملکې ته زیات درناوی درلود او ویل به یې چې کله ملکه ویني نو توت نیا یې وریادېږي. د ۲۰۱۶ کال د اپرېل په میاشت کې یوه ورځ په لندن کې د امریکا د سفیر کور ته لاړو او بیا له هغې ځایه په چورلکه کې کېناستو او وینزور کلا ته لاړو. کله چې چورلکه په ځمکه کېناسته نو ملکه او شاهزاده فیلیپ موږ ته په تمه وو او زموږ لپاره یې غرمۍ برابره کړې وه. د سلطنتي کورنۍ د رسمي مقرراتو او دودونو له مخې زه باید د شاهزاده فیلیپ تر څنګه ناسته وای چې څلور نوي کلن و او موټر یې هم چلاوه او باراک باید په شاتنۍ څوکی کې د ملکې تر څنګ ناست وای. خو کله چې

بدلون | ۴۹۳

موټر کې کېناستو نو ملکې ماته اشاره وکړه چې شاته ورشم او د دې تر څنگ کېنم. زه او باراک دوه زړې شو او نه پوهېدو چې څه وکړو. مگر ملکې وويل: «پوهېږم چې د سلطنتي قوانينو سره سم تاسې ته چټيات ويل شوي، مگر تاسې سر پرې مه خوړوئ، هر چېرې چې راحتۀ يئ هلته کېنئ.» د دې له وينا سره سم زه هم شاتنۍ څوکۍ ته لاړم.

۲۰۱۵ کال کې د شيکاگو جنوبي برخې ته لاړم چې د زده کوونکو په فراغت غونډه کې وينا وکړم. هلته مې وليدل چې د هايدي پندلتن يادغونډه هم وه که ژوندۍ وای نو دا به هم له ښوونځي فارغېدلۀ. په غونډه کې يوه خالي څوکۍ هم اېښودل شوې وه چې ټولگيوالو يې پکې گلونه اېښي وو او سينگار کړې يې وه.

د لومړۍ مېرمنې په توگه مې وروستۍ وينا په جکسون پوهنتون کې وکړه چې د تور پوستانو يوه تاريخي موسسه وه. د نيويارک په سټي کالج کې مې هم وينا وکړه او د نژادي تنوع په ارزښتونو مې ټينگار وکړ. هر چېرې به مې له خپل مقامه گټه اخيسته او په څرگنده به مې د نژاد او جنسيت په اړه خبرې کولې او بې اهميته کول به مې او ځوانانو ته به مې هيلې ورکولې چې په راتلونکي کال کې به په داسې هېواد کې ژوند کوي چې له نژادي او جنسيتي تبعيضه به لرې وي.

وروستۍ وينا مې د هغه کال په پسرلي کې وه چې د سيدول ښوونځي په فراغتغونډه کې مې وکړه. له دې ښوونځي څخه ماليا هم فارغېده. اليزابت الکساندر هم راغلې وه. دا هغه شاعره وه چې د باراک د لومړي ځل معرفۍ په مراسمو کې يې شعر ويلی و. زه په ماليا ډېره سرلوړې شوم چې فاراغۀ شوه. دې له يو کلن ځنډ وروسته په هاروارد کې نومليکنه کوله. ساشا هغه مهال پنځلس کلنه شوه او غوښتل يې چې د بيانسې کنسرت ته لاړه شي. پلان داسې نيول شوی و چې نجونې به د دوبي زياتره ورځې له خپلو کورنيو خپلوانو سره په مارتا

ويليارد ټاپو کې تېروي او زه او باراک هم وروسته هلته له دوی سره يو ځای کېدو. خو مالیا غوښتل چې له خپلو دوستانو سره اروپا ته لاړه شي.

کله چې مالیا دریځ ته لاړه چې خپل دیپلوم واخلي نو ما ولیدل چې د تورو عینکو شاته د باراک اوبنکې تویې شوې. له دې څخه دوه ورځې وروسته یوه افراطي کس په فلوریدا کې د همجنسبازانو په یوه لوبغالي کې په خلکو ډزې وکړې او نهه څلوېښت کسان یې ووژل او درې دېرش یې زخمیان کړل.

که څه هم باراک ولسمشر و خو دې ولسمشرۍ ډېر درانه رنځونه او دردونه هم لرل. هغه ښه پلار و او د خپل پلار یې برعکس تل د خپلې کورنۍ تر څنګ و او په عین حال کې یې د هېواد چارو ته هم رسیدګي کوله او د رای ورکوونکو اړتیاوې یې پوره کولې. اوس یې د ولسمشرۍ دوره پای ته رسېدلې وه، زیات وخت یې درلود، مګر افسوس چې نجونې له موږه لرې کېدې. په هر حال راتلونکي په دوی پورې اړه درلوده.

د جولای د میاشتې په وروستیو کې په الوتکه کې کېناستو او په توپاني هوا کې مو پرواز وکړ خو په لاره کې الوتکه ولړزېده او شدید ټکانونه یې خوړل. زه یوې وینا ته تلم چې په فیلادلفیا کې مې کوله. دا وینا د دیموکرات ګوند په یوه غونډه کې وه. زما د عمومي اړیکو مدیره کارولین آلدن مورالس حامله وه چې دې ټکانونو ډېره وځوړوله. ملیسا خو هسې هم له الوتنو وېرېده نو دا مهال یې هم جینې وهلې. مګر ما یوازې په دې کې فکر کاوه چې وکولای شم په خپل وخت وینا ته ځان ورورسم او وینا وکړم. دا وینا راته مهمه وه. په ۲۰۰۸ کال کې مې چې خپله لومړۍ وینا کوله نو ډېر اضطراب مې درلود، ځکه چې له هنې وړاندې مې په ژوندۍ بڼه په تلویزیون کې خبرې نه وې کړې او په راتلونکو کلونو کې د یوې داسې تور پوستې مېرمنې په توګه معرفي شوې وم چې خشنه یم او له خپل هېواد سره علاقه نه لرم. اوس نو په هغه شپه کې وینا راته ښه فرصت و چې خپلو هېوادوالو ته ووايم چې څوک یم او ثابته کړم چې

بدلون | ۴۹۵

هغه ټولې خبرې هسې گونگوسې وې او شايې. بالاخره كله چې فيلادلفيا ته راوړسېدو نو په ډېره بېړه مې ځان غوندې ته ورساوه. خپلې جامې مې بدلې كړې او د خپلې وينا متن مې ولوسته. بيا دريځ ته لاړم. خلكو ته مې هغه درسونه وويل چې په سپينه ماڼۍ كې مې د ماشومانو د ستروولو په مهال كې زده كړي وو او دا چې اوس هغوى پېغلې شوې او پر ځان باور لري. د ځان په اړه مې هم خبرې وكړې او هيلري كلينټن ته مې هم اشاره وكړه چې زه پر دې باور يم چې د رهبرۍ ښې ځانگړتياوې لري او لايقه او كارنده مېرمن ده.

زه له ماشومتوبه داسې ستره شوې يم چې د زورواكو پر وړاندې ودرېږم او هېڅكله ورته تسليم نشم. اوس نو د يوه زورواكي او لوړ كس پر وړاندې درېدلې وم چې پر تور پوستانو يې ملنډې وهلې. له جنگي اسيرانو يې كركه كړې وه او له خولې يې چې څه راوتل نو خپل هېواد ته يې توهين كاوه. ما هوډ درلود چې خپل خلك پر دې وپوهوم چې كوم شيان چې كله ناكله په تلويزيون كې د خلكو له خولې اوري، له درناوي ډك او سپېڅلي نه دي او داسې چا ته بايد رايه ورنه كړل شي. بايد خلكو ته مې ويلي واى چې امريكايانو ته كورنى بنسټ سپېڅلى او مهم دى. همدارنگه د هر چا شخصيت ته بايد درناوى وشي او هېچا ته توهين ونه شي.

له انتخاباتو څو اونۍ وړاندې د ډونالډ ټرمپ يو غريز كلب خپور شوى و چې څرگندوله يې چې د ښځو له جنسي ځورونې دفاع كوي او په رسنيو كې بدې ردې وايي.

د ده دا خبرې مې چې واورېدې نو ډېره غوسه راغله. راتلونكې اونۍ كې مې پلان درلود چې په يوه انتخاباتي كمپاين كې د هيلري كلينټن په گټه خبرې وكړم خو د هغې د وړتياوو د شمېرلو پر ځاى مې دا احساس كړه چې د ټرمپ توهينونو ته ځواب وركړم.

په داسې حال كې چې په والتر ريډ روغتون كې وم او مور مې عملياتېده،

نو په همدې حالت کې مې د وينا لپاره ځينې يادښتونه وليکل. د ترمپ په شان ډېرو خلکو پر ما ملنډې وهلې وې چې د ښځې په توگه يې رټلې وم او له دې امله يې راته توهين کړی و چې تور پوستې يم. همدارنگه ډونالډ ترمپ مې له هيلري کلينټن سره په مناظرو کې ليدلی و چې څنگه يې پر هغې ملنډې وهلې او هغې ته يې توهين کاوه. ښځو څو څو ځلې داسې بې احترامۍ زغملې وې. دوی ته تليفوني مزاحمتونه شوي وو، ظلمونه او تېري پرې شوي وو، ځورول شوې وې او داسې نور ځورونکي چلونه ورسره شوي وو او د دوی ځواک او واک ته په ټيټه سترگه کتل کېدل. دا هغه خبرې دي چې د ښځو ځواک راکموي. د ترمپ نظرونه هم همدا وړ و چې ما نه شول زغملای. د خپلې ويناوالۍ له مشاورې سره مې خبرې وکړې، هغې زما غوسه درک کړه او د کلماتو په قالب کې يې واچوله. بيا وروسته کله چې په منچسټر نيوهمشاير کې غونډه وه خپلې خبرې مې هلته بيان کړې. د خلکو پر وړاندې ودرېدم او کړل مې چې دا ناسم سياست دی؛ واقعاً چې له شرمه ډکې خبرې دي.

بيا واشنگټن ته راوگرېږدم او دغاوې مې کولې چې کاشکې چې زما خبرې يې اورېدلې وي. ما او باراک پټبيلې وه چې په جولای مياشت کې خپل نوي کور ته کډه وکړو. موږ غوښتل چې تر هغې په واشنگټن کې پاتې شو تر څو پورې چې ساشا له سيدول ښوونځي فارغېږي. ماليا جنوبي امريکا ته تللې وه او له خپلو رخصتيو يې خوند اخيسته. چې هره ورځ تېرېده نو هيلري کلينټن او ډونالډ ترمپ يوه نوي او شديد پړاو ته وردننه کېدل او د ټولو پام يې ځانونو ته وراړولی و.

د ۲۰۱۶ کال د نومبر د مياشتې په اوومه نېټه، له انتخاباتو شپه وړاندې، زه او باراک فيلادلفيا ته لاړو چې د انتخاباتي کمپاين په وروستيو غونډو کې د هيلري او د هغې د کورنۍ تر څنگ واوسو. ډېر کسان غونډې ته راغلي وو. نظريوښتنو څرگندوله چې هيلري له ډونالډ ترمپ څخه ډېره وړاندې ده.

بدلون | ۴۹۷

خوشحاله وم چې امريکايان پوهېدل چې کوم رهبر ځانته وټاکي. زه د انتخاباتو پايلې ته هم هيله منه وم.

د تېرو څو کلونو په اوږدو کې لومړی ځل و چې ما او باراک د انتخاباتو په شپه کوم نقش نه درلود. زموږ لپاره په هوټل کې هېڅ ځای ريزرف شوی نه و. هېڅ کوم خبريال يا تلویزيوني شنونکي راته په تمه نه وو. اړينه نه وه چې خپل وېسته سينگار کړم او خاصې جامې واغوندم يا هم نجونې چمتو کړم. يوازې مو په مراسمو کې بايد گډون کړی وای او خوشحالي مو څرگنده کړې وای. والري ته مې بلنه ورکړه چې سپنې مانۍ ته راشي چې يو سينمايي فلم وگورو. نور مو بايد مخه ښه کړې وای او له سپينې مانۍ وتلي وای. زموږ ډلې، يادښتونه برابرول چې هغو کسانو ته يې وسپاري چې له موږ وروسته سپينې مانۍ ته راتلل.

البته خوشحاله وم چې همداسې يوه موده نوره هم په واشنگتن کې پاتې کېدم. مگر ما او باراک د يوه روزنيز بنسټ د پرانيستلو فکر هم کاوه چې د هېواد د راتلونکي لپاره نوي رهبران وروزو او تشويق يې کړو. موږ غوښتل چې له ځوانانو او د دوی له نظريو ملاتړ وکړو. البته، استراحت ته مو هم اړتيا درلوده. خو هغه وخت وزگارېدلو چې نوي ولسمشر لوړه کړې وای. د ولسمشر له لوړې وروسته موږ بل چېرته تللی شوای.

سينمايي فلم چې پای ته ورسېد، څراغونه مو خاموشه کړل، همدې شېبه کې يو چا باراک ته زنگ راوکړ، څه يې ورته وويل چې خبره کې يې گونځې پيدا شوې. بيا يې وويل: «نو داسې ده په فلوريدا کې پايلې لږ څه عجيبې دي.» د خبرو له تون څخه يې اميدواري نه څرگندېده. خو شپې تېرې شوې. تليفون ته يې بيا زنگ راغی. دا ځل مې زړه ټکانونه خوړل. دا ځل د باراک سياسي مشاور ډېويډ سيماس و چې د انتخاباتو له جزيياتو يې خبر درلود. د خپل مېړه له خبرې پوه شوم چې ناوړه خبر يې اورېدلې. ما دا خبر نه شو

زغملای. اضطراب مې ټول وجود کې غځونې وکړې. ومې ویل چې بر پور ته خم. ژر پاڅېدم، لفت کې سپره شوم. غوښتل مې چې داسې کار وکړم چې هېڅ وانه وربدلای شم.

ویده وم چې خبر تایید شو. امریکایانو ډونالډ ټرمپ د خپل ولسمشر په توګه ټاکلی و. ما نه غوښتل چې واقعیت ومنم.

راتلونکې ورځ چې کله له خوبه پاڅېدم، د واشنگټن آسمان خاورین و. د هغه بریا مې د ملت لپاره یو ډول ماتم باله. ساشا هېڅ نه منله چې داسې به وي. همداسې ښوونځي ته لاړه. مالیا له بولیویا زنگ راوړ او ډېره غوسه وه. ما خپلو لونیو ته وویل چې له دواړو سره مینه لرم او اړتیا نشته چې اندېښمنې شی. هر څه به ښه شي.

زه نه ډېر سیاست کوم او نه هم ډېر سیاسي تحلیلونه. زه نه غواړم ووايم چې ولې داسې وشول او دا کار چا وکړ. ما یوازې دا هیله درلوده چې زیات کسان رایه ورکړي. بیا بیا مې له ځانه پوښتلي چې داسې څه لامل و چې خلکو یوه تکړه، باکفایته او کارنده مېرمن پرېښوده او داسې یو کس یې د ولسمشر په توګه وټاکه چې د ښځو ضد و. خو اوس موږ باید د خلکو رایو ته درناوی کړی وای او هر څنګه چې کېدل دا پایله مو باید منلې وای.

له باراکه وغوښتل شول چې له ملت سره لا نورې مرستې هم وکړي او د سولې او هوساینې یوه بېلګه شي. سهار مهال هغه په خپل ګردي دفتر کې له خپلو کارکوونکو سره مشوره وکړه. له غرمې وروسته یې داسې خبرې وکړې چې ډاډ او اعتماد پکې وو. ده ټولو خلکو ته وویل چې یووالی ولری، یو بل ته درناوی ولری او دیموکراسي رعایت کړی.

هغه ورځ له غرمې وروسته ما هم له خپلو مشاورانو او کارمندانو سره یوه غونډه ونیوه. ټول سره کېناستو. زما ډله کې زیاتره هغې مېرمنې او لږګي شامل وو چې د کپوالو په کورنیو پورې یې اړه درلوده. دې کار هغوی ډېر خپه کړي

بدلون | ۴۹۹

وو او اوبښکې يې توبولې. دوی ویل چې موږ به ډېر زیانمن شو. مگر ما دوی ته ډاډ ورکړ او ورته ومې ویل چې په اتو کالو کې نشي کېدی چې هېواد له منځه لاړ شي. په هر حال، موږ باید واقعیت منلای وای او هیلې مو باید نه وای بایللې.

زموږ کورنۍ د ولسمشرانو څلور څلوېښتمه او په سپینه ماڼۍ کې یولسمه کورنۍ وه چې دې هېواد کې یې واکمني کړې وه. مگر موږ لومړنۍ تور پوستې کورنۍ هم وو چې دې هېواد ته مو خدمت کړی و. همدارنگه موږ لومړنۍ کورنۍ و چې په چيني لوبښو کې مو خواږه خوړل او د سپينې ماڼۍ پر يوه دېوال مو د يوې تور پوستې هنرمنې ښکلې انځور راخوړلی و چې آلمان توماس نومېده. خو موږ چې په سپینه ماڼۍ کې کومه تلپاتې نښه پرېښوده، هغه هماغه د ترکاریو پالېز و چې اوس اوه نیم کلن شوی و او هر کال کابو زر کیلو گرامه بېلابېلې ترکاری ترې تر لاسه کېدې. پر دې پالېز ډېر بارانونه شوي وو، ډېرې واورې پرې اورېدلې وې او ډېرې ږلۍ پرې تېرې شوې وې، خو همداسې ځای پر ځای و. البته مخکې له دې چې سپینه ماڼۍ پرېږدو ما د دې پالېز پراختیا دوه برابره کړه. څو څپرې مې هم پکې جوړې کړې چې لرگینې څوکۍ یې هم درلودې او ډبرین مېزونه یې هم لرل. بیا وروسته مې یوه ورځ له غرمې وروسته ټول هغه کسان دې پالېزه ته راوبلل چې د ماشومانو د تغذیې او روغتیا په برخه کې یې له موږ سره مرسته کړې وه. زما ټول مشاوران او کارمندان هم راغلي وو. که څه هم په ۲۰۱۴ کال کې سم کاس له سپينې ماڼۍ تللی و خو دې غونډې ته راغی.

غونډه کې ډېره احساساتي شوې وم، بیا مې له ټولو هغو کسانو مننه وکړه چې دې کلونو کې یې له موږ سره مرسته کړې وه. له ملیسا مې مننه وکړه چې لس کاله وړاندې مو د انتخاباتي کمپاین لپاره ټاکلې وه، د خپلو مشاورانو له مشرې تینا مې مننه وکړه، همدارنگه له کریسټین جارویس او چينا او نورو ټولو

کسانو مې مننه وکړه. دوی زما د کورنۍ په شان وو. دا د دوی زیار و چې اوس پنځه څلوېښت میلیونو ماشومانو هر سهار او هره غرمه روغتیايي خواږه خوړل، یوولس میلیونو زده کوونکو د «راځئ چې حرکت وکړو» د پروژې په مرسته هره ورځ شپېتې دقیقې ورزش کاوه. خلکو ډېر غوړ خواږه نه خوړل او ماشومانو حبوباتو او نورو روغتیايي خوړو ته مخه کړې وه او همدا خواږه یې خوړل.

همدارنگه ما د جبل بایډن په مرسته یو بل کار هم کړی و. دا کار له یو نیم میلیون تقاعد شوو او د هغوی له مېرمنو سره مرسته وه چې په بېلابېلو شرکتونو کې مو پر کار گمارلي وو. همدارنگه زه او باراک پر دې توانېدلي وو چې د ټولې نړۍ د نجونو لپاره میلیارډونه ډالره راټول کړو او له دوی سره مرسته وکړو چې په ښوونځیو کې زده کړې وکړي.

د باراک له ولسمشرۍ څخه وړاندې د هېواد اقتصاد مخ پر ځوړ روان و، خو باراک پر دې وټوانېد چې هېواد له اقتصادي کړکېچه راوباسي. ده په پاریس کې د ځمکې د اقلیمي بدلون پیمان هم لاسلیک کړ او له عراق او افغانستان یې زرگونه سرتېري هېواد ته راوبلل. همدارنگه د ایران هستوي برنامه یې هم ښې پایلې ته ورسوله او داسې یوه لایحه یې تصویب کړه چې شل میلیونه نور امریکایان یې هم د روغتیايي بیمې تر پوښښ لاندې راوستل. او همدارنگه د ده د ولسمشرۍ په دواړو دورو کې هېڅ مالي رسوایی رامنځته نه شوې او دې دورو کې هېڅ کوم دولتي چارواکي اخلاقي معیارونه تر پښو لاندې نه کړل.

لین مانویل میراندا یو ځوان سندر جوړوونکی و چې یو موزیکال کارتون یې د امریکا د تاریخ او نژادي تنوع په اړه جوړ کړی و. ده په دې کارتون کې د تور پوستانو او نورو لږکیو او همدارنگه د ښځو ونډه په ښه توګه څرګنده کړې وه. د باراک د ولسمشرۍ په وروستیو کې دا کس له خپلې ټولې ډلې سره واشنگتن ته راغی چې په ډله کې یې نڅاګر او سندرغاړي هم شامل وو. بیا یې خپل نمایش د سپینې ماڼۍ په ختیز سالون کې اجرا کړ. ما او باراک په لومړۍ

بدلون | ۵۰۱

لیکه کې ناست و. د میراندا موزیکال نمایش پر ما ډېر اغېز وکړ او یو ځل بیا یې موږ ته یادونه وکړه چې امریکا له ټولو نژادونو له تورو او سپینو تشکیل شوې ده او ځواکمنه ځکه ده چې دا ټول نژادونه سره یووالی لري.

زه له خپل ناروغ پلار سره په یوه عادي او کوچني کور کې ستره شوې وم. د بېوزلانو په سیمه کې مو ژوند کاوه او چندان شتمني مو نه درلوده، مگر د ښوونې او پوهې په مرسته پر دې وتوانېدم چې په داسې یوه هېواد کې اوج ته ورسم چې نژادي تنوع پکې زیاته وه. پر دې اساس، هر څه په خپله په انسان پورې اړه لري. د باراک د ولسمشرۍ په پای کې ما دا احساس درلود چې له خپل هېواد یعنې امریکا سره مینه لرم. اته کاله له دې لوږبېنې برخمنه وم چې د هېواد په سترو تصمیمونو کې ونډه واخلم. ما د ژوند ډېرې لوږې او ژورې تجربه کړې. ښايي چې زما لیدلوری به معمولي نه و، خو فکر کوم چې د دې کلونو په اوږدو کې به پر دې توانېدلې وم چې د امریکایانو د ژوند په ځینو اړخونو کې ښه والی راولم او د هېواد په پرمختګ کې ونډه واخلم. همدارنګه د داسې نسل په وده کې مې ونډه درلوده چې اوس پوهېږي چې ډېر شیان شوني دي او هر څه چې په راتلونکې کې پېښېږي، نو له شک پرته به چې دوی هم پکې ونډه ولري.

وروستی خبرې

بلاخره ما او باراک د ۲۰۱۷ کال د جنوري میاشت په شلمه نېټه له سپینې مانۍ سره خدای پاماني وکړه او له هغې ځایه راووتو. رسمي مراسم هم نیول شوي وو چې ډونالد ټرمپ د ولسمشر په توګه پکې معرفي شي. ما او باراک له ده او د ده له مېرني میلانیا ټرمپ سره ملیتیا وکړه او دې مراسمو ته ورسره لاړو.

هغه ورځ مې هر ډول احساسات درلودل، سترې وم، پرېشانه وم، په ځان مې افتخار کاوه او هیجاني وم. لنډه دا چې هر ډول احساسات مې په وجود کې په څپو وو خو هڅه مې کوله چې کنټرول یې کړم. ځکه پوهېدم چې کمرې هر چېرې راپسې وې او زموږ ټول حرکات یې ثبتول. ما او باراک پتېلې وه چې د واک لېږد په ډېر درناوي سره په بشپړه توګه ترسره کړو او په ډېرې آرمیتیا سره دا اته کاله پای ته ورسوو. اوس نو وروستی شېبې وې.

د هماغه ورځې پر سهار، د ورستي ځل لپاره باراک ګردي دفتر ته لاړ او د راتلوونکې ولسمشر لپاره یې ځینې یادښتونه پر مېز پرېښودل. بیا موږ ټول اداري پوږ ته لاړو چې د سپینې مانۍ له دایمي خدمتکارانو او کارکوونکو یعنې صفاکارانو، لارښودانو، سرآشپزانو، بنوالانو او ساتونکو سره مخه ښه وکړو. زموږ په پرتله دا خدای پاماني ساشا او مالیا ته ډېره سخته وه.

کله چې دوی د ډالۍ په توګه ماته د امریکا دوه بیرغونه راکړل نو له دوکه په ژړا شوم. دا بیرغونه د باراک د ولسمشرۍ په لومړۍ ورځ په سپینه مانۍ کې په رڼا راغلي وو.

کله چې د نوي ولسمشر د معرفۍ مراسمو ته لاړم او پر خپله څوکۍ

کېناستې نه هڅه مې وکړه چې خپل احساسات کابو کړم. اوس نو مراسمو ته د بېلابېلو نژادونو کسان نه وو راغلي، د تور پوستو او سپين پوستو تنوع نه معلومېده، ټول سپين پوستي وو، ښځې هم نه وې او ټول نارينه وو. دا هماغه صحنه وه چې په خپل کاري بهير کې بيا بيا ورسره مخه شوې يم. په مخصوص ځای کې چې کوم درې سوه کسان ناست وو ټولو ته مې وکتل، خو نژادي تنوع پکې نه ښکارېده. په سپينه ماڼۍ کې د نژادي تنوع لپاره هېڅ هڅه نه کېده. يادېږي مې چې د باراک په حکومت کې چا دې ټکي ته اشاره وکړه چې هغه څه چې خلک په خپلو تلویزيونونو کې ويني د يوه ولسمشر د ارمانونو څرگندونه نه کوي. مگر دا ځل شته کسانو د نوي ولسمشر ارمانونه په ښه توگه څرگندول. زه پر داسې حقيقت پوهېدم او په همدې خاطر مې هېڅکله موسکا پر شونډو رانه غله.

بيا په سپېڅلي کتاب لاس کېښودل شو، لوړه بيا تکرار شوه، يوه ولسمشر له يوه کوره کېده وکړه او د بل هغه وسايل ورته راوړل شول. د قدرت لېږد يعنې همدا.

اوس نو زه د خپل ژوند په نوي پړاو کې يم. په دې موده کې مې چې کوم مسئوليتونه پر اوږو درانه ښکارېدل، ترې خلاصه شوم. اوس مې لوني غټې شوې. دوی بسيا دي. ماته ډېره کمه اړتيا لري. مېړه مې هم اوس د يوه ملت مسئوليت پر غاړه نه لري. زه د څلور پنځوس کلنۍ په درشل کې يم. د ساشا، ماليا او باراک په برخه کې مې مسئوليتونه بدل شوي. کار مې هم بدل شوی او دنده هم. اوس د فکر کولو او پرمختگ لپاره زيات وخت لرم.

زما پر اند بدلون هغه جريان نه دی چې کوم ځای ته ورسئ، يا کومې موخې ته، بلکې بدلون دا دی چې يوازې مخ پروراندې لار شئ. بدلون په ژوند کې يو تکامل دی چې ډېره خوشبيني ورته پکار ده. البته دا سفر هېڅ پای نه لري. سمه ده چې زه مور شوم، مگر اوس هم بايد ډېر څه زده کړم او بيا يې

٥٠٥ | بدلون

خپلو اولادونو ته ورولبړدوم. سمه ده چې زه يوه مېرمن شوم، خو بايد زده کړم چې ډېره سازگاري ولرم او د دې لپاره چې ريښتيا نې مينې ته ورسم نو په ځان کې بايد فروتني زياته کړم او له بل سره په گډ ژوند کې خام کار ونه کړم بلکې د فکر له مخې بايد چلن ورسره وکړم. احساس مې دا دی چې د تېر په پرتله ځواکمنه شوې يم، خو اوس هم کله ناکله داسې پېښېرې چې د کمزورتيا احساس کوم. په کلي توگه، د بدلون جريان صبر، زغم او ځواک ته اړتيا لري. بايد تل د ودې، او پرمختگ په اړه فکر وشي او په هغه تگلاره کې يو څوک روان شي.

زياتره خلک رانه پوښتي چې آيا غواړې ولسمشرۍ ته نوماند شې. زه يې په ځواب کې وایم، چې نه هېڅکله نه. ځکه له سياست سره هېڅ مينه نه لرم او تېرې لس کلنې تجربې زما دا خبره نوره هم ريښتيا کړې چې سياست زما لپاره نه دی. د باراک له ولسمشرۍ وروسته په ځينو ځايونو کې داسې خبرونه اورم چې وضعه مې خرابوي. د اوسني ولسمشر يعنې ډونالډ ټرمپ چلن او د ده سياسي برنامې ډېرې گډې ودې دي چې زياتره امريکايانو اوس پر ځانونو شک کړی چې څنگه يې ده ته رايه ورکړې.

ده د باراک زياتره سياستونه گوښه کړي، د هېواد ډېر نژدې اقتصادي شريکان يې له ځانه لرې کړي او د ټولنې پر زيارگښو خلکو يې ملنډې وهلې. خو ښکاره نه ده چې څه موخه لري.

خو زه هېڅکله نه غواړم چې پر بدبينۍ اخته شم. په ډېرو بدو وضعيتونو کې هم هڅه کوم چې ژوره ساه وکارم او هغه شريف انسانان ياد ته راوړم چې په ژوند کې مې ليدلي او ځان هيله منه کړم چې ستونزې او خنډونه به له منځه لاړ شي. موږ د ديموکراسي او د خپلو رايو پر ځواک بايد باور ولرو.

ما چې کله په يوکلید سړک کې په خپل اپارتمان کې ژوند کاوه نو تل مې خوشبيني احساسوله. ځکه خوشبيني مې د خپل پلار په چلونو او فکرونو کې

لیدله، کله به یې چې ټنگ واهه، ویل به یې چې ستونزه نه لري، خپلې ناروغۍ ته یې هم چندان پام نه کاوه. خوشبیني مې په مور کې هم لیده. کله به چې زموږ ګاونډیانو کېدې کولې او بل ځای ته به تلل، مګر دا به په هماغه کور او هماغه سیمه کې پاتې کېده. همدارنګه زما او د باراک په پیوند کې هم خوشبینۍ ونډه درلوده او له ما سره یې مرسته وکړه چې پر خپلو شکونو او تردیدونو غلبه وکړم، پر باراک ایمان ولرم چې ښه خاوند راته واوسي.

ما د لومړۍ مېرمنې په توګه، خوشبیني په بېلابېلو ځایونو کې په خپلو سترګو لیدلې. د والټر رید روغتون په زخمي سرتېري کې چې د خپلې خونې پر دروازه یې لیکلي وو زه ده چا زړه سوي ته هېڅ اړتیا نه لرم او ډېر ژر به ورغېرم او جګړې ته به ورستون شم. یا دا چې خوشبیني مې د کلپاترا پندلټون په وجود کې هم ولیده چې د لور مړینه یې پر مبارزې تمامه شوه او د وسلو د نه پېر او پلور د قانون د تصویب لپاره یې زمینه برابره کړه. همدارنګه له هر څه نه زیاته خوشبیني مې تل د ماشومانو په روح او روان کې لیدلې. هغوی چې کله هر سهار له خوبه راپاڅېږي نو خوشبینه وي، هیلې لري او خپل فعالیتونه کوي. نو موږ هم باید د دوی په خاطر هیله من واوسو او خپلې ودې او خپل پرمختګ ته باید ادامه ورکړو.

اوس زما او د باراک تابلوګانې په ملي موزیم کې شته چې زه پرې ویاړم. هر څوک چې زموږ د ماشتومتوب ژوند ته وګوري نو ناشونې به وي چې وړاندوینه وکړي چې یوه ورځ دې زموږ انځورنه په دې پرتمین تالار کې راځوړند شي. هر ماشوم چې دا تابلوګانې ویني نو هېروي چې یو څوک دې په تاریخ کې د تلپاتې کېدلو لپاره ځانګړې خبره ولري.

زه عادي او معمولي مېرمن یم چې له حیرانتیا ډک ژوند مې تېر کړی او هیله لرم چې زما د ژوند کیسه د دې لامل شي چې نورو ته تر یوې کچې پورې لاره هواره کړي. ما ډېر ښه چانس درلود چې په آیووا کې به د خلکو کورونو ته

بدلون | ۵۰۷

ورتلم او هڅه به مې کوله چې له نورو سره اړیکه ونیسم. وروستی خبره مې دا ده چې راځئ د پوټکي د رنگ او نژاد او داسې نورو څخه پرته یو بل ومنو، د یو بل په اړه قضاوت راکم کړو او خپل تعصبات لرې کړو. تل هڅه وکړئ چې پر ځان باور ولرئ، ډاډه واوسئ، ځواکمن شئ، مخ پر وړاندې لاړ شئ او خپله کیسه ووايي او په بزرگواري د نورو غږونه واورئ. څه چې اوس یم له همدې لارې دې مقام ته رسېدلې یم.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library